Skara stifts herdaminne

Förord till den elektroniska utgåvan

Digitaliserad av Magnus Persson, efterbearbetad av Jonas Magnusson och inlagd i Projekt Runeberg i december 2011.

BISKOPAR.

(Källor: Rhyzelius, Lagerbring, Reuterdahl, Strinnholm, Biogr. Lexikon, m. fl.)

1. Thurgot. Var troligen en af de unga nordboer, som kommo öfver till Tyskland och uppfostrades till kristendom, för att sedermera kunna nyttjas bland- sina landsmän. När konung Olof Skötkonung hos Hamburgska ärkebiskopen Unvan begärde en biskop till föreståndare för den af honom grundlagda kyrkan i Husaby, blef Thurgot dertill förordnad omkring 1014 och bestämde Skara till sitt biskopssäte. Sjelf har han dock bott i Husaby, hvarifrån han utsträckte sin verksamhet till både West- och Östgötarne. "Åt Christus vann han de tvänne ädla Götafolken". Han synes icke länge hafva vistats i Sverige, utan återvände till Bremen med stora skänker ifrån konung Olof. Här lefde han länge och dog slutligen af spetelska icke långt efter 1029.

2. Godescalcus af Ramsola blef af ärkebiskop Libentius II Libentius dog 1032. förordnad och invigd till Thurgots efterträdare. Han var en god och lärd man, men älskade mer ett stilla klosterlif än ett mödosamt biskopsembete; hvarföre han aldrig tillträdde sitt stift, utan säges hafva dött som abbot i S. Michaels kloster i Lüneburg.

3. Astmilder eller **Osmund**, en svensk, som under kon. Anunds tid med Sigfrid kommit till Bremen och i skolan derstädes blifvit undervisad. Men hvarken der eller i Rom, utan, efter åtskilligt kringresande, hade han i Polen erhållit den biskopsordination, som han åstundade. Han kallas derföre "en hufvudlös biskop". Efter nyaresor återkom han till Sverige och blef slutligen af kon. Emund insatt till landets biskop och i denna egenskap skyddad emot den Hamburgske ärkebiskopen, som vägrade att erkänna honom. Han var den förste som satte "staf och stol" i Skara, och honom gafs jord af allmänningen samt utanför domprostebolet det nära intill staden belägna Mildeshed.I Bisk.-längden vid Westg.-lagen säges: "Hanum sköttes bolstadir här af almänningi, utän provästu bool a mildu hede", hvilket torde betyda: "honom gafs bostad på almänningen, utanför domprostebolet, på en behaglig plats". I bisk. Bryniolfs rimkrön. kallas stället Valeshed. Några anse det för nuvarande Brunsbo. andra gissa att det legat i Walle härad, andra åter vid Milsmaden i Härlunda. Lekt. Carlmarks anm.

4. Stenfinder nämnes i bihanget till Westgötalagen såsom den fjerde biskopen i Skara. Han är troligen densamme som af Adamus Bremensis kallas Stenphi (Stephanus). Berömmes såsom vänlig och hjeltemodig och såsom den "hvilken först bragt biskopsdömet till riktig lydnad"

5. Adalvard den äldre, en munk ifrån Corbeys kloster, blef ordinerad till götabiskop af ärkebiskop Adalbert i Bremen och afsänd till k. Emund att intaga Skara biskopsstol i stället för den hufvudlöse biskop Osmund. Men

Adalvard blef förjagad ifrån tinget och fördes af Stenkil till drottning Guta, som bodde på sina gods i Göta rike;, hvarifrån han med rika skänker återvände till Bremen. Efter kon. Emunds död blef han återkallad till sitt biskopsdöme och tillvann läran många hjertan genom sin fromma, rent kristliga vandel; hedningarne i Wermlands bygder hörde, trodde, vördade honom; ryktet om hans helighet trängde öfver fjällen till Norge; konung Harald Hårdråde kallade honom till sig, och med den rika gåfva, konungen vid afskedet förärade honom, lösköpte Adalvard trehundrade fångar ur träldomen och återgaf dem friheten. Han hade sitt hufvudsäte i Skara, hvarest han lade första grunden till den heliga Mariakyrkan, derhan äfven sjelf ligger begrafven "i Guds och alla heliga mäns frid". Han dog före 1072.

Efter Adalvard den äldres död intogs Skara biskopsstol af Adalvard den yngre, som blifvit fördrifven ur Svea land. Detta misshagade högligen den Bremiske ärkebiskopen. Såsom vigd till biskop i Sigtuna hade Adalvard brutit mot kyrkans lagar, då han mottog ett annat stift, än det hvartill han var vigd och förordnad. Han blef återkallad och slutade sina dagar i Bremen. Kan således icke upptagas bland Skara biskopar.

6. Acilinas blef af ärkeb. Adalbert i Bremen förordnad till Adalvard den äldres efterträdare. Han hade intet som var en biskop värdigt, mer än en stor kropp. Han älskade den lekamliga hvilan, aktade icke på de beskickningar som affärdades till honom från Götarne, utan njöt i Köln ett behagligt lugn så länge han lefde. Hans död lärer äfven inträffat före 1072.

7. Rodulvard uppgifves af Rhyzelius hafva blifvit biskop omkr. 1077. Förjagad af Blotsven flydde han till Rom; återkom derifrån med påfven Gregorii VII:s bref till Inge och Halsten och blef åter insatt i sitt embete v. p. 1080. Han kallas "den värste af alla män". På hans tid hörde sju hemman under biskopsstolen, hvartdera förvärfvadt af de sju biskoparne. Dog omkr. 1093.

8. Rikolf, till börden engelsman, förordnades af ärkeb. Liemar i Bremen till biskop i Skara omkr. 1094. Han var en from och stilla man, mycket älskad af kon. Inge d. ä. Dog på Mildeshed omkr. 1101.

9. Herward, äfven en engelsman, hade i England öfvergifvit hustru och barn, men begaf sig åter till dessa med den egendom han hade förvärfvat i Westergötland.

10. Storbjörn, den förste inföding som af påfven blifvit förordnad till biskop i Skara. Han är ock den förste som bott och dött i Skara, men hade under sig både Husaby, Mildeshed och andra gårdar. Han ökade mycket kyrkans egendom och påskyndadeDomkyrkobyggnaden, så att den vid hans död omkr. 1130 var nära fulländad,

11. Ödgrim, Storbjörns efterträdare, lyckades slutligen med kon. Sverker den äldres understöd att få domkyrkan färdig, hvarefter den omkr. 1150 högtidligen invigdes till jungfru Mariæ ära. Då bestämdes ock kyrkans inkomst till fem penningar blå af hvarje bonde, eller deremot svarande sju skäppor hafre eller tre skäppor korn. Tidgren i V. G. Hist. beräknar denna inkomst till mer än 200,000 tunnor hafre, och anser att den blifvit anslagen till byggnadshjelp. Biskop Ödgrim flyttade domen ifrån Husaby, der den hittills varit alltifrån Olof Skötkonungs dagar. Han var tillstädes vid invigningen af Lunds domkyrka 1145, lärer dött omkr. 1157 och ligger begrafven i Skara.

12. Bengt I den gode var Ödgrims efterträdare och lefde under Carl Sverkerssons och Knut Erikssons regering. Han får i urkunden det största pris. Kyrkor lät han bygga i Dimbo, Wing, Agnestad och Götala, lät inreda och inviga dem, utan att derföre taga en enda penning. Han påkostade tre fjerdedelar af S:t Peters kyrka i Skara, gaf äfven det mesta till byggnaden af S:t Nicolai kyrka derstädes, och domkyrkan prydde han med målningar och bilder, anskaffade helgedomsskrin och tafla öfver högaltaret, tillbyggde och målade det södra koret eller kapellet, skänkte till kyrkan korskrud och en bibel, som han köpt i England, jemte ännu annat mer; likaså gaf han till andra kyrkor kyrkoskrud, mässeböcker och klockor. Han drog öfverallt omkring i sitt stift, och hvar han såg något fattas, hvarmed Gudi skulle tjenas, afhjelpte han det med sina egna penningar. För att lätta gemenskapen mellan orterna lät han anlägga broar, såsom Osebro, Finvadsbro, Ufveredsbro, Björnabro och Ullerfvadsbro; lät ock upprödja flera mils vägar öfver obanade skogar och marker, såsom öfver Tiveden och Hökensås. Med allt detta var hans hand alltid öppen till välgerningar: han gaf de fattiga bröd, gaf dem kläder. Ochoaktadt han endast

uppbar den af Ödgrim bestämda afgälden, efterlemnade han likväl så mycket penningar och dyrbarheter, som tjugo hästar förmådde draga i godt före, och dessutom ännu fem lispund silfver.Detta synes bevisa, att han hörde till någon af landets rikaste slägter. Länge lefde minnet af denne biskop och hans ädla verksamhet, så att "aldrig", heter det, "hvarken förr eller sedan funnits slik man i goda gerningar; ingen är som tälja kan dem alla, utan Gud allena, som styrde honom dertill, såsom ock Gud månde löna hans själ derför". Han dog i hög ålder omkr. 1190 och ligger begrafven i Skara domkyrka.

13. Jerpulf, född i Hvarfs socken, var biskop i Skara 1191, då han emottog ett bref ifrån påfven Coelestinus III och jemte andra biskopar bevittnade ett bref af k. Knut Eriksson. På ett möte vid Askubeck utverkade han att tionde skulle gifvas till biskopen. Han synes varit en man af betydenhet i den svenska församlingen. Lefde ännu 1197.

14. Johannes Hyrne, född i Wäring, blef af påfven Innocentuius III invigd till biskop i Skara 1201. Han säges hafva uppbyggt Horns kyrka i Wadsbo härad. Berömmes såsom "rättvis och mild, der han skipade lag utan våld".

15. Wernarder (Bernhard) efterträdde Jon Hyrne 1206 och lärer aflidit v. p. 1216. Han prisas uti biskop Bryniolfs rimkrönika såsom mycket frikostig: "han sparade hvarken bröd, skål eller kanna, ty hade han hyllest af alla manna".

16. Bengt II den unge, som enligt biskopslängden vid Westgötalagen efterträdde Wernarder, var af en hög och förnäm slägt, hvilket synes deraf att kon. Erik Eriksson i ett bref kallar honom "frände". Han var ock af ett mera ridderligt än presterligt sinne. "Han samlade härvapen, brynjor och sköldar", ökade således icke kyrkans gods och inkomster, utan fastmer förskingrade dem. Han kallas ock "en häftig man, sträng så mot lekmän

som klerker"; Denne Bengt var en biskop af stor betydenhet. Jemte ärkebiskopen och andra store var han tillstädes vid k. Johans kröning 1219. Wid samma tillfälle emottog han skyddsbref för sin kyrka, hvilken konungen befriar från alla konungsliga utskylder och gifver rättighet att få sina egendomsfrågor afgjorda af biskopen. Detta skyddsbref bekräftades sedermera af påfven Honorius III, som till honom omedelbarligen ställde flera af sina bref och äfven gaf honom tillstånd att i Skara inrätta kanonikater. Till och med åt ärkebiskopen i Upsala ville påfven meddela sina föreskrifter genom biskopen i Skara. Allt detta skedde under k. Johans regering och bevisar en nära gemenskap mellan kurian i Rom och biskop Bengt. Under k. Erik Eriksson fortfor hans verksamhet och anseende. Han var konungens kansler och den förste i hans råd. Han fick äfven slutligen påfvens uppdrag att undersöka förhållandet med den norske konungen Håkan Håkanssons kröning, men afled före detta uppdrags verkställande, sannolikt i slutet af 1228. Enligt biskopslängden dog han under en resa till Uplanden (Kinnekulle)Man har gissat på hemmanet Bistorp i Medelplana såsom hans dödsort. och blef med stor ståt begrafven i Warnhem.

17. Stenar kom efter biskop Bengt. Han var en östgöte "af ädel slägt och en godvillig man". Till honom finnas ställde flera påfven Gregorii IX:s anordningar af år 1234. De angå, nästan alla, kyrkans och presterskapets rättigheter. På egen anhållan, föranledd af ålder samt kropps- och själssvaghet, fick han af samme påfve år 1238 tillstånd att afsäga sig biskopsembetet, men behålla den inkomst, som höfdes hans värdighet.

18. Laurentius I var en Jorsalafarare, som vandrat vida till Jerusalem och det heliga landet. På hemvägen blef han i Rom förordnad till biskop Stenars efterträdare och skötte sitt embete med förstånd och mycken myndighet. År 1241 har han bevittnat ett ärkebiskopsbref och 1257 underskref han jemte andra biskoparett bref till Norrlands innebyggare om sammanskott till Upsala nedbrända moderkyrka. Efter hemkomsten från Upland dog han den 31 okt. sistn. år, sedan han någon tid förut lemnat stiftets styrelse åt sin efterträdare.

19. Waldemar nämnes i bisk. Bryniolfs rimkrönika såsom Laurentii efterträdare, men för honom finnes intet rum, så vida han icke, såsom Rhyzelius uppgifver, tillträdt embetet under företrädarens lifstid och aflidit antingen före honom eller vid samma tid. Han hade tillförene varit dekan i Skara domkapitel, var af en förnäm slägt, from och vältalig.

20. Ragnwald hade länge varit kanik och sedan dekan i Skara, då han förordnades till biskop 1258. Huru länge han lefvat och hvad han uträttat, finnes icke uppgifvet, men i ett bref af 1262 nämnes "B. episcopus Scar." hvilket sannolikt är en miss-skrifning i stället för R.

21. Ulf, en Bernhardinermunk, blef efter Ragnvald biskop i Skara sannolikt 1263. Han fick detta år af påfven Ubanus IV befallning att genom predikningar förmå svenskarne att deltaga i korståget till det heliga landets försvar, och att upptaga 100-delen af alla andeligas inkomster under 5 år till samma ändamål. Han var ock jemte andra biskopar närvarande i Kalmar hos Birger Jarl 1266, då han bestyrkte ett till förmån för kloster utfärdadt fastighetsbref. Såsom hans dödsår uppgifves 1268 eller 1269.

22. Erik, Ulfs efterträdare, var biskop 1271 och omnämnes några gånger i urkunderna. Under striderna mellan k. Waldemar och dess broder Magnus stod han på den sednares sida och var bland de 8 män som utvaldes till skiljedomare för att åvägabringa förlikning 1276. Erik dog den 25 Juli 1278.

23. Bryniolf I Algotsson, en son at den mäktige och rike lagman Algot Brynolfsson i Westergötland, och älst ibland många bröder. Med Folkungarne var han på något sätt befryndad. Tidigt egnade han sig åt andeligaståndet och skall länge hafva studerat i Paris. Sedan han först varit kanik i Skara och derpå dekan i Linköping, blef han vid 30 års ålder genom kompromissBiskopsvalet uppdrogs åt domprosten Birger och kanikerna Petrus Algothi och Jsicolaus Algothi. utvald till biskop i Skara den 20 aug. 1278. Han berömmes då för lärdom och rena seder. Såsom biskop satt han här nära 40 år och var en mycket utmärkt man. Han deltog med kraft och omsorg, utan att göra sig skyldig till några förebråelser, både uti de borgerliga och de kyrkliga tilldragelserna. Förhållandet mellan honom och Magnus Ladulås synes länge varit det bästa. Han emottog flera gånger konungen hos sig i Skara och var tillstädes i konungens råd vid det märkvärdiga mötet i Skenninge 1285. Men sedan hans broder Folke Algotsson år 1287 ur Wreta kloster bortröfvat Ingrid Svantepolksdotter, en konungens anförvandt och trolofvad med en dansk riddare, så blef äfven biskop Bryniolf utsatt för konungens misstankar och sväfvade i sådan fara, att han måste dölja sig i Alvastra kloster, till dess han genom underhandlingar åter blifvit med konungen försonad. Men han måste nu underkasta sig en sträng förpligtelse till hörsamhet och trohet, skriftligen förbindande sig, att "aldrig vara konungen och hans barn fiendtlig, utan fastmer af all sin förmåga främja deras bästa. I fall han bröt detta löfte, utsatte han sig för ärkebiskopens bannlysning, som denne var befogad öfver honom af kunna". Detta skedde i slutet af 1288. Han återvann sedan fullkomligt konungens förtroende, deltog i dess råd och infann sig vid dess begrafning. Med kon. Birger var han likaledes till en början i godt förstånd, och erhöll af honom flera skydds- och frihets-bref. Men när tvisterna mellan konunoen och hans bröder sedermera utbröto, stod biskop Bryniolf på hertigarnes sida. Han var tillstädes vid förlikningen i Örebro 1308 och hotade, jemte bisk. Carl i Linköping, konungen med kyrkans dom i anledning af det brutna fördraget. Han bekräftade slutligen föreningen i Helsingborg 1310, varande näst ärkebiskopen den förnämste blandde 60 mån, som då underskrefvo. Som biskop har han år 1281 utgifvit en stadga om tionde, kyrkofrid och lägersmål, en vigtig lag i den gamla svenska kyrkan. Han har ock uti en mängd afhandlingar visat sin månhet om kyrkoegendomen och sin frikostighet emot kyrkan. Aflat hur äfven till de af honom utdelade gåfvorna. Efter en lefnad af v. p. 70 år afsomnade han d. 6 Febr. 1317. Omkring 100 år efter hans död omtalades underverk både i hans lefnad och vid hans graf, hvarföre han slutligen af påfven Alexander VI blef upphöjd bland helgonens antal år 1498Eller troligare, enligt Diar. Vadst., år 1492 d. 16 aug. (Lekt. Carlmarks anm.).

24. Benedikt III Johansson Rhyzelius och Reuterdabl kalla honom orätt Bengt Tuneson. Denne var domprost i Skara och dog omkr. 1307. blef enhälligt utvald till bisk. Bryniolfs efterträdare 1317. Han hade studerat utrikes och blifvit magister i Paris, varit kanik och domprost i Skara sedan 1308, i hvilken sednare egenskap han blifvit utsedd, bland andra, att vara skiljoman mellan hert. Waldemar och Upsala domkapitel 1312 och mellan samme hertig och ärkebiskopsstolen 1317. Såsom biskop förekommer han i flera urkunder. Han var en ibland dem som fingo i uppdrag att verkställa de ihjälhungrade hertigarnes testamente 1318; han var ock tillstädes vid Magnus Erikssons utväljande till konung 1319 och underskref samma dag det förbund, som var ingånget af rikets herrar och råd, att ingen gärd, ingen ny skatt eller tunga skulle påläggas utan menigheternas hörande. I förening med

biskop Carl i Linköping utfärdade han en stadga om af gifter till kyrkan af de fastigheter, som tillhörde klerker. Han dog 1321.

25. Erik, biskop Bengts efterträdare, var född i Acklinga, der han ock säges varit kyrkoherde. Från dekan(?) befordrades han till biskop, men dog redan 1322.**26. Peder Larsson** vanligen benämnd **Petrus de Husaby**, der han 1305 var kyrkoherdeDet uppgifves att han varit kyrkoh. i Forsshem, men sannolikt synes, att han haft Husaby till prebende. Någon annan med detta namn förekommer icke i den tidens handlingar. och tillika kanik i Skara, kallades till biskop efter Eriks död och blef i detta embete stadfästad af påfven Johan XXII år 1322. Hans namn igenfinnes några gånger bland de andra rådsherrarnes; han befrämjade kyrkoegendomen och stiftade nya kanonier. Ålderdom och ögonsvaghet nödgade honom att taga Gunnar Tynnesson till sin medhjelpare. Han dog 1336.Enligt Rhyzelius var han af Folkunga-ätten.

27. Gunnar Tynnesson, af slägten Hård, var född på Redsala gård i Säfvareds församling. Han var en lärd och berest man, hade någon tid varit kanik i Skara och curatus i Husaby, då han 1334 förordnades till bisk. Peders vikarie och blef efter dennes död utvald och af påfven Benedikt XII stadfästad såsom biskop 1337. Om honom heter det i bisk. Bryniolfs rimkrönika, att han "hade en snäll tunga och begåfvade sin kyrka med mässekläder". Han dog redan 1340 den 8 juni och blef begrafven i domkyrkan.

28. Sigge Jonsson, af siägten Stake, bördig från Måseboda, var kanik i Skara och curatus i Falköping 1331, efterträdde biskop Gunnar och blef af påfven Clemens VI konfirmerad 1341. Han hade af kon. Magnus Eriksson en stor summa penningar att fordra, och erhöll derföre till pant Aske, Mo och Kinds härader, med löfte att, årligen under 7 år, 300 mark skulle afbetalas. Han deltog i rådets förhandlingar, höll visitationer i stiftet och vårdade kyrkans egendom. Synes således varit en man icke utan betydenhet. Han lefde ännu i jan. 1351, men lärer samma år aflidit.

29. Benedikt IV,Enligt Porthan hette bisk. Sigges efterträdare *Sigfrid* (äfven kallad Sigfridus Roekkeri). Han var förut dekan i Upsala och tillika kanik i Strengnäs och Westerås; blef biskop i Skara 1352 och dog 1354. Samma år fick han till efterträdare domprosten Laurentius i Skara. Sålunda blir intet rum för biskop Benedikt IV. biskop Sigges efterträdare, har i Bryniolfs rim ett dåligt rykte för sina gäckerier medkapitelmännen. Han dog under en visitationsresa i stiftet år 1356.

30. Laurentius II, från Bergs församling i Wadsbo härad, hade varit kyrkoherde derstädes samt först kanik och sedan dekan och domprost i Skara, då han utvaldes till biskop 1356 och i detta embete stadfästades af påfven Innocentius IV 1358. Han förärade till domkyrkan tvänne väl arbetade handbäcken af silfver, hvilka honom till åminnelse länge förvarades bland kyrkans dyrbarheter. Han dog redan 1358.

31. Nils, kallad **Nicolaus de Kaln** (Kålland), var född i Råda församling af Kållands härad. Han blef biskop Laurentii efterträdare och har under striderna mellan Albrecht och de sista Folkungarne "i örlig lidit mycken bedröfvelse och orätt". Att han varit en ansedd man, synes deraf, att han jemte biskopen i Linköping och tre mäktige herrar utsågs till underhandlare mellan kon. Albrecht, kon. Håkan och Hansestäderna i Lödöse 1370. Af kon. Magnus hade han en stor summa penningar att fordra och emottog derföre i pant konungens slägtgods Aranäs. Men då kon. Albrecht sedan skänkte denna egendom till Gerhard Snakenborg, måste bisk. Nils igenlösa den med 100 mark löduga 1373. Han var nitisk för kyrkans bästa, gifvande äfven frikostigt af egna medel; höll visitationer, äfven i Wermland. Dog 1386.

32. Rudolf, son af hert. Johan I i Mechlenburg och beslägtad med Albrecht, blef af denne konung insatt till biskop i Skara 1386. Enligt Bryniolfs rim lät han "svikefull bortkomma kyrkans klenodier, silfver och gull". Mot de öfriga biskoparne vidhöll han troget Albrechts parti och blef i slaget vid Falköping 1389 tagen tillfånga. Efter någon tid kom han lös, återvände till Skara och höll der ett prestmöte 1390, men begaf sig kort derefter till sitt fädernesland och dog som biskop iSchwerin 1415. Under hans tid 1389 blef Åsaka socken lagd under domprosteriet.

33. Thorsten, som förut varit kanik i Skara och kyrkoherde i Eriksberg, blef några år efter bisk. Rudolfs flykt utsedd till hans efterträdare och af påfven Bonifacius IX konfirmerad 1395. Om honom säger rimkrönikan, att "han var en saktmodig man och goder Guds vän, men var tryckt af örlig och mycket krig". Han deltog flitigt uti rikets ärender; var tillstädes vid riksdagen i Nyköping 1396 och i Kalmar 1397, der han jemte två andra biskopar krönte kon. Erik af Pommern och underskref Kalmar union. Han var äfven i Köpenhamn 1398. År 1403 har han stadfästat ett testamente till Larfs kyrka och tillbytt domkyrkan några gårdar i Tengened, hvaraf sedan blifvit Malma säteri. Han dog 1404 och blef begrafven i domkyrkan.

34. Bryniolf II Carlsson, född 1351, hade länge utomlands studerat och inhämtat mycken kunskap i både den andeliga och verldsliga lagen. Sedan han varit kanik och från 1390 domprost i Skara, blef han 1404 först coadjutor åt företrädaren, derefter utvald till biskop och af påfven Bonifacius IX i denna värdighet stadfästad. För att föröka stiftets anseende arbetade han med all makt uppå, att bisk. Bryniolf I på kyrkomötet i Kostnitz 1417 skulle blifva upptagen bland helgonens antal; men förgäfves. Han deltog flitigt i provincialsynoderna och räfstetingen, uppgjorde tiondereglering och reglering af prebendena i Skara. Han har ock utfärdat flera aflatsbref, såsom 1419 åt Ullerfvads kyrka och 1430 åt Horn. Brunsbo (Bryniolfsbo) biskopsgård är af honom förvärfvad. Biskop Bryniolf synes varit en mycket aktad man. På ålderdomen blef han nästan mållös, måste år 1419 antaga efterträdaren till sin hjelp, och dog nära 80 år gammal 1430.

35. Sigge Uddesson af den gamla Winstorpa-slägten, var dekan i Skara då han 1419 förordnades till bisk. Bryniolfs medhjelpare, men blef ej i embetet stadfästad förrän 1430. Han var en mycket lagfaren manoch styrde stiftet med klokhet och myndighet under Erik XIII:s oroliga regering. År 1427 på ett möte i Helsingborg afgaf han, jemte två andra biskopar, en protest mot de skatter, som konungen pålagt presterskapet, med förklaring att de endast finge betraktas som en frivillig gåfva. Wid Engelbrechts uppresning 1434 stod han liksom de öfriga stormännen på Eriks sida, men tvingades på herredagen i Wadstena, genom hotelsen att blifva utkastad till den förbittrade almogen, att underskrifva det bref, hvarigenom konungen uppsades tro och lydnad. Samma år blef han utsedd till bisittare i den tolfmannanämnd, som skulle afdömma alla tvister mellan kon. Erik och svenskarne. År 1435 var han tillstädes i Halmstad, der förlikning ingicks, som sedan om hösten s. å. stadfästades i Stockholm, der äfven bisk. Sigge infann sig. Några veckor derefter, S:t Sylvestri dag (d. 31 dec.), afsomnade han. I Bryniolfs rim heter det: "biskop Sigge var klok i dagtingan och allsköns lag, ty vardt han förgifven på en herredag". Lagerbring tviflar på denna uppgift. Han anmärker ock, i anledning deraf att bisk. Sigge tillhandlat sig en gård af abbedissan i Wadstena utan konventets samtycke, att "han icke alltid synes varit så grannräknad om laga fång".

36. Sven Grotte, född i Östergötland af adliga ätten Store,Enl. en annan uppgift var han son af ridd. Magnus Haqvinsson (Leopard). hade förut varit dekan i Skara, kyrkoh. i Fryksdalen och prost öfver Wermland, då han 1436 utvaldes och af påfven Eugenius IV stadfästades till biskop. Han lät måla domkyrkan och instiftade Christi lekamens och S:t Eriks kapell: invigde S:t Laurentii beläte i Horns kyrka och gaf Undenäs och Götened 40 dagars aflat. Under dekanatet lade han Eggby, Istrum, Öglunda och Skärfs socknar. Biskop Sven kallas "en ärlig och klok man". I början af sitt episkopat har han flitigt deltagit i rikets ärender. Så underskref han såsom löftesman Wadstena förening 1436, hvarigenom stillestånd ingicks mellan kon. Erik och svenskarne; underskref ockföreningen i Telge 1438, att "med lif och gods försvara rikets rätt, lag, privilegier och gamla sedvänjor"; var på riksdagen i Arboga 1440 bland dem som utvalde Christofer till Sveriges konung och undertecknade i Lödöse 1441 förbundet mellan Sverige och Norge. Sedermera förekommer han icke uti urkunderna, utan lärer i stillhet styrt sitt stift under Christofers regering. År 1449 har han beseglat en handling till förmån för Gudhems kloster, och sedan s. å. frivilligt nedlagt sitt embeteSåsom orsak härtill uppgifves en svår tvist mellan biskopen och hans kapitel, hvilken likväl bilades 1446. och flyttat tillbaka till Östergötland, der han på sina gods tillbragte återstoden af sin lefnad. Såsom hans dödsår uppgifves 1459.

37. Bengt Gustafsson, af slägten Tre Rosor, var son af Westgöta-lagmannen Gustaf Månsson och hade efter utrikes resor först varit kanik och sedan ärkedjekne i Skara, då han 1449 utvaldes till biskop och dertill konfirmerades af påfven Nicolaus V. Han har ett dåligt rykte bland Skara biskopar. Under striderna mellan

Christian I och Carl Knutsson stod han på den förres sida. Han var en af de herrar, som på mötet i Halmstad 1450 trolöst afträdde Norge till Christian; han var ock en af dem som stodo i spetsen för upproret i Westergötland 1452 och på ett möte i Warnhem lofvade att hylla den danske konungen. Men när Christian blifvit slagen af Östgötarne på Holveden och af Thord Bonde jagad ur Sverige, fruktade biskop Bengt för Carl Knutssons hämd och flydde till Danmark. Efter Carls afsättning 1457 återkom han och intog åter sin biskopsstol; hyllade prins Johan i Skara 1458 samt underskref s. å. den dom, hvarigenom Carl förklarades alla sina arfve-, köpe- och pantegods förlustig och beskylldades hafva bortstulit kronans klenodier. Biskop Bengt har 1452 testamenterat sin egendom Horshaga till Skara domkyrka. Till Svarte Åke Jönsson måste han 1460 betala 100 mark p:gr och 18 pund koppar, för det "hån och högmod", som biskopen och hans tjenare utöfvat mot Åke. År 1461 slutade han sin oroliga lefnad.38. Dokt. **Björn Larsson** blef efter Bengt Gustafsons flykt af kon. Carl VIII insatt till biskop i Skara 1452. Han var "doktor i lagen" och en så snäll matematiker, att han i denna egenskap en tid hade ett ansenligt underhåll vid kejsar Fredrik III:s hof. Såsom icke ordentligen invigd till biskop förekommer han ej i denna tidens handlingar och lärer icke varit räknad ibland riksens råd. När Christian antogs till konung 1457, blef dokt. Björn undanträngd af den återkomne biskop Bengt. Hans vidare öden äro obekanta.

39. **Hans** eller **Johannes Marquardi,** af adliga slägten Hästhufvud, hade länge varit dekan i Skara, då han af kapitlet sändes till Rom att bevaka stiftets bästa. Medan han der uppehöll sig, dog biskop Bengt; då blef han vald och af påfven Pius II konfirmerad till dennes efterträdare samt i Rom dertill invigd 1461. Han företog sig att återbringa till domkyrkan alla de gods och lägenheter, som under hans företrädare gått förlorade; ådrog sig visserligen derigenom mångas hat, men vann af andra kärlek och pris för sin rättvisa och nit. Hans episkopat infaller under den tid, då riket var deladt uti tvänne partier, ett danskt och ett fosterländskt. Af dessa tillhörde bisk. Hans till en början det danska; men sedan heter om honom, att han "var sitt herrskap och riket trogen". År 1466 underskref han i Jönköping det beslut, hvarigenom Kalmar Union skulle förnyas; han var ock bland de svenska fullmäktige på mötet i Halmstad 1468. Efter Christians nederlag 1471 tyckes hans förhållande till Sten Sture varit godt. Han var en af riksföreståndarens och svenska rådets prokuratorer på mötet i Kalmar 1476, då Christian under vissa vilkor fick löfte att återbekomma svenska kronan. Han deltog ock med Sten Sture uti räfstetingen. Uti sitt stift förordnade han vissa tider och orter, på hvilka aflatsbref skulle säljas; utfärdade ock flera dylika bref, i synnerhet för Möne i Åhs härad, då han lofvade 40 dagars syndfrihet åt hvar och en, som med gåfvor och offer ville besöka denna kyrka. Han förnyade ock 1470 den gamla kalfskinnsskatten afpresterskapet i Wermland, för att hafva tillräckligt pergament att skrifva böcker på. Biskop Hans dog 1480, sedan han tre år förut lemnat stiftets vård åt efterträdaren.

40. Bryniolf III Gerlachsson, som tros varit af adliga slägten Gylta,Hans sköldemärke liknar snarare det som tillhörde slägten Bille. (Lekt. Carlmarks anm.). blef redan under företrädarens lifstid utvald och af påfven Sixtus IV konfirmerad till biskop i Skara 1477. Han var (säger Rhyzelius) "en försigtig, arbetsam och frimodig man", och deltog flitigt i riksdagar och möten. Till en början stod han på Sten Stures sida, som gaf honom frälse på egendom, "för den stora välvillighets skull, som biskopen honom bevisat både utom och inom lands". Men sedermera slöt han sig till ärkebiskopen och den danske konungen. Således underskref han år 1494 en konfederation i Lödöse och i Stockholm om verkställandet af Kalmar recess och landets behof af en konung. Han var ock bland dem som 1496 anförde bittra klagomål emot Sten Sture och 1497 inkallade konung Hans: men tog sedan del i affallet från Danmark och återgången till Sten Sture 1501. År 1489 officierade han vid den heliga Catharinas translationHvarken h. Catharina eller bisk. Bryniolf hafva vunnit högsta graden af påflig heliggörelse, utan endast en lägre grad eller translation. (Schröder). uti Wadstena, hvarvid först doktor Jakob från Upsala höll en 2 timmars predikan på latin, och derefter bisk. Bryniolf sjöng S:t Catharinas messa inför högaltaret i brödrakoret. Han lyckades ock slutligen att utverka biskop Bryniolf I:s translation, som skedde 1492, hvarefter dennes ben skrinlades i Skara domkyrka. På biskopsgården Brunsbo uppförde han ett stenhus, och Leckö slott lät han äfven bebygga och befästa.Detta slott anlades af bisk. Bryniolf Algotsson år 1298. Likaså upprättade han det gamla biskopshuset i Husaby, der han omkr. 1480 låtit afmåla alla sina företrädare och vid hvarje bild tecknat några rim. Han har ock 1498 låtit uti Nürnberg trycka en latinsk mässebok åtSkara Stift. (Breviarium Scarense)

Biskop Bryniolf dog på Brunsbo år 1505.

41. Vincentius Bellenack uppgifves hafva varit Holländare, född i Middelhusen. hade någon tid varit dekan i Skara, då han 1505 utvaldes till biskop och af påfven Julius II dertill konfirmerades, hvarefter han 1506 i Upsala blef högtidligen invigd. Man var en trogen och oföränderlig anhängare af Sturarne: nyttjades af dem ofta i underhandlingar och var en uppriktig vän af fred. Han har ock med det öfriga rådet deltagit i rikets inre styrelse och vårdat sig om kyrkans angelägenheter. Af Sten Stures enka fick han en gård under Leckö 1508. Emedan han år 1517 underskrifvit den dom, hvarigenom ärkebiskop Gustaf Trolle skulle afsättas, blef han af Christian Tyrann fängslad i Stockholm och dömd till döden. När han utfördes på torget och anklagelsen upplästes, "ropade han med hög röst, att intet af allt detta vore sannt, nedkallade öfver konungen Guds rättvisa hämd och tog Gud till vittne öfver sin oskuld". Men han tystades af bödeln och blef jemte 95 andra svenskar halshuggen d. 8 nov. 1520.

42. Theodor Slagheck,Af Svenskarne kallades han Slaghök. var en Westfalisk bondeson, som i ungdomen varit fältskär och en tid uppehållit sig i Rom. Begaf sig sedermera till Danmark, der han genom den mäktiga enkan Sigbrits inflytande kom i stor gunst hos Christian Tyrann. Af honom sändes han till Rom, för att anklaga Svenskarne. Här förskaffade han sig biskopsvärdighet och återkom med påfven Leo X:s bannlysning öfver Sten Sture d. y. och alla dem som afsatt Gustaf Trolle. Han var sedan konungen följaktig till Sverige 1520 och ingaf honom det rådet att behandla svenskarne som kättare, hvarpå följde det Stockholmska blodbadet. Då bisk. Vincentius här blifvit halshuggen, insattes Slagheck till hans efterträdare och förordnades jemte Jöns Beldenacke och Gustaf Trolle att förestå regeringen under konungens frånvaro i Danmark.

Emedlertid reste sig Svenskarne under Gustaf Wasa, och Didrik Slagheck måste fly till Danmark 1521. Här blef han af Christian s. å. insatt till ärkebiskop i Lund. Men när konungen insåg huru han genom Slaghecks onda råd gjort sig förhatlig för sina undersåtare, kallades denne att stå till rätta i Köpenhamn och blef der, i påfliga legatens närvaro, pinligen förhörd, dömd till döden, hängd och slutligen bränd 1522.

43. Magnus Haraldsson af den adliga Wånga- slägten, som sedan antagit namnet Strömfelt, valdes efter Slaghecks flykt till bisk. i Skara 1522Legaten *Johannes Franc, de Potentia* blef af påfven Adrian VI invigd till biskop i Skara 1522, men af svenskarne icke emottagen.. När påfven härtill vägrade sin konfirmation, blef han på Gustaf I:s befallning år 1528 invigd af biskopen i Westerås Petrus Magni. Redan förut hade han på den märkvärdiga riksdagen i Westerås 1527 måst samtycka till påfve-väldets krossande i Sverige och lemna ifrån sig Leckö slott till konungen. Wid kröningen i Upsala följande året var han tillstädes och satte kronan på konungens hufvud. Men om våren 1529 förband han sig med Thure Jönsson och några andra Westgöta-herrar, i den förrädiska afsigt att afsätta konung Gustaf och åter införa påfviska läran. De sammankallade almogen till Larfs hed, der Thure Jönsson föreslog att välja en annan konung och biskop Magnus lofvade att påfven skulle frilösa dem från den ed, de svurit k. Gustaf. Men då bönderna vägrade deltaga i dessa stämplingar, blefvo herrarne förskräckta och biskopen flydde i sällskap med herr Thure till Danmark. De blefvo sedan på riksdagen i Strengnäs dömda såsom förrädare att mista lif och egendom. I Danmark funno de hägn och skydd, uppehöllo sig dels i Halland dels i Skåne, alltjemt stämplande mot konungen och sitt fädernesland. På Gustafs allvarsamma föreställningar svarade danske konungen, att de svenske herrarne förklarat sig villiga att stå till rätta inför alla tre rikenas förenade råd. K. Gustaf afslog detta och de blefvo derefter förvista ur Danmark.När sedermera Christian Tyrann inföll i Norge 1531, voro de honom följaktiga, och skrefvo bref till sina vänner i Sverige, uppmanande dem att afskudda sig k. Gustafs ok, Biskop Magnus blef tillfångatagen i Opslo och åter förd till Danmark, hvarifrån han slutligen måste begifva sig till Mechlenburg. Här lefde han i ett kloster nära Rostock till omkr. 1560. Den sista säkra underrättelse man äger om honom, är ett bref, dat. Wismar d. 27 Åpr. 1550. Han var den siste katolske biskop i Skara.

44. Mag. **Sveno Jacobi Schenningensis** blef efter Magnus Haraldssons flykt utvald till biskop 1529 och med konglig fullmakt försedd på riksdagen i Upsala 1530, samt följande året i Stockholm högtidligen invigd. Han var af adlig slägt och hade i sitt sigill en ulf upprest på bakfötterna med en half lilja på ryggen. Förmodligen född i Skenninge, har han i sin ungdom studerat utrikes och blifvit filos. magister. Derefter förordnades han först till

lektor, sedan till dekan och domprost i Skara; var i denna egenskap ledamot af den domstol, som år 1520 måste dömma Sveriges förnämsta biskopar och råd till döden, och säges ogerna slutligen hafva emottagit stiftets styrelse. Han måste härvid förbinda sig att årligen gifva konungen 2000 mark af stiftet och 50 mark af Skara stad. Biskop Sven var en trogen anhängare af kon. Gustaf och den evangeliska läran, den han med all flit utbredde och stadfästade. Han var derföre af konungen mycket älskad och i många vigtiga ärender brukad. När Christian Tyrann år 1531 försökte att återtaga de nordiska rikena, skickade Gustaf sin riksmarsk Lars Siggesson och biskop Sven att hålla samting med almogen i Westergötland och förmana dem till huldhet och tro. År 1530 var han konungens sändebud i Warberg och 1532 i Köpenhamn. År 1535 besökte konungen honom på Brunsbo och gaf honom skriftlig försäkran om tillräckligt understöd åt sitt stifts presterskap. Af samme konung fick han 1536 ett annat mycket nådigt bref. Wid sin utnämning 1530 blef han ålagd att ödelägga dominikanerklostret i Skara och skicka munkarne till Sigtuna, derföre att de hadeskyddat den af konungen landsförviste Thore Munk. Biskop Sven nedlade embetet 1544 och var sedan kanik till sin död 1556.

45. Mag. **Ericus Svenonis Hjort** hade först varit k. Gustaf I:s hofpredikant och sedan 1541 af honom blifvit satt till kyrkoherde i Skellefteå i Westerbotten. Här blef han ej mycket omtyckt, emedan han afskaffade den latinska messan och andra påfviska bruk; hvarföre han återvände till Stockholm och af konungen sändes till Skara 1543, att biträda bisk. Sven i embetet. Efter dennes afskedstagande blef m:r Erik d. 27 febr. 1544 utnämd till hans efterträdare. Under sitt korta episkopat verkade han med nit för den evangeliska lärans utbredande; men hade endast ett år innehaft sitt embete, då han dog i dymbelveckan 1545.

46. Mag. **Ericus Falk** säges hafva varit i någon slägtskap med k. Gustaf I och således af en ansedd familj. I sin ungdom studerade han i Tyskland, der han blifvit bekant med dokt. Luther och af honom fått undervisning i den evangeliska läran. Efter hemkomsten blef han först hofpredikant hos k. Gustaf IAtt han skulle varit Gustaf I:s informator synes vara oriktigt. och sedan af honom satt till biskop eller ordinariusSom k. Gustaf hade för afsigt att afskaffa biskopsnamnet, kallade han stiftens styresmän ordinarier, tillsynesmän eller superintendenter. Anjou sv. ref. hist. 2: 137. i Skara d. 3 Juli 1547. Han skötte sitt embete med nit och allvar: ålade presterskapet att i lära och lefverne värdigt förelysa församlingen och höll flitigt visitationer i stiftet, såsom i Ekby 1551, då han befallde att denna församling skulle utvidgas; i Hössna 1554, då han lät ödelägga tre kyrkor, Kinnared, Tissered och Strängsered. Genom allt detta ådrog han sig fiender, som anklagade honom för något groft brott, hvars beskaffenhet man icke känner, hvarföre han måste afstå från embetet på någon tid. Men sedan han efter hållen ransakning blifvit alldeles oskyldig befunnen, återfick han embetet genom konungens bref1557. Följande året befordrades han till biskop i Linköping. År 1561 afskickades han, jemte några andra, i ett vigtigt ärende till ryska storfursten Iwan Wasiljewitsch. Biskop Falk, som var en rik och förmögen man, afled i hög ålder 1569.

Han hade många barn, af hvilka endast 3:ne söner äro kända. 1. *Erik Falk* var hofjunkare hos Johan III, en lärd och berest man, som af sin herre sändes till Krimska Tartariet 1591 för att sluta förbund emot Ryssland. Efter Johans död öfvergick han till katolska läran och blef af Sigismund skickad till Spanien 1606, "der han stämplade allt ondt emot sitt fädernesland och den evangeliska läran". Under sina resor har han blifvit slagen till Christi grafs riddare. 2. *Bengt Falk* var äfven katolik och anhängare af Sigismund, blef derföre halshuggen på Linköpings torg 1600. 3. *Abraham Falk* har författat N:o 231 i sv. psalmboken.

47. Mag. **Ericus Petri Hvass** hade liksom hans båda närmaste företrädare varit k. Gustaf I:s hofpredikant, då han förordnades till pastor och prost vid Skara domkyrka. Under företrädarens suspensionstid förestod han tjensten och blef efter honom utnämd till biskop d. 18 sept. 1558. Han var då redan gammal och sjuklig, kunde således ej mycket uträtta under sitt korta episkopat. Dog om sommaren 1560. — Han lär varit född i Westergötland, var gift och hade barn, hvilkas efterkommande stadnat qvar i stiftet.

48. **Ericus Nic. Swart** en borgareson ifrån Upsala. Efter fulländade studier hemma och i utlandet blef han professor i Upsala 1514 och var i denna egenskap Gustaf Wasas lärare: domprost derst. 1530; biskop i Strengnäs 1556 och derifrån befordrad till Skara stift 1561. Detta sitt embete förestod han med mycken "berskedlighet, saktmodighet och försigtighet" inpå 10:de året. Wid riksdagen 1569 vittnade han med de öfrige rikets herrar om

Sturarnes oskuld. Följande året nedlade han trött af ålder och svaghet, sitt biskopsembete och flyttade tillbaka till Upsala, der han afled d. 8 okt 1572 ochblef begrafven i domkyrkan. — Biskop Erik Swart var en grundlärd teolog och en uppriktig vän af den evangeliska läran, hvilket synes deraf att han år 1549 af k. Gustaf I fick det förtroendet, att jemte 3 biskopar granska och afgifva sitt betänkande öfver den då nyss utkomna Interimsboken. Denna bok hade på kejsar Carl V:s befallning blifvit sammanskrifven af tre teologer, till att vara "epitome credendorum et agendorum in ecclesia universa". Men som den innehöll många påfliga villfarelser, kunde den aldrig af evangeliska lärare gillas och antagas,

49. Mag. **Jacobus Joh. Westrogotus**, bondeson från Tengened, född i Brogården Främmestad, var redan fullvuxen dräng och sysselsatt med att stäcka hö och halm, då han af fruktan för värfning till soldat rymde hemifrån och började studera i Skara. Hans öfriga öden äro okända, till dess han såsom ordinarius öfver Nerike och pastor i Örebro bevistade riksdagen i Stockholm 1569 och underskref ständernas förklaring om Sturarnes oskuld. Följande året 1570 blef han af kon. Johan III utnämd till biskop i Skara och tillträdde genast detta embete. Alldenstund domkyrkan af danskarne blifvit alldeles uppbränd 1566 och sedan i några år stått förfallen och utan tak, fick bisk. Jakob år 1571 konungens befallning att genast upprätta den igen. Då medel härtill saknades, måste de anskaffas genom sammanskott af såväl prester som adel, ståndspersoner och almoge. Konung Johan sjelf skänkte en altartafla, som efter fullbordadt arbete 1586 uppsattes i koret. År 1572 underskref bisk. Jakob i Upsala bekräftelsen om den evangeliska lärans bibehållande; men sedermera förleddes han af konungagunst att bifalla liturgien, hvilken han var bland de första att underskrifya 1577 och 1582. Följden häraf blef för stiftet särdeles olycklig; många rättsinniga prester fingo lida förföljelse och blefvo drifna ifrån sina embeten; hertig Carl upprättade en superintendentia i Mariestad 1580 och lade derunder Wadsbo och Walle härader samt Wermland, hvilka således skildes från Skara biskopsdöme. Efter kon. Johans död, sedan det liturgiskaoväsendet afstannat, ångrade sig bisk. Jakob och sände sin son Olof till Upsala möte 1593 med en förklaring, hvartill han afbad sin och Skara domkapitels felaktighet och lofvade bättring. Men detta hjelpte honom icke, utan han blef på mötet afsatt och en annan utnämd till biskop i hans ställe. M:r Jakob lefde sedan ännu i 9 år och bodde på sin gård i Tengened, der han dog d. 12 Dec. 1602, 90 år gammalRhyzelins uppgifver 1607 såsom hans dödsår, men enligt grafstenen dog han 1602. (Carlmark).. Såsom biskop lärer han haft Tengened till prebende. Denna församling hade på den tiden 9 kyrkor, af hvilka han gifvit 2:ne, Flakeberg och Bjärby, till sin måg, kyrkoherden i Särestad.

Gift med *Anna Arvidsdotter* till Hof och Strand, f. i Lidköping af adliga slägten Dufva. Barnen kallade sig *Columbus*. *Olof*, dekan och kyrkoh. i Larf. *Petrus*, likaledes kyrkoh. i Larf. *En dotter* var g. m. Sven. Laur. Putt, past. i Särestad.

50. Dokt. **Petrus Kenicius Bothniensis**, son af handelsmannen Könich Olofsson i Baggeböle (af den gamla siägten Buhre), föddes i Umeå 1555, studerade först i Gefle och sedan i Stockholm, blef student 1575 och prestvigdes 1578, i afsigt att blifva kapellan i sin födelsebygd. Men då bönderna, för hans låga måls skull, icke ville honom emottagn, reste han ut till tyska universiteter och återkom efter 6 år "en så höglärd magister", att han år 1587 sattes till professor i logiken vid Collegium Stockholmiense. Snart föll han dock i onåd hos kon. Johan, emedan han vågade motsätta sig liturgien, och fick lida både fängelse och andra förföljelser. År 1592 blef han frigifven och förordnad till rektor vid ofvannämde kollegium. Sedermera blef han professor i teologien vid Upsala universitet och på Upsala möte utsedd till en af de 12 assessorer, som skulle biträda ordföranden. På riksdagen i Söderköping 1595 valdes han till biskop i Skara och blef följande året af ärkebisk. Abrahamus Angermannus dertill högtidligen invigd På Upsala möte valdes professor Henrik Gadolenus till biskop i Skara, men han dog före tillträdet.. Derifrånbefordrades han till ärkebiskopsstolen 1609; blef år 1617 den förste teologie doktor vid kon. Gustaf Adolfs kröning, och afled på sitt 81:sta år d. 3 Febr. 1636. — Ärkebiskop Kenicius lefde på en tid, då mycket uträttades till både kyrkans och läroverkens bästa. Han har deruti visst icke haft ringa del, om han också icke hörer till tidehvarfvets mest framstående män.

G. m. *Margareta Hansd:r Gammal*, borgmästared:r från Gefle. Hon födde honom 12 barn, men ingen son öfverlefde fadren. Från döttrarne härstamma många förnäma slägter. Hans barn och skrifter uppräknas i Biogr.

Lex. 7:de bandet.

51. Mag. **Paulus Pauli** var född i Skara, der hans fader, med samma namn, då var skolans rektor, men blef sedan kyrkoherde i Sköfde. Sonen studerade i Skara, Greifswald och på andra ställen, blef år 1576 befordrad till teol. lektor vid Skara skole, derefter till rektor och 1587 till kyrkoherde i Broddetorp. Uderskr. Upsala mötes beslut 1593; transporterades 1596 till Nylödöse pastorat och slutligen till Skara biskopsstol 1612. Domkapitelmännen hade förut valt Petrus Jonae, biskop i Wexjö, men då denne för sin höga ålder försakade kallelsen, föllo de med sitt val på m:r Paul. Kon. Carl IX ville dertill hafva professor Laur. Paulinus, som sedan blef biskop i Strengnäs och slutligen ärkebiskop. M:r Paul fick sålunda icke tillträda stiftet förrän efter denne konungs död. Sedan han på 5:te året detta sitt embete berömligen förestått, afsomnade han i början af 1617 (före d. 28 Febr.).

G. m. *Brita Thorchilsdotter.* Barn: Thorchil. past. i Norunga.- *Ingrid*, g. m. Elias Haquini, past. i Wing. *Helena,* g. m. Petr. Ravingius, past. i Rångedala. *Brita,* g. m. Jon. Esbernius, past. i Hellstad. *Elisabeth,* g. m. Ol. Svenonis, past. i Norunga. *Ragnhild,* g. m. Magn. Kalf, past. i Tengened.

52. **Sveno Svenonis,** f. i Skärf af bondeföräldrar 1566. Fadren var fattig och blef slutligen blind, så att barnen drogo gubben på en kälke, när de om vintrenskulle öfver sjön till Äggby kyrka. Denne sonen blef, efter träget studerande i Skara skola, först kollega, sedan konrektor och sist rektor vid samma skola 1590. När han i 7 år förestått denna tjenst blef han 1597 (eller 98) kyrkoh. i Skara och kanske tillika domprostMåhända blef han icke domprost förrän 1604, då denna tjenst förenades med kyrkoherde-embetet i Skara.. Redan 1609 uppfördes han på förslag till biskop, och blef år 1618 dertill utnämd. Med stort beröm förvaltade han detta embete mer än i 20 år och dog d. 21 Febr. 1639. Biskop Sven var en utmärkt lärare, stor predikant och nitisk biskop, höll flitigt visitationer och prestmöten. upprättade domkyrkan och lät i Stockholm gjuta en ny storklocka 1635. "Han var stor till kropp och lärdom".

Gift m. *Elin Arvidsdotter*, hvars fader var rådman i Nylödöse. Barn: *Sven Scarinius* hemkom från Wittemberg 1619Kanhända samma mag. Sveno Svenonis, som var domk.-syssloman 1642.. *Olof Bröstfelt* f. 1613. öfverste vid Westg. kav., adlad 1646. död 1686. *Anders*, kapten. *Arvid*, kapten. *Johanna*, g. m. bisk. Hans Kempe M*Margareta,* g. m. bisk. Olof Fristadius. *Cathrina*, g. m And. Grotte, past. i Tunhem. *Ebba* f. 1608 d. 1689, g. m. Laur. Kalf. past. i Gällstad. *En dotter,* g. m. Jon. Algothi, past. i Gökhem. *Helena*, g. l:o m. Erasm. Wassander. konrekt. i Skara. 2:o m. bisk. And. Omoenius.

Skrifter: Canticum Canticorum Salomonis, rhytmis s. cantilenis Suetieis redditum. tr. i Sthm. — Succinetræ Quæstiunculæ de Peccato Originali et Actuali. — Likpredikan öfver Öfversten vid Westg. kav. Erik Soop 1632. tr. i Sthm 1634. — Adhortatio ad frequensstyli exercitium. mser. -- Oratio de Passione Christi in Schola Scar. 1602. — Oratio in Synodo 1618. mser.

53. Dokt. **Jonas Wexionensis,** son af kyrkoh. i Lekeryd af Wexjö stift Magnus Petri. f. i Wexjö d. 11 Mars 1583: studerade först i Wexjö och Linköping, begaf sig sedan till Upsala 1600: anträdde år 1603 en utrikes resa och blef magister i Wittemberg 1610: ethices professor i Upsala 1614: polit. et hist. professor 1624. Vid denna tid råkade han i en lärd tvist med mag. Laur.Paulinus om "ethica christiana et Aristotelica", och försvarade den sednare med 2:ne afhandlingar 1615 och 1616. Blef teolog, professor 1626, och gjorde sig äfven i denna egenskap känd genom flera lärda arbeten, särdeles genom "Tuba evangelica", som utkom 1637. När Skara stift genom biskop Svens död blifvit ledigt 1639, begärdes enhälligt domprosten i Skara Olavus Svenonis till hans efterträdare; men drottning Christina, i betraktande af professor Wexionensis förtjenster, gaf honom under riksdagen i Norrköping 1640 fullmakt på detta stift och befallde att 2:ne prestmän från stiftet skulle infinna sig i Stockholm till hans inauguration 1641. I anledning häraf samlades præpositi dioeceseos under den föregående December månad i Skara och beslöto "att mag. Joh. Christofori och mag. Sveno Nicolai skola uppresa till riksmötet, hvilkom ock en daler af hvar pastor i tärepenningar gifvas skall. Men om designato episcopo beslutades, att ändock dioeceseos vota måste excuseras, likväl skall han accepteras. Äntligen skola de uppresa, fordra gymnasium och förökning både lectorum och salariorum". Derefter tillträdde W. sitt stift 1641 och blef s.

å. promoverad till teol. doktor. Såsom biskop fullgjorde han, enligt Rhyzelius, i alla måtto berömligen sitt embete, med flitigt visiterande och annat. Under hans tid inrättades Skara gymnasium 1641, hvartill en tjenlig lokal uppfördes 1642 och invigdes 1643. Han dog på Brunsbo d. 3 Apr. 1651 och blef begrafven i domkyrkokoret. På hans grafsten läsas uti en cirkel omkring ett brinnande ljus dessa ord: "ipsa consumor aliis inserviendo". — Att biskop Jonas Magni ej varit alldeles fri från samma slags girighet, hvarför hans närmaste efterträdare beskylles, synes af en besvärsskrift som Andr. Johannis, kommin. i Götened och Jonas Laurentii, pedag. i Lidköping, år 1653 inlemnade till Göta hofrätt, "lydande att de tillförne gifvit sal. doct. Jonas Magni en post uti penningar, silfver och guld, till den ända att blifva promoverade till bättre lägenhet, men hafva dock ingen promotion bekommit. — Om denne biskop berättar Ullenius, att då han en gång var ute i stiftet på en visitation.blef adjunktens säng inflyttad i biskopens sofrum, på det att någon skulle vara tillstädes i händelse af hastigt påkommen sjukdom. Biskopen hade i sina byxor lemnat sitt fickur (byxsäcks-ur), en den tiden ganska sällsynt lösörepersedel, som adjunkten aldrig sett. När nu denne vaknade om natten och fick höra pickandet, trodde han det förorsakas af en liten rotta: gick derföre sakta till spisvrån, tog ett vedträd och slog till der han hörde pickandet. Biskopen vaknade vid slaget och frågade hvad det var. "Jo", svarade adjunkten, "en liten mus hade kommit i högvördige fadrens byxor, der hon visst åt på brödsmulor, men jag drap henne"*. "O du eländige", utbrast biskopen. "nu har du klent mitt byxsäcksur".

Gift m. *Sigrid Hansdotter Bubb,* som efter mannens död flyttade tillbaka till Upland. Barnen kallade sig *Salanus. Petrus*, assessor i Svea hofrätt. *Magnus*, lektor i grekiskan vid Skara gymnasium. *Jonas*, lektor i latinet derst. *Nicolaus,* pastor i Köping. *Johannes,* borgmästare i Upsala.

Hans många skrifter uppräknas i Upsala stifts herdaminne III delen pag. 322.

54. Mag. **Olof Fristadius,** son af prosten Sveno Olavi i Fristad och Elsa Thorstensdotter, f. i Istorp 1588: studerade i Warberg och Lund från 1596 till 1601: i Skara från 1601 til! 1609: reste derefter till utrikes akademier och promoverades till magister i Wittemberg 1614. Efter hemkomsten blef han prest 1615, konrektor, teol. lektor och slutligen rektor vid Skara skola. Domprost 1618, och fick i denna egenskap Saleby till prebendeBiskop Olof hade fått detta pastorat af höga öfverheten för hållen gästning och besvär af förnäma herrar och kronans tjenare. (Kons. prot,). det han ock behöll till sin död. Riksdagsfullmäktig 1627, 28 och 31. År 1639 blef han enhälligt kallad till bisk. i Skara, "efter h. ehrevyrdighet icke allenast med fullt så goda qvaliteter som andra till samma embetes tjenst att förestå af Gudi benådad är, utan ock på väl så många riksdagar och landskonventer så ofta öfvader, att handet gemena rikets bästa söka vet". Han blef ock ensam uppsatt på förslag, och de som reste till Norrköpings riksdag ålades att "oryggeligen sig dervid hålla och icke någon annan främmande bevilja". Men det hjelpte icke, utan Jonas Magni blef honom föredragen. Wid biskopsvalet i Wexjö 1647 erhöll han 12 röster och till superintendent i Mariestad s. å. 36 röster. Slutligen blef han under riksdagen 1651 utnämd till biskop i Skara och dertill genast invigd. Han var då redan till hög ålder kommen, dertill sjuklig, och kunde således föga till stiftets bästa uträtta. Biskop Olof afled d. 30 Maj 1654. "icke utan någon beskyldning för gerughet"Rhyzelius. Se kyrkoh. Andr. Ingev. i Grolanda och Ericus Jonæ i Dimbo.. Han var "en liten man, med litet hufvud, stort hvitt skägg, gick mycket ostadigt med benen",Ullenius.

Gift 1619 med biskop Svens dotter *Margareta.* Af deras 13 barn lefde 3 söner och 3 döttrar vid fadrens död. De kallade sig *Scarander. Johannes*, pastor i Saleby. *Christina*, g. l:o m. lektor Lars Odhelius i Skara: 2:o m. Joh. Hedræus. past. i Högsäter på Dal: 3:o m. en länsman. *Elsa*. g. l:o m. lektor Magnus Salanus i Skara: 2:o m. Arv. Grundelius, past. i Wånga.

55. Mag. **Johannes Chr. Kempe,** son af en förmögen handelsman i Nylödöse Christofer Kempe, (hvars fader Andr. Petri var kyrkoh. i Björke) och Karin Nilsdotter: Hon hade förut varit gift med Börje Gunnarsson, stamfader för slägten Drakenberg. föddes i Nylödöse d. 13 Juni 1596: åtnjöt först undervisning i föräldrarnes hus; kom i Skara skola 1611 och studerade der till 1615, då han förordnades till kollega för nedersta klassen. Företog kort derefter en utrikes resa, som räckte i 4 år, hvarunder han i Wittemberg blef promoverad till filos.

mag:r d. 26 Sept. 1620. Efter hemkomsten prestvigdes han af bisk. Sven 1621 och återtog sin tjenst vid skolan. Utreste åter med guvenörens öfver Westergötland Clas Stjernskölds sönerGöran och Carl, med hvilka han i 2:ne år mest uppehöll sig vid akademien i Leyden. Förordnades 1627 till rektor vid Skara skola; riksdagsman 1639 tillika med mag:r Sveno Nicolai, då dem gafs till "tärepenningar" en daler af hvarje pastor, och ålades dem att "fordra gymnasium och förökning både lectorum och salariorum^. Sedan han rektoratet länge berömligen förestått, befordrades han till pastor i Fogelås 1642. Kallades till domprost i Skara 1652, men undanbad sig. På stiftets enhälliga kallelse utnämdes han d. 1 Juni 1655 till biskop, och intog säte i konsistorium d. 1 Aug. s. å. Detta embete förestod han med nit och allvar, men blef slutligen så gammal och svag, att han i flera år måste hålla vid sängen. I början af 1673 kände han redan döden nalkas, och sade till lektor Cleverus: "jag är ingen biskop mer här i verlden". Han dog d. 6 nov. s. å. och blef begrafven af bisk. Terserus i Linköping.

Gift 1628 m. biskop Svens dotter *Johanna.* Barn: *Christofer.* past. i Fogelås. *Petrus* stud. i Ups. 1650, blef mördad. *Sven,* handelsman i Stockholm. *Daniel* dog som student i Ups. 1673. *Johannes*, rådman i Skara. *Margareta* g. m. Bryn. Lundelius, past. i Habo. *Johanna* g. 1:o m. Sven Bjerchenius, 2:o m. Christ. Bergman, lektorer i Skara. 3:o m. Thorb. Fegræus, past. i Horn. *Christina*, g. 1:o m. Jon. Betulander, 2:o m. Mart. Lithenius, pastorer i Borås. *Anna* g. 1:o m. And. Helgonius, past. i Sköfde, 2:o m. Pet. Ek, past. i Björsäter.

56. Dokt. **Johannes Bazius** härstammade från en gammal presterlig slägt i Småland. Hans fader Joh. Bazius var först pastor i Jönköping och blef sedan biskop i Wexjö. Sonen föddes i Jönköping d. 13 Juli 1626, studerade först derstädes och i Linköping, besökte sedan akademierna i Dorpt, Upsala och Königsberg. Härifrån hemkallades han att vara grefve Nils Brahe följaktig på en utländsk resa, och besökte med honom akademierna i Wittemberg, Leipzig, Jena och Helmstadt, hvarunder han inhemtade grundliga kunskaper i teologien. Efter hemkomsten 1652 sattes han af riksdrotsen grefve Per Brahetill pastor i Skärstad i Småland, men kallades kort derefter af drottning Christina till dess hofpredikant. Denna tjenst innehade han äfven hos kon. Carl X Gustaf och under polska kriget hos drottning Hedvig Eleonora. Under riksdagen i Göteborg 1659 erhöll han fullmakt på Wingåkers pastorat i Södermanland, hvarifrån han 1667 befordrades till biskop i Wexjö. År 1673, en månad efter bisk. Kempes död, erhöll han fullmakt på Skara stift, hvilket han tillträdde 1674 och berömligen förestod i 3 år, till dess han slutligen 1677 utnämdes till rikets ärkebiskop. Teologie doktor primus 1674: var presterståndets Talman vid riksdagen i Halmstad 1678 och krönte drottning Ulrika Eleonora 1680. Han dog af slag i Stockholm d. 12 Maj 1681. Om hans död berättar Rhyzelius. att "sedan han qvällen före Christi himmelsfärdsdag ätit aftonmåltid hos kon. Carl XI och derefter en stund alldeles frisk samtalat med sitt värdfolk, böd han godnatt med de orden: "i morgon skola vi i Guds namn med Christo fara till himla". Och si om morgonen fanns han död liggande i sängen, utan att det minsta hafva rört sig.

G. m. *Elsa Honthera,* som dog barnlös 1/2 år efter sin man.

57. Mag. **Andreas Omoenius,** bondeson ifrån Öms by nära Sköfde; fadr. Ambjörn Andersson, modr. Karin Jönsdotter; föddes d. 25 Mars 1608. Började sina studier i Sköfde skola 1615, kom till Skara 1618, till Linköping 1625, och besökte sedan äfven skolan i Nyköping och gymnasium i Westerås, hvarifrån han med ett hedrande testimonium afreste till Upsala akademi 1628. Förordnades till rektor vid Sköfde skola 1633 och prestvigdes s. å. Följande året företog han en utrikes resa och blef derunder i Rostock filos. magister 1637. Efter hemkomsten 1638 fick han "functionem extraordinariam" vid Skara skola. När gymnasium inrättades 1642, blef han 2:dre teologie lektor och befordrades till 1:ste dito 1649. Domprost i Skara 1653 och af bisk. Fristadius introducerad pingstdagen s. å.; preses vid prestm. 1644, då han utgaf "theses de Deo", som trycktes i UpsalaSedan han i 23 år förvaltat domprost-embetet, blef han, efter stiftets enhälliga kallelse, utnämd till biskop den 3 Juni 1677 och installerad af sin företrädare d. 13 Jan. 1678. Död d. 6 Sept. 1684. — Biskop Omoenius var en from och välmenande man, men ägde icke nog kraft och inflytande öfver sina kapitelmän. Konsistorii protokoller från hans tid hafva åt efterverlden förvarat uppträden, som förefalla nästan otroliga. Då t. ex. domprosten Laurentinus och lektor Cleverus disputerade om kand. Joh. Hofs theser 1679, slutar Notarien ett protokoll med de orden: "och kunde ingenting uti denna session för bullers skull vidare företagas". Dylika tvister hörde på den tiden till

vanligheten och torde väl äfven haft sin grund uti biskopens långt framskridna ålderSe lektor Cleveri, dompr. Laurentini och prosten i Fogelås Joh. Hofs m. fl. biografier.. Slutligen blef han så svag, att han icke vidare kunde befatta sig med stiftets styrelse, utan måste ligga till sängs flera år före sin död.

Gift 1:o 1641 med *Elisabeth Bergin* död 1658, d:r af prosten Gunnar B. i SköfdeUnder deras sammanvigning i Sköfde kyrka tilldrog sig, att en dufva cirkelvis sväfvade öfver brudparet ifrån vigselns början till dess slut, hvarefter hon flög ut genom kyrkodörren.; 2:o 1659 m. biskop Svens dotter *Helena*, enka efter konrekt. Erasm. Wassander. Barn af förra giftet: *Erik*, pastor i Tunhem. *Anna*, gift 1:o m. Jak. Odhelius, 2:o m. Sven Silvius. pastorer i Odh. *Karin* f. 1648. g. m. domprosten Laur. Victorin. *Maria* f. 1651, g. m. prosten Andr. Rydhenius i Flo. *Sara,* f. 1653, g. m. prosten Pet. Wettersten i Borås. *Christina* f. 1655, g. 1:o m. Sven Brodd, 2:o m. Gabriel Timell, pastorer i Warola. Dessutom tvillingar, som föddes 1658 och tillika med modren tillsatte lifvet.

58. Dokt. **Haqvin Spegel**Denne store mans biografi är upptagen i Biogr. Lex. XV B. Der uppräknas äfven alla hans skrifter. Det följande är ett kort utdrag derutur. föddes i Ronneby af fattiga föräldrar d. 14 Juni 1645; fadren köpmannen Daniel Sp., modr. Margar. Fischer, dogo båda tidigt. Gossenvandrade då in åt Småland, der han af en frände åtnjöt undervisning i 6 år, hvarefter han 13 år gammal sändes till Lunds skola. Blef student 1662 och reste sedan till Greifswald, Wittemberg, Leipzig och Köpenhamn. Som han hade en stor lust att bese verlden och öfverallt synes hafva funnit befordrare, begaf han sig vidare till Holland och England, hvarefter han återvände till Malmö och antog kondition i burggrefven Ehrenbergs hus. Här stannade han i 4 år. Derpå åtföljde han som "hofmästare" den sedermera namnkunnige hjelten Magnus Stenbock först till Upsala och sedan till Lund, der Spegel och Stenbock voro bland de första som inskrefvos vid den nybildade akademien. Wid den första promotionen flerstädes blef han magister 1671 och s. å. prestvigd till hofpredikant hos enkedrottn. Hedvig Eleonora. Han väckte genast stort uppseende som predikant och blef 1675 kallad till k. Carl XI:s öfverhofpredikant och biktfader samt superintendent öfver armen i Skåne. Här stod han som en trogen vän och lärare vid den unge konungens sida, uppmuntrande honom till gudsfruktan och nyttiga kunskaper. År 1679 utnämndes han till pastor i Ronneby och straxt derpå till superintendent på Gottland. Wigde k. Carl XI och Ulrika Eleonora på Skottorp i Halland 1680. Höll prestmöte i Wisby 1680 och presiderade 1682 för den första synodaldisputation. Reste kort derefter till Stockholm, der han gaf första anledningen till en ny skolordning och granskade kyrkolagen, som utkom 1686. S. å. blef han biskop i Skara, på stiftets enhälliga kallelse. Nu företog han den vigtiga frågan, *att hela svenska almogen skulle lära sig att läsa innantill,* och detta med den lyckliga påföljd, att alltifrån den tiden sjelfva arbetsfolket ingenstädes i verlden kunnat allmännare läsa än i Sverige. Äfven andra författningar, som Carl XI vidtog till svenska kyrkans bästa, meddelades först biskop Spegel, antingen som granskare eller författare, såsom rörande bibelns, handbokens och psalmbokens utgifvande. I synnerhet är han utmärkt såsom den förste psalmförfattaren på sin tid, ehuru han hade att täfla med Ollon, Swedberg, Arrhenius m. fl. — Spegel fick transport tillLinköpings stift 1691 och blef teol. doktor primus 1693. Om hans styrelse af sina stift säger Rhyzelius: "hvad nytta och uppbyggelse han vid kyrkor, hospitaler och skolor genom sin makalösa vaksamhet och embetes nit uträttat, det kan icke hvarken tillfyllest beskrifvas eller berömmas, kan ock aldrig glömmas, så länge någon ting blifver öfrigt af det skick och ordning, hvaruti han hafver satt och efter sig lemnat stiftet i gemen, men enkannerligen beträffande kyrko- och skolväsendet". Slutligen utnämndes han 1711 af k. Carl XII till ärkebiskop och prokansler vid Upsala universitet. Vid riksdagarne 1711 och 1714 var han presterståndets talman och klandrades af "patrioterna" såsom alltför konungsk. Detta klander, hvaruti till och med hans gamle vän Svedberg och hans egen domprost Molin skola hafva deltagit, grep honom så djupt, att han insjuknade i Stockholm, fördes sjuk till Upsala, der han dog d. 17 april 1714. — Spegel hade en uppriktig gudsfruktan och utmärkt skaldegåfva, var en stor predikant och skarpsinnig språkforskare. Såsom stiftsstyresman har han en ära, som täflar med den han äger som skald och predikant.

Gift m. *Anna Schultin*, biskop Brodini enka i Westerås. Barn: *Jakob* dog 17-årig. *Elisabet* g. m. ärkebiskop Jöns Steuch. *Margareta* g. m. riksrådet grefve Joach. v. Düben. Enkan och döttrarne adlades 1719.

59. Dokt. **Petrus Rudbeckius**, son af den namnkunnige biskopen i Westerås Johannes R. och Magd. Hysing, föddes i Westerås d. 19 juni 1625, intogs i skolan derst. 1631 och försändes 15 år gammal till Upsala 1640. År 1645 företog han en utländsk resa till Sachsens universiteter, och efter en kort vistelse hemma vid sin faders begrafning 1646 besökte han vidare Danmark, Holland, England, Frankrike, Schweitz och Tyskland. Efter återkomsten befordrades han 1652 till akad. adjunkt i Upsala och 1655 till e. o. teologie professorHärom skrifver d. v. professor Terserus i ett latinskt bref till M. G. De la Gardie: vår fakultet bar nyligen, ehuru med mycken svårighet, Petrus R. blifvit antagen till e. o. professor: ty sedan han under de föregående åren två gånger aflagt disputationsprof, som af oss måst underkännas, har han nyligen försökt sig för tredje gången och med föga bättre lycka. Ty hans afhandling, som utgjorde omkring 11 qvartblad, befanns vara till stor del en ordagrann afskrift af andra författare, fastän han ej uppgifvit deras namn. Och då han någon gång försökt ändra ordställningen, har han icke blott som oftast örfilat grammatiken, utan till och med förvridit författarens mening, så att hela afhandlingen, ehuru han af ordföranden blifvit gjord uppmärksam på de många misstagen, likväl än i denna stund är full af fel både i form och innehåll.. Medoförtruten flit arbetade han på ungdomens undervisning och gjorde sig derigenom förtjent att blifva ordin. teol. professor 1663. Jemte tvänne äldre bröder, Nicolaus och Johannes, blef han 1667 promoverad till teol. doktor, och befordrades 1674 till domprost i Upsala. Sedan han i 40 år varit akademisk lärare, blef han på stiftets kallelse utnämnd till biskop i Skara d. 23 apr. 1692: var promotor vid teol. doktorspromotionen i Upsala 1693 och tillträdde sitt stift s. å. Detta styrde han med stor kraft och myndighet, höll nästan årligen prestmöten och flitiga visitationer. Äfven gymnasium och skolorna uppehöll han i det goda skick, hvaruti de af hans utmärkte företrädare blifvit lemnade. Slutligen afsomnade han i hög ålder d. 3 nov. 1701 och blef begrafven af prosten Hof i Fogelås. — Petri Rudbeckii samtida, den lärde professor L. Norrman, gifver honom det vitsord, att "han var utrustad med endast medelmåttigt snille, men vann allt genom omtänksamhet, ihärdighet och flit". Han var en lång gubbe, med grått hår och skägg, högröstad och bullersam. Af presterna kallades han allmänt "doktor Per".

Gift 1650 med *Margareta Stiernhöök*, f. 1633 död 1683, d:r af hofrådet Johan S. och Cathr. Appelbom. Af deras 9 barn efterlefde, utom 3 ogifta döttrar, en son *Johan*, som adlades 1692 och antog namnet von Rudbeck, död som den älste häradshöfding i riket 1747: samt en dotter *Margareta*, g. m. biskop O. Netzelius i Göteborg.

60. Dokt. **Jesper Svedberg**En vidlyftig biografi öfver denne märkvärdige man läses i Biogr. l.ex. XVI B. Det här intagna är ett kort sammandrag derutaf., son af bergsmannen Daniel Isaksson och Anna Persd:r Bullernæsia, föddes på gården Sveden nära Falun d. 28 aug. 1653. Erhöll först i sina föräldrars hus, tillsammans med många syskon, en tidig och säker uppfostran; sattes derefter i Falu skola. Hans förste lärare, af barnen kallad Öl-Per, var en drinkare som lät käppen regera i stället för ordet. Men den unge S. lät deraf icke lusten för studier falla. Han läste Bibeln på egen hand och föreläste derur för andra: "detta var hans största lust, liksom att predika för dem"Det som anföres med citationstecken är hämtadt ur Svedbergs sjelfbiografi.. Ar 1666 sändes han till Upsala; de tre år han der tillbragte under en samvetslös lärare, beklagar han såsom förspillda. Fadren sände honom derpå till Lund 1669, der han med vänskap omfattades af den lärde professor Pufendorf, och insöp af honom den tidens friare åsigter. "Jag blef verldslig likasom alla mina likar. Jag lade mig till en lång svart peruk — svart och lång var jag sjelf - derhos en stor lång surtout och framförallt ett axelskärp, som verldsliga då brukte. Så mig tycktes, ingen var min like; alla skulle gå ur vägen för mig och taga djupt af hatten för mig". Denna sinnesstämning förändrades snart, då han återvände till Upsala 1674 och under professor M. Brunneri ledning började studera teologi. Ar 1681 blef han magister och prestv. i Westerås 1683. S. å. blef han utan ansökan utnämnd till pastor vid Lifregementet. Företog med konglig tillåtelse en utrikes resa 1684-85 genom England, Frankrike och Tyskland, hvarunder han blef känd af den tidens största teologer. Efter hemkomsten tillträdde han sin befattning vid Lifregementet, och lät icke bero vid blotta predikandet, utan meddelade äfven trägen kateketisk undervisning. Vid ett möte lofvade han Svebelii katekes till skänks åt hvarje soldat, som nästa år kunde läsa. När löftet gafs kunde 300 reda sig med innanläsning, men följande åretnär de kommo tillbaka hade antalet fördubblats. S. gick upp till Carl XI och anmälde förhållandet. "Konungen tog sin dukatpung och gaf mig derur oräknadt en göpen full med dukater". Under mellantiden mellan mötena predikade S. på hofvet. Detta skedde med så stor

frimodighet, att han ådrog sig många fiender, till och med anklagades inför hofkonsistorium. Men konungen omfattade honom alltid med samma tillgifvenhet, befordrade honom till ordin. k. hofpredikant 1686 och utnämnde honom utan ansökan till kyrkoh. i Wingåker 1690. Denna tjenst tillträdde han 1692 och tillbragte här sin kortaste men lyckligaste tid. "Hvad för en inbördes förtrolighet och kärlek det var mellan församlingen och mig, det står näppeligen till att beskrifva". Men han hade ej varit i Wingåker mer än 1/2 år, då han öfverraskades af konungens fullmakt på tredje teologiska professionen i Upsala. Han sträfvade väl emot, ty han väntade sig stora svårigheter på denna plats, men måste slutligen gifva vika för konungens bestämda vilja. Det löfte utverkade han sig dock, att "konungen skulle hålla honom ryggen fri". Den 10 nov. 1692 tillträdde han denna tjenst och var följande året vid jubelfesten akademiens rektor. Vid denna tid var han utsatt för flera ledsamheter och motgångar. Redan 1691 hade han blifvit förordnad till ledamot i bibelkommissionen och hade företagit stora förberedelser till en ny bibelöversättning; men hela företaget strandade, till en stor del genom medkommitterades afund. Vid samma tid började han, i förening med Spegel, Hjärne, Boethius och Kolmodin, att arbeta på en ny psalmbok. Sedan denna blifvit granskad af Upsala domkapitel och ett utskott vid riksdagen 1693, trycktes den i flera formater 1694—95. Men kort derefter blef den från flera håll angifven såsom kättersk och efter förnyad granskning alldeles indragen. S. förlorade härigenom 30,000 d:r kpmt. Emedlertid fortfor konungens ynnest oförminskad. Ar 1694 utnämndes S. till förste teol. professor och domprost i Upsala, sedan han redan förut erhållit Danmark till prebende. Han skötte sin tjenst med nit och framgång, och förvärfvade sig ungdomens varma kärlek. Dettavisade sig vid många tillfällen, särdeles vid den stora branden i Upsala 1702, då studenterna räddade hela S:s lösegendom ur hans brinnande hus. Fyra dagar efter denna brand blef han af k. Carl XII utnämnd till biskop i SkaraPå förslaget jemte honom voro uppförde domprosten L. Victorin och prosten J. Hof i Fogelås. ; han tilltr. 1703. S. å. presiderade han för teol. doktorsvärdigheten och blef promoverad 1705. Sitt stift styrde han med stor myndighetJa, kanske nog egenmäktigt. Åtminstone voro hans kapitelmän missnöjda och klagade, att "biskopen trycker konsistorium". (Se prosten J. Dalins i Fredsberg biografi)., höll flitigt visitationer, förbättrade läroverken, afskaffade en mängd missbruk, inrättade boktryckeri i stiftsstaden o. s. v. Ryktet om hans verksamhet spridde sig långt öfver verldshafvet. Till den svenska kyrkan i England, Portugal och Amerika utsände han skickliga prester och blef 1725 kallad till svensk biskop i London. Är 1718 företog han en resa till Lund, der han utgaf och försvarade sitt "Schibboleth", och uppvaktade k. Carl XII. Hos såväl denne konung som hans syster Ulrika Eleonora stod S. i stor nåd. På riksdagen 1719 satte han sig emot konungamaktens alltför stora inskränkning och blef derföre anklagad såsom "konungsk". Likaså på riksdagen 1723, då han blef utesluten ur det hemliga utskottet. Ar 1712 och 1730 blef S. hemsökt af eldsvådor, hvarvid han förlorade all sin egendom, sina böcker och manuskripter. År 1719 härjades Skara stad af en förskräcklig brand, som förstörde skolan och skadade domkyrkan. Inom fem år återställdes allt i sitt gamla skick. Efter eldsvådan 1730 började S:s krafter märkbart att aftaga. Han blef darrande och hade svårt för att skrifva. Minnet försvagades ock, men synen var så stark, att han aldrig behöfde bruka glasögon. Han dog på Brunsbo 82 år gammal d. 26 juli 1735 och ligger begrafven i Warnhem.

Sv. är en af de få svenska män, som hafva kyrkhistorisk betydelse. Han var en pietist i detta ords goda mening; han hade en fast förtröstan på englarnes vård och berättar sjelf huru han haft flera syner och uppenba-relser. Han var allvarsam utan att hata glädjen och hade en stor förnöjelse i musiken. "Om någon tilltrodde sig påstå att S. i sannt biskopligt värde står främst bland Sveriges prelater, torde det omdömet icke höra till de mest vågade".

Gift l:o 1683 m. *Sara Behm* död 1696, d:r af assessor Abraham B. i Stockholm; 2:o 1697 m. *Sara Bergius* död 1720, d:r af prosten i Norrberke Anders B., enka efter handl. i Köping Mich. Hising; 3:o 1720 m. *Christina Arhusia*, d:r af Johan A., past. i Falun. Barn: *Anna*, g. m. ärkebiskop E. Benzelius d. y. *Emanuel* f. 1688, assessor i Bergskollegium, den namnkunnige siaren, död 1772. *Cathrina*, g. m. prosten Jon. Unge i Lidköping. *Hedvig*, g. m. assessor Lars Benzelstjerna. *Jesper* f. 1694, löjtnant. *Margareta* g. m. ryttmäst. A. Lundstedt. Biskopinnan och barnen fingo adlig värdighet 1719 och antogo namnet *Svedenborg*.

Biskop Svedbergs dels tryckta dels otryckta arbeten, till ett antal af omkr. 50, finnas uppräknade i Biogr. Lex. 1.

e. De mest betydande äro: Cathechismi gudeliga öfning. Skara 1708. — Ungdomsregel och Ålderdomsspegel af Salom. predikare. Skara 1709. — Guds barnas heliga sabbatsro. Skara 1710. — Schibboleth, eller svenska språkets rycht och richtighet. Lund 1718. — Casa pauperum et gaza divitum, fattigmans koja och rikemans skatt. Skara 1723. — I gamla psalmboken författat 14 psalmer, öfversatt 17, förbättrat de flesta. Egenhändig lefvernesbeskrifning. Mskr. in foiio 160 sidor, m. fl.

61. Dokt. **Petrus Schyllberg** föddes i Synnerby d. 15 Maj 1669. Hans föräldrar, Anders Nilsson i Brogård och Christina Myra, voro obemedladt bondefolk, som båda afledo första året sonen tillbragte vid Skara skola. I sin barndom blef han på ett underbart sätt räddad från döden. Under föräldrarnes frånvaro ute på ängen hände sig att åskan slog ned i stuguspisen och helt och hållet begrafde gossen bland stenar och grus. Härifrån blef han efter en stund framdragen alldeles liflös, men qvicknade snart åter vid och hade ingen vidare olägenhet derutaf. När han var 13 år gammal, började han studera, och måste till en början draga sig fram under mycken fattigdom, tills han genom stadga och flit vunnit sina lärares förtroende och slutligen genom andras undervisning kundeförbättra sin ställning. Sedan han tillbragt 15 år vid Skara skola och gymnasium, reste han till Upsala 1697, der han först genom ett kongligt stipendium och sedan genom stip. Choræanum och Cathredale sattes i stånd att fortsätta sina studier. Efter aflagda hedrande prof för den filosofiska graden, företog han om hösten 1705 en utländsk resa öfver Lund till Köpenhamn, och derifrån till Greifswald, Rostock och Hamburg. År 1706 begaf han sig vidare till Holland och England, samt tillbragte vintern i London. Om våren 1707 återkom han till fäderneslandet och blef s. å. promoverad till filos. magister i Upsala, då han hade första hedersrummet. Vid samma tid blef han kallad till 1. I. oriental. professor i Greifswald, men försakade denna kallelse och stadnade qvar i Upsala, der han 1709 blef utnämnd till poëseos professor och tilltr. 1710. I detta embete verkade han många år till ungdomens förkofran, men befordrades slutligen 1729 till teol. professor och pastor i G. Upsala. Året derpå promoverades han till teol. doktor i Greifswald. Sedan han 1734 försakat kallelse till superintendent på Gottland, utnämndes han 1736 till biskop i Skara, hvartill han jemte domprosten Rhyzelius i Linköping och bisk. Jac. Benzelius i Göteborg blifvit af stiftet föreslagen. Sålunda återkom han efter 40 år till sin födelsebygd och fick der tillbringa de sista åren af sitt verksamma lif. "Han skötte sitt embete i all måtto flitigt och oförsumligen, så vida hans då redan höga ålder kunde det medgifva; ty han var alltid idog och välmenande. Och som han städse funnits af ett gladt, förnöjdt och saktmodigt sinne, så vederfors honom ock af Gudi den nåden, att han stilla och saktmodeligen afsomnade den 19 Juni 1743, 74 år gammal"Rhyzelius. bisk.-chr. p. 196. Ännu 4 dagar före sin död deltog han i konsistorii överläggningar.. Hans lik fördes till Upsala, der han långt förut inredt sitt hvilorum.

G. m. *Margareta Carlsdotter*, en syster till Statssekreteraren frih. C. v. Carlson och enka efter handelsm. L. Hultman i Norrköping. Barn: *Peter*, filos. mag. 1740,adlad 1751 och introd. med namnet Carlskjöld, kansliråd. *Margareta* död 1742, g. m. kongl. sekr. Jac. Troilius.

62. Dokt. **Daniel Juslenins** föddes i Wirmo församling af Åbo stift d. 10 Juni 1676. Han härstammade från adliga slägten Anckar; men då en af hans förfäder ingick i andliga ståndet, antog denne, efter sin födelseort Jusela by, namnet Juslenius. Fadr. var kyrkoh. i Wirmo Daniel J. och modr. hette Barbara Göös. Efter föräldrarnes tidiga död drog han sig fram under mycken fattigdom. Redan tidigt visade han prof på ett ovanligt minne, då han på en dag lärde sig Königs teologi utantill. Stud. i Åbo 1691 och antog sedan kondition i Ingermanland. Återkom till akademien 1696, men måste för fattigdom taga tjenst på en skuta, som tillhörde hans broder, borgmästaren i Nystad Henrik J., och gick på Riga. År 1700 fick han åter tillfälle att fortsätta sina studier och utgaf sitt första lärda arbete "Aboa vetus et nova". Blef v. akad. sekreterare 1702; filos. mag:r primus 1703. Medarbetare i det Gezeliska bibelverket s. å.; Filos. adjunkt 1705; ordin, akad.sekreterare 1707. L. 1. o. o. professor 1712. Måste år 1713 med hustru och barn fly undan för ryssarne till Österbotten och derifrån under många mödor och motgångar följande vintern till Stockholm. Eloqu. & poes. lektor i Westerås 1715; prestv. derst. 1720. Återtog sin profession i Åbo 1722 och blef tillika kyrkoh. i finska församl. derst. 1725. Teol. professor 1727Såsom teol. professor hade han en lärd tvist med d. v. professor Algot Scarin. hvarom handlingarne äro intagna i Nettelbladts Schw. Bibi., V. st. s. 131—230.. Teol. doktor i Upsala 1732. Hade på en gång kallelse till både Åbo och Borgå stift 1733, och utn. till biskop i Borgå 1734. För andra gången måste han

fly undan för ryssarne till Stockholm 1742, och förlorade dervid mycket af sin egendom. Då genom fredsslutet 1743 en stor del af stiftet afträddes till Ryssland, blef han i stället utn. till biskop i Skara 1744På förslaget efter bisk. Schyllberg uppfördes domprosten A. Winbom i Upsala. dompr. A. Rudberg i Skara och bisk. J. Benzelius i Göteborg. Men då Benzelius i detsamma blef ärkebiskop, ingick bisk. Juslenius till K. Maj:t med ansökan om promotorial till Skara stift, att blifva uppförd i 3:dje rummet. Detta bifölls och vid nytt val fick J. mesta rösterna.. Ehuru till hög ålder kommen, skötte han sittembete med nit och verksamhet, samt höll flitigt visitationer och prestmöten. Han dog 77 år gammal 1752.— Biskop Juslenius var en ovanligt lärd man. Genom flera disputationer, som han i yngre åren utgaf, kan han anses såsom grundläggare till en ny litterär period i Finland. Han bevakade äfven vid riksdagarne kyrkans angelägenheter och föreslog 1743 delning af Finlands stift, en fråga, som i sednare tider blifvit åter upptagen. Såsom biskop i Skara hade han under 2:ne år inkomsterna af Tengeneds pastorat.

Gift 1:o 1707 med *Hedvig Lundberg*, död 1720, d:r af prosten Anders L. i Nyen i Ingermanland. 2:o m. *Cathrina Schultz*, död 1775, d:r af Jobst S., assessor i Åbo hofrätt. Barn: *Erik*, landtbrukare i Nyland. *Abraham*, häradshöfding. *En dotter*, g. m. en landtbrukare i Helsingfors. *Samuel*, f. 1734, lektor i Skara. *Margareta*, g. m. prosten W. C. Victorin i Lidköping. *Gustaf*, f. 1747.

Skrifter: 10 disputationer, 2:ne tal. 2:ne likpredikningar. -Finsk Ordboks-försök. — I Gezelii bibelverk utarbetat Vishetens bok, Judiths bok, Joel, Malachia och Daniel. — Åtskilliga handskrifter, som förvaras i Skara bibliotek.

63. Dokt. **Engelbert Halenins** härstammade från den gamle Buhre-slägten. Hans fader, prosten och kyrkoh. i Söderala i Helsingeland Lars H., var en mycket lärd man och är känd såsom författare till den namnkunniga konkordans-bibeln. Modrens namn var Katharina Kram. Han föddes i Söderala d. 8 Okt. 1700. Vid 3 års ålder föll han i en damm» men blef lyckligen räddad af en äldre broder. Gymnasist i Gefle 1716. Student i Ups. 1719. Här egnade han sig i synnerhet åt de österländska språken och utgaf 1727 en öfversättning af rabbinen Moses Macedonidis traktat "de miscellis". Filos. mag:r 1728 och genast förordnad till docens i filos, fakulteten. Konrektor i Gefle 1729. Filos. adjunkt i Upsala 1730. Wann här stort förtroende bland ungdomen; var

föreslagen till log. & metaf. professor 1736 och till eloqu. professor 1737. Blef s. å. förordnad till e. o. professor och började hålla publika föreläsningar. Teol. adjunkt och pastor i Börje 1741. Kontr.-prost i Ulleråkers kontr. 1742. Teol. professor och pastor i Danmark 1745. Inspektor för Helsinge, Gestrike och Roslags nation s. å. och 2 år derefter äfven för Westgöta nation. Riksdagsman 1751. Teol. doktor 1752. Uppf. i 1:sta rummet på förslag till biskop i Skara Hans medföreslagne voro prosten J. Unge i Lidköping och domprosten Brodd i Skara. och af K. Maj:t dertill utnämnd 1753; tilltr. 1754. Hade rum på förslaget till ärkebiskop 1764. Blef rörd af slag 1763 och var sedan sällan frisk. Död d. 14 febr. 1767 och blef begrafven i Warnhem. — Biskop Halenius var en af sin tids lärdaste teologer. Han hade ett eldigt, lifligt och genomträngande förstånd, godt minne och ovanlig lätthet att med styrka och klarhet både tala och skrifva. Men hans karakter var icke utan fläckar. Han beskylles för girighet och var en stor vinglare vid riksdagarne; höll tal om riksdagarnas nytta, den han väl kände. Geijer, Gust, papp. Såsom ledamot i den domstol, som 1756 dömde öfver grefve Brahe m. fl., voterade han på ärkebisk. Troils tillstyrkan för dödsstraff, och skall hafva sagt: "hugg hufvudet af gåsen, så kacklar hon icke mer". Denna händelse förstörde emedlertid hans sinneslugn, och han yttrade efteråt: "Troilius var min gode vän och bror, men rådde mig till en sak, så Gud vare mig syndare nådig".

Gift 1731 med *Ulrika Djurberg*, död 1778, d:r af Daniel D., domprost i Upsala. Barnen blefvo 1756 adlade och kallade sig *Hallencreutz*. De voro: *Lars*, teol. lektor i Gefle. *Daniel*, filos. adjunkt i Upsala, svagsint, död 1816. *Joh. Engelbert*, bergmästare i Östergötland. *Margr. Katrina*, g. m. professor N. Risell i Upsala. *Ulrika Sofia*, g. m. assessor Victorin på Stjernfors. *Justina Charlotta*, f. 1741 g. m. assessorn, lektor A. Boström i Skara.

Skrifter: 21 disputationer, 6 likpredikningar och riksdagspredikan 1756.64. Dokt. **Anders Forssenius**, son af kommin: Håkan F. i Forsshem och Helena Ormenius, föddes i Forsshem den 16 Nov. 1706; blef stud. i Ups. 1726: filos. mag:r 1737. Gymn.-adj. i Skara 1739; konsist.-notarie 1742; log. & fys. lektor 1747; prestv. 1756.

Andre teol. lektor och pastor i Winköl s. å.; förste teol. lektor och pastor i Götened 1757; prost öfver Göteneds kontrakt 1758. Riksdagsman 1760 och 1765, då han mycket bidrog till förbättrande af komministrarnes löner af deras pastorer. Till tacksamhet härför voterade komministrarne enhälligt på honom till biskop 1767Han kallades derföre "Kapellans-biskopen"., då han med 170 röster uppfördes i första rummet på förslagetJemte honom föreslogos lektor A. Knös och prosten O. Wenerborn i Sunnersberg. och blef utnämnd till biskop d. 6 Juli s. å. Teol. doktor vid jubelfesten i Lund 1768. Bevistade riksdagen i Norrköping 1769, men hemkom tillika med prosten Afzelius före dess slut, med förklaring att de ej vidare ämnade resa upp igen, och yrkade på att andra riksdagsmän skulle utses i deras ställe. Konsistorium fann denna begäran "ovanlig" och vågade ej utskrifva nytt val; men biskopen fordrade det och utsatte sjelf en ny valdagDenna hastiga hemresa synes hafva kommit deraf, att F., som var en ifrig Mössa, blifvit missnöjd öfver det nederlag hans parti lidit på riksdagen.. Vid riksdagen 1771 valdes han till presterståndets talman med 32 röster mot 31, som tillföllo biskop Filenius i Linköping. I denna egenskap underskref han regeringsformen 1772. Ledam, af bibel-kommissionen 1773. Kommend. af K. N. O. 1786 och bevistade riksdagen s. å. Död på Brunsbo d. 13 Juni 1788. — Biskop F. hade en stark kroppsbyggnad och god helsa. Han var en from, renlärig och foglig man, inom stiftet älskad och vördad.

Gift 1743 m. *Maria Rydhenius*, d:r af prosten Anders R. i Forsshem. Barn: *Anders*, kongl. sekreter, f. 1748 död 1801. Om honom berättas det att biskopen sagt till prosten Afzelius i Larf: "I har glädje af edra söner; jag har köpt Skofteby åt min oduglige son". Kongl.sekret. F. sades bygga logar öfver dammar för att kunna tröska på isen och spara logtilde. Han lät ock förfärdiga arbetsvagnar af jern, hvilka likväl den tidens mästare gjorde nog tunga. På slutet blef han fattig, och almogen trodde detta härleda sig deraf, att han ref ned Skofteby kyrka.

65. Dokt, **Thure Weidman**, son af kyrkoh. i Gladsax i Skåne Joh. Gottfrid W. och A. P. Nolleroth, föddes i Gladsax d. 15 Dec. 1744. Vid 6 års ålder förlorade han sin fader, hvarefter modren flyttade till Lund, der sonen blef student 1756. Redan vid 16 års ålder hade han så utmärkt sig genom mogna kunskaper, att han af sina lärare uppmanades att söka den akademiska lagern, men han dröjde till det 22:dra, då han år 1766 erhöll första hedersrummet. E. o. amanuens vid akad. biblioteket s. å. Hist. litt. och sedan moral. docens 1767, och förestod under de 3 följande åren flera professioner. Adjunkt i österländska och grekiska språken 1771. Såsom informator för kammarherre Trolles son begaf han sig 1772 till Upsala, der han qvarstannade i 3 år, och gjorde derunder en resa till Petersburg 1773. Professor i österländska och grekiska språken vid Lunds akademi 1776; prestv. 1778. Tredje teol. professor och pastor i Wallkärra och Stångby 1779; promov. till teol. doktor s. å. — Ryktet om professor Weidmans lärdom och utmärkta skicklighet som lärare föranledde Skara stifts presterskap, att efter biskop Forssenii död uppföra honom i 3:dje rummet på biskopsförslaget 1788Medförslagne voro lektor J. Billgren och domprosten A. Knös., hvarpå han af k. Gustaf III erhöll fullmakt d. 18 maj 1789. En sägen är, att W., genom sin svärfaders bemedling, redan 1784, då konungen på hemvägen från Italien tillbragte en dag i Lund, köpt survivance-fullmakt på Skara stift för 4000 rdr b:ko. Äfven berättas, att konungen under riksdagen 1789 tillsagt biskopen i Lund, att det berodde på hans nit för säkerhetsakten, huruvida mågen skulle blifva utnämnd. Båda dessa uppgifter äro apokryfiska. W.förordades af Schröderheim "såsom biskop Celsii måg och. bror till kammarrådet Lagerheim, föröfrigt såsom en nitisk undersåte, glad och tolerant prest". Nordin rekommenderade lektor Billgren "såsom nästan enhälligt kallad, såsom en from och i alla sina gerningar rättskaffens man, hvilken i sjelfva verket under de sista 10 åren styrt stiftet". Schröderheim svarade att "det ännu aldrig händt, att en lektor blifvit biskopHan hade således glömt, att detta händt just med W:s företrädare., och om det någon gång händer, vågar jag försäkra, att alla biskopsförslager hädanefter blifva inom konsistorierna sjelfva, och ingen anstalt vidare möjlig att *styra valen*"Geijer, Gust. papp.. W. tillträdde sitt stift 1791, och styrde det nära 40 år "med stor myndighet, för att icke säga sjelfrådigt på det patriarkaliska viset. Han tyckte icke om motsägelser, utan blef då stundom het, hvartill han dessutom af naturen var fallen, men erkände och godtgjorde med vänlighet och urskuldande sedan sina öfverilningar". Som eforus nitälskade han för den allmänna undervisningen och understödde en och annan torftig ynglingNär han efter kommin. Wallins död var i Horn, yttrade han till prosten Backman: "Nu äro här 2 söner, jag tar den ene till uppfostran och I tar den andre." Och han höll ord.). Till ett stipendium vid Skara gymnasium anslog han 500 rdr bko och gaf socknens (Åsaka) lankasterskola 700 rdr s. m.

Riksdagarne bevistade han från 1792, då han höll riksdagspredikan, till 1812. Inom ståndet hade han ej ringa inflytande. Särdeles vid riksdagen i Norrköping 1800 lärer han spelat en framstående rol och bidragit att bearbeta ståndet på ett sätt, som lönades med kommendörsbandet af nordstjerneorden. (Ledamot af denna orden var han sedan 1792). De nya grundsatser, som gjorde sig gällande 1809, förstod han sig icke på: arbetade i synnerhet för censurens bibehållande för teologiska skrifter, men utan framgång. År 1793 var han tillstädes vid jubelfesten i Upsala och blef derefter revisor i riksgäldskontoret. Officieradevid Gustaf Adolfs förmälning 1797. Var banko-revisor 1791, 1797 och 1805. Presiderade vid prestmötet 1799. Officierade vid prinsessans döpelseakt 1805. Höll prestmöte 1816, blef jubelmagister 1817. Var ledamot af flera lärda och fosterländska samfund. Död på Brunsbo 84 år gammal den 15 Aug. 1828. — Biskop W. ägde mångsidig lärdom, förenad med mycken klokhet, och var ett äkta ministerhufvud. Han hade lätt för att tala, men var dock ingen talare i egentlig mening, dertill fattades honom fantasiens eld. Han var en god hushållare och samlade betydlig förmögenhet. Sina kropps- och själskrafter bibehöll han inpå senaste ålderdomen, ehuru han led af en svår ansigtsros. Syn och ännu mer hörsel hade dock aftagit. Men "ännu 80-årig examinerade han i pastoralexamen, då ortodoxi i en flod af kristallklar latin flödade från hans läppar" Biogr. lexikon..

Gift 1784 med *Ingeborg Lovisa con Celse*, död 1811. d:r af Olof Celsius, biskop i Lund. Barnen adlades 1805 och antogo namnet *Lagerheim.* De voro: *Olof Johan* f. 1785, filos. mag:r primus 1805. justitieråd m. m., en ädel och högt aktad medborgare, död i koleran 1834. *Lars Magnus,* f. 1786, filos. mag:r, landshöfding i Gefle. *Anna Charlotta* f. 1791, g. m. öfverstelöjtn. A. F. Freidenfelt. *Fredrika Eleonora*, f. 1793, död 1830, g. m. öfverdirektören S. A. Norling.

Skrifter: 16 disputationer af teol. och filologiskt innehåll. — Riksdagspredikan i Gefle 1792, tryckt 3 gånger.

66. Dokt. **Sven Lundblad**Denne vördnadsvärde mans biografi finnes väl tecknad i Biogr. Lex. 8 bandet. Det följande är ett kort utdrag deraf. föddes den 30 Okt. 1776 på Bernstorp vid Skara af fattiga och gudfruktiga föräldrar, torparen Anders Svensson och dess hustru Greta Andersdotter. Han uppväxte i armod och fick tidigt deltaga i arbete. Vid 13 års ålder kom han till Skara skola 1789, då han upptog namn efter sin farbroder, sedermera prosten G. Lundblad i Grefbäck. Under sina första skolår måste han utstå idel arbete och

*)möda. Om morgnarne tröskade han på logen till kl. 5, då han med sitt matknyte under armen vandrade in den en fjerdedels mil långa vägen till Skara. Här åtog han sig att borsta rikare kamraters skor, emot det att han fick öfverlefvorna af deras måltider samt några nödiga skolböcker. Redan i 3:dje klassen började han undervisa yngre kamrater. Vid denna tid bar han ofta mat till sin fader, som byggde på Brunsbo; och hände sig en dag, att biskop Weidman stod på trappan och såg Sven gå förbi, ropade honom till sig, gaf honom öl att dricka, slog honom på axeln och sade: "sådant öl skall du ha, när du blir biskop på Brunsbo." Af domprosten Anders Knös omfattades han med faderlig välvilja. Genom sina förklaringar öfver högmessotexterna på söndagseftermiddagarne väckte denne först L:s håg för teologiens studium, och på sitt yttersta öfverlemnade han honom åt sin hustrus och sina barns åtanka. med de orden: "hjelp den gossen så mycket I kunnen, ty jag tror att vår Herre ämnat honom till någonting stort". Under sista åren af sin gymnasiitid tillbragte L. ferierna hos sin farbroder i Berg, och denna tid prisade han som den lyckligaste i sin lefnad. Af de ringa medel han genom konditionerande förvärfvat, köpte han ett torp under Tubbetorp åt sin fattige fader. När han sedan om sommaren 1799 ämnade resa till akademien, hände sig att fadren blef illa skadad vid en nybyggnad. L. använde då hela sitt penningeförråd till fadrens underhåll och vård. Genom predikande lyckades han förvärfva sig offer i Winköls församling och anträdde resan till Upsala hösten s. å. Äfven här fick han börja med nästan otroliga inskränkningar; första terminens utgifter öfverstego ej 47 rdr rgld. En kondition i prof. Flygares hus beredde honom tillfälle att taga graden, och redan 1803 blef han med heder filos. magister. Han öfvertog sedan en enskild skolinrättning i Upsala och fortsatte tillika egna studier. Men genom öfveransträngning undergräfde han sin helsa, och var derföre sinnad att återvända till födelsebygden och blifva prest. En resa i Upland och Dalarne återställde dock krafterna. Han blef teol.kand. 1806 och s. å. docens 1 exegetik. E. o. adjunkt 1808. Teol licentiat 1810 och prestv. s. å. Uppförd på förslag till domprost i Skara 1812. Teol. adjunkt och pastor i Börje 1813. Professor Kalsenianus 1814 och tillika

pastor i Hagby. Såsom lärare i dogmatiken utöfvade han nu ett vidsträckt inflytande på sin tids prestbildning. Om somrarne utflyttade han till Hagby prestgård, der han i patriarkalisk enkelhet lefde bland vänner och underhafvande, som alla egnade honom aktning och tillgifvenhet. Denna tjenst innehade han i 14 år. Han var akademiens rektor 1817 och 1826; orerade vid jubelfesten 1817; blef teol. doktor 1818: kontraktsprost öfver Hagunda kontrakt 1821; riksdagsman 1823 och 1828. Af den studerande ungdomen kallades han till inspektor för Roslags nation 1821, för Uplands och Westgöta nationer 1826. Domprost och förste teol. professor 1827; prost öfver Waksala kontrakt 1828. — Efter biskop Weidmans död bestämde den allmänna vördnaden åt L. med stor enhällighet 1:sta rummet på biskopsförslaget 1828Jemte honom uppfördes på förslaget lektor J. Kjellander och justitierådet S. Themptander., hvarefter han utnämndes den 27 Juni 1829 till biskop öfver Skara stift. Hans första ankomst till Skara liknade ett festligt intåg, och vid hans första prestvigning i domkyrkan trängdes alla att få se och höra den vördade läraren. Sedan han under riksdagen officierat vid drottningens kröning, blifvit utnämnd till ledam. af nordstjerne-orden och såsom ständernas deputerade stått fadder för prins Oskar, nedflyttade han med sin familj till Brunsbo om hösten 1830. Följande sommar företog han en vidsträckt embetsresa i stiftet. År 1833 invigde han ett nytt skolhus och höll derefter prestmöte. Under riksdagen 1834 var han angripen af kolera, och återvände hem efter riksdagens slut, lidande till både kropp och själ. Om våren 1836 återkommo bröstplågor och andtäppa, och han förutsåg att döden nalkades. Han brukade ofta slå sig för bröstet och säga: "här har döden sin inteckning." Efter en embetsresa till staden i svårt väglag om våren 1837insjuknade han häftigt och dog den 29 April om aftonen. Underrättelsen om hans död emottogs öfverallt med bestörtnings och många varma saknadens tårar fälldes vid hans graf. Han hvilar i Warnhems kyrkogård under en af stiftets presterskap upprest minnesvård. — Biskop L. var en lång och mager man med bistra och skarpa anletsdrag. Hans resliga växt, hans lugna och allvarsamma väsende ingaf vördnad. Blicken syntes merändels dyster, men när den klarnade, så framlyste ur hans ögon denna hjertats välvilja och själens skönhet, som bodde på djupet. På honom kunde tillämpas skriftens ord: "si en rätt Israelit, i hvilken intet svek är". Han sade alltid sin mening rätt ut, men så att man ej kunde harmas deröfver. I sitt enskilda lif var han ett mönster i renhet och gudsfruktan. Sin bibel läste han dagligen, och egnade föröfrigt lediga stunder åt klassiska studier. Han lefde i sitt embete och var aldrig gladare till sinnes, än efter en embetsförrättning. Lektionerna vid läroverket besökte han ofta, visiterade flitigt i stiftet och predikade gerna i sina prebendeförsamlingar. Hans teologiska åsigter lutade något åt svedenborgianismen, men han pröfvade allt med sjelfständighet och antog endast hvad han ansåg vara godt. I politiken var han utan tvifvel den mest frisinnade biskop på sin tid. Till sitt boställes förbättrande och förskönande använde han betydliga omkostnader, af hvilka han sjelf ej fick skörda någon frukt.

Gift 1815 med *Cathrina Helena Afzelius*, död 1840, d:r af förste archiatern m. m. Per v. A. Barn: *Per Sven Willgott* f. 1816, lektor vid Carlbergs krigsakademi. *Wendela Margareta* f. 1818, g. m. efterträdaren biskop J. A. Butsch. *Beda Helena Bernhardina* g. m. kyrkoh. O. A. Bergius i Larf. *Gustaf Sigfrid* f. 1827, v. häradshöfding.

Skrifter: Christna relig. hufvudläror. 2:dra uppl. Sthm 1826, öfvers. på tyska. — Herdabref till Skara stifts presterskap 1830. — Åtskilliga disputationer, programmer och tal.

67. Dokt. **Johan Albert Butsch,** född 1800, biskop 1837. Se Skara St. Matr. 1865.

DOMKAPITLET.

Domprostar.

1. *Magnus*, nämnes vid 1053.

2. *Jerpulf* 1180—90. Se biskoparne.

3. *Birgerus* var domprost 1278, då han deltog i biskop Bryniolfs val, hvarefter han nedlade embetet och förblef kanik, med Kyrkefalla och Mofalla till prebende.

4. *Bengt Tunason*, af adliga slägten Sture, hade en tid varit kanik i Skara, då han blef domprost 1278. Till lön hade han Ullervad, 4 hemman i Kyrkefalla, ett hemman i Saleby, en qvarn i Aldala samt biskopstionden i Synnerby. Han nämnes äfven bland riksens råd och synes varit en betydande man. Till domprostesysslan skänkte han egendomarne Blomberg och Ranakra. Han dog v. p. 1307. Efter hans död 1309 ingicks förlikning angående några gårdar under domprosteriet, som han bortbytt till sina systrar utan biskopens samtycke.

5. Mag. *Bengt Johansson* 1308—17. Se biskoparne.

6. *Ragvaldus Canuti*, præpositus Scharensis, har bevittnat ett testamente 1318; kallas "septuagenarius senex", då han åberopas i vittnesmålen om biskop Bryniolfs underverk.

7. *Thure* var domprost och riksråd 1322, då han underskref Skara herredags beslut. Död 1326 eller 1327.

8. *Johannes Benedicti*, af adlig börd; modren hette Helena Tunesdotter; var kanik i Skara, då han afsändes till Upsala med underrättelse om Biskop Bengts val 1317. Lärer blifvit domprost 1331 och lefde ännu 1344.

9. *Magnus Eskilli*I Munktells herdaminne kallas han orätt *Mathias*. hade varit domprost i Skara innan han blef biskop i Westerås 1352. Han var sonaf den lagfarne Eskil Skjalge i Upland, styrde Westerås stift med beröm i 19 år och dog 1371.

10. *Laurentius* 1353—54. Se biskoparne.

11. *Nicolaus Helveri*, kanik i Skara, blef domprost 1354.

12. *Folke Knutsson* var domprost 1359 och dog 1362.

13. *Nicolaus Siggonis*, utn. 1362.

14. *Joh. Benedicti* 1364. Måhända densamme som N:o 8.

15. *Ragvaldus Caroli* var kanik i Skara 1363; dog som domprost, öfver 70 år gammal.

16. *Bryniolf Carlsson* 1390—1404. Se biskoparne.

17. *Torchil Tostason* var domprost 1407, examinator af biskop Bryniolfs underverk 1416; kallas "generalis episcopi vicarius in spiritualibus" 1423. Död 1432.

18. *Elarus* var dompr. 1441. Död 1448.

19. *Sveno Svenonis* nämnes vid år 1483.

20. *Thorchillus* var domprost 1494.

21. *Sveno Stenonis* var kanik i Skara 1469, blef sedan domprost och dog 1503.

22. Mag. *Olavus Petri* blef domprost 1503, lemnade tjensten 1526 och dog 1530. Herr Håkan i Larf nämnes bland hans arfvingar 1545.

23. Mag. *Sveno Scheningensis* 1526—30. Se biskoparne.

24. *Jacobus*, domprost 1530.

25. Mag. *Ericus Hvass*, var domprost till 1558. Se biskoparne.

26. *Sveno Bened. Printz* var domprost i Skara och past. i Fogelås 1571 och 1579. Se past. i Fogelås.

27. Mag. *Olavus Laurentii* underskref såsom skolmästare i Skara religionsmötets beslut 1575; var past. derst. 1579; domprost 1582; underskr. Ups. mötes beslut 1593, äfvensom den försäkran, som de ofrälse stånden gjorde i Upsala 1594. Död 1598. I hans tid lades Saleby under domprosteriet 1591.

28. *Laurentius Petri*, past. i Tådened, död 1606, uppgifves tillika hafva varit domprost, men hade måhända blott titeln. Se past. i Tådened.29. *Sveno Svenonis*, dompr. 1604—18. Se biskoparne.

30! Mag. *Olof Fristadius* 1618—51. Se biskoparne.

31. Mag. *Lars Lechander*, son af kyrkoh. Jonas Laur. i Lekåsa. Efter fulländade studier i fäderneslandet blef han promoverad till magister i Wittemberg 1620; konrektor vid Skara skola 1625; kyrkoh. i Wånga 1630; domprost i Skara 1651. Död d. 6 April 1653.

Gift m. *Estrid*, d:r af kyrkoh. Haqvinus Bened. i Wing Å. h. Barn: *Sara*, g. m.o kyrkoh. Thore Odhelius i Jung. *Johannes*, kyrkoh. i Åsled. *Christina*, g. m. Olof Rolandsson Buhre, slottsinspektor på Leckö. En dotter, g. m. krigspresten Mart. Zewardi Roselius. *En dotter*. g. m. kyrkoh. Nils i Tössö på Dal.

32. Mag. *Andreas Omoenius* 1654—78. Se biskoparne.

33. Mag. *Petrus Laurentinus*, son af kyrkoh. Laur. Jonse Hjerpe i Warnhem, föddes i Hjälstad; blef stud. i Ups. 1640; mag:r 1647; befordrades sedermera vid akademien till docens i filosofien, teol. adjunkt och v. bibliotekarie samt var 2:ne gånger föreslagen till professor i historien. När genom Jon. Scarinii utnämning till pastor i Lidköping första teologiska lektionen vid Skara gymnasium blef ledig 1662, anmälde sig L. som sökande, men fick till svar, att "här finnas tillräckligt med skickliga män, som hvar i sin ordning träda till lectiones". På ärkebiskopens rekommendation svarades, "det icke väl kunna låta sig göra, emedan de lectores, som i embetet sitta närmast m:r Jonas Scarinius, hafva tjenat här i många år, företrädt med flit och beröm åtskilliga lektioner, och hvarken i meriter eller annat kunna honom, mag. Laurentino, cedera. Äro de ock allaredo af consist. Scarensi till begärde embeten, servato successionis ordine, adproberade". I sitt svar till regeringen, som äfven förordat L., anhåller konsist. att mag. Juvenius och Cleverus måtte konfirmeras i successionen till prima ett secunda lectura theologica. Men ej långt derefter ankom regeringens befallning att insätta L. till lector teol. primarius, hvarefter han i Juni månad 1663 tillträdde. Prost öfver Kinnakontrakt 1669; domprost 1677; riksdagsman 1680. Död mycket gammal d. 16 Nov. 1693 och begrafven i Skara domkyrka af biskop Rudbeckius. — "Laurentinus var liten till växten, flintskallig, gick ovärdigt, var en ifrig predikant, väl hemma i bibliska historien och hade mycket godt för att sjunga"Ullenius.. — Redan från början kommen i ett spändt förhållande till sina kolleger i konsistorium, hade han mycket svårt att med dem förlikas. Särdeles med lektor Cleverus var striden skarp. "Cleverus har förföljt mig alltsedan jag kom hit, föraktat kongliga bref och gjort upplopp mellan mig och församlingen", säger han i konsist. 1683. Under tvisten om Johan Hofs thes angående "resurrectione Christi" 1679 steg ovänskapen mellan L. och lektorerna till sin höjd och protokollerna från 1679 till 84 äro uppfyllda af berättelser om gräl och otidigheter mellan konsistoriales. Biskop Omoenius, som ej hade nog myndighet att förhindra dessa tvister, måste flera gånger befalla notarien att upphöra med protokollet. År 1681 i April blef förlikning föreslagen på följande vilkor: "l:o Laurentinus, som bevisat konsist. sidvyrdning, i det han talat om sådana, "som löpa och göra upplopp i staden; de koppla sig tillsammans och ligga hemma från kyrkan som svinhukar", removeras från konsist. till Joh. Baptistse tid, och Cleverus för samma sidvyrdning halfparten deremot; 2:o för de hårda orden, som yttrades i kyrkan, pliktar Laurentinus 6 d:r smt; 3:o emedan lektorerna sammansatt sig, att alla skulle hålla sig från gudstjensten, hvarigenom deras kyrkoherde i embetet vanvyrdad och församlingen förargad blef, derföre skall en annan prestman från predikstolen uppläsa en skrift, som varnar för dylikt, och erlägga de 1 d:r smt till armbössan hvardera". På denna förlikning ingingo Laurentinus, Hasselgren, Rudberg och Victorin; men Cleverus och Wettersten vägrade, hvarföre målet blef uppskjutet. År 1683 förklarade domprosten, att "han gerna ville föra ett kristeligt lefverne, allenast han finge vara i fred. Men detta otidiga,

fördömliga och djefvulska lefverne hafver varit mig tillförhinder i mitt embetes förvaltande, sedan jag kom hit". Slutligen 1684 kommo konsistoriales öfverens att sluta vänskap och försoning. Domprosten bad de öfriga kapitelmännen om förlåtelse, och sålunda skulle alla tvister vara förgätna och minnena deraf i eld förbrännas. — År 1685 träffades domprosten L. af ett nytt missöde. Han hade, utan lektorernas vetskap, låtit prestviga en gymnasist, "som icke allenast var olärd, utan ock i sin kristendom så okunnig, att han intet på det svenska språket kunnat svara på barnafrågor". Derföre måste han stå till rätta i Stockholm och blef på 2:ne år suspenderad från sin domproste- och konsistorial-befattning.

Gift m. *Christina Adolfsd:r Menschever* från Upsala. Barn: *Adolf Laurentin*, krigsprest, var död 1698. *Lars Laurentin*, borgmästare i Skara, en lärd och berest man, men besynnerlig i religionssaker, död 1700. *Jonas Laurentin*, löjtnant. *Ingrid*, g. m. kyrkoh. Petr. Ullin i Floby. *Johan Laurentin*.

Skrifter: Oratio de virtute. Ups. 1643. — Dissertatio de anima in communi ejusque facultatibus. Ups. 1646. — Disp. theor. practica, exhibens philosophiae naturam et officium. Ups. 1655. — Disputationes logicae. Ups. 1658. — De duabus in Christo naturis. Ups. 1660.

34. Mag. *Bened. Olavi Rudberg*, bondeson från Rudberga i Särestad, född 1632, stud. i Ups. 1658; fil. kand. 1665; företog tillsammans med 2:ne Liljehöökar en utrikes resa på 2:ne år, besökte åtskilliga akademier och skaffade sig grundliga insigter både "in studiis teol. och linguis"; besökte derunder Leyden 1668. Bibliotekarie på Leckö slott 1671; mag:r 1672; prestv. af bisk. Rudbeck i Westerås s. å.; lektor i grekiska språket vid Skara gymn. 1673; andre teol. lektor 1678; förste dito 1686: domprost 1694. Död hastigt d. 23 Okt. 1698. Han hade beredt sig att samma dag predika högmessan; men vid andregångsringningen fick han ett svårt styng, som före sammanringningen slutade hans lif. Han var 66 år gammal.

Gift 1:o 1674 m. *Maria Scarinia*, d:r af bisk. Jonas S. i Wexjö; 2:o 1696 m. *Helena Kempenfeldt*, d:r af öfverste Johan K. på Brunnlid. Barn: *Jonas*, f. 1675, dogsom student 1704. *Olof Ulrik* f. 1677, kanslist i stora kansliet, dog i Polen. *Anders* f. 1678, domprost i Skara.

35. Mag. *Lars Victorin*, son af kyrkoh. Jonas V. i Segerstad, född derst. 1632; stud. i Ups. 1654; var professor Erik Odhelius följaktig på en resa till de varma baden i Tyskland och blef efter hemkomsten promoverad till magister 1667; v. eloqu. lektor vid Skara gymn. s. å.; konrektor 1668; rektor 1672; prestv. 1669; lektor i logiken 1673; andre teol. lektor 1686; förste dito 1694 och tillika prost öfver Göteneds kontrakt; domprost 1699. Död efter en kort sjukdom d. 1 Maj 1702, nära 70 år gammal. -- Victorin synes varit en mild och saktmodig man, som ringa deltog i de strider, hvilka vid denna tid förefällo i konsistorium. Kort före sin död lärer han blifvit utnämnd till biskop, men dog innan fullmakten hann utfärdas.

Gift m. *Cathrina Omoenia* död 1723, d:r af biskop Anders O. Barn: *Anders*, past. i Fogelås. *Jonas*, krigskommissarie, död 1706. *Johan*, brukspatron i Östergötland. *Lars* f. 1680, rik köpman i London, skänkte 4000 p:d st. till ett stipendium i Upsala. *Annika* f. 1675, g. m. Lars Odhelius, past. i Flo. *Helena* f. 1684, g. m. Sven Noring, past. i Larf. *Elisabeth* död 1721, g. m. Sven Tidenius, past. i Hofva. *Cathrina*, g. m. Ben. Törner, past. i Bellefors. *Maria*, död ogift.

36. Mag. *Magnus Bredberg*, son af kyrkoh. Thorbern Bjerbius i Bredared, f. derst. d. 4 Maj 1652; stud. i Ups. 1672; mag:r 1679; v. rektor vid Mariestads skola 1680; prestv, 1681; ordin, rektor s. å.; orator vid prestm. 1685; eloqu. et poës. lector vid gymnasium 1687. Såsom specimen för denna tjenst författade han en "oratio metrica" i anledning af prins Carl Gustafs födelse, jemte "en kort intimation, äfven på vers". Andre teol. lektor och prost öfver Winköls kontrakt 1694; kom i tvist med lektor Wettersten om rektoratet 1695 och segrade genom K. Maj:ts dom: riksdagsman 1697; förste teol. lektor och kyrkoh. i Götened 1699: praeses vid prestmötet 1700; domprost 1702; tilltr. 1704, Död d. 3 Jan. 1725 och begrafven af bisk. Svedberg. — Domprosten Bredberg varen utmärkt lärare vid gymnasium och nitisk pastor i sin församling. Att han varit en myndig och sträng man, visar sig af den svåra tvist, hvaruti han omkr. 1714 råkade med biskop Svedberg, lektorerna och skollärarne. På 3:dje böndagen

lät han "under syndabekännelsen våldsamligen utdraga lectorum tjenstepigor ur deras matmödrars bänkar". I en skrift till biskopen samma år klaga lektorerna och skollärarne, att domprosten "domin. XII, för någras uteblifvande från ottesången den dagen, uti högmessan från predikstolen förskräckligen mot dem samtlige utfarit, med buller och häftiga affekter utropat, att hvarken de af dem som voro prester, eller de som tänka blifva det, voro det värde, samt dem af Matth. 11: 21 hiskeligen förbannat". Församlingen klagade ock, "att han både af rike och fattige uttog skriftepenningar, innan dem tilläts begå h. h. nattvard, ja att han af fattiga lät panta deras psalm-, evangelii- och böneböcker". Biskopen stämde domprosten inför rådhusrätten, hvarifrån målet hänsköts till Göta hofrätt. Domprosten dömdes till varning och att ersätta rådstugurätten med 40 d:r smt, hvarjemte bägge parterna fingo plikta för oanständiga utlåtelser mot hvarandra. År 1716 besvärade sig domprosten i K. Senaten, att biskop Svedberg af eget godtycke söndrat hans prosteri, så att han af 10 pastorater hade allenast 3 de minsta qvar. K. Senaten ogillade och upphäfde denna biskopens åtgärd.

Gift 1681 m. *Johanna Bjerchenia*, död 1737, d:r af lektor Sven B. d. ä. i Skara. Barn: *Sven*, past. i Fogelås. *Bengt*, past. i Stenstorp. *Magnus*, kapten vid Skarab. regem., död 1743. *Carl*, protonotarie i Svea hofrätt, död 1732. *Johanna*, g. m. prosten Pet. Rydhenius i Borås. *Brita*, död 1775, g. m. prosten Joach. Haasenmüller i Undenäs. *Maria*, f. 1699, g. m. dompr. Pet. Brodd. *Anna Cathr*. f. 1697, g. m. kyrkoh. Lars Kempe i Norunga.

Skrifter: Aforismer 1694. — Synodal-disputation: de justitia fidei coram Deo. 1700.

37. Mag. *Andreas Unge*, son af kyrkoh. Ambernus U. i Sunnersberg, f. i Härened d. 6 Okt. 1662, stud. iLund 1683; var fil. kand. då han lemnade akademien 1697. Orerade öfver k. Carl XII:s kröning 1698; eloqu. et poes. lektor s. å genom kongl. fullmakt; prestv. 1706; disp. i Upsala 1710 för andra teol. lektionen "de consummatione mundi", hvilken afhandling af teol. fakulteten berömligen vitsordades; andre teol. lektor s. å., predikant vid prestm. 1711: riksdagsman 1713; var prost öfver Fogelås kontrakt 1715; förste teol. lektor och prost öfver Göteneds kontrakt 1724. Domprost 1726. Död d. 17 Febr. 1736.

Gift m. *Helena Brank*. d:r af regem.-skr. Nils B. och Ingrid Broman. Barn: *Nils*, handsekret, hos baron Sack. *Anders*, advokat i Svea hofrätt. *Bengt*, korporal vid Westg. kavalleri. *Berndt*, regem.-skr., död 1742. *Helena*, död 1784, gift m. 1:o tullinsp. Herm. Zettrén, 2:o tenngjutaren Magn. Lund i Skara. *Johannes*. mönster-skr. vid gardet.

38. Mag. *Anders Rudberg*, son af den förutnämnde domprosten Bengt R., född i Skara d. 4 Dec. 1678, stud. i Ups. 1697; mag:r 1707; konsist. not. i Skara s. å., konrektor 1709; rektor 1710; prestv. 1714; erhöll k. Carl XII:s fullmakt från Demotika att vara lektor i matematiken s. å.: tilltr. 1715; bytte lektion med Petr. Rydhenius 1722 och blef lektor i grekiskan; andre teol. lektor 1724; förste dito 1726; domprost 1736. Hade vid biskopsvalet 1743 andra rummet på förslaget med 91 röster. Död natten mellan den 28 och 29 Sept. 1744.

Gift 1708 m. *Elisabeth Bellander*, död 1762, d:r af prosten Anders B. i Mariestad. Barn: *Gunborg*, f. 1709, g. m. lektor And. Lidtgren i Skara. *Bengt*, f. 1711, past. i Särestad. *Maria* f. 1713, g. m. kyrkoh. Pet. Scarin i Blidsberg. *Ursula*, f. 1717, g. m. kyrkoh. Nils Almberg i Eriksberg. *Anders*, f. 1719, ryttmästare. *Jonas* f. 1723, rektor i Borås. *Peter* f. 1726, qvartermästare vid Westg. kavalleri, död 1751. *Elisab. Margareta* f. 1727, g. m. prosten And. Lönnblad i Otterstad. *Olof* f. 1728, kornett vid Westg. kavalleri, död 1797.

39. Mag. *Petrus Brodd*, son af kyrkoh. Sven B. i Warola, f. i.Skara 1682; stud. i Ups. 1703; mag:r l713.Domkyrkosysslom. i Skara 1721; konrektor 1724; rektor 1725; lektor i matematiken 1726; tilltr. 1727; prestv. s. å.; andre teol. lektor 1736 med Winköl till prebende; förste dito 1742; blef vald till riksdagsman s. å., men afsade sig förtroendet. Begärde år 1745 transport till domprostesysslan efter Rudberg; men K. Maj:t resolverade, att vid tillsättande af domprost skall tillgå såsom vid andra ledigheter; uppfördes i första rummet på förslaget och fick K. Maj:ts fullmakt 1746. Död d. 12 Mars 1771, nära 90 år gammal, och begrafven i Omoeniska grafven i domkyrkan. — Domprosten Brodd var utan tvifvel en lärd och skicklig man; men om hans enskilda lif är ej mycket berömligt att säga. Han var smutsigt girig och förde ett mycket cyniskt lefnadssätt. Som 80-årig

gubbe sågs han gå omkring med en liten flaska i stadens salubodar och bedja om ett mått vin, hvilket han under åtlöje fick till skänks. En tid efter sedan han blifvit gift med biskop Forssenii brorsdotter, beklagade han sig för biskopen öfver hennes slösaktighet, och bad honom "taga sin jänta tillbaka". Han dog af phtiriasis. — Domprosten B. var mycket angelägen att komma på biskopsförslag 1753. Sedan valsedlarne blifvit sammanräknade och han befunnits vara till röstantalet den 4:de i ordningen, vägrade han att framlemna den votering, som skett i hans eget kontrakt. "Konsist. ansåg hr domprostens uppförande härvid betänkligt och antydde notarien att stiga till hr domprosten och ytterligare begära samma votering. Men han itererade sitt förra svar, tilläggande att ock klockan nu redan slagit 12". När domprosteriets valsedlar slutligen framlemnades, befanns domprosten B. hafva erhållit 95 röster, men lektor Noring 103. Härtill kommo gymnasii och skolstatens röster, hvarigenom domprosten fick 103 och Noring 108. Men vid sedermera företagen närmare granskning af sedlarne jemkade sig förhållandet, så att domprosten fick 104 och Noring likaledes 104, hvarigenom den förre kunde på förslaget uppföras. Då lektor Noring deröfver besvärade sig, "varnades han att icke alltför mycket röja sin lystnad efter biskopsvärdigheten, hvaraf han väl kunde märka sig vara mindre förtjent".Gift 1:o 1721 ra. *Maria Bredberg*, död 1756, d:r af domprosten Magnus B. 2:o 1769 m. *Helena Cathr. Forssenius*, f. 1750 död 1793, d:r af Jonas F., tullskrifvare i HjoDetta giftermål tillställdes af bisk. Forssenins, som lärer utfärdat lysning, utan förut skedd afvittring. I anledning deraf inträffade på Brunsbo ett uppträde mellan stjufmodren och stjufdöttrarne, som fick namn af "parasollkriget".. Hon blef omgift med lektor Jos. Billgren. Barn: *Sven* f. 1722, lektor i filosofien. *Lisa* f. 1728, g. m. prosten Sven Wilskman i Fredsberg. *Stina*, g. m. 1:o lektor Pet. Fogelberg, 2:o And. Litzenius, syssloman vid Söderköpings hospital. *Johanna*, f. 1735 död 1770, g. m. prosten Jon. Breding i Söderköping.

40. Dokt. *Anders Knös*, son af prosten Olof K. i Wånga, föddes i Mariestad d. 3 Febr. 1721; sattes i Mariest. skola 1729 och gjorde der så ovanliga framsteg, att han redan vid 10 års ålder genomläst novum testamentum på grekiska och deröfver skrifvit anteckningar på latin. Han kom till Skara sk. 1731 och reste till Upsala 1737. Här studerade han till en början i synnerhet filosofi och var bland de första som omfattade Wolfs system; blef derföre af teol. fakulteten beskyllad för rationalism och hade någon svårighet att få ventilera sin gradualdisputation 1742. När det slutligen skedde, räckte akten ifrån kl. 8 på morgonen till 3 på e. m., hvarunder respondenten utvecklade så stor skicklighet, att han af sin præses, professor Ihre, erhöll mycket beröm. Filos. mag:r 1743. Han var då redan ansedd för en utmärkt filosof både in- och utomlands. Följande året författade han en fortsättning af sin gradualdisputation, såsom specimen för en docentur vid Upsala akademi, men fick ej tillstånd att ventilera den, emedan följden skulle blifva, att "rationalismus får alldeles öfverhand". — Vid denna tid föregick i hans inre en stor förändring. Genom betraktandet af det gudomliga Ordet kom han till den fasta öfvertygelse, att den sanna kristendomen beror icke på dogmatiska och spekulativa subtiliteter, utan på trons hängifvenhet, som verkar hjertats förändring och lefvernets förbättring. Han öfvergaf nu sitt filosofiska studium, sålde sitt bibliotek, restefrån akademien och lät prestviga sig i Skara 1747 till sin faders adjunkt. Här utförde han sitt embete med nit. predikade med mycket allvar och under stort tillopp; men då hans tänkesätt voro något misstänkta, önskade konsistorium hafva honom närmare och förordnade honom till domkyrkoadjunkt 1749Kons. prot. 26/4 s. å.; v. gymnasii-adj. 1750, ordin. dito 1751; uppf. s. å. på förslag till Leksbergs pastorat, "ehuru han ansågs tjenligare vid gymnasium, der han genom sin berömliga lärdom framdeles kan göra mycken nytta". Efter enhällig kallelse erhöll han fullmakt på detta pastorat och blef tillika utn. till rektor i Mariestad 1752. Teol. licentiat 1754; filos, lektor vid Skara gymnasium 1756; tilltr. efter "en berömlig disputation" 1757. Andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl s. å.; kontraktsprost 1758; förste teol. lektor och prost öfver Göteneds kontrakt 1767: uppf. i 2:dra rummet på biskopsförslag s. å.; teol. doktor vid jubelfesten i Lund 1768; riksdagsman 1769. Efter att 1757 och 1765 förgäfves hafva sökt en teologisk adjunktur i Upsala, uppfördes han 1770 på förslag till teol. professor derst., "med löfte att få behålla sin lektorslön så länge han var lönlös vid akademien"; men förbigicks vid utnämningen. Domprost i Skara 1771; kallades till pastor primarius i Stockholm 1773 och 1778, samt till amir.-superintendent i Carlskrona 1770. men undanbad sig att aflägga prof. Præses vid prestm. 1773; riksdagsman 1778 och dervid en af faddrarne för kronprinsen. För andra gången uppf. på biskopsförslag 1788. Ledam. af

bibelkommissionen och ecklesiastik-kommittén 1793. Död efter några dagars sjukdom till följe af ett fall på sitt kammargolf d. 29 Maj 1799. — Domprosten Anders Knös var en vördnadsvärd man, öfver hela landet känd för sin vidsträckta lärdom och sina djupa insigter i den H. Skrifts förklaring. Såsom lärare vid gymnasium dref han teologien med sällspordt nit och grundlighet. Äfven sedan han blifvit domprost fortfor han i 20 år att hålla kateketiska föreläsningar, som af ungdomen flitigt bevistades. Hans ortodoxi har dock oftablifvit ifrågasatt, och det kan ej nekas, att han mycket lutade åt svedenborgianismen. Men han pröfvade denna lära efter skriften och antog intet, som han ej ansåg grundadt på Guds ord. Genom sina skrifter inleddes han i flera häftiga teologiska strider, nemligen först med d. v. teol. adjunkten i Lund dokt. Munck; derefter med d. v. kyrkoherden dokt. Möller; samt slutligen med prostarne Warelius och J. Victorin. "Men äfven de som tänkte olika med honom, måste förgäta ett eller annat utbrott från ett hjerta, som lifvades af en så sann gudsfruktan". — Hans enskilda lif var ett mönster af ordning. Morgnarne användes till vetenskapliga sysselsättningar, förmiddagarne till embetsförrättningar; om aftnarne samlades omkring honom en krets af prester och studerande, dem han sökte genom samtal väcka till samma nit och allvar, hvaraf han sjelf lifvades. Dessa aftonstunder voro mycket besökta, ty värden var gästfri, öppenhjertlig och vänlig, ehuru allvarsam. Länge skall minnet lefva af denna måhända utmärktaste bland Skara stifts domprostarUr biogr. lexikon, jemte några tillägg ur konsist. protokoller..

Gift 1754 m. *Brita Hedvig Winblad*, f. 1733 död 1800, d:r af fortif.-kapten Carl W. och Sofia Ferber. Barn: *Olof* f. 1756, lektor vid Skara gymnasium. *Eva Lovisa* f. 1758, g. m. prosten Dan. Backman i Horn, *Carl Johan* f, 1767, domprost i Skara. *Anders* f. 1769, pastor i Wånga. *Gustaf*; f. 1773 död 1828, LL. OO. professor i Upsala.

Skrifter: Institutiones theol. practicæ. Sthm 1768. — Anm. öfver psalmboken. Skara 1769. — Brevis delineatio theol. past. practicæ. Skara 1773. — Compend. theol. practicæ. Ups. 1773. — Anm. öfver Pauli Ep. till de Romare. Ups. 1776. — Kateketiska föreläsningar, 2:ne delar. Ups. 1779, 80. — Nödiga påminnelser etc. Ups. 1782. — Bref till N. N. om religionen och den sanna moralen. Sthm 1784. — Afh. om nödvändigheten att ej annorlunda lära än Guds ord lärer. Ups. 1787. — Sex predikningar, flera disputationer, orationer och theser.

41. Dokt. *Olof Westman*, son af rådman Olof W. och Chr. Jul. Sirenius, f. i Göteborg den 23 Febr. 1750; int. på Göteborgs gymn. 1763; stud. i Ups. 1767: fil.mag:r med andra hedersrummet 1773; e. o. adjunkt vid Göteborgs gymnasium 1774. Företog år 1775, i sällskap med direktör J. von Utfalls 2:ne söner, en 2-årig utrikes resa. Vägen togs genom Danmark till Tyskland, hvarest han uti Strassburg uppehöll sig något öfver ett år och studerade lefvande språk och matematik. Derifrån reste han till Paris och återvände från Holland sjövägen till fäderneslandet. Presid. i Ups. 1779; lektor i filosofien vid Göteborgs gymn. s. å.; sekret, i vet. och vitt. samh. 1780; höll der flera tal och blef detta samhälles ordförande 1788; orerade vid k. Gustaf III:s besök i Göteb. gymnas. 1787; kyrkoh. i Starrkärrs prebende-pastorat 1788; prestv. och installerad 1790; deputerad vid jubelfesten 1793; teol. doktor s. å.; præses vid prestm. 1795; andre teol. lektor 1796: kontr.-prost i domprosteriet 1797; riksdagsman 1800. Domprost i Skara 1801; tilltr. s. å.; revisor i diskonten 1806; riksdagsman 1810; ledam, af K.N.O. 1811. Han var dessutom ledam. af patr. sällsk.; sällsk. pro fide et chr.: uppfostr. sällsk. m. fl. Död d. 14 Dec, 1811, efter en kort sjukdom. — Uti minnestalet öfver domprosten W. heter det bland annat, att "han gjort sig känd icke blott som orator i en mängd tal dels på latin, dels på svenska: utan ock som skald i flera smärre arbeten". "Med redligt nit för rätt och godt — med ädel välvilja för hvarje menniska — med orubbadt lugn i alla skiften — god, deltagande och verksam med jemnhet, fyllde han de pligter, som åtföljde hans kall såsom lärare, herde och prest — och ägde kärlek af alla — ovänskap af ingen".

Gift 1791 m. *Brita Maria Petersson*, död 1853, d:r af postmäst. Clas P. i Uddevalla. Hon blef omgift m. majoren *Phil. Wästfelt* på Holtorp. Barn: *Christina*, g. 1:o m. löjtn. Fridolf Björnberg. 2:o m. major Ax. Math. Björnberg. *Adéle*, f. 1804, g. m. prosten J. Sundblad i Fröjered.

Skrifter, bestående af tal, predikningar och skaldestycken, finnas uppräknade i stiftsmatr. 1809. pag. 12.

42. Dokt. *Levin Olbers*, son af kaptenen i Ostind. komp:s tjenst Levin O. och Elisab. Maule. f. i Romeledspastorat af Göteborgs stift den 5 Sept 1767; stud. i Ups. 1782; mag:r 1788; företog såsom Vredisk

stipendiat en utrikes resa 1789—91, hvarunder han besökte Tysklands, Hollands och Danmarks universiteter; teol. kand. i Ups. 1792; presid. derst. 1793; prestv. i Göteborg 1794 till huspr. hos landshöfd. Elis Schröderheim; teol. docent i Ups. 1795; teol. licentiat 1796; e. o. teol. adjunkt 1801; presid. 1802; teol. professor kalsenianus och kyrkoh. i Hagby 1806; teol. doktor 1809; domprost i Skara 1813; tilltr. 1814; pres. vid prestm. 1816. Död d. 12 Nov. 1824. — Domprosten Olbers var en man af grundlig lärdom, oskrymtad och bepröfvad gudsfruktan, med ett menniskoälskande sinnelag, mild och ödmjuk af hjertat, nitisk och outtröttlig i sitt kall. Med synnerlig förkärlek omfattade han nattvardsungdomens beredelse, såväl i sin församling som bland de studerande vid läroverket.

Gift 1:o 1797 m. *Christ. Eleon. Olbers*, d:r af J. P. Olbers, förste styrman i Ostind. komp. tjenst. 2:o 1800 m. *Maria Chr. Ferelius*, d:r af prosten Arvid F. i Sköfde. Barn af sednare giftet: *Johanna Margareta*, g. m. prosten C. J. Synnerholm i Undenäs. *Levin Fredrik*, hofrättsauskultant, bosatt i Göteborg. *Emilia Maria*, g. 1:o m. brigadläkaren J. Winckler, 2:o m. brukspatron J. T. Bergelin. *Carl August*, kommin. i Hvalstad. *Wilh. Theodor*, kamrerare vid Nyqvarns pappersbruk.

Skrifter: Flera akad. afhandlingar, predikan öfver k. Carl XIII:s död; tal vid prosten Kullmans guldbröllopp 1818.

43. Dokt. *Carl Johan Knös*, son af domprosten Anders K., föddes i Skara d. 10 Dec. 1767; stud. i Ups. 1734. Erhöll priset i uppfostr.-sällsk. för ett äreminne öfver P. Lagerlöf 1787; utgaf pro. ex. s. å. "Vita Jesperi Svedberg," och pro. gradu 1791: "observationen historien de Carolo Kanuti." Mag:r s. å.; presid. 1792 "de statu imperii Sveogotici sub regibus Folkungis", och blef s. å. histor. docens. — Man finner häraf, att han hittils i synnerhet egnat sig åt historiens studium. Likväl var han äfven väl kunnig i grekiska och österländska språken, så att han uppmanades att deruti söka docentur. Men redan 1795 lemnade han akademien och blef vik.lektor vid Skara gymnasium; gymn. adjunkt 1796 och utnämndes s. å., innan han blifvit prest, till kyrkoh. i Wing; underg. prest- och past.-ex. s. å.; vik. andre teol. lektor 1797; ordin. dito, med Winköl till prebende, 1801; tilltr. 1802; prost s. å.; förste teol. lektor och past. i Götened 1805; tilltr. 1806; teol. doktor 1809; riksdagsman vid alla riksdagarne från 1809 till 1823; e. o. teol. professor 1818; sekret, i Skarab. läns hush.-sällsk. 1807—17. Han kan ock anses som den egentlige stiftaren af Skara stifts bibelsällskap och talade vid dess första sammankomst 1817; uppf. på förslag till domprost 1812 och 1825; undfick vid båda tillfällena församlingens nästan enhälliga kallelse; domprost 1825; tilltr. 1828; ledam. af K.N.O. 1826. — Dokt. Carl Johan Knös var en utmärkt lärare vid gymnasium, hvilken genom grundlighet, förenad med lätthet och behag i framställningssättet, visste att fängsla sina lärjungars uppmärksamhet. Hans godhet och vänlighet mot ungdomen var måhända större, än som vore rådlig för de flesta andra lärare. Men då den var parad med värdighet och allvar, framkallade den oinskränkt vördnad och kärlek. Han var ungdomens älskling, såsom han var hela stiftets. I det presterliga kallet hade han djup insigt och rik erfarenhet; han deltog ofta och gerna uti tjenstgöringen i sina prebenden, och beredde ofta slolungdomen till h. nattvard. — Alltifrån ungdomen hade han en svag och vacklande helsa. "Den djupa andelighet, som utgjorde grunddraget af denne andans man, framstrålade klar genom kroppens lätta fina omhölje". Hans milda och jemna lynne, äfvensom de lyckliga förhållanden i hvilka han lefde, bidrogo att länge uppehålla krafterna. Pröfningens tid kom dock till slut. Under en predikan i Holmestads kyrka den varma sommaren 1826 ådrog han sig en svår förkylning, och ett slaganfall fästade honom för sin återstående lifstid vid sjuksängen. Under 9 år aftynade han småningom, tåligt väntande sin förlossning. Han dog den 10 Maj 1835Jemf. Biogr. Lex., hvarifrån ofvanstående är hemtadt..

Gift 1:o 1798 m. *Anna Helena Silvius* död 1822, d:r af kyrkoh. Sebastian S. i Saleby. 2:o 1825 m.enkefru *Anna Elisab. Ahlberg*, f. *Olbers*, syster till företrädaren. Barn af förra giftet: *Hedvig Cathrina* f. 1799, g. m. domprosten J. Torin. *Anders Erik* f. 1801, domprost i Upsala, död 1862.

Skrifter: Hebreisk Språklära. Ups. 1818. — Åtskilliga tal och predikningar.

44. Dokt. *Jonas Kjellander,* son af prosten Jonas K. i Flo och Eva Maria Kellgren, föddes i Hvarf d. 18 Maj 1779; stud. i Ups. 1797; mag:r 1803; presiderade 1804, 1806 och 1811; docens i politiken 1806; e. o. kanslist i

Just. Statsmin. byrå 1809, kopist i kansli-styrelsen 1810; lektor i latinska spr. vid Skara gymn. 1813; tilltr. 1814, prestv. 1818; kyrkoh. i Wing s. å.; prost 1819; kyrkoh. i Winköl 1820; riksdagsman 1823 och 1828; kyrkoh. i Götened 1828; uppf. i andra rummet på biskopsförslag 1828 och i första rummet 1837; teol. doktor 1830; domprost 1836; tilltr. 1838; ledam. af K.N.O. s. å. Död hastigt d. 14 Jan. 1841. — Domprosten Kjellander hade från fädernet ärft ett tryggt, okonstladt allvar, rättskaffens fasthet och omtänksam ihärdighet; på mödernet fin känslighet, grannlaga uppmärksamhet, mild och godmodig skämtsamhet, skarpsinnigt och ljust omdöme. Såsom lärare var han utmärkt för sin träffande och fina smak såväl i svenska som latinska språkets behandling, sin bestämda och klara fåordighet och stora lätthet att tydligen meddela sig. Hans jemna och gravitetiska allvar ingaf vördnad, och få lärare torde, utan att behöfva använda stränghet, haft samma förmåga att bibehålla ordning. Han hedrades ock allmänt af ungdomen med namnet *Pater*. Huru allmänt vördad han var af stiftets presterskap visar sig bäst deraf, att han *enhälligt* (på 4 röster nära) kallades till biskop 1837 efter Lundblads död. — Han hade en fast och stark kropp, som likväl på sednare åren förtyngdes af fetma. Helsan var länge jemn och god, fastän han förde ett något makligt lefnadssätt. Dock led han någon gång af bröstkramp.

Gift 1816 med *Ulrika Carolina Biljer*, enka efter handlanden Laurén i Skara. Barnlös.

Skrifter: utom ofvannämnde disputationer, 2:ne metriska Oratiunculæ latinæ jemte flera tal och likpredikningar.

45. Dokt. *Jonas Torin*, son af exped.-kronof. Lars T. och Maria Winbom, f. på Halla i Hössna församling d. 9 Juli 1781; stud. i Ups. 1801; mag:r 1809; teol. kand. 1812; teol. docens s. å.; prestv. 1815; presid. 1816 och 1817; e. o. teol. adjunkt 1816; andre teol. lektor i Skara 1818; tilltr. 1820; kyrkoh. i Wing s. å.; prost 1822; past. i Winköl 1828; teol. doktor 1830; past. i Götened 1836; tilltr. 1838; domprost 1841; tilltr. 1843; ledam. af K.N.O. 1846. Död d. 22 Nov. 1855.

Gift 1824 m. *Hedvig Cathrina Knös*, död 1829, d:r af domprosten Carl Johan K. Barn: *Carl Laurens Johan,* f. 1826, adjunkt vid Skara skola. *Anna Maria Johanna,* f. 1828, död 1866, g. m. förestånd, för Veter.-inrättn. i Skara N. E. Forssell.

46. Dokt *Josef Wallin*, son af kommin. Jonas W. i Horn, f. i Daretorp d. 9 Apr. 1786; blef tidigt faderlös och uppfostrades i biskop Weidmans hus; stud. i Ups. 1803; magister 1809; presid. i filos, fakulteten 1811, 1816 och 1819; docens i romerska literaturen 1812; belönades af Sv. akademien med 2:dra guldpenningen 1813 och med högsta priset i vältalighet 1815; e. o. filosofie adjunkt 1817; lektor i latinska språket vid Stockholms gymnasium 1821; past. ex. 1827; prestv. s. å.; teol. doktor 1830; kyrkoh. i S:t Clara och v. preses i Stockh. stads konsist. 1832; tilltr. 1834; ledam. af K.N.O. 1836; riksdagsm. 1840, 44, 47, 50 och 53; ridd. af k. Carl XIII:s o. 1847; kyrkoh. i Ausås past. af Lunds stift 1855; tilltr. 1856; domprost i Skara 1858; jubelmagister 1860. Död den 11 Nov. 1863.

Gift 1825 m. *Clementine Noring*, d:r af Jonas N., exp.-sekreterare. Barn: *Thure Josef*, v. häradshöfding.

Skrifter: Akad. afh. 1811, 1816, 1819 och 1827. — Öfvers. af Goldsmiths Rom. hist. Ups. 1814. — Det första korstågets historia. — Tal vid kronprinsens födelse 1826. — Programmer, predikningar och tal.

47. Mag. *Anders Fredrik Sondén,* född 1807, domprost 1864. Se Skara st. matr. 1865.

—

Förste lektorer i teologien

Vid Skara gymnasii stiftelse 1642 tillsattes fem docentes eller lectores, nemligen 1:o *lector theologice*, 2:o *lector hebrææ et græcæ linguarum*, 3:o *lector eloquentiæ*, 4:o *lector physicæ et mathematum*, 5:o *lector logicæ,*

poeticæ et musicæ. Härtill kom sedermera år 1649 *andre theol. lector* och år 1652 *lector historiarum et philosophiæ moralis*. Dessa hafva från den tiden, jemte biskopen och domprosten, varit ledamöter af domkapitlet. I äldre tider utgjordes capitulares, förutom biskopen, af prosten, kyrkoherden, rector scholæ, lector theologiæ, decanus, poenitentiarius och oeconomus. Genom kon. Carl IX:s plakat 1604 blefvo decanus och poenitentiarius indragne, samt rector, lector theologiæ, tillika med en conrector, förordnade att biträda biskopen i Capitlets saker. Wilskmans eckl. verk sid. 141..

1. Mag. *Andr. Omoenius* 1642—54. Se biskoparne.

2. Mag. *Jonas Scarinius* 1654—62. Se past. i Lidköping.

3. Mag. *Petrus Laurentinus* 1663—77. Se domprostarne.

4. Mag. *Laurentius Birgeri Cleverus*, f. på hemmanet Klefvered i Frändefors församling på Dal 1620; stud. i Ups. 1644; mag:r 1652; konrektor vid Skara skola 1653; lektor i matematiken 1655; prestv. 1656; riksdagsman 1672; andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl 1673; prost öfver Wånga kontrakt s. å.; förste teol. lektor och pastor i Götened 1678. Död d. 20 Maj 1684. — Lektor Cleverus var en stor och stark man med ett styft och oroligt sinne. År 1669 kom han i tvist med d. v. domprosten Omoenius, som honom "publice excommunicerat", hvarföre C. appellerade till synodum. Då kand. Joh. Hof 1679 utgifvit några theser för prest- och pastoral-examen, förklarade de flesta bland konsistoriales åtskilliga af dem hæreticæ, särdeles en om Christi uppståndelse, men C. påstod, att "med någon limitation äfven den thesen kunde lätt försvaras". Härom uppstod mellan domprostenLaurentinus och lektor C. en skarp träta, som slutade dermed att C. kallade domprosten "en huttlare, som borde vara prost i helfvetet"; beskylde honom ock att hafva varit mag. Wettersten behjelplig att taga ifrån honom embetet. Hvaremot Laurentinus kallade C. "en half mördare, emedan han i Upsala slog Hellichium så att hjärnan satt ute, dock lefver karlen än; äfvensom han slagit armen af Laur. Gunnari". Och kunde ingenting uti denna session för bullers skull vidare företagas"Kons. prot. d. 2 Apr. 1679. Ofvanstående anföres såsom prof på den tonart, hvaruti ordvexlingen fördes.. Den sålunda började striden fortgick under 5 år med stor bitterhet; och ej förr än 1684, kort före Cleveri död, ingicks förlikning, då alla minnen af fiendskapen skulle i eld förbrännas. — År 1672 fick C. Kongl. Maj:ts fullmakt på Borås pastorat och reste dit i sällskap med domprosten Omoenius, för att i embetet insättas. De ankommo d. 22 Juni och vände sig till borgmästaren Windrufva, som lofvade tala med borgerskapet och sedan i kyrkan gifva svar midsommarsdagen. Men då borgmästaren icke, enligt löfte, infann sig, blef K. Maj:ts bref för de närvarande församlingsboarne uppläst. På tillfrågan, om de ville efter konungens förordning emottaga Cleverum, svarade ingen, utan omsider sade allenast en ung man: "såsom borgmästare och råd göra, så äro vi nöjda". Och måste de så återvända. En sägen är, att när Cleverus kom inför altaret, trädde borgmästaren Windrufva fram och frågade, "hvad han ville der? Svar: predika i dag såsom tillförordnad kyrkoherde". Då Windrufva ej ville tro detta, har C. framtagit konungens fullmakt, hvilken borgmästaren ref i sönder och gick sin väg. För att försona sitt brott, uppköpte Windrufva 50 stycken hvita oxar, lät färga hornen, begaf sig med dessa till Stockholm, lät drifva dem upp för slottet och gaf tillkänna, att han hade någonting för konungens kök. Den unge Carl XI, som roade sig häråt, frågade hvad han hade att söka. "Blott Ed. Maj:ts nåd" svarade borgmästaren. Då konungen härom försäkrade honom och frågade om han slagit enkarl ihjäl, bekände W. sitt brott, intercederade tillika för enkan och föreslog till hennes konservation en ung magister Lithenius, som nyligen hemkommit från främmande akademier och just nu var i Stockholm. Hvilken anhållan konungen beviljade.

Cleverus var gift m. *Margareta Lithenius*, d:r af Andor. L., past. i Frändefors. Barn: *Lars*, pastor i Örslösa. *Märta*, g. m. rådman Joh. Kempe i Skara. *Christina*, g. m. prosten Asm. Scarin i Tunhem. *Dorothea*, g. m. kyrkoh. And. Flodin i Hångsdala, *Johanna.*

5. Mag. *Bened. Rudberg*, 1686 — 94. Se domprostarne.

6. Mag. *Laur. Victorin*, 1694—99. Se domprostarne.

7. Mag. *Magnus Bredberg*, 1699—1704. Se domprostarne.

8. Mag. *Sveno Bjerchenius*, son af häradsdomaren Hans Thorbjörnsson och Ingeborg Jonsd:r HerrlundHennes broder Lars Lagerberg var fader till riksr. grefve Sven Lagerberg., född på Heden i Bjerka d. 5 Aug. 1653; stud. i Ups. 1674; mag:r 1685, gymn. adjunkt i Skara s. å.: konsist. notarie 1686; rektor vid skolan 1690: lektor i historien 1694; prestv. s. å.; andre teol. lektor, kyrkoh. i Winköl och prost öfver Winköls kontrakt 1699; preses vid prestm. 1703; förste teol. lektor och prost i Götened 1704. Död d. 29 Nov. 1708. — Prosten Bjerchenius var en stor kännare af svenska antiqviteterna. Såsom anledningen till hans död uppgifves, att han på hemvägen från Götened blef i Mariedalsskogen försåtligt skjuten i halsen. Han bodde i Brogården.

Gift 1686 m. *Anna Maria Ehrengren*, f. 1667 död 1744, d:r af borgmästaren Christofer Hansson i Mariestad. Barn: *Elisabeth*, g. m. prosten Anders Victorin i Fogelås. *Ingeborg Christina*, f. 1695, g. m. lektor Gabr. Wilskman. *Anna Maria* f. 1697, g. m. lektor Joh. Bilmark.

9. Dokt. *Magnus Detterberg*, son af kyrkoh. Gabr. Flodinus i Flo, född derst. 1663; stud. i Ups. 1683; mag:r 1691; företog derefter en utrikes resa på det s. k.domkyrkans stipendium; lektor i logik och fysik vid Skara gymn. 1695, men aflade icke juramentum assessoriale förr än 1697; medicine doktor s. å.; andre teol. lektor 1703 och derjemte kyrkoh. i Winköl; förste dito och pastor i Götened 1709. Riksdagsman 1719 och 1723. Död ogift d. 24 Apr. 1724 och begrafven i Göteneds kyrka. — Om doktor Detterberg yttrade hans närmaste efterträdare, att "han var en man, som af ogemen lärdom, meriter, resor, embetsgåfvor och ett gudeligt lefverne icke allenast här i stiftet, utan öfver hela Sverige bekant är". Han var den förste, som pröfvade vattnets egenskaper vid Lundsbrunn, och begagnade det som brunnsgäst 1715.

10. Mag. *Andr. Unge* 1724—26. Se domprostarne.

11. Mag, *Andr. Rudberg* 1726—37. Se domprostarne.

12. Mag. *Gabriel Wilskman*, son af borgmästaren Esbjörn Larsson W. och Margar. Aurelius, f. i Sköfde d. 10 Sept. 1679; ankom till Upsala 1700, blef absolverad från det förtretliga penaloket och inskrefs i landskapsboken jemte de andra novitierna s. å.; antog kondition i Stockholm hos kamrer Günther 1701; insjuknade i hufvudyra 1702 och var under 3 veckor utan sans, så att slutligen ingen kunde tänka någon lifsbergning vara qvar.Härom skrifver han: Quamquam sancte confido Deum animam meam coelesti gaudio fuisse accepturum, etsi in tali vertigine et turbido suo statu egressa fuisset, infinitas tamen ei gratias ago, qui me pristinæ sanitati potius restituit, quam tum e statione sustulit. Si hodie vel eras placet, Domine, paratus, modo mihi integrum sit per Sp. S:ti tui gratiam, animam in tuas manus transmandare. Non est mortale quod opto. År 1704 reste han åter till Stockholm och antog kondition hos konungens hofslagare Böttiger, 200 daler i lön för en discipel, godt och förmöget folk; fick Stip. Reg. 1706; skref pro ex. 1707; underg. ex. rigorosum 1709 och blef magister 1710. Vid samma tid fick han Hjelmbergarne under sin information vid akademien; höll år 1712 en metrisk "oratio gratulatoria pro felici reditu ad Musas Ups. finita dura pestis contagionek". År 1713 föll han åter i en hetsig feber, som varade i 9veckor. I Juli månad s. å. fick han bref från bisk. Svedberg, att komma till Brunsbo, hvilket anbud han emottog, "invito tamen Hjelmbergio". På Brunsbo var han till Augusti månad 1714.Här sluta Gabr, Wilskraans egenhändiga anteckningar. Samma år fick han fullmakt på rektoratet i Borås, det han tillträdde 1715. Prestv. s. å.; syssloman vid Skara domkyrka 1716, och förestod den tjensten i 5 år under mångfaldigt besvär; ty kyrkan hade då brunnit och stod under byggnad. Konsist. not. 1720; tilltr. 1721; konrektor 1722; rektor 1724; lektor i filosofien 1725; bytte sig till eloqu. et poes. lektionen 1726; prost öfver Falköpings kontrakt 1729; utn. till riksdagsman 1730, men hindrades af sjukdom; andre teol. lektor 1734; förste dito 1736. Död d. 13 Mars 1742.

Gift 1715 m. *Ingeborg Chr. Bjerchenius*, död 1773, d:r af lektor Sveno B. Barn: *Sven*, teol. dokt. och prost i Fredsberg. *Greta* f. 1719, g. l:o m. Jon. Tidgren, 2:o ni. Carl Sundholm pastorer i Timmelhed. *Anna Maria* f. 1721 död 1747, g. m. Gabr. Scheltz, stadsfältskär i Skärt. *Gabrie*l f. 1728. bruksinspektör, död i Lidköping

13. Mag. *Petrus Brodd* 1743 — 46. Se domprostarne.

14. Mag. *Petrus Jonæ Tegnazus*, född i Tengened af fattiga bondeföräldrar d. 5 Okt. 1681; inhemtade de första grunderna i latinska språket af kommin. Nabbelius; kom till Skara 1693 och uppehöll sig här genom flit och sparsamhet i 13 år. Då han skulle begifva sig till Lunds akademi 1706, hade han inga respenningar, utan i sällskap med sin fader vandrade han dit till fots, och på samma sätt ankom han till Upsala 1710. I Lund uppehöll han sig först med möda ett år; blef sedan af domprosten Ihre antagen till informator för hans unga son Mathias. Genom sitt berömliga uppförande vann han snart domprostens bevågenhet, så att denne skaffade honom ett kongligt stipendium och satte under hans handledning grefve Carl Oxenstjerna och hr Nils Palmstjerna, somsedan blef riksråd. Med dessa sina unga disciplar företog han år 1709 en resa till Köpenhamn, och uträttade då äfven ett hemligt uppdrag åt grefve Magnus Stenbock till denne herres nöje. På återresan misstänktes han att vara spion och var nära att kastas i sjön af danska roddare. När han s. å. hastigt måste lemna Skåne, i anseende till danskarnes infall, blefvo hans kläder och böcker qvar, och dem återfick han aldrig. I Upsala blef han mag:r 1713; prestv. i Skara 1714 till adjunkt i Wånga; underg. past. ex. 1719 och sökte förgäfves flera pastorater. Förste kollega vid Skara skola 1720; konrektor 1725; rektor 1726; lektor i grekiska språket 1729. Här kom han på sitt rätta ställe, ty han hade de vackraste insigter i grekiska litteraturen, dem han använde till ungdomens förkofran, så att flera gymnasister vid deras skilsmässa från läroverket höllo grekiska orationer. Andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl 1742; förste dito, kontr. prost och kyrkoh. i Götened 1746. På ålderdomen begynte hans syn att mycket försvagas, hvarföre han förklarade sig sinnad att begära afsked 1752, så framt hans son Jonas derigenom kunde få full kollegalön. Han tillade: "Om dessa mina förslag ej antagas, skall jag min syssla sjelf bestrida, om jag än måste af vägledare till skolan mig betjena". Biskop Juslenius begärde hos konungen hans entledigande; men konsist. ansåg icke "att han dertill kan eller bör tvingas, alldenstund han ännu har både håg och krafter, och alltid visat en ospard flit sin tjenst att förrätta". Ändtligen fick han afsked 1754, jemte professors titel, "såsom prof af den nåd, hvarmed K. M:t ansett hans osparda möda vid ungdomens undervisande." Professor Tegnseus dog den 16 Okt. 1755.

Gift 1714 m. *Cathrina Tranhemia*, död 1770, d:r af prosten Joh. T. i Wånga. Barn: *Cajsa* f. 1715, g. m. lektor Lars Grandell. *Johan* f. 1717, lagman och landssekreterare, död 1792. *Jonas* f. 1722, konrektor. *Peter* f. 1727, pastor i Flistad.

15. Dokt. *Lars Noring*, son af prosten Sven N. i Larf, född derst. d. 19 Juni 1711; stud. i Ups. 1732;mag:r 1740; presiderade 1741 "de ficto mysticorum amorec" och blef teol. docent 1742. Efter 2:ne misslyckade ansökningar att blifva teol. adjunkt, företog han som Kåhreansk stipendiat en utrikes resa 1744, först till England, der han vistades hos sin morbroder, handl. Lars Victorin, i ¾ år; och vidare till Holland och Danmark. År 1747 reste han åter till England; derifrån till Tyskland, och uppehöll sig mest i Göttingen, hvarest han utan preses disputerade "de anamartesia Christi" och blef promoverad till teol. doktor 1749. Efter hemkomsten blef han prestvigd och erhöll kongl. öfverhofpredikants fullmakt 1751, teol. lektor 1752> prost öfver Winköls kontrakt s. å.; hade vid biskopsvalet 1753 egentligen bort erhålla tredje rummet på förslaget med 108 röster, men blef "per varios casus" derifrån uteslutenSe domprosten Brodds biografi. Förste teol. lektor 1755, riksdagsman s. å.; prost öfver Göteneds kontrakt 1757. Död d. 13 Aug. s. å. — "Doktor Noring hade de eldigaste natursgåfvor och det ädlaste hjerta."

Gift 1752 m. *Theophila Unge*, död 1791, d:r af prosten Jonas U. i Lidköping. Hon blef omgift med öfversten frih. N. Silfverhjelm. Barn: *Jonas* f. 1755, exped. sekreterare, död 1823. *Lars* f. 1757, skicklig okulist, död i Christiania 1797.

16. Mag. *Andr. Forssenius* 1759—68. Se biskoparne.

17. Dokt. *Andr. Knös* 1768—72. Se domprostarne.

18. Dokt. *Anders Siberg*, son af prosten Erik S. i Sköfde, född derst. d. 21 Juli 1724; stud. i Ups. 1741: filos. kand. 1755; mag:r 1758. Docens och archivarius vid Skara gymn. 1755; vik. lektor i matematik s. å.: konsist.

amanuens 1757; notarie 1760: lektor i latinska språket 1762; tilltr. 1763; prestv. s. å.; parenterade öfver biskop Halenius 1768; förste teol. lektor och kyrkoh. i Götened 1771: prost öfver Kinna kontrakt 1772; teol. doktor s. å. — Doktor Siberg började redan 1771 att lida af hypokondri och lärer knappast hafva gjort tjenst som teol. lektor. År 1775 resolverade konsist.."att det ej kunde undgå att hos k. maj:t anmäla detta förhållande, om hr doktorn längre undandrager sig handläggning vid sitt embete". Doktor Siberg svarade, att "han tillförser sig hos konsist, att brödet ej må ryckas honom ur händerna". År 1776 dikterade biskopen till protokollet, att "doktor Siberg, som synes vara frisk och sund, likväl i 3 hela år undandragit sig sin sysslas bestridande; reser till Wenersborg och annorstädes, men här hemma stänger sig inne och sluter dörren till för dem som honom efterfråga." Han erhöll afsked från lektorstjensten 1778 med bibehållande af ¾ utaf lönen jemte Göteneds pastorat. På de senare åren var han alldeles blind, och dog d. 23 Nov. 1794.

Gift 1766 m. *Petronella Charlotta Berg Pettersson*, d:r af grossören Per Berg P. "Hon var ett galant fruntimmer". Barn: *Per Erik* f. 1766, lagman och auditör vid Vestg. kavalleri, död 1825. *Anders* f. 1768, superkargör vid ostind. komp. i Göteborg. *Lars Johan* f. 1773.

19. Dokt. *Paul Konrad Wahlfelt*, son af ryttmästaren Johan W. och Mar. Elis. Kock, född d. 7 Febr. 1721; stud. i Ups. 1738; mag:r 1746; prestv. 1751 och var adjunkt på flera ställen; erhöll permission att företaga en utrikes resa 1758; v. rektor i Mariestad s. å.; kollega vid Skara skola "efter anställd lottkastning" 1759; v. lektor i grekiskan 1760; konrektor 1761; rektor 1764; på Kongl. Maj:ts befallning utn. till lektor i grekiska språket 1767; tilltr. 1768. — År 1769 stod han till rätta inför konsist., anklagad af lektor Brodd för religiösa vilfarelser. Han försvarade sig med lärdom och skarpsinnighet; beklagade sig dels deröfver att dokt. Knös fick sitta bland hans domare, ehuru han egentligen var part och anklagareD:r Knös hade nemligen granskat och strängt bedömt en af W. utgifven teol. libell., dels i allmänhet öfver konsist. inqvisitoriska beteende, i det man genom snärjande frågor sökte att bringa honom på fall. Genom konsist. dom förklarades lektor W. skyldig till sådana religiösa vilfarelser, att han ej kan befordras till något teologiskt lektorat, förrän han sinameningar offentligen återkallat Dessutom fordrades rekonvention för hans förgripliga tillmälen, dels emot konsist. i allmänhet, dels särskildt mot dokt. Knös. En tid derefter inlemnade W. en förklaring, hvaruti han dels återtog, dels nöjaktigt rättade sina förra meningar och begärde försoning med dokt. Knös. "Konsist. emottog detta med glädje och öfversände alla handlingarne till K. Maj:t". W. blef sedan befordrad till andre teol. lektor 1771; teol. doktor 1772; prost och kyrkoh. i Winköl s. å.; preses vid prestm. 1775; förste teol. lektor och kyrkoh. i Synnerby 1778; tilltr. 1779. Död ogift d. 1 Juli 1782. — Doktor Wahlfelt var en lärd teolog, en uppriktig kristen och varm menniskovän; samlade ungdomen omkring sig, för att i tid leda deras hjertan till en sann och lefvande gudsfruktan. Att han var den Svedenborgska läran tillgifven, vill synas dels af hans ofvannämda religionstvist, dels af hans yttrande om prosten Warelii ortodoxa synodaldisputation, "att den uppställer ett ensidigt och alltför trångt återlösningsbegrepp".

20. Mag. *Josef Billgren*, son af kommin. Lars B. i Norunga, f. i Warnhem den 10 Jan. 1730; stud. i Ups. 1751. Antog kondition s. å. hos brukspatron Dahlström nära Lindesberg och tillbragte merendels terminerna i Upsala med sin discipel i 5 år. Mellan terminerna åtnjöt han godhetsfulla råd och uppmuntringar af d. v. kyrkoh. i Näsby dokt. Anders Axelson. Hans lön var i början 50 daler och sedan 100. Då han år 1757 tagit filos. kandidat-examen, blef han informator hos biskop Halenius' på Brunsbo och fick på dennes bekostnad tillbringa v. t. 1758 vid akademien, då han disp. pro gradu under professor Ihre och blef magister. Han bevistade sedan åter akademien 1760—62 såsom lärare för biskopens söner. Sedan han på dennes kallelse blifvit prest 1760, förordnades han till gymn. adjunkt 1762; konrektor 1765 och lektor i grekiskan 1767, hvilken sista utnämning likväl af Kongl. Maj:t ogillades och upphäfdes; lektor i historien 1768; tilltr. 1769; lektor i grekiskan 1773; kyrkoh. i Wing 1775; tilltr. 1777; andre teol. lektor 1778; föreslagen till teol. doktor 1778 och 1792;kontr.-prost öfver Winköls kontr. 1782; förste teol. lektor och kyrkoh. i Synnerby s. å.; preses vid prestm. 1783; riksdagsman 1786; uppfördes i första rummet på biskopsförslag 1788 med 145 röster. Sedan han i flera år lidit af en svår nerfsjukdom, så att han måste låta leda sig till och ifrån konsist. sessionsrum, blef han slutligen ständigt sängliggande, under det kroppskrafterna sakta aftogo, men själen bibehöll sin munterhet och tankestyrka. Hans

hjerta var uppfyldt af tacksamhet för de rika vedermälen af den Högstes nåd, som han fått erfara, och i denna sinnesstämning dog han med en kristens hopp och frimodighet d. 9 Jan. 1795. — "Genom redigt föreställningssätt, drift och flit vid undervisningen, var lektor Billgren en förtjent och älskad lärare; genom upplyst nit för den sanna läran, rättvisa, uppriktighet och en hedrande vandel, ägde han allas aktning och tillgifvenhet uti och utom sitt stånd. Ärligare konsistorialis och en i allmänhet mera älskad man skall man förgäfves söka"Skara st. tidn. 1795, N:o 10.. Enligt biskop Nordin var B. den som egentligen styrde stiftet under de sista 10 åren af Forssenii tid.

Gift 1773 m. domprosten Brodds enka *Helena Cathr. Forssenius*, död 1793. Barn: *Maria Sara* f. 1775, g. m. prosten A. Winbom i Synnerby. *Margar. Cathrina* f. 1780, g. m. prosten Erik Österholm i Stenstorp. *Johanna Charlotta* f. 1785, g. m. domk.-sysslom. lektor Pet. Lindskog. Tre söner dogo i späda år.

21. Dokt. *Lars Frigell*, son af kronobef. Maurits F. och Hedv. Emer. Gökman, f. i Romeleds förs. af Göteborgs stift d. 2. Febr. 1735; stud. i Ups. 1753; mag;r 1761; vik. lektor i grekiska spr. vid Skara gymn. 1762; gymn. docens och archivarie 1763; adjunkt 1765; utn. lektor i filosofien 1767, hvilken utnämning af K. Maj:t upphäfdes; lektor i matematiken 1769; prestv. 1771; parenterade öfver k. Adolf Fredrik s. å.; lektor i historien 1772; kyrkoh. i Winköl 1778; uppf. på teol. dokt. förslag 1778 och 1792; prost 1779; lektor i grekiska spr. s. å.; bankorevisor 1782, andre teol. lektor s. å.; presesvid prestm. 1787; riksdagsman 1789 och 1792; deputerad att lyckönska konungen till återvunnen fred 1790; dito vid jubelfesten i Upsala 1793; förste teol. lektor och kyrkoh. i Götened 1795; teol. doktor 1800. Död d. 17 Apr. 1804. — "Lektor Frigell var en man af mycken stadga och rådighet. Han hade förträffliga gåfvor att göra begripliga de läror, han föreställde, och var af ungdomen vördad".

Gift m. *Cathrina Sofia Östman*, död 1822, d:r af prosten Johan Ö. i Björsäter. Barnlös.

22. Dokt. *Carl Johan Knös* 1806—28. Se domprostarne.

23. Dokt. *Jonas Torin* 1828 — 43. Se domprostarne.

24. Mag. *Anders Fredrik Beckman*, son af v. pastor Fredrik B. och I. M. Warodell, f. i Hjälstad d. 23 Okt. 1812; stud. i Ups. 1830; magister 1836; pres. i Ups. 1837; gjorde s. å en resa genom Danmark, Tyskland och Frankrike; filos. teor. docens s. å.; teol. kand. 1841; prestv. s. å.: teol. dogm. et moral, docens s. å.; pred. vid Sätra hclsobrunn s. å.; lektor i filosofien vid Skara gymnasium s. å.; lektor i teologien 1842; tilltr. 1843; gjorde s. å. en resa genom Tyskland, Belgien, Frankrike och England; rektor 1844; höll tal vid k. Oscars uppstigande på thronen 1845; teol. adjunkt i Upsala och kyrkoh. i Börje 1847; prost 1848; teol. licentiat 1850; teol. dogm. professor och kyrkoh. i H. Tref. förs. 1851; ledam. af bibelkommissionen 1853—62; kyrkoh. i G. Upsala 1853; univ. rektor 1859—60; teol. doktor 1860; ledam. af K. N. O. s. å.; domprost och 1:ste teol. professor 1863; tilltr. 1864; biskop i Hernösand 1864; riksdagsman i första kammaren 1866.

Gift 1843 m. *Anna Mar. Alb. Grenander*, d:r af professorn dokt. Elias Christofer G. i Sköfde. Barn: *Alb. Fredr. Elias*, fil. doktor, *Ernst Johan, Berta Katrina*.

Skrifter: Se Skara stiftsmatrikel 1865.

25. Dokt. *Johannes Björkegren*, son af kronojägaren Olaus B. och Annika Andersd:r, f. i Björke d. 3 Jan. 1808; stud. i Ups. 1829; magister 1836; prestv. 1838; vik. teol. lektor vid Skara gymnasium 1840: teol.kandidat 1842; filos. lektor 1843; teol. lektor 1848; kyrkob. i Winköl 1851; rektor 1845 och 1849; v. kontraktsprost 1857; ordin. dito 1858—1860; v. preses vid prestm. 1859; teol. doktor 1860; ledam. af K. N. O. 1863. Död af lungsot i Marstrand d. 23 Juli 1863.

Gift 1845 med *Augusta Ildegert Bjursten*, d:r af prosten Anders B. i Borås. Barn: *Ernst*, studerande.

Skrifter: Predikningar af F. Strauss, öfvers. 1834, 35. — Prostinnans flickskola 1844. — Sola, predikn. af Strauss öfvers. 1845. — Berättelser ur kyrkohistorien m. m.

26. Mag. *Carl Johan Brodén*, född 1818, teol. lektor 1864. Se Skara st. matr. 1865.

—

Andre lektorer i teologien.

1. Mag. *Jonas Scarinius* 1649—54 Se kyrkoh. i Lidköping.

2. Mag. *Sveno Bjerchenius*, son af bonden Thorbjörn Thorbjörnsson i Bjerka vid Skara. Blef stud. i Ups. 1643; mag:r 1649; prestv. 1652, då han var lektor i grekiska språket; andre teol. lektor, prost och kyrkoh. i Winköl 1654. Död 1656. Han var farbroder till 1:ste teol. lektorn Sven Bjerchenius.

Gift m. biskop Kempes dotter *Johanna*. Hon blef omgift 2:ne gånger, först med lektor Christofer Bergman, sedan med prosten Thorbern Fegraeus i Horn. Barn: *Cathrina*, g. m. lektor Bengt Hasselgren. *Johanna* f. 1657, g. m. domprosten M. Bredberg.

3. Mag. *Andr. Juvenius* 1658—73. Se kyrkoh. i Sköfde.

4. Mag. *Laur. Cleverus* 1673—78. Se förste teol. lektorerna. kandidat 1842; filos. lektor 1843; teol. lektor 1848; kyrkob. i Winköl 1851; rektor 1845 och 1849; v. kontraktsprost 1857; ordin. dito 1858—1860; v. preses vid prestm. 1859; teol. doktor 1860; ledam. af K. N. O. 1863. Död af lungsot i Marstrand d. 23 Juli 1863.

Gift 1845 med *Augusta Ildegert Bjursten*, d:r af prosten Anders B. i Borås. Barn: *Ernst*, studerande.

Skrifter: Predikningar af F. Strauss, öfvers. 1834, 35. — Prostinnans flickskola 1844. — Sola, predikn. af Strauss öfvers. 1845. — Berättelser ur kyrkohistorien m. m.

26. Mag. *Carl Johan Brodén*, född 1818, teol. lektor 1864. Se Skara st. matr. 1865.

—

Andre lektorer i teologien.

1. Mag. *Jonas Scarinius* 1649—54 Se kyrkoh. i Lidköping.

2. Mag. *Sveno Bjerchenius*, son af bonden Thorbjörn Thorbjörnsson i Bjerka vid Skara. Blef stud. i Ups. 1643; mag:r 1649; prestv. 1652, då han var lektor i grekiska språket; andre teol. lektor, prost och kyrkoh. i Winköl 1654. Död 1656. Han var farbroder till 1:ste teol. lektorn Sven Bjerchenius.

Gift m. biskop Kempes dotter *Johanna*. Hon blef omgift 2:ne gånger, först med lektor Christofer Bergman, sedan med prosten Thorbern Fegraeus i Horn. Barn: *Cathrina*, g. m. lektor Bengt Hasselgren. *Johanna* f. 1657, g. m. domprosten M. Bredberg.

3. Mag. *Andr. Juvenius* 1658—73. Se kyrkoh. i Sköfde.

4. Mag. *Laur. Cleverus* 1673—78. Se förste teol. lektorerna.5. Mag. *Bened. Rudberg* 1678—86. Se domprostarne.

6. Mag. *Laur. Victorinus* 1686—94. Se domprostame.

7. Mag. *Magnus Bredberg* 1694—99. Se domprostarne.

8. Mag. *Sven Bjerchenius* 1699—1704. Se förste teol. lektorerna.

9. Dokt. *Magnus Detterberg* 1704—09. Se förste teol. lektorerna.

10. Mag. *Andr. Unge* 1709—24. Se domprostarne.

11. Mag. *Andr. Rudberg* 1724—26. Se domprostarne.

12. Mag. *Jonas Erici Sidrenius*, född i Gärdsyssla vid Skara. Stud. i Ups. 1696; mag:r 1707; rektor vid Wenersborgs skola 1708; konsist. notarie i Skara 1709; konrektor 1710; rektor 1713; tilltr. 1715; prestv. 1714; lektor i latinska spr. 1716; v. kontr. prost i Sköfde kontr. 1725; andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl 1726. Död 1734.

Gift 1707 m. *Cathrina Hedenström*, d:r af Lars H. i Borås. Barn: *Lars*, assessor i kammarrevisionen. *Erik*, landskanslist i Mariestad, död 1742. *Jonas* f. 1723, med. professor i Upsala, död 1799. *Annika*, gift 1:o m. kollega Olof Mellén, 2:o m. And. Löfner, past. i Medelplana.

13. Mag. *Gabriel Wilskman* 1736-37. Se förste teol. lektorerna.

14. Mag. *Petrus Brodd* 1737—43. Se domprostarne.

15. Mag. Petrus Tegnæus 1743—46. Se förste teol lektorerna.

16. Mag. *Johan Bilmark*, son af råd- och handelsm. i Mariestad Hans Johansson och Anna Mar. Gilberg; f. i Mariestad d. 27 Nov. 1687; studerade först i Mariestad och sedan i Skara; reste till Upsala akademi 1708, der han nästan oafbrutet vistades i 12 år; mag:r 1716; företog år 1720 en utrikes resa, hvarunder han besökte Tysklands, Hollands och Englands förnämsta universiteten Efter hemkomsten förordnades han till adjunkt vid Skaragymn. 1722, och genomgick sedan den vanliga befordringsordningen; konsist. notarie 1724: vik. lektor 1725: konrektor 1727; rektor 1729; lektor i historien 1730: prestv. s. å.; andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl samt prost öfver kontraktet 1746. Död d. 30 Juli 1750.

Gift 1724 m. *Anna Maria Bjerchenia*, död 1773, d:r af lektor Sven B. d. y. Barn: *Johan* f. 1728, hist. professor i Åbo, död 1801. *Maria* f. 1730, g. m. prosten And. Victorin i Fogelås. *Ingeborg* f. 1734, g. m. kyrkoh. Bengt Dalenius i Fröjered. *Jonas* f. 1739, past. i Warola.

Lektor Bilmark orerade publice i Upsala "de fugiendo synchretismo" och höll år 1742 en parentation öfver drottn. Ulr. Eleon.

17. Dokt. *Lars Noring* 1752 — 55. Se förste teol. lektorerna.

1$. Mag. *Andr. Forssenius* 1757—59. Se biskoparne.

19. Mag. *Andr. Knös* 1759 — 68. Se domprostarne.

20. Dokt. *Anders Boström*, son af kommin. Anders B. i Borås, född derst. 1724: stud. i Ups. 1741; mag:r 1752; lektor i matematiken 1756, men erhöll tillstånd att någon tid qvarstanna i Upsala, för att fullborda sina medicinska studier. Med. doktor 1757; intog säte i konsist. s. å. Men sedan genom K. Br. d. 14 Juli 1762 blifvit stadgadt, att alla ledamöterna i domkapitlet skulle vara prester, infunno sig lektorerna Boström och Grandeli icke mer. Då blef konsist. icke fullsutet, hvarföre de uppkallades och tillfrågades, om de ej ville låta prestviga sig. Härtill förklarade sig Boström villig och blef ordinerad 1763. Han fick assessors namn 1762; blef utn. till 2:dre teol. lektor 1768; men då lektor Wahlfelt häröfver besvärade sig, utföll ej fullmakt förrän 1769, en månad före Boströms död. Han afled d. 1 Okt. 1769.

Gift 1762 m. *Justina Charl. Hallencreutz* död 1776, d:r af biskop Halenius. Barn: *Ulrika* f. 1765, ogift. *Engelbert* f. 1766, hofrättsråd, R. N. O. *Margareta Sofia* f. 1767, g. m. assessorn Erik Nordström.

21. Dokt. *Paul Konr. Wahlfelt* 1772 -78. Se förste teol. lektorerna.22. Mag. *Josef Billgren* 1778—83. Se förste teol lektorerna.

23. Mag. *Lars Frigell* 1783—96. Se förste teol lektorerna.

24. Mag. *Nicolaus Swartz*, son af soldaten Anders Nilsson, f. i Rasbo i Böne socken d. 11 Dec. 1732; stud. i Ups. 1753; blef år 1758 på hög befallning utsänd till att undersöka rikets förnämsta bergslager; mag:r 1761; astronomie observator i Ups. 1762; hade anbud att blifva docent i Docimatiken 1764; docens vid Skara gymn. 1768; v. lektor 1769; adjunkt 1770; höll år 1772 i anledning af k. Gustaf III:s kröning en oration på svensk vers, "som med skäl kan anses för ett mästerstycke"; utn. s. å. till lektor i matematiken, hvilket dock af K. Maj:t ogillades; lektor i latinska spr. 1773; prestv. s. å.; uppf. påförslag till Tunhems pastorat 1782, men måste på konungens befallning derifrån afgå; lektor i grekiska spr. s. å.; prost och kyrkoh. i Wing 1783; preses vid prestm. 1794; andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl 1796. Död d. 20 Jan. 1800. — Lektor Swartz var "en varm religionens vän, hade grundliga kunskaper och stora anlag för poesi".

Gift l:o m. *Maria Dorothea Åhman*, död 1778, d:r af prosten Nicol. Å. i Böne. 2:o 1783 m. *Elisab. Marg. Wilskman,* d:r af prosten Sven W. i Fredsberg. Barn: *Nils Gustaf*, f. 1774 död 1779. *Anders Wilhelm* f. 1776, omkom vådligen. *Martha Charlotta* f. 1778, g. m. prosten G. Lundblad i Grefbeck. *Sven Adam* f. 1784, kommin. i Fredsberg. *Maria Elisabeth* f. 1786, g. m. fanjunkaren Es. Brodén. *Hedvig Margar*. f. 1788.

25. Dokt. *Carl Johan Knös* 1801—06. Se domprostarne.

26. Mag. *Nils Kullander*, son af kronoskogvaktaren Jonas K. och Cathr. Jonsdotter, f. på Hubo i Larf d. 8 Okt. 1766; stud. i Lund 1790; mag:r 1793; prestv. s. å.; v. skolmästare i Tun s. å.; presid. i Lund 1795; teol. kand. 1797; konsist. amanuens i Skara s. å.; skolmästare i Tun 1803; tilltr. 1804; andre teol. lektor och kyrkoh. i Winköl 1806; prost s. å. Död d. 29 Maj 1817. — "Kullander var ej mycket lärd, men förtjente ingalunda

all den smälek, han fick lida för sin oförmodade befordran till lektorat".

Gift 1806 m. *Inga Fredrika Breding*. d:r af prosten Jonas B. i Söderköping. Barn: *Thure Nils* f. 1807, drunknade 181.. *Louise Charlotte* f. 1809, död ogift 1865. *Sofie*, g. m. borgmästaren Wetterberg i Sköfde.

27. Mag. *Jonas Torin* 1820—28. Se domprostarne. Andra teol. lektionen indrogs 1828.

—

Lektorer i grekiska språket

1. Mag. *Magnus Salanus*, son af biskop Jonas Wexionensis, f. i Upsala 1616; blef som litet barn af sin fader, som då var promotor, krönt till magister 1617; stud. i Upsala och jemte sina bröder först intagen i Uplands nation; men sedan fadren blifvit biskop i Skara, lät han sönerna ingå i Westgöta nation, för att kunna befordra dem i stiftet; fil. mag:r 1642 och s. å. utnämnd till lektor i grekiska vid det nyss inrättade gymnasium i Skara. Rektor 1645 och 1650; var jemte fadren och brodren Jonas vid riksdagen 1650. Död 1651 och begrafven i koret af domkyrkan. — Magnus Salanus hade såsom student gjort utrikes resor.

Gift m. *Elsa Fristadius*, d:r af biskop Olof F. i Skara. Hon blef omgift med kyrkoh. Arv. Grundelius i Wånga.

2. Mag. *Sveno Bjerrhenius* 1652—54. Se andre teol. lektorerna.

3. Mag. *Andr. Juvenius* 1654-58. Se past. i Sköfde.

4. Mag. *Thorbern Fegræus* 1658—73. Se past. i Mariestad. all den smälek, han fick lida för sin oförmodade befordran till lektorat".

Gift 1806 m. *Inga Fredrika Breding*. d:r af prosten Jonas B. i Söderköping. Barn: *Thure Nils* f. 1807, drunknade 181.. *Louise Charlotte* f. 1809, död ogift 1865. *Sofie*, g. m. borgmästaren Wetterberg i Sköfde.

27. Mag. *Jonas Torin* 1820—28. Se domprostarne. Andra teol. lektionen indrogs 1828.

—

Lektorer i grekiska språket

1. Mag. *Magnus Salanus*, son af biskop Jonas Wexionensis, f. i Upsala 1616; blef som litet barn af sin fader, som då var promotor, krönt till magister 1617; stud. i Upsala och jemte sina bröder först intagen i Uplands nation; men sedan fadren blifvit biskop i Skara, lät han sönerna ingå i Westgöta nation, för att kunna befordra dem i stiftet; fil. mag:r 1642 och s. å. utnämnd till lektor i grekiska vid det nyss inrättade gymnasium i Skara. Rektor 1645 och 1650; var jemte fadren och brodren Jonas vid riksdagen 1650. Död 1651 och begrafven i koret af domkyrkan. — Magnus Salanus hade såsom student gjort utrikes resor.

Gift m. *Elsa Fristadius*, d:r af biskop Olof F. i Skara. Hon blef omgift med kyrkoh. Arv. Grundelius i Wånga.

2. Mag. *Sveno Bjerrhenius* 1652—54. Se andre teol. lektorerna.

3. Mag. *Andr. Juvenius* 1654-58. Se past. i Sköfde.

4. Mag. *Thorbern Fegræus* 1658—73. Se past. i Mariestad.5. Mag. *Bened. Rudberg* 1673—78. Se domprostarne.

6. Mag. *Bened. Hasselgren*, son af kyrkoh. Jon. Petri Hastadius i Hassled, stud. i Ups. 1661; mag:r 1672; rektor vid Skara skola 1673; prestv. 1675; lektor i grekiska språket 1678; rekommenderades till Fogelås pastorat 1680 och till Odensåker 1681. Död under en resa till Stockholm i Forsshems prestgård d. 15 Febr. 1685.

Gift 1673 m. *Catharina Bjerchenius*, d:r af teol. lektor Sven B. Barnlös.

7. Mag. *Asmund Scarin* 1686—96. Se past. i Tunhem.

8. Mag. *Sven Noring* 1696-1707. Se past. i Larf.

9. Mag. *Johan Fegræus* utn. 1705. Se past. i Fägred.

10. Mag. *Anders Victorin* 1707—22. Se past. i Fogelås.

11. Mag. *Andr. Rudberg* 1722—24. Se domprostarne.

12. Mag. *Joachim Haasenmüller* 1724—27. Se past. i Undenäs.

13. Mag. *Petrus Rydhenius* 1727—30. Se past. i Borås.

14. Mag. *Petrus Tegnæus* 1730—43. Se förste teol. lektorerna.

15. Mag. *Olof Wenerbom* 1743—51. Se past. i Sunnersberg.

16. Mag. *Lars Grandell*, f. i Granstugan i Sjogerstad den 1 Nov. 1695. Fadren hette Lars och var torpare under Loringa. Han blef stud. i Ups. 1720; mag:r 1737; kollega i 2:dra klassen af Skara skola 1741; förste kollega 1743; konrektor 1746; enhälligt utnämnd till lektor i grekiskan 1750, "emedan han alltid gjort språken till sitt hufvudstudium och genom 2:ne lärda disputationer i Upsala dokumenterat sin skicklighet." Häröfver anförde besvär ogillades af K. Maj:t, hvarefter G. erhöll fullmakt 1751 och intog säte i konsist., sedan han genompresiderande och orerande sig legitimerat; prestv. 1763, då K. Maj:t befallt att alla konsistoriales skulle vara prester. Död den 11 Apr. 1766, 70 år gammal. — "Lektor Grandell var arg och bitter emot ungdomen, som honom hatade och ständiga förtretligheter tillfogade."

Gift med *Cathrina Tegnæus*, död 1790, d:r af professor Peter T. — Barn: *Cajsa* f. 1745, g. m. prosten Jon. Victorin i Fägred. *Peter* f. 1746, utn. dragoman i Constantinopel, död 1772. *Stina* f. 1748, höll spisqvarter i Skara, död ogift 1832. *Lars* f. 1750, direktör i målareakademien. *Johan* f. 1754, kopparstickare.

17. Mag. *Paul Konr. Wahlfelt* 1767-72. Se förste teol. lektorerna.

18. Mag. *Josef Billgren* 1773—78. Se förste teol. lektorerna.

19. Mag. *Per Luth* 1778-80. Se lektorerna i historien.

20. Mag. *Lars Frigell* 1780—83. Se förste teol. lektorerna.

21. Mag. *Nils Swarts* 1783—96. Se andre teol. lektorerna.

22. Mag. *Olof Knös*, son af domprosten Anders K., föddes i Leksberg d. 21 Mars 1756. Redan under hans skoltid i Skara vaknade den kärlek till forskning, som följde honom hela lifvet igenom. I förening med några snillrika, vettgiriga ynglingarSedermera ryktbara vetenskapsmän, såsom Clas Bjerchander, Leonhard Gyllenhal, Johan Afzelius, Anders Dahl m. fl. bildade han ett sällskap, kalladt "det topografiska sällskapet i Skara", som hade till föremål att samla materialier till en beskrifning öfver fosterbygden. Före sin afresa till Upsala 1772 höll han i Skara ett latinskt tal i anledning af k. Gustaf III:s kröning. Wid akademien fortsatte han sina historiska forskningar och utgaf 1776 pro ex. första delen af en litterärhistoria öfver sådana Westgötar, som sysselsatt sig med latinsk skaldekonst. Sednare delen utkom pro gradu 1779, hvarefter han s. å. promoverades till magister med första hedersrummet. År 1778 blef han antagen till e. o.amanuens vid kongl. biblioteket i Stockholm och 1780 till litt. human. docens vid Upsala akademi. E. o. aman. vid akad. biblioteket 1781; höll 1782 ett latinskt tal öfver drottn. Lovisa Ulrika, samt blef e. o. filos. adjunkt 1784, med skyldighet att föreläsa in litteris humanioribus. Grundliga kunskaper i förening med ett behagligt framställningssätt gjorde hans föreläsningar så eftersökta, att han ej kunde emottaga så många som anmälde sig till hans undervisning. Emedlertid fortsatte han sina forskningar i Sveriges historia, särdeles dess lärdomshistoria; stiftade 1786 "det historiska sällskapet" och blef dess förste ledamot; underhöll en vidlyftig brefvexling med in- och utländska lärde, samt vann ett högt anseende såsom skarpsinnig och noggrann forskare. På befordringsbanan hade han deremot ingen framgång: förgäfves sökte han litt. human, adjunkturen 1786, förgäfves v. bibliotekariatet i Upsala 1788. Denna sista motgång grep honom så djupt, att hans helsa från den tiden började aftaga. Slutligen sökte han och erhöll 1796 den grekiska lektionen vid Skara gymnasium, hvilken han tillträdde 1797. Med svårmod och nedslagenhet lemnade han Upsala, ordnade väl åter sitt rika och prydliga bibliotek och började utgifva en månadsskrift i Skara 1798; men då sjukligheten tog öfverhand, måste han snart antaga vikarius vid sin tjenst och upphöra med alla ansträngande göromål. En tärande lungsot lade honom i grafven. Han dog d. 15 Jan. 1804Jemf. Biogr. lex..

Gift 1794 m. *Margareta Siberg*, död 1823, d:r af rektor Erik S. i Skara. Barnlös.

Skrifter: Historiola litteraria poetarum Vestrogotiae latinorum. Ups. 1776—96. Historia Acad. Upsaliensis. Ups. 1783—95. — Analecta epistolarum, imprimis hist. et res litterarias Sueciæ illustrantium. Ups. 1787—96. — In nuptias Birg. Frondin. Ups. 1796. — Skara månadsskrift (i förening med P. Luth och L. Kjerner). Skara 1798. — Lusus ad tumulum patris dilectissimi. Skara 1799. — Oratio panegyrica in natalem principis Gustavi. Skara 1799. — Lefvernesbeskrifning öfver Joh. Loccenius och J. T. Helstadius. Sthm 1807. — Tvänne arbeten "Repertorium Sueciæ biograficum" och "Repertorium Sueciæ diplomaticun" finnas ofulländade i mskr.23. Mag. *Jonas Scarin*, son af kyrkoh. Petrus S. i Blidsberg, född derst d. 31 Maj 1748; stud. i Ups. 1769, i Lund 1776; magister 1778; eloqu. docens 1779; l.l. o.o. docens 1782; prestv. i Lund 1785; legationspredikant i Constantinopel s. å.; återkom till fäderneslandet 1799; gymn. adjunkt i Skara 1802; kyrkoh. i Wing s. å.; lektor i grekiskan 1804; utn. till andre teol. lektor 1805, men afklagades af N. Kullander; prost 1806. Död ogift och obemedlad d. 20 dec. s. å. — "Han hade en vidsträckt lärdom och många ojemförliga förtjenster. Man ville förevita honom nog fria tänkesätt i allvarsamma ämnen och alltför stor nedlåtenhet till sämre folk". "Qvick, lärd, blödsinnad, cynicus". En annan anteckning säger: "Eruditione profundissima præditus, vitam agens honestissimam, odio et persecutioni habitus ab ep. T. Weidman. Skulle man undra om chagrin lade honom i förtid i grafven"!

Skrift: I Lund utgifvit en disput. "de notitia linguarum orientalium interpreti S. S. necessaria".

24. Mag. *Gustaf Kullberg*, son af mantalskommissarien Anders K. och M. C. Wahlgren, f. på Iwarstorp i

Warnhem d. 22 Apr. 1776; stud. i Ups. 1794; magister 1800; e. o. biblioteks-aman. i Upsala 1801; presid. s. å.; docent i grekiskan s. å.; presid. för adjunkturen i grek. och österl. språken 1805; lektor i grekiskan vid Skara gymn. 1808; prestv. och kyrkoh. i Wing s. å.; prost 1809. Död ogift d. 16 Maj 1811. Älskad och saknadDenna lektion stod ledig 1811—28..

25. Mag. *Johan Källgren*, bondeson från Hool, född d. 23 Sept. 1792; genomgick först Alingsås skola under dess utmärkte rektor Birg. Knös; int. på Skara gymn. 1809; stud. i Ups. 1811; magister 1818; prestv. s. å.; past. adj. i Källby s. å.; v. kollega i Skara 1821; presid. i Ups. 1823; förestod grekiska lektionen s. å.; andre apologist s. å.; förste dito 1826; konsist. amanuens och notarie s. å.; erhöll genom K. Maj:ts resol. fullmakt på grekiska lektionen 1827; tilltr. 1828; sekreterare i Skara stifts bibelsällskap 1827; orerade vid jubelfesten 1830;past ex. 1836; kyrkoh. i Winköl s. å.; prost 1838; riksdagsman 1840; kyrkoh. i Götened 1842; tilltr. 184$. Död d. 30 Maj 1844.

Gift 1827 m. *Sofia Maria Alenius*, d:r af prosten Anders A. i Örslösa. Barn: *Alfrid Birger*, kommin. i Skara. *Johan Oskar*, bergsman. *Selma*, g. m. landtmätaren M. F. Landtmanson. *Tekla*, död ogift. *Fanny*. *Gustaf*, fil. dokt., vik. skollärare.

26. Mag. *Nils Salander*, född 1809, lektor i grekiska spr. 1845. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i latinska Språket

(Lect. rloqu. et poés.)

1. Mag. *Jonas Salanus*, son af bisk. Jonas Wexionensis, f. i Ups. d. 12 Jan. 1622; var stud. derst. då han, ehuru endast 20 år gammal, blef af sin fader satt till eloqu. lektor vid Skara nybildade gymnasium 1642; fil. mag:r 1646. Han dog vid 30 års ålder d. 12 Jan. 1652, och blef begrafven i Skara domkyrka. — Såsom skicklig i grekiska språket har Jonas Salanus fått ett rum i Floderi hist. litt. Græcæ in Suecia.

Gift 1648 m. *Maria Bergin*, d:r af prosten Gunnar B. i Sköfde. Hon blef omgift med häradsh. Pet. Rigman.

2. Mag. *Laur. Odhelius*, son af prosten Haqv. Laur. i Odh, född derst. 1622; stud. i Ups. 1643; magister 1652; lektor i latinska spr. vid gymnasium s. å. Död barnlös 1655.

Gift m. *Christina Fristadius*, d:r af biskop Olof F. Hon blef omgift 1:o med lektor Joh. Hedræus och 2:o m. en länsman.

3. Mag. *Jonas Brink* 1655—66. Se past i Larf. past ex. 1836; kyrkoh. i Winköl s. å.; prost 1838; riksdagsman 1840; kyrkoh. i Götened 1842; tilltr. 184$. Död d. 30 Maj 1844.

Gift 1827 m. *Sofia Maria Alenius*, d:r af prosten Anders A. i Örslösa. Barn: *Alfrid Birger*, kommin. i Skara. *Johan Oskar*, bergsman. *Selma*, g. m. landtmätaren M. F. Landtmanson. *Tekla*, död ogift. *Fanny*. *Gustaf*, fil. dokt., vik. skollärare.

26. Mag. *Nils Salander*, född 1809, lektor i grekiska spr. 1845. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i latinska Språket

(Lect. rloqu. et poés.)

1. Mag. *Jonas Salanus*, son af bisk. Jonas Wexionensis, f. i Ups. d. 12 Jan. 1622; var stud. derst. då han, ehuru endast 20 år gammal, blef af sin fader satt till eloqu. lektor vid Skara nybildade gymnasium 1642; fil. mag:r 1646. Han dog vid 30 års ålder d. 12 Jan. 1652, och blef begrafven i Skara domkyrka. — Såsom skicklig i grekiska språket har Jonas Salanus fått ett rum i Floderi hist. litt. Græcæ in Suecia.

Gift 1648 m. *Maria Bergin*, d:r af prosten Gunnar B. i Sköfde. Hon blef omgift med häradsh. Pet. Rigman.

2. Mag. *Laur. Odhelius*, son af prosten Haqv. Laur. i Odh, född derst. 1622; stud. i Ups. 1643; magister 1652; lektor i latinska spr. vid gymnasium s. å. Död barnlös 1655.

Gift m. *Christina Fristadius*, d:r af biskop Olof F. Hon blef omgift 1:o med lektor Joh. Hedræus och 2:o m. en länsman.

3. Mag. *Jonas Brink* 1655—66. Se past i Larf.4. Mag. *Christof. Joh. Bergman*, stud. i Ups. 1651; fil mag:r 1661; konrektor vid Skara skola 1664; förordnades tills vidare till eloqu. lektor efter mag. Brink 1666. Död 1668.

Gift m. *Johanna Kempe*, biskop Hans K:s dotter, enka efter lektor Sven Bjerchenius. Hon blef 3:dje gången gift m. Thorb. Fegræus, past. i Horn.

5. Mag. *Ericus Scarinus*,Bergman och Scarinus uppehöllo eloqu. lektionen 1666—70. Någon ordinarius har under denna tid icke varit tillsatt, emedan lönen blifvit tagen till Mariestad. (Jfr Hist. lekt.) son af borgmästaren i Skara Algot Asmundsson och Anna Johansdotter; blef mag:r i Upsala 1664; erhöll följande året tillstånd att hålla collegia privata vid Skara gymnasium, till dess han kunde få någon ordinarie plats; vik. lektor i historien och poesien 1667; hade anbud att blifva konrektor på Wisingsö 1668, men recuserade; var sedan e. o. vid gymnasium till sin död 1670.

Hans enka lefde 1678. Barn: *Erik*, apologist vid Uleå skola. *Jonas*, landssekreterare i Skarab. län.

6. Mag. *Petrus Ekius* 1670—72. Se past. i Björsäter.

7. Mag. *Thorbern Fegræs* 1672—80. Se past. i Horn.

8. Mag. *Harald Hasselgren* 1680—87. Se past. i Alingsås.

9. Mag. *Magnus Bredberg* 1687-94. Se domprostarne.

10. Mag. *Andr. Erici Håf*, f. i Acklinga 1657: stud. i Åbo 1679; filos. mag:r derst. 1685. Anmälde sig till någon tjenst 1686: fick löfte om notariatet 1689 och blef konrektor 1690. Suspenderades från denna tjenst 1692, såsom anklagad att hafva varit vållande till häradsskrifvaren Anders Perssons död. Anförde häröfver besvär hos K. Maj:t och blef alldeles frikänd samt förklarades oförhindrad att vid sin tjenst qvarstå. Rektor 1694; prestv. s. å; lector eloqu. et poes. vid gymnasium s. å.; orator vid prestm. 1696. Död den 6 Jan. 1697.Gift 1690 m. *Maria Hadelin*. Hon blef omgift m. ryttmästaren Sven Hof. Sonen *Erik*, stadsnotarie i Sköfde, död 1729.

11. Mag. *Andr. Unge* 1698-1709. Se domprostarne.

12. Mag. *Sven Tidenius* 1709—16. Se past. i Hofva.

13. Mag. *Jonas Sidrenius* 1716—26. Se andre teol. lektorerna.

14. Mag. *Gabriel Wilskman* 1726—36. Se förste teol. lektorerna.

15. Mag. *Paul Themptander* 1736—37. Se past. i Sköfde.

16. Mag. *Olof Odhelius*, son af kyrkoh. Anders Tysk i Åsled, f. i Wånga 1695; stud. i Ups. 1715; filos. mag:r 1725 med andra hedersrummet; adjunkt och vik. lektor vid Skara gymnasium 1729; domkyrkosyssloman 1730;

företog s. å. en utrikes resa, som räckte i 3 år; efter hemkomsten blef han åter gymn. adjunkt 1733; konsist. notarie 1734; konrektor 1735; lektor i latinska språket 1736; tilltr. 1737; prestv. 1745; riksdagsman 1746; blef utn. till præses vid nästa prestm. 1748, men dog redan den 5 Nov. 1749. — Lektor Odhelius var en grundlärd man och lycklig latinsk skald; men till lynnet "tvär, envis, arg och hetsig, väpnad med stickande satir".

Gift 1735 m. *Elisabeth Dalin*, död 1774, d:r af prosten Joh. Dalin i Fredsberg, enka efter lektor Nils Warolin. Barn: *Elisabeth* f. 1738, g. m. kyrkoh. Theoph. Themptander i Warola. *Greta Christina* f. 1731, g. m. kommin. Joh. Thorén i Kyrkefalla. *Stina* f. 1742, ogift, död i Stockholm 1791.

17. Mag. *Sven Hof*, son af prosten Johan H. i Levened, f. i Skara d. 18 Jan. 1703; stud. i Ups. 1721; magister 1731; uppf. på förslag till professor i fysiken vid Åbo akademi 1737; gymn. adjunkt och v. konsist. notarie i Skara 1738; direct. mus. et cantus s. å.; domkyrkosysslom. 1739; konsist. notarie 1740; tilltr. 1741; rektor vid skolan 1742; lektor i matematiken 1746. I anledning af denna utnämning anmälde H. i konsist. att"som han icke alldeles ex. professo lagt sig på matematiken och derföre icke denna profession sökt, önskade han i stället få försäkran om filos. moralis lektionen, när den kunde blifva vakant. Dessutom underställde han konsist. huruvida han kunde förpligtas att vara ledamot af Consist. Ecclesiastico, försäkrande att dessa tvifvelsmål härflyta allenast af ett ömt samvete, som ej gerna vill öfverhopas med ansvar, de der ej nödvändige äro". Konsist. svarade att, "alldenstund det har sig väl bekant lektor Hofs grundliga lärdom och äfven vet, att han uti matematicis har så tillräcklig kunskap, att gymnasisterna af honom fulleligen handledas kunna, så har konsist. till honom det förtroende, att han såväl antager den tilldelta lektionen, som ock sitt säte i domkapitlet, hvarifrån konsist. ej kan honom befria, alldenstund k. förordningen d. 11 Febr. 1687 uttryckligen föreskrifver, att lektorerna vid gymnasium skola vara assessorer, och konsist. dessutom anser hr lektorn såsom en såväl nödig som nyttig medlem, i anseende till den insigt, han i k. förordningar och alla konsistoriella göromål äger". Följande dagen intog H. säte i konsist., och höll sedan "en mycket lärd inaugural-oration de studio matematico". År 1750 begärde och erhöll han transport till eloqu. et poes. lektionen, "emedan han var så närsynt, att han ej kunde utvisa konstellationerna på himmelen". Sedan han i nära 2 års tid, i anseende till helsans aftagande och särdeles ögonens svaghet, då och då måst betjena sig af adjunkt, erhöll han nådigt afsked 1757 med professors namn h. o. v. samt bibehållande af sitt prebendehemman och 90 t:r kr.-t Wid vårterminens slut s. å. "nedlade han sitt härtill med mycket beröm, flit och arbetsamhet innehafda embete och tog med ett vidlyftigt, lärdt och rörande tal afträde ur konsistorium". Professor Hof bodde sedan på Ulfängen i Wäring till sin död d. 25 Aug. 1786.

Gift 1740 m. *Sara Forslind*, död 1786, d:r af rådman Olof Persson F. i Falun. Barnlös. Dessa makar skänkte 1765 ett stipendium till Skara gymnasium.

18. Mag. *Laur. Svenonius*, bondeson från Sventorp i Sköfde förs., född 1719; stud. i Ups. 1739; magister iGreifsvald 1746; docens derstädes 1747; konsist. amanuens i Skara, 1751; höll s. å. en metrisk oration vid k. Adolf Fredriks kröning; gymn. adjunkt 1752; konsist. notarie 1754; tilltr. 1755; prestv. s. å.; lektor i latinska spr. 1757, med det vitsord, "att både utrikes och härstädes hafva visat prof af sin skicklighet in poesi latina samt härstädes förvaltat flera publika sysslor med allt beröm och till konsist nöje". Död d. 2 Juni 1761.

Gift 1756 m. *Maria Siberg*, d:r af prosten Erik S. i Sköfde. Hon blef omgift m. prosten And. Hagelbeck i Hjälstad. Barn: *Margreta* f. 1757, g. m. Carl Hägg, past. på Åland. *Maria* f. 1758, g. m. prosten J. Tranheim i Larf.

19. Mag. *Anders Siberg* 1763 — 71. Se förste teol. lektorerna.

20. Mag. *Nils Svartz* 1771—83. Se andre teol. lektorerna.

21. Dokt *Lars Brandelius*, son af kommin. Christian B. i Ullervad, född derst. d. 7 Febr. 1748; stud. i Ups. 1769; medic. studiosus 1771; fil. mag:r 1776; med. kandidat 1779; med. doktor 1780; fattig-medikus i Stockholm 1779; batfältskär vid Uplands regem. s. å.; adjunkt in arte obstetr. 1781; fältskär vid k. regem. i Carlskrona s. å.; erhöll K. Maj:ts resolution 1782, att vara berättigad till den första lediga lektion vid Skara gymnasium, de teologiska

undantagna, och blef på grund deraf utn. till lektor i latinska spr. s. å.; ålades 1783 att disputera, innan han kunde få fullmakt, men vägrade och blef på K. Maj:ts befallning derifrån befriad 1784, hvarefter han s. å. intog säte i konsistorium. Död d. 13 Sept. 1811. — Lektor Brandelius var "en rättvis konsistorialis, skicklig läkare, mycket böjd för satiren".

Gift 1788 in. *Helena Brita Elfstedt*, d:r af kyrkoh. Johan E. i Källby. Barn: *Johan Christian* f. 1789, past. i Fredsberg. *Per* f. 1791, prov. läkare i Stockholms län. *Brita Elisabeth*, f. 1793 död 1857, g. m. rådman Joh. Biljer i Skara. *Clas Adam* f. 1794, död 1803.22. Dokt. *Jonas Kjellander* 1814—38. Se domprostarne.

23. Dokt *Justus Collén*, född 1801, lektor i latinska språket 1837. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i filosofien.

(Lect. log., poët. et musicæ).

1. Mag. *Ericus Haqu Bobergius*, född på hemmanet Boberg i Särestad 1604: fadren var länsman. Han reste på guvernören And. Hästhufvuds bekostnad till Dorpts akademi 1637 och blef der magister 1641. Höll vid detta tillfälle å de promoverades vägnar en oration på latinsk vers. Qvarstannade sedan vid akademien till 1643, då han förordnades till den förste lektor i filosofien vid Skara gymnasium. Blef uti denna tjenst högtidligen inaugurerad af biskop Jonas Wexionensis s. å.; rektor gymn. 1652. "Sedan han i 12 år ostraffligen tjent och ungdomen till märkelig förkofran med all flit lärt", erhöll han 1655, i anseende till sin kropps och måls svaghet, tjenstledighet för sin öfriga lifstid, med förbehåll att gifva sin substitut halfparten af sin spannemålsdeputat såväl i Westergötland som Småland. Han fick tilldelningsstommen i Gökhem 1657 och dog derst. d. 28 Febr. 1659, lemnande efter sig enka och barn i stor fattigdom. — Bobergius var en utmärkt latinsk skald. Han led på senare åren af en besynnerlig sjukdom. När han gick, kunde han icke stanna, förrän vägen stängdes af något hinder; när han agade en gosse, slutade han ej dermed förrän någon höll hans arm tillbaka; när han satt nedböjd kunde han ej resa sig upp utan att någon hjelpte honom o. s. v. (Ullenius). 22. Dokt. *Jonas Kjellander* 1814—38. Se domprostarne.

23. Dokt *Justus Collén*, född 1801, lektor i latinska språket 1837. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i filosofien.

(Lect. log., poët. et musicæ).

1. Mag. *Ericus Haqu Bobergius*, född på hemmanet Boberg i Särestad 1604: fadren var länsman. Han reste på guvernören And. Hästhufvuds bekostnad till Dorpts akademi 1637 och blef der magister 1641. Höll vid detta tillfälle å de promoverades vägnar en oration på latinsk vers. Qvarstannade sedan vid akademien till 1643, då han förordnades till den förste lektor i filosofien vid Skara gymnasium. Blef uti denna tjenst högtidligen inaugurerad af biskop Jonas Wexionensis s. å.; rektor gymn. 1652. "Sedan han i 12 år ostraffligen tjent och ungdomen till

märkelig förkofran med all flit lärt", erhöll han 1655, i anseende till sin kropps och måls svaghet, tjenstledighet för sin öfriga lifstid, med förbehåll att gifva sin substitut halfparten af sin spannemålsdeputat såväl i Westergötland som Småland. Han fick tilldelningsstommen i Gökhem 1657 och dog derst. d. 28 Febr. 1659, lemnande efter sig enka och barn i stor fattigdom. — Bobergius var en utmärkt latinsk skald. Han led på senare åren af en besynnerlig sjukdom. När han gick, kunde han icke stanna, förrän vägen stängdes af något hinder; när han agade en gosse, slutade han ej dermed förrän någon höll hans arm tillbaka; när han satt nedböjd kunde han ej resa sig upp utan att någon hjelpte honom o. s. v. (Ullenius).Gift m. *Sigrid*, d:r af kyrkoh. Gunnarus Nic. i Gökhem. Af deras många barn lefde vid fadrens död 2 s:r och 2 dr:r. *Helena* var g. m. gästgifvaren Anders Andersson i Gökhem.

Skrifter: en latinsk oration öfver Fru Brita Ållonskjöld till Härlingstorp. Dorp. 1638. — Flera disputationer.

2. Mag. *Bryn. Lundelius* 1659—73. Se past. i Habo.

3. Mag. *Laur. Victorinus* 1673—86. Se domprostarne.

4. Mag. *Laur. Northman* 1686-87. Se lektorerna i historien.

5. Mag. *Andr. Tvet* 1687—90. Se past. i Hassled.

6. Mag. *Sven Brodd* 1690—95. Se past. i Warola.

7. Dokt. *Magn. Detterberg* 1695—1704. Se förste teol. lektorerna.

8. Mag. *Lars Odhelius* 1704—07. Se past. i Flo.

9. Mag. *Johan Dalin* 1707-25. Se past. i Fredsberg.

10. Mag. *Gabriel Wilskman* 1725—26. Se förste teol. lektorerna.

11. Mag. *Nicol. Jonæ Warolin*, född i Warola; stud. i Ups. 1702; fil. mag:r 1713, med andra hedersrummet; gymn. adjunkt 1719; konsist. notarie i Skara 1722; vik. lektor i filosofien 1725; ordin, dito s. å.; tilltr. 1726; prestv. 1727; prost öfver 4 pastorater i Sköfde kontr. 1729. Denna befattning gjordes honom stridig af professor Hasselgren i Broddetorp; tvisten sköts till konungen, som gaf Hasselgren rätt; "men W. fick behålla titeln." Riksdagsman 1730; prost öfver Warola och Sjogerstad 1733. Död d. 31 Jan. 1734.

Gift m. *Elis. Margar. Dalin*, död 1774, d:r af prosten D. i Fredsberg. Hon blef omgift m. lektor Olof Odhelius. Barn: *Johan*, kommin. i S:t Olof i Stockholm, död 1764. *Jonas*, skrifvare i krigskollegium, död 1744. *Sara Lisa*, död 1799, g. m. fältväbel Nils Hök. *Juliana* f. 1732, dog ogift hos prof. Hernqvist 1807.

12. Mag. *Mart. Lidtgren* 1735—37. Se lektorerna i historien.13. Mag. *Paul Themptander* 1737—47. Se past. i Sköfde.

14. Mag. *Andr. Forssenius* 1747-55. Se biskoparne.

15. Mag. *Andr. Knös* 1755—59. Se domprostarne.

16. Mag. *Petrus Joh. Fogelberg*, född i Fogelås 1717: fadr. gästgifvare i Torp; stud. i Ups. 1738; magister i Greifsvald 1746; förste kollega vid Skara skola 1751; bevistade Upsala akademi med assessor Troils yngsta son 1752; tilltr. kollegatet s. å.; konrektor 1737; fys. dr log. lector 1758; tilltr. 1759. Död d. 26 Apr. 1765.

Gift m. *Christina Brodd*, d:r af dompr. Petrus B. i Skara. Hon blef omgift m. hospit. sysslom. i Söderköping A. Litzenius. Barn: *Johan Peter* f. 1760, död som studerande i Skara 1777.

17. Mag. *Sven Brodd*, son af domprosten Petrus B., född i Skara d. 11 Okt. 1722; stud. i Ups. 1742; magister 1749; med. doktor 1752; provincialläkare i Elfsborgs län 1753 och i Skaraborgs län 1758; inlät sig år 1763 i en religionstvist med lektor Wahlfelt, utgaf derom en libell, som af konsist. granskades och befanns i många fall

irrlärig, hvilket B. "vidgick och erkände sanningen af konsist. rättelser". På Kongl. Maj:ts befallning utn. till lektor i filosofien 1767Detta år utnämndes på en dag två lektorer och en rektor, hvilka alla tre utnämningar af k. m. ogillades.; erhöll tjenstledighet 1770, mot löfte att blifva ungdomens läkare; begärde att få blifva prestvigd 1771, med förbindelse att framdeles disputera. Afslogs. Död d. 10 Nov. 1773.

Gift m. *Joh. Christ. Löfling*, d:r af Joh. Magn. L., ryttmästare. Hon blef vansinnig och dog på hospitalet 1779. Barn: *Per Gustaf* f. 1764, officer i rysk tjenst. *Sten Ulrik* f. 1767, landtbrukare.

18. Mag. *Erik Afzelius* 1775—79. Se past. i Mariestad.

19. Mag. *Samuel Juslenius*, son af biskop Daniel J. i Skara, f. i Åbo d. 24 Mars 1734; stud. i Ups. 1750;mag:r 1761; bevistade Lunds akademi 1770—73; föreslagen till akad. bokhållare i Ups. 1765; till mates. lektor i Carlskrona 1766 och till custos machinarum i Lund 1771, utan att vinna framgång; gymn. adjunkt i Skara 1774; föresl. till observator i Lund 1775; lektor i filosofien 1778; död d. 29 Nov. 1809. - Lektor Juslenius sträfvade länge emot att disputera för sin lektion. År 1783 fordrade han utdrag af de protokoller, hvarigenom han blifvit utesluten från konsistorialbefattningen, äfvensom hvarigenom lektor Luth blifvit honom föredragen till full löns erhållande".Dessa protokoller finnas ej. Genom Kongl. Maj:ts befallning nödgades han slutligen disputera 1784, hvarefter han intog säte i domkapitlet.

Gift 1789 m. *Margar. Beata Raab*, d:r af amir. pastorn Axel R. och U. E. Richter. Hon dog 1794 utan att efterlemna några barn.

20. Mag. *Lars Kjerner*, son af prosten Nils K. i Hassled, född derst. d. 9 Dec. 1763; stud. i Ups. 1782; fil. mag:r 1794; presiderade 1795 "de nexu virtutis et felicitatis"; v. konrektor vid Skara sk. s. å.; specimin. för gymn. adjunkturen s. å.; för grekiska lektionen 1807; v. kollega 1798; ordin, dito s. å.; gymn. bibliotekarie 1803; gymnasii adjunkt 1805; förestod filos. lektionen från Sept. 1802 till Maj 1810, då han å densamma fick fullmakt; tilltr. genast. Tog afsked från bibliot.-tjensten 1808; död ogift d. 16 Dec. 1826. — Han var en skicklig lärare, men stundom nog satirisk emot ungdomen. Sålunda berättas, att när han en gång frågade efter en gymnasist, som var frånvarande, och man anmälde "att han var dålig", så svarade K.: "ja, dålig det har han alltid varit, men hvar är han?" Från den tiden är vanligt, att en lärjunge säges vara "sjuk", om han också endast har ondt i ett finger.

21. Mag. *Olof Bredberg*, son af landtbrukaren Bengt B. och M. C. Siegert. f. i Stenstorp d. 25 Jan. 1790; stud. i Lund 1808, i Ups. 1810; fil. mag:r 1815; presid. 1818 "de potissimis historicis latinis"; litt. romanse docens s. å.; en af de 8 älsta docenter 1822; förestod de publikaföreläsningarne i Skytteanska professionen v. t. 1824; uppf. på förslag till litt. human, adjunkturen 1826; lektor i filosofien vid Skara gymn. 1827; tilltr. 1829. Död 1830. Ogift.

22. Mag. *Gabriel Guldbrand* 1832—43. Se past. i Särestad.

23. Mag. *And. Fredr. Beckman*, utn. 1841. Se förste teol. lektorerna.

24. Mag. *Johannes Björkegren* 1843—48. Se förste teol. lektorerna.

25. Mag. *Gunnar Wennerberg*, född 1817, lektor i filosofien 1849. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i matematiken.

1. Mag. *Bened. Sven. Brinkius*, son af prosten Sveno B. i Gudhem, blef vid gymnasii stiftelse 1642 förordnad till lektor uti matematik och fysik. Han underskref riksens ständers förklaring öfver k. Carl X:s succession till

Sveriges krona 1649. Död 1651.

Hans enka, h. *Anna*, lefde 1658.

2. Mag. *Joh. Jonæ Hedræus*, född på Dal; stud. i Ups. 1635; fil. mag:r 1649; lektor i matematiken vid Skara gymn. 1652; riksdagsman 1655; kyrkoh. i Högsäter på Dal s. å.; tilltr. 1656. Död 1665.

Gift 1:o m. *Rebecka Bluthera*, d:r af prosten Gunno B. i Öhr. 2:o m. *Christina Fristadius*, d:r af biskop Olof F., enka efter lekt. Lars Odhelius*Cathrina*, d:r af prosten Petr. Columbus i Larf, nämnes ock såsom Hedræi hustru..

3. Mag. *Laur. Cleverus* 1656 — 73. Se förste teol. lektorerna. föreläsningarne i Skytteanska professionen v. t. 1824; uppf. på förslag till litt. human, adjunkturen 1826; lektor i filosofien vid Skara gymn. 1827; tilltr. 1829. Död 1830. Ogift.

22. Mag. *Gabriel Guldbrand* 1832—43. Se past. i Särestad.

23. Mag. *And. Fredr. Beckman*, utn. 1841. Se förste teol. lektorerna.

24. Mag. *Johannes Björkegren* 1843—48. Se förste teol. lektorerna.

25. Mag. *Gunnar Wennerberg*, född 1817, lektor i filosofien 1849. Se Skara st. matr. 1865.

Lektorer i matematiken.

1. Mag. *Bened. Sven. Brinkius*, son af prosten Sveno B. i Gudhem, blef vid gymnasii stiftelse 1642 förordnad till lektor uti matematik och fysik. Han underskref riksens ständers förklaring öfver k. Carl X:s succession till Sveriges krona 1649. Död 1651.

Hans enka, h. *Anna*, lefde 1658.

2. Mag. *Joh. Jonæ Hedræus*, född på Dal; stud. i Ups. 1635; fil. mag:r 1649; lektor i matematiken vid Skara gymn. 1652; riksdagsman 1655; kyrkoh. i Högsäter på Dal s. å.; tilltr. 1656. Död 1665.

Gift 1:o m. *Rebecka Bluthera*, d:r af prosten Gunno B. i Öhr. 2:o m. *Christina Fristadius*, d:r af biskop Olof F., enka efter lekt. Lars Odhelius*Cathrina*, d:r af prosten Petr. Columbus i Larf, nämnes ock såsom Hedræi hustru..

3. Mag. *Laur. Cleverus* 1656 — 73. Se förste teol. lektorerna.4. Mag. *Petrus Wettersten* 1673-1701. Se past. i Borås,

5. Mag. *Laur. Odhelius* 1701-04. Se past. i Flo.

6. Mag. *Jac. Ahlberg* 1704—15. Se past. i Wenersborg,

7. Mag. *Andr. Rudberg* 1715-22. Se domprostarne.

8. Mag. *Petrus Rydhenius* 1722—27. Se past. i Borås. |

9. Mag. *Petrus Brodd* 1727—37. Se domprostarne.

10. Mag. *Mart. Lidtgren* 1737—46. Se lektorerna i historien.

11. Mag. *Sven Hof* 1746—51. Se lektorerna i latinska spr.

12 Mag. *Wilhelm Carl Victorin* 1751-57. Se past. i Lidköping.

13. Dokt. *Anders Boström* 1757—68. Se andre teol. lektorerna

14. Mag. *Lars Frigell* 1768—72. Se förste teol. lektorerna.

15. Mag. *Peter Hernqvist*, son af rusth. Gunnar Jonsson och hans hustru Christ. Andersdotter, f. i Skrelunda by af Härlunda socken d. 8 Maj 1726; stud. i Ups. 1750 och undergick derstädes de till filosofiska graden hörande examina; men då någon svårighet uppstod i afseende på hans disputation, reste han till Greifswald, der han disputerade och blef filos. mag:r 1756. Han vistades sedan i Upsala till 1763 och var bland Linnés lärjungar. Under denna tid var han erbjuden att blifva kyrkoh. i Hjälstad, lektor i Skara och docent i ekonomien; men han emottog intet af dessa anbudI konsist. protokoller uppgifves dock att han blifvit docens 1756., utan egnade sin tid åt bildandet af en elev, frih. C. E. Taube, som sedermera blef ordensbiskop. År 1763 föreslog honom Linné, att antingen blifva botan. professor i Petersburg, eller ock resa till Lyon för att lära veterinärvetenskapen. Han valde det sednare och afreste s. å. tillFrankrike, der han emottog undervisning i hippiatriken af den namnkunnige Burgelot. Hans resestipendium indrogs 1766, men han stannade ännu ett halft år i Lyon, reste sedan till Paris, der han studerade medicin, kirurgi, fysik och kemi. År 1767 fick han af k. Ludvig XV i uppdrag att ordna växterna i trädgården vid Lilla Trianon efter Linnés system; blef såsom belöning erbjuden survivance på Burgelots syssla i Lyon och emedlertid anställning som hippiater vid ett regemente; men valde i stället en adjunktsplats hos veterinärläkaren La Fosse i Paris och anlade en trädgård för officinella växter. Hemkallad 1769 ingaf han förslag till en veterinärskolas inrättning; men för brist på medel blef ingenting deraf. Han fick emedlertid 1000 daler kpmt i pension. År 1773 befordrades han till lektor i matematiken vid Skara gymnasiumKonsist. utnämnde Svartz. men på Hernqvists klagomål blef den utnämningen ogillad., och lyckades redan följande året att få prebendehemmanet Brogården anslaget till en veterinär-skolas anläggning. Här inrättade han lasarett för sjuka hästar, apotek och laboratoriumHans apotek blef på Coll. med. begäran af landshöfd.-embetet seqvestreradt, men på K. Maj:ts befallning upphäfdes seqvestern., uppförde en tjenlig byggnad och sparade inga omkostnader. Det s. k. organistgärdet utanför staden förvandlade han till en botanisk trädgård När Brogården genom eldsvåda blifvit ödelagd 1802, uppförde han en ny vida större byggnad, hvilken han, jemte en betydlig penningesumma, donerade till inrättningen. — Hernqvist fick år 1778 professors namn h. o. v.; han var en driftig och patriotisk man, nitisk lärare, något stridig konsistorialis. Han dog 82 år gammal d. 18 Dec. 1808Jemf. Biogr. lex..

Gift 1781 m. *Helena Maria Skarin*, som dog med en nyfödd son 1782.

Skrifter: En mängd broschyrer uti veterinärkunskap, ekonomi, medicin, botanik m. m. Sin boksamling skänkte han till Skara gymnasii bibliotek.

16. Mag. *Mathias Hasselrot* 1811-18. Se past. i Särestad.17. Mag. *Isak Kullberg*, son af borgaren Michael K. och G. Sahlberg, f. i Wenersborg d. 6 Okt. 1772; int. i Skara sk. 1791; stud. i Ups. 1796; reste till Lund 1800: filos. mag:r i Greifswald 1801; presid. i Lund 1806; docens i fysiken 1807; adjunkt 1811; föreslagen till professor i Greifswald 1813; erhöll professors namn h. o. v. 1817: har 12 gånger presiderat för akad. afhandlingar af matem. innehåll; lektor i matematiken vid Skara gymn, 1818; prestv. 1826; kyrkoh. i Wings prebende-past. 1828; prost 1830; erhöll afsked från lektionen 1839 med bibehållande af sitt prebende och 3/4 af lönen. Död såsom stiftets senior d. 8 Sept 1856.

Gift 1807 med *Sofia Dor. Fredr. Sormenschmidt*, d:r af handlanden Martin Fredrik S. i Greifswald. Barn: *Isak Fredrik* f. 1814, student, artillerist, död 1834. *Maria Fredrika*, död ogift. *Martin Aug. Wilhelm* f. 1817, rektor i Alingsås. *Filippina*, g. m. kommin. A. F. Tengstrand i Särestad. *Alvina*. *Carl Filip Theodor*, landtbrukare.

18. Mag. *Johan Wersäll* 1840—51. Se past. i Larf.

19. Mag. *Frans Elis Fagerström*, född 1817. lektor i matematiken 1852. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i historien

Wanligen uppgifves att Ben. Brinkius var lektor 1642—47; men enligt fundationsbrefvet tillsattes ingen lektor i hist. & mor. 1642. utan lärer B. genast blifvit lektor i matematiken.

(Lect. hist. et fil. moral.)

1. Mag. *Andr. Juvenius* 1652—54. Se past. i Sköfde.

2. Mag. *Jacobus Columbus*, son af prosten Petrus C. i Larf, blef stud. i Ups. 1641; dito i Dorpt 1643, der han lär hafva blifvit magisterI konsist. prot. kallas han ömsom M:r och D. Jacobus.: konrektor vid Skara 17. Mag. *Isak Kullberg*, son af borgaren Michael K. och G. Sahlberg, f. i Wenersborg d. 6 Okt. 1772; int. i Skara sk. 1791; stud. i Ups. 1796; reste till Lund 1800: filos. mag:r i Greifswald 1801; presid. i Lund 1806; docens i fysiken 1807; adjunkt 1811; föreslagen till professor i Greifswald 1813; erhöll professors namn h. o. v. 1817: har 12 gånger presiderat för akad. afhandlingar af matem. innehåll; lektor i matematiken vid Skara gymn, 1818; prestv. 1826; kyrkoh. i Wings prebende-past. 1828; prost 1830; erhöll afsked från lektionen 1839 med bibehållande af sitt prebende och 3/4 af lönen. Död såsom stiftets senior d. 8 Sept 1856.

Gift 1807 med *Sofia Dor. Fredr. Sormenschmidt*, d:r af handlanden Martin Fredrik S. i Greifswald. Barn: *Isak Fredrik* f. 1814, student, artillerist, död 1834. *Maria Fredrika*, död ogift. *Martin Aug. Wilhelm* f. 1817, rektor i Alingsås. *Filippina*, g. m. kommin. A. F. Tengstrand i Särestad. *Alvina*. *Carl Filip Theodor*, landtbrukare.

18. Mag. *Johan Wersäll* 1840—51. Se past. i Larf.

19. Mag. *Frans Elis Fagerström*, född 1817. lektor i matematiken 1852. Se Skara st. matr. 1865.

—

Lektorer i historien

Wanligen uppgifves att Ben. Brinkius var lektor 1642—47; men enligt fundationsbrefvet tillsattes ingen lektor i hist. & mor. 1642. utan lärer B. genast blifvit lektor i matematiken.

(Lect. hist. et fil. moral.)

1. Mag. *Andr. Juvenius* 1652—54. Se past. i Sköfde.

2. Mag. *Jacobus Columbus*, son af prosten Petrus C. i Larf, blef stud. i Ups. 1641; dito i Dorpt 1643, der han lär hafva blifvit magisterI konsist. prot. kallas han ömsom M:r och D. Jacobus.: konrektor vid Skaraskola 1650. Har utan tvifvel sedermera blifvit lektor i historien. Han dog i Mars 1555. ..... I konsist. pro t d. 20 Sept. 1654 läses: "S. D. besvärade sig en borgare i Skara, att M. Jacobus Columbus hade låtit skjuta ihjäl hans svin, som inlupna

voro på M. Jacobs ägor"

Hans enka h. *Kjerstin* fick dubbla nådår.

3. Mag. *Joh Rydhelius* 1656-63. Se past. i Wånga.

4. Mag. *Diethr. Abrah. Krafft*, född i Mariestad, der fadren var regements-fältskär. Stud. i Ups. 1635; konrektor i Mariestad 1647; respond. vid prestm. 1649; filos magister 1652; rektor 1657. "Emedan Mariestads skola blifvit förvandlad till pedagogi med en lärare, och m:r Diethrik Krafft ledsnat att läsa med pojkarne, sedan han länge och troligen tjent såsom rektor in schola triviali derstädes", derföre blef samma tjenst år 1659 uppdragen åt d:n Joh. Laur. Billichius "M:r Diethrik har emedlertid Leksberg med tilldelningsstom och räntan af tilldeln.-stommen på Thorsöi". Slutligen blef han lektor vid Skara gymnasium d. 1 Maj 1663. Död 1667.

5. Mag. *Petrus Ek* 1668—70Sedan K. Maj:t vid riksdagen 1665 befallt, att Mariestad skulle hafva trivialskola med rektor och kollega, som proportionaliter fingo lön af en lektors salarium, indrogs eloquentie lektionen 1666. Men år 1670 lemnade mag. Ek sin lektion för att blifva eloqu. lektor, och ifrån den tiden stod historiska lektionen ledig till 1687.. Se past. i Björsäter.

6. Kand. *Laur. Northman*, född i Mariestad 1651, der fadren och farfadren varit rådmän, båda med namnet Nils Nilsson. Stud. i Ups. 1667; filos. kand. 1679 och hade sin gradual-disputation färdig: "de dominio civitatis eminenti"; men då han ej fick trycka den utan att förändra titeln, öfvergaf han sin föresats, blef icke promoverad, utan företog i stället år 1682 en utrikes resa i sällskap med ett par unga baroner Wrangel. Wid sin återkomst 1684 blef han på konungens befallning insatt till lektor i filosofien vid Skara gymnasium; tilltr. 1686; erhöll transport till den historiska lektionen 1687, och hade Brogården till prebende. Han dog d. 12 Juni 1693.Gift m. *Anna Maria Fegræus*, död 1703, d:r af prosten Harald F. i Fägred. Hon blef omgift med prosten Sv. Noring i Larf"Emedan sal. Northmans enka ej kan sämjas med sal. Kempes enka om rangen, må Northmans enka köpa sig stolrum på annat ställe". (Konsist. prot. 26/4 1696)..

7. Mag. *Sven Bjerchenius* 1694—99. Se förste teol. lektorerna.

8. Mag. *Jacob Wennergren* 1700—10. Se past. i Amnehärad.

9. Mag. *Sven Wahlberg* 1710—30. Se past. i Alingsås.

10. Mag. *Johan Bilmark* 1730—46. Se andre teol. lektorerna.

11. Mag. *Martin Lidtgren*, son af snickaren Anders Larsson och Brita Mårtensd:r, f. i Lidköping d. 1 Jan. 1685; stud. i Ups. 1713; magister 1725. Förordnades redan 1721 till "oeconomi medhjelpare och framdeles efterträdare"; ordin. domk.-syssloman 1724; prestv. 1725: konrektor 1729, "men skall disputera innan han får fullmakt": tilltr. 1730 och "ålades peremtorie att disputera, så framt han vill bli qvar vid sitt embete"; utn. rektor 1735, men då rektor Tidholm begärt att få stadna qvar vid denna befattning, intog L. säte i konsistorium såsom lektor i filosofien s. å.: kom sedan i en långvarig preference-tvist med lektor Themptander, som slutligen afgjordes så, att "Lidtgren njuter företräde i alla "actis scholasticis et consistorialibus", men Themptander i alla actis extra schol. etc.; lektor i matematiken 1737 och slutligen i historien 1746. Död d. 19 Apr. 1757. - Om lektor Lidtgren fällde biskop Forssenius följande omdöme: "Han är oss alla känd såsom en arbetsam och drifvande man i sin syssla, en rättvis och välmenande konsistorialis, samt en öfvad och nitisk prest, som har sig en församlings skötsel till alla delar bekant. Men det är ock beklagligen bekant, att bemälte hr lektor hos gymnasisterna långt före detta förlorat den auktoritet och vördnad, som en publicus præceptof hos sina lärjungar hafva bör, hvilketjag nogsamt erfor då jag var rektor och honom svårligen under dess publika lektioner för gymnasisternas insolentier och upptåg skydda kunde". Lektor Hof anmärkte, att L. "aldrig varit fallen eller tjenlig till docens vid något gymnasium, som han ock af naturen äger ringa skicklighet till studier, hvaraf han ock hos ungdomen råkat i förakt och kunnat litet gagna. Wäl har han varit flitig i sin syssla, men då sådant skett invita Minerva o. s. v.".

Gift 1:o 1727 m. *Gunborg Rudberg*, död 1734, d:r af domprosten Anders R. 2:o 1737 m. *Elisabeth Ståle* från

Jönköping, död 1754. Barn: *Anders* t. 1729, astronom. observator i Lund, död 1816. *Martin* f. 1734, konstapel. *Gunborg Lisa* f. 1741.

12. Mag. *Sven Wilskman* 1757—64. Se past. i Fredsberg.

13. Mag. *Joh. Gillberg*, son af rådman Bengt G. i Lidköping, född i Nov. 1719; stud. i Ups. 1739; magister 1746; prestv. i Stockholm under riksdagen 1752 till huspred. hos presidenten Erl. Broman; docens vid Skara gymn. s. å.j adjunkt 1755; konsist. notarie 1757; rektor 1760; e. o. ledam. af konsistorium 1763; lektor i historien 1764. Död d. 1 Juni 1767.

Gift m. *Ulrika Lindström*, f. 1745 död 1767, d:r af handl. Lars L. i Skara. Barn: *Hans Henrik* f. 1763, stud. i Ups. 1782. *Bengt Johan* f. 1764.

14. Mag. *Josef Billgren* 1770—73. Se förste teol. lektorerna.

15. Mag. *Lars Frigell* 1773—79. Se förste teol. lektorerna.

16. Mag. *Per Luth*, son af prosten dokt. Axel L. i Borås, f. i Flistad d. 24 Aug. 1744; stud. i Ups. 1761: filos, mag:r 1767; presid. i Ups. 1769; litt. human. docens s. å.; ledam. af Witterh.-sällsk. 1768 och sällsk. Utile dulci 1770; vik. lektor i latinska spr. vid Skara gymnas. 1772; gymnas. docens och bibliotekarie 1773; vik. lektor i matematiken s. å.; dito i filosofien 1774—77; gymn. adjunkt 1774; lektor i grekiska spr. 1778; intog säte i domkapitlet 1779; lektor i historien genom byte med Frigell s. å.; ledam. af uppfostr.-sällsk. i Stockholm 1786:belönt med stora priset i Witterh. och antiqv.-akademien 1787 och 1788: tjenstfri genom k. Brefvet d. 13 Aug. 1817, och då hugnad med professors namn, h. o. v. Död 92 år gammal d. 14 Aug. 1836.

Gift 1781 m. *Sabina Cecilia Muhl*, död 1808, d:r af kapiten Wilhelm Olof M. till Hellerup. Barn: *Axel* f. 1782, qvartermästare, död genom vådlig händelse 1805. *Wilhelm Olof* f. 1783, fadrens efterträdare.

Skrifter: Hannibals lefverne. Sthm 1771. — Christian Tyranns lefverne. Sthm. 1771. — Fredrik Wilhelm den stores lefverne. Sthm 1772. - Drottning Elisabeths af England lefverne. Sthm 1777. — Konung Stanislai Leezinskys lefverne. Sthm 1773.— Drottn. Christinas lefverne, öfvers. från Schröck med tillägg. Sthm 1789—90, 4 delar. — Tal på svensk vers öfver k. Adolf Fredriks silfverbröllopsdag 1769 och öfver Hert. Carls förmälning 1774.

17. Mag. *Wilhelm Olof Luth,* den förres son, f. i Skara d. 13 Juni 1783: stud. i Ups. 1801; filos. mag:r 1806: bibliotekarie vid Skara gymnas. 1808; vik. gymn. adjunkt 1810: presid. för samma tjenst 1811; v. lektor i grekiska spr. s. å. : dito i historien 1813; gymn. adjunkt 1817; lektor i historien 1818; tjenstfri 1839 och s. å. hugnad med namn h. o. v. af kongl. bibliotekarie. Död af kolik d. 4 Nov. 1844.

Gift 1813 m. *Johanna Laur. Carlmark*, d:r af lektorn och domk.-sysslom. Lars C. Barnlös.

Skrifter: Filip II:s i Spanien historia af R. Watson, öfvers. med tillägg, 4 delar. Skara 1813. — Kejsar Carl d. stores historia af Hegewisch, öfvers. Örebro 1816. — Katalog öfver Skara gymn. bibliotek. Skara 1830.

18. Mag. *Per Gustaf Alander*, född 1807, lektor i historien 1840. Se Skara st. matr. 1865.

Konsistorii Notarier.

1. Mag. *Jon. Scarinius* 1646—49. Se Past. i Lidköping.

2. *Reinh. Bened. Hising* var riksdagsm. 1652 och har med prydlig hand fört konsist. prot. från 1652 till sin död 1674.

3. Mag. *And. Twet* 1675 — 78. Se past. i Hassled.

4. Mag. *Sven Brodd* 1678—86. Se past. i Warola.

5. Mag. *Sven Bjerchenius* 1686—90. Se l:ste teol. lektorerna.

6. *Bened. Trana,* son af frälse-insp. Lars T. och broder till kyrkoh. Peter T. i K. Klefva: stud. i Ups. 1676; konsist. not. 1690. Han föll af hästen och bröt halsen af sig i Juli månad 1691.

7. Mag. *Sven Lyrell* 1691—94. Se past. i Fägred.

8. Mag. *Andr. Rådberg* 1695—1700. Se past. i Wenersborg.

9. Mag. *Joh. Dalin* 1700—01. Se past. i Fredsberg.

10. Mag. *Jac. Ahlberg* 1701—04. Se past. i Wenersborg.

11. Mag. Joh. Fegræus 1704—05. Se past. i Fägred.

12. Mag. *Andr. Rudberg* 1705 -09. Se domprostar.

13. Mag. *Andr. Rhyzelius* utn. 1709, men tilltr. icke. Dog som biskop i Linköping 1761.

14. Mag. *Jon. Sidrenius* 1709—10. Se 2:dre teol. lektorerna.

15.. Mag. *Petr. Rydhenius* 1710—15. Se past. i Borås.

16. Mag. *Petr. Gudhemius* 1715—21. Se past. i Böne.

17. Mag. *Gabr. Wilskman* 1721—22. Se l:ste teol. lektorerna.

18. Mag. *Nic. Warolin* 1722 -24 Se lektorerna i filosofien.

19. Mag. *Joh. Bilmark* 1724 -27. Se 2:dre teol. lektorerna.20. Mag. *Thorb. Bjerchenius* 1727—29. Se past. i Fredsberg.

21. Mag. *Joh. Th. Helstadius* 1729-36. Se past. i Lyrestad.

22. Mag. *Petr. Breander* 1736—37. Se past. i Tunhem.

23. Mag. *Petr. Darelius* 1737-38. Se past. i Ekby.

24. Mag. *Olav. Wenerbom* 1738—41. Se past. i Sunnersberg.

25. Mag. *Sven Hof* 1741—42. Se lektorerna i latinska språket.

26. Mag. *Andr. Forssenius* 1742 — 47. Se biskoparne.

27. Mag. *Joh. Wennergren* 1747 —51. Se past. i Levened.

28. Mag. *Sven Wilskman* 1751—55. Se past. i Fredsberg.

29. Mag. *Laur. Svenonius* 1755 — 57. Se lektorerna i latinska språket.

30. Mag. *Hans Gillberg* 1757—60. Se lektorerna i historien,

31. Mag. *And. Siberg* 1760—63. Se förste teol. lektorerna.

32. Mag. *Erik Siberg* 1763—68. Se rektorerna vid Skara skola.

33. Mag. *Lars Brisman* 1768—75. Se rektorerna vid Skara skola.

34. Mag. *Lars Carlmark* 1775—94. Se domk.-sysslomännen.

35. Mag. *Nils Salander* 1794 - 96. Se past. i Åsled.

36. Mag. *Pet. Lindskog* 1796 — 1810. Se domk.-sysslomännen.

37. Mag. *Math. Hasselrot* 1810—11, Se past i Särestad.

38. Mag. *Carl Gusf. Almgren* 1811—18. Se past. i Fredsberg.

39. Mag. *Joh. Pet. Carlmark* 1818—23. Se domk.-sysslomännen.40. Mag. *And. Sandblad,* bondeson från Warnhem. född d. 16 Mars 1776: stud. i Ups. 1794; mag:r 1800; v. kollega vid Skara skola 1805 — 07; sedan länge för sjuklighet permitterad: konsist. aman. 1820: notarie 1823. Död d. 24 Apr. 1826.

Gift med *Aurora Wilh. Lange*, död 1823, apotekaredotter från Sköfde. Barn: *Fredrika Wilh.*, g. m. prosten N. Carlén i Fogelås.

41. Mag. *Joh. Källgren* 1826—28. Se lektorerna i grekiska språket.

42. *Anders Lundberger*, son af skräddaren Peter Lundberg och M. Sahlberg, f. i Wenersborg d. 2 Okt. 1782: stud. i Lund 1804; prestv. 1807; past. adj. och v. past. i Wånga 1808—26; då han här blifvit förbigången vid kommin.-valet, förordnades han till konsist. aman. 1826 och notarie 1828. Denna besvärliga tjenst skötte han på ett utmärkt sätt hela 33 år och erhöll på begäran afsked 1861. Död d. 25 Sept. 1863.

Gift 1812 med *Maria Elis. Lagergren*, d:r af Carl L., brukspatron. Barn: *Carl Peter. Ture Fredrik*, läkare. *Tell Wilhelm*, possessionat. *Anders Erik*, läkare.

43. *Gabriel Söderlind*, född 1804, konsist. notarie 1861. Se Skara st. matr. 1865.

Konsistorii Amanuenser.

1. Mag. *Sven Hof.* v. not. 1738—40. Se lektorerna i latinska språket.

2. Mag. *Bengt Rudberg,* v. not. 1740—41. Se past. i Särestad.

3. Mag. *Joh. Wennergren* 1744—47. Se past. i Levened.

4. Mag. *Sven Wilskman* 1747—51. Se past. i Fredsberg. 40. Mag. *And. Sandblad,* bondeson från Warnhem. född d. 16 Mars 1776: stud. i Ups. 1794; mag:r 1800; v. kollega vid Skara skola 1805 — 07; sedan länge för sjuklighet permitterad: konsist. aman. 1820: notarie 1823. Död d. 24 Apr. 1826.

Gift med *Aurora Wilh. Lange*, död 1823, apotekaredotter från Sköfde. Barn: *Fredrika Wilh.*, g. m. prosten N. Carlén i Fogelås.

41. Mag. *Joh. Källgren* 1826—28. Se lektorerna i grekiska språket.

42. *Anders Lundberger*, son af skräddaren Peter Lundberg och M. Sahlberg, f. i Wenersborg d. 2 Okt. 1782: stud. i Lund 1804; prestv. 1807; past. adj. och v. past. i Wånga 1808—26; då han här blifvit förbigången vid kommin.-valet, förordnades han till konsist. aman. 1826 och notarie 1828. Denna besvärliga tjenst skötte han på ett utmärkt sätt hela 33 år och erhöll på begäran afsked 1861. Död d. 25 Sept. 1863.

Gift 1812 med *Maria Elis. Lagergren*, d:r af Carl L., brukspatron. Barn: *Carl Peter. Ture Fredrik*, läkare. *Tell Wilhelm*, possessionat. *Anders Erik*, läkare.

43. *Gabriel Söderlind*, född 1804, konsist. notarie 1861. Se Skara st. matr. 1865.

Konsistorii Amanuenser.

1. Mag. *Sven Hof.* v. not. 1738—40. Se lektorerna i latinska språket.

2. Mag. *Bengt Rudberg,* v. not. 1740—41. Se past. i Särestad.

3. Mag. *Joh. Wennergren* 1744—47. Se past. i Levened.

4. Mag. *Sven Wilskman* 1747—51. Se past. i Fredsberg.5. Mag. *Lars Svenonius* 1751—55. Se lektorer i latinska språket.

6. Mag. *Jonas Tegnæus* 1755—59. Se konrektorerna vid Skara skola.

7. Mag. *Anders Siberg* 1759—60. Se förste teol. lektorerna.

8. Mag. *Erik Siberg* 1760-63. Se rektorerna vid Skara skola.

9. Mag. *Lars Brisman* 1764—68. Se rektorerna vid Skara skola.

10. Mag. *Lars Carlmark* 1768—75. Se domkyrko-sysslomännen.

11. Mag. *Joh. Otter* 1775—91. Se past. i Gökhem.

12. Mag. *Nils Salander* 1791—94. Se past. i Åsled.

13. Mag. *Peter Lindskog* 1794—96. Se domkyrko-sysslomännen.

14. Mag. *Nils Kullander* 1796—1804. Se andre teol. lektorerna.

15. Mag. *Math. Hasselrot* 1804—10. Se past. i Särestad.

16. Mag. *Joh. Pet. Carlmark* 1812-18. Se dom-kyrko-sysslomännen.

17. Mag. *O1. Gabr. Sylvén* 1818—20. Se past. i Hjerpås.

18. Mag. *And. Sandblad* 1820—23. Se kons. notarierna.

19. *Olof Hasselskog* 1823—26. Se past. i Berg.

20. Mag. *Joh. Källgren* 1826. Se lektorerna i grekiska språket.

21. *And. Lundberger* 1826-28. Se konsist. notarierna.

22. Mag. *Erik Pet. Lindblad* 1828—39. Se kommin. i Skara.

23. Mag. *Nils Erik Modin* 1839-50. Se past. i Säfvared.

24. Mag. *And. Gust. Hollander* 1850—52. Se rektorerna vid Borås skola.

25. Mag. *Per Joh. Wennerblad*, son af kommin. Jonas W. i Slöta, f. i Häggum d. 12 Jan. 1816; stud. iUps. 1835; magister 1845; vik. skollärare och konsist. aman. 1845—48; föreståndare för folkskolelärare-seminarium 1849; vik. domk.-syssloman 1850—52; konsist. aman. 1852. Död i Göteborg d. 3 Aug. 1860. Ogift.

26. *Gabriel Söderlind* 1860—61. Se konsist. notarierna.

27. Mag. *Carl Oskar Klefbeck* 1861. Föreståndare för folkskolelär.-seminarium 1866. Se Skara stifts-matr. 1865.

28. *Sven Joh. Säterstrand*, född 1835, aman. 1866. Se Skara st. matr. 1865.

*

FÖRSAMLINGARNE.

I. DOMPROSTERIET.

I. SKARA.

Kyrkoherdar.

1. *Johannes,* curatus in ecclesia b. virginis Scaris 1364.

2. *Lambertus,* curatus Scarensis 1397.

3. *Benedictus,* magister i Wittemberg 1538, sedan pastor här.

4. *Olavus Laurentii* var past. i Skara 1579, då han har underskrifvit en dom. Se domprostarne.

5. *Israel Gunnari*, son af kyrkoh. i Linköping Gunn. Jonæ, var poenitentiarius & pastor Scarensis, då han underskref Ups. mötes beslut 1593.

6. *Sveno Svenonis*, pastor 1598 och tillika domprost 1604 Intill 1604 har det funnits ett särskildt prostembete vid domkapitlet, men då förordnade K. Carl IX. att detta skulle indragas och pastor i Skara tillika vara domprost.. Se biskoparne.

Från denna tid hafva domprostarne varit här kyrkoherdar. Se förteckningen öfver dem.

Domkyrko-Sysslomän.

1. *Beno Henr. Korp*, canon. et oecon. Scar., blef biskop i Westerås 1389, död 1394.

2. *Hakon Andersson*, kanik och domkyrkans föreståndare 1442.

3. *Andreas Erici*, kanik och syssloman 1486.

4. *Staffan Pedersson* 1572 77.

5. *Nicol. Johannis* 1577—80.

6. *Jonas Laurentii* 1584—89.

7. *Jonas Andreæ Grodt* underskr. såsom syssloman Ups. mötes beslut 1593. Past. i Medelplana 1598.

8. *Jonas Erici* 1599 och 1600.

9. *Olof Svensson* 1607—14.

10. *Magnus Laurentii* 1615 och 1616.

11. *Nicolaus Andræ* 1618—28.

12. *Petrus Fristadius* 1634—39. Se past. i Åsled.

13. Mag. *Sveno Svenonis* nämnes 1642, var måhända son af biskop Sven.

14. *Nicolaus* var syssloman 1643, då han vittnade om hr Bengt i Kärr.

15. *Petrus Laur. Westhius,* före 1654. Se past. i Hvalstad.

16. *Sveno Alg. Hasselbom* 1654--57. Se past. i Gökhem.

17. *Olavus Laur. Guthemius* hade varit hofpredikant hos guvernören Joh. Oxenstjerna och vistades i Stockholm fattig och betryckt, då han år 1654 blef föreslagen till Klefva och Grolanda pastorater, "men kunde dem icke bekomma, oaktadt han hade herrarne på sin sida". "Följande året tillskrefs honom om Bogesund och halfva Stommen i Sjogerstad, men gaf derpå intet svar", hvarföre dessa lägenheter gåfvos åt andra. År 1656 blef han utn. till domk. syssloman och tilltr. 1657. Död i Nov. 1660.

Gift m. *Margareta Kjellman*, d:r af kyrkoh. Jon. Alebeckius i Källby. Hon fick sedan kommin. Nic. Westorpius derst. och dog 1671.

18. *Zacharias Mart. Kullenberg* 1662—69. Se past. i Medelplana.

19. Mag. *Laur. Fröding* 1670—72. Se konrektorerna vid Skara skola.

20. *Andreas Thorstani*, prestv. 1652 till adjunkt i Wånga; blef sedan domprosten Omoenii adjunkt och predikant i Hendene; domk. syssloman 1672, hvartill han var "tjenlig, snäll och trogen". Död d. 21 Apr. 1680.

G. m. Ingrid, d:r af kyrkoh. Petr. Bryn. i Wing W. h. Hon fick sedan kommin. Ben. Tranander i Warnhem.

21. *Petrus Hedhenius* 1680-86. Se past. i Björke.

22. Mag. *Petrus Dalin*, son af bonden Anders Hansson och Anna Persdotter, född på Dala gård i Göteneds församling d. 4 Sept. 1647: stud. i Ups. 1671; filos. kand. 1682; prestv. 1684 till domk. sysslom. i Skara; tilltr. 1686. Han blef "oförmodeligen död" d. 9 April 1689, då en häst med honom stupade i ett dike vid hospitalet, hvaruti han drunknade.

Gift 1686 m. *Sara Rhodin*, d:r af Ingel R., pastor i Råda. Hon blef omgift m. kyrkoh. Gunno Rhydell i Ryda.

23. *Magnus Hök* 1689 95. Se past. i Tådened.

24. *Magnus Luth* 1695—1704. Se past. i Horn.

25. Mag. *Andr. Victorin* 1704-07. Se past. i Fogelås.

26. Mag. *Andr. Rydhenius* 1707--10. Se past. i Forsshem.

27. Mag. *Joachim Haasenmüller* 1710—16. Se past. i Undenäs.

28. Mag. *Gabriel Wilskman* 1716—21. Se förste teol. lektorerna.

29. Mag. *Petrus Brodd* 1721-24. Se domprostarne.

30. Mag. *Martin Lidtgren* 1724—30. Se lektorerna i historien.

31. Mag. *Olavus Odhelius* 1730—33. Se lektorerna i latinska språket.

32. Mag. *Petrus Breander* 1733—36. Se past. i Tunhem.

33. Mag. *Abrah. Alin* 1736—40. Se past. i Wing, Å. h.

34. Mag. *Sven Hof* 1740—41. Se lektorerna i latinska språket.

35. Mag. *Bened. Rudberg* 1741—44. Se past. i Särestad.

36. Mag. *Ambern Norén* 1744—48. Se past. i Norunga.

37. Mag. *Anders Lugner*, son af kyrkoh. Anders L. i Berg, född derst. d. 22 Mars 1707; stud. i Ups. 1725; magister 1737; domk. sysslom. 1748; erhöll ständig tjenstledighet genom K. Brefvet d. 21 Aug. 1771. Död ogift d. 20 Febr. 1775. Han har gifvit ett stipendium till Skara gymnasium.

38. Mag. *And. Hellstenius* 1775—83. Se past. i Tunhem.

39. Mag. *Anders Helstadius*, son af prosten dokt. Joh. Thore H. i Lyrestad, f. i Skara d. 17 Jan. 1733: stud. i Ups. 1753; magister 1761; prestv. s. å. till huspr. hos general v. Ungern Sternberg; vik. domk. sysslom. i Skara s. å.: past. ex. 1766; kollega vid Skara skola 1767Betalte då till S. Trana 400 d:r. för att denne ej skulle söka.; domk. sysslom. 1783. Sedan han, oaktadt förnyade påminnelser, ej kunnat anskaffa giltig borgen, blef han från tjensten suspenderad 1787 och uppgaf vid samma tid sin stat; begärde att åter få tjenstgöra 1790. men ansågs dertill oduglig. Rörd af slag 1789. död d. 26 Apr. 1793.

Gift 1:o 1768 m. *Cathr. Elisab. Löfner*, död 1769. d:r af kyrkoh. Anders L. i Medelplana. 2:o 1770 m. *Cajsa Udd* f. 1747 död 1814, d:r af kornetten Carl U. på Gudhammar. Barn: *Johan Thore* f. 1771. past i Saleby. *Carl Anders* f. 1772, stallmästare i Göteborg. Med honom gick en häst baklänges i elfven, hvarvid han drunknade 1817. *Lars* f. 1775, kommin. i Mellby. *Elisabeth* f. 1777, g. m. postm. Edberg i Sköfde. *Axel* f. 1781, barnlärare, död 1843.

40. Mag. *Carl Hvarfner*, vik. 1787—94. Se past. i Wing Å. h.

41. Mag. *Lars Carlmark*, son af kommin. Johan C. i Tun, född derst. 1733; stud. i Lund 1753; dito i Ups.1758; mag:r i Ups. 1764; docens vid Skara gymn. 1765: vik. lektor i grekiska spr. s. å.; i filosofien 1767: konsist. amanuens 1768; v. rektor vid skolan 1768 och 1771; konsist. notarie 1775; prestv. 1778; erhöll lektorsnamn h. o. v. 1793; domk. sysslom. 1794: tilltr. 1795. Död d. 29 Febr. 1808.

Gift 1778 m. *Anna Chr. Borgstedt*, d:r af assessor Peter B. i Göteborg. Barn: *Johan Peter* f. 1779, domk. syssloman. *Anna Christina* f. 1782, g. m. efterträdaren. *Maria Sofia* f. 1785 död 1796. *Elisab. Cathrina* f. 1792, ogift. *Johanna Laurentia* f. 1794, g. m. k. bibliotekarien W. O. Luth.

42. Mag. *Peter Lindskog*, son af frälseinspekt. Erik L. och Ingeborg Backe, f. på Wäghult i Gällstads förs. d. 15 Juni 1766: stud. i Ups. 1787; mag:r 1791; huspr. hos grefve C. Sparre på Thorpa 1793; presid. i Ups. 1794; teol. kand. 1795; konsist. aman. i Skara s. å.: notarie 1796; tilltr. s. å.; past. ex. 1797; ledam. af samf. pro fide et chr. 1799; sökte flera pastorater och lektioner utan framgång; domk. sysslom. 1808; tilltr. 1810: erhöll lektors namn 1809. Död d. 6 Jan. 1821.

Gift 1:o 1800 m. *Anna Chr. Carlmark*, företrädarens dotter, död 1801. 2:o 1803 m. *Johanna Charl. Billgren*. d:r af lektor Josef B. Barn: *Johan Christian* f. 1804, past. i Sunnersberg. *Erik Wilhelm* f. 1805, regem.-skrifvare vid Westg. dals regem. Död 1863. *Fredrika Wilh.* g. m. J. G. Thun, pred. i Hendene. *Anna Carolina* g. m. kyrkoh. G. Norlin i Åsled. *Johanna Sofia*.

Skrifter: Skara stifts matrikel 1798, 1809 och 1819.— Fromma stiftelser. Skara 1811. — Skara stifts beskrifniog. Skara 1812—16.

43. Mag. *Johan Peter Carlmark*, f. 1779, domk.-sysslom. 1823. Se Skara st. matr. 1865.

—

Domkyrko~Komministrar.

1. *Johannes Laurentii.*

2. *Andreas Thoreri.*

3. *Petrus Olavi.*

Alla dessa hafva underskr. Ups. mötes besl. 1593.

4. *Laur. Svenonis* 1609—12. Se past. i Otterstad.

5. *Thorbern. Gustavi* 1625—35. Se past. i Dimbo.

6. *Nicol. Jonæ* 1630—45. Se hospit. pastorerna.

7. *Joh. Andreæ*, prestv. 1635; var kommin. i Skara 1654 och bodde i domkyrkogården till 1656, då biskop Kempe der inflyttade sina saker under nådåret. Han försändes s. å. till Bogesund, för att söka der blifva pastor, men blef ej emottagen. År 1658 måste han plikta med några dagars proba, emedan han ej följt en missdådare ut till sitt straff. Han dog s. å.

8. *Laur. Scheding* 1659—67. Se past. i Floby.

9. *Sven Lundius* 1667—77. Se past. i Gökhem.

10. *Petrus Hedhenius* 1677—80. Se past. i Björke.

11. *Laur. Strakelius* 1680—82. Se past. i Hjerpås.

12. Mag. *Nicol. Hagman* 1682—87. Se past. i Asled.

13. *Petrus Bechius* 1687—94. Se past. i Gudhem.

14. *Helgo Andr. Fyrberg*, stud. i Lund 1685; blef "emedan han var försvarlig i andra stycken, ehuru svag in stylo", ordinerad 1689 till huspr. hos general P. Hjerta. Han var domk. adj. 1691, då han begärde "att konsist. ville bestämma hvad han i domprostens ställe skall förrätta". Kons. ansåg billigt, "att han skriftar hvarannan gång i Domkyrkan". Resp. vid prestm. 1693; domk. kommin. 1694. Död d. 13 Mars 1696.

Gift m. *Brigita Chr. Berg*, mäster Ulrik Bergs dotter.

15. *Andr. Lundenius* 1696—1703. Se past. i Gudhem.

16. *Petrus Björnmark* 1703—14. Se hospit. pastorerna.

17. *Erik Siberg* utn. 1714. Se past. i Sköfde.

18. *Laur. Jonæ Kjellander*, stud. i Ups. 1701; prestv. 1711 till adjunkt i Habo; kommin. här 1714. Död 1717.

Gift m. *Cathrina Hansd:r Reijn*, som lefde enka 1739. Dottren *Helena Christ.* m. kommin. And. Brandt i Norunga.

19. *Johan Sundbeck* 1718—27. Se past i Lekåsa.

20. *Anders Hedendahl* 1727—37. Se past. i Lekåsa.

21. *Carl Backman* 1737—49. Se past i Bellefors.

22. *Bened. Bened. Jungblad*, bondeson ifrån Jung, född i Öttum 1713: stud. i Ups. 1734; prestv. 1742 till predikant i Torp och Ryr på Dal, med löfte "att blifva framför andra med befordran ihågkommen"; kollega vid Mariestads skola 1743; tilltr. 1744; past. ex. 1748; kommin. här 1749; orerade på svensk vers vid kröningen 1751. Död d. 4 Juli 1757. — Kommin. Jungblad varnades 1753 för "långsamhet och mindre anständiga talesätt i sin predikan; förmanades 1756 att visa domprosten skyldig vördnad, att vid sina inkomsters indrifvande ej väcka förargelse, att vid förhören ej skrämma barnen och att i sina predikningar ställa sig kyrkolagen till efterlefnad". Domprosten Brodd besvärade sig ytterligare öfver honom 1757, men då J. vid samma tid afled, beklagades denna händelse i konsist., och biskopen yttrade, att "kommin. Jungblad varit en redlig, nitisk, om Guds ära och själarnes salighet sorgfällig prestman, hvars like han önskade sig och hvarje om sin församling öm kyrkoherde till medarbetare".

Gift 1746 m. *Greta Cathrina Ek*, död 1785, d:r af mönsterskr. Anders E. Hon blef omgift m. kommin. N.

Nicenius i Tunhem. Barn: *Brita Beata* f. 1746, g. m. Pet. Breander, tredje pred. i Tunhem. *Bengt* f. 1749. teol. dokt, prost och kyrkoh. i Sorunda, död 1834. *Helena Christ.* f. 1752, g. m. handl. Paul Werner i Lidköping.

Utgifvit: Frågor och svar öfver texterna på första böndagen 1750.

23. Kand. *Andr. Erici Næzenius*, f. i Yllestad d. 25 Mars 1712; stud. i Ups. 1738; filos. kand. 1748; prestv. 1745 till huspr. hos major C. G. Frölich; past.

adj. på flera ställen; past. ex. 1755; kommin. här 1758 och tilltr. genast att förestå nådåret. Död d. 16 Juli 1761. — Han blef åtskilliga gånger varnad i konsist., 1g:o 1756 för otjenliga talesätt i predikningar och förhör; 2:o 1759 för mindre anständiga sällskap och broderskap äfvensom för oreda i sina predikningar; 3:o 1759 för att han, då episteln skulle läsas, lemnat altaret och tagit en hustru i kyrko; 4:o 1760 åter för opassande talesätt och oreda i sina predikningar, samt derföre att han på eget bevåg sammankallat stadens gesäller till husförhör, och sedan intill långt på aftonen druckit med dem.

Gift 1749 m. *Anna Marg. Lenberg*, f. 1716 död 1795, d:r af borgmästaren Lenberg i Wenersborg. Barn: *Daniel Erik* f. 1752, prov. läkare i Westerbotten, död 1808. *Anders Gustaf* f. 1754.

24. *Andr. Tidmark* 1762—84. Se past. i Segerstad.

25. Mag. *Gabr. Ryman* 1784—93. Se past. i i Bitterna.

26. *Johan Ulrik Nordahl* 1793—1808. Se past. i Lena.

27. *Anders Björkegren* 1808—18. Se past. i Husaby.

28. *Olof Hasselskog* 1818—26. Se past. i Berg.

29. Carl Johan Synnerholm 1826—38. Se past. i Undenäs.

30. Mag. *Erik Peter Lindblad*, son af prosten Abraham L. i Bellefors, f. derst. d. 27 Aug. 1798; stud. i Lund 1815; i Ups. 1818; mag:r 1824; prestv. 1825; adj. i Bellefors; konsist. aman. i Skara 1828; kommin. 1836; tilltr. 1838. Död d. 5 Juni 1839. Oordentlig.

Gift 1830 m. *Hedvig Gust. Eberhardt*, d:r af Johan E., orgelbyggeri-direktör. Hon blef omgift med Axel H. Tengstrand, semin.-lärare i Skara. Barn: Abraham Johan Carl f. 1832, skollärare i Wenersborg.

31. *Anders Sjöberg* 1843—46. Se kommin. i Wenersborgs landsförsamling.

32. *Anders Bergman* 1846—48. Se past. i Dala.

33. *Carl Wilh. Noræus* 1849—60. Se past. i Fristad.34. *Alfrid Birg. Källgren* 1860—61. Se regem. past. vid Westgöta regem.

35. *Johan Ekelund*, f. 1809, kommin. 1862. Se Skara st. matr. 1865.

—

Komministrar i Härlunda

Denna socken synes hafva blifvit förenad med Skara vid samma tid som stadens kyrkoherdar blefvo domprostar.

1. *Thure Jönsson* var past. 1562, 64.

2. *Haqvinus Svenonis* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2 lod silfver och 16 rdr i pgr.

3. *Steno* underskr. Upsala mötes besl. 1593.

4. *Olavus Olavi* nämnes i en tingsdom 1621.

5. *Erik* var kommin. 1639.

6. *Petrus Lund* 1641—53. Se past. i Sandhem.

7. *Olof* var kommin. 1665 och dog 1668. Hans dotter Malin Sylvander blef gift m. efterträdaren L. Grotte.

8. *Olavus Benedicti* var kollega vid Skara skola 1663, då han blef ordinerad. Tillträdde vid höstterminens slut 1668 Härlunda och Bjerka såsom ordin. kommin. och gifte sig med enkan. Död i Okt. 1681.

Gift m. *Kerstin Olofsdotter*, död 1701.

9. *Laur. Magni Grotte* fick såsom gymn. notarius veniam concionandi hos fru Mätta Kafle 1682; prestv. 1683 att blifva kommin. i Härlunda och gifta sig med företrädarens dotter. War inkallad till examen för domkapitlet 1695. Död 1697.

Gift 1683 m. *Malin Sylvander*, f. 1660 död 1740, d:r af hr Olof, kommin. i Härlunda. Barn: *Olof*, kommin. i Odh. *Anders*, kommin. i Sköfde. *Margareta* g. m. trumpetaren Christof. Montin.

10. *Lars Lundbeck* 1698—1720. Se past. i Herljunga.

11. *Haqvin Hagman* var född i Habo 1670 och sade sig vara systerson till den beryktade Hallebogubben, som för trolldom och andra missgerningar blef afrättad. Stud. i Lund 1704; prestv. 1708 till past. adj. i Wing W. h. och förordnades 1711 att vara almogen följaktig på dess uppbrott emot fienden.- Han blef suspenderad på 6 veckor 1714, emedan han mot kyrkoherdens vilja inflyttat i Wings prestgård med hustru och barn, och dertill varit icke allenast mot kyrkoherden, utan ock emot konsist. otidig, kallande konsist. bref för "kyrkoherdens bjellror". År 1719 utnämdes han, "såsom en man med goda studier och godt rykte", till kommin. i Härlunda; dock med förmaning att städse lefva fridsamt. Anklagades 1728 att hafva sagt till en kapten Bergius, att "han går med tomma kroppen, men själen är i helfvetet"; blef suspenderad 1731 "emedan han med oanständiga ord sina åhörare förolämpat". Såsom sjuk och sängliggande, med föga hopp om restitution, fick han vikarie 1744 och dog 85 år gammal i Jan. 1755.

Gift 1711 m. *Brita Jonsdotter* från Ingevaldstorp i Wing.

12. *Nicol. Agrell* 1755—68. Se past. i Fröjered.

13. Mag. *And. Backman* 1768—78. Se past. i Otterstad.

14. *Magnus Tugurin* 1778—86. Se kommin. i Wånga.

15. *Magnus Lindborg* 1788—97. Se past. i Hellstad.

16. *Moses Stahl* 1798—1822. Se past. på Thorsö.

17. *Lars Wessberg*, son af häradsskrifvaren Lars W. och M. Wahlgren, f. i Lerdala af Bergs församling d. 20 Mars 1775; stud. i Ups. 1794; prestv. 1800; adjunkt på flera ställen; kommin. i Böne 1816; dito här 1821; tilltr. 1822. Död 1829.

Gift m. *Christina Elis. Staberg*, d:r af smeden Erik S. från Brattforssen i Ramundaboda socken. Barnlös.

18. *Erik Wetterlund*, bondeson från Grefbäck, född d. 28 Okt. 1790; stud. i Ups. 1811; prestv. 1813; kommin. i Stenstorp 1823; dito här 1830; tilltr; 1832. Död d. 19 Ang. 1846.

Gift 1823 m. *Fredrika Charl. Edmark*, d:r af urmak. O. P. Edmark i Mariestad. Barn: *Erik Gabriel*, uppbördsskrifvare, död 1847. *Johan Peter*, kommissionslandtmätare. *Carl Emanuel*, material-bokhållare vid

jernvägen. *Magdalena Elisabet. Johanna Christina. Gustaf Maurits*, handlande. *Aron Justus*, handelsbokhållare.

19. *Sven Kylander*, son af hemmansäg. And. Gunnarsson och Maria Andersd:r, f. i Kölaby af Åsarps pastorat d. 15 Sept. 1812; stud. i Ups. 1835; prestv. 1836; kommin. här 1847; past ex. 1852. Död d. 12 Apr. 1863.

Gift 1847 med *Fredr. Charl. Stalin*, d:r af prosten Johan S. i Forsshem. Barnlös.

20. *Lars Nyberg*, f. 1820, kommin. 1864. Se Skara st. matr. 1865.

—

Predikanter i Hendene.

1. *Haraldus* de Hændini fick testamente efter Algot de Thoddene 1339.

2. *Petrus Birgeri* underskr. Ups. mötes besl. 1593.

3. *Thorbernus Gustavi*, före 1625. Se past. i Dimbo.

4. *Andreas*. Se past i Saleby.

5. *Haqvinus Johannis* kallas kapellan 1649.

6. *Abrah. Laurentii*, prestv. 1652 till Hendene. Är förmodligen Abrah. Otter, som sedan blef past i Otterstad.

7. *Andr. Thorstani*, före 1672. Se domk.-sysslomän.

8. *Petrus Svenonis*, tills vidare förordnad 1672. Se kommin. i Sjogerstad.

9. *Petr. Hedhenius* 1672—77. Se past i Björke.

10. *Andr. Blechander* 1678—84. Se kommin. i Sköfde.

11. *Magn. Helenins* 1684—91. Se kommin. i Rångedala,

12. *Ingemar Clefberg*, son af kyrkoh. Bened. Arenius i K. Klefva. Stud. i Ups. 1682; prestv. 1691 till adj. i Alingsås: pred. i Hendene s. å. Död 1693.

13. *Laur. Wangius* 1694—99. Se kommin. i Hvarf.

14. *Sven Myrin* 1699—1700. Se kommin. i Fogelås.

15. *Bened. Österplan* 1700—02. Se hosp. pastorerne.

16. *Andr. Collberg* 1702—04. Se kommin. i Lidköping

17. *Johan Gunnarin*, utn. 1704. Död s. å.

18. *Johan Alin* 1706—10. Se kommin. i Börstig.

19. *Bengt Bredberg* 1710—12. Se past. i Stenstorp.

20. *Laur. Billingdal* 1712—21. Se kommin. i Hvarf.

21. *Bengt Dahlbom* 1721—30. Se hospit. pastorerne.

22. *Petrus Fahlundius* 1730—41. Se skolmäst. i Hjo.

23. *Olof Wångborg* 1742—47. Se kommin. i Gudhem.

24. *Magnus Sylvén,* bondeson ifrån Hendene, född 1692, stud. i Lund 1720; prestv. 1727 till adj. i Bellefors; var sedan i 19 år adjunkt i Undenäs, bebodde halfva stommen och hade af Halna socken 6 a 7 skäppors inkomst: klagade år 1745, att han nu med hustru och 4 barn skall drifvas derifrån: predikant i Hendene 1747; var 1758 "af slag vanför och ur stånd att sig försörja". Död d. 18 Apr. 1759.

Gift 1728 m. *Christina Bredberg*, d:r af kyrkoh. Haqvin B. i Bellefors. Barn: *Haqvin* f. 1742, kommin. i Bitterna. *Magnus* kom till Skara 1750.

25. *Ingevald Nicander*, son af kyrkoh. Nicolaus N. i Grolanda; stud. i Lund 1734; prestv. 1742 och var adjunkt på flera ställen. När han år 1749 predikade prof i Sjogerstad, slutade han sålunda: "Nu har jag på mina förmäns befallning gjort mitt prof härstädes, men sjelf icke haft afsigt på prof, utan på någon själs omvändelse och tröst. Hvad lägenheten angår, så beder jag icke menniskor derom, ej heller Gud, utan Herren Gud gifve mig hvad nyttigt är". Församlingen klagade häröfver och begärde att N. skulle från förslaget uteslutas; men konsist. kunde dertill icke samtycka. Han blef predikant i Hendene och tillika v. pastor vid hospitalet i Skara 1759: past. ex. 1765. Död 1775.

Gift 2:o m. *Greta Wedlin*, d:r af inspektor Bengt W. i Hendene. Barn: *Ebba Johanna* och en son.

26. *Johan Sparrström*, 1775—78. Se kommin. i Wing, Å. h.

27. *Isak Hedberg* 1778—91. Se kommin. i Horn.

28. *Lars Carlbeck* 1791—1803. Se past. i Fröjered.

29. *Jonas Victorin* 1803—09. Se kommin. i Alingsås,

30. Johan Axelson 1809—15. Se kommin. i WinköL

31. Mag. *Per Hemming Odhner* 1815—26. Se past i Horn.

32. *Johan Gustaf Thun*, son af kommin. Lars T. i Husaby, f. i Medelplana d. 11 Mars 1798; stud. i Ups. 1817; prestv. 1821; predikant här 1826; kommin. i Husaby 1840, men erhöll K. Maj:ts tillstånd att återlemna fullmakten. Död 1843.

Gift 1827 m. *Fredrika Wilh. Josefina Lindskog* d:r af lektorn och domk.-sysslom. Peter L. i Skara.

33. *Gabriel Söderlind* 1844—61. Se kons. notarierna.

34. *Anders Nik. Sandsjö*, f. 1821, pred. 1861. Se Skara st. matr. 1865.

—

Pastorer vid Skara hospital.

1. *Magnus Habardi*, oecon. paup., ligger begrafven i Skara med sin hustru *Ragnhild*.

2. *Andreas Olavi* hade för någon otillbörlig handling blifvit afsatt från sin tjenst, men infann sig hos k. Johan III med skriftliga bevis, hvaraf icke kunde annat synas, än att han vore oskyldig. Konungen befaller derföre konsist. i bref af d. 27 Juli 1581, att emedan hr Anders icke utan stor förargelse kunde komma till sitt förra prestebol, han i stället skall blifva de fattiges predikant vid Skara hospital. "Den andre, den nu är predikant, som dessutom är en yngling och på hvilken några resor

varit klagomål här hos oss, måge J eljest försörja med hvad lägenhet, som dertill vara kan". Andr. Olavi lefde ännu 1591.

3. *Petrus Erlandi*, concion. paup., underskr. 1593.

4. *Laur. Svenonis* 1612—13. Se past. i Otterstad.

5. *Nicolaus Jonæ*, kommin. i Skara 1630; resp. vid prestm. 1644; pastor pauperum 1645; hade varit kommin. i 15 år och de fattigas predikant i 6 år, då han dog d. 27 April 1651.

Gift m. *Christina Andersdotter*, som efterlefde.

6. *Olavus Magni*, prestv. 1637, hade någon tid varit kollega vid Skara skola, då han sattes till hospit. pastor 1652. Anklagades år 1656 att hafva tillställt landsköp, försnillat kronans tull och sålt öl på hospitalet; men ursäktade sig och blef frikänd. War nyligen död i Jan. 1666, då hans enka, h. *Anna*, af en borgare i Skara stämdes för oqvädinsord,

7. *Magnus Ol. Mitander* konstituerades till kollega vid Skara skola 1659; prestv. s. å.; pastor vid Skara hospital 1667. Död 1683.

Gift m. *Kerstin Pedersdotter*, som efterlefde och i anseende till sin mans flitiga och trogna tjenster vid hospitalet rekommenderades till konservation genom gifte med någon kapabel man. Hon blef ock omgift med efterträdaren. Barn: *Helena*, gift m. Magn. Hellstenius, past. i Wing, Å. h. *Anna* f. 1670, g. m. Pet. Kjellberg, past. i Ekby. *Olof*, skolmästare i Falköping.

8. *Nicolaus Myra* 1685—96. Se past. i Levened.

9. *Magnus Hellstenius* 1696—1704. Se past. i Wing, A. h.

10. *Carol. Jonæ Kempe*, f. i Kålland; studerade vid Göteborgs gymnasium; fick ven. concion. hos hr Th. Ollonberg 1673 och prestv. 1675 till kommin. i Forsshem. Tilltr. 1676 och hade af kyrkoherden halfva stommen att bo uppå. Hospit. pastor 1704. Död 1712.

Af hans barn var *en son* vid fadrens död åtta-årig studerande vid akademien; **en dotter** var g. m. prestm. Jon. Romeliui.11. *Bened. Andr. Österplan*, stud. i Ups. 1696; kantor vid Skara skola 1700 och erhöll socknegång i Lena och Tengened "emedan han hade stor möda att göra disciplarne färdiga i musiken"; prestv. 1701; tredje kollega vid Skara skola 1702; andre dito 1703; förste dito 1711; respond. vid prestm. s. å; hospit. pastor 1712. Död i Mars 1713.

Gift m. *Christina Lechander*, död 1750 vid 80 års ålder, d:r af Abrah. L., past i Lekåsa. Barn: *Stina* f. 1713, gift 1:o m. en Husman, 2:o m. snickaren Hurtin i Skara.

12. *Petrus Sven. Björnmark*, stud. i Lund 1697; prestv. 1701; past. adj. i Tunhem 1702; domk. kommin. i Skara 1703; hospit. pastor 1714. Död d. 23 Juli 1726.

Gift m. *Beata Svart*. Barn: *Britta* g. m. G. Wettermark, skolmäst. i Falköping.

13. *Joh. Bryn. Scarell*, son af borgmästaren Bryngel Persson i Skara; stud. i Lund 1703; kollega vid Lidköpings skola 1709; kommin. i Tådened 1720; men måste, till följe af friherrinnan Br. Chr. Bondes på Storeberg vägran att honom emottaga, återlemna fullmakten 1722 och återgå till sin förra tjenst; hospit. pastor 1726; tilltr. 1728. Död d. 28 Aug. s. å.

14. *Bengt Dahlbom*, stud. i Lund 1701; prestv. 1711 till huspr. hos grefvinnan Eleon. v. Ascheberg; adj. i Wing 1716; predikant i Hendene 1721; hospit. pastor 1730. Dog öfver 80 år gammal d. 10 Nov. 1742. — Han kallades "græske Bengt", förmodligen för sin skicklighet i grekiska språket.

Dahlbom var trolofvad 1721 med *Greta Unge*, d:r af kommin. Erik U. i Dala, och "måste stå dervid om hon ej kan öfvertalas till förlikning". Blef sedan g. m. *Elisabeth Thodenia*.

15. Mag. *Jonas Pet. Ekander*, son af Per Andersson och Karin Bengtsd:r, f. i Rafvelsg. Ribbenäs af Ekby förs. d. 23 Okt. 1695; stud. i Ups. 1716; konditionerade en tid i Falun och blef filos. mag:r 1728; prestv. 1731; skolmäst. i Sköfde 1733. Såsom fattig och sjuklig begärde han något understöd 1737; vik. hospit pastor 1742;

ordin, dito 1743. Död d. 30 Apr. 1759. — Han var "en stilla och from man, men något efterlåten att yrka på sina egna förmåner och rättigheter".

Gift m. *Anna Cathr. Hager*. Barnlös.

16. Mag. *Andr. Lidmark* 1760—72. Se past i Grolanda.

17. *Joh. Frondell* 1773—84. Se past i Wånga.

18. *Per Wennergren* 1784—91Efter Wennergrens afgång sköttes denna tjenst af stadens komministrar eller adjunkter. År 1832 flyttades hospit.-hjonen till Wadstena.. Se kommin. i Lena.

19. *Erik Stenholm* 1791—93. Se past i Stengårdshult.

20. *Per Thodin* 1794—1800. Se past i Herljunga.

21. *Joh. Ulr. Nordahl* 1800—08. Se past. i Lena,

22. *And. Björkegren* 1808—18. Se past. i Husaby.

23. *And. Blomgren* 1818—21. Se past i Sandhem.

24. *Olof Hasselskog* 1821—26. Se past. i Berg.

25. *Carl Joh. Synnerholm* 1826—32. Se past. i Undenäs.

—

2. LEVENED

Slädene var moderkyrka till d. 19 Sept. 1694, då Levened blef dertill bestämd..

Kyrkoherdar.

1. *Sigvidus*, curatus in Livina 1381.

2. *Paulus* in Livine har bevittnat ett gåfvobref 1395.

3. *Petrus* de Long, curat. & canon. Strengnes 1435.

4. *Laurentius Algotsson*, curat. 1485.

5. *Arne Laurentsson* 1488 och 1492.

6. *Thorbjörn* var pastor 1544 och 1555.

ordin, dito 1743. Död d. 30 Apr. 1759. — Han var "en stilla och from man, men något efterlåten att yrka på sina egna förmåner och rättigheter".

Gift m. *Anna Cathr. Hager*. Barnlös.

16. Mag. *Andr. Lidmark* 1760—72. Se past i Grolanda.

17. *Joh. Frondell* 1773—84. Se past i Wånga.

18. *Per Wennergren* 1784—91Efter Wennergrens afgång sköttes denna tjenst af stadens komministrar eller adjunkter. År 1832 flyttades hospit.-hjonen till Wadstena.. Se kommin. i Lena.

19. *Erik Stenholm* 1791—93. Se past i Stengårdshult.

20. *Per Thodin* 1794—1800. Se past i Herljunga.

21. *Joh. Ulr. Nordahl* 1800—08. Se past. i Lena,

22. *And. Björkegren* 1808—18. Se past. i Husaby.

23. *And. Blomgren* 1818—21. Se past i Sandhem.

24. *Olof Hasselskog* 1821—26. Se past. i Berg.

25. *Carl Joh. Synnerholm* 1826—32. Se past. i Undenäs.

—

2. LEVENED

Slädene var moderkyrka till d. 19 Sept. 1694, då Levened blef dertill bestämd..

Kyrkoherdar.

1. *Sigvidus*, curatus in Livina 1381.

2. *Paulus* in Livine har bevittnat ett gåfvobref 1395.

3. *Petrus* de Long, curat. & canon. Strengnes 1435.

4. *Laurentius Algotsson*, curat. 1485.

5. *Arne Laurentsson* 1488 och 1492.

6. *Thorbjörn* var pastor 1544 och 1555.

7. *Jonas Magni*, past. 1557, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 10 lod silfver och 40 rdr.

8. *Erland Svenonis 1574*, underskr. Ups. mötes beslut 1593 och dog 1595.

9. *Haquinus* uppgifves hafva varit pastor 1610, men torde endast varit hjelpeprest.

10. Arvidus Jonæ var född i Lidköping och blef pastor omkr. 1596. År 1626 kunde han för svaghet och sjukdom tjensten icke förestå, hvarföre Petrus Johannis förordnades honom till biträde. Dog den 19 Dec. s. å. och blef begrafven i Leveneds kyrka.

11. *Johannes Olavi* var först informator och bibliotekarie på Leckö, då han kallas "præceptor excellentissimus"; förordnades sedan till konrektor vid Skara skola 1619 och till kyrkoherde i Medelplana 1624. Erhöll derifrån transport till Levened 1629 och kallas v. prsepositus 1640. Riksdagsman 1643. Sedan han "genom enträgenhet förskaffat sig H. Excellens Fältherrens (Jak. De la Gardies) kallelse till Hjerpås pastorat", blef han år 1652 af konsist. tillsagd, att med första flytta dit. "Dessutom blef honom hårdt tilltaladt, att han bemödat H. Excell. om yttermera nådår för enkan". Någon flyttning lärer dock icke blifvit utaf, utan han dog här 1654. — Johannes

Olavi synes varit en lärd och skicklig man.

Hans hustru hette *Kerstin*. Sonen *Abraham Levander* blef kyrkoherde i Larf. *En dotter* blef gift med efterträdaren.

12. *Peder Jonæ Kaxe*, född i Hejde i Molla sockenEnligt en uppgift i kons. prot. 1743 var han född i Östergötland.: prestv. 1644. Hade varit huspred. hos fru Reuter på Levened och krigsprest vid Westg. infanteri, då han år 1654 rekommenderades till Leveneds pastorat af hr Henrik Reuter, "som åberopar sin rätt att derstädes tillsätta kyrkoherde, för den ansenliga kostnad, hans föräldrar på kyrkorna användt". Men "communi suffragio præpositorum blef hr Peder förhoppning om pastoratet alldeles afsagt. Och anhåller derföre konsist. att hr Reuter ville än taga saken i öfvervägande". Då inskickade denne i början af år 1655 en skrift från 4 adelsmän och 14 bönder, hvilka på hela församlingens vägnar begära hr Peder till kyrkoherde. Så måste konsist. meddela fullmakt den 28 Febr. s. å. Peder Kaxe dog 1675.

Gift 1:o med företrädarens dotter. 2:o med *Margareta Starenius*, d:r af Magnus S. pastor i Starkeryd af Göteb. stift. Hon fick sedan efterträdaren Laur. SidheliusEn uppgift att han äfven varit gift m. sin piga, *Kerstin Sunnesdotter*, grundar sig på berättelse af gammalt folk i församlingen.. Tvänne hans döttrar flyttade till Östergötland.

13. *Jonas Amb. Kinnerus* kommin. i Levened, erhöll 3 dagar före sin död fullmakt på detta pastorat. Se komministrarne härstädes.

14. *Laur. Andr. Sidhelius*, född i Sideneds socken af Hols pastorat 1631; prestv. 1667 till krigsprest vid Vestg. kavalleri. Kyrkoh. här 1676; tilltr. 1677. Död d. 22 Apr. 1695.

Gift 1:o 1668 m. *Cathrina Rhydell*, pastorsd:r från Ryda. 2:o m. *Margar. Starenia*, företrädarens Peder Kaxes enka. Hon lät på ålderdomen inlösa sig i Skara hospital och dog der. Barn af förra giftet: *Anders* sökte att blifva prest, men misslyckades i examen och blef fändrik vid Vestgöta dals regemente. *Johan*, kyrkoh. i Jung. *Kerstin*, g. m. efterträdaren.

15. *Nicolaus Myra*, född i Synnerby af v. past. och kommin. derstädes Petrus M. och Marg. Rydelia. Stud. i Ups. 1681, då han kallade sig Myrin; prestv. 1684 till adjunkt på Näset i Flo; kort derefter förordnad till pastor vid Skara hospital; tilltr. 1685. Han anklagades år 1687 af Johan Laurentin för otidiga ord och slagsmål, samt ålades att "sig från denna beskyllning purgera, så kärt honom är att behålla tjensten". Kyrkoh. här 1695; tilltr. 1696; respond. vid prestm, 1697. Död annandag Påsk d. 10 Apr. 1699. — Han hade goda kunskaper och var älskad af sin församling.Gift 1:o m. *Kerstin Sidhelius*Hon kallas i konsist. prot. *Kerstin Pedersdotter* och var förut gift med hospit. pastorn Magn. Mitander. Synes således varit Sidhelii stjufdotter och Peder Kaxes dotter., företrädarens dotter; 2:o m. *Annika Helgonius*, pastorsdotter från Sköfde. Af sednare giftet var en son, född 1698 död 1700.

16. Kand. *Andr. Ol. Ersberg*, bondeson från Erikstorp i Synnerby; stud. i Ups. 1683; var pedagog hos öfverste I. Fleetvood 1689 och ansågs skicklig till ordination; utgaf 1692 en disputation "de contemplatione Solis", som, dedicerad till drottn. Ulrika Eleonora, skaffade honom löfte om en god lägenhet. Filos. kand. 1693; prestv. s. å. Pastor vid Amiralitetet och gjorde med örlogsskeppet Kalmar 2:ne resor till England. Kyrkoh. här 1699; tilltr. 1700. Död den 18 Apr. 1701.

Gift m. *Anna Maria Wallerius* från Östergötland. Hon var ett mycket skönt fruntimmer, men blef efter mannens död alldeles vanställd genom kopporna. Hade 3 barn.

17. *Magnus Gunn. Collin*, bondeson från Backetomten i Säter af Horns pastorat. Stud. i Ups. 1684; prestv. 1695 och återvände till akademien. Nedkallades derifrån att blifva domprostens domesticus 1697; v. kollega vid Skara skola 1698; ordin. dito 1700. Efter undergången vacker pastoralexamen blef han ensam föreslagen till Leveneds pastorat 1702, att gifta sig med kyrkoh. Ersbergs enta; erhöll fullmakt s. å., flyttade till Levened och predikade

der Nyårsdagen 1703, men dog redan d. 2 Mars s. å. Ogift.

18. Mag. *Johannes Hof* d. y., en halfbroder till prosten Joh. Hof d. ä. i Fogelås och son af kyrkoh. Sveno Corylander i Hofva, född i Juni månad 1666; stud. i Ups. 1688; magister 1697; prestv. 1699; erhöll s. å. konrektors titel och blef 1700 ordin. konrektor vid Skara skola; rektor 1701 genom kongl. fullmakt, dat. Lais d. 19 Mars. Sökte matematiska lektionen 1703, men blef förbigången såsom "mindre skicklig till ungdomens undervisning". Kyrkoherde här 1704; oppon. vid prestm. 1706;v. præses 1711; prost på egen begäran 1715. Död den 12 Mars 1739.

Gift 1:o 1701 med rektor C. Undéns enka *Christina Wallvik*, f. 1675 död 1723"Denna för sina många stora förmåner och egenskaper berömda prostinna" blef ihjälslagen af åskan i Hofva kyrka., d:r af assessor Jöns W. och Magd. Rudbeck. 2:o 1728 med kyrkoh. And. Lundgrens enka i Lekåsa *Cathr. Marg. Levchovia*. Barn af förra giftet: *Sven* f. 1703, professor och lektor i Skara. *Magdalena* f. 1704, g. m. kyrkoh. And. Laurén i Hellstad. *Gertrud* f. 1711, g. m. kyrkoh. Joh. Lundgren i Rångedala. *Peter*, f. 1712 död 1781, advokatfiskal. *Jöns* f. 1713, hofauditör, mönsterskr. vid Lifregem. *Nils* f. 1719, död som gymnasist 1735.

19. *Petrus Riddelius*, son af kommin. Jonas R. i Lena, född derstädes d. 16 Jan. 1697; stud. i Ups. 1718. Sedan han konditionerat i flera förnäma hus, blef han prestv. i Strengnäs 1724 till huspred. hos riksr. Törnflychts moder och s. å. antagen till e. o. predikant vid Lifgardet. Ordin. reg.-pastor vid samma regemente och assessor i hofkonsist. 1735. Kallad af Leveneds församling till kyrkoh. erhöll han fullmakt 1740 och tilltr. s. å. Utnämndes till predikant vid nästa prestmöte 1751. Dog den 13 Sept. 1752.

Gift 1723 med *Christina Ekman* f. 1702, död 1788, dotter af notarien Henrik E. i Stockholm. Barn: *Brita Christina* f. 1724, g. m. efterträdaren. *Ulrika* f. 1738, g. m. kommin. Lars Gellman i Mellby. *Märta Sofia* död og. 1790. *Erik Magnus* f. 1742 död 1794, inspektor vid Limmareds glasbruk. *Beata* f. 1748, g. m. kommin. And. Fellskog i Böne.

20. Mag. *Johan Wennergren*, son af kyrkoh. Jakob W. i Amnehärad, född derst. den 3 Jan. 1712; reste till Ups. 1730; magister 1740: prestv. 1741 till past. adj. i Hjerpås. Antogs ad interim till gymn. adj. och medhjelpare åt konsist. notarien 1744; kons.-aman. 1745; förste kollega vid skolan 1746; kons. notarie 1747; konrektor 1751. Kyrkoh. här den 11 Juli 1754; tilltr. 1755;prost 1759; v. kontr.-prost 1771; v. præses vid prestm. 1773 och var vid flera tillfällen adjungerad ledamot i konsistorium. Död af vattusot, efter en kort och med kristligt tålamod utstånden sjukdom, den 23 Febr. 1782, sedan han med flit och heder förvaltat herdesysslan nära 27 år. Han egde synnerlig munterhet och embetsdrift jemte god helsa intill sista åren af sin lefnad. I början måste han utstå många strider med det styfsinta folket i Levened och sökte sig derifrån.

Gift 1747 med företrädarens dotter *Brita Christ. Riddelius*, död 1800. Barn: *Hedvig Margareta* f. 1749, g. m. kyrkoh. Lars Alenius i Forsshem. *Jakob Theodor* f. 1751, aktuarie i Bytes- och Redukt.-verket. *Per*, kommin. i Lena. *Anna Stina* f. 1757, död og. 1828. *Johanna Brita* f. 1760, död og. 1798.

21. *Peter Fogelqvist*, son af skogvaktaren Sven F. och Elin Bengtsdotter, f. i Björke den 10 Okt. 1746; stud. i Upsala 1769; prestv. 1773; e. o. bat.-pred. vid flottan 1775; past. ex. 1776; kommin. vid Skeppsholms förs. i Stockholm s. å.; ordin, bat.-pred. 1781; kyrkoh. här 1782; tilltr. 1784; respond. vid prestm. 1794; v. kontr.-prost 1796, 1810 och 1812; ledam. af K. W. O. 1826. Död den 13 Juni 1829.

Gift 1:o 1784 m. *Elisab. Hernberg*, död 1788, dotter af handelsm. Jonas H. i Stockholm. 2:o 1789 m. *Christ. Charl. Orell*, död 1800, dotter af bokh. i krigskolleg. Carl Fredrik O. 3:o 1801 m. *Eva Lovisa Goss*, dotter af mönsterskr. Fredr. Peter G. och C. E. Holmqvist. Barn: *Magdalena Elinia* f. 1785, död og. 1800. *Helena Christina* f. 1790, g. m. kommin. H. Wästberg härstädes. *Elisabeth Charlotta* f. 1805, g. m. majoren C. E. d'Orchimont.

22. Mag. *Gustaf Norén*, son af prosten doktor Daniel N. i Husaby, född derst. d. 5 Juni 1791; stud. i Upsala 1810;

magister 1815, præs. i Upsala 1816; prestv. s. å. till kommin.-adj. i Ad. Fredr. förs. i Stockholm; v. lärare vid stora Barnhuset 1817; kollega vid Ad. Fredr. skola 1818; past. ex. 1821; rektor vid samma skola 1822;

kyrkoh. här 1830; tilltr. 1832; prost 1835; v. kontr.-prost 1835—38 och 1841—43. Död den 25 Jan. 1866.

Gift 1:o 1824 m. *Carol. Charl. Brusewitz*, dotter af Carl B., lagman, R. N. O.; 2:o 1832 m. *Carol. Wetterman*, dotter af kamrer A. J. Wetterman på Ranåker. Barn: *Carl Gustaf* f. 1825, v. pastor. Daniel Theodor f. 1827, landtbrukare. *Per Adolf* i. 1833, student, landtbrukare. *Johan Wilhelm* f. 1836, död 1850. *Otto Gideon* f. 1840, landtbrukare. *Serafia Amalia Elisabet* f. 1842, g. m. postinspektoren P. C. Bergman.

23. *Johan Jungner*, son af prosten Jonas J. i Jung, född i Fröjered den 29 Okt. 1804; stud. i Lund 1826; prestv. i Göteborg 1828; kommin. i Härened 1839; tilltr. 1840; past. ex. 1853; kyrkoh. i Björke 1858; tilltr. 1859; dito här 1867; tilltr. 1868.

Gift 1840 m. *Carolina L. Lundblad*, dotter af kontr.-prosten Gustaf L. i Grefbäck. Barn: *Johan Gustaf*, student. *Jonas August*, på bruk. *Ernst Teodor*, student. *Lydia Carolina. David Oskar. Sofia Charl. Johanna.*

—

Komministrar.

1. *Magnus Svenonis* 1630—59, se past. iSkarstad.

2. *Jonas Amb. Kinnerus*, född 1616 på Böle säteri i Kinne härad. Fadren var en rik bonde eller arrendator, som säges hafva begrafvit sitt penningeskrin och, när han kort före sin död af sonen, som då redan var prest, derom tillspordes, ej kunnat gifva tydligare svar, än att det stode under sänggolfvet eller taket. Skrinet fanns icke igen. Kinnerus blef prest 1644; var först huspred. hos general Stake på Öjared och blef sedan kommin. här 1658. Han var "en man med stora meriter";

blef utn. till kyrkoh. i denna församling 1676, men dog 3 dagar derefter den 14 Mars s. å. och ligger begrafven midt på kyrkogången i Sparlösa.

Gift m. *Gunilda Andersdotter*, frustupiga på Öjared. Hon blef omgift med efterträdaren. Barnen kallade sig först *Sparlin* och sedan *Sparling*Sedan Anders Sparlin genom o förtulladt gods råkat i olycka, ändrade syskonen sitt namn. *Johan*, kommin. härstädes. *Ambjörn*, bildhuggare, död 1730. *Anders*, först köpman, sedan mönsterskrifvare, gårdsrättare och slutligen torpare. *Annika*, g. m. sadelm. Olof Nilsson. *Karin*, g. m. kornetten Sven Larsson. *Brita*, g. m. rusth. Hallor Andersson i Läguum. *Christina*, g. m. klockaren Westman i Skara. *Märtha*, g. m. kyrkoh. Joh. Sidhelius i Jung. *Maria*, död 1701, g. m. fogden Per Norgren på Lindholmen.

3. *Andr. Siggonis Myricius*, bondeson ifrån Öttums by i Jung. Var först informator hos fru Reuter på Longs herregård, sedan huspr. hos öfverstelöjtn. Ulfsparre på Ulfstorp; blef prestv. 1672 till adjunkt i Larf, "der han skulle hafva kost med härberge och säng, 10 rdr i lön samt nödtorftiga linkläder och skor". Kommin. i Levened 1677, med halfva tilldeln. stommen att bo uppå. Bönderna ville dock ej taga honom emot, utan klagade att han i nattvarden gifver somliga 1/2 oblat, andra 3 oblater, och sedan spiller han dem öfver med vinet. Som han lärer varit nog svag både uti studier och predikande, fick han sin stjufson Joh. Sparling till medhjelpare 1684. Dog den 22 Jan. 1691.

Gift med företrädarens enka *Gunilda Andersdotter*, som dog 98 år gammal 1714.

4. *Johan Sparling*, son af ofvannämnde kommin. Jonas Kinnerus, född den 14 Aug. 1651; blef stud. i Upsala

1676; prestv. 1679 till biträde åt sin stjuffader; v. kommin. 1684 och ordin, dito 1691 "sedan han profpredikat i domkyrkan". Sökte förgäfves att blifva kyrkoherde härstädes 1695 och 1701. Han var den förste som bebodde kapellansbostället Skyttag. Long, der han dog den 8 Sept. 1716.Gift 1685 med *Brita Kempe*, död 1729, pastorsdotter ifrån Skarstad. Barn: *Jonas* f. 1687, fältväbel. *Annika* f. 1686, g. m. 2:ne efterträdare.

5. *Bened. Andr. Ljungbeck*, bondeson från Ljungstorp i Warola, blef stud. i Upsala 1705; prestv. 1711 till huspr. hos hofstallm. Gust. Hård på Kaflås. Kommin. här 1717; past. ex. 1728. Bodde först i Long, sedan i Frittorp och sist på Stommen i Sparlösa. Dog Pingstdagen den 17 Maj 1730.

Gift 1717 med *Annika Sparling*. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: *Anders* f. 1720, fändrik. *Gustaf* f. 1722, mönsterskrifvare. *Lars* f. 1724, prestv. 1754, död som adjunkt 1765. *Johanna* f. 1726, död og. 1765.

6. *Magnus Tengdahl*, son af frälsefogden Erik Andersson och Ingeb. Göransdotter, född i Brog. Främmestad den 27 April 1687; blef stud. i Upsala 1712; antog kondition hos kyrkoh. Törning på Riddarholmen 1715; kollega i Lidköping 1720; prestv. s. å.; måste lemna kollegatet med behållande af 1/3:del utaf lönen 1722 och var sedan adjunkt på flera ställen. Kommin. här 1731, med skriftlig förbindelse, att "utan förargelse lefva, intet öfverflödande uti mat och dryck, oskicklighet i lag och samqväm, emot en och annan oartig, mindre obstinat och uppstudsig, eller ock enkan med sina barn på sätt och vis otjenligen tillhandagå, med hvilken han äktenskap bygga skall"; tilltr. 1732. Död den 27 April 1754.

Gift 1731 med företrädarens enka *Annika Sparling*, död 1757. Barnlös.

7. *Asmund Thodin*, son af kommin. Johan T. i Mellby, född i Skarstad den 30 April 1711; stud. i Upsala 1736; prestv. 1743; adjunkt i Horn, Amnehärad, Sjogerstad, Klefva och österplana; kommin. här 1754; tilltr. 1755. Dog såsom stiftets ålderman den 5 Juli 1797. — Asm. Thodin blef år 1750 utesluten från förslaget till Sjogerstads sacellani, och då han klagade deröfver hos K. Maj:t, insände konsist. följande förklaring: "Thodin har för 8 à 9 år sedan varit anklagad för lönskaläge och gått värjemålsed; blifvit inför domkapitlet öfvertygad om uppenbar osanning, då han skriftligen intygat sig varaförlofvad med kyrkoherdens i Horn dotter, som blef. död, men sedan, efter otidigt sänglag, äktat hennes syster; stiftat oenighet mellan sin svägerska och hennes man, samt lefvat i oenighet med lärarne i de församlingar, han varit, af hvilka föröfrigt all fridsamhet blifvit förspord."

Gift 1748 med *Cathrina Lund*, död 1806, dotter af kyrkoh. Michael L. i Horn. Barn: *Märta Cathrina*, g, m. klockaren Tengberg i Örslösa. *Johan* f. 1751, dog som fadrens adjunkt 1777. *Maria Elisabeth* f. 1754, död og. 1793. *Per*, pastor i Herljunga. *Anders*, fadrens efterträdare.

8. *Anders Thodin*, den förres son, f. i Levened d. 13 Aug. 1765; stud. i Upsala 1789; prestv. 1793 till fadrens adjunkt; komminister här 1797; tilltr. 1798. Död den 12 April 1823.

Gift 1800 m. *Brita Christina Jungqvist*, traktörsdotter från Landvetter. Barn: *Anna Cathrina* f. 1804, g. m. landtbrukaren A. P. Lundberg.

9. *Hans Wästberg*, son af trädgårdsmästaren Peter Larsson och Elliken Ekerot, f. i Hool den 10 Dec. 1791; stud. i Upsala 1812; prestv. 1813; v. past. här 1817; utn. kommin. 1823. Död före tillträdet d. 19 Jan. 1824.

Gift 1817 med *Helena Christ. Fogelqvist*, prostedotter från Levened. Barn: *Lovisa Charl.* f. 1817, g. 1:o m. past. adj. Sven Odström, 2:o m. kommin. J. Lithander i Tunhem. *Carl Peter* f. 1820, landskontorist. *Victor August*, kollega i Mariestad. *Hans Efraim*, kommin. i Wenersborg.

10. *Carl Fröjer*, son af gästgifvaren Gustaf Carlsson och Maria Andersdotter, f. i Fröjered d. 4 Dec. 1786; stud. i Upsala 1811; v. kollega i Mariestad 1813; prestv. 1814; v. kommin. i Blidsberg; ordin, dito här 1824; tilltr. 1825. Död den 28 Juni 1840.

Gift 1825 med *Eva Sjöberg*. Barn: *Melchina Sofia Maria* f. 1827, död ogift. *Carol. Aug. Annette* f. 1829, död ogift. *Carl Aug. Ferdin.* f. 1833, död ung. *Moses Joh. Wilh.* f. 1836, död ung. *Eva Fredr. Georgina* f. 1840.

11. *Anders Warodell* 1841—56. Se past. i Mellby.12. *Anders Gust. Forssblad*, son af exped.-kronof. Johan F. och S. Bergin, född i Lekåsa d. 30 Nov. 1807; stud. i Upsala 1829; prestv. 1832; kommin. i Tådened 1842; tilltr. 1844; dito här 1856; past. ex. 1858.

Gift 1838 med *Fredr. Wilh. Billdahl*, dotter af kontr. prosten Anders B. i Dimbo. Barn: *Matilda Elisabet. Amalia Josefina. Teodora Benedikta. Ernst Teodor*, flyttat till Brasilien.

—

3. SALEBY.

Kyrkoherdar.

1. *Jonas Dionysius*. Hans namn med årtalet 1228 finnes på den mindre klockan i Saleby.

2. *Bero* var curatus 1290.

3. Herr *Hælner* nämnes 1415.

4. *Olav. Svenonis*, curat. & canon. Scar. 1430 och 1460.

5. *Hans*, pastor 1544, prost öfver Skånings härad 1551, lefde ännu 1554,

6. *Jonas* var pastor 1557.

7. *Andr. Olavi* var pastor 1571, då han till Elfsb. lösen erlade 20 rdr. Underskr. liturgien 1577. Ligger begrafven under en stor sten öster om Saleby kyrka.

År 1591 lade k. Johan III detta pastorat såsom prebende under domprosten i Skara, men icke långt derefter fick det åter egna kyrkoherdar.

8. *Arvidus* har underskr. riksdagsbeslutet 1610.

9. *Laurentius* var pastor i Tunhem, men blef för något svårare brott afsatt från denna tjenst och transporterad till Saleby 1610.

12. *Anders Gust. Forssblad*, son af exped.-kronof. Johan F. och S. Bergin, född i Lekåsa d. 30 Nov. 1807; stud. i Upsala 1829; prestv. 1832; kommin. i Tådened 1842; tilltr. 1844; dito här 1856; past. ex. 1858.

Gift 1838 med *Fredr. Wilh. Billdahl*, dotter af kontr. prosten Anders B. i Dimbo. Barn: *Matilda Elisabet. Amalia Josefina. Teodora Benedikta. Ernst Teodor*, flyttat till Brasilien.

—

3. SALEBY.

Kyrkoherdar.

1. *Jonas Dionysius*. Hans namn med årtalet 1228 finnes på den mindre klockan i Saleby.

2. *Bero* var curatus 1290.

3. Herr *Hælner* nämnes 1415.

4. *Olav. Svenonis*, curat. & canon. Scar. 1430 och 1460.

5. *Hans*, pastor 1544, prost öfver Skånings härad 1551, lefde ännu 1554,

6. *Jonas* var pastor 1557.

7. *Andr. Olavi* var pastor 1571, då han till Elfsb. lösen erlade 20 rdr. Underskr. liturgien 1577. Ligger begrafven under en stor sten öster om Saleby kyrka.

År 1591 lade k. Johan III detta pastorat såsom prebende under domprosten i Skara, men icke långt derefter fick det åter egna kyrkoherdar.

8. *Arvidus* har underskr. riksdagsbeslutet 1610.

9. *Laurentius* var pastor i Tunhem, men blef för något svårare brott afsatt från denna tjenst och transporterad till Saleby 1610.

10. *Anders* hade ej bättre öde. Han berättas hafva omkring 1625 blifvit afsatt för trolldom och degraderad till kapellan i Hendene, "der vid hans dödsstund korpar sutto på kyrkotaket."

11. Domprosten *Olof Fristadius* fick Saleby till prebende på 1630-talet och behöll det äfven såsom biskop till sin död 1654. Hans enka hade nådår till 1656.Under denna tid nämnas såsom v. pastorer: *Petrus Olavi* 1642. Död den 14 Aug. 1647. Ligger med sin hustru *Ingeborg Påfvelsdotter* begrafven på östra sidan om Saleby kyrka.

Gabriel Svenonis 1648, död 1655.

12. *Johannes Scarander*, son af biskop Olof Fristadius, orerade såsom student i Upsala 1649 "de invidia"; prestv. 1653 och blef kyrkoh. i Saleby 1655, "dels för fadrens meriter, dels för det kollationsbref, han af sin fader undfått, medgifvande dock konsist., att han ännu ej gjort sig meriterad af detta pastorat." Domprosten Omoenius var af den tanke, "att bisk. Fristadius haft Saleby såsom ett officiale, då han var domprost, hvarföre det nu borde följa embetet." Tvisten derom, huruvida Saleby varit "personale eller officiale", fortgick under hela följande året, och Scarander fick ej tillträda förrän 1657. Såsom pastor har han varit den förste som inrättat kyrkoböcker och sockenstämmoprotokoller, dem han fört med en vacker stil och med "korta och bindande talesätt". Han dog redan 1660.

Gift m. *Sigrid Larsdotter* af hederlig slägt. Hon blef omgift med doktor Thom. Fabricius och inlöstes i Skara hospital 1677, der hon dog 1696. Barn: *Olof Scharin*.

13. *Sveno Laur. Bornander*, född i Borna af Dala pastorat 1613; stud. i Upsala 1642; prestv. 1645. Tjente först vid skolan i 3 år; var sedan krigspredikant i 14 år, hvarunder han bevistade krigen i Danmark och Tyskland, äfvensom i Polen, der han vid Warschaus öfvergång till fienden förlorade all sin egendom; led sedan mycket så väl af fiendens förföljelser, som af pesten och andra sjukdomar. Under kriget befordrades han 1658 tillpastor vid grefve Gust. Oxenstjernas regemente; anmälde sig följande året till Slöta pastorat; men "emedan han ej vändt sig till dem som mesta rösten hafva, utan sökt applaus hos bönderna, dragande en del af dem in till kapitlet," kunde han icke blifva föreslagen till detta pastorat. Blef pastor i Saleby 1661; tilltr. 1662; var riksdagsman 1682 och dog 81 år gammal den 10 Maj 1694.

Gift med *Elisabeth Hansdotter*, med hvilken han hade 16 barn.Vid sin död hade han tillsammans 62 barn och

barnabarn. *Maria* var gift hustru och omkr. 50 år vid fadrens död. *Johan*, pastor i Yllestad. *Sven*, fadrens efterträdare. *Anders*, prost och kyrkoh. i Bro af Bohus län, död 1750. *Helena*, g. m. Lars Granander, kommin. i Segerstad. *Jakob* var hemma hos fadren 1689. *Kajsa*, f. 1663, g. m. kyrkoh. Törn. Enegren i W. Klefva. *Samuel. Sara* död 1738, 67 år gammal.

14. *Sveno Sv. Bornander*, den förres son, af almogen kallad "Lille-Sven", föddes 1655, kom till Upsala 1678, prestv. 1682; kollaborator vid Borås skola 1683; fick tillstånd att flytta till Saleby 1685, men utan bestämdt löfte om succession efter sin fader. Sedan han på 10:de året här varit adjunkt med 8 tunnor i lön och ett litet kronohemman att bo uppå, erhöll han fullmakt på pastoratet 1694. Respond. vid prestm. 1697. Då han i början af 1699 skulle rida hem från ett gästabud i Röcke by i Trässbergs socken, stupade hans unga, ystra och oskodda häst. Foten fastnade i stigbygeln och han släpade ett stycke med, till dess han skakades lös genom hästens häftiga språng. Af utsände personer från prestgården återfanns han så nära död, att endast de sista rörelserna af lif förmärktes. Biskop Rudbeck höll likpredikan och hade till ingångsspråk: "vandra varligt, ty verlden är farlig."

Gift med *Margareta Svartman*, dotter af befallningsman Olof S. i Levened. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: *Maria*, g. m. löjtn. Peter Sundberg. *Annika*, g. m. kommin. Sven Dahlbeck i Hjerpås.

15. *Ericus Ben. Dahlgren*, född i Fogelås 1657; int. i Visingsö sk. 1672 under v. rektor Virknæus. Hansdiscipel var sedermera riksrådet grefve Sven Lagerberg. Stud. i Åbo 1683. Då han efter 7 års vistande i Finland skulle återvända hem, stötte fartyget på grund, "och han blef der sittande natt och dag i stor lifsfara". Kollega vid Mariestads skola 1690; v. rektor under hr Gaddelii sjukdom 1692; ordin. rektor 1694: kyrkoh. här 1699; tilltr. 1700; pred. vid prestm. 1708. Prost öfver sin församling. Död 1735, 78 år gammal.

Gift med företrädarens enka *Marg. Svartman*. Barn: *Sven* f. 1701, kansliråd i kanslikollegium. *Anders*, hofrättskommissarie, död 1750. *Christina* f. 1708, g. m. efterträdaren. *Beata*, g. m. kyrkoh. And. Salmenius i Amnehärad. Bengt.

16. Mag. *Petrus Strandman*, son af kyrkoh. Petrus S. i Hjerpås, född i Warola den 6 Okt. 1695; stud. i Upsala 1716; magister 1728; prestv. 1730 till past. adj. i Saleby: kyrkoh. derst. 1735; oppon. vid prestm. 1737, pred. 1741 och 1745. Död den 27 Dec. 1752 och nedsatt i prosten Dahlgrens graf.

Gift 1732 med företrädarens dotter *Christina Dahlgren*. Barn: *Sidonia* f. 1733, g. m. 1:o kommin. Lars Herndahl i Synnerby, 2:o inspekt. Peter Puke. *Erik* f. 1741, målare. *Anna Maria* f. 1744, g. m. bokh. Joh. Sahlberg. *Peter. Margareta.*

17. Mag. *Christofer Dahl*, son af kyrkoh. Erik D. i Dala, född derst. den 31 Mars 1717, stud. i Upsala 1735, magister 1743; prestv. i Skara af biskop Rhyzelius s. å.; past. adj. i Dala; tredje pred. i Warnhem 1748; past. ex. 1750; rektor vid Borås skola 1752, men hindrades genom anförde besvär att tillträda förrän 1754. Kyrkoh. här 1755 och installerades af bisk. Halenius 1757. Oppon. vid prestm. 1768, prost 1771. Tillkallad att såsom assessor consistorii deltaga uti förslags uppsättande till domprost-embetet, reste han den 7 maj 1771 frisk till Skara, insjuknade der af invärtes slag och dog den 14 i samma månad, 54 år gammal. Liket fördes hem till Saleby. Boet uppgafs till hans kreditorer. — År 1763 skref konsist. till kyrkoh. Dahl, som gjort sig känd för att hålla religiösa sammankomster i sitt hus, visserligenberömmande hans nit, men derjemte tilläggande: "Om flera personer af allehanda stånd och kön skulle komma tillsammans, endast i afsigt att i deras lärares närvaro med hvarandra i gudaktigheten sig uppbygga, utan uppsåt att för honom yppa och andraga någon sig enkannerligen åliggande angelägenhet och derutinnan råd söka; kan konsist. för sin del ej annat finna, än att sådant är stridande mot k. förbudet om hemliga sammankomsters hållande, skolande hr kyrkoherden påminnas om att bruka all möjlig försigtighet."

Gift 3 gånger, 1:o m. *Joh. Helena Enegren*, död 1760, dotter af kyrkoh. Abraham E. i Dala; 2:o 1762 m. *Helena Elis. Kolmodin*, död 1768, dotter af prosten Olof K. i Flo; 3:o 1770 m. *Anna Chr. Svinhufvud*, dotter af major Jöns S. och enka efter häradsh. Pet. Norberg på Dal. Blef sedan omgift med kyrkoh. Pet. Hamner i Åmål och

häradshöfdingen Gudm. Löwenhjelm. Barn: *Erik* f. 1749, teol. dokt. och pastor i Sköfde. *Anders* f. 1751, botanices demonstrator och med. adjunkt i Åbo, död 1789, en utmärkt, alltför tidigt bortgången naturforskare. Blomman Dahlia bär hans namn. *Christofer*, f. 1758, död 1809, teol. dokt., professor i grekiska språket vid Upsala akademi. *Olof Kolmodin*, f. 1766 död 1845, professor Skytteanus i Upsala.

18. Mag. *Sebastian Silvius*, son af prosten Anders S. i Dala, född derst. den 24 Jan. 1728, stud. i Upsala 1747, magister 1755, prestv. 1758; bat. pred. vid Skaraborgs reg. s. å.; regementspastor s. å. Afgick med regementet till Pomern och bevistade derstädes 3 års kampanjer. På församlingens enhälliga kallelse utn. till kyrkoh. i Saleby 1771; tilltr. 1774. Han hade redan i Pomern lagt grund till en fortfarande sjuklighet och dog af vattusot den 9 apr. 1776.

Gift 1761 med *Cajsa Wångberg*, född 1732, dotter af löjtn. Peter W. och Brita Tranhemius. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: *Andreas* f. 1764. *Brita Johanna* f. 1768, g. m. prosten B. Knös i Källby. *Anna Helena* f. 1773, g. m. domprosten C. J. Knös i Skara. *Sebastian* f. 1776, juris docens i Upsala.

19. Mag. Erik Östman, son af landsgevaldigern Bryn-gel Ö. och Ingegerd Behmer, född i Fredsberg den 2 Juli 1728; stud. i Lund 1748; magister i Greifswald 1755; presiderade derst. 1756; prestv. 1758 och var adjunkt på flera ställen; rektor vid Wenersborgs skola 1770 och tilllika brukspred, vid Kållerö; orator vid prestm. 1773, då hans tal begärdes till tryckning; efter enhällig kallelse utn. till kyrkoh. i Saleby 1776; tilltr. genom ackord 1777; prost 1785. Död den 28 Sept. 1803, 75 år gammal. Prosten Erik Östman hade i yngre åren god helsa, men led på ålderdomen af hosta och giktkrämpor. Hans lynne var mycket jemnt och fridsamt. Sista aftonen lade han sig frisk och glad, sedan han efter aftonmåltiden talat om sin faders och sina bröders hastiga dödssätt, sjuk-nade kl. 3 på morgonen och afsomnade stilla 2 timmar derefter. Med denne vördnadsvärde läraren är Ostmanska namnet på svärdssidan här i stiftet utgånget.

Gift 1777 med företrädarens enka Cajsa Wängberg, död 1808, Barnlös.

20. Bengt Sahlmark, son af kommin. Carl S. i Hjerpås, född derst. den 2 Febr. 1746; stud. i Upsala 1766, prestv. 1771 till fadrens medhjelpare; tjenstgjorde sedan på flera ställen; kommin. i Ransberg 1782; kyrkoh. här 1804; tilltr. 1805. Död den 17 April 1810. Om honom har blifvit sagdt, att "han ville agera en andans man."

Gift med Mar g. Olofsdotter Kruse. Barn: Maria Brita, g. m. Anders Brun från Odin

21. Gabriel Johan Lokrantz, son af frälseinspekto-ren Carl Johan L. och J. J. Franzich, född i Tådened den 9 Mars 1754; stud. i Upsala 1776; prestv. 1778; v. kommin, i Bottnaryd 1781; ordin, dito 1798; kyrkoh. här 1810; tilltr. 1812. Död den 15 Juli 1823.

Gift 1784 m. Eva Bogren, dotter af kronobef. Daniel B. Barn: Carl Peter, major, död 1844. Gu st Fredrik Wilhelm f. 1799, bruksläkare och predikant vid Söderfors. Joh. Daniel f. 1801, landtbrukare. Maria Cathr. g. m. kommin. G. Wenerbom i Wånga. Hedvig Fredri-ka, g. m. possess. J. H. Forssenius. Joh. Christina, g. m. fanj. Bogren. Eva Helena, g. m. löjtn. J. P. Karlberg.

22. Lars Kjellén, son af hemmansbr. Jöns Larsson och Christina, född i Kettilstorp i Slöta församling den 22 Juni 1757; stud. i Upsala 1784; prestv. 1787; adj. och v. past. i Tådened; kommin. här 1800; past. ex. 1812; kyrkoh. här 1824; tilltr. 1826. Död 1828.

Gift 1800 m. Mar g. HeL Hallbeck, enka efter kommin. Junggren härstädes. Barn: Johan f. 1802, apotekare i Strömstad, död 1834. Lars Erik, kommin. i Mellby. Christina, g. m. kommin. J. Tonell i Asaka. Mcirtha Ulrika f. 1811, g. l:o m. kommin. A. Hultman i Rängeda-la, 2:o m. prosten A. Skärman i Undenäs. Eva, ogift. Helena, död 1826.

23. Mag. Joh. Thore Hellstadius, son af domk. sysslom. iVnders H., född i Skara den 10 Jan. 1771; stud. i Upsala 1790; prestv. 1799; magister i Greifsvald 1803; v. kollega i Lidköping 1804; past. adj., v. pastor och slutligen kommin. derst. 1812; past. ex. 1816; kyrkoh. i Björ-ke 1821; tilltr. 1823; kyrkoh. här 1830; prost 1833. Död den

2 Okt. 1834.

Gift 1815 med Helena Juvén, dotter af handl. Anders J. i Lidköping. Barn: Anders Thore f. IS 17, bruksbokhållare, sköt ihjäl sig. Lars Johan f. 1825.

24. Johan Lorentz Sylvén, son af kommin. Haqvin S. i Bitterna, född derst." den 30 April 1787; stud. i Upsala 1808; prestv. 1810; adjunkt på flera ställen; kommin. i Thun 1820; dito i Mariestad 1827; past. ex. 1829; kyrkoh. i Saleby 1835; tilltr. 1836; prost 1841. Död d. 15 Aug. 1844.

Gift 1821 m. Anna Carolina Thorma», dotter af kommin. Emauuel T. i Hofva. Barn: Hilda, g- ni. prosten C. E. Carlson i Hjälstad. Johan Hat/vin f. 1825, handl. i Hofvä. Olof Emanuel l 1827, svagsint. Malin f. 1830, g. m, rektor N. L. Ahlberg i Skara.

25. [Jans Arvid fjälländer, son af stadskassören Håkan G. och B. J. Lidström, f. i Undenäs d. 5 Febr. 1780; stud. i Upsala 1801; prestv. 1805; e. o. bat.-pred. vid Skaraborgs regemente 1806; kommin. i Odensåker1812; v. past. 1813; past. ex. 1824; kyrkoh. i Daretorp 1827; prost 1831: kyrkoh. här 1848.

Gift 1814 m. Anna Katrin a Lundblad, d:r afkontr.-prosten Gustaf L. i Grefbäck. Barn: Gustaf va Joh. Sofia, g. m. regem.-skrifvaren L. Ahgren. Sven Otto Hemming, kornmin. i Berg. Hans Gustaf Wilhelm, häradsskrifvare i Sköfde fögderi. Maria Ottiliana, g. m. kommin. A. Jung-ner i Örslösa. Anna Hedv. Charlotta. Ture Alf rid.

Komministrar.

1. Andreas Eric i underskr. Upsala mötes beslut i;>93.

2. Hrgnolfus Erici hade länge varit kapellan 1656, och fick Stommen med pastoralierna af Trässberg vid Scaranders tillträde 1657. Han har sedan ej länge lefvat.

3. Laurentius Olavi, prestv. i Skara 1644; kallas "diaconus i Saleby" 1655 och har efterträdt hr Bryngel omkr. 1660. Han anklagades 1661 för lägersmål, men blef frikänd; han beskylldes ock 1662 för att hafva af-vetat men förtegat, huru ett groft brott blifvit begånget i hans hus. Dog i slutet af år 1673. Var gift.

4. Nicolaus Andr. Hylländer, prestv. 1657, sökte militie-tjenst efter Lars Otter 1670 och ansågs bland alla kompetitorerne vara den tjenligaste till ålder, meriter och erudition. . Uodde. vid den tiden i Qvänum i Wånga. Blef kapellan i Saleby 1674, oaktadt församlingens "ré-luctu, t>ch innehade denna tjenst till sin död 1685.

Gift m. Maria Olofsdotter, som 1687 fick 4 skäppor säd till hjelp att hålla sin lille son i Skara skola,

5. Tornerus' Enegren 1685—1710. Se past. i W. Klefva.6. Andr. Magni Hallenstedt> bondeson från Jung, född under Halla säteri den 21 Nov. 1670; stud, i Upsala 1.695; prestv. 1701; adjunkt i Lidköping; blef kommin. här om hösten 1710 och dog den 22 Juli 1752, sedan han i 42 år varit kapellan och hunnit till 82 års ålder. Han ligger begrafven under vapenhusgolfvet i Saleby kyrka.

Gift m. Margareta Dimberg3 dotter af kyrkoh. Sven D. i Örslösa. Dottren Anna Cajsa blef gift m. efterträdaren.

7. Anders Brehmer, född i Lilleg. Trässberg den 24 Juli 1700. Fadr. Bengt Jonsson Brehmer var son af en tredingslöjtnant, som bodde på Stommen i Trässberg; modr. hette Brita Andersdotter. Han kom till Upsala 1722; hade som student kondition i Södermanland och Stockholm; blef prestv. 1734 till kommin. adj. i Saleby och fick, efter 13 års tjenstgöring derstädes, år 1747 löfte att efterträda sin svärfader. Kommin. 1752. Död 77 år gammal den 12 Dec. 1777. Sträf och besynnerlig till lynnet.

Gift 1736 m. Anna Cajsa Hallenstedt3 företrädarens dotter.

8. Erik Dahl 1779.—96. Se past. i Sköfde.

9. Erik Junggren, son af kommin. Magnus J. i Fogelås, f. derst. d. 19 Febr. 1750; blef, efter genomgångna studier vid Visingborgs skola, student i Lund 1773; prestv. 1778 och tjenstgjorde på flera ställen; kollega vid Lidköpings skola 1791; tilltr. 1793; kommin. här 1794; tilltr. 1796. Död d. 27 Juli 179».

Gift 1791 m. Greta Helena Hallbeck, d:r af kyrkoh. Magnus H. i Ransberg. Hon blef omgift med efterträdaren.

Barn: Magnus f. 1794, dog som student 1825. Brita Margareta, g. m. prosten P. Selander i Jung. Helena Elisabeth, g. m. brukspatron J. R. Troselius. Ulrika,, ogift.

10. Lars Kjellén 1800—26. Se kyrkoh. härstädes.

11. Per Settergren 1826—44. Se kyrkoh. i Stenstorp.

12. Jonas Gust. Lönnerblad, son af kyrkoh. AndersL., f. i Åsled d, 20 Nov. 1804; stud. i Upsala 1827; prestv. 1829; past. ex. 1837; kommin. här 1844; tilltr. 1845. Död den 2 Mars 1868.

Gift 1845 m. Beata Mary. Tidner, dotter af kommin. Anders T. i Råda. Barn: Anders Gustaf, studerande. Hedv. Margareta. Laura Gustafva. Nils Jonas August. Justus Gabriel. Josef Wilhelm, Anna Sofia.

13. Mag. *Carl Gustaf Almqvist*, son af lagman Harald A. och M. C. Krull, född i Wenersborg den 20 Apr. 1816; student i Upsala 1835; filos. kand. 1842; prestv. 1843; fil. doktor 1845; vik. lärare vid Skara och Wenersborgs läroverk 1844 — 47; v. pastor i Skara 1849—56; kommin. i Synnerby 1856; dito här 1868.

Gift 1849 med *Sofia Aurora Ehrengranat*, dotter af öfversten Axel Wilhelm E. och Charl. Sofia Krull. Barn: *Klara*, *Evelina*, *Sven Gustaf*, omkom vid eldsvåda 1868.

*

4. HJERPÅS.

Kyrkoherdar.

1. Herr *Törnig*, curatus 1404.

2. Herr *Bengt* var past. 1544.

3. Jonas Petri var past. 1554 och erlade 1571 till Elfsborgs lösen 9 lod silfver och 35 rdr. Lefde ännu 1573.

4. *Bened. Svenonis* tilltr. 1582, underskr. Upsala mötes beslut 1593 och dog den 28 Aug. 1597.

5. *Laurentius Andreæ* blef past. 1599 och lefde ännu 1638. Hans barn voro: *Märta*, g. m. Daniel Hjelte, past. i Algustorp. *Margareta*, g. m. Bryn. Matskål, kyrkoh. i Hesselskog på Dal. Anders, efterträdde fadren. *Lars*, kommin. härstädes. *Olof*, kyrkoh. i Åmål, död 1672. L., f. i Åsled d, 20 Nov. 1804; stud. i Upsala 1827; prestv. 1829; past. ex. 1837; kommin. här 1844; tilltr. 1845. Död den 2 Mars 1868.

Gift 1845 m. Beata Mary. Tidner, dotter af kommin. Anders T. i Råda. Barn: Anders Gustaf, studerande. Hedv. Margareta. Laura Gustafva. Nils Jonas August. Justus Gabriel. Josef Wilhelm, Anna Sofia.

13. Mag. *Carl Gustaf Almqvist*, son af lagman Harald A. och M. C. Krull, född i Wenersborg den 20 Apr. 1816; student i Upsala 1835; filos. kand. 1842; prestv. 1843; fil. doktor 1845; vik. lärare vid Skara och Wenersborgs läroverk 1844 — 47; v. pastor i Skara 1849—56; kommin. i Synnerby 1856; dito här 1868.

Gift 1849 med *Sofia Aurora Ehrengranat*, dotter af öfversten Axel Wilhelm E. och Charl. Sofia Krull. Barn: *Klara*, *Evelina*, *Sven Gustaf*, omkom vid eldsvåda 1868.

*

4. HJERPÅS.

Kyrkoherdar.

1. Herr *Törnig*, curatus 1404.

2. Herr *Bengt* var past. 1544.

3. Jonas Petri var past. 1554 och erlade 1571 till Elfsborgs lösen 9 lod silfver och 35 rdr. Lefde ännu 1573.

4. *Bened. Svenonis* tilltr. 1582, underskr. Upsala mötes beslut 1593 och dog den 28 Aug. 1597.

5. *Laurentius Andreæ* blef past. 1599 och lefde ännu 1638. Hans barn voro: *Märta*, g. m. Daniel Hjelte, past. i Algustorp. *Margareta*, g. m. Bryn. Matskål, kyrkoh. i Hesselskog på Dal. Anders, efterträdde fadren. *Lars*, kommin. härstädes. *Olof*, kyrkoh. i Åmål, död 1672.6. Andr. Laur. Hjerpe, den förres son, stud. i Ups. 1635, liade någon tid varit kommin., då han blef kyrkoh. här omkr. 1640, men dog s. å. före tillträdet. Enligt en annan uppgift blef han kyrkoh. 1650 och straxt död.

7. Andreas Petri installerades af prosten Joh. Olavi i Levened till pastor i Hjerpås 1642. Han arbetade på kyrkornas förbättring och lät år 1647 tillöka koret i Hjerpås. Dog omkr. 1650, då ofvannämnde prosten Joh. Olavi skulle blifva hans efterträdare och få Slädene, Skår och Smedtofta med sig under Hjerpås, hvilket dock ej blef af.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Joh. Lekänder i Lekåsa. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Johannes Hjerpe, prestv. 1663, var stjufiadrens adjunkt ett år, och blef sedaA "förgjord af en kringstrykande trollkona". Brita, g. m. fadrens efterträdare Sven Heggegren och Laur. Stra-kelius. Annika, g. m. kyrkoh. Pet. Alenius i Husaby. En dotter, g. m. Sven i Tokatorp och moder till kommin. Gudm. Lidström i Hassled.

S. Jonas Andr. Myricius, född i Jung, installerades såsom kyrkoh. i Hjerpås af biskop Olof Fristadius 1654*) och dog 1676.

Var gift med företrädarens enka.

9. Sveno Andr. Heygerjren, född i Kalebacken, Häg-gesläds socken, stud. i Åbo 1665; begärde ordination 1671, men ålades att först "purgera sig från det rykte, han såsom gymnasist var kommen uti för Thord skräddares dotter i Skara;" erhöll veniam conc. och förordnades till v. kollega vid Mariestads skola s. å.; prestv. 1672; var past. adj. i Hjerpås 1674 och erhöll rikskanslerns fullmakt att vara kyrkoherde derstädes 1677; tilltr. 1678 och installerades af prosten Rudberus i Lidköping. Respond. vid prestm. 1679. Död 1680.

Gift med företrädarens dotter Brita Andersdotter.

*) I Hjerpås kyrkobok är antecknadt: Efter Andr. Petri utnämndes först Andreas Hjerpe, derefter pastor pauperum dn. Nicolaus och slutligen Soopens prest, men alla blefvo straxt döda. hvarpå Jonas Myricius- blef pastor.Hon fick sedan efterträdaren. Barn: Anders, kommin. i Hössna. Brita, g. m. kommin. Sven Dahlbeck i Hjerpås.

. 10, Laur. Petri Strakelius, född på Strakeskogen i Daretorps församling, stud. i Åbo 1672; prestv. 1680, sedan han "uppvisat ett berömligt testimonium", och blef s. å. förördnad till kommin. i Skara, Begärdes till kyrkoh. i Hjerpås 1681 och fick, efter något motstånd, konsist. tillåtelse att resa dit och göra profpredikan. 'Kort deréfter utnämndes han till pastor med det vittnesbörd, att han var "en skicklig, lärd och studerad man, med sköna och härliga gåfvor sitt embete till att utföra,, så att han både i lärdom, skicklighet och goda gåfvor öfvergår mången gammal inan, som längre än han i ernbetet tjenst-gjort." Installerades 1682 af prosten Rudberus; var re-spond. vid prestm. 1683, predik. 1695. År 1690 blef han för en olaglig lysning suspenderad på 5 veckor; berömmes för öfrigt såsom en verksam pastor. Död den 10 Mars 1701.

Gift l:o 1681*) tned företrädarens enka Brita An-dcrsdotter; 2:o ni. Helena Svartman, dotter af befallningsman Olof Svensson. Hon blef omgift med sin mans stjuf-son kommin. And. Heggegren i Hössna.

11. Algot Hasselbom, son af kyrkoh. Sveno Algoti i Gökhem; stud. i Ups. 1678; prestv, 1681; kommin. i Acklinga 1682; underg. past. ex. 1695 och 1696. Skref sedan en mängd helt pockande bref till biskop och

konsistorium, för att vinna befordran; blef slutligen år 1701 uppförd i första rummet på förslag till Hjerpås pastorat ("för att blifva af med honom", såsom det heter i protok.) och fick s. å. Kongl. fullmakt; tilltr. 1702. Död d. 15 Mars. 1704.

Gift med Christina Brandelius, död 1735, dotter af kyrkoh. Johan B. i Acklinga. Hade 5 barn. Lena, g. m* kommin. Sven Dahlbeck i Hjerpås. Cajsa, g. m. kommin. Cl. Björndahl i Wånga.

*) En bröllopiskrift på grekisk vers författades öfver dem af Har. M. Almqvist Vis. Smol. Tryckt i Åbo 1681.

I Skara 1012. Petrus Sfrandman, son af bonden Per Bengtsson och Ingeb. Svensdotter, född i Gärdeviken i Otterstad den 13 Jan. 1662, intogs i Leckö skola 1668 och följde med till Lidköping* då denna skola flyttades dit; begaf sig dcrifrån till Skara 1674; antog kondition hos- en hä-radshöfd. Eding i Wermland 1681; reste till Åba akad. 1683 och orerade der 1685 "de ortu, progressu et defe-ctu verse religionis"; prestv. af bisk. Spegel 1690 och genast satt till kommin. i Warolo; oppon. vid prestm. 17Ö0, respond. 1705. Kyrkoh. här genom K. Carl XILs fullm. 1704; tilltr. 1705. ' Död den 5 Dec. 1709 "af en svår och långsam tvingesjuka".

Gift 1691 med Sidonia Todenius, död 1712, dotter af regementspastor Bero T. Barn: Peter, kyrkoh. i Saleby. Gustaf; prestv. 1723, dog i Stockholm 1726. Margareta f. 1700, g. m. kommin. Pet. Kempe i Acklinga.

13. Erik Kytänder, son al Sveno Hulthenius, kom-pastor i Böne; stud. i Ups. 1677. Dödade af våda en student v. n. Hedraeus, men "erhöll konungens permissfon, att för den skull icke excluderas från ofiicio sacerdotali" och ordinerades 1688 till adj. eller 2:dre kommin. i Fristad. Sökte länge förgäfves härifrån befordran, till dess

o o

han år 1710 utnämndes till kyrkoh. i Hjerpås; men dog före tillträdet i början af 1711.

Gift 1706 med Malin Sand ma nn, syster till prosten Johan S. i Borås. Efterlemnade 4 små barn. Af ett föregående gifte var sonen Nilsr int. i Skara sk. 1709.

14. Mag. Harald Ullenius 1711—15. Se past. i Timmelhed.

15. Mag. Johannes Rydhenius, son af prosten Anders R. i Flo, född derst. 1677, stud. i Upsala 1697; magister 1707; rektor vid Wenersborgs skola 1709; op-pon. vid prestm. s. å.; prestv. 1712; kyrkoh. här genom K. Carl XILs fullmakt från Demotika 1714; tilltr. 1715 och installerades af biskop Svedberg; men dog redan 1716 den 28 Maj, 39 år gammal, och blef begrafven i Hjerpås kyrka af biskop Svedberg,

Gift 1709 m. Gunilda Rhodin, död 1732, dotter af kyrkoh. Peter R. i Råda. Hon blef omgift med kyrkoh.Herm. Grotte i Källby. Barn: *Anna Cathrina* f. 1711, g. m. prosten Jakob Scherping i Källby. *Elisabeth* f. 1713, g. m; fändr. Anders Rhodin.

Tryckt arbete: Grafskrift öfver kontr-prosten A. Rådberg i Wenersborg.

16. *Lars Frondell*, son af kommin. Johan F. i Kyrkefalla, född 1686; stud. i Upsala 1704; blef prestv. 1710 till bat.-pred. vid Öfverste Wittings regem. och var tillika hofpredikant hos enke-furstinnan Cathrina (hert. Adolf Johans dotter) i Göteborg; pastor vid Skarab. regem. och slutligen kyrkoh. i Hjerpås 1718; prost 1740. Död 3:dje sönd. i Advent den 17 Dec, 1758 af ett hastigt slaganfall på Stommen i Ufvered,Det har blifvit anmärkt, att Frondell dog i samma stuga och på samma bänk, der han legat första natten, då han kom inom fdreamlingen. dit han kommit för att samma dag predika. Han var då 74 år gammal.

Gift 1717 med *Dorothea Leonetta v. Numers*, dotter af major Gustaf v. N. i Narva, hoffröken hos furstinnan Cathrina. Barnlös.

17. Mag. *Peter Strömbom*, son af guldsmeden, sedan landtbr. Johan S. och Mar. Chr. Bahr, född i Mariestad den 28 Sept. 1718; stud. i Upsala 1739; magister 1746; prestv. 1750 till garnisonspastor vid grefve C. E. Hessensteins regemente och slottspred, på Elfsborg; var en bataljon följaktig till Helsingfors 1751; blef pastor vid samma regem. i Göteborg 1752 och hade tillika hela Kronhusförsamlingen under sin vård; kyrkoh. här 1759; tilltr. s. å.;

oppon. vid prestm. 1768; prost 1774. Efter 9 års sjukdom dog han af vattusot den 7 Maj 1777.

Gift 1750 m. *Cajsa Torner*, död 1808, dotter af kyrkoh. Bengt T. i Bellefors. Barn: *Carl Erik* f. 1754, prest 1780, afsatt för stöld 1796, död 1809. *Maria Cathrina*, gift m. fältväb. Gabr. Kjellberg. *Anna Christina*, g. m. landtmätaren Lars Roth.

18. Mag. *Johan Gust. Kinberg*, född i Elfkarleby i Gestrikland den 28 Mars 1736; fadren var länsman och bondeson från Kinne härad. Han blef stud. i Ups. 1756, konditionerade hos direktör König på Storeberg; magister 1764, prestv. s. å. till bat.-pred. vid Westg.-dals regem.,gjorde såsom Ostindisk skeppsprest 4 resor till China åren 1766, 68, 71 och 74; underg. past ex. 1768; blef kyrkoh. i Hjerpås 1778; tilltr. 1779; prost 1785; pred. vid prestm. 1787. Död den 28 Mars 1802. — "En redlig, uppriktig och rättskaffens man."

Gift 1779 med *Juliana Leidlitz*, bryggaredotter från Göteborg, död 1795. Barn: *Johan Henrik*, f. 1782 död 1853, prost och kyrkoh. i Grönby i Skåne. *Sven* f. 1785, brukspatron. *Gustaf* f. 1786, bruksförvaltare. *Olof* f. 1789, handlande i Göteborg. *Anna Christina*, g. m. efterträdaren. *Cathr. Johanna*, g. m. fabrikör J. G., Folcker. *Christian Vallentin* f. 1792, garfveri-direktör i Norge.

19. *Anders Winberg*, son af bonden Olof Andersson och Ingegerd Nilsdotter, född i Winköl den 4 Aug. 1753; stud. i Upsala 1744; prestv. 1780 till huspred. hos öfverste Elgenstjerna; e. o. bat.-pred. vid flottan 1784; kommenderad i fält 1789; bevistade affärerna vid Porkala och Barresund s. å.; blef tillfångatagen vid Wiborg 1790; ordin. bat-pred. 1793; pastor och kyrkoh. vid Skeppsholmen 1798, med säte och stämma i hofkonsistorium; tilltr. 1799; kyrkoh. här 1803; fältprost 1812. Död d. 3 Febr. 1831. — En mycket återhållsam man; förtärde ej kaffe eller the eller något slags spirituosa. Berömmes ock såsom god predikant "Han var god till att bedja, så att vädret vände sig."

Gift 1803 m. *Anna Christ. Kinberg*, företrädarens dotter, död 1842. Barn: *Juliana*, g. m. kommin. A. Lundgren i Hjerpås. *Joh. Gustaf* f. 1806, provincialläkare i Bohus län. *Clara Christina*, ogift.

20. Mag. *Olof Gabriel Sylvén*, son af kommin. Haqvin S. i Bitterna, född derst. den 11 Mars 1791; stud. i Upsala 1810; prestv. 1813; fil. döktor 1815; presid i Upsala 1816; v. kollega i Skara 1817; vik. domk.-syssloman och kons.-amanuens 1818; andre apologist 1820; rektor i Alingsås 1826; kyrkoh. här 1831; tilltr. 1833; prost 1841 och flera gånger v. kontr.-prost

Gift 1822 med *Krist. Magd. Carlander*, dotter af prosten Olof C. i Hofva. Barn: *Olof Haqvin*, bat-läkareoch stadsläkare i Sköfde, Kristina Magd, g. m. landt-brukaren P. Friman. Anna Charlotta. Katr. Emanuella• Johanna Maria* g. m. jägmästaren V* Muhr. 0/ieia Gfa-bri*lla> g. m. handlanden J. H. Sylvén. Laura Elisabet. So^ö Karolina.

Komministrar.

1. Samuel in Jerpås underskr. 1593.

2. Jwrfr. Laur. Hjerpe blef pastor här 1640 eller 1650, och lärer förut varit kapellan i Ufvered.

3. Lrt?/r. /,tiwr. Hjerpe, den förres broder, hade någon tid härstädes varit kommin., då han anklagades för lagersmal med en sköka. För detta scandalurn blef han från tjensten afsatt 1655; men fick behålla embetet och var sedan adjunkt på flera ställen i stiftet. Död omkr. 1680.

Gift 1671 med en piga, hvilkén namnes såsom hans relicta 1683.

4. Andr. Jones Colliniiis, gemenligen kallad "Korn-dalapilten44, var född på Sjötorp i Hjerpås, der han ock bodde i all sin tid; blef prestv. 1652 och kommin. här 1655; erhöll genom konsistorii dom t:r rent korn såsom lön af sin pastor, men klagade flera gånger, att denna lön icke ordentligen utföll. På sin ålderdom nedlade han embetet 1682 och dog 1683. — Han brukade, enligt den tidens enkla lefnadssätt, gå barfota till kyrkan och kläda sig när han kom fram.

5. NicoL Jo k. Brea tider 1682—1704. Se past. i Stenstorp.

6. Sven Dahlbeck son af bonden Lars Svensson och Elin Jonsdotter, född på hemmanet Hulebacken i Hjerpås 1670, kom till Skara sk. 1683 och gick der i 14 år eller till 1697, då han reste till Upsala; blef prestv. 1703till huspr. hos Erland Kafles enka på Russelbackä; kom* min. i Hjerpås s. å.; tilltr. 1704 och "förrättade detta sitt embete i 37 år med yttersta vaksamhets. Död 71 år gammal den 20 Juni 1741. - "Han hade ett rent och tydligt mål och vackra gåfvor."

Gift l:o m. Brita Heggegren, dotter af kyrkoh. Sven H. i Hjerpås; 2:o m. Annika Bornander, dotter af kyrkoh. Sven B. i Saleby; 3:o m. Helena Hasselbom, dotter af kyrkoh. Algot H. i Hjerpås. Barn: Brita f. 1714, g. m. efterträdaren Carl Sahlmark. Lars, stud. 1727, skrifvare i Stockholm. Sven, postskrifvare i Stockholm, död 1740.

7. Olarus Christo Longbeck, bondeson ifrån Long i Levened och systersson till prosten Sven Wahlberg i A-lingsås; blef stud. i Upsala 1723; prestv. 1730 till adjunkt i Alingsås, och tjenstgjorde sedan på flera ställen: utn. kommin. i Hjerpås 1742, men föll af våda från en bro och drunknade nära Tengened s. å., före tillträdet. Han var flera gånger anklagad för ett oordentligt lefverne och blef, år 1739 i konsist. varnad för "dryckenskap och. söl-aktighet."

8. Carol. Ben. Sahlmark, bondeson från Saleby, i 1707; stud. i Upsala 1730, prestv. 1737 till hnspred. hos öfverstinnan Chr. Kafle på Bryne; tjenstgjorde som adj. på flera ställen; blef kommin. här 1742, sedan han vid valet bekommit röst mer än sin medsökande Kjellberg; tilltr. 1743. Död den 26 mars 1785. — "En verksam lärare.'4 Vid visitationen 1746 varnades han för uppstudsighet mot sin pastor, och lofvade att framdeles* taga sig till vara.

Gift med företrädarens dotter Brita Dahlbeck. Barn: Bengt f. 1746, kyrkoh. i Saleby. Sven, rusthållare i Hjerpås, fader till prosten Anders §. i Stengårdshult Carl f. 1752, fadrens efterträdare.

9. Carl Sahlmark, den förres son, född i Hjerpås den 21 aug, 1752; stud. i Upsala 1773; prestv. 1777; var fadrens medhjelpare från 1778 och efterträdde honom 1785. Död den 2 mars 1819. — En förmögen man.

Gift rtied Anna Melchina Billingslen, dotter af SvenB., fändrik. Var barnlös, men uppfostrade Eva Sjöberg, som blef gift med kommin. C. Fröjer i Levened.

10. Anders Lundgren, son af ryttaren Johan L. och Maria Jonsdotter, född i Horn den 7 Dec. 1787; stud. i Upsala 1808; prestv. 1810, kommin. här 1819, tilltr. 1820. Död den 5 Nov. 1825. — Han var en man med skönt utseende och stora gåfvor som predikant; hade en stark stämma och var en ypperlig sångare.

Gift m. Juliana Winberg, död 1860, dotter af fältprosten Anders W. i Hjerpås. Barn: Anders Efraim, länsman i Bohus län. Christina Juliana, g. ni. kommin.

C. Ramqvist i Bitterna.

11. Jonas Baumbach, son af prosten Kristofer B. i Berg, född derst. den 12 Febr. 1793; stud. i Upsala 1815; prestv. 1817; kommin. i Norunga 1825; tilltr. 1826; dito här 1828..

Gift l:o 1827 med Anna Maria Erting, död 1833, dotter af possessionaten J. O. Erving och M. G. Lindström; 2:o 1834 med Gustafva Edbergr död 1868; fadr. possessionat. Barn: Johan Gustaf\ skar sig i halsen och dog »863. Viktor Natanael.

5. BYDA.

Kyrkoherdar.

1. Herr Thyrgel var kyrkoh. i Ryda och prost i Kålland 1439.

2. Herr Bengt, pastor 1544.

3. Thorbernus Benedicti var past. 1555 och 1564.

4. Andreas Laur. var past. 1566 och erlade 1571 till Elfsb. lösen 6£ lod silfver och 38 rdr i penningar. B., fändrik.

Var barnlös, men uppfostrade Eva Sjöberg, som blef gift med kommin. C. Fröjer i Levened.

10. Anders Lundgren, son af ryttaren Johan L. och Maria Jonsdotter, född i Horn den 7 Dec. 1787; stud. i Upsala 1808; prestv. 1810, kommin. här 1819, tilltr. 1820. Död den 5 Nov. 1825. — Han var en man med skönt utseende och stora gåfvor som predikant; hade en stark stämma och var en ypperlig sångare.

Gift m. Juliana Winberg, död 1860, dotter af fältprosten Anders W. i Hjerpås. Barn: Anders Efraim, länsman i Bohus län. Christina Juliana, g. ni. kommin.

C. Ramqvist i Bitterna.

11. Jonas Baumbach, son af prosten Kristofer B. i Berg, född derst. den 12 Febr. 1793; stud. i Upsala 1815; prestv. 1817; kommin. i Norunga 1825; tilltr. 1826; dito här 1828..

Gift l:o 1827 med Anna Maria Erting, död 1833, dotter af possessionaten J. O. Erving och M. G. Lindström; 2:o 1834 med Gustafva Edbergr död 1868; fadr. possessionat. Barn: Johan Gustaf\ skar sig i halsen och dog »863. Viktor Natanael.

5. BYDA.

Kyrkoherdar.

1. Herr Thyrgel var kyrkoh. i Ryda och prost i Kålland 1439.

2. Herr Bengt, pastor 1544.

3. Thorbernus Benedicti var past. 1555 och 1564.

4. Andreas Laur. var past. 1566 och erlade 1571 till Elfsb. lösen 6£ lod silfver och 38 rdr i penningar.5. Andrens Petri var past. 1586. underskr. Upsala mötes beslut 1593 och dog 1599.

Han var gift med en dotter al prosten Gunnarus Nic. i Flo.*)

6. Nicolaus Gunnari, son af prosten Gunnarus Nic. i Flo, född den 25 aug. 1579; kom till Skara 1587, och "använde der möjligaste flit i sina studier till 1591, då én god man, Bryngel Larsson, en fogde i Småland, gjorde honom till uppehälle ett godt bistånd." Återkom till Skara 1604 och blef prest 1608. År 1613 befordrades han till kyrkoh. i Ryda, hvilken församling han sedan i 44 år uti lärdom och lefverne förelvste, intill sin död d. 8 nov. 1657. Han var då 79 år gammal.

Gift 1608 med Kerstin Månsdotter. Barnen kallade sig flydhcVus. Johannes, pastor i Wånga. Matkias, pastor i Narva. Kerstin, gift med efterträdaren. Margareta, gilt l:o med Pet. Myra, kommin. i Synnerby; 2:o m. And. Eneberg, past. i Hofva. Ingrid, g. m. Siggo Caro-li, past. i Norunga. Brita g. m. 01. x\ndr.. past, i Ten-gened.

7. Andreas Erici, bondeson från Bergstena i Lena pastorat; prestv. 1644. Var länge diaconus i Ryda och bodde på tilldelningsstommen, till dess han år 1657 fick tillstånd att flytta in i prostgården och emottaga pastoralvården. Enhälligt kallad till svärfadrens efterträdare, erhöll han kollationsbref på Ryda pastorat 1659. Död den 1 Jan. 1684.

Gift med företrädarens dotter Kerstin Nilsdotter, och hade med henne många barn, som antogo namnet Byd-hell. Gunno, fadrens efterträdare. Erik, länsman i Bar-ne härad. Johan, postmästare i Riga. Nils, pastor i Häggum. " Mathias. pastor i Ryda. Cathrina, g. m. Lars Sidhelius, past. i Levened.

8. Gunno Rydhell, den förres son; stud. i Upsala 1671; blef prestv. 1675 och genast satt till kapellan i Ryda, ehuru konsist. "ansåg bäst varit, att han ännu nå-

*) Några uppprifva att denne prosten Gunnarus blifvit kyrkoh. i Ryda 1562 och derifrån flyttat till Flo 1580. Detta är orätt.gon tid kontinuerat med studierna;" kyrkoh. här 1684, "emedan han har församlingens vocation, tjent der i 10 år och har goda gåfvor;" réspond. vid pre$tn>, 1685, pre,-dikant 1700. Död i Juli månad 1703- — "En trogen lärare."

Gift l:o m. Brita Rid delin*, död 1689, dotter af Michael R., past. i Lena; 2:o m. Mar g. Maria Berendt från Hamburg; 3:o m. Sara Rhodin, dotter af kyrkoh. Ingel- R. i Råda, enka efter domkyrkosysslom. P. Dalin. Barn af första giftet: Michael, död 1766, löjtnant vid Jönk. regem. Nils, pastor i Stengårdshult.. Maria, g. ni. kommin. Isak Rydberg i Rvda. Af tredje giftet: Lars, död i Upsala 1728, Peteri f. 1702 död 1769, postmästare i Lidköping. Gunilda, f. 1Ö97 död 1755, g. in. frälse-insp. Lars Hasselgren på Hålltorp>

9, Mathias Rgdhelly företrädarens broder, född i Ry-da den 29 Juni 1662, blef presty. 1682 och lärer varit den siste s. k. djekneprest bland stiftets kyrkoherdar. Kommin. i Ryda 1686; kyrkoh. 1704 ♦illtr. 1705. — Han var en uppbygglig lärare, som väl skötte sitt embete intill år 1724, då ett uti ögat inkommet flintstycke ådrog honom svår värk och slutligen gjorde honom alldeles blind. Han dog den 4 Okt. 1735.

Gift 1686 med Sigrid Detterberg, dotter af Christo-fer Svensson Lundeblad. Barn Christofer, pastor i Ylle-stad. Gustaf Magnus, frälse-bokhållare. Nils, död i Lund 1725. Maria, g. m. löjtn. Pet. Eiserman. Lena, g. m. efterträdaren. Brita Christ., g. m. häradsskr. Jon. Almgren.

10. Petrus Theod. Bodholm, född af bondeföräldrar i Nohlg. Wäring den 11 Jan. 1689; stud. i Upsala 1713; prestv. 1718 till adjunkt hos sedermera domprosten i Strengnäs Thom. Carelius. "För sin lärdom och gudfruk-tiga vandel" blef han år 1725 förordnad till vikarie åt den blinde kyrkoh. Mathias Rydhell, med löfte att få efterträda honom. Oppon. vid prestm. 1727. Kyrkoh. i Ryda 1735. Död den 22 Sept. 1662. — Han var en öm och rättskaffens lärare, from och saktmodig man, ärad och ansedd inom sitt stånd.Gift l:o m. Lena RydheH, företrädarens dotter, död 1736; 2:o 1737 m. Lena Brismfrn, död 1775, dotter af kyrkoh. Jonas B. i Råda.*) Barn af förra giftet: Mathiax. olydig och vanartad, gick till sjös och kom ej åter. Ulrika, g. m. kyrkoh. Magn. Alander i Skarstad.

11. Mag. Nils Thunberg, son af bonden Lars Svensson och, Ingeb. Nilsdotter, född i Bag. Gerd hem af Tun-hems pastorat den 19 Febr. 1721? stud. i Åbo 1746: magister 1754; prestv. i Åbo 1752. Sedan han tjenst-gjort på flere ställen i stiftet säsom adjunkt och v. pastor, blef han kyrkoh. här 1763, tilltr. 1764; prost 1777; predikant vid prestm. 1780. Bortarrenderade pastoratet till efterträdaren 1786 och flyttade, med konsist. tillstånd, till sin gård Bryne i Hjerpås församling, der han dog den 9 Juli 1787. — Rik och god hushållare.

Gift 1763 med Helena Beronhis, död 1814, dotter af frälse-insp. Bernhärd B. på Stohla. Barnlös. — Prosten Thunberg och hans fru hafva stiftat flera stipendier till förmån för Skara skola och veterinärinrättning.

12. Mag. Johan Edberg, son af kyrkoh. Erik E. i Källby, född i Sunnersberg den 13 Apr. 1746; reste till Upsala 1765; prestv. 1769; magister 1773; kommin. här s. å.; tilltr. 1774; past. ex. 1779; emottog pastoralvården 1782 och blef kyrkoh. genom församlingens enhälliga kallelse 1789; oppon. vid prestm. 1799; prost s. å.; juhelmagister 1824. Död 1825. — Under hans tid blefvo alla församlingens kyrkor dels nybyggda, dels reparerade.

Gift l:o 1774 m. Rachel Myr in, död 1801, dotter af Erik M., frälsekamrer; 2:o 1802 m. Brita Cajsa Bergman, dotter af kommin. Peter B. i Sköfde och enka efter kyrkoh. Math. Almgren i Blidsberg. Barn: Chr. Cathrina f. 1775, g, itl dokt. Erik Wencrbom i Lekåsa. Erik f. 1778, landtbrukare, dränkte sig 1818, Johanna f. 1780, g. m. prosten Jak. Wenerbom i Floby. Johan,

*) Hon stiftade det Brismanska stipendium vid Skara skola och <rjorde äfven donationer till de fattige i Ryda, Råda, Tengened och Särestad.past. i Åsled. *Marg. Elisabeth* f. 1789, g. m. kommin. Jak. Ahlén i Ryda.

13 *Olof Hasselskog* 1826—36. Se past. i Berg.

14. Mag. *Magnus Brisman*, son af mönsterskr. Olof B. och Elisab. Edberg, född. i Sunnersberg den 1 Sept. 1780; stud. i Upsala 1800; i Lund 1803: magister i Lund 1805; prestv. 1806; kommin. i Grolanda 1809; tilltr. 1810: kyrkoh. i Börstig 1830; dito här 1836. Död den 22 Sept 1838,

Gift 1810 m. *Maria Christ. Hassellund*, dotter af kommin. Isak H. i Bredared. Barn. *Marg. Elisabet, Olof Bernhard*, orgelnist i en församling i Amerika. *Maria Sofia*, g. m. sergeant G. Cedervall. *Johanna Ulrika*, g. m. fanjunkaren A. Lindberg. *Frans Johan* f. 1819, landtmätare. *Christ. Lovisa* g. m. kyrkoh. J. A. Elfman i Åsaka.

Fredrika Wilh., g. m. skolläraren T. Söderqvist *Carol. Josefina*, g. m. kommin. J. J. Wenerbom i Börstig *Aug. Mathilda*, ogift.

15. *Carl Joh. Synnerholm* 1840—56. Se past. Undenäs.

16. *Joh. Gust. Arfcidson*, son af kommin. Jonas A., f. i Sjogerstad den 31 Jan. 1796: stud. i Upsala 1818; prestv. 1821; kommin. i Grolanda 1830: past. ex. 1848; kyrkoh. i Börstig 1853: tilltr. 1854; dito i Ryda 1857. Död den 14 Okt. 1861.

Gift 1824 m. *Inga Cajsa Wettergren*; fadr. landtbrukare. Barn: *Charlotta* f. 1825. *Nils* f. 1827, landtbrukare. *Ivar*, länsman i Kullings härad. *Hedda. Clas* f. 1837, studerande, död 1865. *Augusta* f. 1840. *Albert* f. 1842. *Elisabet* f. 1849.

17. *Lars Magn. Forssblad*, son af exp.-kronof. Johan F. och S. Bergin, född i Lekåsa. den 25 Jan. 1806: stud. i Upsala 1825; prestv. 1829; past. ex. 1835; kyrkoh. i Tådened s. å.; tilltr. 1836; v. kontr.-prost i Kållands kontr. 1859; ordin. dito 1860; kyrkoh. här 1862; tilltr. 1865. — Prosten Forssblad har donerat ett stipendium till en teol. studiosus af Vestg. nation.

—Komministrar.

1. Andreas Erici blef pastor här 1659 sedan han förut länge varit kapellan.

2. Olavus Andrew 1659—75. Se past. i Tengened.

3. Gunna Rydhell 1675—85. Se past. härofvan.

4. Malhias Rydhell 1686—1705. Se past. härofvan.

5. Isak Rydberg, född i Ryda 1672, blef stud. i Lund 1698; prestv. 1705 och genast förordnad till kommin. härstädes. Dog i Juli månad 1743.

Gift m. Maria Rydhell, dotter af kyrkoh. Gunno R„ i Ryda. Barn: Gunno, i 1707 död 1775, v. borgmäst. och rådman i Skara. Abraham, frälsefogde. Anna Cathrina f. 1713, g. m. l:o past.-adj. Erik Fägrell, 2:o m. efterträdaren. Lars, stud. i Lund 1736.

6. Magnus Kjellborg, bondeson ifrån Ufvered i Hjerpås, född 1697, stud. i Lund 1726; prestv. 1738 till past.-adj. i Synnerbv; v. kommin. i Ryda 1742; ordin, dito 1744. Död den 28 Juni 1772. — Om Magnus Kjellborg är antecknadt i Vestg. nations protokoller i Lund 1726, att han "begärde komma i nationen, men det vägrades, emedan han befunnits alltför slät i sina studier samt mycket gemen i sina seder."

Gift 1743 med adjunkten Erik Fiigrells enka Anna Cajsa Rydberg, död 1791, dotter af företrädaren. Barn: Lars, in t, i Skara sk. 1758. Isak, f. 1750, död 1803, klockaie och stadskassör i Falköping. Johan, pastor i Norunga.

7. Mag. Johan Edberg 1774—90. Se past. här ofvan.

8. Carl Gust. Bergman, son af slottsvaktmäst. Lars B. och Ingeb. Chr. Holmqvist, född i Otterstad den 24 Jan. 1755; stud. i Upsala 1775; prestv. 1779 till adjunkt i Skarstad. Kommin. här 1789; tilltr. 1790. Död den 20 Juni 1795.

Gift 1778 med Anna Guslafva Lake, dotter af kapten Leonhard L. på Lund i Tunhem. Af detta olyckliga äktenskap föddes 2:ne barn.9. Mag. Anders Moberg, son af landtjägmästaren Johan M. och Auna M. Högberg, född i Berg den 15 Febr. 1758, reste till Upsala 1778, blef magister i Greifs-vald 1783; fabriks-skolmäst. i Alingsås 1786; tog afsked 17S8, prestv. 1787 och var adjunkt på flera ställen; kommin. här 1796; tilltr. 1797. Döa den 29 Juni 1812. — Han var en mycket oordentlig man. General-major Clerck skrifver om honom, att han "för sin stora okunnighet ej kan predika", och kallar honom "ett olyckligt missfoster ibland prester."

Gift med Maria Wallgren, dotter af Anders W.t trädgårdsmästare. Barnlös.

10. Mag. Joh. Edberg 1814—30. Se past. i Åsled.

11. Jakob Åhlén. son af hemmansbr. Erik Larsson och Sara Månsdotter, född i Algustorp den 2 Dec. 1792; stud. i Upsala 1815; prestv. 1816; past.-adj. och v. past. i llyda; kommin. derst. 1830. Afsatt af konsist. för fylleri 1837, hvilken dom blef stadfästad 1*41. Död 1843.

Gift 1819 med Mary ur. Elis. Edberg, dotter af prosten Johan E. i Ryda. Barn: Rachel Lovisa f. 1820, Brita Cajsa f. 1822, död og. 1867. Jakob August f. 1827, bleckslagaregesäll, död 1852.

12. Gustaf Ridderbjelke 1842—56. Se past. i Hool.

13. Carl Joh. Smedberg, son af Anders Andersson och Ingeborg Andersdotter, född i Wånga den 29 Maj 1819; stud. i Upsala 1840; prestv. 1842; kommin. här 1854; tilltr. 1856.

Gift 1863 med Anna Sofia Maniurfelt, dotter af kyrkoh. Carl Erik M. i Dala. Barn: Elin Ingeborg

6. SYNNERBY.

Kyrkoherdar.

Vid reformationstiden var detta pastorat prebende åt teol. lektorn vid Skara katedralskola. Men när gymnasium inrättades, blef

1. *Magnus* past. i Synnerby 1642.

Någon tid derefter har Synnerby blifvit prebende åt biskopen intill 1715, då det utbyttes emot Warnhem. Sedermera hafva varit följande kyrkoherdar:

2. *Sveno Arv. Kjellin,* son af nämndemannen Arvid Eriksson och Anna Bengtsdotter, född i Tokatorp, Bergstena socken, af Lena pastorat år 1668; stud. i Upsala 1692: prestv. 1696; kommin. i Härened 1697; respond. vid prestm. 1712; kyrkoh. här 1715. Dömdes år 1716 att plikta för lönskaläge 100 daler smt och stå hemlig kyrkoplikt. Han dog den 1 April 1733.

Gift 3 gånger. Första hustrun dog, 1715; 2:o med *Katr. Mary. Clerck*, död 1723; 3:o 1724 m. *Elisab. Berglin*, d:r af Anders B., past. i Hool. Hon blef omgift m. prosten And. Forssenius i Tunhem. Sonen Peter f. 1698, prestv. 1731, död 1733.

3. *Andr. Jonae Sunnermark*, son af kornetten Jonas Buus och Katr. Persdotter Myra, född på Astorp i Synnerby den 20 Nov. 1690; stud. i Upsala 1711; prestv. 1718 till kommin.-adj. vid S:t Mariae förs. i Stockholm; rektor vid S:t Mariae skola 1728; kyrkoh. här 1733; tilltr. 1734 och dog redan den 15 Juni 1735.

Han var gift från Stockholm och enkan efterlefde med 3 barn.

4. *Petrus Synnerberg*, son af kyrkoh. Sven S. i Medelplana, född derst. den 14 Febr. 1691; reste till Ups. 1711; prestv. 1716; krigsprest vid Vestg. kavalleri 1720; oppon. vid prestm. 1728 och 1730; kyrkoh. här 1735; tilltr. 1737. Rörd af slag var han i 4 år sängliggande,måste låta aftaga det ena benet 1745 och dog den 19 Aug. 1748.

Gift 1722 m. *Gunborg Luth,* d:r af kyrkoh. Magnus L. i Horn. Barn: *Kristina* f. 1724, g. m. kyrkoh. Peter I Alenius i Säfvared. *Katrina* f. 1728, g. m. kommin. Nils Hernvall i Wenersborg. *Greta* f. 1731, g. m. korpor. vid Lifregem. J. T. von Zveigbergk. *Nils* f. 1740, auskultant i Göta höfrätt, död 1764.

5. Mag. *Anders Northman,* en systersson till lektor Lars N. i Skara, son af kronofogden i Wadsbo Anders Matsson och Brita Nilsdotter Northman, född i Fägred den 18 Jan. 1716; stud. i Upsala 1735, magister 1743; prestv. 1742 till huspr. hos riksr. grefve Carl Ehrnpreutz; e. o. predikant vid Lifgardet 1745; past. ex. 1747; kyrkoh. i Synnerby den 19 Sept. 1749, tilltr. 1750, död den 21 maj 1758. — Enligt konsist. vittnesbörd var

kyrkoh. Northman "en exemplarisk och nitisk prestman, som förvärfvat sig allmänt beröm och förtroende för de åtskilliga goda anstalter, hvilka han under sin korta lifstid och kyrkoherdeämbete till Synnerby församlings förmån fogat, hafvandes han användt ansenligt både besvär och kostnad vid moderkyrkans tillbyggnad och reparation och satt med stort förlag prestgården med dess ägor uti den fullkomlighet, att näppeligen någon prestgård i stiftet denna öfverträffar." Northman understödde en fattig yngling, sedermera prosten Rezelius i W. Klefva, så att han fick studera. Denne hade stor vördnad för N:s fromhet.

Gift 1751 med *Eleonora Sofia Breant*, f. 1703 död 1773, dotter af Lars B., kamrerare vid Stockholms Barnhus, enka efter grosshandl. Peter Berg Petersson. Barnlös.

6. Mag. *Petrus Liljeberg*, son af ryttare-korporalen Anders L. och Marg. Rydberg, född i Eriksberg den 31 Jan. 1722; stud. i Upsala 1741; magister i Greifsvald 1746; prestv. 1747 till huspr. hos riksr. grefve Clas Ekeblad; bat.-pred. vid Westg-dals regem. 1749; undergick past. ex. 1754 och ådagalade "mycken qvickhet;" domkyrko-adj. 1759; kyrkoh. här 1760; tilltr. 1761. Död af invärtes slag den 26 Sept. 1702. — Han var en lärdoch qvick man, men libertin i sina åsigter och oordentlig i sin lefnad. Boet uppgafs till hans kreditorer.

Gift 1750 m„ *Cathrina Sundberg*, död 1765, dotter af kyrkoh. Magnus S. i Sunnersberg. Barn: *Per* f. 1751 död 1798,- fabriksidkare i Stockholm. *Magnus* f. 1752, skrifvåre, död 1827. *Andreas* f. 1756, notarie vid Kämnärsrätten i Stockholm. *Ulrika* f. 1763, g. m. mantalskommissarien P. Fernberg i Stockholm.

7. Mag. *Georg Bånge*, son af rådman Johan B. i Wenersborg, född 1715; stud. i Upsala 1733, magister 1743, prestv. 1744 till bat.-pred. vid Elfsborgs regem; Ostind. skeppspred. 1747; past. ex. 1751; varfspred. i Göteborg 1753; kyrkoh. här 1764; tilltr. 1765. Död den 17 Juli s. å.

Gift 2:o 1750 m. *Eva Ulr. Jerlström*, f. 1730 död 1800, d:r af Elias J., v. amiral, R. S. O. Hon blef omgift med efterträdaren. Barnen voro 6: *Maria Helena* f. 1752r g. m. tionde-inspekt. H. J. Blomner. *Anna Aurora* f. 1760, gift l:o med Ostindiefararen J. Busch och från honom skild, 2:o m. Peter Abramsson i Bredsg. Synnerby. (Han blef kallad "Frupetter").

8. Mag. *Elias Silvius*, son af prosten Anders S. i Dala, född derst. den 1 Juli 1731; stud. i Upsala 1749; magister 1761; prestv. s. å.; adjunkt och konfessionarius vid Skara domkyrka 1762 Af Synnerby församling enhälligt kallad till kyrkoherde, erhöll han fullmakt 1766 och emottog genast pastoralvården. Dog af vattusot och kallbrand, efter 18 veckors svåra plågor, d. 12 Jan. 1778. — Elias Silvius var en qvick och munter umgängesman, ägde lätta och goda embetsgåfvor och var mycket älskad af sin församling. Han är i synnerhet känd för sin kroppsstyrka och ofantliga fetma, förorsakad af mycket öldrickande. Då han mot förmodan utnämndes till kyrkoherde, skall K. Adolf Fredrik hafva sagt, att "han behöfde ett pastorat, för att underhålla sin stora buk."Silvius var så tung, att ingen häst kunde bära honom. Han drack 6 kannor öl om dagen och dessutom vatten. Om hans ovanliga styrka berättas åtskilligt. Sålunda spände han sig en gång för en plog, som 3 par oxar hade svårt för att drags», och plöjde vall ett godt stycke, men blef sedan så törstig, att han drack ur en hel stånka öl. En annan gång höll han landshöfding Lagerbergs med 4 hästar förspända vagn så att han ej kunde rubbas af stället. Sjelf begagnade han ett åkdon af egen konstruktion, med 3 hjul, hvilket drogs af en ovanligt stark häst.Gift 1766 med företrädarens enka *Eva Ulrika Jerlström.* Barnlös.

9. Dokt. *Paul Konrad Wahlfelt* 1778—82. Se förste teol. lektorerna. Wahlfelt och Billgren hade Synnerby till prebende i stället för Götened, som innehades af dokt. Siberg.

10. Mag. *Josef Billgren* 1783—95. Se förste teol. lektorerna.

11. Mag. *Anders Winbom*, son af kommin. Jonas W. i Timmelhed, född derst. den 14 Febr. 1756; reste till Upsala 1775; blef prestv. 1782 till huspr. hos general Fabian Wrede på Penningby i Roslagen; magister s. å.; bat.-pred. vid Svea Lifgarde 1784; regem.-pastor 1788 och tillika assessor i hofkonsist.; tilltr. 1790; deputerad vid jubelfesten 1793; åtföljde regementet till Finland 1788 och bevistade slaget vid Hogland; kyrkoh. här 1796; tilltr. 1797; prost 1799; uppf. på förslag till domprost i Skara 1800. Död den 16 April 1808. — Prosten Winbom har

donerat ett stipendium till Skara skola. Han var en sträng ordningsman och renlärig predikant.

Gift 1797 med *Maria Sara Billgren*, dotter af lektor Josef B. i Skara. Barn: *Helena Margareta* f. 1797, g. m. handl. G. Kullgren i Lidköping. *Beata*, g. m. boktryckaren P. Hedenius i Skara. *Josef*, kollega vid Lidköpings skola. *John* f. 1806, kapten.

12. Mag. *Sven Bergmanson*, son af nämndem. Erik Andersson och Maria Jansdotter, född i Källby den 15 Jan. 1766; stud. i Upsala 1788; prestv. 1791 till huspred. hos general O. J. Zöge v. Manteuffel; adjunkt vid Hedv. Eleon. förs. 1792; magister 1794; presid. i Upsala 1795; amanuens vid Skara domkapitel 1796; bat.-pred. vid Lifregem. s. å.; pastor 1800; medföljde regementet till

Finland 1803; återkom 1805; blef ledam af hofkonsist. 1808; kyrkoh. här 1809; tilltr. 1810; fältprost 1809; oppon. vid prestm. 1816. Död den 5 Apr. 1821.

Gift 1811 med Dorothea Wilh. Mittag, f. 1792, syster till doktor Mittag i Fogelås. Barn: Carl Erik f. 1812, bat.-pred. vid Flottan. Wilh. Maurits f. 1813, stadsläkare i Arboga. Scen August, f. 1815 död 1833. Maria Theresia i. 1816. Gustaf Ulrik, f. 1818, häradshöfding i Medelpad. Brita Carol. Elisabet, i. 1821.

13. Carl Johan I hr mark*) härstammade från Ihr-stad i Westmanland, född 1775, prestv. 1801, skollärare i Stockholm, pastor här 1822, död d. 21 Maj 1840. — Han hade inånga ledsamheter, bland annat en svår process med sin komminister M. Ruckman, hvilken icke var afslutad vid hans död. Var suspenderad under 2:ne månader 1838.

Gift m. Sara L. Frigelius; fadr. landskamrerare. Barn: Joh. Sigfrid f. 1829, sergeant. En son, landtbrukare. En dotter.

14. Mag. Johan Jakob Wendels 1842—1858. Se past. i Fägred.

15. Mag. Carl Jakob Smedmark, son af kommin. Magnus S. i Floby, född derst. den 8 Febr. 1801; stud. i Upsala 1819; prestv. 1825 till huspred. hos hofmarsk. frih. Adelsvärd på Ekhammar; fil. dokt. 1830; tillf, regem.-pastor vid Skaraborgs regem. 1832; ordin, dito 1836; var kommenderad med regementet till Fyen 1848; v. past. i Warnhem 1837 — 58; kyrkoh. här 1857; tilltr. 1858; prost 1868. Har varit ledarn, i nämnden för reglering af presterskapets inkomster och flera gånger v. kontraktsprost.

Gift 1837 m. Carolina Aug. Wilh. Höjer; fadr. rektor i Örebro. Barn: Carl Reinh. 31 agn., landtbrukare, sköt ihjäl sig af våda 1868. Erik Gust. Wilhelm, löjtnant. Jakob Oskar Gottfrid, löjtnant. Frans Viktor August.

) Om denne man, som icke förekommer i någon matrikel, har utg. icke lyckats erhålla fullständigare uppgifter.Komministrar.)

1. Tornerus Aridrece, prestv. 1639, var här v. pastor eller kapellan till 1658.

2. Petrus Petri Myra, född på hemmanet Myran i Synnerby, blef prestv. 1653, v. past. härstädes 1658 och dog 1673. Ligger begrafven vid södra korväggen på kyrkogården. Han var biskop Schyllbergs morbroder.

G. m. Margareta Nilsdotter, död 1678, dotter at kyrkoh. Nic. Guunari i Ryda. Hon fick sedan efterträdaren. Barn: Peter, kantor i Skara. Nils, pastor i Levened. Cathrina, g. m. kornetten Jon. Buus. Brita, g. m. kommin. Jon. Riddelius i Lena. Christina f. 1664, g. m. kyrkoh. Sven Synnerberg i Medelplana.

3. Andr. Joh. Eneberq 1675—94. Se past. i Hofva.

4. Andr. Petri Eneberg 1694—97. Se past. i Ekby.

5. Jonas Er. Broms 1697—1715. Se past. i Saf-vared.

6. Sven Hernvall 1715—41. Se past. i Björke.

7. Petrus Alenius 1741—57. Se past. i Säfvared.

8. Mag. Laur. Laur. Herndahl, bondeson ifrån Hä-rened, född den 29 Juli 1722; stud. i Upsala 1745 och i Lund

1750; improberades i prest-ex. 1751 och återvände till Lund, der han blef magister 1754; prestv. 1752 till past.-adj. i Saleby; kommin. här 1758. Död af invärtes inflammation den 4 Juni 1760.

Gift 1758 med Sidonia Strandman, dotter af kyrkoh. Peter S. i Saleby. Hon blef omgift med inspekt. Peter Puke. Barn: Lars f. 1760.

9. Arvid Bredzell, son af Anders Arvidsson och Ingegerd Olofsdotter, född i Bredsg. Synnerby den 22 Dec. 1723; stud. i Lund 1746; blef "ehuru svag i sina styc-

*) Intill 1715 fanns här ingen koraminister, utan de som nämnas före denna tid hafva varit v. pastorer.ken" prestv. 1755 till adjunkt i Tunhem; kommin. här 1760; tilltr. 1762. Varnades i konsist. "att icke göra sig alltför familier med sina åhörare, äfvensom att icke öf-verfalla dem med hugg och slag på bröllopp, då de bära sig illa åt." Död af hetsig feber den 2 Juni 1779.

G. m. Christina Hillerström, död 1797, dotter af Gilius EL, brukspatron och byggnadsinspektör vid Trollhättan. Barn: Ingegerd Cathrina, f. 1766.

10. Peter Floren 1782—1809. Se past. i Mellby.

11. Carl Floren 1810 -31. — Se past. i Lekåsa.

12. Magnus Ruckman, son af skeppsstyrm. Abraham R. och Anna Neuman, född i Böne den 19 Aug. 1792; stud. i Upsala 1814; prestv. 1817; adjunkt på flera ställen; kommin. här 1830; tilltr. 1831. Död den 10 Mars 1841. — Han var en orolig och oordentlig man, ytterst fattig, efterlemnade ett nedrutet boställe och gäld-bundet bo. Med sin kyrkoherde Ihrmark hade han en skandalös process, men döden skilde de begge stridande, innan de hunnit göra hvarandra synnerlig skada.

Gift med en dotter af löjtn. C. Mellbin och C. Hårdh. Efterlemnade 7 barn, af hvilka en dotter Charlotta, gift med landtbrukaren J. A. Floren. Carolina, g. m. en Hol-min. Serafia.

13. Per Bernh. Frössberg, son af prosten Johan Peter F. i Hössna, född i Böne den 24 September 1808; stud. i Upsala 1829; prestv. 1832; adjunkt i Husaby 1833; kommin. här 1841; tilltr. 1844. Död d. 18 Jan. 1853. — En hederlig och ordentlig man.

Gift med prosten H. Amnaei i Husaby enka, Anna Magd. Thun, dotter af kommin. Lars T. derstädes. Barnlös.

14. Jonas Lindqvist, bondeson från Yllestad, född den 5 Jan. 1805; stud. i Upsala 1825; prestv. 1838; v. past. i Asaka Sk. h.; kommin. i Hool 1848; past.-ex. 1849; utn. kommin. här 1853, men dog före tillträdet den 30 Dec. s. å.

Gift med Emilia Sofia Yl länder, dotter af prosten Vallentin Y. i Algustorp, och efterlemnade två söner.

15. Nils Eman. Const. Dahlgren utn. 1854. Past. i Näs 1856.16. Mag. Carl Gustaf Almqvist 1856—70. Se kommin. i Saleby.

17. Nils August Lindblad, son af kakelugnsmak. Anders Erik L. och Maria Nilsdotter, född i Göteborg d. 4 Jan. 1842; stud. i Upsala 1863; prestv. 1865; kommin. här 1869.

7. SKÄRSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Elamis eller hr Elver, curatus i Skarstad 1395, har bevittnat ett gåfvobref. Lefde ännu 1417.

2. Alexander var äfven prest i Skarstad 1417.

3. Thor björn, past. 1544, prost öfver Barne och Laske härader 1550.

4. Jonas var past. 1555.

5. Chris tofer 1557 och 1566.

6. Cattillus eller hr Kettil, endast känd till namnet

7. Olavus in Skarpstad var past. 1571, då han er-lade till Elfsb. löseu ett lod silfver och 14 rdr. Underskr. Upsala mötes beslut 1593.

8. Jonas Laurentii. Hans grafsten har nyligen blifvit återfunnen och utvisar, att han varit kyrkoherde i 15 år och i Christo stilla afsomnat vid midsommar 1603.

9. Petr. Andr. Putt, son af kyrkoh. And. Theod. Wettla i Särestad, upptages såsom pastor här före 1639.

10. Mag. Gustavus Erici Smittius, student i Upsala 1626 och der magister 1635; prestv. 1628; "propo-nerade linguam Hebrseam vid Skara skola 1£ år; men 16. Mag. Carl Gustaf Almqvist 1856—70. Se kommin. i Saleby.

17. Nils August Lindblad, son af kakelugnsmak. Anders Erik L. och Maria Nilsdotter, född i Göteborg d. 4 Jan. 1842; stud. i Upsala 1863; prestv. 1865; kommin. här 1869.

7. SKÄRSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Elamis eller hr Elver, curatus i Skarstad 1395, har bevittnat ett gåfvobref. Lefde ännu 1417.

2. Alexander var äfven prest i Skarstad 1417.

3. Thor björn, past. 1544, prost öfver Barne och Laske härader 1550.

4. Jonas var past. 1555.

5. Chris tofer 1557 och 1566.

6. Cattillus eller hr Kettil, endast känd till namnet

7. Olavus in Skarpstad var past. 1571, då han er-lade till Elfsb. löseu ett lod silfver och 14 rdr. Underskr. Upsala mötes beslut 1593.

8. Jonas Laurentii. Hans grafsten har nyligen blifvit återfunnen och utvisar, att han varit kyrkoherde i 15 år och i Christo stilla afsomnat vid midsommar 1603.

9. Petr. Andr. Putt, son af kyrkoh. And. Theod. Wettla i Särestad, upptages såsom pastor här före 1639.

10. Mag. Gustavus Erici Smittius, student i Upsala 1626 och der magister 1635; prestv. 1628; "propo-nerade linguam Hebrseam vid Skara skola 1£ år; menefter dertill intet stipendium var, kom han på ståthållaren Thure Sparres begäran till Westerås och blef dess hofpredikant 1637;" kyrkoh. här 1639. Anklagades s. å. att hafva ihjälslagit en bonde, Thorsten Jonsson, och blef derföre afsatt; men sedan han blifvit från denna beskyllning frikänd, fick han embetet åter 1640. Pliktade s. å. till konsist. fiscus 10 d:r, "emedan han i förtid inlagt sig till sin hustru, innan de tillhopa vigde blefvo". Död den

4 Mars 1651 och ligger begrafven under en sten på Skar-stads kyrkogård.

G, m. Brita Månsdotter, som lefde 1690, då hon meddelade intyg om en gård, Kyrketorp, som af drottn. Christina blifvit skänkt till Skarstads prestgård, men densamma seda„n beröfvad.

11. Laur. Fristadius, son af prosten Sveno Olavi i Fristad och broder till biskop Olof F. i Skara. Blef kyrkoh. i Skarstad 1651 och lefde ännu 1656.

Gift med Christina, dotter af prosten Arvid Hornius i Fristad.

12. Magnus Svenonis, son af nämndemannen Sven Larsson och Ingrid Månsdotter, född i Attorp i Ryda d.

5 Dec. 1602; stud. i Upsala 1625; blef prestv. 1630 och då genast satt till kommin. i Levened. Begärdes till kyrkoh. derstädes 1654; "men som han ej var enhälligt kallad, blefvo tre förtjente prestmän satte på förslag". Hr Måns fick hela Stommen i ersättning. Kyrkoh. i Skarstad 1658; tilltr. 1659. Anklagades s. å. att i vredes mod hafva slagit en gosse med en eldgaffel så att han efter 12 dagar måst sätta lifvet till. Hr Måns bekände sig icke

hafva slagit honom mer än ett slag öfver armen. Målet förvistes till verldslig rätt, der hr Måns blef frikänd. Han dog af bröstsjukdom den 9 Sept. 1665.

Gift 1629 m. Ingeborg Ingemarsdotter från Åsen i Ryda, och hade med henne 11 barn, 5 söner och 6 döttrar, af hvilka 7 lefde vid fadrens död. Tvänne vistades i Hamburg. Son Anders, int. i Skara sk. 1662.

13. Jonas Petri Kempe var kyrkoh. i Österplana 1650, men afsattes för något begånget brott från embete och tjenst omkr. 1663. På riksr. Harald Stakes rekom-mendation blef "denne fallne och bedröflige prestman" restaurerad i embetet 1664 och förordnad till dess huspredikant på Bohus slott. Genom samme herres inflytande utnämndes han till kyrkoh. i Skarstad 1666; tilltr. 1667 och skötte här sin tjenst utan biträde, ehuru till hög ålder kommen. Han dog 84 år gammal den 15 Oktober 1683. — Efter hans död uppstod process, emedan han nedrifvit en del hus i prestgården, eldat upp en sockenstuga och församlingens timmer m. m. Dessutom ha-

O —

de hans arfvingar rifvit halmen af ladutaket, uttagit fönstren ur väggarne, och fört dem jemte "långbänkarne" till Djupedal.

G. m. Ingrid Persdotter. Barn: Brita, g. m. kommin. Joh. Sparling i Levened. En dotter, g. m. And. Sparling på Djupedal. — Hospit. pastorn i Skara CaroL Jonce Kempe och Marg. Jonsd:r Kempe, g. m. kyrkoh. Hans Dahlborg i K. Klefva, voro sannolikt äfven hans barn.

14. Bened. Andr. Ludenius studerade först i Skara och sedan vid Göteborgs gymnasium, hvarifrån han ankom för att ordineras 1668. Men konsist. svarade, att "han är väl ung, hans lärare vid Skara gymnasium betyga om honom, att han är in literis rudis, hans testimo-nium från gymn. Gotob. tyder ej på ordination, utan på studiernas fortsättning; man får ock ej flera prester ordinera, än som behöfvas." Han blef stud.

i Åbo 1673

och har äfven varit i Dorpt; prestv. 1675 och antagen till krigsprest vid Westg. kavalleri, samt utstod under Danska kriget "många travailler". Kyrkoh. här 1684; tilltr. 1685. Död 1715. — Vid hans tillträde var prestgården obeboelig, hvarföre han måste sjelf bygga. Då församlingen vägrade att ersätta honom, uppstod process, som räckte i 27" år.

Gift 1678 m. Anna Hermansd:r Sxhilling, död 1727 i Skarstad 70 år gammal, Barn: Jakob, provinc.-läkare i Skarab. län, död 1712. Anders Lundstedt, ryttmästare. Helena Fredr., g. m. kommin. Joh. Thodin i Mellby. Margareta, g. m. efterträdaren. Inga, g. m. kommin. Jon. Ljungqvist i Bitterna. Johannes f. 1690.15. Laur. Laur. Frodelius, född i Sköfde 1656, var gymnasist i Skara 1685, då han blef improberad i prestexa-men. Såsom gymnasii notarius kallades han 1687 till prseceptor i öfverstelöjtn. Fleetvvoods hus på Koberg och fick komma dit på en tid, "ehuru han ej hafver de mo-res och comportementer, som kunna tjena i hofvet". Stud. i Lund 1688; prestv. 1690 och s. å. enhälligt kallad till kommin. i Mellby, tilltr. 1691. Oppon. vid prestm. 1712; kyrkoh. här 1715; tilltr. 1716. Nedlade embetet 1724 och dog den 1 Nov. s. å. — Han kallas "Kasås",

Gift l:o 1691 med Sigrid Andersdolter från Ytter-Jordala; 2:o m. företrädarens dotter Margareta Ludenins. Barn: Johan, kommin. i Tengened. Maria, g. m. efterträdaren. Herman var studerande 1743 och då till åren kommen. Margareta, Anna, Christina. Cathrina, alla ogifta.

16. Nils Hvalström 1726—49.' Se past. i Mellby.

17. Johan Timberg, son af kyrkoh. Anders T. i Falköping, född i Bogesund 1707; stud. i Ups. 1727; prestv. 1734 till adj. i Dala; erhöll på frih. Br. Chr. Bondes kallelse fullm. att vara kommin. i Tådened 1737; tilltr. 1738; past,-ex. 1748; kyrkoh. här 1749. Död den 26 Dec. 1765. — "En vaksam och mycket nitälskande själasörjare."

Gift 1738 med kyrkoh. Hagelbecks enka i Tådened Magdalena Odhelius, död 1783, dotter af kyrkoh. And. Tysk i Åsled. Barnlös.

18. Nils Tengstadius, son af bonden Bryngel Haraldsson, född i Storeg. Tengenedstorp 1706 i Jan.; stud. i Upsala

1730; blef prestv. 1735 och var adj. på flera ställen; kommin. i Tengened genom K. Maj:ts resolution 1744; underg. past.-ex. 1762; kyrkoh. här 1766; tilltr. 1767. Död den 16 Dec. 1774/— "Han är mycket omtalad för sitt muntra sinne, sina lustiga infall och många löjliga upptåg."

Gift 1745 m. Johanna Nabbelius, död 1775. dotter af kommin. Johan N. i Tengened och enka efter kommin. Joh. Frodelius derst. Barn: Christina, g. m. korporal Lars Fahlberg. Pehr, kyrkoh. i Kinneved. Johan, kommin. i Alingsås.19. Mag. Magnus Ål änder, son af Hans Månsson och Elin Nilsdotter, född på Aslätt i Hendened den 6 Maj 1722; stud. i Lund 1748; magister i Greifsvald 1753; presid. derst. 1757; prestv. 1759 till past.-adj. i Ryda; kommin. i Skarstad 1762; past.-ex. 1766; kyrkoh. 1775; tilltr. 1776. Död den 11 Apr. 1804. — Han var näst Carl Sundholm den förste magister som sökte sacellani. I Greifsvald var han "curator nationis Suethicae et prse-fectus Communitatis". En munter och redlig man, mycket händig uti att svarfva och smida. Bodde på sitt eget hemman, ± frälse, Anders Gudmundsg. Bya.

Gift l:o m. Ulrika Bodholm, död 1772, d:r af kyrkoh. Peter B. i Ryda; 2:o 1773 m. Sara Frodelius, död 1813, dotter af kommin. Johan F. i Tengened. Barn: Johanna f. 1774, g. m. handlanden H. Söderling från Lidköping. Maja Lisa f. 1777, g. m. qvartermäst. Sven Ljungqvist. Helena,, g. m. kommin. P. D. Mellbin i Tunhem.

20. Olof Dahllöf 1806—20. Se past. i Mellby.

21. Carl Joh. Bruno, son af hofrättskommiss. Anders B.#) och A. M. Rylan<ler, född i Habo den 11 mars 1759; int. i Wisingsö sk. 1769; stud. i Lund 1778; prestv. 1785 till huspr. hos major C. F. v. Köhler; adj. i Wenersborg 1788; v. past. i Thun 1789; kommin här 1796 och bodde i Skräddareg. Skattofta; kyrkoh. 1819; tilltr. 1820; prost 1830. Död den 14 Juli 1834. — Han var en man af reslig vext, med sträft utseende och en Sten-tors stämma. Ordentlig pastor, sträng ortodox och god latinare.

Gift 1796 m. Joh. Cathr. Almgren, död 1836, enka efter kommin. Joh. Blomgren härstädes. Barn: Joh. Sofia, f. 1797 död 1858. Lov. Gustafva f. 1801. Gunno Fredrik, fadrens efterträdare. Amal. Maria, f. 1807. Cathr. Maria f. 1813, g. m. handlanden C. J. Wallner.

22. Gunno Fredrik Bruno. den förres son, född i Skarstad den 31 maj 1804; stud. i Upsala 1825; prestv. 1828; adj. och v. past. i Skarstad; kyrkoh. derst. 1835;

*) Denne var broder till kyrkob. JBruno i Ulricehamn.tilltr. 1838. Död den 22 Juli 1857. — Han hade svagt bröst och var många år oförmögen att tjenstgöra.

Gift 1836 med Carol. Hammarlund f. 1801, enka efter inspektor Selander på Halleberg. Barn: Carl Fre dr. Leop. f. 1838, v. kronofogde. Gunno Clas Rich. f. 1839, student. Carol. Fre dr. Gunilda i. 1839. Ida Paul. Augusta.

23. Gustaf Thorsander 1861 -69. Se kyrkoh. i Sköfde.

24. Carl Sundstedt, son af frälsebonden Lars Carlsson och Kerstin Jonsdotter, född i Grefbäck den 9 mars 1805; stud. i Upsala 1827; prestv. 1828; kommin. i Fristad 1839; dito i Fröjered 1850; tilltr. 1852; past.-ex. 1862; kyrkoh. här 1868; tilltr. 1869.

Gift 1833 med kommin. Gust. Hollanders enka Inga Lov. Ragget. Barn: Karl Ernst Gabriel, anställd vid Borås jernvägs mekaniska verkstad.

Komministrar.

1. Laurentius in Scarpstada underskr. 1593.

2. Petr. Johannis blef prestv. 1644 och var kommin. här 1659, då han tvingades att predika, sedan bönderna stängt kyrkodörren för hr Asser, utn. kompastor i Wara (se nedan). 'Han sökte att erhålla halfva tilldelningsstommen efter samme hr Asser 1668 och dog omkr. 1676.

3. Asserus Nicolai var kommin. i Jung 1645 under kyrkoh. Arv. Petri tid, af hvilken han erhöll halfva pastoralierna i Fyrunga. Hr Arvids efterträdare Thore Odhelius, dermed missnöjd, begärde att blifva af med honom, hvarföre konsist. år 1656 resolverade, att "hr Asser måste qvittera alla pastoral-rättigheter och endast

behållahalfva stommen i Fyrunga, till dess han annorstädes kan förflyttas.4' Ar 1658 utnämndes han till kompastor i Wara af Skarstads pastorat; men då han Pingesdagen 1659 kom dit att predika, fann han kyrkodörren stängd och nyckeln urtagen, emedan (såsom bönderna sade) de ej hade lust att höra honom; hvarföre hr Asser predikade på kyrkogården. Konsist. dömde nu, att i Wara kyrka ingen gudstjenst skall hållas på en tid. Oviljan mot hr Asser upphörde snart, och redan 1660 anmäldes, att socknen nu är med honom väl belåten. Han dog i början af 1667.

Sonen Olof Afsesson gifte sig 1656 med Hans Guldsmeds frånskilda hustru.

4. Olof Scarinus, son af borgmästaren i Skara Algot Asmundsson, slud. i Upsala 1658; v. skolmäst. i A-lingsås 1669. Apologist i Skara 1671; prestv. s. å.; kommin. i Skarstad 1676; kallades 1684 till kyrkoh. derstä-des, men dog s. å.

5. Magn. Joh. Hvarf\ stud. i Upsala 1666; underg. prest-examen 1677, men blef då icke ordinerad, utan i stället satt till skolmästare i Hofva, "medan han bättre bereder sig44; prestv. 1682 till past.-adj, i Hofva. Blef här pliktfälld för lägersmål och skickad till Engsö. Der-ifrån hemkallad befordrades han till kommin. i Skarstad 1686 och innehade denna tjenst till sin död 1698.

6. Canutus Sven. K in b er g, stud. i Ups. 1694; prestv. 1697 till adj. i Skarstad; kommin. här 1699. Blef i anseende till ett "lösaktigt lefverne44 afsatt ifrån denna tjenst 1712 och i stället förordnad till skolmästare. Återfick embetet och blef pedagog i Hjo 1714, der han i stor fattigdom lefde till 1732,

Gift l:o 1698 m. Cathrina de Laval, död 1707; 2:o 1712 m. sin piga Elin Svensdotter. Hade många una-köta" barn.

7. Olof Carlbeck, son af en skomakare v. n. Anders och hans hustru Elin Jonsdotter (af Bredbergska slägten), ftdd på Kolabacken under Ribbings Karstorp i Ryda; stud. i Upsala 1700; underg. prest-ex. 1703 och kalladestill kommin. i Ryda 1704; prestv. 1705 till huspr. på Hönsäter; kommin. här 1712. Han blef på ålderdomen så oförmögen att sköta sin tjenst, att han år 1738 "alldeles qvitterade Skarstad och flyttade till sin dotter i Bredared", der han dog den 30 Juni 1739.

G. m. Helena Olofsdotter. Enda dottern Helena var g. m. handl. Johan Röding i Borås.

8. Petrus Ek 1740—62. Se past. i Medelplana.

9. Mag. Magn. Ålander 1762—75. Se past. härofvan.

10. Math. Almgren 1776—94. Se past. i Blidsberg.

11. Joh. Andr. Blomgren, bondeson ifrån Åsarp, född den 7 maj 1753; reste till Upsala 1775; blef prestv. 1779 och var adj. på flera ställen; kommin. i Skarstad 1795; död den 19 Juni s. å. — Bodde i Skräddareg. Skattotta.

Gift 1790 m. Joh. Cathr. Almgren, dotter af kronofogde Gunno A. och Chr.. Björndahl. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Anna Christina, g. m. länsman Nordstedt.

12. Carl Joh. Bruno 1796—1820. Se past. härofvan.

13. Isak Amnberg, son af orgeltramparen Johan A. i Mariestad; född den 6 febr. 1786; blef skrifvare på Thorsö 1799; stud. i Upsala 1807; prestv. 1810; huspr. hos kammarh. grefve Posse och tillika skollärare på Fo-gelvik 1813; kommin. här 1820. Han dödade sig sjelf den 1 aug. s. å. medelst skottet af en bössa, som han satte mot hufvudet och aftryckte med laddstocken. — Han hade ett vackert utseende och goda embetsgåfvor, men var i afseende på praecept. VI mindre nogräknad.

14. Axel Forssman, son af bonden Lars Andersson och Maria Magnusdotter, född i Forsshem den 24 sept. 1787; stud. i JLund 1808; prestv. 1810; kommin. här 1821. Död den 20 mars 1Ö28. — Lefde i ett olyckligt äktenskap och tog sin tröst i glaset.

Gift m. Engela Lovisa Hellsten, med hvilken han fick egendomen Möllentorp i önum. Barnlös.15. Jonas

Ternstedt, son af löjtn. Johan Peter T. och H. M. Gjers, f. i Hellstad den 25 mars 1800; stud. i Upsala 1815, i Lund 1818; prestv. 1823; kommin. här 1829.

Gift 1828 m. Chr. Marg. Mellbin, död 1864, dotter af löjtnant Carl M. och C. Hård. Barn: Emma Hel. Carol., gift i Amerika. Amalia Jos. Chr., g. m. landtbr. Andersson på Tjustorp, Carl Peter vistas i Kalifornien. Axel Viktor5 död i Amerika. Clas Otto, löjtnant på Gottland. Fredr. Charl. Wilh., g. m. handl. Gillqvist i Wara. Amalia Rosalia Au g., g. m. landtbr. Larsson på Forshall.

8. JUNG.

Kyrkoherdar.

1. Herr Thorbjörn, curatus 1412.

2. Benedictus var past. 1544 och 1557.

3. Laurentius. Hans enka, hustru Anna, begärde 1573 att "få behålla samma prästegäld, efter hon fått en präst till man igen, eller ock att hon måtte bekomma Hvalstads prästegäld, som nu är obesatt."

4. Jonas var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2£ lod silfver och 38 rdr i penningar. Hans dotter Brita var g. m. efterträdaren Arv. Petri.

5. Haqvinus underskr. Ups. mötes beslut 1593. I hans tid skilde biskop Jakob Tråfva ifrån Jung och gaf det åt sin son kyrkoh. Olof i Larf.

6. Gunnarus Elavi är endast till namnet känd.

7. Arvidus Petri afstod i "sin ålders och sjukdoms dagar" Fyrunga socken åt sin komminister Asverus Nico-laL Han dog d. 14 Dec, 1647. — Om honom heter det, 15. Jonas Ternstedt, son af löjtn. Johan Peter T. och H. M. Gjers, f. i Hellstad den 25 mars 1800; stud. i Upsala 1815, i Lund 1818; prestv. 1823; kommin. här 1829.

Gift 1828 m. Chr. Marg. Mellbin, död 1864, dotter af löjtnant Carl M. och C. Hård. Barn: Emma Hel. Carol., gift i Amerika. Amalia Jos. Chr., g. m. landtbr. Andersson på Tjustorp, Carl Peter vistas i Kalifornien. Axel Viktor5 död i Amerika. Clas Otto, löjtnant på Gottland. Fredr. Charl. Wilh., g. m. handl. Gillqvist i Wara. Amalia Rosalia Au g., g. m. landtbr. Larsson på Forshall.

8. JUNG.

Kyrkoherdar.

1. Herr Thorbjörn, curatus 1412.

2. Benedictus var past. 1544 och 1557.

3. Laurentius. Hans enka, hustru Anna, begärde 1573 att "få behålla samma prästegäld, efter hon fått en präst till man igen, eller ock att hon måtte bekomma Hvalstads prästegäld, som nu är obesatt."

4. Jonas var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2£ lod silfver och 38 rdr i penningar. Hans dotter Brita var g. m. efterträdaren Arv. Petri.

5. Haqvinus underskr. Ups. mötes beslut 1593. I hans tid skilde biskop Jakob Tråfva ifrån Jung och gaf det åt sin son kyrkoh. Olof i Larf.

6. Gunnarus Elavi är endast till namnet känd.

7. Arvidus Petri afstod i "sin ålders och sjukdoms dagar" Fyrunga socken åt sin komminister Asverus Nico-laL Han dog d. 14 Dec, 1647. — Om honom heter det,att "han lät uppbränna 4 hus på prestgarden, dem han sjelf byggt'".

Gift m. Brita Jonsdotter, död 1647, en företrädares dotter.

8. Ambernv.s Svenonis, prestv. 1630 till krigspred, vid öfverste N. Kaggs regemente och blef af honom

rekommenderad till Grefbäcks pastorat 1639. Kyrkoh. här 1648, men dog kort efter tillträdet den 17 Jan. 1649, enligt gammal sägen deraf, att han vid Brudbacken föll af hästen och bröt halsen af sig.

Gift m. Elisabeth Nilsdotter, som efterlefde. Barn: Nicolaus Silvias, past. i Fristad. En dotter "var bortlu-pen" 1655.

9. Thore Odhelius9 son af kyrkoh. Ericus Magni i Dala och Tolla Thoresdotter från Rångedala, född i Dala 1612. Han var den förste som upptog namnet Odhelius, af Odh, der hans styffader var kyrkoherde, och Dala, der han var född. Blef student i Upsala 1635 och reste derifrån till Dorpt 1644. Här disputerade han i teologien under professor Virgin, blef prestv. och antagen till hofpredikant hos general-guvern. Hästhufvud i Riga. Tjenst-gjorde sedan som krigsprest på Ösel. Kyrkoh. i Jung den 10 Juli 1650 och död år 1682. — Thore Odhelius räknas bland Westergötlands latinska skalder. Han var en redlig och uppriktig man, men häftig till sinnes och förgick sig ofta emot både kamrater och förmän. Med sin kommin. herr Asser i Fyrunga hade han en långvarig och obehaglig tvist, som ej slutade förr än hr Asser flyttade till Wara. Ar 1679, då biskop Omoenius höll förhör i Jung och fäderna på eftermiddagen tagit sig något till lifs, ertedde sig hr Thore något okyndig och slog näf-ven i vännebänken*), hvarvid högvördige fadren sade: •'gån mig ut herr Thore". Men då herr Thore icke sätte (lydde), så vände sig högv. fadren till de andre fäder

*) I prestgårdens sätesstuga stod framför högsätet å gafveln ett stort ovalt bord, beklädt med läder, som i kanterna var fästadt med sadeinubb. Kring väggarne voro fasta bänkar; vid bordsittning begagnades flyttbara, som kallades vännebänkar. Stolar begagnades föga.och sade: "vördige fäder, hafven mig ut herr Thore". — En annan sägen är, att på hans tid lefde en man som hette Göte, hvilken gick omkring i församlingen och signade både folk och kreatur. Härvid skulle han hafva ett fat söt gröt, en varm kaka af fint bröd och skäligt med smör. Herr Thore, nyfiken att se förloppet, gick en gång i hemlighet upp på en höskulle, och såg Göte sätta sig bredvid ett kreatur och spisa fritt ur sitt grötefat, sägande: "här sitter jag Göte, under nöte, äter af gröten den söte, gör det inte godt, så gör det inte ondt." Åter tager han sin varma kaka, lägger smöret deruppå och biter deraf alltefter som smöret rinner, sägande: "här sitter jag Göte, gör dig möte, möter du mig här, så möter jag dig der, gör det inte godt, så gör det inte ondt." När herr Thore skådat hela förrättningen, hoppar han ned af skullen till Göte, smörjer honom duktigt med käppen, sägande: "Jag heter Thore, tager käppen den store i bägge mina händer och lägger på Götes länder; gör det inte ondt, så gör det inte godt."

Gift med Sara Lechander, dotter af domprosten Lars L. i Skara. Barn: Esther, g. m. efterträdaren. Brita, g. m. kyrkoh. And. Eneberg i Hofva. Samuel, rektor vid Alingsås skola Tolla, g. m. ryttmästaren Bengt Friberg. Christina f. 1663. g. m. kyrkoh. And. Tysk i Åsled. Lars, past. i Flo. Beata, g. m. major Pet. Pihlcrantz.

10. Asmund Magni Thodin, bondeson fran Tohaga i Tådened, född den 21 Sept. 1640; stud. i Upsala 1671; blef prestv. 1673 och genast satt till kommin. i Tådened; krigspred, vid öfverste Börstells regem. 1675; inkallades till past.-examen 1683, men begärde att i stället få hålla en predikan, erkännande "att han i förfluten krigstid icke stort fått se på sin bibel, den han ock bortmiste vid Landskrona, mycket mindre andra studier, utan mer blodiga skjortor, och nu hemma måst bruka pregeln, om han skulle få sin föda." Han blef likväl examinerad, och rekommenderades såsom "en vällärd, skicklig och saktmodig man*),

Saktmodigheten lärer dock ej varit rätt stor, ty han var fle re gånger anklagad för slagsmål.som i sista kriget många travailler utstått", till Jungs pastorat, der han ock blef kyrkoherde s. å. Dog den 14 Jan. 1708. — Af kyrkoböckerna från hans tid vill det synas, att han varit en ordentlig pastor.

Gift 1678, med företrädarens dotter *Ester Odhelius*, död 1711. Barnen voro 10. Johannes, kommin. i Mellby. Per, f. 1688, auditör, död i Stockholm 1721. Maria Cathrina, g. m. en skomakare i Strengnäs. Anna (in ta, g. m. en handlande derstädes. Magnus. Erik. Thore.

11. *Johannes Sidhelius*, son af kyrkoh. Lars S. i Levened, född i Ryda den 26 aug. 1670; stud. i Upsala 1685; prestv. 1692 till sin faders adjunkt; blef krigspred, vid Westg.-dals regem. 1694 och bodde på sin egen gård Håkag. i Håle, Särestads pastorat. Han var med regementet kommenderad till Carlskrona, då han utnämndes till

kyrkoh. i Jung 1708, men dog under hemresan på Stenunga gästgifvaregård s. å., före tillträdet. Hans lik fördes till Jung och blef der begrafvet.

Gift med *Märtha Sparling*, död 1746, dotter af kommin. Jon. Kinnerus i Levened. Barnen voro 11. Anders f. 1698, tullskrifvare. Gabriel född 1700, guldsmed. Jonas f. 1703, kaffekokare. Johanna Maria, g. m. fändr. Nils Olofsson Norrman. Märtha, f. 1706 död 1765, g. m. fältväbel Sven Tranheim.

12. *Ericus Petri Fogelberg*, bondeson ifrån Fogelås, stud. i Lund 1688; blef prestv. 1698, då han var "den snabbaste bland examinandos". Rektor vid Mariestads skola 1700 och lefde der "i misere och fattigdom". Oppon. vid prestm. s. å., respond. 1707. Kyrkoh. här 1709. Död den 6 April 1719. — Han var en vaksam, driftig och ordentlig man, men af anteckningar i kyrkoboken synes, att han varit mycket intagen af sin tids vidskepelse.

Gift med Maria Elis. Hylthén, f. 1670 död 1735. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: *Andreas* född 1702, fick fribröd i hospitalet 1738. *Erik* f. 1705, dog som skrifvare i Stockholm. Anna Elisabeth f. 1708. *Erland*, f. 1710, pastor vid ett finskt regemente 1746 och dog i Finland. *Brita Maria* f. 1712, g. m. Magn. Junggren, kommin. i Fogelås. *Carl Johan* f. 1715.13. Haqvinus Roth, son af kyrkoh. Thorsten R. i Åsarp, född derst. den 8 maj 1685; stud. i Upsala 1708; prestv. 1716 till adj. i Hjerpås. År 1719 blef han kallad till Brunsbo, då biskop Svedberg lät honom förstå, att han ville befordra honom till Jungs pastorat och att han med detsamma skulle gifta sig med enkan, som satt i ett bedröfligt tillstånd med 7 värnlösa barn. Han var i allt nöjd med Guds vilja, underg. past.-ex. och fick fullmakt s. å.; tilltr. 1720. Död d. 17 apr. 1762. — Kyrkoh. Roth var en stilla, saktmodig och fridälskande man, be-gåfvad med stark helsa, god syn*) och hörsel in på sed-naste ålderdomen. Efter ett svårt fall om jultiden 1759 måste han nästan ständigt hålla vid sängen. Lemnade betydlig förmögenhet efter sig.

Gift l:o 1720 med kyrkoh. Fogelbergs enka Maria Elis. Hylthcn; 2:o 1736 m. Anna Regina Flygare, f. 1718, död 1740, dotter af inspekt. Erik F. på Ingelstorp; 3:o 1741 m. Anna Chr. Kjellberg, död 1773, d:r af kyrkoh. Pel er K. i Ekby. Barn af andra giftet: Erik, tenngjuta-re, död i Breslau 1777. Af tredje giftet: Samuel, past. i Bredared. Per, past. i Hool. Gustaf Adolf f. 1753.

14. Johan Björkdahl, son af kommin. Johan B. i Jung, född derst. den 1 dec. 1713; stud. i Upsala 1738; prestv. 1743 till fadrens medhjelpare. Kommin. i Jung 1744; underg. past. ex. 1762; erhöll vid kyrkoherdevalet härstädes 1763 de flesta rösterna, men anklagades för att under sjclfva valförrättningen hafva stannat qvar på kyrkobacken. Besvären ogillades, B. fick fullmakt 1764 och tilltr. s. å. Död den 5 Jan. 1773.

Gift l:o 1743 m. Caj sa Chr. Schmidt, d:r af kyrkoh. Mathias S. i Thun; 2:o 1772 m. Elisabet Edberg, d:r af kyrkoh. Erik E. i Källby. Hon blef omgift med mönsters kr. Olof Brisman. Barn: Anders, f. 1751 död 1798, slottskamrer på Leckö. Sitra. f. 1753, g. m. kommin. Joh. Sparrström i Wing Å. h. Greta Stina g. m. kyrkoh. P. Tegnaeus i Stenstorp.

15. Mag. Nils Drysén 1775—93. Se past. i Fägred.

*) Ehuru han från barndomen var enögd.

I Skara 1216. Adolf Tranheim 1793—1808. Se past. i Frö-

jercd.

17. Jonas Jungner, son af hemmansbr. Bryngel Larsson och Elisab. Haraldsdotter, född på Stommen i Fyrun-ga den 24 dec. 1752; stud. i Upsala 1773; prestv. 1778 till huspr. hos majoren frih. v. Otter; e. o. bat.-pred. vid Jönk. regemente 1781; tredje pred. i Warola 1784; v. past. i Fröjered 1796; kommin. derst. 1799. Kyrkoh. här 1808; prost 1812. Död d. 21 apr. 1815. — En exem-plarisk och mycket älskad man.

Gift 1804 m. Joh. Cltr. Floren, dotter af prosten Jakob F. i Yllestad. Barn: Johan, past. i Levened. Per Adolf. f. 1806 död 1815. Hedvig Elisabeth f. 1808, g. m. kyrkoh. Adolf Landahl i Hcllstad. Johanna Beata f. 1811, g. m. kyrkoh. Mårten Landahl i Eriksberg. Jonas, kommin. i W. Klefva.

18. Mårten Odhelius, son af qvartermäst. Mårten Krum och Christina Odhelius (sondotter af Anders Tysk, past. i Asled), född i Kinneved den 5 Jan. 1756; stud. i Ups. 1776; prestv. 1781 till huspred. hos generalskan A. A. Ehrensvärd född Gyllenborg; adjunkt på flera stallen; kommin. i Asaka W. h. 1792; dito i Odensåker 1799; tilltr. 1800: dito i Grefbäck 1810; tilltr. 1811; kvrkoh. här 1815; tilltr. 1817; prost 1824. Död den 21 Jan. 1828. — En god predikant med vördnadsbjudande utseende.

Gift 1796 m. Maria Joh. Noring, död 1851, d:r af prosten Sven N. i Asarp. Barn: Scen Mårten f. 1797, student, kunnig men förfallen. Lars Gustaf f. 1802, hä-radsskrifvare i Wermland. Johan Fredrik, kommin. i Warnhem. „

19. Mag. Johan Edberg 1830—38. Se past. i Åsled.

20. Mag. Per Selander, son af rusth. Erik Andersson och Brita Persdotter, f. på Seltorp i Segerstad den 5 mars 1795; stud. i Upsala 1813; prestv. 1819 till huspr. hos förste archiatern dokt. P. von Afzelius; magister 1821;v. kollega i Wenersborg 1822; ordin, dito 1826; v. rektor 1827; ordin, rektor 1833; tilltr. 1834; past.-ex. 1835; kyrkoh. här 1839; tilltr. 1840; prost 1*42. Afsatt från embete och tjenst genom K. Maj:ts dom den 16 decemb. 1856. Död den 24 apr. 1863. — Han hade goda studier, men ett häftigt och besynnerligt lynne, som dref honom till många ytterligheter. Var på sednare åren be-gifven på dryckenskap. I sin bitterhet*anklagade han biskop och konsistorium, för att han såsom prost fick erlägga bevillning. På slutet bodde han i Skara, der han ock dog.

Gift med Brita Märg. Junggren, d:r af kommin. Erik J. i Saleby. Barn: Per Johan Wilhelm, hofrättsauskultant.

Af trycket ulgiivit ;H>killii>;i predikningar.

21. Jonas Beronius, son af kyrkoh. Bernhard B. i Segerstad, född i Skara den 3 maj 1803; stud. i Upsala 1825; prestv. 1827; kommin. i Yllestad 1838; tilltr. 1839; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1858.

Gift 1840 med Fredrika Konstantia Bergman, dotter af rådman Per B. i Skara. Barn: Viktor f. 1840, landtbrukare. Emilia f. 1842, g. m. byggmäst. F. D. Bergström. Josef f. 1843, student. Tekla t, 1847. Ulrika f. 1849. Per Johan f. 1851.

Komministrar.

1. Asverus Nicolai var kommin. 1645 och blef kom-pastor i Skarstad 1659.

2. Canutus Arvid i, prestv. 1627, var kommin. i Jung 1654 med halfva tilldeln.-stommen och lön af hela församlingen. Han blef erbjuden transport till W. Klefva 1656 och till Grolanda 1657, men stannade qvar vid denna lägenhet till sin död 1671. — Enkan var så fattig, "att hon hade hvarken oxe eller ko att bruka gården med."3. Sceno JoncB Bjerman 1672 — 1705. Se past. på

Tborsö.

4. Joh. Björkdahl, son af torparen Bengt Persson, född i Kyrkefalla 1670, stud. i Upsala 1698; erhöll ve-niam conc. i Sjogerstad 1701; prestv. 1702; nådårspred. i Stenstorp 1703; kommin. här 1705. Död 1744.

Gift l:o med Elisabet Gadd, d:r af Anders G. past. i Hvarf; 2:o med Ingegerd Scensdotter, f. 1671, död 1745. Sonen Johan blef fadrens efterträdare.

5. Joh. Björkdahl 1745 -64. Se past. härofvan.

6. Abraham Klefbeck, son af kyrkoh. Jonas K. i Bitterna, född 1724; stud. i Upsala 1747; prestv. derst. 1753 till past.-adj. i W. Klefva; v. pastor i Jung 1759; kommin. här 1764; tilltr. 1765. Död af rödsot den 2 okt. 1771. — Han var fattig och mindre ordentlig. Predikade tills det skymde, och då folket ville bortgå, sade han: "ge er ro, mina vänner, vi ha ännu en stund till qvällen".

Gift 1757 m. Rebecka Holmvall, dotter af kyrkoh. Sven H. i W. Klefva. Hon blef omg. m. bonden And. Johansson i Fyrunga. Barn: Rebecka f. 1771.

7. Christofer Baumbach 1772 — 83. Se past. i Berg.

8. Kand. Mathias Winrot, son af kommin. Jonas W. i Wånga, född i Norunga den 12 Juni 1747; stud. i Greifsvald

1765; filos, kandidat 1768; prestv. 1773; kommin. här 1785; tilltr. 1786; improbcrades i past.-ex. 1791, men adproberades af konungen. Död den 11 Juni 1820. — Han hade ett godt hufvud, men var mycket oordentlig i sin lcfnad.

Gift l:o 1772 m. Beata Norén, död 1801, dotter af prosten Ambern N. i Norunga; 2:o 1809 m. Maria Andersdotter från Fyrunga. Barn: Ambern f. 1772, Maja Lisa f. 1774, Beata f. 1779, Johanna f. 1781, Jonas f. 1784, död 1807, Carl Gustaf f. 1789, illa uppfostrade, blefvo drängar och pigor.

9. Johan I^eonhard Sandberg 1821 — 29. Se kommin. i Wånga.10. Isak Toneli 1829—41. Se kommin. i Åsaka W. h.

11. Johan Carlstrand, son af Anders Jakobsson och Kajsa Jakobsdotter, född i Slöta den 15 april 1803; stud. i Upsala 1825; prestv. i Göteborg 1828; kommin. här 1841.

Gift 1856 med Lovisa Matilda Carlson; fadr. fanjunkare. Barn: Agda Hildegard. Isidor Agaton. Artur Hjalmar.

9. S Ä F V A R E D).

Kyrkoherdar.

1. Joachimus Dimbodius, son af kyrkoh. Thorbernus Gustavi i Dimbo, blef på fadrens begäran tagen ur skolan och vigd till prest 1657, adjunkt i Lidköping 1658 och tjenstgjorde der som komminister från 1659 till 1671, då han af riksdrotsen grefve M. G. De la Gardie kallades till slottsprcst på Leckö. Erhöll af samme herre fullmakt på Häreneds pastorat 1676, men måste året derpå utbyta det emot Säfvared, då Härened förenades med Lidköping. Dock skulle pastor i Säfvared årligen bekomma 12 kr kronotionde, som utgå från Härened. Dimbodius dog 1700.

Gift med Magdalena Julberg. Barn: Gustaf Dim-berg, regementspastor, lefde 1743. Hedvig, f. 1679, g. m. kommin. Lars Alenius i Säfvared. Christina begärde nådår efter fadren 1700. Thorbern, int. i Skara skola 1688.

*) Var annex till Lidköping intill 1677, då det utbyttes emot Härened.

10. Isak Toneli 1829—41. Se kommin. i Åsaka W. h.

11. Johan Carlstrand, son af Anders Jakobsson och Kajsa Jakobsdotter, född i Slöta den 15 april 1803; stud. i Upsala 1825; prestv. i Göteborg 1828; kommin. här 1841.

Gift 1856 med Lovisa Matilda Carlson; fadr. fanjunkare. Barn: Agda Hildegard. Isidor Agaton. Artur Hjalmar.

9. S Ä F V A R E D).

Kyrkoherdar.

1. Joachimus Dimbodius, son af kyrkoh. Thorbernus Gustavi i Dimbo, blef på fadrens begäran tagen ur skolan och vigd till prest 1657, adjunkt i Lidköping 1658 och tjenstgjorde der som komminister från 1659 till 1671, då han af riksdrotsen grefve M. G. De la Gardie kallades till slottsprcst på Leckö. Erhöll af samme herre fullmakt på Häreneds pastorat 1676, men måste året derpå utbyta det emot Säfvared, då Härened förenades med Lidköping. Dock skulle pastor i Säfvared årligen bekomma 12 kr kronotionde, som utgå från Härened. Dimbodius dog 1700.

Gift med Magdalena Julberg. Barn: Gustaf Dim-berg, regementspastor, lefde 1743. Hedvig, f. 1679, g. m. kommin. Lars Alenius i Säfvared. Christina begärde nådår efter fadren 1700. Thorbern, int. i Skara skola 1688.

*) Var annex till Lidköping intill 1677, då det utbyttes emot Härened.2. Nicol Ahr. Eldsberg, prestv. 1678, blef kommin. i Säfvared 1680 och hade öfver 21 år innehaft denna tjenst, med ringa lön och en lång tid utan boställe, då han 1701 befordrades till kyrkoh. härstädes. Tilltr. 1702 och dog i slutet af 1714,

Gift l:o m. Ingrid Eriksdotler, enka efter kyrkoh. Marcus Jonse i Thun; 2:o 1709 med Annika Bonceus, d:r af kyrkoh. Thore B. i Böne, enka efter kyrkoh. Bengt Helstadius i Asaka.

3. Jonas Er. Broms, bondeson från frälsehemmanet Kojan i Synnerby, född 1663; stud. i Lund 1685; blef prestv. 1694, då han ålades att "inom ett år undergå ny examen": kommin. i Synnerby 1695 och bodde i Skall-meja till dess han 1697 efterträdde Anders Eneberg som v. pastor; resp. vid prestm. 1711; past.-ex. 1715 och s. å. insatt

till kyrkoh. här. Död 1738.

Gift 1700 med Maria Marchander A. 1684 död 1738, d:r af Jonas M., past. i Stenstorp. Barnen upptogo modrens namn. Jonas Marchander, kyrkoh. i Husaby. Anders Marchander, kommin. i Forsshem.

4. Sveno Engelb. Höländer, bondeson ifrån Hool, stud. i Upsala 1708, prestv. 1717 till biskopens adjunkt; oppon. vid prestm. s. å.; kommin.-adj. i Böne 1718; anklagades af kyrkoh. Gudhemius för ett häftigt och våldsamt uppförande vid flera tillfällen, och blef suspenderad 1722; ordin, kommin. derst. 1723. Såsom "en mycket lärd och skicklig man" uppfördes han i första rummet på förslag till Säfvareds pastorat 1739, erhöll församlingens kallelse och K. Maj:ts fullmakt s. å.; tilltr. 1740. Död om hösten 1752.

Gift 1722 med kommin. Jon. Noréns i Wing A. h. enka Elisabet Gudhemius, död 1762, d:r af kyrkoh. Olof G. i Böne. Barnlös.

5. Sven Digelius, son af skolmästaren Johan D. i Lidköping, född derst. den 15 febr. 1711; drog sig under mycken fattigdom fram genom Skara skola och gymnasium, reste till Upsala 1730 och derifrån till Åbo s. å.: antogs till informator vid Barnhuset i Stockholm 1737prestv. 1741; andre kollega vid Clara skola 1743; förlorade genom eldsvåda år 1751 sin mesta och basta egendom; underg. past.-cx. s. å. och erhöll K. M:ts fullmakt på Säfvareds pastorat 1754, men dog i Stockholm vid samma tid han skulle tillträda, i maj 1755. — Han var en "lärd, arbetsam och exemplariskt rättskaffens man."

Gift m. Anna Mar g. Lampa, död 1789, dotter af Clas L, bryggare-ålderman i Stockholm. Barnlös.

Ufgifne skrifter: D»1 insula fortunatn ab Areiophilo quaesita ct in-venta. Ölvrrs. 1730 - Diskett, de lln^ihy, med karia öfvrr Kinnckulle. Stinn 1740 — Kiflriir-lJihel, med till«>kninsr 1738 — Kort-åtfninff al llubners inlrdn. till historien med stamlallor ocl» Kopparstick. Sthm 1744. — Tal pä vers vid St. Cbna skolas jnlnlieuin 17 49 — Ouiis>ii korta Begrepp om Sedolaran Öl'ver-. Sthm 173.1. — lljelpreda orli [Nyckel till Ruii»taf'vrii. — Den af In iTä derna v;»I inrättade It miltal'* en in in. S lim 17^4. — Hnnomin-ne ined Runsten samt Hilding till graMuilt oiver drottn. Uliika. Eleuno-i» 1742.

6. Peter Alenius, son af kommin. hiirstädes Lars A., född i Linder va 1710; stud. i Upsala 1730; prestv. 1737 till adj. i Wing W. h.; blef kommin. i Synnerby 1740 och var kallad af församlingen att blifva kyrkoh. derst. 1740; kvrkoh. i Sätvared 1757; tilltr. 1758. Död den 17 febr. 1760.

Gift 1741 m. Christina Sgnnerbcrg, död 1805, d:r af kyrkoh. Peter S. i Synnerby. Barn: Lars f. 1746, pastor i Forsshem. Gunborg f. 1753 död 1833, g. m. underofF. C. G. Lenck. Hedvig, död og. 1797. Johanna f. 1756, g. m. en bonde i Synnerby.

7. Asmund Cleverus, son af kyrkoh. Lars C. i örs-lösa, född derst. den 11 Juli 1711; studerade i Lidköping, Skara, Upsala och Abo; blef prestv. 1740; esqv.-pred. vid Westg. kavall. 1741; regem.-pastor 1742; åtföljde regementet till Westerbotten s. å., till Bohus län 1743 och till Tyskland 1758. Kyrkoh. i Sälvared 1760; tilltr. 1762. — Vid ett kommin.-val i Härened 1761 yttrade Cleverus att församlingen var utan herde, och framkom med flera andra beskyllningar mot doktor Victorin i Lidköping. Han llef derföre stämd till rätta och måste erkänna sig hafva handlat obetänksamt, då han gjort anklagelser, dem han ej kunde bevisa. Inkallad till konsist. påstod han sig haf-va blifvit narrad och lockad till sitt mcdgifvande inför rätten, och kunde först efter mångfaldiga citationer förmås till att afbedja sitt fel. Ar 1769 instämdes han för embetsfel, fylleri, Guds namns missbrak, boställets van-häfd m. m., men nekade till det mesta och utbrast slutligen : "det är lögn allt ihop, som står på papperet". Ater inkallad i febr. 1770 uppförde han sig som en galning, tilltalade biskopen med ovett, klappode lektorerna på axeln och nekade till allt. Nu suspenderades han först på £ år och sedan tills vidare. Genom hofrättens dom blef han afsatt från embete oeh tjenst 1771, hvilken dom af konungen stadfästades 1773, men med förbindelse för församlingen att till hans död gifva honom ett årligt understöd. Han dog slutligen 1789 den 13 Juni.

Gift 1742 med Emerentia Enegren, död 1786, d:r af kyrkoh. Abraham E. i Dala. Barn: Lars f. 1749, handlande i Göteborg. Johan f. 1757, kom ock i handel. Johanna f. 1761, g. m. bundtmakaren S. Lidman i Göteborg.

8. Nils Sundbeck, son af kyrkoh. Johan S. i Lekåsa, född i Skara den 12 aug. 1719; stud. i Ups. 1737; prestv. 1747 till adj. i Lidköping; huspred. hos öfverste Abr. Segerfelt 1750; v. past. i Säfvared 1755; kommin. derst. 1756; past.-ex. 1760; kyrkoh. 1773; tilltr. 1774; respond. vid prestm. 1777. Död den 16 aug. s. å.

Gift m. Anna Mar. Ranchstedt, d:r af borgmästaren Johan R. i Skara, född 1723 död 1803. Barnlös.

9. Mag. Carl Magnus Mellin, son af mönsterskr. Jonas Carlsson M. och Margar. Ek, föddes på Eke i Tådened den 15 mars 1732, men flyttade med sina föräldrar vid,3 års ålder till Alycke i Säfvared; blef stud. i Upsala 1752; antog kondition först hos brukspatr. Ber-genstråle, derpå hos öfverdirektör Ebrenpreutz och slutligen hos öfverste-löjtn. Carl Svedenstjerna; blef prestv. 1760 till past.-adj. i Flo; magister 1761; adj. i Wånga 1768; v. past. i Säfvared 1770 under Cleveri suspensions-tid; past.-ex. 1771; v. past. i Segerstad 1774; kyrkoh. här 1778; tilltr. 1780; oppon. vid prestm. 1794; prost 1797.Dod efter 4 års sjuklighet den 20 mars 1804. — Han var en from och nitisk lärare; genom hans försorg blefvo alla kyrkorna reparerade, nytt torn uppbygdt i Säfvared, sockenmagasiner inrättade o. s. v.

Gift 1780 med CharL Marg. Tengsten, dotter af kyrkoh. Anders T. i W. Klefva. Barn: Johan Anders f. 1781, bruksinspektör i Wermland. Elisabet Marg., g. m. kornetten Samuel Löfgren. Carl Gustaf kommin. i Forsshem.

10. Mag. Johan Smedborg, son af kommin. Gabriel S. i W. Klefva, född derst. den 22 Jan. 1750; stud. i Upsala 1771; dito i Lund 1775, der han blef magister 1781; prestv. 1778 till huspr. hos majorskan Marg. Lejel; pred. i Bjurbäck 1779; afsade sig denna tjenst 1783 och förordn. till kommin.-adj. i Gökhem; blef s. å. inkallad till konsist. och varnad för fylleri och oenighet med sin hustru, "som lärer flytt ifrån honom till Köpenhamn, men nu är återkommen till Bottnaryd"; var sedan adjunkt på flera ställen; blef kommin. i Alingsås 1792; tilltr. 1794; kyrkoh. här 1805; tilltr. 1806; måste på sednare åren hålla ständig v. pastor. Död den 25 apr. 1824. — Han kallas "en oregerlig man."

Gift l:o 1782 m. M ärt ha Bovall, d:r af en frälse-inspektor, blef från honom skild 1785; 2:o 1792 m. Lisa Dorolhea Mebius, syster till prosten M. i Amuehärad; 3:o 1806 med Christina Sandborg, dotter af befallningsman M. P. Sandborg och Chr. Kjellberg. Son af första giftet: Per, f 1782, kronolänsman, vaktmästare vid kronohäktet. Han stämde sin far till tinget och tvingade denne att erkänna honom för sin son.

11. Mag. Samuel Fredr. Jungmarker 1825—51. Se past. i Broddctorp.

12. Mag. Nils Erik Modin, son af assessorn och regementsskr. Nils M.*) och C. M. Gillner, född i Götened den 26 aug, 1809; kom till Skara sk. 1818; genomgick läroverket med utmärkelse och blef stud, i Upsala 1827;

*) En broder till prosten Modin j Fogelås.företog en utrikes resa åren 1830—32; blef prestv. 1835 till kommiu.-adj. i Clara förs. i Stockholm; magister 1836; domkyrko-adj. i Skara s. å., tillika duplikant vid skolan 1836 och 1837, konsist.-ainanuens 1839; lärare i främmande lefvande språk vid Skara gymnasium 1840; past.-ex. 1844, nedlade amanuensbefattningen 1849; kyrkoh. här 1852; tilltr. genast. Död den 24 Juli 1854. — Hau var utrustad med stora gåfvor, skarpsinnighet, qvickhet, öfver-tygande vältalighet och oförskräckthet; men lynnet var ojemnt och mjeltsjukt; efter flyttningen till Säfvared var han sällan frisk, och sjönk i en tidig graf.

Gift 1839 med Zelma Aug. Afzelius, dotter af professor Adam A. i Upsala. Barn: Ebba Maria. Augusta Margareta.

13. Johan Norén, son af rusth. Erik Andersson och Eva Larsdotter, lödd i Sköfde L. F. den 7 Juni 1804; stud. i Ups. 1825; prestv. i Göteborg 1828; v. rektor i Lidköping 1830; kollega derst. 1837; rektor 1841; past.-ex. 1846; varit kallad till fjerde profpred. i Sunnersberg och Säfvared; kyrkoh. här 1855; tilltr. 1858.

Gift 1:o med Karolina Kindberg; fadren kamrerare. Barn: Hildegard Eufros. Christ., g. m. adjunkten A. J. Lindblad i Wenersborg. 2:o m. Brita Lov. Gust. Roos, dotter af löjtn. Olof Christian R. och U. C. Bratt. Barn: Linus, löjtnant, Viktor, har gjort resor i Afrika, är vik. skollärare. Julie. Agaton, landtbrukare. Oskar. Richard. Karolina. Augusta.Komministrar.

1. Nicol. Algoli, kommin. på 1640-talet.

Gift m. Elsa, dotter af kyrkoh. Laur. Uddonis i Lidköping. Hon blef omgift med efterträdaren, hvars namn är obekant.

2. Marcus Jonce var kommin. 1655. Past. i Tun 1672,

3. Andr. Arenherg 1672—79. Se kommin. i Lidköping.

4. Nicol. Abr. Eldsberg 1680-1702. Se past. härofvan.

5. Laur. Alenius, bondeson från Alboga i Odh; för-äldrarne hette Hans och Kerstin; född 1670; stud. i Upsala 1696; prestv. 1700; kommin. här 1701; tilltr. 1702; underg. past.-ex. 1715 och var föreslagen till flera pasto-rater, utan att vinna befordran. Död d. 29 mars 1731.

Gift 1702 med Hedvig Dimberg, död 1740, dotter af kyrkoh. Joachim D. i Säfvared. Barn: Johan, kommin. i Mellby. Peter, past, i Säfvared. Christina, g. m. efterträdaren. Gustaf, kommin. i Götened.

6. Elavus Ten g gr en 1733 — 38. Se pa^u i Gökhem.

7. Olof Holmin 1738 — 56. Se past. i Häggum.

8. Nils Sundbeck 1756 — 74. Se past. härofvan.

9. Lars Alenius 1774—90. Se past. i Forsshem.

10. Laur. Andr. Friberg, bondeson från Säfvared, född d. 15 febr. 1752; stud. i Upsala 1778; blef prestv. 1780 och var adjunkt på flera ställen; kollega i Lidkö^ ping 1788; kommin. här 1790. Död d. 22 dec. 1796.

Gift 1790 med Maria Christ. Modin, dotter af salpetersjud. direkt. Nils M. och Chr. Odhelius. Hon blef omgift med exp.-kronof. Lindqvist. Barnlös.

11. Carl Henr. Lindmark, son af qvartermästaren C. G. Lindmark och C. Tede, född i Wånga den 26 mars 1755; blef stud. i Upsala 1775 och i Lund 1779; prestv. 1782 till bat.-pred. vid Jönköpings regem.; past.-adj. iOdensåker 1788, med tillsägelse att “utan vanliga omsvep och invändningar åtlyda konsist. förordnande.“ Kommin. i Säfvared 1797; tilltr. 1798. Död 1810 d. 11 nov.

Gift 1798 med *Johanna Elis. Odhelius,* d:r af prosten Thore O. i Flo och enka efter kyrkoh. C. Lidin i Odensåker. Barn: *En dotter,* g. m. en underofficerare.

12. *Johan Aling,* son af tingsnotarien Magnus A.Denne var broder till kommin. Samuel A. i Åsled. och Helena Dimberg, född i Husaby den 9 apr. 1769; stud. i Lund 1796; prestv. 1798; kommin. här 1810; tilltr. 1813. Död den 15 apr. 1826. — Begifven på dryckenskap.

Gift 1816 med *Cathr. Lindgren,* död 1861, d:r af Lars L., inspektor. Barnlös.

13. *Per Lundberg,* bondeson ifrån Hendened, född den 17 nov. 1787; stud. i Lund 1814; prestv. 1817; adj. på flera ställen; kommin. här 1827. Död den 18 okt. 1838.

Gift 1827 med *Anna Maria Alin,* d:r af kommin. Jonas A. i Tunhem. Barn: *Julia Magdalena.*

14. *Per Sjöberg,* son af frälse-insp. Per S. och Cathr. Jansdotter, född i Bellefors den 20 Jan. 1796; stud. i Upsala 1819; prestv. 1822; kommin. i Bitterna 1836; dito här 1839; tilltr. 1842. Död den 30 apr. 1854 efter två års sjuklighet till följe af ett olyckligt fall.

Gift 1834 m. *Märtha Hjertström;* fadr. possessionat. Barn: *Laura Christina* f. 1835, g. m. kommin. J. G. Lokrantz i Gudhem. *Mathilda Sofia,* g. m. landtbr. C. Nyman i Enebacken.

15. *Nils Fredr. Borg,* son af ekon.-direkt. Anders Peter B. och M. S. Hammar, född i Hofva d. 14 okt. 1808; stud. i Lund 1831; i Upsala 1833; prestv. 1836; kommin. i Otterstad 1849; tilltr. 1850; dito här 1854; tilltr. 1857.

*

U- -W-ÄTsTE KONTRAKT.

Prostar.*)

1. Algolus Johprost i Wiste härad 1463. Past. i Flo.

2. Sveno, prost i Wäne och Flundre härader 1551. Past. i Tunhem.

3. Johannes, prost öfver Åse och Wiste härader 1551. Pastor i Särestad.

4. Gunnarus Nicoli var prost 1593. Past. i Flo.

5. Andr. Wetla 1620—30. Past. i Särestad.

6. Laur. Grotte 1630—47. Past. i Tunhem.

7. Andr. Grotte 1649—64.##) Past. i Tunhem.

8. Bero Benedictt, general-prost öfver Leckö gref-skap 1654 61. Past. i Lidköping.

9. Jon. Scarinius 1662—73. Past. i Lidköping.

10. Jon. Rudberus 1675—97. Past. i Lidköping.

11. Andr. Rydhenius***) 1698-1705. Past. i Flo.

12. Asm. Scarin 1704—11. Past. i Tunhem.

13. Laur. Odhelius 1711—21. Past. i Flo.

14. Jac. Ahlberg 1723 — 42. Past. i Wenersborg.

*) Den nuvarande kontraktsindelningen skedde 1755.

**) Efter Grottes död lades Tunhems prosteri under domprosten i Skara.

***) Efter Rudberi död delades Lidköpings kontrakt. Till Wft-ne kontrakt hörde sedan Tunhem, Wenersborg, Ryda, Flo, Särestad, Fr&mmestad, Tengened.15. Olof Kolmodin 1742—53. Past. i Flo.

16. Sven Elgh 1754—78. Past. i Wenersborg.

17. Magn. Warelius 1778—82. Past. i Tengened.

18. Bryn. Brisman 1783—94. Past. i Särestad.

19. Lars Hvalström 1794—1800. Past. i Mellby.

20. Gust. Björndahl 1801—09. Past. i Tunheni.

21. Joh. Halén 1809—34. Past. i Wenersborg.

22. Math. Hasselrot 1835—39. Past. i Särestad.

23. Carl Ad. Carlson 1839—55. Past. i Wenersborg.

24. Nathan. Wallin 1855—62. Past. i Tunhem.

25. Joh. Pet. Nyman 1863— Past. i Tengened.

I. WENERSBORG.

Kyrkoherdar.

1. *Christiern*, past. i Wadtzenda 1544.

2. *Petrus*, pastor i Wassända 1560.

3. *Olavus Benedicti* 1564.

4. *Johannes Bernhardi* var nyligen blifven pastor i Wassända, då han erhöll K. Johan III:s föreskrift till Skara

konsistorium den 7 aug. 1584, att “blifva försörjd med ett godt gäld, det första som kan blifva löst, emedan Wassända är ett litet gäld, så ock skall han icke väl komma öfverens med en part af våre undersåter, som der i gäldet boendes äro, ej heller af dem bekomma tionde och annan tillbörlig rättighet, som de deras kyrkoherde göra borde.“ — Hr Jons sondotter *Karin Michelsdotter*, en gammal blind gumma, dog i Wenersborg 1693.

15. Olof Kolmodin 1742—53. Past. i Flo.

16. Sven Elgh 1754—78. Past. i Wenersborg.

17. Magn. Warelius 1778—82. Past. i Tengened.

18. Bryn. Brisman 1783—94. Past. i Särestad.

19. Lars Hvalström 1794—1800. Past. i Mellby.

20. Gust. Björndahl 1801—09. Past. i Tunheni.

21. Joh. Halén 1809—34. Past. i Wenersborg.

22. Math. Hasselrot 1835—39. Past. i Särestad.

23. Carl Ad. Carlson 1839—55. Past. i Wenersborg.

24. Nathan. Wallin 1855—62. Past. i Tunhem.

25. Joh. Pet. Nyman 1863— Past. i Tengened.

I. WENERSBORG.

Kyrkoherdar.

1. *Christiern*, past. i Wadtzenda 1544.

2. *Petrus*, pastor i Wassända 1560.

3. *Olavus Benedicti* 1564.

4. *Johannes Bernhardi* var nyligen blifven pastor i Wassända, då han erhöll K. Johan III:s föreskrift till Skara konsistorium den 7 aug. 1584, att “blifva försörjd med ett godt gäld, det första som kan blifva löst, emedan Wassända är ett litet gäld, så ock skall han icke väl komma öfverens med en part af våre undersåter, som der i gäldet boendes äro, ej heller af dem bekomma tionde och annan tillbörlig rättighet, som de deras kyrkoherde göra borde.“ — Hr Jons sondotter *Karin Michelsdotter*, en gammal blind gumma, dog i Wenersborg 1693.

5. *Nicolaus Andreæ*, past. i Wassända 1589, underskr. Upsala mötes beslut 1593. Var rymd till Norge 1595. Hans son *Andreas* blef kapellan i Fergelanda på Dal 1616.

6. *Petrus Olavi* var pastor och bodde i BretteEn köping, belägen ½ mil söder om nuvarande Wenersborg. 1613, då han af K. Gustaf Adolf fick vederlagen i Tunhems gäld, “för att upprätta sin prestgård igen, hvilken han året förut mist genom eld och brand, medan fienden derstädes hade sitt läger.“ Han lefde ännu 1622.

Hans dotter *Elisabeth Enegren* var gift m. kyrkoh. Laur. Scharin i Wenersborg.

7. *Sveno Jonæ* har först varit kommin. och sedan kyrkoh. i Brette intill 1642, då denna köping ödelades och dess innevånare flyttades till det nyanlagda Wenersborg. Han är således den förste pastor härstädes, men bodde liksom hans företrädare i Wassända. Död den 10 Juni 1661.

Barn: *Johan Wassenius* f. 1620, assessor i Åbo hofrätt, adlad med namnet Lagermark, död 1692. *Brita*, f. 1625 död 1700, g. m. tullnären Hans Krabbe i Wenersborg.

8. *Andr. Joh. Scarinius*Broder till biskop Jonas Scarinius i Wexiö. Se past. i Lidköping. , född och uppfödd i Skara. Fadren blef sedermera rättare på Hellekis och bodde på Rösäter. Stud. i Upsala 1634; prestv. 1642 till diaconus i Wassända. “Sedan han i 20 år varit kapellan och under företrädarens ålder och sjukdom mest allena

församlingens vård om händer haft“, befordrades han till pastor i Wenersborg 1661. Död 1676.

Gift m. *Ingrid Hansdotter*, som ännu lefde 1681. Hon var köpmansdotter från Wenersborg. Barn: *Hans Wennerberg*, utn. past. i Tådened. *Maria*, g. m. kommin. Laur. Wangius i Hvarf. *Johanna*, död 1691, g. m. byfogden Jon Halvardsson i Wenersborg, som blef ihjälstucken 1683. — I Wenersborgs kyrkobok säges att *Joh. Andersson Wennerberg*, past. Andr. Scarinii son, dog 1693, halt och bräcklig.

9. Laur. Gunnari Scharin var född i Skara, der han ock studerade; blef prestv. 1663 till huspr. hos hr Erl. Kafle; krigsprest vid öfverste v. Börstels regem. 1667; erhöll K. Maj:ts löfte om snar befordran 1676; blef s. å. erbjuden Wenersborgs pastorat och förklarade sig dermed belåten, "begärande några års frihet på samma pastorat, emedan det är illa medfaret af fienden"; inlemnade Kongl. konfirmation 1677 och blef installerad 1678. Död 1682.

Gift m. Elisabet Enegrert3 dotter af Petr. Olavi, past. i Brette*) Barn: Maria Elisabeth gift l:o m. Petr. Rho-din, 2:o m. Uddo Marchander, komministrar i Wenersborg.

10. Mag. Andr. Rhodin 1683—1700. Se past. i Sköfde.

11. Andr. Andr. Rådberg**) bondeson ifrån Råda, f. 1659; studerade vid Leckö, Lidköpings 0ch Skara skolor 1669—84, vid Upsala och Åbo akademier 1684 — 93; blef konsist.-notarie i Skara 1694; prestv. 1699; kyrkoh. här genom Kongl. fullmakt s. å.; tilltr. 1700; respond. vid prestm. 1702, pred. 1705 och var utn. till prseses 1713. Död den 14 sept. 1713. — Han var "en stilla och saktmodig man".

Gift 1694 m. Ingeborg Gudhemivs, dotter af Jonas G., hospit-pastor i Göteborg, enka efter Nic. Scholenius, past. i Gudhem. Barnlös.

12. Mag. Jakob A biberg, son af råd- och handelsmannen Michael Eriksson i Alingsås, född derst. den 5 maj 1668; stud. i Ups. 1688; magister 1697; konsist.-notarie i Skara 1701; befordrades till lektor i matematiken 1703, "såsom varande en serdeles hurtig, skicklig och lärd man;" tilltr. 1704; prestv. 1706. Rekommenderades till Wenersborgs pastorat 1714 och erhöll derpå senatens konfirmation. Landshöfding Sparrfelt begärde deremot Petr. Gudhemius, sägande i sitt bref till K. Maj:t, att "mag.

*) Denna uppgift är formodligen oriktig. Hon har då åtminstone varit betydligt äldre än inannen.

**) Broder till K. räntemnstaren Erik Råfelt, hvars son Johan Rå/elt var landshöfding i Wenersborg.Åhlberg, hur lärd han är, intet tjenar att predika i en förnäm, folkrik och stor församling, den han med sitt låga mål icke rår att uppfylla". Ahlberg fick K. Maj:ts fullmakt den 19 juni 1714; tilltr. s. å.; blef prost öfver Wäne kontrakt 1723; var praeses vid prestm. 1724; riksdagsman 1726. Död den 3 mars 1742. — Han var "en lärd och belefvad man; vitse morumque integritate gravis."

G. m. Greta Cederholm, dotter af inspektören, vid sjötullen i Stockholm Nils Björnsson och syster till presid. i Göta hofrätt Bernh. Cederholm. Barn: Nils, rådman i Carlstad, död 1768.

13. Mag. Sven Elgh, son af kommin. Jonas E. i Odensåker, född derst. den 12 jan. 1703; sändes på sitt sjette år till Skara skola, "hvarest han till sin nytta använde 13 år;" stud. i Lund 1723; kurator för Westgöta nation 1729;, filos. kand. 1732; magister 1734; informator (rektor) vid amiralitetsskolan i Carlskrona 1733; blef prestv. i Kalmar 1734; skeppsprest vid amiralitetet 1735 och var tillika v. past. vid tyska församlingen i Carlskrona, då han predikade på tyska språket. Såsom predikant vid örlogsflottan blef han under finska kampagnen 1741 kommenderad på amiral Rayalins skepp, hvilket förgicks vid Hangö udde utanför Ekenäs i Finland; dervid förlorade han allt utom lifvet och kläderna på kroppen, som han med plats kunde rädda. Följande året erhöll han K. Maj:ts fullmakt på Wenersborgs pastorat, som han 1743 tillträdde; v. kontr.-prost 1752; riksdagsman 1751 och 1756; predikant vid prestm. 1754; ordin, kontr.-prost st å.; uppf. på teol. doktors förslag 1778. Död den 30 nov. 17^3. — "Han var en ordningsman, högt aktad*) i sitt stånd;" en religionens vän med vördnadsvärdt utseende.

Gift 1743 m. Margareta Hulthén, f. 1718, död 1779, d:r af prosten Peter H. i Igelösa i Skåne. Barnen do-

*) När Wenersborgs stad till en stor del nedbrann 1777, låg prosten Elgh på knä, bedjande om försköning för sitt hus, hvarifrån han ingenting uttagit. Denna försköning vanns, oaktadt näst intill liggande hus af elden förtärdes. Pastorsbostället förstördes och Elghs hus inköptes i stället.

I Skara 13dogo späda. — Wenersborgs stad fick 2:ne nådår efter prosten Elgb.

14. Mag. *Johan Halén*, son af skepparen Peter H. och Christina Eriksdotter, f. i Njurunda pastorat i Medelpad den 15 dec. 1750; stud. i Ups. 1772; mag:r 1776; prestv. i Hernösand s. å. till adjunkt i Sollefteå; kommin.-adj. i Katrina församling i Stockholm s. å.; e. o. bataljonspred. vid Lifgardet och syssloman vid dess barnhus 1779; kyrkoh. i Wenersborg 1784; tilltr. 1786; prost 1794; v. kontr.-prost 1807; ordin, dito 1809; riksdagsman 1810; pred. vid prestm. 1816; e. o. k. hofpredikant 1818; Led. af K. W, O. s. å. Död den 18 dec. 1834.

Gift 1:o: 1785 m. Charlotta Korseman, d:r af krigskommiss. J. Korseman och C. Dahlfelt; 2:o 1791 m. *Ulrika af Dittmer*, d:r af superkarg. Henrik Herman af D. och M. Liedgren. Barn: Henrik f. 1792, löjtnant. Per f. 1794, gardist i Stockholm, död 1825. Maria Christina f. 1799, g. m. löjtnant J. Frödelius.

15. Mag. *Carl Adolf Carlsson*, son af skepparen Carl Carlsson och Hedv. Petersson, f. i Fifvelstad af Linköpings stift d. 15 dec. 1800; stud. i Upsala 1819; prestv. 1824; mag:r 1827; v. kollega vid Linköpings skola 1828; vik. gymn.-adjunkt och bibliotekarie 1829; guvernements-pastor på S:t Bartelemy 1830; anlagt på denna ö 3 skolor, till hvilkas underhåll K. Carl XIV Johan anslagit 100 spanska piaster; kyrkoh. i Wenersborg 1836; prost och v. kontr.-prost 1839; ordin. prost öfver Wäne kontrakt 1840; oppon. vid prestm. 1847; ledam. af K. N. O. 1854; nedlade kontr.-prostebefattningen 1855. Död den 26 maj 1858.

Gift 1:o på S:t Bartelemy m. enkefru Juliana Spencer. Barn: Carl Julius f. 1832 och Johan Adolf f. 1833, drunknade 1842. Henrik f. 1834, apotekare. Malvina f. 1836, g. m. possess. G. Wohlfart; 2:o 1839 m. Sofia Elis. Andersson, d:r af en handlande i Wenersborg. Barn: Albert f. 1841, handlande. Maria f. 1842, död og. 1861. Amalia f. 1843, g. m. landskanslisten H. Falk. Bengt f. 1846, student.*Skrifter:* Tysk språklära. Link. 1829; — Omarbetning af Wallenbergs syntaxia latina. — Dito af Yckenbergs latinska elementarbok, Link. 1834. — Latinsk språklära. Link. 1835. — Åtskilliga öfversättningar, dikter, predikningar och tal.

16. Mag. *David Richard Warholm*, son af kontr.-prosten Clas W. i Böne, född derst. den 18 sept. 1827; stud. i Lund 1846; fil. dokt. 1850; teol. kand. 1855; prestv. s. å.; v. pastor i Skara och lärare vid folkskolelär.-seminarium 1856—60; past.-ex. 1857; regem.-pastor vid Skarab. regem. 1858; respond. vid prestm. 1859; kyrkoh. här 8. å.; tilltr. 1860.

Gift 1859 med *Fredr. Eleon. Norling*, dotter af öfverdirekt. Sven Adolf N. och F. E. Lagerheim. Barn: *Fredrika. Maria.* Enkling 1868.

—

Stadskomministrar.

1. *Olavus Thorstani* var kommin. i Brette, sedan pastor i Fässberg efter sin fader. Gift m. Anna Lenæa kyrkoh.-dotter från Lena. Son *Anders Berg* f. 1619, död 1679, kapten, stamfader för adl. siägten Skutenhjelm.

2. *Sveno Arv. Hulthenius* var kommin. näst före 1642. Se kompast. i Böne.

3. *Andr. Joh. Scarinius* 1642—61. Se past. härofvan.

4. *Sveno Collin,* född på Dal; fadren var smed och hette Jonas, modr. Margareta. Han blef prestv. 1645; skolmästare i Wenersborg 1650; kommin. derst. 1662. Anklagades år 1670 "att hafva absolverat en del borgare med deras hustrur och admitterat dem till nattvarden före gudstjensten, men låtit en annan del vänta till efter gudstjensten, och dem då kommunicerat utan absolution." De missnöjde begärde ock att hr Sven för sin ålders

skull måtte annorstädes förflyttas. Konsist. fann dennaförseelse alltför ringa, "och då hr Sven alltid haft ett godt namn om sig, är intet skäl att honom derföre från sin tjenst removera." Han dog 1679.

Gift m. *Karin Lamech*, d:r af bildhuggaren Jakob L. från Skottland.Han var inkallad af riksr. grefve And. Thorstenson till Forstena och bodde på Stallbacka. Hon blef omgift m. Sægold Börjesson, borgare i Wenersborg. Barnen kallade sig Wennergren. Jonas, student, död i Finland 1682. Lisa, g. m. packhus-insp. Gunno Almgren i Wenersborg. Jakob, past. i Amnehärad. Lars, hattmakare i Lidköping.

5. Petr. Tenggren 1681 — 86. Se past. i Råda.

6. Bened. Petri Rudberg, bondeson ifrån Rudberga i Särestad, född 1648, Dä han fullbordat sina studier vid Skara skola och skulle resa till akademien, hade han inga medel till sitt uppehälle, utan tog tjenst vid Gardet på 6 månader. Men under hela denna tid drefs han af en ständig längtan efter predikoembetet och skyndade derföre till Upsala 1677. Prestv. 1681; adjunkt i Wenersborg 1682 och blef, "sedan han framvisat ett mycket vackert testimonium öfver sitt förhållande under nådåret", utnämnd till kommin. derst. 1685. Ar 1689 klagade han, "att han måste predika tre gånger hvar söndag och hade intet boställe." Död den 2 maj 1691 och begrafven under predikstolen vid Mosis bilds fötter, "som han hade begärat". Han efterlemnade 2:ne söner: Petrus, en lärd man och kommin. vid St. Olof i Stockholm. Johannes, £ 1690, löjtnant vid Westg.-dals regemente.

7. Andrt Bergius var född i Berghem i Göteborgs stift och hade derstädes varit kommin. i 7 år, då han på landshöfdingens förord sattes till kommin. i Wenersborg 1691; tilltr. 1692; kyrkoh. i Seglora 1696. Död 1720. — En lärd och förståndig man.

Gift m. Margareta Greve, dotter af Amund G., Göteborgs förste boktryckare, som ankom dit 1650. Barn: Maria f. 1693.

8. Petrus Rhodin, son af kommin. Nicolaus R. i Råda, född derst. 1659. Sedan han genomgått Lidköpings och Skara skolor, blef han stud. i Ups. 1683; skolmästare i Wenersborg 1691; prestv. 1694; kommin. här 1696. Död af fläckfeber på sitt boställe Wiksängen i Tunhem d. 14 aug. 1698. — Kommin. Rhodin kallas "en redlig, from och gudfruktig prest."

Gift 1693 m. Maria Elis. Scharin, död 1731, d:raf kyrkoh. Laur. S. i Wenersborg. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Nils f. 1695, fändrik. Lars f. 1698, pastor i Bokenäs af Göteborgs stift.

9. Uddo Marchander, son af kyrkoh. Jonas M. i Stenstorp, född derst. 1675; stud. i Upsala 1693; prestv. 1697 till huspr. på St. Bjurum; v. kommin. i Wenersborg 1698; ordin, dito 1700. Död den 24 apr. 1709. — "£n snäll och alfvarsam man".

Gift 1700 m. företrädarens enka Maria Elis. Scharin.

10. Bened. Sven. Fragell, student i Upsala 1697. Hade några år varit informator hos landshöfd. D. Maclier i Wenersborg, då han år 1707 prestvigdes till dess huspredikant. Berömmes då för "skicklighet, lärdom och se-digt lefverne"; v. kommin. derstädes 1709; ordin, dito 1710. Död i början af 1715.

Gift m. Elisabeth Boldner. som sedan fick And. Almgren, kommin. härstädes. Son Bengt f. 1715.

11. Mag. Magnus Thorén 1716—29. Se past. i Kyrkefalla.

12. Andr. Almgren, son af packhus-insp. i Wenersborg Gunno A. och Lisa Wennergren; stud. i Lund 1709; prestv. 1718 till adjunkt i Wenersborg; var sedan kollega vid skolan derst. och blef kommin. 1728; tilltr. 1729. Död d. 29 maj 1734.

Gift m. kommin. Fragells enka Elisabeth Boldner.

13. Johannes Abelin, son af kyrkoh. Mathias A. i Norunga, född derst. 1701; stud. i Ups. 1721; prestv. 1727 till adjunkt i Alingsås. Flyttade derifrån till kyrkoh. Nordmark i Forsshälla af Göteborgs stift. Kollega vidWenersborgs skola 1730; kömmin. i Wenersborg 1734; tilltr. 1735. Han predikade sedan blott en gång, på Chri-sti himmelsfärdsdag, föll i en hetsig feber och dog den 19 maj s. å.

Gift m. Christina Wessberg, som blef omgift med efterträdaren.

14. Anders Warlund 1737—53. Se past. i Hössna-

15. Nils Hernvall, son af kyrkoh. Sven H. i Björ-ke, f. i Synnerby d. 5 Jan. 1718; stud. i Lund 1739; prestv. 1743 till adj. i Synnerby; kommin. här 1753; past.-ex. 1757. Död d. 6 juni 1779, "sedan han med särdeles nit och beröm varit kommin. i 26 år." En annan anteckning säger, att han var "utan synnerligt värde".

Gift 1753 m. Cathrina Synnerberg, död 1805, d:r af kyrkoh. Peter S. i Synnerby. Barn: Peter, apotekarelärling i Stockholm. Anna Cathrina, död 1840, g. m. handl. L. Wennerberg i Wenersborg. Nils f. 1765, dog som student 1793, utsväfvande. Bengt, handlande i Wenersborg, reste på Ostindien.

16. Johan Jahnson 1780—94. Se past. i Bredared.

17. Olof Dahllöf 1794—1806. Se past. i Mellby.

18. Magnus Wennberg 1806—18. Se kommin. i Mellby.

19. Lars Peter Nordberg, son af hofrätts-kommiss. Lars N. och C. E. Bellander, f. i Odensåker d. 16 aug. 1786; stud. i Ups. 1807; i Lund 1810; prestv. 1811; fång-pred. i Wenersborg 1815; lasaretts-pred. 1818: stads-kommin. s. å.; tilltr. 1820. Död d. 11 mars 1828.

— Han hade godt hufvud och goda kunskaper i lefvan-de språk och naturvetenskaperna; var en glad sällskapsbroder, tandem ebriosus. Ogift.

20. Mag. Jakob Strömbom 1831—34 Se past. i Böne.

21. Mag. Fredrik Rådberg, son af regem.-skr., krigsrådet A. Rådberg och C. M. Thornton, född d. 23 febr. 1789; stud. i Ups. 1804; underg. hofrättsexamen 1806och kansli-ex. 1807; auskultant i Svea hofrätt. s. å,; e. o> notarie 1809; e. o. kanslist i Just. revis. s. å.; magister 1818; prestv. s. å.; predikant och skollärare vid Fogelvik i Södermanland 1819; rektor vid nya element.-skolan i Stockholm 1829; kommin. i Tengened 1831; tilltr. 1833; dito i Wenersborg 1835; tilltr, 1836. Död d. 24 febr, 1S53. — En djupsinnig tänkare, såsom författare och predikant en själafrände med Ignell.

Gift 1822 m. Carolina Castorin, d:r af brukspatron C. Castorin. Barn: Fredrika Augusta, död ogift. Karl Frithiof f. 1830, lektor i Wenersborg.

Skrifter: Läsning för bildade frnnlimnier. — Praktisk handbok för Vexelundci v.-skolor — Staten såsom uppfostr.-anstalt. — Litterärt thema med variationer. — Kricdlaud. — Berättelser ur kyrkohistorien. — A for ismer, paradoxer, skaldestycken, predikningar och tidningsartiklar. — Ofv ersättningar Iran IVanskan, tyskan och engelskan.

22. And. Pet. Holmström 1855—64. Se past. i

Berg.

23. Mag. Hans Efraim Wästberg, son af kommin. Hans W. i Levened, född derst. d. 1 juni 1824; stud. i Ups. 1844 och i Lund 1847; fil. dokt. 1853; innehade 3 år klockarelägenhet i Skåne; kollega i Mariestad 1859; prestv. s. å.; föreståndare för stiftets seminarium 1861; kommin. här ls63; tilltr. 1864: iånghuspred. 1867.

Gift 1857 med Anna Andersson från Widtsköfle i Skåne. Barn: Karin Helena. Hans Anders. Emma Helena. Hans Efraim.

Komministrar i Wassända.

1. Jacobus Gotkilander, son af kyrkoh. Andr. Ca-tulli i Örslösa: stud. i Ups. 1674; examinerades 1679, men "återsändes till akademien, såsom alldeles okunnig": fick veniam concion. hos hr And. Stake 1680; skolmästare i Wenersborg s. å.; anmälde sig till prestexamen 1681,men afvisades med förmaning att "afklippa sitt långa hår och bortlägga det stora halsduksbandet"; prestv. s. å.; klagade 1690 att han "var utsatt för hat och förföljelse";

kommin. här 1691. Död d. 30 jan. 1706.

Gift ma Rebecka Jonsdotter, som sedan blef omgift me Per i Tholsjön. Barn: Paulus f. 1693, död i barndomen. Magnus Gabriel, £ 1699. Jonas, bonde i Naglum.

2. Kilian 01 Sundersbergius har tydligen tagit sitt namn af Sunnersberg. Modr. Brita Kjellsd:r bodde i Örslösa 1690. Han blef stud. i Åbo 1678; fick ven. con-cion. i Larf 1689, och blef straxt derpå anklagad för skällsord och annan otidighet mot kyrkoh. Runius; Prestv. 1691 till kommin. i Marum, oaktadt fru Lake och församlingen deremot protesterade. Här blef han år 1696, för uppstudsighet mot dompr. Bredberg, suspenderad på en månad. Ar 1698 uppsade han sin tjenst för att resa till Stockholm och kl<°ga öfver den oförrätt han lider. Konsist. biföll härtill gerna, "emedan hos hr Kilian ingen stadighet finnes." Ar 1699 fick han en sträng admoni-

o o

tion; "men han hotar hela konsistorium, går ut och vänder ryggen till." För detta äfvensom för olydnad mot sin prost samt osämja med sina åhörare suspenderades han 1700 och 1702; blef slutligen 1703 alldeles afsatt, "och får ej embetet åter, utan han märkelig bättring visar". Efter stor utstånden fattigdom och utlofvad bättring sattes han till kommin. i Wassända 1706. Men här började han efter en tid "sitt förra väsende", hvarföre han först 1710 blef suspenderad oeh slutligen 1721 från embete och tjenst alldeles afsatt. Han lefde ännu 1724.

Gift 1691 m. Anna Boldius. Dotter Brita f. 1694.

3. Thorsten Wassenius, son af drabanten Jonas Börjesson*) och Märta Thorstensdotter, f. i Wassända 1692. Stud. i Ups. 1716; fick ven. conc. hos general Patkull på Öjared 1720 och blef prestv. s. å.; kommin. i Wassända 1721 "med vilkor att gifta sig med hr Kilians dotter.

) Hans farbror Saegold Börjesson var borgare i Wenersborg. Det är således orätt, att ban skulle varit en sonson af kyrkoh. Sveno Jonae derstädes.Dock behöfver han icke bo i hus med honom/4 Respond. vid prestm. 1745. Sedan hans "arbetsamhet, stora sedig-het och lärdom" blifvit ådagalade vid biskopsvisitationen, uppfördes han på förslag till Timmelheds pastorat s. å. Död på vägen till kyrkan den 29 Sept. 1765. — Kommin. Wassenius var broder till lektor Birger W. i Göteborg.) Han var en mycket gudfruktig, arbetsam och nitisk prest. Utom 3 söndagar, då han hindrades af snöfall. hade han aldrig försummat någon gudstjenst; han hade författat 2400 skrifna predikningar, genomläst bibeln 52 gånger, rest inom pastoratet 6400 mil.

Gift 1725 m. Cathrina Almqvist. Barn: Elisabeth f. 1726, Lars f. 1729, Märta f. 1732, g. m. bruksförv. L. Ekström, död 1801. Anna Cathr. f. 1734, g. m. gäst-gifvaren And. Lundbeck, Brita Chr. f. 1737.

Skrifter: Sinaitiskt O u ncJ ers I a g-, Göleb. 1710. — Predikan, till åminnelse at ett jordfnll vid Åkerström 1648. Skar;» J748. — Den store Herrans dag. Skara 1733 — Förtorkning' öfver födda och döda i Wassända 1721 — 61. — Dito öfver niigia märkvärdiga händelser, som sig tilldragit i Wassända sedan 1720 (tryckte i Vet.-akad. handl, 1763 och 65). — Predikan öf-vei 2:drn budet mot Edsböndcrnas gräsliga svärjande.

4. Mag. Peter Lorens Lillgegren. son af frälse-insp. Magnus L. och Ellika Myring, född i Eks socken vid Mariestad den 15 dec. 1735; stud. i Ups. 1755; magister 1761; prestv. 1763; past.-adj. i Wenersborg s. å.; kollega derst. 1764; kommin. i Wassända 1765; tilltr. 1766; v. past. under prosten Elgs höga ålderdom 1780; past.-ex. 1781; var uppf. på flera kyrkoh.-förslag, men vann ingen vidare befordran. Död d. 6 mars 1812.

Gift 1768 m. Ingeborg Cecilia Forssenius, d:r af prosten Anders F. i Tunhem. Barn: Anders Magnus f. 1770, utn. kommin. i Hjälstad. Carl Peteri. 1772, Amerikansk konsul i S:t Ybes. Johan Jakob, Fransk konsul i S:t Ybes. Israel, transport-gevaldiger. Sven Theodor, furage-kom-missarie. Cathrina Maria, g. m. kommissarien G. Fryxell. Sara Elisabeth.

*) Denne bodde efter afskedstagandet på Mankärr i Wassända, hvilket hemman fadren, sona varit K. Carl XILs drabant, fått i lör-låning. Bröderna voro genom den innerligaste kärlek förenade och idkade gemensamt sina forskningar.5. Mag. *Jakob Strömbom* 1813—31. Se past. i Böne.

6. *Sven Fredell*, son af gästgifvaren Sven Carlsson och Anna M. Olofsdotter, född i Hasslerör d. 14 juni 1795; stud. i Ups. 1815; prestv. 1819; fång-predikant i Wenersborg 1822; lärare vid lankaster-sk. derst. 1822—28; lasarettspred. 1830; kommin. i Wassända 1832. Död d. 10 apr. 1843

Gift m. *Anna Maria Röding*, f. 1801, d:r af sämsk-mafc. Anders R. i Mariestad. Barn: Maria Helena f. 1827, g. m. landtbr. J. F. Dahllöf. Anna Elisabeth f. 1828. Amalia Beata f. 1832, g. m. landtbr. J. F. Dahllöf. Ida Charlotta f. 1837, g. m. possession. Dijkander.

7. *Anders Sjöberg*, son af skräddaren Isak S. och Maria Gabrielsdotter, f. i Skara förs. den 21 juni 1803; stud. i Ups. 1827; prestv. 1829; v. past i Wenersborg 1831—36; fång- och lasarettspred, derst. 1832; domkyrko-kommin. i Skara 1840; tilltr. 1843; kommin. i Wassända s. å.; tilltr. 1846. Död d. 14 apr. 1847.

Gift 1834 m. *Sofia Carol. v. Oldenskjöld* f. 1812; fadr. komminister. Barn: Anna Maria Gust. f. 1835, g. m. öfverjägaren Ringström. Matilda Fredrika f. 1837, g. m. possessionaten N. E. Kihlgren. Oskar Isak f. 1839. Charl. Theresia f. 1841. Konstans Theodor f. 1842. Carl Axel f. 1844, landtmätare.

8. *Per Anders Settergren*, son af Sven Andersson och J. C. Törnbom (prostedotter från Gudhem), f. i Gudhem d. 2 mars 1796; stud. i Lund 1817; prestv. 1822; skollärare vid Trollhättan 1827; tredje pred. i Warnhem 1828; kommin. i Åsled 1830; tilltr. 1832; dito i Falköping 1840; dito här 1847; tilltr. 1849; past.-ex. 1848. Död d. 13 jan. 1852.

Gift 1828 m. Cathr. Charl. Falk, d:r af Joh. Peter F., landtjägmästare. Barn: *Charlotta Aur. Elisabet*.

9. *Sven Norlander*, son af hemmanseg. Jonas Arfvidsson och Stina Larsdotter, född i Åsled d. 23 juni 1802; stud. i Ups. 1824; prestv. i Göteborg 1828; tredje pred.Warnhenr 1832; kommin. i Blidsberg ,1840; ditö här 1852; tilltr. 1854.

Gift 1831 med Christina CharL Finnstrom; fadr. kr.-länsman. Barn: AI fr. Emanuel. Olof Wilhelm.. Christ,. Elisabet. Maria Charlotta. Johanna Fredrika. Oskar Fredrik. Sven August. Jo A/a Robert. Selma Helena.

Fångpredikanter i Wenersborg.

1. Kernell 1784 — 87. Östgöte.

2. JoA. Ridderbjelke 1787—89. Se past. i Aeklinga.

3. JoAgm Jahnson 1789- 94. Se past. i Bredared-

4. O/o/' Dahllöf 1794—1803. Se past i Mellby.

5. Lars Brentins, bondeson ifrån dandhem, född d. 16 dec. 1775; stud. i Ups. 1797; prestv. 1803 och förordnad till fång-predikant i Wenersborg; bat.-pred. vid Westgötadals regem. 1808. Död i Wenersborg d. 26 dec. s. å.

6. Mag. Sven Otterborg 1809—13. Se past. i Björ-

säter.

7. Mag. Dan. Peter Lundblad 1813- -15. Se re-gem.-pastorerne vid Westgötadals regemente.

8. Lars Peter Nordberg 1815—20. Se kommin. i Wenersborg.

9. Nils Gabr. Hollberg 1820—22. Se kommin. i Odh.

10. Sven Fredeli 1822—32. Se kommin. i Wassända.

11. Anders Sjöberg 1832—43. Se kommin. i Wassända.12. And. Pet. Holmström 1843-64. Se past. i Berg.

13. Mag. Hans Efraim Wästberg 1864. Se kommin. i Wenersborg.

o

2. TUNHEM.

Kyrkoherdar.

1. Nils Lydolfsson, kyrkoprest i Tånum, sålde sin mödernegård i Åsaka 1481.

2. Sveno Laurentii; past. i Thönnem 1544, prost i Wäne och Flundre härader 1551. Han sattes år 1557 af konung Gustaf I till ordinarius öfver Wermland, Dal, Wäne och Åse härader, Kållön och Lidköping. Hans son Israel var past. i Amnehärad.

3. Andreas Caroli var past. 1562.

4. Andreas Johannis*) var past. 1575, underskref relig.-beslutet i Stockholm 1582 och i Upsala 1593.

5. Laurentius var kyrkoherde före 1610. Se past. i Saleby.

6. Laur. Andr. Grotte, född i Kartberga i Gudhem**); blef rektor vid Nylödöse skola 1600; lektor vid Skara skola 1603; kyrkoh. i Tunhem 1610; kontr.-prost 1630. Död 75 år gammal d. 26 dec. 1647. — Under hans tid blef Tunhems prestgård uppbränd af Danskarne 1611 d. 10 febr., hvarefter den flyttades omkr. 1000 alnar längre i söder till en beqvämare plats. I Tunhems kyrkobok har

*) Kanske rättare Andr. Magni.

**) Han kallas Walboensis och var måhända född i Walbo härad på Dal. Hammarin Carlst. stifts Herdaminne III:273. 12. And. Pet. Holmström 1843-64. Se past. i Berg.

13. Mag. Hans Efraim Wästberg 1864. Se kommin. i Wenersborg.

o

2. TUNHEM.

Kyrkoherdar.

1. Nils Lydolfsson, kyrkoprest i Tånum, sålde sin mödernegård i Åsaka 1481.

2. Sveno Laurentii; past. i Thönnem 1544, prost i Wäne och Flundre härader 1551. Han sattes år 1557 af konung Gustaf I till ordinarius öfver Wermland, Dal, Wäne och Åse härader, Kållön och Lidköping. Hans son Israel var past. i Amnehärad.

3. Andreas Caroli var past. 1562.

4. Andreas Johannis*) var past. 1575, underskref relig.-beslutet i Stockholm 1582 och i Upsala 1593.

5. Laurentius var kyrkoherde före 1610. Se past. i Saleby.

6. Laur. Andr. Grotte, född i Kartberga i Gudhem**); blef rektor vid Nylödöse skola 1600; lektor vid Skara skola 1603; kyrkoh. i Tunhem 1610; kontr.-prost 1630. Död 75 år gammal d. 26 dec. 1647. — Under hans tid blef Tunhems prestgård uppbränd af Danskarne 1611 d. 10 febr., hvarefter den flyttades omkr. 1000 alnar längre i söder till en beqvämare plats. I Tunhems kyrkobok har

*) Kanske rättare Andr. Magni.

**) Han kallas Walboensis och var måhända född i Walbo härad på Dal. Hammarin Carlst. stifts Herdaminne III:273.prosten Grotte antecknat några bland de vigtigaste händelserna under danska kriget, äfvensom namnen på de svenska härförarne.

Gift m. Lisa Thorstensdotter, död 1646. Hon var pastorsdotter från Fässberg. Barn: Andreas, fadrens efterträdare. Bengt, f. 1610, öfverstelöjtnant, adlad med namnet Grottenfeldt, död 1656. Bengta, gift l:o m. prosten Arv. Hornius i Borås; 2:o m. kyrkoh. Paul Ravin-gius i Rångedala.

7. Andr. Laur. Grotte, den förres son, född i Skara den 11 juli 1605; intr. i Brette stadsskola 1614; kom till Skara 1617; blef stud. i Ups. 1629; prestv. 1632 och genast förordnad till kommin. i Tunhem. Efterträdde sin fader d. 1 maj 1649, då han äfven lärer emottagit prost-embetet inom Tunhems kontrakt. Under hans tid skedde ett stort

jordfall vid Åkerström 1648, hvarom berättelse läses i Ödmans Boh. Läns beskrifning*). År 1658 fick han befallning att "med högsta allvar förmå staden Wenersborg till botfärdighet, i synnerhet att den afstår med det farliga svärjandet". Prosten Grotte beklädde sitt embete med mycken heder och dog d. 15 febr. 1664**).

Gift 1635 m. biskop Svens dotter Karin. De hade 13 barn. Petrus, fadrens efterträdare. Erik, major vid Westg. kavalleri. Lars, pastor i Amnehärad. Sven, kor- nett vid Westg. kavalleri. Bengta, g. m. prosten And. Juvenius i Sköfde. Margareta f. 1654, g. m. ryttmä- staren Per Reuterholm. Ingrid, g. m. öfverste Olof Silf- verlood, död 1665. Helena, g. m. kyrkoh. Jon. Bergius i Åsaka. 8. Petrus Grotte, den förres son, född i Tunhem d. 2 mars 1636; njöt först undervisning i sin morfaders, bi- skop Svens hus, och intogs i Skara sk. 1644; stud. i Ups.

*) Detta jordfall var 27 alnar djupt. Vattnet stod 20 á 30 alnar öfver husen. Många hus och båtar sönderslogos och 85 men- niskor fördränktes.

**) Prosten And. Grotte lefde, enl. Konsist. prot., ännu i aug. 1663. Att han skulle dött den 15 febr. s. å. är således orätt. Hans dödsår är utan tvifvel 1664.1653; prestv; 1659 till sin faders adjunkt; var regem- pastor 1663 och blef efter fadrens död på församlingens enhälliga begäran befordrad till kyrkoherde 1665. Han var respond. vid prestm. 1663, orator 1679 och skulle predika 1682, men dog redan s. å. den 15 april, 46 år gammal.

Gift 1668 m. Ebba Lideman f. 1647, dotter af Erik L. befallningsman på Dal. Hon blef omgift med efterträdaren. Barnlös.

9. Mag. Ericus Omoenius, son af biskop Anders O. i Skara, född derst. d. 10 okt. 1644; blef stud. i Upsala 1665; magister 1676; konrektor vid Skara skola 1677; prestv. s å.; rektor 1678 och s. å uppförd på förslag till Fogelås pastorat. Då kand. Johannes Hof såsom speci- men för samma pastorat år 1679 utgifvit en thes om Christi uppståndelse, som af en del konsistoriales ansågs stridande emot vår rena lära, så deltog O. med all ifver i denna strid. En dag i början af febr. samtalade han med Anders Tvet*) och frågade honom: "Hvad gör Hof- ven?" Svar: "Han författar en supplik till h. h. biskopen." Omoenius: "Det är intet att supplicera om; fader låter sig intet nöja med det som kommer från Upsala. Hvad vill ärkebiskopen den huttlaren och de andre teol.profes- sorerna dé hæretici göra emot Gerhardum och Balduinum m. fl., som icke allenast ära deras discipuli, utandiscipu- lorum discipuli, ja discipulissimi?" Om kand. Hof sade han: "Den förtalaren, skulle han vara värd ett sådant pastorat?" Mag. Erik, inkallad för konsistorium, frågade kand. Tvet, om han hade några vittnen. Svar: "nej!" "Så skolen J ock hafva det ordet i halsen på eder som en lögnare, om J det intet kunnen bevisa;" hvarefter Mag. Erik oombedd lade bibeln på bordet och med handen derpå samt med 2:ne fingrars uppräckande svor högtidligen, att han med sitt samvete icke vet sig sådant hafva sagt, utan endast att thesis var hæretica. Tvet svarade: "J voren så vred, att J intet vissten hvad J gjorden". Tvisten hänsköts till

) And. Tvet, Hofs svåger, som anmälde detta för Konsistori- um. var då konrektor och blef slutligen pastor i Hassled.Consist. regni, som dömde till Omoenii fördel.) År 1682 utnämndes han till kyrkoh. i Tunhem; tilltr. 1683; var orator vid prestm. 1681, predikant 1686 och slutligen præses 1693 med en afhandling "de discrimine ciborum." Han säges varit "en stilla och god man, äfven lärd och belefvad." Dog i Tunhem den 29 mars 1701.

I sitt äktenskap med företrädarens enka Ebba Lideman hade han inga barn.

10. Mag. Asmund Scarin, son af borgmästaren i Skara Algot Asmundsson, född 1641; stud. i Ups. 1665;, var filos. kand. 1678, då han blef erbjuden konrektors- tjensten vid Skara skola, den han dock undanbad sig. Blef rektor 1683; utn. filos. lektor vid gymnasium 1684, men "måste stå tillbaka för en yngre landsman", mag. Lars Northman, som på Konungens befallning i hans ställe tillsattes; orator vid prestm. 1685; lektor i grekiska spr. 1686; kyrkoh. i Källby 1694; prestv. s. å. och tilltr. 1696. Kort derpå föll han i en svår och långvarig sjukdom. Er- höll Kongl. fullmakt på Tunhems pastorat 1701; tilltr. 1702; prost 1704. Död d. 23 febr. 1711. Han begrofs af biskop Svedberg, som dervid predikade öfver Ap. G. 21: 14, hvilket varit den aflidnes valspråk.

Gift m. Christina Cleverus, d:r af lektor Lars C. i Skara. Barn: Algot f. 1684, kansliråd och hist.profes- sor i Åbo, död 1771. Lars, stadssekret. i Uddevalla. Pe- ter, kyrkoh. i Blidsberg. Beata f. 1687, g. m. efterträ- daren.

11. Mag.**) Olof Carlander, son af hemmanseg. Jan Andersson i L. Skatteg. Carleby, Slöta församling, född d.

25 nov. 1669; stud. i Lnnd 1693; kurator för Göte- borgska nationen 1698—1703; öfverste kollega vid Skara skola 1707; blef prestv. 1711 och s. å. utnämnd till kyr- koh, i Tunhem, "icke för egna meriter, utan för sterbhusets tillstånd och för prosten Scarins förtjenster mot det allmänna". Tilltr. 1712; var orator vid prestm. 1706; oppon. 1707; v. præses 1713; predikant 1717. Död d. 7 mars 1740.

*) Ur Kons. prot.

**) Han kallas magister, men lärer ej blifvit promoverad.Gift 1712 m. Beata Scarin, död 1766, företrädarens dotter. Barn: Johan f. 1715, dog som student 1739. Anna, gift l:o m. Peter Breander, 2:o m. And. Forssenius, fadrens efterträdare. Asmund f. 1719, past. i Yllestad.

12. Mag. Petrus Breander, son af kyrkoh. Nils B. i Stenstorp, född i Hjerpås: stud. i Ups. 1716; magister 1728; vik. domk.-sysslom. i Skara 1730; ordin, dito 1733; prestv: 1730; konsist.-notarie 1736; oppon. vid prestm. s. å.; konrektor 1737; rektor 1740; tilltr. 1741; kyrkoh. i Tunhem 1742 och död d. 19 juli s. å. — Han ådrog sig såsom domk.-syssloman en svår balans, hvilken ännu vid hans död ej var godtgjord.

Gift 1730 m. Anna Marg. Carlander, företrädarens dotter, omgift m. efterträdaren. Barn: Beata, gift l:o m. Jonas Landahl. 2:o m. Gust. Alenius, komministrar i Gö-tened. Maria f. 1737, g. m. häradsskrifv. David Davidson i Wäne härad. Peter f. 1740, tredje pred. i Tunhem. Anna Fredrika f. 1741.

13. Anders Forssenius, *) son af mjölnaren Anders Andersson och Cecilia Månsdotter, född i Gustafsg. Lanna i Flo pastorat d. 26 okt. 1703; blef stud. i Ups. 1724; prestv. 1728 och tjenstgjorde som adjunkt på flera ställen; kommin. i Alingsås 1734; tilltr. 1736; kyrkoh. här 1743; tilltr. 1744; respond. vid prestm. 1751; prost 1759; predikant 1768. Under ett besök i Leveneds prestgård insjuknade han af andtäppa och dog efter 4 dagars sjukdom d. 29 juni 1781. — Han var en "rik, myndig och klok" man.

Gitt 4 gånger: l:o m. Elisabeth Berglin, dotter af kyrkoh. Anders B. i Hool och enka efter kyrkoh. Sv. Kjellin i Synnerby; 2:o m. företrädarens enka Anna Marg. Carlander; 3:o 1750 m. Cathrina Brisman, död 1761, d:r af kyrkoh. Jakob B. i Ransberg; 4:o m. Maria Hel. Jungmarker, död 1798, dotter af prosten Christofer J. i Habo. Af första giftet var dottern Margareta, f. 1737, g. m. kyrkoh. Pet. Wennerlund i Yllestad. Af

*) Syskonbarn med biskop Forssenius i Skara.andra giftet sonen Olof\ som reste till sjös och kom ej åter. Af 3:dje giftet: Ingeborg Cecilia f. 1751, g. m. kommin. P. L. Lillgegren i Wassända. Anna Lisa f. 1752, g. m. efterträdaren. Af 4:de giftet: Anders Christofer f. 1762, magister, lagman och häradshöfd. i Jösse härad i Wermland, qvick och ostadig, afsatt och död i Wenersborg i elände. Carl Gustaf, magister, satt under förmyndare, död 1825.

14. Mag. Anders Hellstenius, son af kyrkoh. Magnus H. i Otterstad; född derst. d. 31 okt. 1741 ; stud. i Ups. 1760; magister 1767; prestv. s. å.; vik. domk.-syss-lom. 1769 och tillika aftonsångspredikant och vik. apolo-gist; ordin, domk.-sysloman 1775; underg. past.-ex. 1774 och blef år 1782 på konungens befallning uppsatt på förslag till Tunhems pastorat,*) undfick vid valet nästan enhällig kallelse och tillträdde 1783. Efter en kort sjukdom afled han på samma dag och timma, som han 10 år förut kommit flyttande till Tunhem, den 8 maj 1793. — Församlingen fick ett extra nådår, till betalning af Hellstenii till kyrko-, fattig- och magasinskassorna åsamkade skulder.

Gift 1775 m. företrädarens dotter Anna Elisab. Fors-senius, död 1801. Barnen voro 8: Anders, landtjägmästare. Maria Cathr. f. 1778, g. m. faktor A. L. Strömstedt vid Åkerström. Anna Beata. död 1813, g. m. bokh. Mellström på Gräfsnäs. Gustava f. 1782, ogift. Carl Gustaf sjöman. Peter, handlande i Göteborg. Johan Jakob, hejderidare. Margareta, g. m. sin svåger bokh. Mellström.

15. Gustaf Segerdahl, son af kyrkoh. Nils S. i Ås-arp, född i Acklinga den 7 jan. 1729; stud. i Ups. 1747 och i Åbo 1749; prestv. i Stockholm 1751 till bat.-pred. vid Hessensteinska regem.; var detta följaktig till Finland åren 1752—60; kyrkoh. i Åsled 1761; tilltr. 1762; prost 1788; kontr.-prost 1795; kyrkoh. i Tunhem 1794; tilltr.

*) Konsist. hade uppfört prosten Warelius och lektor Swartz på förslaget, men konungen uteslöt båda och

uppförde i stället kyrkoh. Segerdahl och domk.-sysslom. Hellstenius.

I Skara 141796. Död d. 15 mars 1798. — "En man af de bästa embetes- och umgängesgåfvor, men mindre bekymrad om sin hushållning."

Gift l:o 1762 m. Anna Chr. Scheibe, död 1789, d:r af ryttmäst. Alex. Johan S. 2:o 1796 m. Mätta Reen-stjerna, d:r af ryttmäst. Svante R., enka efter kapt. Ad. Fr. v. Döbeln. Af 10 barn dogo alla i späda åren, utom Nils Gustafi f. 1763 död 1786. Carl Fredrik f. 1766, K. Lifdrabant, kornett. Svante, qvartermästare vid Vestg. regemente.

16. Dokt. Gustaf Björndahl, son af kommin. Clas B. i Wånga, född derst. d. 26 dec. 1740; stud. i Ups. 1760 och ämnade först blifva jurist; magister 1764; bevistade Lunds akad. 1771 och 1772; prestv. 1773 på brukspatron Leonh. Ugglas kallelse till predikant och skollärare vid Billingsfors bruk på Dal; kyrkoh. i Tengened 1784; tilltr. 1785; prost 1794; kyrkoh.* här 1799; tilltr. 1800; riksdagsman och teol. doktor s. å.; kontraktsprost 1801. Död d. 2 dec. 1807. Barnlös. — Han var "en pålitlig, tjenstvillig, oförtruten, välmenande och tänkande man, öm make, god husbonde, redlig medborgare, uppbygglig vän, nitisk lärare." Hederlig, glad och skämtsam.

Gift 1787 m. Ulrika Warelius, d:r af prosten Magnus W. i Tengened.

17. Mag. IS ils Peter Norrman son af gördelmaka-ren Ulrik Johan N.*), född i LTlricehamn d. 19 aug. 1769; stud. i Ups. 1789; i Lund 1795; magister i Lund 1796; prestv. s. å.; kommin. i Götened 1802; tilltr. 1803; kyrkoh. i Tunhem 1810; prost 1815; oppon. vid prestm. 1816. Blef af förenad svart och grå starr blind 1824. Död d. 18 okt. 1846. — "Multa animo vidit, lumine captus erat." En lärd, älskvärd och aktad man, artig och belefvad i sällskap. Om sommaren 1839 hade han den olyckan att blifva rånad och illa misshandlad. Han flyttade sedan till Wenersborg och slutligen till Gerdhem, der han dog.

Gift 1803 m. Chr. Eleon. Warelius, d:r af prosten Magnus W. i Tengened. Barnlös.

Af trycket utgifvil: De blinde se. — Piofprcdikan i Tvska kyrkan i Göteborg 1802.

*) Hans stamfader var kyrkoh. Siggo Caroli i Norunga.18. Dokt. Nathanael Wallin? son af kommin. Jonas W. i Horn, född derst. ck 25 nov. 1787; stud. i Ups. 1805; prestv. 1811; adjunkt i Stockholm 1813-19; filos, doktor 1815; presid. i Ups. 1817; past.-ex. s. å.; på församlingens begäran utn. till kommin. i Adolf Fredrik 1819; kyrkoh. i Örslösa 1827; prost 1833; pred. vid prestm. 1847; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1848; riksdagsfullm. 1850; v. kontr.-prost 1855; ordin, dito 1856 — 63; ledarn, af K. W. O. 1858; teol. doktor 1860. Hedersledamot afhush. sällsk., samf. pro fide et christ., vexelunderv.-sållsk. m. fl.

Gift 1816 med Anna Marg. Elis. Öhrvall, död 1857, dotter af räntemästaren Hugo Ö och S. Pyhlsson.

Skrifter: Pindari Olymp. Ode Xf, disp. pro crradu 1815 — De munere proph. apud Hebraeos, dissert. Ups. 1817. — Mohlbecks resa i Sverige, öfvers. Sthm 1824. — Pa B()uesötida£<?n predikan och alskedsord tiii Ad. Fredr. förs. Sthm 1827. — Prestm. predikan i Skara 1847. — Smärre uppsatser i journaler m. m.

Komministrar.

a) i Gerdhem.

1. Magnus underskr. 1593.

2. Joh. Jonce 1611. Se past. i Björke.

3. Andr. Laur. Grotte 1632. Se past. härofvan.

4. Truchillus Marci blef prestv. 1633 och då troligen genast insatt till komminister.*) Död vid Påsktiden 1666.

*) I Carlstads stifts herdaminne uppgifves, att Jonas EsJcilli varit kapellan i Tunhem 20 år, innan han 1648 blef kyrkoh. i Högsäter på Dal. Han dog 1654. Men i Skara konsist. prot. 1639 säges, att han någon tid uppehållit tjensten i Klefva, och 1640 kallas han tillförordn. pastor i Högsäter.5. Laur. Laur. Lachenius förordnades år 1664 till kommin. i Alingsås, med den lön som utgick af staden, "jemte det att pastor hjelper honom att sig försörja."

Fick härifrån transport till Tunhems sacellani 1666 vid Pingsttiden. År 1668 måste han lida ett strängt straff för en ringa förseelse. "Emedan han icke kommunicerat sin pastor tacksägelseplakatet och derigenom varit skuld till att ingen tacksägelse blifvit hållen i Wenersborg, der-före suspenderas han ab officio, incarcereras 8 dagar i proban och deprecerar publice sitt brott/4 Lachenius dog 1677.

Hans enka blef omgift med kommin. B. Åberg. Dott-ren Anna blef gift m. kommin. And. Lithander härstädes.

6. Nicol Nyberg 1678 — 79. Se past. i Fröjered.

7. Lars Grotte 1679 — 82. Se past. i Amnehärad.

8. Bened. Andr. Åberg, född 1636; stud. i Upsala 1677; prestv. 1680 till past.-adj. i Sköfde; v. kommin. i Wenersborg 1681. "För församlingens kallelse och egna goda gåfvor, samt emedan han vill bygga äktenskap med enkan", förordnades han till kommin. i Tunhem näst före jul 1682. Vid 74 års ålder, sedan han varit prest i 40 år, nedlade han embetet 1720.

Gift m. kommin. Lachenii enka. Hon lefde ännu 1720, gammal och sjuklig. Barn: Christina, g. m. kommin. Galenius härstädes.

9. Anders Lithander *) son af mäster Gabriel Svensson och Brita Persdotter, född på Högatomten i Stenum; stud. i Lund 1693; prestv. 1697 till kommin.-adj. i Tunhem; brukade bostället och förestod tjensten åt den gamla kommin. Åberg från 1702; blef ordin, kommin. 1720 och dog d. 2 okt. 1726.

G. m. Anna Lachenia, företrädarens stjufdotter. Barn: Erik f. 1694, student i Lund 1724, blef ordinerad till past.-adj. i öhr på Dal 1731, kommin. derst. 1735. Död 1737. Brita, g. m. korporal Carl Gust. Stökel. Nora var ock gift.

) Han kallas äfven Kock,10. Olof Tegnander, född i Tengened, stud. i Ups. 1706, prestv. 1711 till adj. i födelsebygden; kom derifrån till den gamle kommin. Åberg i Tunhem 1713; klagade sin nöd för konsist. 1722, då pastor i Tunhem anmodades "att lägga kapellanerna emellan.") Kommin. här 1726. Död i slutet af 1729.

Var gift 2:ne gånger. I första giftet var en dotter Ebba; i sednare giftet med Margareta Bruneli voro tre barn. Hon fick sedan kommin. Hylander härstädes.

11. Bened. Joh. Galeriius, bondeson från Medelplana, stud. i Lund 1723, prestv. 1725 till kommin.-adj. i Tunhem; ordin, kommin. härstädes 1730, med lön af Åsaka och Gerdhem. Död d. 18 mars 1739.

G. m. Christina Åberg, som efterlefde med flera barn i fattigdom. En son Thor sten var fogde.

12. Sveno Ragv. Hylander, korporalsson från L. Kåryd i Larf, född 1682; stud. i Ups. 1712; prestv. L725 till huspr. hos hr Åke Soop; extra predikant i Tunhem 1730, med lön af Tunhems och Björke socknar; kommin. här 1739. Död d. 31 dec. 1764.

Gift l:o m. kommin. Tegnanders enka Margareta Bruneli; 2:o m. enkefru Christina Lundgren, död 1756, d:r af landsgevald. Josef Davidsson. Barn: Olof f. 1732, kontrollör vid Sjöhus-kontoret i Wisby, död 1814. Josef f. 1746, assessor, kamrer och upptördsman vid Göteborgs gymnasium, död 1809. Anders i. 1750, teol. professor i Lund, död 1829.

13. Nils Månsson Nicenius, bondeson ifrån Jung, född den 3 aug. 1723; stud. i Lund 1747; prestv. 1754; v. kommin. i Winköl 1756; kommin. i Lidköping 1758; tilltr. 1759; dito i Tunhem 1765; tilltr. 1766; underg. past.-ex. 1773. Dog såsom stiftets ålderman d. 23 febr. 1810.

Gift l:o 1760 m. Marg. Cathr. Ek, död 1785, d:r af insp. Anders E., enka efter kommin. B. Jungblad i Skara; 2:o 1786 m. Anna Mar. Bouchan, d:r af fältvä-beln Alexander B. och enka efter inspektor Hallman på Branstorp i Björke. Barnlös.

•) Han synes då varit extra predikant.14. Johan Lidberg, son af rusth. Nils L. ocb Johanna Winrot, f. i Wanga pastorat och Tornums by d. 1 sept. 1776; stud. i Upsala 1797, i Lund 1801; prestv. 1802; adjunkt, v. pastor och v. kommin. i Tunhem; past. ex. 1809; ordin, kommin. 1810. Död d. 11 sept. 1825.

Gift 1809 m. Beata Petersson. Hon blef omgift med kyrkoh. N. O. Falk i Börstig. Barn: Nils Olof f. 1812, landtmätare. Johanna Christina f. 1813, g. m. källaremästare Hellström på Trollhättan. Charlotta Beata f. 1815. Amalia Maria f. 1817. Matilda Calrina f. 1821. Carl Johan f. 1824, död ung.

15. Nathanael Baumback son af prosten Christofer B. i Berg; född derst. d. 6 nov. 1795; stud. i Ups. 1814; prestv. 1819; tjenstgjort som adjunkt i Amnehärad, som v. pastor i Hössna, Hellstad och Tunhem; kommin. här 1826; tilltr. 1828. Död d. 5 aug. 1841.

Gift 1827 m. Gustava Ch. Norrman, d:r af handelsm. Johan N. och G.C.Ljungberg. Barn: Anna Eleon. Cathr. f. 1827, g. m. bryggaren B. Brusevitz. Nathalia Charlotta f. 1829, g. m. landtbr. C. Himmelman. Johanna Petronella f. 1832, g. m. färgaren C. G. Söderberg i Wenersborg.

16. Anders Friberg, son af smeden Anders Jern-bom, f. i Habo d. 21 nov. 1803; int. i Jönk. sk. 1817; på Skara gymn. 1823; stud. i Lund 1826; prestv. i Göteborg 1828; kommin. i Sandhem 1840; dito här 1842; tilltr. 1844. Död d. 22 juni 1856.

Gift m. CaroL Elis. Billdahl, d:r af prosten Anders B. i Dimbo. Barn: Anders Jak. Herm. f. 1834, flyttat till Brasilien. Carl Wilhelm, £ 1836, sjökapten, vistas hos brödren i Brasilien. Axel Richard f. 1842.

17. Erik Norén 1857—66. Se past. i Algustorp.

18. Joh. Jak. Lithander, son afhemmanseg. Johannes Jakobsson och Katr. Jönsdotter, född i Fogelås d. 4 apr. 1811; stud. i Lund 1837; prestv. derst. 1845; past.-adj. och skollärare i Ryr 1847; kommin. här 1866.Gift 1864 med past.-adj. S. Odströms enka Lovisa Charl. Wästberg, död 1867, dotter af kommin. Hans W. i Levened.

b) Kommin. i Åsaka *)

1. Sr en Hg länder 1730—39. Se kommin. i Gerdhem.

2. Erik Lidner, f. i Hvarf; stud. i Lund 1731; prestv. 1737; extra pred. i Tunhem 1740, med inkomsten af 2:ne socknar. Sedan han i 26 år innehaft denna tjenst, blef han år 1766 derifrån skild. Såsom skäl uppgafs,' att "han åtnjutit sina förmåner endast på grund af enskild öfverenskommelse med kommin. Hylander;" men egentliga orsaken var, att prosten Forssenius ville blifva af med honom. Uti bref till konsist. säger denne, att L. "genom sitt buttra uppförande mot sin pastor och mot de förnäma i församlingen förlorat all kredit." "Hvad mig vidkommer, tåler jag gerna det förakt, han burit och bär för mig. Om han vill skicka sig vänlig emot alla, men i synnerhet emot församlingens herrskaper, vill jag gerna söka utverka åt honom underhåll af Gerdhems socken för sina återstående dagar." — Lidner var en s. k. pietist; blef först vid visitationen 1744 varnad och sedan, på prosten Forssenii anmälan, uti konsistorium examinerad 1748. Att han sålunda var, eller åtminstone trodde sig vara förföljd, förklarar tillräckligt orsaken till hans "buttra uppförande."

3. Peter Breander, son af kyrkoh. Peter B. i Tunhem, f. i Skara d. 11 jan. 1740; stud. i Ups. 1760; prestv. 1765; tredje pred. i Tunhem 1766. Blef år 1787 ankla-

*) Från 1730 till 1789 var en kommin. och en tredje predikant i Tunhem. Men år 1790 befallde K. Maj:t att der skulle finnas 2:ne komministrar. Delningen verkställdes 1810.gad för fylleri och oenighet med sin hustru, samt följande året först suspenderad och sedan alldeles afsatt. Han dog 1807.

G. m. Brita Beata Jungblad, d:r af kommin. Bengt J. i Skara. Barn: Christina Cajsa f. 1779.

4. Anders Nilsson Thörnqvist, torpareson från Da-retorp, född d. 16 juli 1754; stud. i Ups. 17S0; prestv. 1785; tredje predikant 1788. Död d. 24 aug. 1789.

5. Johan Olof Wahlin 1790—97. Se kommin. i Flistad.

6. Jonas A lin, son af kommin. Anders A. i Skölf-vened, född derst. 1753; stud. i Lund 1777; prestv. d. 19 dec. 1781. Kommin.-adj. i Tunhem 1786 och var der sedan predikant till sin död i sept. 1808. — Oordentlig och fattig.

Gift m. Brita Maja Bark, köpmansdotter från Göteborg. Barn: Anna Maria f. 1790, g. m. kommin. P. Lundberg i Säfvared. Anders Nikolaus f. 1792. Fredr. Julius f. 1794. Carl Magnus i 1797. Cm 7 Henrik f. 1797. David Servatius f. 1800. Gustaf Ulrik f. 1802. Ulrika Dorotea f. 1807.

7. Johan Lidberg \808--10. Se kommin. i Gerdhem.

8. Per Daniel Melibin, son af frälse-insp. Johan M. och C. Segerberg, f. i öm vid Sköfde d. 10 jan. 1773; stud. i Ups. 1796; bokhållare 1800; prestv. 1804; kollega vid Wenersborgs skola 1806; tillika predikant vid Kållerö bruk 1809; past.-ex. 1810; kommin. här s. å. Död d. 15 okt. 1849.

Gift 1812 m. Helena Ålan der, dotter af kyrkoh. Magnus Å. i Skarstad. Barn: Johan Magnus f. 1813, dog som student 1842. Sara Johanna, f. 1816, g. m. landtbr. Oskar Carlson i Tunhem.

9. Anders Gustaf Hellstadius, son af kommin. Lars H. i Mellby, f. i Hool d. 7 juni 1812; stud. i Lund 1836, i Ups. 1838; prestv. 1839; kommin. här 1850; tilltr. 1851. Nedlade embete och tjenst d. 15 okt. 1862.

Gift 1855 m. Sofia Marg. Dahlgren, d:r af prosten Johan D. i Näs.10. Johan Peter Sandzén 1863—70. Se past. i Blidsberg.

11. Anders Blomgren, son af klockaren Johan B. och Annika Andersd:r, f. i Asarp d. 2 dec. 1830; stud. i Lund 1856, i Ups. 1859; prestv. 1860; kommin. här 1869.

3. MELLBY.

Kyrkoherdar.

1. Herr Michel 1403 — 12.

2. Magnus Svenonis, past. i Medelby 1564 och 1566.

3. Petrus Asmundi var past. i Mädilby 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade j> lod silfver och 20 rdr i penningar.

4. Andr.]\ic. Norvcegius förmenas hafva varit en dansk eller norrman, som insattes till pastor 1581. Underskr. Upsala mötes beslut 1593. Han har uppsatt ett inventarium öfver Magra kyrkas egendom.

5. Herr Jon är af gammalt folk i församlingen omtalad som pastor efter herr Anders.

6. Sveno Benedicfi blef past. 1606 och satt här i 40 år till sin död 1646. Hans dotter Kerstin var gift med 2:ne efterträdare.

7. Gudmund Siggonis var född i Lekåsa 1604; började studera i Skara 1618, blef prest 1632, stud. i Ups. 1635; tjenstgjorde först en kort tid som adjunkt i Rac-keby; kallades sedan till hofprest hos grefve Joh. Kas. Lewenhaupt på Gräfsnäs, "uti h^ilket hof han tjente i 14 10. Johan Peter Sandzén 1863—70. Se past. i Blidsberg.

11. Anders Blomgren, son af klockaren Johan B. och Annika Andersd:r, f. i Asarp d. 2 dec. 1830; stud. i Lund 1856, i Ups. 1859; prestv. 1860; kommin. här 1869.

3. MELLBY.

Kyrkoherdar.

1. Herr Michel 1403 — 12.

2. Magnus Svenonis, past. i Medelby 1564 och 1566.

3. Petrus Asmundi var past. i Mädilby 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade j> lod silfver och 20 rdr i penningar.

4. Andr.]\ic. Norvcegius förmenas hafva varit en dansk eller norrman, som insattes till pastor 1581. Underskr. Upsala mötes beslut 1593. Han har uppsatt ett inventarium öfver Magra kyrkas egendom.

5. Herr Jon är af gammalt folk i församlingen omtalad som pastor efter herr Anders.

6. Sveno Benedicfi blef past. 1606 och satt här i 40 år till sin död 1646. Hans dotter Kerstin var gift med 2:ne efterträdare.

7. Gudmund Siggonis var född i Lekåsa 1604; började studera i Skara 1618, blef prest 1632, stud. i Ups. 1635; tjenstgjorde först en kort tid som adjunkt i Rac-keby; kallades sedan till hofprest hos grefve Joh. Kas. Lewenhaupt på Gräfsnäs, "uti h^ilket hof han tjente i 14år." Pastor i Mellby 1646 och död 60 år gammal d. 16 febr. 1664. — Uti Magra kyrkobok har han med egen hand skrifvit: "Anno 1646 kom Gudm. Siggonis till Mellby församling, hvartill halp Gud först, och sedan de begge högborne grefvar, besynnerligen grefve Gustaf Adolf, herre till Raseborg och Falkenstein, och tillika gjorde grefve Carl Mauritz sin största flit. Ack, ack, Herre tänk på detta!" — Under hans tid afbrann Mellby prestgård 1655, då han fick en kollekt "till upprättelse af den skada, han lidit."

Gift 1646 m. Kerstin, d:r af företrädaren och omgift med efterträdarem

8. Mag. Esaias Ncezenius, son af Gregorius Laur. kompast. i Näs af Yllestads församling; blef stud. i Abo 1658, magister 1664 och rekommenderades s. å. till någon plats vid Skara gymnasium, eller ock till Mellby eller Timmelheds pastorat. Enligt grefve C. M. Lewenhaupts åstundan erhöll han fullmakt på Mellby 1665 och blef derefter prestv. s. å. Härom har han sjelf på latin antecknat: "Ar 1665 blef m. Esaias Nsezenius genom Guds nåd insatt och förordnad till pastor i Mellby. Herre, tag icke sanningens ord ur min mun". Han var pred. vid prestm. 1683 och prseses 1685 med af handling: "de libero arbitrio". Församlingen var lycklig att få behålla denne sin älskade lärare i 42 år, eller till 1707, då han med döden afgick. — M. Nsezenius har efterlemnat anteckningsböcker, som visa att han var en stor ordningsman. Hans namn har gått med beröm till efterverlden. Han prisas som en uppbygglig prest, välvillig, hjelpsam och rådig. Han var ock en lärd man, hade i synnerhet ovanlig insigt i orientalspråken.

Gift l:o m. företrädarens enka Kerstin Svensdotter, som dog 1692; 2:o m. Maria Hierta f. 1667, d:r af rytt-mästaren Måns H. och Anna Stålman.

9. Mag. Laur. Andr. Lundberg, född i Gökhem, stud. i Lund 1692; nederste kollega vid Skara skola 1695; prestv. s. å.; andre kollega 1696; besökte åter Lunds akad. och blef der magister 1698; oppon. vid prestm. 1699;var då utan tjenst och fick "hålla collegium vid skolan". Förste kollega 1700; konrektor 1703; kyrkoh. i Mellby genom K. Carl XILs fullmakt 1707; v. prseses vid prestm. 1709. Död d. 2 mars 1716. — Han uppgifves hafva varit "en nitisk och redlig lärare, som förestod sitt embete med heder". Detta stämmer dock ej väl öfverens med ett bref från biskop Svedberg till kyrkoh. Lundberg, dat. Främmestad d. 1 juni 1715, hvaruti biskopen är förtör-nad öfver att L. klandrat hans disposition om prostesysslan vid Mellby, och begärt blifva prost sjelf. "I behöf-ven", heter de^ "mächta väl någon som ser noga uppå edra hemseder, h varmed I skämmen eder helsa, kortar eder lifstid, förargar församlingen och förtörnar Gud, eder till passlig heder och fromma. Jag förmanar eder allvarliga, att I lefven som en prestman anstår; hvar icke det sker, lärer jag å embetets vägnar det förordna, som anstår och vara bör. Gudi befallad."

Gift 1700 in. Christina Lithenius, d:r af prosten Martin L. i Borås. Hon blef omgift med häradshöfd. Sv. Segervall. Barn: Martin f. 1707. Anders f. 1710, hof-rättsråd i G. hofrätt. Eva Christina f. 1712, g. m. kommin. Lars Sundenius i Hjo. Cathrina, död og. 1768.

10. Andr. Bened. Warelius*), bondeson ifrån Wara i Skarstad, stud. i Lund 1702; prestv. 1706 till esqv.-pred. vid Westg. kavalleri. År 1711 fick han varning af konsist. "att afstå från sitt vårdslösa förhållande med dobblande och drickande bland gemena"; år 1714 ålades han att inkomma med förklaring öfver den beskyllningen, "att han, då tacksägelse gjordes öfver segern vid Gade-busch, midt under predikan fallit drucken under bordet." Då han år 1716 erhållit K. Maj:ts fullmakt på Mellby pastorat, ingick konsist, med anhållan att W., "som är känd för släta studier," måtte blifva pastor i Skölfvened, och Olof Knös pastor i Mellby. Men konungen svarade, att "han ej vill taga tillbaka sin fullmakt för W., utan att denne får ett lika godt pastorat i stället." Han tilltr.

*) Han var farbroder till kyrkoh. Fetrus W. i S&restadv1717 och säges hafva skött sitt embete "med vaksamhet

och nit". Död i sina bästa år d. 24 jan. 1721.

Gift 1711 m. Annika Winbom, f. 1689 död 1779, dotter af länsm. Måns Andersson. Hon blef omgift med kyrkoh. A. Lidbeck i Timmelhed. Bara: Magnus, pastor i Tengened.

11. Mag. Lars Åkerman, son af tullinsp. Anders A. och Annika Wallrnan, f. i Borås 1678; genomgick Göteborgs läroverk och blef stud. i Ups. 1699; magister 1711; oppon. vid prestm. 1712; rektor vid Wenersborgs skola 1714; tilltr. 1715: underg. prest- och past.-ex. och blef ordinerad 1721; erhöll fullmakt på Mellby pastorat s. å.; tilltr. 1723 och var pred. vid prestm. 1739. Död d. 30 apr. 1748. — Han förde sitt embete med all saktmodighet och lärdom, hade lätta, angenäma och intagande embetsgåfvor, lefde i enighet med sina åhörare och i ett godt äktenskap med sin maka, vid hvars frånfälle han blef genom en alltför häftig sorg rörd af slag, så att han sedermera tillbragte ett sjukligt lif. Under hans tid blef Mellby kyrka utvidgad och Erska målad på fru Feh-mans bekostnad.

Gift med Cathrina Lilhenius, död 1741, d:r af prosten Martin L. i Borås; Barn: Anders, grosshandl. i Stockholm. Martin f. 1721, mantals-kommissarie. Rebecka f. 1721, g. m. kommin. Joh. Alenius i Mellby. Lars f. 1726, klockare i Mellby. Johannes f. 1729, kollega i Stockholm, död 1769. Jakob f. 1734, koopv.-kap-ten i Stockholm. Daniel, stads-kirurg i G. Carleby. En dotter, g. m. löjtnant Dan. Carling vid Jemtlands regem. En dotter, g. m. fabrikör Langlet i Borås.

12. Nils Hvalström, son af bonden Arvid Persson, f. i Bosg. Hvalstad 1690, int. i Skara sk. 1700; reste derifrån med ett mycket hedrande testimonium 1710 till Upsala, der han vistades i 7 år; prestv. 1717 till hus-pred. hos landsh: frib. G. Fock i Wenersborg. För sin "lärdom, skicklighet och meriter" fick han år 1724 löfte om Skarstads pastorat efter sin svärfader, som åt honom uppdragit hela församlingen; erhöll sedermera fullmaktredan under svärfadrens lifstid s. å.; predikade vid prestm. 1748; blef utn. till kyrkoh. i Mellby s. å.; tilltr. 1749. Död den 25 okt. 1762. — Kyrkoh. Hvalström var en lärd teolog och är särdeles märkvärdig för sitt ovanliga minne. Han kände hela svenska psalm- och evangelieboken alldeles utantill, och svenska bibeln så, att han deruti kunde anses för en tillförlitlig konkordans. Han kunde ock med styrka exegetisera öfver hvad skriftens språk, som förekom. Af hans egna annotationer i sin handbibel är synbart, att han genomgått densamma 73 gånger, och dessutom gamla och nya testamentet på originalspråken en gång om året, allt intill 2 år före sin död, då synen ej mera ville sådant tillåta. Lätta em-betsgåfvor och ett rättskaffens uppförande gjorde honom älskad och ärad.

Gift 1724 m. Maria Frodelius, d:r af kyrkoh. Lars Fo i Skarstad. Barn: Jakob, past. i Lena. Cathrina, ogift. Lars, past. efter fadren. Anna f. 1735, g. m. hökaren Mjöberg i Göteborg. Arvid f. 1737, underofficer. Nils f. 1740, past. i Hool. Johannes f. 1744. Margareta f. 1745.

13. Mag. Lars Hvalström, den förres son, f. i Skarstad d. 10 aug. 1729; stud. i Ups. 1749; prestv. 1758 till esqv.-pred. vid Westg. regemente, och åtföljde s. å. regementet till Pomern; magister i Greifswald 1759; disp. i teol. fakulteten derst. 1761; regem.-pastor 1760; hemkom 1762, kallades enhälligt till fadrens efterträdare 1763 och erhöll konsist. fullmakt 1764; pred. vid prestm. 1787; prost 1788; kontr.-prost 1794. Död d. 12 sept. 1800.— Han var en mycket stark hushållare. Under hans tid uppfördes nytt kvrkotorn i Mellby.

Gift 1764 m. Anna Magd, Löfman, t, 1739 död 1802, brukspatronsdotter från Brunsberg i Wermland. Barn: Nils Reinhold, f. 1765, regem.-pastor vid Westg.-dals regem. Johan Fredrik f. 1766, past. i Fägred. Anders Efraim f. 1770, past. härstädes. Helena Sofia, g. m. handelsman Bruhn i Göteborg.14. Mag. Magnus Rydholm, bondeson från Kedum i Ryda, född d. 6 juli 1733; stud. i Åbo 1756; magister 1760; prestv. 1762 till adj. i Främmestad; dito i Winköl 1764, der han gjorde sig känd för "nyheter i läran"; vik. kollega vid Skara skola 1768; kommin. i Winköl 1769; respond. vid prestm. 1773; kommin. i Mellby 1778; kyrkoh. derst. med enhällig kallelse 1802. Död d. 22 aug. 1807. — Kyrkoh. Rydholm var i hög grad besvärad af mjeltsjuka. Han hade för afsigt att infinna sig vid jubelfesten 1793, för att mot Svedenborgarne försvara läran om tre personer i gudomen, och kunde ej öfvertalas att derifrån afstå, förrän konsist.-not. Carlmark föreställt honom, att konungen ännu vore ung och att man ej kunde begära, att han skulle afgöra en så stridig religionsfråga. — R. har sjelf berättat, huru han såsom adjunkt i Skara nekat domprosten A. Knös' moder nattvarden. Prostinnan Knös föll i yrsel och dog, hvarefter R.

sedan en lång tid hvarje natt oroades af hennes besök.

Gift m. Rebecka Norrman, död 1803, d:r af fändrik Nils N. Barn: Nils Magnus f. 1772, läkare vid kurhuset i Wadstena.

15. Peter Floren, son af kommin. Paul F. i Yllestad, född derst. d. 21 aug. 1742; slud. i Ups. 1764; prestv. 1768 till adj. i W. Klefva; tjenstgjorde sedan i Flo och Yllestad; blef v. kommin. i Böne 1778 med $ af bostället och halfva lönen; kommin. i Synnerby 1780; tilltr. 1782; kyrkoh. här 1809. Död d. 8 okt. s. å.

Gift 1772 m. Petronella Smedborg, död 1827, d:r af kommin. Gabriel S. i W. Klefva. Barn: Carl Peter, past i Lekåsa. Påfvel f. 1775, landtbrukare. Johannes f. 1778, inspektor på Rånnum. Margareta, g. m. garf-varen J. Moberg i Grenna. Gustaf f. 1787, skolmästare i Hofva.

16. Mag. Anders Efraim Hvalström, son af prosten Lars H., f. i Mellby d. 8 mars 1770; stud. i Ups. 1789; magister 1794; presid. i Ups. s. å.; prestv. 1795; v. past. i Mellby 1796; past.-ex. 1800; past.-adj. i Adolf Fredr. församling i Stockholm 1801 samt pred. vid Smedjegårds-fängelset; kyrkoh. här 1810; tilltr. 1812. Död d. 16 aug. 1817. — Han var en qvick och bildad man, men något vårdslös. När han profpredikade till Mellby, frågade bönderna, om han ville åtnöja sig med det gamla. "Ja", svarade H., "det är klart, att jag blir vid det gamla". När han sedermera tillträdt pastoratet och blef påmind om sitt löfte, yttrade han: "Visst blir jag vid det gamla, och jag känner intet gamlare, än K. M:ts Stadga af 1681, dervid blir jag." Härigenom fyrdubblades hans inkomster, men befunnos likväl otillräcklige.

Gift 1812 m. Barb. Chr. Lidström, död 1848; fadr. löjtnant. Hon blef omgift med major J. Gripenstedt. Enda dottern Maria dog 14 år gammal.

17. Olof Dahllöf, son af tullskrifvaren Erik D. och M. Bremberg, f. i Wenersborg d. 24 juli 1753; stud. i Ups. 1775; prestv. 1781 till past.-adj. i Wenersborg; predikant vid Kållerö bruk 1783; tillika kollega vid We-nersborgs skola 1784; past.-ex. 1785; kommin. i Wenersborg 1794; fång-, lasaretts- och hospitals-predikant s. å.; kvrkoh. i Skarstad 1805; tilltr. 1806; prost 1812; kyrkoh. här 1818; tilltr. 1820. Död d. 26 mars 1837. — En from och älskvärd man.

Gift 1795 m. Maria Elis. Dahlbom. jl:r af rådman Nils D. i Wenersborg. Barn: Erik Niklas f. 1796, garf-varegesäll. Carl Magnus f. 1798, landtbrukare. Olof, bokhållare. Maria Charlotta, g. m. possessionaten A. J. Dikander på Uplo. Augusta Elisabg. m. kyrkoh. A. Warodell i Mellby. Gustaf? bokhållare. Johan Fredrik, f. 1810, landtbrukare, riksdagsman, död 1868.

18. Mag. Henrik Johan Möller, son af gästgifvaren Johan Heurik M. och Inga Berndtsdotter, f. i Mellby d. 8 jan. 1784; stud. i Lund 1806; prestv. 1808; bat.-pred. vid Westg.-dals landtvärn s. å.; magister 1814; kommin. i Horn 1817; dito i Alingsås 1818; tilltr. 1819; past.-ex. 1824; kyrkoh. i W. Klefva 1830; prost 1835; kyrkoh. i Mellby 1837; tilltr. 1839; revisor i Lånekontoret "i Göteborg 1846. Erhållit sundhetskollegii 2:ne medaljer för 2000 vaccinerade barn. Död d: 14 febr. 1855. — Hänhade i ungdomen en ovanlig kroppsstyrka, var af en öppen och redbar men häftig och uppbrusande karakter, hyarföre han af sina vänner kallades "heders Möller". På senare åren var han stundom besynnerlig.

Gift 1819 hl Lovisa B. Wackenfelt f. 1788, d:r af Carl Fredrik v. W., löjtnant. Barnlös.

19. Anders Warodell, son af rusth. Lars Arvidsson och Greta Persdotter, född i Warola d.- 13 mars 1801; stud. i Ups. 1823; prestv. 1825; past.-ex. 1837; kommin. i Levened 1841; kyrkoh. här 1855; tilltr. 1856.

Gift 1838 med Augusta Elis. Dahllöf, d:r af prosten Olof D. i Mellby. Barn: Olof Emil Laur., med. kandidat Augusta. Ida, g. m. possessionaten Liedberg. Pe-tron. Hemfrida. Selma. Tell Anders.

Komministrar.

1. Olavus Thorstani, prestv. 1615, dog här som kommin. 1659.

2. Laur. Andrew var en ålderstigen man och adjunkt i Mellby, då han sattes till kommin. derst. 1659, med lön af

Lagmansered och Magra. Han lefde ännu 1667, men var död 1671.

3. Laur. Nicolai blef år 1657 förordnad till kommin. i Lekåsa, med halfva stommen och halfva lönen, emedan den gamle Laur. Magni ej kunde tjensten förrätta. Men Lekåsaboarne undanbådo sig honom, "emedan han lefver illa med sina grannar och särdeles med sin hustru, ingen i församlingen kan lida honom, och han pockar sig på dem med förtretliga ord." Följande året klagade hr Lars, att hans pastor vägrade honom stommen och att församlingen för honom tillstängt kyrkan på juldagen, så att då blef messfall. Bönderna å sin sidaanförde många klagomål, kallande hr Lars "lättfärdig, Iju-gare, förförare, bedragare" m. m., utan att kunna bevisa sina beskyllningar, hvilka ock hr Lars mestadels vederlade. Konsist. resolverade, att "Laur. Nic. skall vara komminister i Lekåsa. I annat fall skola hans vederparter det umgälla, och kyrkan, der Juldagen messefall skedde, åter tillstängd varda". Men oaktadt denna stränga dom måste konsist. gifva vika och 1659 förordna Laur. Nic. till kommin. i Mellby, att dela lönen med den gamle Laur. Andreae, så att denne får räntan af Lagmansered och Magra, hr Laur. Nicolai deremot af Mellby och Er-ska. Ar 1689 var han efter 30 års tjenstgöring af ålderdom så försvagad, att han ej längre förmådde sitt embete utföra. Hr Lars i Erska dog öfver 80 år 1691. Hans hustru dog 1689, 73 år gammal.

4. Anders Callin, borgareson ifrån Mariestad, stud. i Abo 1684, prestv. 1689 och var då "en man af mogen ålder och stadgadt sinne." Blef kort derefter angripen af sjukdom och svårmodighet, hvarföre han fick tillstånd att komma i hospitalet. Ar 1690 utnämndes han till kommin. i Mellby "på behaglig tid." För att blifva re-stituerad till sin helsa ämnade han besöka "den Italienske doktorn i Jönköping"; men redan 1691 tredjedag Påsk "behagade Gud att genom döden göra slut på hans frestelse". Han dog i Mariestad.

5. Lars Frodelius 1691—1716. Se past. i Skarstad.

6. Johan Thodin, son af kyrkoh. Asmund T. i Jung, f. i Tådened 1682, stud. i Ups. 1701; fick ven. conc. 1703 och blef prestv. 1708 till nådårspred. efter sin fader; v. kommin. i Alingsås 1710; kommin. här 1715; tilltr. 1716. Död den 25 maj 1746.

Gift 1711 m. Helena Fredr. Ltidenius, d:r af kyrkoh. Bengt L. i Skarstad. Barn: Asmund, kommin. i Levened. Maria Elis. f 1718, g. m. kommin. Jon. Lidner i Kinneved.

7. Johan Alenius, son af kommin. Lars A. i Säfvared, född derst. d. 9 apr. 1707; stud. i Upsala 1728;

I Skara 15prestv. 1737 till huspred. hos fru Sigrid Horn på Svaneberg; blef adj. i Wing Å. h. 1738; v. past. i Mellby 1740 och förestod detta pastorat "med allt beröm i 9 år". Kommin. derst. 1747 och skulle tillträda 1748, men fick ännu ett år fortfara att vara v. pastor. Död d. 14 jan. 1761.

Gift 1746 m. Rebecka Åkerman, d:r af kyrkoh. Lars Å. härstädes. Barn: Lars, pastor i Sunnersberg. Johan, pastor i Tengened. Anders, pastor i Örslösa. Cathrina f. 1753, ogift. Hedvig f. 1756, g. m. mönsterskr. Jon. Hellsten. Christina f. 1759, g. m. sergeanten B. Bergström.

8. Lars Gjeliman, son af kommin, Peter G. i Bre-dared, född derst. i nov. 1724; stud. i Ups. 1742; prestv. 1754 till adj. i Alingsås; v. past. derst. 1758; past.-ex. 1760; kommin. i Mellby 1761; tilltr. 1763. Död af lungsot d. 14 febr. 1776. — "Han var en kunnig och upp-bygglig lärare."

Gift l:o 1763 m. Ulrika Riddetius, död 1772, d:r af kyrkoh. Peter R. i Levened; 2:o 1774 m. Anna Brita Wassenius, död 1824, d:r af lektor Birger W. i Göteborg. Barn: Brita Elisabet f. 1766, ogift. Per Immanuel, kommin. i Odh. Birger Jonathan f. 1775, handlande i Wenersborg, sedan regem.-kommissarie.

9. Mag. Magnus Rydholm 1778—1802. Se pastorer härofvan.

10. Daniel Frodelius, son af kommin. Johan F. i Tengened, f. i Lägnum d. 6 jan. 1739; stud. i Upsala 1762; prestv. 1765 till huspred. hos öfverstinnan A. E. Wachtmeister; e. o. esqv.-pred. vid Westg. kavalleri s. å.; past.-adj. i Lena 1768. Som han vid sin prestvigning varit mycket svag, så blef han 1771 inkallad till ny examen, då "han befanns äga ringa insigter" och erhöll uppmaning till flit. Kommin. LHellstad 1772; tilltr. 1773; dito i Mellby 1802; död d. 26 maj 1817. — Dokt. Björndahl i Tunhem kallade honom skämtevis "Superintendenten/4Gift l:o 1773 m. Margareta Hulthén, d:r af rektor Sven H. i Alingsås, enka efter kommin.

Sven Sallander i Hellstad; 2:o 1812 m. Hedv. Chr. Zengerlein, död 1814, d:r af kornetten Georg Z. och Brita Elis-. Hård. Barn j af förra giftet: Magnus, landtbrukare. Johannes var student och s. m. kandidat, men kunde ej blifva prest, blef slutligen skolmästare och dog 1850. Johanna. Maria.

11. Magnus Wennberg, son af smeden Sven Matsson och Kerstin Persdotter, f. i Tunhem d. 4 apr. 1764; handelsbetjent i Göteborg 1782; int. i tyska skolan derst. 1785; stud. i Lund 1789; i Ups. 1793; prestv. 1795; kollega vid Wenersborgs skola 1796; erhöll afsked derifrån 1802; kommin. i Wenersborg 1806; korresp. ledam. af landtbr.-akad. 1816; kommin. här 1818. Död d. 2 jan. 1822. — "Saknade lust för sitt embete."

Gift 1797 m. Maria Cathr. Lidman, d:r af garfvaren Anders L. och S. M. Broberg. Barnlös.

12. Mag. Lars Hellstadius, son af domkyrkosysslom. Anders H. i Skara, född derst. d. 1 jan. 1775; stud. i Ups. 1794; magister i Greifswald 1799; prestv. 1800; kommin. i Hool 1808; dito i Mellby 1824; past.-ex. 1830. Död af vattusot d. 8 mars 1835. — Han hade en stark och reslig kropp, var en ifrig jordbrukare, temligen fri-talig och bullersam, men en redbar och hederlig man. Ett omåttligt förtärande af öl och svagdricka vållade hans sjukdom och död.

Gift 1810 m. Elisab. Charl. Schotte, d:r af landtbru-karen Carl Gustaf S. Barn: Anders Gustaf, kommin. i Tunhem. Johan Wilhelm, possessionat. Thore, mindre vetande. Johanna Sofia.

13. Carl Johan Synnerholm 1836—41. Se past, i Undenäs.

14. Carl Magnus Theorell 1841 — 57. Se past. i Odensåker.

15. Lars Erik Kjellén, son af kyrkoh. Lars K. och M, H. Hallbeck, f. i Saleby d. 30 juni 1805; stud. i Ups- 1826; prestv. 1829; kommin. i Rångedala 1838; ditoi Wånga 1849; tilltr. 1851; dito här 1857; tilltr. 1858; past. ex. 1862. Död d. 2 apr. 1866.

Gift med Charl Christ. Hammarström, d:r af Joh. Peter H., kakelugnsfabrikör. Barn: Lars Johan Rudolf\ inspektor. Per Viktor Gabriel, med. fil. kand., död 1867. Erik Adolf Ferdinand, på handelsinstitut.

16. Arvid Fredrik Tengstrand, son af prosten Erik Gustaf T. i Ransberg, född i Bellefors d. 6 jan. 1818; stud. i Ups. 1839; prestv. 1841; kapellspred, i Tived 1847; kommin. i Hofva 1854; tilltr. 1855; dito i Särestad 1863; tilltr. 1864; dito här 1868. Död d. 16 maj 1869. — En nitisk lärare.

Gift 1850 med Filippina Kullberg, dotter af professor Isak K. i Skara. Barn: Alma Ulr. DorIsak Fre-drik, Erik Arvid9 David Wilhelm.

17. Vitalis Landahl, son af kyrkoh. Per Gustaf L. i Bredared, född d. 26 febr. 1830; stud. i Ups. 1851; prestv. 1853; kommin. i Ulricehamn 1862; tilltr. 1863; dito här 1869.

Gift 1863 m. Hilda Charl. Lundberg, d:r af possessionaten Lundberg på Brunsnäs. Barn: Anna Martina.

4. TENGENED.

Kyrkoherdar.

1. Helgo, curatus in Länghem 1308.

2. Magnus in Malmom 1393.

3. Asmund in Tengene 1395.

4. Laur. Haqvini i Tengened 1463. i Wånga 1849; tilltr. 1851; dito här 1857; tilltr. 1858; past. ex. 1862. Död d. 2 apr. 1866.

Gift med Charl Christ. Hammarström, d:r af Joh. Peter H., kakelugnsfabrikör. Barn: Lars Johan Rudolf\ inspektor. Per Viktor Gabriel, med. fil. kand., död 1867. Erik Adolf Ferdinand, på handelsinstitut.

16. Arvid Fredrik Tengstrand, son af prosten Erik Gustaf T. i Ransberg, född i Bellefors d. 6 jan. 1818; stud. i Ups. 1839; prestv. 1841; kapellspred, i Tived 1847; kommin. i Hofva 1854; tilltr. 1855; dito i Särestad 1863;

tilltr. 1864; dito här 1868. Död d. 16 maj 1869. — En nitisk lärare.

Gift 1850 med Filippina Kullberg, dotter af professor Isak K. i Skara. Barn: Alma Ulr. DorIsak Fre-drik, Erik Arvid9 David Wilhelm.

17. Vitalis Landahl, son af kyrkoh. Per Gustaf L. i Bredared, född d. 26 febr. 1830; stud. i Ups. 1851; prestv. 1853; kommin. i Ulricehamn 1862; tilltr. 1863; dito här 1869.

Gift 1863 m. Hilda Charl. Lundberg, d:r af possessionaten Lundberg på Brunsnäs. Barn: Anna Martina.

4. TENGENED.

Kyrkoherdar.

1. Helgo, curatus in Länghem 1308.

2. Magnus in Malmom 1393.

3. Asmund in Tengene 1395.

4. Laur. Haqvini i Tengened 1463.5. Nicol. Jonce var pastor 1541, då han dömdes att plikta med penningeböter, emedan han sjelf höll sig till papisteriet och icke ville hålla någon i skriften kunnig kapellan.

6. Andreas 1544.

7. Olavus Benedicti 1557 och 1564.

8. Jonas Bened. Lepus blef kyrkoh. 1565, under-skref relig.-mötets beslut 1582 och 1593. Han var tillika Ko Johans hofpredikant. Från hans son Lars, som var arrendator på Främmestad, härstammade i tredje led kyrkoh. Lars Tengbom i Främmestad.

9. Mag. Jacobus Johannis, biskop i Skara, säges varit pastor här till sin död 1602; men har troligtvis endast bott på sin gård Annestorp efter sin afsättning. Se biskoparne.

10. Magnus Andr. Kalf hade förut varit kyrkoherde i Seglora och fick derifrån transport till Tengened. Såsom pastor här bevistade han Norrköpings riksdag 1640 och dog 1650. - Under hans tid skildes Främmestad ifrån Tengened 1646.

Gift m. Ragnhild, biskop Pauls dotter. Barn: Anders, fadrens efterträdare. Thor st en, adjunkt i Tengened*). Brita f. 1618, g. m. Thorb. Bjerbius, past. i Bredared.

11. Anders Kalf, den förres son, har efterträdt sin fader 1650. Ar 1654 instämdes han jemte sin broder Thorsten af konrektor Cleverus, att svara för ett slagsmål, som varit dem emellan i Tengeneds prestgård. Förlikning ingicks, men hr Anders dömdes att betala en tunna säd till Skara hospital. År 1659 anklagades bägge bröderna för ett lättfärdigt lefverne, men hr Anders blef frikänd, sedan han inlemnat en attest af församlingen, "att man icke visste anledningen till ett sådant rykte, utan an-

*) Denne Thorsten begick lägersmål med sin brorsdotter och rymde med henne till Norge 1663. Här blef han militär och tjen-te sig upp till kapten. Under danska fejden 1676 har han såsom chef för ett ströfparti kommit till Tengened, der han befallt tända eld på prostgården; "ty här" sade han, "är mycket ondt begånget."sågs det som ett löst bygdesqvaller; att hr Anders och hans hustru begå sig väl, som fromt äkta folk i enighet tillsammans; att man intet visste med hr Anders i lära och lefverne, publice och privatim, annat än godt." Samma år besvärade sig en bonde, att hr Anders slagit honom hufvudet sönder, emedan bonden beklagat sig öfver prestgårdens dåliga gärdesgårdar och att kyrkoherdens kreatur uppätit hans säd. Slutligen 1664 beskylldes hr Anders för slagsmål och hemgång, förargelse i församlingen o. s. v. Man finner icke att allt detta ledt till någon svårare påföljd. Anders Kalf dog i maj 1674. Barn: Måns hade vid fadrens död 7 år varit i Westindien. Björn var ej vid sitt rätta förstånd. Elisabet, g. m. Joh. Lechander, kommin. Larf. En dotter, g. m. en länsman i Kåkind. En dotter rymde med sin farbroder ur riket.

12. Olavus Andrece, f. i Levened 1628, blef prestv. Mikaelidag 1654 och satt sedan i 20 år som kommin. i Ryda.

Han var "en gammal och meriterad man", då han år 1675 befordrades till Tengeneds pastorat; prost 1687; pred. vid prestm. 1690. Död 76 år gammal d. 19 dec. 1704. — Under hans tid brändes Tengeneds prestg. af danskarne 1676 och hr Olof måste fly till skogsbygden i Trökörna, för att slippa aflägga trohetsed till danske kungen.

Gift l:o m. Brita Rydhelius9 d:r af kyrkoh. Nic. Gunnari i Ryda. Den senare hustruns namn är okändt. Barnen kallade sig Almgren*). Nils, kommin. i Larf. Ragnhild, g. l:o m. kommin. Nabbelius, 2:o m. kommin. Hallenberg i Tengened. En dotter, g. m. kommin. Magn. Tengberg i Särestad.

13. Laur. Gu dm. Ekman? f. på Ekedahl.i Tengened, blef stud. i Ups.. 1685 och prestv. i Stockholm af bisk. Rudbeck 1695 till adj. i Lidköping. "Emedan han en lång tid varit vid akademien och der visat stor flit, och är bättre in studiis än någon meriterad prest i stiftet," blef han år 1700 föreslagen till pastor i österplana. Då baron Joh. Stake på Hönsäter vid samma tid väckte anspråk om jus patronatus öfver detta pastorat, beslöt kon-

♦) Namnet härledes af Almesåsen, der modren varit född.sist. att "hr Ekman får resa dit till dess dom fallit." Dom föll 1702 till baron Stakes förmån, men Ekman satt qvar som kyrkoh. till 1706, då han fick transport till Tengened. Här dog han d. 27 febr. 1720. — Lars Ekman var en from och välmenande man, med stora embetsgåf-vor. Han responderade vid prestm. 1704, predikade 1705 och var prost öfver sin församling.

Gift m. Ingeborg Northman, död 1755, d:r af Erik N., löjtnant och jägerifiskal. Barn: Lars, skrifvare, dog i Stockholm. Carl, pastor i Hjälstad. Anna Magdg. m. landsgevald. Lars Elfving i Örebro län. Immanuel f. 1709. Maria f. 1709. Eleazar f. 1712.

14. Nicol Olavi Hvalberg, bondeson från Bosg. Hvalstad, född 1690, stud. i Ups. 1702; blef prestv. 1710 till krigspred, vid öfverste Wittings regem. och bevistade krigen i Pomern och Norge; kyrkoh. i Tengened 1721; respond. vid prestm. 1725. Död d. 29 mars 1746. — Han anklagades 1734 "att 4 till 6 veckor årligen vara frånvarande från församlingen och i Permässan sjelf ut-prångla säd, bränvin, fläsk m. m."; likaledes 1745 "att ligga i ständigt gräl med sina åhörare, så att han hade 16 till 18 mål vid tinget"*). I sin förklaring till konsist. klagar kyrkoh. Hvalberg, "att församlingen är mycket stridig". Assessor Lemberg intygade, att kyrkoh. Hvalberg haft många tvistemål med sina åhörare, så att på flera år knappt något ting gått förbi, der han varit ledig från trätor; dock har han stundom haft orsak att klaga, men uti många mål ej kunnat vinna gehör. — Han kallas "en vaksam och driftig pastor, stor predikant och nitisk ordningsman."

Gift m. Anna Ulfman, borgaredotter från Stockholm. Barn: Nils f. 1713. Anna Brita f. 1717. Märta f.

*) Ett bref till landshöfd.-embetet år 1748 börjas sålunda: "Såsom ett skepp merändels föres af 3:ne styremän, som kallas öfver-, medel- och under-styreman, så kan af dagliga erfarenheten föga annorlunda slutas, än att kyrkoh. Hvalberg merändels drifves af 3:ne besynnerliga styremän, nemligen girighets-, tr&fco- och osannings-styremän."1719. Andreas f. 1720. Johan f. 1723, e. o. vid postverket i Stockholm.

15. Dokt Daniel Juslenius hade Tengened som pre-bende tvänne år, 1747—49. Se biskoparne.

16. Mag. Magnus Warelius, son af kyrkoh. Anders W. i Mellby, född derst. d. 11 juli 1717; stud. i Ups. 1735; magister 1743; blef prestv. 1745 till huspr. hos just.-kansl. Fehmans enka Cathr. Tham på Gräfsnäs och bat.-pred. vid Skarab. regem.; pastor vid samma regem. 1746. Blef år 1748, på biskop Juslenii förord, uppförd på förslag till Tengeneds pastorat, "emedan l:o ingen bättre, fastare och renare theologus här i konsist. sedan min ankomst blifvit examinerad; 2:o har han tjent regementet i tre år; 3:o med stort nit och Guds nåds bistånd års tid artetat i Tengeneds obeskrifligen förfallna församling." Vid valet erhöll W. enhällig kallelse och tillträdde s. å.; prost 1763; riksdagsman 1765; kontr.-prost 1778; uppf. på teol. dokt. förslag s. å.; var oppon. vid prestm. 1759, pred. 1773 och slutligen prseses 1780, då han författade en afhandling "de satisfactione Christi." Denna afhand-ling ogillades af dompr. Knös och lektor Wahlfelt, "såsom uppställande ett alltför trångt återlösningsbegrepp", men adproberades af biskopen och öfrige konsistoriales, bvarjemte prosten Warelius lofordades såsom "en välbetänkt arbetsam och nitisk theologus, hvars närvarande afhandling är en frukt af outtröttlig möda." Vid prestmö-tet var dompr. Knös extra opponens och anförde så vidlyftiga argumenter, att de måste af prseses skriftligen besvaras. Han dog af inflammation i halsen d. 16 aug. 1782. — Prosten Warelius förtjenar att ihågkommas såsom "en

grundlärd man, nitisk om religionens renhet, outtröttlig i sitt embete och exemplarisk i sin lefnad". Han var flera gånger kallad till assessor i konsist, och utmärkte sig alltid genom lärda och grundliga betänkauden. Ar 1776 uppsatte han en skrift angående Svedenborgs lära, som börjat gripa omkring sig. Sedan denna skrift cirkulerat i flesta kontrakterna, hemställde dompr. Knös, om "äfven han skulle kringsända den, eller om ej rådligare vo-vore att förhålla den för en del prester, på det att de ej skulle blifva begifna på den nya läran". Konsist. ansåg den böra sändas.

Gift 1747 m. *Ulrika Warelius*, död 1790, d:r af kyrkoh. Peter W. i Särestad. Barn: *Ulrika* f. 1752, g. m. doktor G. Björndahl i Tunhem. *Christina Eleonora* f. 1756, g. m. prosten N. P. Norrman i Tunhem. *Anna Cathrina*, död og. 1817. *Skrifter:* 2:ne disputationer i Upsala 1739 och 1743. — Tal vid landsh. Joh. Langes graf 1768. Skara 1769. — Prestmötespredikan 1773. Wenersb. 1776. — Synodaldisputation 1780.

17. Dokt. *Gustaf Björndahl* 1785—1800. Se past. i Tunhem.

18. *Johan Alenius*, son af kommin. Johannes A. i Mellby, född derst. d. 29 mars 1749; stud. i Ups. 1768; prestv. i Stockholm 1771; adjunkt på flera ställen; kommin. i Tengened 1786; tilltr. 1788; kyrkoh. derst. 1800; prost 1812; död d. 8 juni 1829. Ogift. — Räkenskaperna från hans tid gifva vid handen, att han icke var någon särdeles ordningsman.

18. Mag. *Olof Westermark*, son af Olof Bengtsson och Elsa Andersdotter, f. i Börstig d. 8 apr. 1780; stud. i Ups. 1801; magister i Greifswald 1804; prestv. 1806 till huspr. hos öfversten frih. C. Gyllenstjerna; teol. kand. i Upsala 1807; e. o. esqv.-pred. vid Westg. dragoner s. å.; kollega vid Skara skola 1812; kyrkoh. i Åsarp 1819; v. kontr.-prost 1822; ordin, kontr.-prost i Redväg 1825; kyrkoh. i Tengened 1830; tilltr. 1831; död d. 15 dec. 1855. — Han var en kunnig, allvarlig, omtänksam och tarflig man. Inköpte hemmanet Presttorp i Hyringa och bodde der de sista åren.

Gift 1811 m. *Marg. Chr. Noring,* d:r af prosten Per Ulrik N. i Åsarp. Barn: *Per Olof,* länsbokhållare i Wenersborg, död 1860. *Johan August,* landskontorist i Wenersborg. *Lars Herman*, landtbrukare. *Sofia Wilh.,* g. m. kommin. A. C. Baumbach i Flo.

19. Mag. *Johan Peter Nyman*, son af rådman Israel N. och F. Wessel, född i Alingsås d. 30 mars 1800;stud. i Ups. 1819; filos, doktor 1827; vik. lärare i Borås och Alingsås 1827; prestv. s. å.; kollega i Mariestad s. å.; dito i Alingsås 1830; rektor derst. 1832; tilltr. 1833; teol. kand. 1840; past.-ex. 1841; kyrkoh. i Tun 1844; tilltr. 1846; dito här 1856; tilltr. 1857; prost 1856; resp. vid prestm. 1859; v. kontr.-prost 1862; ordin, dito 1863.

Gift l:o 1833 med Hedvig Eleon. Lindqvist, död 1838; fadr. rådman i Alingsås. Barn: Carl Johan Israel, läderhandlare i Göteborg. 2:o 1842 med Katr. Gustafva Höökenberg, dotter af löjtnanten Erik Gustaf H. och C. E. Haak. Barn: Hedvig Christ» Regina. Josef Teodor. Gust. Fredr. Elisabet.

Komministrar.

1. Benediclvs in Tengene underskr. Upsala mötes beslut 1593.

2. Petrus Gustavi, prestv. 1633, var kommin. 1653 och lefde ännu 1674.

3. Joh. Lechander 1668—76. Se kommin. i Larf.

4. Bero Petri bodde i Åsen 1665 och blef året derefter förordnad till v. kommin. i Tun, hvilket missiv han dock ej åtlydde. År 1676 var han v. pastor i Levened och sökte att der blifva kommin., men blef ej emot-tagen, "emedan han hade så sjelfsvåldiga barn." Han förordnades då i stället till kommin. i Tengened. År 1678 fick han tillstånd att söka äktenskap med dottren i Bäck, för att blifva kompastor i Främmestad; men då detta misslyckades, stannade han qvar i Tengened såsom kommin. öfver 4 socknar, "och får i lön af pastor en tunna säd och en ko." År 1680 blef han suspenderad och fick sitta 4 dagar i proban, emedan han ej ville inkomma till konsist. och svara angående en sedel, hvarigenom en manblifvit gift med 2:ne hustrur. Han dog i nov. 1688. — Efter hans död var församlingen flera år utan komminister.

5. Petrus Nabbelius, född på Näbben vid Skara; stud. i Lund 1689; prestv. 1691 till adjunkt i Åsaka Sk. h.; kommin. i Tengened 1692; var flera gånger föreslagen till pastorat, men vann ingen vidare befordran. Död 1715.

Gift m. Rangela Almgren, d:r af kyrkoh. 01. Andr. härstädes. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Olof Nabbstedt, först militär, sedan rådman i Wenersborg. Nils var informator hos landsh. Palmfelt i Wenersborg, som beskyllde honom för "oanständiga comportementer," deltog 1738 i det religiösa svärmeriet på St. Bjurummed grefvinnan Stenbock, Sven Hulthén m. fl.; erhöll konsist. bref till biskopen i Strengnäs 1742 att blifva ordinerad till prest, och lofvade att härefter beflita sig om ortodoxi. Dog s. å. som huspred. hos presid. O. R. Strömfelt. Hans hustru kallades försmädligen "Guds Kerstin". Greta Nabbelius, g. m. kommin. H. Tengbeck i Tådened. Stina, g. m. borgaren Lundgren i Wenersborg. Brita, g, m. borgaren Sjöberg derstädes. Johanna f. 1711, gift l:o m. Joh. Frodelius; 2:o m. Nils Tengstadius, fadrens efterträdare.

6. Johannes Hallenberg, bondeson från Hästhaga i Tengened; stud. r Lund 1702; prestv. 1710 till adjunkt i Ulricehamn. Han begärde Tengeneds sacellani 1715, "lof-vande upprätta sterbhuset genom giftermål med enkan eller dottern"; hvilket bifölls. Död d. 27 sept. 1734.

Gift m. kommin. Nabbelii enka Rangela Almgren.

7. Johannes Frodelius, son af kyrkoh. Lars F. i Skarstad; f. i Mellby 1700; stud. i Ups. 1721; prestv. 1733 till huspr. hos öfversten grefve Frölich på Almnäs; flyttade derifrån till general Hjerta på Främmestad; kommin. här 1735. Död d. 18 mars 1743, samma dag han skulle predika prof till Tunhems pastorat. — "En rättskaffens prest."

Gift 1736 m. Johanna Nabbelius, död 1775, d:r af kommin. Peter N. härstädes. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Sara f. 1736, g. m. kyrkoh. Magnus Ålander i Skarstad. Daniel, kommin. i Mellby.

8. Nils Tengstadius 1744-67. Se past. i Skarstad.

9. Fredrik Mellin 1767—88. Se past. i Hångsdala.

10. Johan Alenius 1788-1800. Se past. här ofvan.

11. Mag. Sven Thorén, son af Sven Assarsson och Elin Persdotter, f. i Skinstad af Toarps socken d. 4 sept. 1766; int. i Göteborgs skola 1786; stud. i Lund 1792; magister 1796; blef prestv. 1794 och var adjunkt på flera ställen; huspr. hos major L. Wahlfelt 1798; kommin. i Tengened 1800; past-ex. 1809. Död d. 23 maj 1813. — En lefvande, allvarlig och kraftig predikant och själasörjare, genom hvilken många fördes till omvändelse. Af naturen begåfvad med ett muntert och skämtsamt lynne.

Gift 1809 m. Marg. Elis. Luning, d:r af brukspatr. Johan Chr. L. Hon blef omgift med prosten L. Andrén i W. Klefva.

12. Carl Gustaf Hammarstrand, son af landsfiskalen i Elfsborgs län Gustaf H. och M. A. Ekman; f. i Alingsås förs. d. 6 maj 1765; stud. i Ups. 1786; prestv. 1794; kommin. i Tengened 1814; tilltr. 1816. Död 1830. — En stilla, enfaldig man, utan stora pund och med klen helsa.

Gift 1817 m. Brita Wessel, d:r af apotekaren Ludvig W. i Alingsås, enka efter en Rydbom. Barnlös.

13. Mag. Fredrik Rådberg 1833—36. Se kommin. i Wenersborg.

14. Olof Sårnblad 1836—46. Se kommin. i Fredsberg.

15. Gustaf Thorsander 1846—61. Se past. i Sköfde.

16. Nils Anders Falk, son af kommin. Anders Erik F. i Götened, född derst. d. 11 sept. 1822; stud. i Lund 1846, i Ups. 1849; prestv. 1850; kommin. här 1858; tilltr. 1861.

Gift 1862 med Tilda Otterborg, dotter af prosten Sven O. i Björsäter. Barn: Anna.5. SÅRESTAD.

Kyrkoherdar.

1. Carolus de Flakeberg underskref ett donations-bref till Tådeneds kyrka 1339.

2. Hr Nils 1430.

3. Andr. Catulli, sockneprest i Säritzstad 1475, kallas i ett köpebref "välbyrdig".

4. Anders Lydolfsson var curatus 1481, då han jemte sin broder Nils i Tunhem sålde sin mödernegård i Åsaka.

5. Sven Ambjörnsson, 1488.

6. Andr. Esberni var pastor 1511, enligt en inskrift på stora klockan i Särestad.

7. Johannes var pastor 1544, prost öfver Åse och Wiste härader 1551 och lefde ännu 1557. Ovisst är om det är han eller någon af hans företrädare, som, enligt en gammal sägen, blifvit ihjälskjuten af en ryttare i Särestads löt, hvarest ännu finnas lemningar af en rös-ja. Ryttaren skall hafva bott på hemmanet Saxtorp nära samma löt och efter mordet flyktat till Norge.

8. Johannes Benedicti 1564—75. Se past. i Fägred.

9. Sveno Laurentii Putt anses varit syskonbarn med Sveno Bened. Putt i Fogelås, och var liksom denne en vän af liturgien, hvarföre han af konung Johan III insattes år 1575 till pastor i Särestad efter den förjagade Joh. Benedicti. År 1593 bevistade han Upsala möte, underskref beslutet och dog s. å. — I hans tid skildes Flakeberg och Bjärby från Tengened och lades till Särestad. En sägen är att Hr Sven fått dem i hemgift af sin svär-fkder, som då innehade Tengeneds pastorat*).

*) Detta är säkerligen orätt, ehuru det väl kunnat ske genom biskop Jakobs inflytande. Under hela den tid, Sven Putt var pastor i Särestad, innehades Tengened af Jonas Bened. Lepus. 5. SÅRESTAD.

Kyrkoherdar.

1. Carolus de Flakeberg underskref ett donations-bref till Tådeneds kyrka 1339.

2. Hr Nils 1430.

3. Andr. Catulli, sockneprest i Säritzstad 1475, kallas i ett köpebref "välbyrdig".

4. Anders Lydolfsson var curatus 1481, då han jemte sin broder Nils i Tunhem sålde sin mödernegård i Åsaka.

5. Sven Ambjörnsson, 1488.

6. Andr. Esberni var pastor 1511, enligt en inskrift på stora klockan i Särestad.

7. Johannes var pastor 1544, prost öfver Åse och Wiste härader 1551 och lefde ännu 1557. Ovisst är om det är han eller någon af hans företrädare, som, enligt en gammal sägen, blifvit ihjälskjuten af en ryttare i Särestads löt, hvarest ännu finnas lemningar af en rös-ja. Ryttaren skall hafva bott på hemmanet Saxtorp nära samma löt och efter mordet flyktat till Norge.

8. Johannes Benedicti 1564—75. Se past. i Fägred.

9. Sveno Laurentii Putt anses varit syskonbarn med Sveno Bened. Putt i Fogelås, och var liksom denne en vän af liturgien, hvarföre han af konung Johan III insattes år 1575 till pastor i Särestad efter den förjagade Joh. Benedicti. År 1593 bevistade han Upsala möte, underskref beslutet och dog s. å. — I hans tid skildes Flakeberg och Bjärby från Tengened och lades till Särestad. En sägen är att Hr Sven fått dem i hemgift af sin svär-fkder, som då innehade Tengeneds pastorat*).

*) Detta är säkerligen orätt, ehuru det väl kunnat ske genom biskop Jakobs inflytande. Under hela den tid, Sven Putt var pastor i Särestad, innehades Tengened af Jonas Bened. Lepus.Gift med biskop Jakobs dotter. Barn: *Karin*, g. m. efterträdaren.

10. *Andr. Theod. Wetla* efterträdde sin svärfader 1593 och satt här kyrkoherde nära 40 år. Prost 1620. Han blef tvänne gånger "utplundrad af de danske". Död d. 20 okt. 1632.

G. m. *Karin Svensdotter Putt.* Barn: *Andreas Putt*, fadrens efterträdare. *Petrus Putt*, past. i Skarstad.

11. *Andreas Putt*, den förres son, stud. i Upsala 1623, har först varit krigsprest och i denna egenskap deltagit i Tyska kriget under Gustaf Adolf, sedan någon tid biträdt sin fader i embetet och slutligen efter dennes död blifvit pastor 1634. Han dog 1679.

Gift m. *Margareta Andersdotter Printz*. Barn: Jacobus, fadrens efterträdare. *Andreas*, stud. i Ups. 1653. *Christina*, g. m. Gabr. Flodinus, past. i Flo.

12. *Jacobus Printz*, den förres son, född d. 30 nov. 1635; stud. i Ups. 1654; prestv. 1663 till fältpred. vid öfverste Lybeckers regemente; kommin. i Särestad 1666 med stommen i Täng till boställe; blef under danska kriget 1676 alldeles utplundrad; förordnades 1678 till sin gamle faders v. pastor och efterträdde honom 1679; var resp. vid prestm. s. å.; herredagsman 1682. Död d. 9 jan. 1689. — "Herr Jacob efterlemnade icke församlingen i bästa skick". (Acta visit. 1689).

Gift m. *Cathrina Hafzenius*, d:r af kyrkoh. Magnus H. i Kyrkefalla. Barnlös.

13. Mag. *Andr. Tvet* 1690—1705. Se past. i Hassled.

14. Mag. *Andr. Fægersten* 1705—24. Se past. i Mariestad.

15. Nicolaus Petri SetterbergHan hade en brorsson Nic, Jonæ Setterberg, död som adjunkt i Särestad. stud. i Ups. 1691, blef prestv. 1699 till huspred. hos öfverstallmäst. Gust. Hård, "och kan ej vänta promotion på länge." Pastor vid Skaraborgs regem. 1705; åtföljde K. Carl XII till Polen, Ryssland och Turkiet; blef tillfångatagen vidnovitz 1709 och förd till Siberien. Vistades i Vaga och klagade sin nöd 1714, "att han på tvänne år icke fått en penning till sitt underhåll." Hemkom ur fångenskapen 1722 och utnämndes till kyrkoh. i Särestad s. å.; tilltr. 1724. Blef af sina utståndna lidanden sjuklig och sängliggande 1728. Dog 1736.

Gift 1702 m. Margareta Brandt. Barn: Peter f. 1704. Anders.

16. Petrus Warelius, son af Håkan Bengtsson, bonde i Wara socken, stud. i Ups. 1717; erhöll ven. conc. på Stockholms barnhus 1720; blef kollega vid andra klassen af S:t Nicolai skola 1722; prestv. 1723; kyrkoh. i Särestad med kongl. fullmakt 1736; tilltr. 1737. Död d. 6 juli 1742. — Han var "en god och enfaldig man," som efter förmåga gjorde sitt embete, när helsan så ville tillåta; men var af sjukdom mycket besvärad, så att han ej mycket förmådde uträtta.

Gift m. Cathrina Westman, klockaredotter från Skara. Hon kallades "Prat-Karin", var af ett ombytligt sinnelag och dog på hospitalet 1761. Barn: Ulrika, g. m. prosten Magn. Warelius i Tengened.

17. Olavus Laur. Lundholm? bondeson från Lekåsa, stud. i Ups. 1724, prestv. 1728 till huspred. hos gen.-löjtn. frih. Joh. Banér; kommin. och kollega vid barnhuset i Stockholm 1734; erhöll Kongl. Maj:ts fullmakt på Särestads pastorat 1743, men dog före tillträdet d. 13 jan. 1744. Hans enka Margareta Lundholm fick ett nådår.

18. Mag. Bengt Rudberg, son af domprosten Anders R. i Skara, född derst. d. 24 juni 1711; stud. i Upsala 1729; magister 1737; prestv. i Stockholm 1738 till huspr. tios gen.-major grefve Axel Spens; v. konsist.-notarie i Skara 1739; domk.-syssloman 1740; tilltr. 1741; kyrkoh. här 1744; tilltr. 1745; oppon. vid prestm. 1757. Död efter 8 dagars hetsig feber d. 5 juni 1760.

Gift 1740 m. Rebecka Stegeman, f 1714 död 1777, d® af fabrikör Henrik S. i Stockholm. Hon blef omgift bl kaptenen A. V. Franzich. Barn: Märta f. 1743. Elisabet f. 1744 g. ra. hejderidaren Björkman. Samuel f.1746, kassör i Göteborg. Maria t 1747. Eva f. 1748. Jakob f. 1753, död og. 1779. Andreas f. 1756, mön-sterskr. vid Elfsb. regem. Sara f. 1758.

19. Brynolf Brisman, son af kyrkoh. Jonas B. i Råda, född derst. d. 19 apr. 1716; bief stud. i Ups. 1735 och prestv. 1742 tili adjunkt hos prosten Kolmodin i Flo. Då han här "genom nyheter i läran stiftade oro i församlingen", sändes han till Mariestad 1744. Äfven här beskylldes han att "icke predika rätt, hålla hemliga sammankomster" m. m., och blef derför af konsist. varnad 1745. På församlingens enhälliga kallelse befordrades han till kommin. och domkyrkosyssloman i Mariestad 1749; tilltr. 1750; blef fångpredikant 1761; underg. past.-

ex. 1755 och fick K. Maj:ts fullmakt på Särestads pastorat 1762; tilltr. 1763; prost 1777; pred. vid prestm. s. å.; kontr.-prost 1782. Död d. 18 aug. 1794.

Gift l:o 1750 m. Maria Undén, död 1787, d:r af prosten Erik U. i Mariestad; 2:o 1788 m. Cathr. Eriks-dotter, f. 1732 död 1823, enka efter skomak. Gillberg i Mariestad. Barn: Greta Lisa f. 1754, g. m. kommin. N. Wingborg i Flo. Maria Chr. f. 1757, g. m. prosten Eli-sseus Winding i Höja af Lunds stift. Johanna Fredr f. 1759 död 1796, g. m. löjtn. Göran Zengerlein.

20. Dokt. Carl Thyselius, son af prosten Peter T. i Kumla och E. S. Wolrath, f. i Winteråsa d. 8 maj 1768; int. på Strengnäs gymnasium 1780; stud. i Ups. 1787; magister 1791; förste esqv.-pred. vid Lifregem. hus-sarer 1792; prestv. s. å.; tjenstgörande e. o. hofpredikant s. å.; erhöll 1794 kongligt promotorial till Strengnäs konsistorium att uppföras på förslag till Skyllerstads pastorat; men detta blef genom Reuterholms skrifvelse på hertigens befallning återkalladt. Då skref Thyselius ett bref till Reuterholm, hvaruti han yttrade sig förgripligen mot både regenten och* ministern. Detta blef ansedt för majestätsbrott och T. dömdes af Svea hofrätt att mista lifvet, men slapp undan med 8 dagars fängelse vid vatten ochbröd, hvarefter han återtog tjenstgöringen vid hofvet.*) Kyrkoh, i Särestad 1795; tilltr. 1797; prost 1806; riksdagsman 1810, 1812 och 1815; teol. professor 1815; amiralitets-superintendent och pastor primarius i Carlskrona 1817; teol. doktor 1818; ledarn, af K. N. O. s. å. I Carlskrona kom T. snart i ett spändt förhållande till sina embetsbröder, och efter flera obehagliga uppträden i amiralitetskonsistorium blef detsamma af K. Maj:t upplöst 1826, hvarefter T. endast hade namnet af superintendent till sin död, som inträffade d. 22 nov. 1833. — Thysé-lius var utrustad med goda predikogåfvor, men synes haft ett något högdraget lynne. Den namnkunnige skalden Vitalis vistades såsom informator i hans hus, men blef ej rätt väl bemött och skildes derifrån med missnöje.

Gift 1798 m. Maria Cecilia Sandberg, död 1866, d:r af kyrkoh. Nils S. i Wing Å. h. Barn: Cathr. Sofia f. 1798, g. m. doktor J. Lagberg i Söderköping. Maria Carolina i. 1799, g. m. landshöfd. A. Palander i Carlskrona. Per, f. 1801 död 1825, e. o. kanslist. Carl, död 1807. Niklas Wilhelm f. 1807, bankokommissarie. Eli-sab. Magd. Ulrika f. 1809, ogift.

Skrifter: Skaldeförsök. — Profpred. i .Mariestad 1806.

21. Dokt. Mathias Hasselrot, son af handlanden Peter B. och M. E. Kruse, f, i Lidköping den 29 jan. 1769; stud. i Lund 1791; magister 1793; presid. derst. s. å.; v. rektor i Lidköping 1797—1800; konsist.-aman. i Skara 1804; teol. kand. i Ups. 1806; v. lektor i grekiska språket vid Skara gymn. 1807; dito i teologien 1809;

*) Uti bref till L. v. Engeström berättar H. Järta följande: T. hade af ståthållaren på Stockholms slott De Besche mot 1000 rdr skaffat sig ett Kongl. promotorial till nästa lediga pastorat i Strengnäs stift. Hertigen, snart underrättad att han varit surpre-nerad, befaller baron Reuterholm att af konsistorium i Strengnäs återfordra mandatorialet. Det sker, Deröfver blir presten desperat, skrifver ett ovettigt bref till baron K., på grund hvaraf han arresteras, ställes för rätta samt döraes till 8 dagars vatten och bröd. Under processen skyddades T. af Reuterholm, som äfven under de 8 dagernes fängelse i hemlighet tillsände honom mat från konungens kök.

I Skara 16prestv. s. å.; konsist.-notarie 1810; lektor i matematiken 1811; kyrkoh. i Wings prebendepast. 1812; prost 1813; banko-revisor 1813 och 1820; ledam. af samf. pro fide et chr. och af sv. bibelsällsk. 1815; riksdagsman 1815, 1817, 1823, 1828 och 1834; kyrkoh. i Särestad 1817; tilltr. 1818; revisor i lånekont. i Stockholm 1819; i Göteborg 1825 och 1828; teol. professor 1824; teol. doktor 1830; v. kontr. prost s. å.; ordin, dito 1835. Död d. 28 okt. 1839. — En liflig, glad och älskvärd inan, lycklig tillfällighetsskald.

Gift 1804 m. Märta Beronius, d:r af kyrkoh. Peter B. i Norunga. Barn: Per i. 1805, past. i Sköfde. Berndt

f. 1808, läkare i Lidköping, död 1838. Carl f. 1812, häradshöfding i Gäseneds härad. Helena Marg. f. 1813,

g. m. kyrkoh. L. Gislén i Skölfvened. Cathr. Lleon. f. 1816, g. m. kommin. G. W. Zengerlein i Ulricehamn.

Skrifter: De logarithmis, opc serieram inveniemlis. Lund 1793. — fäinpcs Theofron och Faderiigj» råH> ölvei:?. — Asps i tv-a i Orienten, öfvers.

22. Mag. Gabriel Guldbrand, son af mjölnaren Nils Gabrielsson, f. i Ullervad d. 6 okt. 1788; stud. i Ups. 1809; magister 1815; presid. 2:ne gånger 1816 och 2:ne gånger 1825; förste lärare och föreståndare för inst. för döfstumma och blinda 1817—19; blef prestv. 1819 till huspr. hos excellensen G. af Wetterstedt; v. kollega vid Clara skola 1820; ordin, dito 1822; rektor vid Jakobs apolog.-skola 1827; lektor i filosofien vid Skara gymn. 1832; rektor 1835 och 1840; uppf. på förslag till Marie-stads och Fogelås pastorater: kyrkoh. i Särestad 1840; tilltr. 1843; ledam. af flera lärda samfund. Död den 4 apr. 1859.

Gift 1835 m. Tekla Amalia Brink; fadr. brukspatron. Barn: Augusta Lovisa, telegrafist. Ida Antänd a. Johan Gabriel, student. Wilhelmina Constantia. Amalia Matilda. Gustaf Albert, student.

Skrifter: se St. Matr. 1855.

23. Mag. Jo A. Fredr. Isr. Landberg, son af handlanden Israel L. och M. E. Söderblom, född i Norrköping d. 9 juli 1815; stud. i Ups. 1835; filos. dokt. 1842;e. o. amanuens vid akad.-bibl 1841; teol. kand. 1844; lärare vid Upsala realgymnasium 1845 — 51; prestv. 1846; Lidénsk amanuens 1847; docens i dogmatik och moralteologi 1848; förste ordin, biblioteks-amanuens 1850; förestått flera akad. adjunkturer; pred. vid Sätra helsobrunn 1856; uppf. på förslag till 3:dje teol. adjunkturen 1857; dito till bibliotekarietjensten 1858 och till v. bibliotekarietjensten s. å.; notarie i teol. fakulteten 1859; kyrkoh. här 1860; v. past. från aug. 1861;"tilltr. 1862; v. kontr.-prost 1869; förordn. till praeses vid nästa presfynöte s. å.

Gift med Anna Carol. Emilia Sjöberg; fadr. fabrikör. Barn: Alma Maria, Hildegard Charlotta, Hedvig Fredrika, Emil Fredrik, Axel Fredrik, Agnes Sofia.

Skrifter: Oin konfirmationen, aksd. alh. 1857. — Guds hemlighet uppenbarad i hons kyrka och särskilda i den h. nattvarden. Betraktelse af E. Sartorius. Öfvers. Ups. 1861.

Komministrar.

1. Andr. Putt 1631—34. Se past härofvan.

2. Ingemar Laurentii, prestv* 1633 och förmodligen förordnad till kommin. 1634. Ar 1663 gjordes mellan honom och hans pastor det ackord, att, som hr Ingemar har eget hemman att bo uppå, skall pastor årligen gifva honom 4 t:r ren säd, hälften råg och hälften korn. Död 1665. Hans hustru hette Elin Olsdotter.

3. Jacobus Prints 1666—78. Se past. härofvan.

4. Olavus A lin, son af kyrkoh. Ericus A. i Alingsås, blef prestv. i Skara 1672 af bisk, Billichius till sin faders adjunkt; kommin. i Särestad 1678 "med fri kost, halfva tilldelningsstommen och 16 rdr i lön." Han fick Täng till boställe 1691. Död 1708. Hans enka lefde ännu 1711. Sonen Erik int. i Skara sk. 1695.5. Magnus 01 Tengberg, f. i Tengened 1666; stud. i Lund 1692; prestv. 1694; adjunkt och v. pastor i Tengened 15 år; v. kommin. i Särestad 1709; ordin, dito 1710. Han bodde på sitt eget hemman i Tengened och fick konsist. befallning 1711 att flytta inom församlingen; "annars skall en annan dit förordnas." Ar 1720 inkallades han och "blef strängt tilltalad för gensträfvighet emot sin pastor; lofvade bättring." Död d. 6 mars 1738.

Gift m. en dotter af kyrkoh. 01avu3 Andr. i Tengened. Barn: Margareta f. 1697.. Kerstin f. 1699. Olof

f. 1701. Jonas f. 1703. % Johannes £ 1705. En af sönerna var klockare i Särestad och fader till Nils T., klockare i Lava.

6. Petrus Jonce Bodmark, f. i Häggum 1692; stud. i Lund 1719; tog "en vacker prestexamen" 1728 och ordinerades till adjunkt i Särestad. Han blef 1738 anklagad för fylleri, men som några från församlingen inkallade bönder "förklarade denna beskyllning sanningslös och konsist. derom icke heller någonting försport," utnämndes han s. å. till kommin. härstädes. Denna utnämning blef, efter anförde besvär, af Kongl. Maj:t stadfästad 1742. Bodmark dog d. 1 febr. 1763.

Gift l:o m. Anna Lisa Winge, d:r af kyrkoh. Johan W. i Broddetorp; 2:o m. Brita Lundqvist*) Barn af sednare giftet: Johan, kopparslagare i Skara. Anna Cathr

g. m. kommin. Olof Thelning i Tådened.

7. Mag. Anders Särenberg, son af bonden Måns Bengtsson och Ingjerd Jonsdotter, f. i Särestad 1731; stud. i Ups. 1751; magister 1758; prestv. 1759 till v. kommin. i Särestad; ordin, dito 1764; past.-ex. 1781. Död d. 19 juni 1800. — Han var "en grundelig och tänkande man, nitisk och uppbygglig lärare, lutade åt Herrn-hutismen. Enligt sin egen anteckning "lefde han på sätt dess salarium tillät, åstundade glömma sin meritlista. Etter många besvärliga tjenstår sade han sig behöfva täljas ibland gratialisterna."

*) Bondedotter ifrån Flo och syster till hofmästaren Peter L. i England. (Se Tådened).Gift 1760 m. Anna Mar. Ulfsparre, död 1795, d:r af Hans U., kapten vid Westg.-dals regemente och Estr. Hård o

8. Mag. Anders Hoof, son af rådman Johan H. (en afkomling af den gamla Hofviska slägten) och A. C. Bånge, f. i Mariestad d. 4 jan, 1762; stud. i Ups. 1783; magister i Greifswald 1786; e. o. kollega vid Mariestads skola 1788; prestv. i Göteborg 1790; fångpred. i Marie-stad 1792; ordin, kollega derst. och kommin. i Leksberg 1794; kommin. här 1801. Död d. 18 apr. 4823. — Mindre ordentlig.

Gift 1800 m. Brita Chr. Wettergren, d:r af slottsvaktmästaren Abraham W. i Mariestad. Hon var en mycket tilltagsen qvinna. Barn: Anna Christina, g. m, källaremäst. Hedström i Mariestad. Brita Cajsa? g. m. landtbr. C. Svanbom. Johanna Andreella, död 1864, g. m. kopparslagaren Olsson. Johan Abraham, kommin. i Götened. Albertina Margareta.

9. Scen Walberg 1825—47. Se past. i Broddetorp.

10. Johan Floreli 1847 — 63. Se past. i Flo.

11. Arvid Fredr. Tengstrand 1864 — 68. Se kommin. i Mellby.

12. Frans Wilhelm Siberg, son af kontr.-prosten Johan S. i Odh, född i Borås d. 20 nov. 1830;, stud, i Ups. 1851; prestv.. 1854; kommin. i Odh 1864; tilltr. 1865; dito här 1868; tilltr. 1869.

Gift 1862 med Selma Synnerholm, dotter af kommin. Anders S. i Tun. Barn: Anna Maria Helena.i FLO.

Kfrkoiierfi&r,

1. Haqvinus in Flo har bevittnat ett bytesbref 1323-

2. Algot Johansson, curatus in Åsen*) 1454, var prost i Wiste härad 1463. *

3. Herr Thord i Åsen, past. 1544 och 1554.

4. Laur. Gunnari 1557 och 1564.

5. Gunnarus Nicolai var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen betalte ett lod silfver och 12 rdr i penningar. Underskref såsom prost Ups. mötes beslut 1593. Blef begrafven i Åhs kyrka midt emot altaret.

Gift m. Ingrid Olofsdotter. Barn: Nicolaus, past. i Ryda. En dotter, g. m. Andr. Petri, past. i Ryda.

6. Magnus lärer varit hr Gunnars son eller måg och efter honom blifvit pastor. Lefde 1632.

7. Erasmus Nicolai var past. 1639 och 1649. Hans barn voro: Gabriel, kyrkoh. härstädes. Petrus, kommin. härstädes. Axelius Flodinus, stud, i Ups. 1637. Anna, g. m efterträdaren Nic. Lundeblad. Sveno, kapellan i Hesselskog på Dal, död 1647.

8. Nicolaus Lundeblad,**) son af gårdsfogden Sven Andersson på Frugården och hans hustru Margareta; f. i Lunden 1615; int i Skara sk. 1621; reste derifrån till Strengnäs 1632 och till Westerås 1634; stud. i Ups. 1636; fick ven. conc. 1638 och blef prestv. 1642. Genom öfverenskommelse med sin svärfader uppbar han pastora-

4 *) Pastorerna bodde i Åsen intill 1671, då Flo blef moderkyrka.

**) Förmodligen var Carl Svensson Lundeblad, rytl mästare vid Westg. kavalleri, hans broder. Dennes son öfverste Lorentz Lundeblad blef adlad 1719 och dog 1736. Äfven Christo/er Svensson Lundebladt hvars dotter var g. m. kyrkoh. M. Rydhell i Ryda, synes varit en broder. i FLO.

Kfrkoiierfi&r,

1. Haqvinus in Flo har bevittnat ett bytesbref 1323-

2. Algot Johansson, curatus in Åsen*) 1454, var prost i Wiste härad 1463. *

3. Herr Thord i Åsen, past. 1544 och 1554.

4. Laur. Gunnari 1557 och 1564.

5. Gunnarus Nicolai var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen betalte ett lod silfver och 12 rdr i penningar. Underskref såsom prost Ups. mötes beslut 1593. Blef begrafven i Åhs kyrka midt emot altaret.

Gift m. Ingrid Olofsdotter. Barn: Nicolaus, past. i Ryda. En dotter, g. m. Andr. Petri, past. i Ryda.

6. Magnus lärer varit hr Gunnars son eller måg och efter honom blifvit pastor. Lefde 1632.

7. Erasmus Nicolai var past. 1639 och 1649. Hans barn voro: Gabriel, kyrkoh. härstädes. Petrus, kommin. härstädes. Axelius Flodinus, stud, i Ups. 1637. Anna, g. m efterträdaren Nic. Lundeblad. Sveno, kapellan i Hesselskog på Dal, död 1647.

8. Nicolaus Lundeblad,**) son af gårdsfogden Sven Andersson på Frugården och hans hustru Margareta; f. i Lunden 1615; int i Skara sk. 1621; reste derifrån till Strengnäs 1632 och till Westerås 1634; stud. i Ups. 1636; fick ven. conc. 1638 och blef prestv. 1642. Genom öfverenskommelse med sin svärfader uppbar han pastora-

4 *) Pastorerna bodde i Åsen intill 1671, då Flo blef moderkyrka.

**) Förmodligen var Carl Svensson Lundeblad, rytl mästare vid Westg. kavalleri, hans broder. Dennes son öfverste Lorentz Lundeblad blef adlad 1719 och dog 1736. Äfven Christo/er Svensson Lundebladt hvars dotter var g. m. kyrkoh. M. Rydhell i Ryda, synes varit en broder.lierna af Näs socken från 1649 och blef sålunda den förste kompastor derstädes. Någon tid derefter tillträdde han Flo pastorat och dog d. 4 maj 1658.

Gift l:o 1649 m. Anna Flodinus, död 1653, företrädarens dotter; 2:o 1653 m. Cathrina Columhus, d:r af prosten Petrus C. i Larf. Hon blef omgift ra. Joh. Be-draeus, past. i Högsäter på Dal.

9. Jonas Laurentia f. i Asaka socken af Råda pastorat 1603; studerade i Skara och blef prestv. 1634 till huspr. på Karstorp; tjente här i 4 år; hos hauptmannen Thore Ollonberg på Rangeltorp 3 år; hos välborne Carl Christersson ett år. Blef lärare vid Lidköpings skola 1644, och "hade en rund tid ungdomen till god fö rk of ring lärt och sig derstädes uti predikstolen alltid fliteligen bruka låtit," då han år 1654, "såsom en i lärdom och, lef-vernet ostrafflig man," af konsist. rekommenderades till Hångsdala pastorat, hvarom han af sal. biskop Olof försäkring erhållit. Men baron Spens på Orreholmen svarade, att han med församlingen ej äro resolverade hr Jon till pastor att antaga, utan bedja honom skaffa sig en annan lägenhet. Då klagade hr Jon i hofrätten, "att haa till sal. biskopen Jonas Magni utgifvit en post penningar, silfver och guld, till den ändan att blifva promoverad till bättre lägenhet, men har dock ingen promotion bekommit; hvarföre han begärde det han sålunda utlagt tillbaka igen." Målet remitterades till ärkebiskopen, och hr Jon inlemnade 1655 i konsist. en förteckning på de persedlar, han utgifvit, "beklagande att han för den långa vägen ej kunde komparera i Stockholm." Ar 1658 rekommenderades han af Lidköpings borgerskap till någon annan lägenhet, såsom icke mera tjenlig till pedagog, "emedan han l:o är för ägostark, 2:o barnen kunna ej fatta honom» 3:o han är nu till den tjensten gammal och trött." Han biet s. å., "efter H. Exc. Rjksskattmästarens nådiga vilja," utnämnd till pastor i Åsen, att tillträda 1659 när relictse nådår är slut. Ar 1661 den 3 sept. blef han vid kyrkotakets omläggning ihjälslagen af en nedfallande bjelke.

Gift 1645 m. Anna Carlsdotter. Af deras 9 bara lefde 3 söner och en dotter vid fadrens död.10. Gabriel Flodinus, son af kyrkoh. Erasmus Nic. härstädes; blef stud. i Ups. 1637; prestv. 1652 till adjunkt i Åsen och hofpred. hos grefve Magnus De la Gardie på Leckö 1654. Från denna tjenst måste han år 1656 på någon tid afstå, emedan han blifvit beryktad för en qvin-na, som mördat barn, blifvit dömd till döden och flytt undan. Men sedan han både af borgrätten på Leckö och häradsrätten i Örslösa blifvit frikänd, fick han embetet åter. Pastor i-Flo 1662; tilltr. 1663 och död 1670*)

Gift m. Christina Printz, d:r af kyrkoh. Andr. Putt i Särestad. Barnen kallade sig Detterberg. Magnus, teol. lektor i Skara. Christina g. m. kyrkoh. And. Falk i Hvalstad. Johanna9 g. m. kyrkoh. Sam. Lanerius i Medelplana. Ebba, gift l:o m. frälse-insp. Clas Scherping 2:o m. qvartermäst. Joh. Trast och från honom skild.

11. Mag. Andreas Bydhenius, f. i Odh d. 24 mars 1637 af bondeföräldrar, Sven och Börtil, hvilka bodde först i Mollaryd och sedan i Borgstena. Han blef stud. i Ups. 1657, magister 1668, prestv. 1669 och slottspred, hos grefve Magnus De la Gardie på Leckö 1671. På rikskanslerns kallelse utnämndes han s. å. till pastor i Flo och tilltr. 1672. Var orator vid prestm. 1679, prse-ses 1686. Prost öfver Flo, Lidköping, Särestad och Hjerpås församlingar 1698. Död d. 18 juni 1705 och begraf-ven af biskop Svedberg. — Prosten Rydhenius beskri(vfes sålunda af sin måg H. Ullenius: "Han var stor till både kropp^ och själ, en utmärkt matematiker, väl hemma i hebreiskan, utrustad med lysande embetsgåfvor, lycklig skald, erfaren jordbrukare och driftig hushållare." Med sin kommin. Nils Flodinus hade han en svår och långvarig tvist, hvartill prosten R. icke lärer varit utan skuld, alldenstund konsist. ansåg dem "behöfva förmaning beg-ge två."

Gift 1671 m. Maria Omoenius, död 1723, d:r af biskop Anders O. i Skara. Barn: Anders, past. i Forss-

*) Efter hans död blef stommen i Flo anslagen till prestebol 1671, hvaremot det förra prestebolet i Ahs blef stom. Deraf hade pastor 'A, korapastor i Näs Va och kommin, i Flohem. Petrus, past. i Borås. Helena, g. m. prosten H. Ullenius i Timmelhed. Sven dödade sig sjelf af våda. Johannes, past. i Hjerpås.

12. Mag. Lars Odhelius9 son af kyrkoh. Thore O. i Jung, född derst. d. 4 apr. 1664; stud. i Ups. 1685; prestv. i Stockholm 1695; konrektor vid Skara skola 1696; oppon. vid prestm. 1697; rektor 1699; magister 1700; reste s. å. till Upsala, der han höll "lectiones cursorias", för att komma i konsideration till matematiska lektionen; lektor i matematiken 1701; dito i filosofien 1704; kyrkoh. i Flo 1706; tilltr. 1707 och blef s. å. prost öfver sin församling; pred. vid prestm. 1709. Död d. 1 maj 1721. — Prosten Odhelius var en häftig och myndig man. Han fick af konsist. en sträng föreställning 1716, emedan han slagit länsmannen i Åse härad, hvarjemte han "förmanades att predika sjelf och låta andan hvila hos sig till att dämpa sina affekter." — Det berättas om honom, att han om sommaren hade en häst sadlad i sitt stall, för att hastigt kunna upphinna dem, som togo olofliga vägar öfver hans ägor; och de som anträffades, fingo stryk. Berömmes annars som en välgörande menniskovän.

Gift 1697 m. Annika Victorin, död 1747, d:r af domprosten Lars V. i Skara. Barn: Elisabeth, f. 1698 död 1756, g. m. löjtnant Harald Hård. Lars f. 1700, assessor och auditör, död 1769. Thore, pastor härstädes. Samuel f. 1707, rådman i Strengnäs.*) Cathrina, f. 1710 död 1776, g. m. rådman Alex. Grubb i Strengnäs. Jonas f. 1712, lagman och bondeståndets sekreterare, död 1792.

13. Mag. Olof Kolmodin, son af prosten öfver Lag-unda härad, kyrkoh. i Nysätra Johan K**) och Elis. Schul-tin, f. i Nysätra d. 26 maj 1690; skickades år 1698 till Upsala och var der under studenten, sedermera professorn Mich. Enemans ledning till 1704, hvarefter han fortsatte sina studier på egen hand. År 1711 blef han antagen

*) Han var fader till den namnkunnige läkaren Joh. Lars Odhelius, död 1816.

**) Denne var en broder till superintendenten på Gottland dokt. Israel Kolmodin.till lärare för prosten Lampas i Arboga son Clas; och sedan denne på ett värdshus blifvit ihjälstucken af studenten Richter, öfvertog han ledningen af gen.-maj. Hummel-hjelms 2:ne söner, och sist unga grefve Carl Casper Sper-ling, hvilken han anförde i studier 3 år. En utrikes resa, som han i dennes sällskap skulle företaga 1718, blef inställd, emedan kapare gjorde sjön osäker. K. blef magister 1716, med andra hedersrummet; prestv. 1718 i Cla-ra kyrka af ärkeb. Steuchius till hofpredikant hos riksrådet grefve G. Cronhjelm; e. o. pastor vid Lifgardet s. å.; notarie vid hofkonsist. 1721 och hofpredikant hos drottning Ulrika Eleonora, af hvilken han var mycket älskad; kyrkoh. i Flo s. å. och tilltr. 1723 "under en tid, då hvaijehanda nyheter och villfarelser oroade församlingen, dem han genom sin försigtighet motade och efter hand lyckligen dämpade". Utn. till prost 1723, en heder som han då undanbad sig, men sedermera 1729emottog; prse-ses vid prestm. 1739; prost öfver Wäne kontrakt 1742. Han var flera år sängliggande af gikt och dog d. 8 apr. 1752. Sex dagar före sin död skref han i sin almanach: "En dag af dessa dagar, Som här i boken stå, Mig al-dramest behagar, Den jag skall dö uppå; Men ho densamma är Kan jag ej

efterleta, Ej heller vill jag veta; Ack, att den vore när!" — Prosten Kolmodin var på sin tid en af våra utmärktaste andeliga skalder. Hans Duf-voröst och Qvinnospegel blefvo allmänt lästa och beundrade. Den förra har genom sin inre förträfflighet spridt sig öfver hela fäderneslandet i många upplagor. Han var ock en både lärd och from man, rik på inre erfarenhet. Jemte en öm själavård höll han god ordning i sin församling, lät ombygga alla fyra kyrkorna och gjuta nya klockor. Hans porträtt är stucket i koppar 1750; på sin graf i Flo kyrka har han låtit uthugga af honom sjelf författade vackra och sinnrika inskrifter.

Gift l:o 1722 m. Cathr. Christ. Bex, död 1737, drottn. Ulr. Eleon:s kammarjungfru; 2:o 1738 m. Brita Maria Lorich, f. 1712 död 1786, d:r af öfver-insp. Lorich i Jönköping och enka efter en kapten Turin. Hon blef 3:dje gången gift m. kyrkoh. Pet. Tugurin i Wånga. Barn:Ulrika (af första giftet) g. m. kyrkoh. Magnus Brisman i Råda. Johanna Christina f, 1739, g. m. l:o And. Palm, 2:o And. Edbeck, kyrkoh. i Bredared. Helena Elisab. f. 1740, g. m. kyrkoh. Chr. Dahl i Saleby. Anna Beata f. 1744, död og. 1768.

Skrifter: Den trogna själens gyldene rökelsekar. Sthm 1728 och 1742. — Bibi. Qvinnospegel, 2 delar, Sthm 1732 och 1750. — Andelig Dufvorösfc 1734 och 1742. — Andl. Dufvoiöst och Rökelsekar, 12 upp!. Sthm 1818, -Han började äfvem utarbeta Bibi. Mannaspegel, men fick den ej färdig. — En mängd grafskriftcr och tillfällighetsstycken.

14. Mag. Thore Odhelius, son af prosten Lars O. härstädes; f. i Skara 1705; stud. i Ups. 1723; prestv. i Stockh. 1734 till huspr. hos presid. Otto Strömfelt; konrektor vid Storskolan 1737; predikant vid Eukhuset 1742; blef, såsom "misstänkt för nyheter i läran44, utesluten från förslaget till Alingsås pastorat 1750,*) men genom K. Maj:ts utslag sedermera derpå uppförd och fick vid valet de flesta rösterna; kyrkoh. i Flo 1754; tilltr. 1755; prost Sc å.; presiderade med heder vid prestm. 1757. Död d. 30 juni 1777 af en så svår inflammation, att stora köttstycken måste bortskäras, medan han ännu lefde. — Prosten Thore Odhelius var en mycket ansedd man; qvick och kunskapsrik, nitisk lärare, stor predikant och sångare.**) I Stockholm hade han fångarue vid Smedjegården under sin vård och skötte denna tjenst på ett särdeles utmärkt sätt. Till en förhärdad fånge ingick han flera gånger och sade med en bedröfvad och allvarlig uppsyn: 4tdu duger intet, du duger intet.44 Fången vaknade slutligen upp vid detta ofta förnyade utrop, hvarefter O. sade: 4<du kan duga att blifva ett Guds barn.46 — O. ansågs tillhöra Herrn-hutarne, hvilka hade en gemensam kassa, den de kallade 44vår Frälsares kassa44. En gång blef han af d. v. kyrkoherden i Ulrika Eleonora O. Celsius, som förstört sin församlings kassor, tillfrågad: "hur står det till med vår fräsares kassa?44 44Åh,44 svarade O., det vet väl Judas, som har pun-

*) I anledning deraf fick konsist. en skrapa af K. M:t.

**) Han hade inöfvat sina barn uti sång och musik, och det var honom en synnerlig njutning, att under gudstjensten höra deras sång från orgelläktaren.gen." — Medan han var huspredikant hos presidenten Strömfelt, hände en gång vid tillfälle af ett kalas, att under det O. satt och rakade sig, inkom en gardesfändrik, som var bland de bjudna, och afkastade sin kappa i rummet. Då O. icke uppstod och bugade sig, sade hr fän-driken: "Vet J hvem jag är"? (X reste sig och svarade med dundrande stämma: "Jag vet att J är konungens trotjenare; men jag är alla konungars konungs trotjenare, rikshärold och budbärare; det är mer det." — O. var en stark ifrare mot Svedenborgs lära.

Gift l:o 1747 m. Hedv. Cathr, Grönlund, f. 1728 död 1750, d:r af Otto G., häradshöfding; 2:o 1752 ra. Marg. Elis. Loning, öfvérinspektorsdotter. Barn: Lars Otto f. 1748, ogift, blind, skicklig orgelspelare. Hedvig Marg. f. 1750, g. m. prosten Sven Hvarfner i Främme-stad. Johanna Elis. f. 1753, g. l:o ni. kyrkoh. C. H. Li-din i Odensåker, 2:o m. kommin. C. H. Lindmark i Säfvared. Marg. Sofia, f. 1754 död 1800, g. m. öfverdirekt. Joh. Rådberg. Uir. Christf. 1756 död 1811, g. m. rektor Jon. Marchander i Lidköping. Anna Helena, f. 1757 död ogift 1807, ett lärdt fruntimmer. Erik f. 1760, assessor, namnkunnig läkare, död 1834. Anna Eleonora, f. 1762 död 1824, g. m.. K. lifmed. arkiatern J. J. Le-jonmarck.

Skrifter: Företal till 2:dra upp!, af Hedningamei och Jos^fi vittnesbörd om Chiisto 1770. — I m&nuskr. har han eftrrlemnat "Berättelse om de lifs-tidsfanjrars tillstånd m. m., som ja^r i deras fängelse besökt och varit till afrätt5platsen föijaktig", 66 sid. fol.

15. Lars Nyberg, son af kyrkoh. Lars N. i Fröje-red, född derst. d. 20 febr. 1720, genomgick Skara skola och höll såsom abiturus en oration på latinsk vers "de pugna Stångebroensi"; stud. i Ups. 1738; blef prestv. af biskop Benzelius 1742 och afgick kort derefter till N. Amerika, såsom kallad och sänd till Lutherska församlingens tjenst i Lancaster och Pennsylvanien. "Han hade redan hemma i Sverige fått smak för den Zinzendorffian-ska surdegen, hvilket han straxt efter sin ankomst till Amerika lät förmärka. Han förklarade sig ej veta något fel med de Moraviska Bröderna, rådde ock andra att ic-ke tala ondt om dem.*)" Blef skild från sin befattning 1746, återvände till England 1750 och hade ämnat sig hem. Men då han fick veta, att ett edikt var utfärdadt mot honom, hvarigenom han förbjöds att komma till Sverige, afreste han till Holland 1751, der han af grefve Zinzendorff förmåddes att återsända sin ordination, hvar-efter han admitterades till den Biskopliga Slavonska kyrkans ordines sacros och emottog presterlig befattning inom Brödraförsamlitigen i London; tjente ock 10 år vid en Herrnhutisk församling i Bristol. Efter 25 ars vistande i England hemkom han till Sverige 1776, afsade sig i Stockholms stads konsistorium all förbindelse med nämnde församling, återtog svensk prestdrägt och erhöll 1778 fullmakt på Flo pastorat. Tillträdde 1780, sedan han lof-vat konsist. att "ej gifva anledning till missnöje öfver sig, utan i lära och lefverne söka sig så förhålla, att hans uppförande kan förtjena den ynnest och bevågenhet, hvar-om han sig tillförser." Prost s. å. Död d. 30 maj 1792. — Oaktadt alla genomgångna besynnerliga skiften bibehöll han inpå ålderdomen ett lifligt och gladt sinne.

Gift 1745 m. Märta Rebecka Bryant, d:r af gross-handl. Viljam B. i Newyork. Hon återvände efter mannens död till sina döttrar i England. Barnen voro 4 söner och 4 döttrar, som kallade sig Nybergsson. Ludvig Ebeneser, landtmätare. Natanael Teodatus f. 1763, tog hofrättsexamen, blef sedan gardist. Ignatius Renalus, löjtnant vid Amiralitetet, död 1789.

Af trycket utgifvit: Öfversättning från sven-ka till engelska af ärkebiskop Menanders tal "de Synodo". York 1779.

16. Mag. Jonas Kjellander, son af ryttaren Bengt Trana och Kerstin Ambjörnsdotter, f. i Kjellunga socken d. 9 dec. 1732; stud. i Ups. 1754; prestv. 1760 till past.-adj. i Larf; utn. till magister i Greifswald 1762: v. past. på flera ställen; kyrkoh. i Hvarf 1775; tilltr. 1777; prost öfver Wartofta kontr. 1791; kyrkoh. i Flo 1794; tilltr. 1795. Död d. 17 febr. 1814.

) Acrelius, Beskrifning om Svenska Församlingen i Amerika.Gift 1777 m. Eva Mariå Kellgren, d:r af prosten Jonas K. i Floby. Barn: Christina, g. m. dokt. Nils Sa-lander i Åsled. Jonas5 domprost i Skara. Bengt f. 1781, öfverläkare vid Göta kanal, död 1816.) Per f. 1783, kommin. i Flo.

17. Mag. Hans Georg Malmsten, son af kommiss.-landtnu Henrik Georg M. och C. H. Lindskog, f. i Gällstad d. 30 okt. 1774; stud. i Ups. 1794; magister 1800; presid. 2:ne gånger 1805; docens i österländska spr. 1806; v. kollega vid Skara sk. 1807; v. lektor i grekiska spr. s. å.; rektor vid Thuns skola 1810; past.-ex. 1809; prestv. s. å.; v. rektor vid Skara sk. 1813; v. lektor i teologien 1815; kyrkoh. i Flo s. å.; tilltr. 1816; prost 1817. Död d. 25 maj 1827.

Gift 1810 m. Sara Chr. Ekelund, d:r af prosten Per E. i Frändefors. Barn: Per Henrik f. 1813, med. professor vid Carolinska institutet i Stockholm. Carl Johan f. 1814, professor, statsråd, landshöfding i Skaraborgs län.

18. Carl Liljegren, son af brukspatron Carl L**) och M. C. Hård, f. på Wiskafors i Seglora pastorat d. 14 jan. 1786; stud. i Ups- 1807; bevistade samma akad. 1810, 1817 och 1825; v. skollärare vid Stockh. Barnhus 1810; ordin, dito 1813; prestv. 1825; past.-ex. 1826; kyrkoh. i Flo 1830; prost 1839. Död d. 23 juni 1855.

Gift 1830 m. Anna Mar. Jonsson, död 1869; fadr. possessionat Barn: Carl Gustaf\ löjtn. vid Westg. regemente. Axel Joh. Victor9 t. f. häradsskrifvare. Anna Ro sina Wilh Knut Thure Albert.

19. Mag. Jon Herman Ekendal, son af kommin. i Kumla Jonas E. och Elis» Söderström, f. i Mosjö i Neri-ke d. 13 okt. 1809; stud. i Ups. 1829; prestv. i Strengnäs 1832 till sin faders adjunkt; besökte Lunds akademi 1834 och 1836, och blef sistn. år filos. kand. med belöning "för utmärktare flit och framsteg i studier"; v. kommin. i Kumla 1837; huspred. hos frih. Koskull 1838;

*) Hans son var den snillrike Ernst Kjell and er.

•) Denne var broder till kommin. F. Lilgegren i Wassända.magister s. å.; presid. i Ups. 1840; v. kollega i Örebro 1841; semmariiföreståadare i Strengnäs 1842; ordin, kollega i Örebro 1843; vik. gymn.-adj. i Strengnäs 1846; företog åren 1849 och 1850 en pedagogisk resa genom Sverige, Danmark, Tyskland, Schweitz och en del af Frankrike; vik. lektor i teologien vid Strengnäs gymn. 1851; gjorde åter en utrikes resa åren 1852 och 1853; kyrkoh. i Flo 1856; mottog pastoralvården om hösten 1857 och tilltr. 1858. Men genom ansträngande arbete voro hans krafter i förtid brutna. I augusti 1858 blef han lam, så att han icke kunde flytta sig, och upphörde från den tiden med all presterlig tjenstgöring. När hans svaga krafter det medgåfvo, höll han bibelstunder och vittnade om nåden i Christo, hviiken ock på honom sjelf utöfvade ett synbart inflytande. Han dog d. 17 mars 1862. —"Hans lefnad var en predikan, om ock i den förekomma perioder så beskaffade, att man måste sätta ett frågetecken i omdömets marginal.")

Gift i Basel 1853 m. Anna La Hoc/ie, dotter af en pastor derstädes.

Skrifter: Pred. på l:sle sönd. eft. Påsk: Läran om syndernas förlåtelse. — Förklaring öfver Fader vår, Apost. Tion m. fl. skrifter af dokt. Tholuck, öfvers. — De arlis rum religione nexu meditamenta, Up9. 1840. — Bref oin undervisning och uppfostran. — Forukristiiga lärostycken af E. A. Afherman, öfvers. — Taulcri predikningar, öfvers. — Åtskilliga skrifter af Luther. — Tidskrift för skollärare och Folkskolebildningens vänner, 15 häften. — Den nya Folkskolan, 2 häften. — Svensk Bätbtafriingslära. — Resa genuin Danmark in. fl. länder, med hufvudsakligen fästndt afseende på dessa länders lolklif och bildningsanstalter. — Amalia Sieveking. — Flera andra öfversättningar, tidningsartiklar m. in.

20. Johan Flcrell, son af Anders Nilsson och Annika Carlsdotter, född i Floby d. 16 jan. 1808; stud. i Ups. 1829; prestv. 1832; kommin. i Eriksberg 1844; tilltr, 1845; dito i Särestad 1847; tilltr. 1849; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1862; tilltr. 1863.

Gift 1840 med Sofia Wilh. Eng gr en; fadr. possessionat. Barn: Johan Magnus.

*) Personalier i mskr.Komministrar.

1. Andreas underskref 1593.

2. Hr Tkool död 1631.

3. Nicol. Jonce Alnceus 1632—57. Se kompast. i

Näs.

4. Petrus Flodinus, son af prosten Brasmus Nic. i Åsen; stud. i Ups. 1637; prestv. 1652 till adjunkt i Flo. Kommin. derst. 1657 med pastors halfva stom till boställe. Död d. 9 sept. 1688.

Gift m. Brita Andersdotter af presterlig si ägt, som efterlefde med "en snäll och dygdesam dotter."

5. NicoL Jonce Flodinus, f. af bondeföräldrar i Bjer-torp af Flo pastorat; studerade i Skara och blef, utan att hafva besökt någon akademi, prestv. i Mariestad 1672 till adjunkt i Flo. Sedan han hela 16 år förgäfves sökt annan lägenhet, kallades han 1689 till kommin. efter Petrus Flodinus, hvilken kallelse han dock, enligt prosten Ryd-henii påstående, "ej accepterade", hvarföre denne ej ville erkänna honom för komminister. "Flodinus kunde lika gerna kalla sig kommin. i Hjälstad, dit han fått vokation och varit erbjuden fullmakt, men emottog den icke, utan riste på hufvudet och sade: "jag har varit kapellan etc." År 1694 ålades F. att skatta för hälften af stommen till den andre komministern; men detta vägrade han och inledde derigenom en långvarig tvist med prosten Rydhe-nius. Härunder yttrades i konsist. att "karlen är mycket egensinnig och vill gerna lefva efter sitt eget tycke"; men som han är fattig, Rydhenius deremot förmögen och kanske "knäpper", så behöfde de förmaning begge två. Slutligen blef F. suspenderad på 3 månader 1696. — Han var oppon. vid prestm. 1693 och dog öfver 80 år gammal i jan. 1707. Efterlemnade enka och 2:ne barn.

6. Brynolf Helg. Enegren, stud. i Åbo 1694; blef prestv. 1697 och pedagog i Wenersborg 1701. Under hans tid

råkade skolan alldeles i förfall, så att han till slut inga lärjungar hade; utan borgerskapet skickade istället sina barn till past.-adj. Österplan, som vunnit deras förtroende och begärdes till hr Bryngels efterträdare, Kommin. i Flo 1707. Död 1711. — Efterlemnade enka och barn i stor fattigdom.

7. Laurentius Kyllin, bondeson från Baggekulla i Böne, född d. 8 maj 1672; stud. i Lund 1700; prestv. 1705; var adjunkt i Timmelhed, då han om hösten 1707 flvttade till Flo; kommin. här 1712. Död d. 10 fébr. 1741.

Gift m. Sara Unge, f. 1682 död 1755, d:r af regem.-past. Johan U. Barn: Peter, kommin. i Örslösa. Anders, past. i Herljunga. Anna Cathr., f. 1718 död 1790, g. m. handl. Lars Lindström i Skara.

8. Erik Sunnermark, son af kornetten Jon. Buus och Cathr. Persdotter Myra, född i Synnerby; stud. i Lund 1721; fick ven. conc. 1732 och blef prest 1735; var adjunkt i Synnerby 1737, i Flo 1738, i Stenstorp 1739. Kommin. här 1741. Död efter en långvarig sjukdom d. 8 okt. 1744.

Gift m. Sara, gästgifvarens dotter i Gillstad. Hon blef omgift med fältväbel Frössberg.

9. Lars Bergland 1745 — 73. Se past. i Medelplana.

10. Nils Wingborg, son af regem.-skrifvaren Per W. och Cathr. Bergström, f. i Flo d. 13 dec. 1743; stud. i Ups. 1764; prestv. derst. 1770 till huspr. hos frih. Anna M. Posse; kommin. i Flo 1773. Dödd. 16 febr. 1806.

Gift 1775 m. Marg. Elis. Brisman, död 1830, d:r af prosten Brynolf B. i Särestad. Barn: Anna Sofia, f. 1777 död 1853, g. m. kapten C. G. Belfrage. Maria Elisabet, död ogift 1848. Johan, fändrik.

11. Anders Beckman, son af bokhållaren Sven B. och Gunborg Chr. Seth, f. i Sköfde landsförs. d. 1 jan. 1773; stud. i Ups. 1795; prestv. 1798; kommin. i Flo 1807; tilltr. 1808. Död d. 10 apr. 1815.

Gift 1803 m. Maria L. Fredman, d:r af Lars F. i Fredsberg. Hon blef omgift med en bonde. Barn: Gustaf, bagare. Christina Charlotta.

I Skara 1712. Mag. Per Kjell änder, son af prosten Jonas K. härstädes, f. i Hvarf d. 23 jan. 1783; stud. i Ups. 1799; filos. kand. 1806; magister 1809; prestv. i Göteborg s. å.; v past. i Flo 1810; past.-ex. 1814; kommin. 1815; tilltr. 1817. Död d. 19 okt. 1818.

Gift 1813 m. Anna Maria Kellgren, d:r af prosten Jonas K. i Skatelöf. Barn: Christina Maria, ogift. Anna Charlotta, g. m. kommin. C. A. Olbers i Hvalstad. Jonas Oskar.

13. Svante Frölin g, son af rådman Anders F. och Sara Åvall, f. i Skara d. 11 juni 1789; stud. i Ups. 1808; prestv. d. 2 sept. 1812; adj. i Otterstad och Slöta; adj. och v." past. i Flo; kommin. här 1820; tilltr. 1822. Död d. 4 apr. 1854 i stor fattigdom.

Gift 1823 m. Lovisa Magd. Mellin, d:r af kyrkoh. Abraham M. i Tun. Barn: Anders Gustaf, i handel; 2 yngre söner och 6 döttrar, ogifta.

14. Per Magnus Åberg, 1857 — 60. Se past. i Trollhättan.

15. Anders Christofer Baumhach, son af mönsterskr. Johan B. och C. Ahrenberg, född i Broddetorp d. 22 jan. 1810; stud. i Lund 1835; prestv. 1837; kommin. här 1860;

tilltr/1861.

Gift med Sofia Wilh. Westermark, dotter af prosten Olof W. i Tengened. Barn: Johan Olof Theodor. Matilda Christina. Anna Natalia Charl. och Emma Maria. 12. Mag. Per Kjell änder, son af prosten Jonas K. härstädes, f. i Hvarf d. 23 jan. 1783; stud. i Ups. 1799; filos. kand. 1806; magister 1809; prestv. i Göteborg s. å.; v past. i Flo 1810; past.-ex. 1814; kommin. 1815; tilltr. 1817. Död d. 19 okt. 1818.

Gift 1813 m. Anna Maria Kellgren, d:r af prosten Jonas K. i Skatelöf. Barn: Christina Maria, ogift. Anna Charlotta, g. m. kommin. C. A. Olbers i Hvalstad. Jonas Oskar.

13. Svante Frölin g, son af rådman Anders F. och Sara Åvall, f. i Skara d. 11 juni 1789; stud. i Ups. 1808; prestv.

d. 2 sept. 1812; adj. i Otterstad och Slöta; adj. och v." past. i Flo; kommin. här 1820; tilltr. 1822. Död d. 4 apr. 1854 i stor fattigdom.

Gift 1823 m. Lovisa Magd. Mellin, d:r af kyrkoh. Abraham M. i Tun. Barn: Anders Gustaf, i handel; 2 yngre söner och 6 döttrar, ogifta.

14. Per Magnus Åberg, 1857 — 60. Se past. i Trollhättan.

15. Anders Christofer Baumhach, son af mönsterskr. Johan B. och C. Ahrenberg, född i Broddetorp d. 22 jan. 1810; stud. i Lund 1835; prestv. 1837; kommin. här 1860;

tilltr/1861.

Gift med Sofia Wilh. Westermark, dotter af prosten Olof W. i Tengened. Barn: Johan Olof Theodor. Matilda Christina. Anna Natalia Charl. och Emma Maria.7. FRÄMMESTAD

Kyrkoherdar

1. Peder Trottonis, son af Trotte Jonsson; stud. i Ups. 1625; var krigsprest och åtföljde arméen till Tyskland i K. Gustaf Adolfs tid, blef illa blesserad och 3 gånger tagen till fånga. Med försvagad helsa måste han återvända till fäderneslandet 1641; erhöll fullmakt på Åsarps pastorat 1645; men har icke njutit samma fullmakt till godo, utan förordnades i stället till den förste kyrkoh. i Främmestad 1646 och bodde i Annestad. År 1650 företog han en resa till Stockholm, för att söka blifva kyrkoh. i Tengened; men kom icke tillbaka, utan dog hos sin svärfader på Ängsö i Westmanland.

Gift m. Margareta Wessman, d:r af kyrkoh. Georg Andreæ i Ängsö. Hon blef omgift med efterträdaren.

2. Elavus Benedicti, f. i Anstorp i Lekåsa; blef, utan att hafva besökt någon högskola, prestv. 1649; var v. pastor i Främmestad under Peder Trottonis resa till Stockholm 1650 och blef genom gifte med enkan dess efterträdare 1651. Då han icke kunde berga sig i Annestad, fick han till boställe ½ mtl frälse Bäck under Främmestad, som han till sin död bebodde. Han kallas derföre hr Elof i Bäck. Såsom tillökning på sina inkomster bekom han år 1675 halfva vederlagen i Tengened. Död d. 5 aug. 1677 och blef begrafven af biskop Omoenius i Främmestads kyrka. —- Han var "en lärd och alfvarsam man", måhända nog mycket begifven på processer med sina grannar.**)

*) Detta pastorat har fordora tillhört Tengened, men skildes derifrån 1646.

**) Med sin granne, länsman Olof Jonsson, hade han en ägotvist, som hotade att urarta till handgemäng på Bärebergs gästgifvaregård, och landshöfding H. Stake måste använda hela sitt inflytande, för att få saken bilagd. Samme länsman hade låtit upprifva bron vid Främmestad, så att då hr Elof skulle predika i Främmestads kyrka, måste han vada öfver ån, och trädde våt som han var upp i kyrkan.Gift m. företrädarens enka Margareta Wessman, död 1679. Barn: Georg Tenggren, esqvadr.-predikant vid G. Ulfsparres kavalleriregemente 1676. Bengt Tenggren fadrens efterträdare. Petrus Tenggren, past. i Råda. Jo-hannes, int. i Skara sk. 1671.

3. Bened. Tenggren 1679—1712. Se past. i Gökhem.

4. Laur. Tengbom, son af korporalen vid Westg. kav. Jon. Larsson,*) f. i Östorp af Bärebergs socken d. 10 aug. 1669; stud. i Lund 1696; prestv. 1700 till pred. vid öfverste Ulfsparres regem.; krigsprest vid tre- och fyr-männings kavalleriet 1702; tog en vacker past.-ex. 1711; blef kyrkoh. här s. å. och tilltr. 1712. Han erhöll K. Carl XII:s löfte år 1716, att bekomma en socken af Tengened; men det kom ej till verkställighet och blef vid en sednare ansökan afslaget. Död d. 29 juli 1735. — Han var "en uppbygglig, stilla och saktmodig man." Då en embetsbroder beklagat honom för hans son Andreas' skuld, svarade han: "Vi kunna icke hjelpa, att Anden i dubbelt mått fallit öfver honom."

Gift med företrädarens dotter Margareta Tenggren, död 1766. Barn: Anders, fadrens efterträdare. Annika, f. 1707 död 1776, g. m. rusth. Böije Olofsson Berger. Per, volontär vid fortifikationen, död 1740. Jonas i. 1710, död i Skara 1726. Bengt f. 1714, borgmästare i Hjo, död 1782.

5. Anders Tengbom, den förres son, var född d. 25 okt. 1702; blef stud. i Upsala 1724* och prestv. 1730 till sin faders medhjelpare; efterträdde honom såsom kyrkoherde 1737,**) var resp. vid prestm. 1745 och utn. till pred. 1775; prost 1772. — "En stilla, saktmodig, trogen och nitisk lärare." Genom sina lefvande predikningar och trägna bön uppväckte han 1732 en stor andelig rörelse i hela orten. Folket strömmade till Främmestad, "sägande sig der finna uti ordet en större omvändelses kraft." Bland åhörarne uppkommo skakningar och paroxysmer, många

*) Denne var en sonson af kyrkoh. Jon. Lepus i Tengened.

**) För att få And. Tengbom till kyrkoherde, afsade sig församlingen sin rösträtt och pastoratet blef patronelt.nedföllo under gudstjensten med ropande, så att T. måste förmana dem "att tvinga sig, att de andre måtte få höra Guds ord." Snart började folket hålla konventiklar, mest om nätterna, och fälla hårda omdömen om andra. Men T. ogillade sådant och sade: "är du något upplyst, så tacka Gud, men döm icke." Denna rörelse väckte stor uppmärksamhet och blef föremål för ransakning. Biskop J. Benzelius i Göteborg sändes 1734 af Consistorium Regni till Främmestad att närmare undersöka saken. Tengbom blef ock s. å. inkallad för domkapitlet i Skara, men svarade väl på alla frågor. Angående paroxysmis ansåg han dem ej vara af ondo, såsom ock utgången visat; konventikel hade han blott en gång bevistat, men sedan både publice och privatim det förbudit. Domkapitlet lofvade att taga honom i försvar för orättvisa beskyllningar, men föreläste för honom kyrkolagens l:a kap. 2 § och förböd honom att läsa något kapitel före predikan, utan borde han hålla sig till dagens evangelium. När han sedermera utnämndes till kyrkoherde, måste han gifva ifrån sig "en skriftlig förbindelse, att söka motarbeta all den oro och kyrkoväsende, som på en tid uppkommit inom församlingen." — T. synes till en början företrädesvis hafva predikat Lag, men sedermera blifvit mer och mer Evangelisk. Ehuru han på sednare åren stått i vänskapligt förhållande till Herrnhutismen, har hans predikan deraf icke tagit något ensidigt intryck, såsom det tydligen visar sig af de få predikodispositioner, som finnas efter honom. De utvisa en icke vanlig sinnrikhet i inventionen, klarhet i uppställningen, rikedom i omfattning, och allt genomströmmas af en frisk Andans fläkt. Sockenstämmo-protokollerna från hans tid visa, att han varit en kraftfull ordningsman. Inom församlingen lefver han ännu i kärt minne, och traditionen bevarar efter honom månget älskligt drag. Äfven under hvardagslifvets mångahanda förstod han att leda uppmärksamheten på det ena nödvändiga. Under en resa hörde han en qvinna, uppretad på en hund, utropa: "förbannade djur"! Han höll stilla och sade till henne: "hunden är icke förbannad, men du må se till, om icke ditt hjerta är förbannadt". En natt då han icke kundesofva, steg han upp, gick åt stallet, sadlade sin häst, satte sig upp och lät honom med lösa tyglar gå hvart han ville. Hästen gick då ttora vägen förbi Baljefors. Tengbom varsnade ljus i ett fönster och gick in. Der låg då en sjuk menniska, kämpande med förtviflan. — Denne vördnadsvärde man dog d. 2 jan. 1774.

Gift m. Christina Lennams, l 1698 död 1791, dotter af kyrkoh. Nicolaus L. i Hökhufvud af ärkestiftet. Barnlös.

6. Mag. Sven Hvarfner-9 son af prosten Anders H. i Algustorp, född derst. d. 15 mars 1744; stud. i Ups. 1763; höll såsom Victorinsk stipendiat tal på Gustavianska akademien: "Bevekande skäl af Guds höga egenska-ns utöfning"; i

adj. i Larf 1772; past.-ex. : 1

på frih. C. H. Posses kallelse s. å.; prost 1803* Död d. 2 dec. 1818. — Han visade stort interesse för ortens historia och ekonomi, förde sina kyrkoböcker med stor prydlighet och predikade ofta sin svärfaders goda predikningar.

Gift 1776 m. Hedvig Mar. Odhelius, dotter af prosten Thore O. i Flo. Barn: Carl Gustaf f. 1776 död 1819, fatuus. Anders Thore, fadrens efterträdare.

7. Mag. Anders Thore Hvarfner, den förres son, f. i Främmestad d. 27 juli 1780; stud. i Ups. 1801; magister i Greifswald 1805; prestv. 1806 till fadrens adjunkt; past.-cx. 1817; erhöll survivans kallelse på Främmestads pastorat s. å.; tilltr. 1818. Flera gånger belönt för befrämjad koppympning. Död d, 21 apr. 1842.— En godmodig man; dock lärer hans godmodighet ej alltid velat räcka till, då några själar kommo till allvarlig väckelse.

Gift l:o 1822 m. Johanna Gjers, d:r af kommin. Peter G. i Fristad. 2:o 1838 m. Maria Lifhner; fadr. kronolänsman. Hon blef omgift m. patron A. L. Lund-? gren på Häggatorp. Barnlös.

öfverstinnan

8. Anders Laurentz 1844—59. Se past. i Lekåsa.9. Carl Gustaf Sandzén*) son af hemmansäg. Peter Svensson och Maria Engström, född i Bottnaryd d. 11 nov. 1823; stud. i Lund 1847; i Ups. 1850; prestv. i Göteborg 1851; past.-ex. 1859; kyrkoh. här s. å.; tilltr. genast.

Gift 1860 med Maria Sylvén, dotter af prosten Anders S. i Bitterna. Barn: Maria Margareta.

8. h ir

a) Eompastorer.

1. Nicol. Sv. Lundeblad 1649***) Se past. i Flo.

2. Nicol. Jonce Alnceusr f. i Alekärr i Warnhem 1601, prestv. 1632 pastori uti Åsen hr Måns till hjelp; blef sedan kapellan derstädes i hr Erasmi tid. Vid år 1657 begärde ägaren af Frugården att pastor i Åsen skulle komma dit och predika för honom, hvartill han nekade, men hr Nils infann sig på budskickningen. Då begick den mäktige herren saken så hos öfverheten, att hr Nils blef kyrkoherde på Näset, hvilkct sålunda åter skildes från Åsen. År 1687 blef han från embetet afsatt af följande anledning: Hr Nils hade på ett bröllop hört öfverheten förtalas af en drucken man, Jon Krok på Haf-

*) Efter kyrkoh. Laurentz kallades doktor P. Fjellstedi till kyrkoherde; men då någon fråga uppstod om patronatsrätten, så af-sade han sig kallelsen.

**) Var annex till Flo intill 1649, då det fick egen pastor. Förenades åter 1688, men blef för andra gången skildt 1815.

***) Det år icke kändt, när Lundeblad blef pastor i Flo, men lärer ej varit långt före 1657. Ty i grefve De la Gardies förordnande om Åsens pastorat d. 14 juli 1671 säges, att Näs socken för särdeles orsaker varit separerad alltifrån 1649. (Skara St Tidn. 1793 n:o 31).

9. Carl Gustaf Sandzén*) son af hemmansäg. Peter Svensson och Maria Engström, född i Bottnaryd d. 11 nov. 1823; stud. i Lund 1847; i Ups. 1850; prestv. i Göteborg 1851; past.-ex. 1859; kyrkoh. här s. å.; tilltr. genast.

Gift 1860 med Maria Sylvén, dotter af prosten Anders S. i Bitterna. Barn: Maria Margareta.

8. h ir

a) Eompastorer.

1. Nicol. Sv. Lundeblad 1649***) Se past. i Flo.

2. Nicol. Jonce Alnceusr f. i Alekärr i Warnhem 1601, prestv. 1632 pastori uti Åsen hr Måns till hjelp; blef sedan kapellan derstädes i hr Erasmi tid. Vid år 1657 begärde ägaren af Frugården att pastor i Åsen skulle komma dit och predika för honom, hvartill han nekade, men hr Nils infann sig på budskickningen. Då begick den mäktige herren saken så hos öfverheten, att hr Nils blef kyrkoherde på Näset, hvilkct sålunda åter skildes från Åsen. År 1687 blef han från embetet afsatt af följande anledning: Hr Nils hade på ett bröllop hört öfverheten förtalas af en drucken man, Jon Krok på Haf-

*) Efter kyrkoh. Laurentz kallades doktor P. Fjellstedi till kyrkoherde; men då någon fråga uppstod om patronatsrätten, så af-sade han sig kallelsen.

**) Var annex till Flo intill 1649, då det fick egen pastor. Förenades åter 1688, men blef för andra gången skildt 1815.

***) Det år icke kändt, när Lundeblad blef pastor i Flo, men lärer ej varit långt före 1657. Ty i grefve De la Gardies förordnande om Åsens pastorat d. 14 juli 1671 säges, att Näs socken för särdeles orsaker varit separerad alltifrån 1649. (Skara St Tidn. 1793 n:o 31).regärdet, och det icke angifvit. HäröfVer hölls en sträng inqvisition,

då alla, som hade hört Krokens tal, insattes i fängelse i Lidköping och på Leckö. Krok steglades vid Särestad 1688 näst före Jul, tvänne lupo samma gång gatulopp, ryttmästaren Carl Svensson på Lunden, som anställt bröllopet, landsförvistes, fru Margareta Fsegerskjöld stod 3 söndagar kyrkostraff och hr Nils afsattes från embetet, "till hvilket han aldrig mer §kall komma igen." Pastoratet redintegrerades. Nic. Jonse dog 90 år gammal 1691. Hans söner Jakob och Nils intogos i Skara skola 1672 och 1674.

b) Komministrar.

1. Michael Andr. Rodelius, f. i Råda, blef stud. i Ups. 1677; fick ven. conc, på Gräfsnäs 1679; vistades sedan en tid i Stockholm, der han hade någon skoltjenst; prestvigdes 1684 till adjunkt i Hool; blef år 1686 suspenderad, emedan han visat ett lättsinnigt uppförande, men återfick tjensten 1687, "sedan han gifvit tecken till bättring." Kommin. på Näset 1688. Död d. 14 okt. 1694.

Gift 1687*) m. Ingrid Andersdotter från Hools prest-hus. Hon dog 1711. Sonen Anders Ro del l var härads-skrifvare.

2. Erik Tengman 1695—96. Se kyrkoh. i Dimbo.

3. Olof Svartman, son af befallningsman Olof Svensson S.**), f. i Lofvened i Saleby pastorat d. 24 dec. 1670; stud. i Ups. 1691; blef prestv. 1696 och straxt förordnad till kapellan på Näset. Här hade han till en början intet boställe, men undfick sedan att bebo landshöfdingens löningshemman -J- mtl Stommen. Detta förpantades 1707 och S. blef husvill med hustru och 4 små barn. Då träffades öfverenskommelse mellan S. och kommin. Enegren

*) Han måste Uetala 120 daler smt till enkefru Cathr. Hulthaera, med hvilken han var förut trolofvad.

**) Denne Olof Svartman var född i Halfara på Kinneskogen, hvilket hemman hans fader, furiren Svarte Sven kallad, af Ör och sor upptagit hade.i Flo, att S. skulle fortfarande vara kommin. på Näset, med lön af socknen och 10 gårdar på andra sidan sjön. Han var respond. vid prestm. 1714, sökte förgäfves flera pastorater och dog 1737. — "Svartman var illa känd och troddes vara svartkonstig."

Gift 1697 m. Christina Dimberg, d:r af Sven D., past. i Örslösa. Hon lefde ännu 1744.

4. Ericus Amb. Ber g grön, född 1698, blef stud. i Ups. 1721; prestv. 1730 till adjunkt i Ransberg; predikant vid Kållerö bruk 1733; kollega vid Wenersborgs skola 1736; kommin. på Näset 1738; past.-ex. 1749. Död 1754.

Gift m. Dorothea Fragell, d:r af kommin. Bengt F. i Wenersborg. Hon efterlefde blind och utfattig.

5. Johan Kindelius, son af kommin. Ambern K. i Stenstorp, f. i Brunnhem d. 8 febr. 1721; stud. i Ups. 1742; blef prestv. derst. af bisk. Halenius 1753 och var adjunkt på flera ställen; kommin. här 1757; respond. vid prestm. 1768. Död d. 12 maj 1800. — Han var en from och älsklig man, allvarlig och nitisk predikant, dertill en god hushållare och förmögen man.

Gift 1758 m. Elisabeth Lidholm, död 1794, d:r ai kyrkoh. Erland L. i Gökhem. Sonen Johan f. 1759, bankokommissarie, död 1821.

6. Per Sjogerström 1801—09. Se past. i Amne-harad.

7. Johan Dahlgren 1809—16. Se past. här nedan.

c) Kyrkoherdar.*)

1. Johan Dahlgren, son af Nils Svensson och Greta Larsdotter, f. på Dalen i Acklinga d. 30 juli 1779; stud. i Lund 1802; prestv. 1804; kommin. på Näset 1809;

*) Genom K. Resol. d. 10 aug. 1Ö10 skildes Nås från Flo och blef särskildt pastorat. Delningen verks tåldes efter prosten Kjellan-ders död.past.-ex. 1814; kyrkoh. här 1815; tilltr. 1816; resp. vid prestm. s. å.; prost 1831. Död d. 29 sept. 1854. — Han var en god predikant.

Gift 1809 m. *Ulr. Elis. v. Seth*, d:r af löjtnanten grefve Gabriel von S. och E. C. Flach. Barn: *Maria Lovisa*f.t

1810, g. m. landtbrukaren J. G. Brusevitz. *Nils Eman. Constantin*, fadrens efterträdare. *Johan Filip*, f. 1812, död 1863, landtbrukare. *Sofia Margareta* f. 1814, g. kommin. A. G. Hellstadius i Tunhem. *Adolf Ferdinand*, f. 1817, landtbrukare. *Tulli Elisabet Aug.* f. 1820, gift l:o m. arrendatorn J. A. Leufstedt* 2:o m. landtbrukaren G. W. Floborg. *Carl Otto Nathanael*, kollega i Alingsås.

2. *Nils Eman. Const. Dahlgren*, den förres son, född i Näs d. 23 febr. 1813; stud. i Lund 1835; prestv. 1838; kommin. i Synnerby 1854; past.-ex. 1855; kyrkoh. här 1855; tilltr. 1856.

Gift 1846 med *Ulrika Marg. de Frése*, dotter af löjtnant Göran Henrik de F. och C. Stridsberg. Barn: *Johan Georg Konstantin. Carl Axel Otto. Oskar Gideon. Rudolf Wilhelm. Fritz Adolf Leonhard. Gustaf Viktor Emanuel. Ida Amalia Charlotta. Marie Louise Konstantina.*

—

9. TROLLHÄTTAN.

Detta pastorat blef genom Kongl. Resol. d. 7 aug. 1857 skildt från Tunhem.

Kyrkoherde.

Per Magnus Åberg, son af hemmansäg. Isak Å. och B. Billgren, född i Wing V., h. d., 6 dec. 1820; blef stud. i Ups. 1842; prestv. 1845; kommin. i Flo 1854; tilltr. 1857; past.-ex. 1859; kyrkoh. här 1860.

Gift 1857 med *Helena Chr. Sandahl*, död 1865, fadr. färgare i Skara. Barn: *Henning* och *Anna.*

— past.-ex. 1814; kyrkoh. här 1815; tilltr. 1816; resp. vid prestm. s. å.; prost 1831. Död d. 29 sept. 1854. — Han var en god predikant.

Gift 1809 m. *Ulr. Elis. v. Seth*, d:r af löjtnanten grefve Gabriel von S. och E. C. Flach. Barn: *Maria Lovisa*f.t 1810, g. m. landtbrukaren J. G. Brusevitz. *Nils Eman. Constantin*, fadrens efterträdare. *Johan Filip*, f. 1812, död 1863, landtbrukare. *Sofia Margareta* f. 1814, g. kommin. A. G. Hellstadius i Tunhem. *Adolf Ferdinand*, f. 1817, landtbrukare. *Tulli Elisabet Aug.* f. 1820, gift l:o m. arrendatorn J. A. Leufstedt* 2:o m. landtbrukaren G. W. Floborg. *Carl Otto Nathanael*, kollega i Alingsås.

2. *Nils Eman. Const. Dahlgren*, den förres son, född i Näs d. 23 febr. 1813; stud. i Lund 1835; prestv. 1838; kommin. i Synnerby 1854; past.-ex. 1855; kyrkoh. här 1855; tilltr. 1856.

Gift 1846 med *Ulrika Marg. de Frése*, dotter af löjtnant Göran Henrik de F. och C. Stridsberg. Barn: *Johan Georg Konstantin. Carl Axel Otto. Oskar Gideon. Rudolf Wilhelm. Fritz Adolf Leonhard. Gustaf Viktor Emanuel. Ida Amalia Charlotta. Marie Louise Konstantina.*

—

9. TROLLHÄTTAN.

Detta pastorat blef genom Kongl. Resol. d. 7 aug. 1857 skildt från Tunhem.

Kyrkoherde.

Per Magnus Åberg, son af hemmansäg. Isak Å. och B. Billgren, född i Wing V., h. d., 6 dec. 1820; blef stud. i Ups. 1842; prestv. 1845; kommin. i Flo 1854; tilltr. 1857; past.-ex. 1859; kyrkoh. här 1860.

Gift 1857 med *Helena Chr. Sandahl*, död 1865, fadr. färgare i Skara. Barn: *Henning* och *Anna.*

—

III. KINNA KONTRAKT.

Innefattade till en början endast Kinne härad. Dertill lades Björsäters pastorat 1713.

Prostar.

1. *Wibrand* 1351. Past. i Husaby.

2. *Laurentius,* prost i Kinda härad 1551. Past. i Husaby.

3. *Nicol. Johannis* 1616. Past. i Husaby.

4. *Joh. Olai* 1624—29. Past i Medelplana.

5. *Sveno Gudhemius* 1629—47. Past. i Österplana.

6. *Mart. Gyltebackius* 1648—68. Past. i Medelplana.

7. *Erasm. Nicolai* var prost öfver Kinne härad 1654. Past. i Husaby.

8. *Petr. Laurentinus* 1669—77. Past. i Götened. Efter honom intill dokt. A. Sibergs död 1794 hafva förste teol. lektorerna varit prostar i Kinna kontrakt.

24. *Daniel Norén* 1795—1815. Past. i Husaby.

25. *Peter Lundén* 1815-23. Past. i Klefva.

26. *Bernh. Odström* 1823—29. Past. i Medelplana.

27. *Israel Frössberg,* 1830—37. Past. i Österplana.

28. *Joh. Sundblad* 1837—39. Past. i Medelplana.

29. *Sven Otterborg* 1839-58. Past. i Björsäter.

30. *Adam Frimanson* 1858—66. Past. i österplana.

31. *Erik Eman. Wennerholm* 1867. Past. i Källbyn.

i G Ö T E N E D.

Kyrkoherdar.

1. Josef past. 1544.

2. Jakob var past 1554.

3. Sveno Laurentii 1557 och 1564.

4. Ericus var past. 1570 och erlade år 1571 till Elfsborgs lösen 13 rdr i penningar. Han blef ofta anklagad för messfall och försummande af socknebud (att "han vägrat göra de sjuka sin redho"); afsattes af domkapitlet tvänne gånger, men frågade icke derefter; uppmanades af biskopen att skaffa sig kapellan, som kyrkotjensten uppehålla kunde, men gjorde icke detta heller. Slutligen år 1579 inkallades 16 prostar att hålla ransakning öfver hr Erik,

och blef han då, "efterty han mera nederslår med lefvernet än han kan uppbygga med ordet, dömd att vara slätt af med gäldet, så att han efter denna dag skall intet hafva dermed att skaffa."

5. Haqvinus underskr. Ups. mötes beslut 1593.

6. Andreas var past. 1616, då han af K. Gustaf Adolf återfick en stom, hvilken af en ryttare med dess ryttmästares tillstånd var honom fråntagen. Han lefde ännu 1641. Hans dotter Elisabeth var g. m. Andr. Syn-therus, past. i Åsled.

Vid Skara gymnasii stiftelse 1642 blef Göteneds pastorat anslaget till prebende åt förste teol. lektorn mag. Andr. Omoenius, och hafva hans efterträdare varit kyrkoherdar härstädes intill 1776. Se dessa. Sedermera hafva följande innehaft detta pastorat:

24. Dokt Anders Siberg 1771—94. Se förste teol. lektorerna.

25. Dokt Lars Frigell 1797—1804. Se förste teol. lektorerna.

26. Dokt. Carl Johan Knös 1806—28. Se domprostarne.27. Dokt. Jonas Kjellander 1828—38. Se domprostarne.

28. Dokt. Jonas Torin 1838—43. Se domprostarne.

29. Mag. Johan Källgren 1843—44. Se lektorerna i grekiska språket.

30. Dokt. Justus Collén 1848. Se lekt; i latinska språket.

Komministrar.

a) i Götened och Holmestad.

1. Andr. Joh. Syrtlherus var kommin. 1640, past. i Åsled 1657*).

2. Nicolaus Darelius 1658—72. Se kompast i Sandhem.

3. Petrus Romelius 1678**)—1702. Se past i K. Klefva.

4. Nils Helenius, son af hemmansegaren Nils Nilsson och Karin Nilsdotter, f. i Heldeg. Götened d. 8 mars 1666; stud. i Ups. 1695; prestv. 1701; kommin. s. å.; tilltr. 1702. Död 1739.

G. 1703 m. Cathrina Eneqvist^ d:r af gästgifvaren Nils E. i Enebacken. Barn: Nils, kommin. i Sjogerstad; Anders f. 1708, klockare i Skara, död 1774. Maria f. 1710, g. m. kyrkoh. Olof Holmin i Häggum. Gustaf f.

*) År 1652 antogs Jon. Ambemi till extra predikant i Holmestad. Se kommin. i Levened.

**) Jöns Brandelius, koramin. i Åsaka Sk. h., synes hafva biträdt med tjenstgöringen någon tid. Han säger nemligen 1677 att han uvarit 6 år kommin. i Åsaka, utom det han varit kommin. i Götened." Se past. i Acklinga.1712, frälsekamrerare. Magdalena f. 1715, g. m. efterträdaren. Christina f. 1717, g. m. gästgifvaren Nils Fagerlind. Greta f. 1723, g. m. en inspektor.

5. Johan Cleander, son af kyrkoh. Bengt C. i Bel-lefors, född derst. d. 6 jan. 1703; blef stud. i Ups. 1724; prestv. 1733 till huspred. hos öfversté-löjtn. J. A. Hård på Skehiningsfors; v. kommin. i Daretorp 1737; kommin. här 1739; tilltr. 1741. År 1745 anmäldes, "att C. på Enebackens gästgifvaregård först tagit för mycket till lifs af starka drycker, och sedan låtit sig af tvänne officerare öfvertala, att med pistolen i hand och puder i peruken resa till Mariedal och för endera af dem fria." Han suspenderades på 3 månader. "Straffet borde varit strängare, men C. har aldrig förut varit beryktad för dryckenskap och synes vara af ett enfaldigt sinnelag." Han förlorade 1750 genom vådeld hela sin egendom. Undergick past.-ex. 1757 och dog d. 23 apr. 1762.

G. m. Magdalena Helenius, företrädarens dotter. Barn: Nils, past. i Gökhem. En dotter, g. m. Olof i Mellomg. Kollstorp i Forsshem.

6. Clas Bjerchander 1764 — 87. Se past. i Gref-

bäck.

i. Nils Cleander 1787—1803. Se past. i Gökhem.

8. Mag. Nils Peter Norrman 1803 — 10. Se past. i Tunhem,

9:. Sven Söderrotfy son af Lars Månsson och Cathr. Andersdotter, f. i Göttorp i Husaby d. 26 okt. 1777; stud. i Ups. 1799; prestv. 1802 till huspred, hos öfversten grefve G. Lewenhaupt; v. past. i Grefbäck 1804, i Ransberg 1807; kommin. här 1809; tilltr. 1810. Död d. 21 juli 1811.

Gift 1809 m. Eva Holmin, d:r af spegelfabr. Jonas H. i Westerås.

10. Anders Erik Falk, son af gästgifvaren i Ene-backen Nils F. och Helena Chr. Fagerlind, född d. 22 febr. 1785; stud. i Ups. 1807, i Lund 1809; prestv. 1810;kommin. här 1812; tilltr. 1814; v. past. 1816. Död d. 23 febr. 1835.

Gift 1811 m. Maria Flohorg, d:r af landtbr. Anders Jonsson i Gökhem. Barn: Helena Maria, g. l:o mö kollega A. Holmstrand i Mariestad, 2:o m. kyrkoh. N. O. Falk i Börstig. Anna Charlotta, död og. 1839. Nils Anders, kommin. i Tengened. Math. Christina, död ung. Anton Emanuel, länsman i Skånings härad. Wilhelm August, länsman i Wadsbo. Laura Angelina, g. m. en Lundqvist på Johannelund.

11. Johan Peter Mebius 1837—52. Se past. i Lena.

12. Anders Herdenstam 1852—67. Se past. i Björsäter.

13. Carl Oskar Nordahl, son af prosten Johan Ulrik N. i Lena, född derst. d. 16 dec. 1812; stud. i Ups. 1835; prestv. i Göteborg 1837; kommin. i Norunga 1846; tilltr. 1847; dito i Wättlösa och Ledsjö 1853; tilltr. 1855; dito här 1866; tilltr. 1867; v. pastor s. å.

Gift 1847 med Carolina Augusta Olsson; fadr. talman i bondeståndet, R. W. O. Barn: Klas Ossian och Gertrud Amalia.

b) Kommin. i Ledsjö och Wättlösa.

1. Ingemundus Olavi blef prestv. i Skara S:t Mathise dag 1642 och har förmodligen vid samma tid, då Götened blef prebendepastorat, blifvit förordnad till andre komminister. År 1678 ämnade han fria till enkan i Lekåsa, och fick konsist. tillstånd att försöka sin lycka. Han dog gammal och utlefvad i början af maj 1680.

G. m. N N. Andersdotter. Barn: Olof, fadrens efterträdare. En dotter var Ingem. Petrsei moder (se nedan).

2. Olof Beckegren, den förres son, prestv. 1680 till sin faders efterträdare. Fick år 1683 halfva tilldelningsstommen att bo uppå, jemte 3 t:r säd. Undergick past.-ex. 1695 och var föreslagen till flera pastorater. Sedan han i 35 år under träget arbete betjenat Göteneds för-samling, nedlade han embetet 1715, med det vitsord, att han "med kristeligt nit detsamma utfört, och föregått siua åhörare så i lefverne som lärdom med goda exempel." Olof Beckegren dog 1725 och ligger begrafven på Ledsjö kyrkogård under en grafsten med följande inskrift:

Härunder hvilar sig en Man med embets vyrdnad,

Sannt nit om Christi hjord, med vacker lärdomsprydnad,

Bekant af karlek mot ähörarne hvaren,

Af gudlig vandels lof, herr Olof Beckegren,

Med Makan såtan sin, afvakta Herrans dag,

Då de lifskronan skön undfå af Guds behag.

Jonas Beckegren, prestv. i Lund 1716 till past.-adj. i Hvellinge var möjligen hans son.

3. Ingemund Petrceus, dotterson al den gamle kommin. Ingemund i Ledsjö; uppfostrades af sin morbroder, Olof Beckegren; blef stud. i Lund 1709; prestv. 1715 och s. å. kommin. i Ledsjö, sedan morbrodern nedlagt embetet. Död i början af 1724.

4. Anders Romelius, son af Petrus R., pastor i K. Klefva, f. i Götened 1681; stud. i Ups. 1708; blef prestv. 1714 till sin faders adjunkt och begärdes 1717 till dennes efterträdare; men blef då i stället skickad som v. pastor till Jung. Han hade 6 år varit utan tjenst, då han för sin faders skuld (som i 24 år troligen och väl varit kapellan) förordnades till kommin. i Ledsjö 1724. Död 70 år gammal d. 6 juni 1751.

G. m. Cathrina Svensdotter Höök, död 1748. Barnlös.

5. Jonas Andr. Landahl*), bondeson ifrån Landa i Algustorp, född 1714, blef stud. i Ups. 1739 och vikarierade i nedersta klassen af Skara skola s. å.; prestv. 1744 till adjunkt i Bellefors; dito i Tunhem 1748; kommin. här 1751; undergick past.-ex. 1753 och dog i frossan d. 10 juni 1758.

Gift 1752 m. Beata Breander, d:r af kyrkoh. Peter B. i Tunhem. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Anna Greta f. 1752, g. m. prosten A. Särnmark i Böne. Maria Helena, g. m. fändrik Krum. Cajsa Lisa f. 1757, död og. 1778. Per, bonde i Ledsjö.

*) Syskonbarn p& både fäderne och möderne med prosten Erik Landahl i Blidsberg.6. Gustaf Alenius, son af kommin. Lars A. i Säfvared, född derst. 1719; blef stud. i Ups. 1742 och prestv. 1751 till adj. i Åsled; sändes derifrån till Gökhem och slutligen 1758 till Götened att förestå nådåret för Lan-dahls enka; kommin. här 1759; past.-ex. 1764. Död d. 17 okt. 1771.

Gift 1760 m. företrädarens enka Beata' Breander. Barn: Hedvig f. 1764, gift l:o m. Sundberg, 2:o m. Lars Lundqvist, hemmansbrukare i Rackeby. Lars f. 1768, nämndeman i K. Klefva.

7. Jonas Karlberg 1773—92. Se past. i W. Klefva.

8. Mag. Per Carlberg 1793—1807. Se past. i Berg.

9. Sven Wallqvis.t, son af injölnaren Per Håkansson och Kerstin Svensdotter, f. i Hellum i Skarstad d. 17 sept. 1768; stud. i Ups. 1788; prestv. 1794 till adjunkt i Husaby; v. pastor 1800; kommin. här 1805; tilltr. 1807. Död d. 24 juni 1816.

G. m. Ebba Christ. Dahlgren, enka efter handelsman Apelqvist i Halmstad och tredje gången gift med inspektor Asp på Gyllenfors i Småland. Barn: Maria Christina, g. m. regem.-skrifvaren L. Ahgren.

10. Sven Adam Swartz 1819—29. Sc kommin. i Fredsberg.

11. Carl Johan Carlberg 1829—55. Se past. i Lyrestad.

12. Carl Oskar Nordahl 1855—67. Se kommin. i Götened och Holmestad.

13. Joh. Abrah. Hoof\ son af kommin. Anders H. i Särestad, född derst. d. 18 apr. 1813; blef stud. i Ups. 1835; prestv. 1848; tredje pred. i Warnhem 1861; tilltr. 1862; kommin. här 1866; tilltr, 1867. Död d. 17 sept. 1869, efter svår och långvarig sjukdom.

Gift 1862 med Amata Christ. Engberg, dotter af orgelnisten Severin E. i Fjärås af Göteborgs stift. Barnlös.

Denna tjenst tillsättes icke vidare, emedan pastoratet kommer att upphöra att vara prebende.

I Skara 18t FORSSHEM.

Kyrkoherdar.

1. Ericus, plebanus eller curatus in Widhem 1290.

2. Stenulfus, curatus in Fullösa 1290.

3. Petrus de Husaby kallas, troligen orätt, pastor i Forsshem innan han blef biskop 1322.

4. Lars var pastor 1544.

5. Nicolaus Jonce*) var pastor 1557, erlade 1571 till Elfsborgs lösen lod silfver och 33£ rdr i penningar. Lefde ännu 1582, då biskop Jakob hos honom visiterade. Uti ett gammalt inventarium af 1629 säges, att han var "en

karg man och haft många olydiga barn, de honom till stor fattigdom bragte."

6. Jonas var past. 1587 och underskref Upsala mötes beslut 1593.

7. Johannes Jonce, den förres son, var, enligt anteckningar i en gammal dombok, pastor i Forsshem 1620 och dog 1654. Hans dotter Kerstin var g. m. efterträdaren.

8. 'Andr. Magni Bragnelius, f. i Bragnum af Lekåsa pastorat 1604; int, i Skara sk. 1616 och studerade der till 1633, då han blef prest; huspred. på Wägestorp i 7 år, på Bronäs 2 år och på Hönsäter hos fru Stake 9 år. "Som hela församlingen i Forsshem, både adel och oadel, enhälligt begärt att bägge deras lärare, hr Olavus Johannis och hr Andr. Magni, måtte der försörjde blifva, den ene som kyrkoherde och den andre som komminister, men med nästan samma lön, så blef år 1655 lott dem emellan kastad, då hr Anders tillföll pastoratet med dis-

*) Rhyzelfus uppgifver 2:ne med namnet Nicolatis efter hvarandra, men de kunna ej åtskiljas. t FORSSHEM.

Kyrkoherdar.

1. Ericus, plebanus eller curatus in Widhem 1290.

2. Stenulfus, curatus in Fullösa 1290.

3. Petrus de Husaby kallas, troligen orätt, pastor i Forsshem innan han blef biskop 1322.

4. Lars var pastor 1544.

5. Nicolaus Jonce*) var pastor 1557, erlade 1571 till Elfsborgs lösen lod silfver och 33£ rdr i penningar. Lefde ännu 1582, då biskop Jakob hos honom visiterade. Uti ett gammalt inventarium af 1629 säges, att han var "en
karg man och haft många olydiga barn, de honom till stor fattigdom bragte."

6. Jonas var past. 1587 och underskref Upsala mötes beslut 1593.

7. Johannes Jonce, den förres son, var, enligt anteckningar i en gammal dombok, pastor i Forsshem 1620 och dog 1654. Hans dotter Kerstin var g. m. efterträdaren.

8. 'Andr. Magni Bragnelius, f. i Bragnum af Lekåsa pastorat 1604; int, i Skara sk. 1616 och studerade der till 1633, då han blef prest; huspred. på Wägestorp i 7 år, på Bronäs 2 år och på Hönsäter hos fru Stake 9 år. "Som hela församlingen i Forsshem, både adel och oadel, enhälligt begärt att bägge deras lärare, hr Olavus Johannis och hr Andr. Magni, måtte der försörjde blifva, den ene som kyrkoherde och den andre som komminister, men med nästan samma lön, så blef år 1655 lott dem emellan kastad, då hr Anders tillföll pastoratet med dis-

*) Rhyzelfus uppgifver 2:ne med namnet Nicolatis efter hvarandra, men de kunna ej åtskiljas.pensation om gudstjensten, uppbörden af alla socknarne (utom Wedum), prestgården och halfva tilldelningsstommen samt byggnadshjelp och dagsverken af hela församlingen." Han bodde i 10 år uti Bäckg. Fullösa. Död d. 4 juli 1665. Nådåret efter honom uppehölls af Joh. Stefani.

Gift 1645 m. företrädarens dotter Kerstin. Barnen voro en son och 7 döttrar. Signild, död 1716, 70 år gammal.

9. Lars Hval, son af kyrkoh. Laur. Brunhemius i Hvalstad; stud. i Ups. 1650; prestv. 1660 till huspred. på Hellekis och blef på riksrådet frih. Gustaf Posses rekommendation utnämnd till pastor i Forsshem 1666. Död d. 16 febr. 1685. — Konsist. intygade, att "hr Lars var en vacker och berömlig prestman, och kyrkoherde jem-väl af vackra meriter. Bebyggde väl en nedruten prest-gård, och då han genom eldsvåda förlorat all sin egendom, uppbyggde lian den åter." x\tt han höll god ordning i sin församling vill synas af ett sockenstämmobeslut 1667, hvaruti han belagt kortspelande gossar med stockstraff i 4 dagar och 4 nätter.

Gift m. Kerstin Hasselgren, d:r af kyrkoh. Jonas Hastadius i Hassled. Barn: Jonas, död som student. Gustaf, kommin. i Sventorp. Lars, past. i Wing, W. h. Johan. Bengt, int. i Skara sk. 1695. Jakob, länsman 1715. Maria, g. m. länsman Joh. Hinnerberg i Kinne härad.

10. Joh. Andr. Rhyselius, född år 1646 i St. Ryd i Timmelheds pastorat; stud. i Ups. 1677; fick ven. conc. hos frih. G. Fleetwood 1679 och blef prestv. till hans huspred. 1681. På Forsshems församlings enhälliga kallelse

utnämndes han till kyrkoherde 1685, "och får genast investieras, om han kan åsämjas med enkan." Ar 1705 hade han det missödet att blifva suspenderad, emedan han, bedragen af falska betyg, vigt en man, som var gift förut. Annars kan man af hans räkenskaper och protokoller sluta, att han varit en både nitisk och ordentligman. Respondens vid prestm. 1689. Död d. 28 febr.

1709.

Gift m. företrädarens enka Kerstin Hasselgren.

11. Mag. Andr. Rydhenius, son af prosten Andreas Ro i Flo, född derst. d. 6 dec. 1673; blef stud. i Ups'. 1693; magister 1700 och prestv. 1701 till fadrens adjunkt. Domkyrkosyssloman i Skara 1707; befordrades till kyrkoh. i Forshem 1710, mot församlingens vilja, och hade der i början många svårigheter att öfvervinna, många oordningar att afskaffa. Då biskop Svedberg efter branden på Brunsbo begärde att församlingen skulle köra honom en stock på matlaget, svarades "att de gerna skulle gifva honom två, om han ville hjelpa dem af med den stocken, som han gifvit dem." R. presiderade på prestm. 1728; blef prost s. å. I anseende till sin höga ålderdom fick han tjenstfrihet 1755, med bibehållande af halfva lönen. Dog 84 år gammal d. 8 juli 1758. — "Rydhenius ansågs snål och var ej älskad af församlingen." En gång, då han reste till Fullösa kyrka, erinrade han sig, att han af ägaren till hemmanet Ullstorp, som ligger vid vägen, ej fått qvicktionde på flera år. Han gick derföre in, träffade hustrun och gjorde sitt kraf. Gumman bad k. Far följa med åt ladugården, der hon visade honom några stora grisar och bad honom välja. R. gick in. Gumman slog igen dörren och tillbommade. R. måste blifva qvar och göra messfall i Fullösa.

Gift 1707 m. Christina Rhodin, död 1773, d:r af kyrkoh. Lars R. i Lyrestad. Hon var ett fruntimmer af sällsynta egenskaper, klok och husbållsaktig, men tillika hjelpsam. Lemnade biskop Forssenius ett godt understöd, medan han genomgick sin akademiska kurs. Barn: Margareta, f. 1708, g. m. l:o Thore Odhelius, 2:o Nils Syn-nerberg, pastorer i Åsled. Maria, f. 1710, död 1792, g. m. biskop And. Forssenius i Skara. Elisabeth f. 1712, g. m. Andr. Synnerberg, past. i Ransberg. Andreas, f. 1716 död 1726, föräldrarnes glädje och. hopp. "Han var såsom Jonae kurbits." Magdalena Christina f. 1724, g. m. efterträdaren.12. Mag. Sven Holmblad, son af torparen Lars Nilsson och Brita Svensdotter, f. i Stångås i Eriksberg d. 29 dec. 1715; blef stud. i Ups. 1739, i Lund 1750; magister i Lund 1751; prestv. 1744 till huspred. hos krigsrådet grefve S. Creutz på Appelnäs; adjunkt i Forsshem 1752; v. pastor 1753; kyrkoh. derst. med enhällig kallelse 1755; utnämndes till prost 1769 och predikade vid prestm. 1773. Död d. 16 juli 1777. — Han var en hederlig, ordentlig och driftig embetsman.

Gift l:o 1755 m. företrädarens dotter Magd. Christ. Rydhenius, död 1771; 2:o m. Sara Garp, f. 1718 död 1794, enka efter tullnären Jon. Forssenius i Hjo. Barn: Christ. Brita, f. 1756 död 1793, g. m. kyrkoh. Fredr. Garp i Söderby af Ärkestiftet. Margareta f. 1760, g. m. kyrkoh. Er. Wadell härstädes. Lars f. 1762, kammarråd. Maria Elis. f. 1763, g. m. prosten D. Norén i Husaby.

13. Mag. Erik Afzelius 1779 — 91. Se past. i Mariestad.

14. Jöns Svenander, son af bonden Jon Månsson * Hulan, Sventorps socken, född d. 1 jan. 1727; började på sin farbroders, kommin. Magnelii, tillstyrkan studera i Skara 1739; reste till Upsala 1750; blef prestv. 1755 till farbrodrens adjunkt och tjenstgjorde Sedan på flera ställen; kommin. i Forsshem 1763; past.-ex. 1773; kyrkoh. här genom enhällig kallelse 1790; tilltr. 1791. Död d. 2 febr. 1794. — Han hade en jemn och stadig helsa, förrättade sitt embete med trohet, varsamhet och nit, och saknades af Forsshems församling såsom en from och redlig man.

Gift 1763 m. Anna Märta Landin, död 1787, d:r af kyrkoh. Peter L. i Hjälstad. Barn: Sara Greta f. 1766, g. m. prosten P. G. Stenberg i Leksberg. Magdalena f. 1767, g. m. kommin. P. Ekengren på Thorsö. Beata f. 1767, g. l:o m. kommin. P. Ekzell i Ullervad, 2:o m. kommin. L. Lavén i Berg. Per f. 1769, kommin. i Fägred. Caj sa f. 1771, g. m. prosten Z. Tidblom i Wäring. Christiana f. 1773, ogift. Johan f. 1775, past. i Warola. Eva f. 1777, ogift.15. Mag. Nils Smedberg, son af frälseinspektoren på Ymsjöholra Mathias S. och Sigrid Östman, född på hemmanet Ang i Hassled d. 30 apr. 1735. Han visade tidiga anlag för studier, sändes 1743 till Skara skola, blef

1748 upptagen i sin morbroders prosten N. Östmans hus i Löderup nära Ystad och bemöttes af honom med faderlig godhet; stud. i Lund 1751; fil. kand. 1756, men stannade qvar vid akademien till 1759 såsom lärare för en ung Pahncreutz; antog derefter kondition hos öfverdi-rektör Neuman på Jäders bruk i Westmanland; blef magister 1760 och prestv. s. å. i Stockholm till past.-adj. i Lidköping, hvarmed han fortfor till 1767*); förordnades till v. past. på Thorsö 1768 under prosten Kullmans höga ålderdom; blef kyrkoh. derst. efter enhällig kallelse 1773; tilltr. 1775; prost 1786; oppon. vid prestm. 1787; v. prseses 1794; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1795. En mattande nerfleber slutade hans berömliga lefnad d. 3 aug. 1797. — Prosten Smedberg var en nitisk lärare; en af sin tids. bäst begåfvade skalder och andeliga vältalare; hade ock en god språkkunskap och fick emottaga besök af flera utmärkta lärda från aflägsna orter. Han uppfördes på förslag till åtskilliga af stiftets största pastorater och var ledamot i flera lärda och vittra samfund. Han var liten till vexten, med eldig och genomträngande blick; förde ett dietiskt lefnadssätt och sysselsatte sig på lediga stunder med fina snickare- och svarfvare-arbeten, hvari han var mycket skicklig.

Gift 1775 m. Maria Chr. Gyllenhaal, f. 1746 död 1808, d:r af kornetten Georg Rudolf G. och C. H. Bjer-man. Barn: Hedvig Cathr. f. 1778, g. m. postmäst. B. Risberg i Skara. Carl Axel, f. 1781 död og. 1802. Maria Helena f. 1783, g. m. handl. And. Dahlgren i Halmstad.

Skrifter: Samlade Skaldestycken. Skara 1802. — Christina Tanke-språk för hvar dag i året. Sthm 1787. — Öfver det tilltänkta Konungamordet i Polen 1771. Sthm 1772. - Han har ock öfversatt, tillökt och förbättrat Svenska psalmboken och efterlcmnat flera dels tryckta dels otryckta likpredikningar, tal och skaldestycken**).

*) Han skildes från Lidköping i anledning af en ordvexling med prosten Victorin.

**) Smedbergs biografi läses i Skara Stiftstidn. 1797 och 1806.16. Mag. Lars Alenius, son af kyrkoh. Peter Å. i Säfvared, f. i Synnerby d. 6 febr. 1746; blef stud. i Ups. 1765; magister 1770; prestv. i Stockholm 1771 till huspred. hos fältmarskalken frih. Marchs v. Wiirtemberg; kommin. i Säfvared 1774; dito i Undenäs 1789; tilltr. 1790; utn. till kyrkoh. i Forsshem 1798, < men dog före tillträdet d. 3 nov. s. å. — Han är den förste af sitt stånd här i stiftet, som "cederat bonis."

Gift 1774 m. Hedvig Wennergren, död 1799, d:r af prosten Johan W. i Levened. Barn: Jan Peter Alén f. 1775, postmästare i Lidköping. Erik Gustaf Alén f. 1778, kom i guldsmedslära. Jakob f. 1780, kom på bruk. Brita Christ. f. 1784, g. m. kommin. C. Fagrell i Larf. 7ed-vig Mar gr, f. 1792, ogift, vitter.

17. E~ik Wadell, son af nämndemannen Lars Eriksson och Annika Wadelius, f. i Skatteg. Björsäter d. 10 dec. 1751; blef stud. i Ups. 1772 och prestv. 1779 till huspred. hos generalskan A. H. Sjöblad; past.-ex. 1782; e. o. pred. vid artilleriet i Stockholm s. å.; kommenderad till Waxholm och Fredriksborg 1789, till Finland 1790; pred. vid Djurgårdens helsobrunn 1794; kyrkoh. i Forsshem 1799; tilltr. 1801; död d. 25 okt. 1811. — "Han var mindre älskad."

Gift 1801 m. prosten Sven Holmblads dotter Margareta, död 1833. Barnlös.

18. Gabriel Lagerroth, son af Sven Andersson och Annika Jönsdotter, f. i Kinneved d. 17 juni 1758; blef stud. i Ups. 1779; prestv. 1782 till past.-adj. i Åsarp; huspred. hos kapten Th. Lilliehöök på Tissås 1783; adj. i Larf 1786; kommin. i Forsshem genom enhällig kallelse 1790; tilltr. 1791; v. past. 1797; past.-ex. 1805; kyrkoh. här 1812; tilltr. 1813; prost 1817. Död d. 26 nov. 1826. — "Lika vördad för ett ädelt hjerta som oskrvm-tadt nit i embetet."

Gift 1791 m. Ulrika Hallheck, död 1837, d:r af prosten Magnus H. i Ransberg. Barnlös.

19. Johan Stalin, son af Joh. Svensson och Ingrid Thomasdotter, f. i Fröjered d, 5 aug. 1770; blef stud. iUps. 1791; prestv. 1796; kommin. i Forsshem 1813; var respond. vid prestm. 1816; tog en hedrande past.-ex. 1824 och blef kyrkoh. här med enhällig kallelse 1829; prost 1830. Död hos sin måg i Härlunda d. 31 dec. 1852. — En nykter, tarflig och ordningsälskande man.

Gift 1813 m. *Helena Sigrid Gjers*, död 1830, d:r af kommin. Peter G. i Fristad. Barn: *Johanna Christ.*, f. 1814

död 1830. *Sofia*, f. 1816 död 1827. *Fredrika Charlotta* f. 1819, g. m. kommin. S. Kylander i Härlunda. *Lovisa Ulrika*, f. 1821 död ogift 1847.

20. *Nils Adam Elfman*, son af hofrättskommissarien Erik E. och U. A. Lithborg, f. i Häggum d. 20 sept. 1793; blef stud. i Ups. 1814; prestv. 1817; kommin. i Fägred 1832; tilltr. 1833; past.-ex. 1852; kyrkoh. här 1855; tilltr. 1856. Död d. 20 jan. 1862. — En ovanligt korpulent man, som på sednare åren icke kunde befatta sig med sitt embete.

Gift 1850 m. *Mathilda Elis. Brodén*, d:r af fanjunk. Esaias B. och M. E. Svartz. Barnlös.

21. *Anders Timberg*, son af bonden Nils Andersson och Maria Andersdotter, född i Segerstad d. 17 juli 1812; blef stud. i Ups. 1833; prestv. 1838; andre kateket vid Maria Magd. förs. i Stockholm s. å.; förste dito 1839; kommin. i Dala 1850; tilltr. 1851; past.-ex. s. å.; kyrkoh. här 1862; tilltr. 1864.

Gift 1851 med *Sofia Dor. Kullberg*, dotter af kontr.-prosten Olof K. i Wäring. Barn: *Nils Olof. Anders Gustaf. Emilia Sofia. Karl Georg.*

Komministrar.

1. *Olaus Johannis*, prestv. 1628, hade länge varit kommin. i Forsshem, då det efter kyrkoh. Joh. Jonae död 1655 uti konsist. genom lottning bestämdes, att hr Olofskulle fortfara att vara komminister, med pastoralierna af Wedum, 4 tunnor af vederlagen och halfva stommen. Han dog 1674 och efterlemnade enka. Sonen Jakob int. i Skara sk. 1676.

2. CaroL Jonas Kempe 1676—1704. Se past. vid Skara hospital.

3. Haqvinus Forssenius9 son af bonden Anders As-mundsson i Forsshall i Flo och hans hustru Cecilia Olofsdotter född d. 12 jan. 1668; int i Skara sk. 1680, der han njöt understöd af sin broder Anders (fader till prosten Forssenius i Tunhem); blef stud. i Lund 1695 med tillstånd att "äta på kommunitetet"; prestv. 1700 till adj. hos prosten Fegrseus i Horn och kommin. här 1704. Död nä^a 77 år gammal d. 28 dec. 1744.

Gift l:o 1704 m. Märta Tengman, död 1705, d:r af fogden Joh. Gunnarsson; 2:o 1706 m. Helena Ormenius, d:r af kyrkoh. Jonas O. i Rackeby. Barn af sednare giftet: Anders, biskop i Skara. Märta, g. m. regem.-past Lars Silvenius. Jonas f. 1714, tullnär i Hjo.

4. Anders Marchander, son af kyrkoh. i Säfvared Jonas Bröms och Maria Marchander, f. i Synnerby d. 8 nov. 1714; blef stud. i Ups. 1734; prestv. 1739 till adj. i Forsshem; prest vid Wargerningsmanskapet under Skaraborgs regem. 1742 och kommin. i Forsshem genom hof-rättens dom 1746. Död d. 13 febr. 1753. — Han var en man af lika fast karakter som stark kroppsbyggnad. En granne af börd sökte frånkänna honom rättigheten att fiska vid egen strand. Då detta misslyckades, blef M. af sin vederpart och en likasinnad ståndsperson nattetid mor-diskt öfverfallen, hvarefter han med nedtryckt bröst lefde \ år. Bofvarne kunde ej aktioneras.

Gift 1752 m. Christina Odhelius, död 1794, d:r af kyrkoh. Thore O. i Åsled. Hon blef omgift m. salpet-sjud.-direktören N. Modin.

5. Lars Carlborg 1755 — 62. Se past i Stengårds-

hult.6. *Jöns Svenander* 1762—91. Se past. härofvan.

7. *Gabriel Lagerroth* 1791—1813. Se past härofvan.

8. *Johan Stalin* 1813—29. Se past. härofvan.

9. *Carl Gustaf Mellin*, son af prosten Carl Mellin i Säfvared, född derst. den 16 juli 1795; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1819; huspred. hos v. landshöfd. C. J. M. Ehrenborg på Råbäck 1821; kommin. här 1829.

Gift 1:o 1829 med *Eva Catr. Bergland*, dotter af kyrkoh. Peter B. i Medelplana; 2:o 1840 med Elis. Magd. Lindstedt; fadr. rådman i Lidköping. Barn i förra giftet: *Milda Catrina*. *Alma Elis*. *Sofia*, g. m. skolläraren Ekman i Gökhem. *Carl Gottlieb*, landtbrukare.

3. BJÖRSÄTER.

Kyrkoherdar.

1. *Håkan* var pastor 1544.

2. *Magnus Laurentii* 1557 och 1571.

3. *Ericus* var pastor 1587, då han af K. Johan III fick ett vederlagshemman under prestgården.

4. *Jonas Arvidi* underskref Upsala mötes beslut 1593. Han ligger begrafven på kyrkogården.

5. *Mauritius Laurentii* var pastor 1639 och dog 1658. Hos honom spisade en gång drottning Christina middag, och då kyrkoherden ej ville emottaga någon betalning, frågade hon, om det ej fanns något kronohemman inom församlingen, hvarmed hon kunde förbättra hans vederlag. Hr Maurits nämde då tvänne hemman i 6. *Jöns Svenander* 1762—91. Se past. härofvan.

7. *Gabriel Lagerroth* 1791—1813. Se past härofvan.

8. *Johan Stalin* 1813—29. Se past. härofvan.

9. *Carl Gustaf Mellin*, son af prosten Carl Mellin i Säfvared, född derst. den 16 juli 1795; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1819; huspred. hos v. landshöfd. C. J. M. Ehrenborg på Råbäck 1821; kommin. här 1829.

Gift 1:o 1829 med *Eva Catr. Bergland*, dotter af kyrkoh. Peter B. i Medelplana; 2:o 1840 med Elis. Magd. Lindstedt; fadr. rådman i Lidköping. Barn i förra giftet: *Milda Catrina*. *Alma Elis*. *Sofia*, g. m. skolläraren Ekman i Gökhem. *Carl Gottlieb*, landtbrukare.

3. BJÖRSÄTER.

Kyrkoherdar.

1. *Håkan* var pastor 1544.

2. *Magnus Laurentii* 1557 och 1571.

3. *Ericus* var pastor 1587, då han af K. Johan III fick ett vederlagshemman under prestgården.

4. *Jonas Arvidi* underskref Upsala mötes beslut 1593. Han ligger begrafven på kyrkogården.

5. *Mauritius Laurentii* var pastor 1639 och dog 1658. Hos honom spisade en gång drottning Christina middag, och då kyrkoherden ej ville emottaga någon betalning, frågade hon, om det ej fanns något kronohemman inom församlingen, hvarmed hon kunde förbättra hans vederlag. Hr Maurits nämde då tvänne hemman isäters by, Lilleg. och Huleg.; men anhöll att få dem såsom en nådegåfva åt sig och sina barn. Detta, beviljades, donationsbref utfärdades 1650 och dessa hemman ära ännu i den slägten.

Han var gift med en dotter af superintendenten Me-lartopseus i Mariestad. Barn: Elsa, f. 1640 död 1704, g. m. regementspastorn Pet. Lenberg, Emerentia f. 1632, g. l:o m. efterträdaren Ragv. Corylander, 2:o m. kommin. Peder Hall i Björsäter. En dotter, g. m. efterträdaren Laur. Bergius. Elisabet, g. m. hr Åke, kommin. i Christinehamn, och död 1669.

6. Bagvaldus Beronis Corylander,*) stud. i Ups. 1628, hade tjent i 29 år och 6 år varit v. pastor i Björsäter, då han 1658 begärdes till kyrkoherde derstädes. Sedan församlingen "alldeles relucterat" hr Håkan Tra-nander, delades lönen mellan hr Ragvald och hr Laur. Bergius 1659. Corylander dog 1668.

Gift m. företrädarens dotter Emerentia, som sedan fick kommin. Peder Hall härstädes. Sonen Salomon Björn, mönsterskrifvare vid Westg.-dals regem., dog i Wenersborg 1695.

7. Laur. Olavi Bergius, f. i Kärr**) af Höglunda socken, Warnhems gäld; stud. i Ups. 1645; hade tjent i 19 år och var kommin. i Björsäter, då han 1658 begärdes till kyrkoherde. Från 1659 har han haft en del af pastoratet till 1668, då han blef ensam pastor. Död 1670.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Mauritius. Barn: Petrus Björn, kommin. härstädes. Mauritz Björner, hä-radshöfding i Medelpad. . Dennes son, assessor E. J. Björner dog 1750. Jonas Björner, kapten-löjtnant, adl. Rid-derstorm 1690, synes äfven varit Bergii son.

8. Mag. Petrus Ekius, son af bonden Jöns Persson och Ingrid Jönsdotter,***) f. i Eks by af Timmelheds pa-

*) Efter Mauritii död utnämndes Haqv. Ben. Tranander till kyrkoherde, men blef af församlingen icke emottagen. Han förordnades då till krigsprest, blef past. i Fosie i Skåne 1659 och dog 1676,

**) Enligt Hammarin var han född i Wermland.

***) Hon var syster till kyrkoh. And. Reazander i Sunnersberg.storat d. 1 dec. 1626. Vid 14 års ålder kom han till sin morbroder i Arboga, blef intagen i skolan derstädes, men måste till en början genom sjungande och tiggande förskaffa sitt uppehälle. I brist på ljus betjenade han sig ofta af månskenet till lexornas öfverläsande, kunde dock för sina lärare bättre göra besked än alla hans medlärjungar. Blef stud. i Åbo 1649, der han genom konditionerande och ett Kongl. stipendium kunde uppehålla sig 6 år; disputerade publice fem gånger och blef magister 1655; konrektor vid Skara skola 1656; prestv. s. å.; rektor 1658; lektor i historien och poesien 1668; dito i latinska språket 1670; kyrkoh. i Björsäter 1671; tilltr. 1672; riksdagsman 1676 och 1682; praeses vid prestm. 1679. På ålderdomen fick han "en svår passion i senorna, som blefvo så sammandragna, att han på ett helt år icke förmådde upplyfta handen till hufvudet eller foten öfver tröskeln. När han lagt sig, kunde han ej utan hjelp stiga upp. Han predikade likväl, sittande". Slutligen fick han en olidlig värk i venstra foten, som öfvergick till kallbrand och slutade hans lif d. 30 juli 1699. — Från hans tid äro de äldsta kyrkoböcker, som visa att han varit en älskare och handhafvare af ordning och skick.

Gift l:o 1657 m. Annika Sundelius, död 1680, d:r af borgmästaren Christofer Andersson i Bogesund;*) 2:o 1681 m. Anna Kempe, död 1727, d:r af biskop Hans K. i Skara, enka efter prosten Helgonius i Sköfde. "Hon var i alla sina dagar en exemplarisk, gudfruktig och dygd-älskande matrona." Barn: Jo kan, fadrens efterträdare. Samuel, stud. i Ups. 1696, stupade i Polen såsom K. Stanislai drabant 1705. Anders, past.-adj., död i Belle-fors 1715. Christofer, notarie vid rådstugurätten i Christinehamn. Ingrid, g. m. Magn. Forsberg, past. i Brod-detorp. Lena, g. m. löjtnant Sam. Richter, som år 1688 begärde att få blifva prest.**) Anna, f. 1659 död 1700,

*) Adlersparrarnes stamfader.

**) Sam. Richter var född i Danmark 1658, hade varit en grefve Bjelke följaktig i K. Carl XII:s krig och fick till belöning Bo-let i Grefbäck, der han bodde till sin död 1730. Han var en klok man, kunnig i latin, hebreiska, ridkonst och medicin. Hans hästarg. ra. löjtn. Er. Ljung. Christina (at andra giftet) död 1719, g. m. borgmäst. P. Billinggren i Sköfde.

9. Johannes Ek, den förres son, £ i Skara d. 30 juli 1667; blef stud. i Lund 1686, der han fick "fri kost på K. kommunitetet;" parenterade öfver grefve Lindschöld 1690; orerade vid jubelfesten 1693; kallades s. å. till kommin. i Björsäter, lemnade akademien och blef prestv. 1694, hvarefter han straxt tillträdde; var respond. vid prestm. 1696 och 1704; erhöll K. Carl XILs fullmakt på Björsäters pastorat 1699 och tilltr. 1701. Död d. 6 febr. 1730. — Han var en nitisk och allvarsam man, hade en ogemen kroppsstyrka, men ett stilla och saktmodigt sinne. Han bibehöll och stadgade de goda inrättningar, fadren börjat, och ägde sina åhörares både vördnad och kärlek.

Gift 1701 m. Gunilda Chr. Rhodin, död 1750, d:r af prosten Anders R. i Sköfde. De hade tillsammans 16 barn, 11 söner och 5 döttrar, af hvilka 10 lefde vid fadrens död. Andreas f. 1703, dog som adjunkt i Örslösa 1736.

Annika f. 1706, g. m. efterträdaren. Cathrina f. 1707, g. m. kyrkoh. And. Laurell i Österplana. Petrus, past. i Medelplana. Johan f. 1711, död som student i Stockholm 1737. Han var den starkaste af alla Ekarne; bröt aldrig ut, men när det gällde, försvarade han sig mot 20 a 30 personer; kallades Westgöta Lejon. Samuel, f. 1712 död 1769, gårdsinspektor. Maria, f. 1713 död 1777, g. m. häradsskr. Pet. Hedberg. Magnus, past. i Stenstorp. Erik f. 1720, häradsskrifvare i Wadsbo, död 1772. Chrislofer 1 1722, död som gymnasist 1744.

troddes förstå mycket af hvad han sade till dem. Han hade en son Johan, som i Upsala stack ihjäl studenten L;impa från Arboga. Fadren tyckes hafva förutsett denna olycka och gaf sonen vid afre-san till Upsala denna förmaning: "memento injurias suscipere et insuper gratias agere." Man här ock berättat, huru fadren skriftligen förmanat sonen, att vakta sig, emedan den dagen stode honom en olycka före. Samma dag dråpet skedde, har fadren varit mycket orolig och slutligen om aftonen yppat, att sonen stuckit en karl ihjäl. När sonen under sin flykt kommit hem och hvilat några timmar, har fadren väckt honom med de orden: "nu har du endast 12 timmar, innan de som söka dig äro här; tag derföre denna häst, han skall bära dig in i Norge." Fadfens aning var riktig.10. Daniel Berglin9 son af kyrkoh. Andreas B. i Hool, född derst. 1693; blef stud. i Ups. 1715 och prestv. 1721 till past.-adj. i Lena; extrapred. i Asaka Sk. h. 1727; var inkallad till past.-ex. 1730, men befanns så svag i sina studier, att "konsist. ej vågar rekommendera honom till något pastorat;" blef likväl s. å. utnämnd till kyrkoh. i Björsäter, sedan han skriftligen förbundit sig att taga till äkta företrädarens äldsta dotter, tilltr. 1731. Död d. 1 sept. 1749.

Gift l:o 1731 m. Annika Ek, död 1746; 2:o 1748 m. Lena Trana, död 1773, d:r af kyrkoh. Peter T. i K. Klefva. Hon blef omgift m. fändr. Gunnar Kempe på Halfara. Barn: Anders f. 1731, frälsefogde. Johan f. 1733, häradsskrifvare i Wadsbo, död 1803. Lars f. 1736, länsman i Westmanland. Olof f. 1740, länsman, död 1772. Anna f. 1741, ogift. Daniel f. 1743, sergeant, död 1772. Margareta f. 1748, g. m. borgaren Pet. Kullgren i Lidköping.

11. Mag. Johan Östman, son af landsgevaldigern Bryngel Ö. och Ingegerd Urs. Behmer, f. på Thorstorp i Fredsberg 1714; blef stud. i Ups. 1731; magister 1740 och prestv. 1743 till past.-adj. i Sandhem; huspred. hos friherrinnan v. Duben på Grimstorp 1745; bat.-pred. vid Skarab. regem. 1747; regem.-pastor 1749; kyrkoh. här. 1750; tilltr. 1751; prost 1762. Död 81 år gammal d. 28 nov. 1795. — Han hade ovanlig embetsdrift och uträttade mycket godt i sin församling. Begge kyrkorna blefvo under hans tid ombyggda. Många hinder reste sig deremot, men han öfvervann dem alla. Ligger begrafven i Lugnås.

Gift l:o m. Sofia Regina Paulin, död 1753, d:r af handl. Jakob P. i Mariestad; 2:o 1754 m. Johanna Kem-pe% död 1810, d:r af kyrkoh. Lars K. i Norunga. Barn: Cathrina Sofia f. 1754, g. m. lektor L. Frigell i -Skara.

12. Sven Thorssänder, son af Anders Nilsson och Cathr. Larsdotter, f. på Thorsö d. 11 mars 1754; blef stud. i Ups. 1779; prestv. 1780 till huspred. hos hofjun-karen Buhre; e. o. bat.-pred. vid Flottans eskader i Stock-holm 1783; garnisonspred, på Dalarön 1784; bevistade Finska kriget 1789—90 och blef tillfångatagen vid reträtten i Wiborgska viken; återkom ur fångenskapen efter slutad fred 1790; blef skolmästare vid Skeppsholms församling 1792; kyrkoh. här 1797; prost 1802. Han var flera år rörd af slag och oförmögen att tjenstgöra. Död d. 1 apr. 1825.

Gift 1797 m. Eleon. Marg. öl-menström, d:r af bryggaren Nils ö. i Stockholm. Barn: Nils August f. 1806, landtbrukare, död 1856.

13. Mag. Scen Otterborg, son af arrendatorn Lars Svensson och Lena Persdotter, f. i Otterstad den 9 aug. 1781; blef stud. i Ups. 1801; magister 1806; prestv. 1807 till huspred. hos öfverstinnan Haij; fångpred. i Wenersborg 1809; lasarettspred. 1810; past.-ex. s. å.; teoh kand. 1811; presiderade i Ups. s. å.; kommin. i Härened 1813; kyrkoh. här 1827; prost 1832; oppon. vid prestm. 1833; kontr.-prost öfver Kinna kontr. 1840; nedlade denna befattning 1858; jubelmagister 1857. Död d. 21 apr. 1865.

— Han var en aktningsvärd man, varm nykterhetsvän, mycket musikalisk. '

Gift 1814 m. Maria Chr. Forssenius, död 1848, d:r af sekret. Anders F. och A. B. Dittmer. Barn: Anders Lorens

f. 1814, bruksinspektör. Carl Gustaf f. 1816, bruksinspektör. Johan Ulr. Sebastian f. 1818, landtbrukare. Carolina, ogift. Thilda, g. m. kommin. N. A. Falk i Tengened.

Skrifter: De litteraria puerorum institutione, diss. p. I. II. Ups. 1811.

— Flera brochurer i moral, catechet. och hoinil. ämnen.

14. Anders Herdenstam, korporalsson ifrån Wån-ga, född d. 1 okt. 1803; blef stud. i Ups. 1820; prestv. 1827 till huspred. hos grefve G. Piper på Mariedal; v. pastor i Winköl 1834; kommin. i Husaby 1841; dito i Götened 1852; tilltr. 1853; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1865; tilltr. 1867.

Gift 1834 med Sofia Marg. Warlund f. 1807; fadr. frälsekamrerare. Barn: Emma Christina f. 1834. Pontus Gott fr. Vitalis f. 1838, löjtnant.Komministrar.

1. Sigvaldus Olavi blef härifrån kompastor i Berg 1641.

2. Laur. 01. Bergius 1641—68. Se pastorerne härofvan.

3. Peder Bened. Hall församdes år 1663 till rytt-mästaren Posse på Ribbingsfors att blifva dess hofpredi-kant; var prest i nedra Ullerud 1665; begärdes år 1670 till kyrkoh. i Björsäter, på det att hr Ragvaldi enka måtte blifva "försörjder"; men konsist. förordnade Petr. Ek till kyrkoherde och Peder Hall till komminister. Han dog d. 4 juli 1688.

G. m. Emerentia Mauritsdotter, Ragvald Corylanders enka. Hon undanbad sig nådår efter sin sednare man, "emedan denne ej haft mer än 2 t:r af pastor och intet boställe, utan bott på sin skattegård. Hon ser sig fördenskull ej kunna underhålla någon prest, och beder att icke blifva något nådår imponerat." Hon dog 1710. Sonen Bengt Hall, handlande i Wenersborg, död 1706.

4. Petrus Laur, Björn, son af kyrkoh. Laur. Ber-gius i Björsäter; blef stud. i Ups. 1672; prestv. 1679 till huspred. på Ek och krigsprest vid öfverste G. Ulfsparres regemente; nådårspred. i Grefbäck 1684; kommin. här 168&. Död 1689.

Han var gift och svåger med kyrkoh. Jon. Hseren-berg i Tun.

5. Laur. Ahr. Otter 1689—93. Se past. i Berg.

6. Johannes Ek 1693—1700. Se past. härofvan.

7. Petrus Luth 1700—1715. Se past. i Otterstad.

8. Andreas From, f. i Öttum 1678, finnes ej upptagen i någon studentmatrikel, men kallas student, då han blef examinerad 1711 "och befanns mycket qvick;" prestv. 1712 till adjunkt i Slöta; nåd.-pred. i Warnhem 1714; kommin. i Björsäter 1715. Död d. 8 dec. 1760.— Hanvar af ett fromt och stilla sinnelag, och lärer deraf fått sitt namn af biskop Svedberg.

Gift l:o m. *Maria Dalin* från Dala, f. 1669 död 1729. 2:o 1730 m. *Annika Elg*, död 1773, d:r af kommin. Jonas E. i Odensåker. Hade 8 barn, af hvilka följande nämnas: *Cathrina*, f. 1733 död 1796, g. m. Lars Persson i Trankärr. *Beata* f. 1738, g. m. målaren And. Hernström i Härened. *Sven* f. 1749, flyttade till Sjogerstad.

9. *Lars Flodstedt* 1761—79. Se past. i Lyrestad.

10. *Sven Wennerblad* 1779-1806. Se past. i Hvalstad.

11. Mag. *Sven Kempe* 1806—18. Se past. i Warola.

12. *Christofer v. Beetzen* 1818—27. Se kommin. i Warola.

13. *Olof Gustaf Holmin* 1827—44. Se past. i Åsaka, W. h.

14. *Anders Gust. Setterberg*, son af dragon-murmäst. Lars S. och Brita Håkansdotter, född i Björsäter d. 29 sept. 1794; blef stud. i Ups. 1814; prestv. 1818; kommin. i Grefbäck 1833; dito här 1843; tilltr. 1844. Död d. 17 aug.

1869.

Gift 1847 med *Amalia Rådberg*, fadr. sjökapten. Barnlös.

15. *Anders Bernh. Skårman*, son af prosten Anders S. i Undenäs, f. i Alingsås d. 10 juni 1821; blef stud. i Lund 1840 och i Ups. 1842; prestv. 1844; lärare vid Östads barnhus 1847; v. pastor i Undenäs 1852—58; kommin. i Böne 1858; dito här 1870.

Gift 1859 med *Anna Sofia Laur. Wennerbom*, d:r af kronofogde Johan Jakob W. och E. A. Mellin. Barn: *Anna Eleon. Maria, Agnes Sofia Elisabet, Amalia Wilhelmina*.

—i KÄLLBY.

Kyrkoherdar.

1. Asmundus, curatus 1290.

2. Magnus Pafhersson, kyrkoprest i Källby, har undertecknat ett säljebref 1415.

3. Lago Christiemi, prost i Kinda härad och kyrkoprest i Källby 1470 och 1478.

4. Jon• Torchilli, kyrkoprest i Källby, sålde sitt arf till Tidiche Jakobsson Munstark, flera hemman i olika härader 1485.

5. Haqvinus Jonce var past. 1544 och 1564.

5. Olavus Laurentii underskref riksdagsbeslutet om Elfsborgs lösen 1571.

7. Martinus var past. 1573.

8. Petrus Laurentii, past. 1587, underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 1598.

9. Andr. Ben. Brohius, f. i Broby, pastor här från 1599 till 1621. Han har upprättat den äldsta kyrkobok härstädes, men ingenting deruti antecknat, utan endast skrifvit några nästan oläsliga rader "med en stygg penna, förd af en tung o<5h darrande hand." Till Källby kyrka har han gifvit en bibel in folio. Ligger begrafven öster om kyrkan under en stenhäll utan påskrift.

10. Jonas Laur. Alebeckius från Alebäck i Säfvared, past. i Källby 1623, riksdagsman 1644. Död d. 15 juli 1669.

Han var gift mer än en gång. Enkan Elin Lars-dotter fick nådår till 1671. Hon var dotter af Laur. Svenonis, past. i Otterstad. Barn: Lars Kjellman, stud. i Ups. 1658. Jonas Kjellman, rådman i Stockholm. Margareta, g. l:o ra. domk.-sysslom. 01. Guthemius, 2:o i KÄLLBY.

Kyrkoherdar.

1. Asmundus, curatus 1290.

2. Magnus Pafhersson, kyrkoprest i Källby, har undertecknat ett säljebref 1415.

3. Lago Christiemi, prost i Kinda härad och kyrkoprest i Källby 1470 och 1478.

4. Jon• Torchilli, kyrkoprest i Källby, sålde sitt arf till Tidiche Jakobsson Munstark, flera hemman i olika härader 1485.

5. Haqvinus Jonce var past. 1544 och 1564.

5. Olavus Laurentii underskref riksdagsbeslutet om Elfsborgs lösen 1571.

7. Martinus var past. 1573.

8. Petrus Laurentii, past. 1587, underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 1598.

9. Andr. Ben. Brohius, f. i Broby, pastor här från 1599 till 1621. Han har upprättat den äldsta kyrkobok härstädes, men ingenting deruti antecknat, utan endast skrifvit några nästan oläsliga rader "med en stygg penna,

förd af en tung o<5h darrande hand." Till Källby kyrka har han gifvit en bibel in folio. Ligger begrafven öster om kyrkan under en stenhäll utan påskrift.

10. Jonas Laur. Alebeckius från Alebäck i Säfvared, past. i Källby 1623, riksdagsman 1644. Död d. 15 juli 1669.

Han var gift mer än en gång. Enkan Elin Lars-dotter fick nådår till 1671. Hon var dotter af Laur. Svenonis, past. i Otterstad. Barn: Lars Kjellman, stud. i Ups. 1658. Jonas Kjellman, rådman i Stockholm. Margareta, g. l:o ra. domk.-sysslom. 01. Guthemius, 2:om. Nic. Westorpius, past. i Kinneved. En dotter, g. m, kommin. 01. Halvardi härstädes.

11. Mag. Laur. Andr. Lanerius, f. i Ulsg.*) Gill-stad i Örslösa 1636; int. i Skara sk. 1647; reste till akad. i Rostock 1661, der han blef filos. kand. 1662; prestv. s. å.; hofpred. på Leckö s. å.; kyrkoh. här 1671; riksdagsman 1680; pred. vid prestm. 1681. Död i maj 1694. — Han höll i allmänhet god ordning i sin församling, men blef 1690 suspenderad, emedan han ej fullgjort den nya kyrkolagens bud angående ottesång, förhör, visitatio-ner rn. in. Han försökte väl att ursäkta sig, men konungen godkände konsist. åtgärd.

Gift 1663 m. Sidonia Persdotter Falk f. 1649, syster till kyrkoh. Anders F. i Hvalstad. Barn: Maria, g. m. kommin. Joh. Gaddelius i Husaby. Samuel, pastor i Medelplana. Gustaf borgare i Lidköping, Anders, int. i Skara sk. 1683.

12. Mag. Asmund Scarin 1696—1702. Se past. i Tunhem.

13. Petrus Undenius, son af kyrkoh. Erik U. i Un» denäs, född 1656; blef stud. i Åbo 1674 och i Ups. 1675; examinerades 1680 för att blifva prest, men befanns "im-maturus" och visades än på ett år till akademien; prestv. 1689, då han var "en man af mogen ålder och stadigt sinne, som länge varit vid akademien och alltid haft godt rykte om flit och skicklig lefnad;" past.-adj, i Undenäs 4 år; blef föreslagen till Råda pastorat 1692, "varande en ansenlig man, hvilken hafver auktoritet med sig"; pastor vid Westg.-dals regem. 1693; kyrkoh. i Källby 1701; tilltr, 1702; pred. vid prestm. 1707. Död d. 30 nov. 1725.

Gitt 1693 m, Annika Rydhelius, död 1733, d:r af prosten Johan R. i Wånga, enka efter kyrkoh. Fet. Rho-din i Råda. Barn: Cathrina, g. m. prosten Christ. Ryd-hell i Yllestad. Elisabeth, f. 1697 död 1781, g. m. kapten And. Rhodin. Peter, regem.-qvartermästare vid lif« regem., död 1741.

*) Namnet förmodligen tagen af lana, ull.14. Herman Grotte, son af major Erik G. och Cathr. Clodt, född d. 4 okt. 1686; blef stud. i Ups. 1707 och prestv. 1714 till adj. vid kronhuset i Göteborg; pastor vid Westg.-dals regem. 1717; kyrkoh. i Källby 1726 och blef af bisk. Svedberg installerad s. å. Död d. 21 mars 1732.

Gift m. Gunilda Rhodin, död 1732, d:r af kyrkoh. Peter R. i Råda, enka efter kyrkoh. Joh. Rydhenius i Hjerpås. Barn: Maria f. 1722, död og. 1752. Erik Peter f. 1724, stabskapten, död 1809.

15. Jakob Scherping, son af inspektören öfver Eke-bladska godsen Clas S*) och Ebba Detterberg, f. på Hökaberg i Särestad 1692; stud. i Ups. 1711; prestv. i Stockholm 1719; huspred. hos grefve Strömberg 3 år; kommin.-adj. vid S:t Olof 2 år; kollega vid S:t Clara skola 1724; kyrkoh. i Källby 1732; tilltr. 1733; blef på egen begäran utn. till prost 1736**), "för att med mera auktoritet kunna utföra presterskapets sak i kammarkollegium om vederlagen;" riksdagsman 1746; sökte att blifva teol. lektor 1751. Död d. 14 mars 1759. — Prosten Scherping var en lärd man och i synnerhet stor orientalist, men genom sitt oroliga och trätlystna sinne besvärade han mycket sina förmän i konsistorium. Ar 1738 fordrade han att blifva riksdagsman; "annars reser han ändock." Ar 1748 dömdes han till 30 daler smts böter och offentlig afbön, för vanvördiga tillmålen mot biskop Juslenius. Han var förordnad till v. preses vid prestm. s. å.; men blef derifrån entledigad, sedan han i bref till lektor Forssenius sagt "att, om prestmötet blir i år, vore det helt oanständigt att jag, såsom angifven och anklagad för en så grof missgerning, skulle uppträda i katedern och presidera "de

*) Denne hade förut varit militär, och då han i en drabbning blifvit illa sårad i några fingrar, har han tagit en knif och sjelf skurit af dem. Konungen, härom underrättad, har i anledning deraf gifvit honom namnet uSkärfingeru, hvilket han ändrade till Scherping.

**) Det säges att han blef prost för att derigenom förbindas till höflighet. Men vid fullmaktens undfående sade han: "andra blifva prostar för pengar, jag har blifvit det för slängar."justificatione." Jag måste ju först justifiera mig sjelf," Till af bönens fullgörande blef han 1749 af länsman af-hemtad; men medan denne var på Brunsbo för att anmäla hans ankomst, reste S. hem igen. Åter af lands-gevaldiger hemtad, erkände han slutligen "att han utan orsak begynt en oanständig rättegång mot biskop Jusle-nius och honom stämma låtit; derutöfver honom med vanvördiga och förklenliga tillmälen missfirmat" m. m. Då han år 1751 sökte teol. lektionen, yttrade lektor Forssenius: "prosten Scherping har genom sina arbeten visat, att han till denna sysslans förvaltande ej otjenligär; men alldenstund hans uppförande är allom bekant och hans trätosamhet honom redan hos alla rättsinniga förhatlig

o o

gjort, håller jag betänkligt vara, en så stridig ledamot i konsistorium att intaga."

Gift l:o 1722 m. Cathrina Litz, död 1732; 2:o 1733 in. Anna Ca t hr. Rydhenius, död 1801, d:r af kyrkoh. Johan R. i Hjerpås. Barnen voro 13. Clas Magnus, f. 1735, v. borgmästare i Lidköping, död 1802. Salonie f. 1739, dog på hospitalet. Elisabet f. 1740, g. m. efterträdaren Erland Gjöthberg. Christian f. 1752, student, besvärad af mjältsjuka, sköt ihjäl sin patron, major M. J. v. Bromsen på Fogelsjö och blef halshuggen nära Köping 1778*) Susanna9 ogift.

Skrifter: Capitula Patrum, ordspråk och serlereglor, öfvers. från Rabbinskan. Sthlm. 1737. — Collectio rerum cwriosarum, samling af reglor angående metaller, förgyllningar, perlor m. m. Sthm 173S. — Nyckeln till Förståndet, inledning till de 4 orientalspråken, hebr., chald., syr. och arab. Skara 1754. — Cobers kabinettspredikant, 100 predikningar, öfvers. med anmärkningar. Sthm 1738, 1740, 2 delar. — Åtskilliga tillfällighetsskrifter och visor pa hebreiska, grekiska, latin, tyska och svenska, tryckta dels i Sthm dels i Skara.

16. Mag. Erik Edberg, son af inspektören' öfver Koberg och Uplo Johan E. och Stina Schmidt, f. på Edsgärdet i Mellby 1711; blef stud. i Ups. 1731; magister 1743; prestv. 1744 till adj. i Sunnersberg; past.-ex.

*) Långt ifrån hat eller ovänskap ville den olycklige ynglingen, som var ledsen vid lifvet, förverka det genom mordet på en man, som han ansåg skicklig att ingå i evigheten. Muncktell, Westerås st. herdaminne.1748; kommin. derstädes genom enhällig kallelse 1749; kyrkoh. i Källby 1760. Död d. 22 okt. 1765.

Gift 1:o 1745 m. *Johanna Sundborg* död 1751, d:r af kyrkoh. Magnus S. i Sunnersberg; 2:o 1751 m. *Margareta Beronius*, död 1799, d:r af frälse-inspekt. Berndt B. på Stola. Hon blef omgift m. prosten Magnus Hallbeck i Ransberg. Barn: *Johan* f. 1746, pastor i Ryda. *Elisabet* f. 1748, g. 1:o m. kyrkoh. Joh. Björkdahl i Jung, 2:o m. mönsterskr. Ol. Brisman. *Berndt* f. 1752, tingsskrifvare. *Johanna Christina* f. 1760, g. m. prosten Joh. Bilmark i Warola.

17. Mag. *Johan Elfstedt*, son af Anders Persson och Lena Persdotter, f. i Elfkarleby i Upland d. 22 aug. 1733; blef stud. i Ups. 1754 och antog kondition på Hinsberg i Leksberg hos baron Falkenberg 1755 och på Säby hos öfverste Linroth 1756; magister 1758; prestv. 1759 till v. kommin. i Jakobs förs. i Stockholm; e. o. pred. vid artilleriet 1761; v. kommin. i Hedv. Eleon. förs. 1762; past.-ex. 1765; kyrkoh. i Källby 1766;En sägen är, att han köpte pastoratet för 5000 rdr, “den förste man vet i detta stift af slik frikostighet.“ tilltr. 1768; prost 1779; oppon. vid prestm. 1777 och v. præses 1787. Död d. 8 april 1789. — Prosten Elfstedt var lärd “och ville gerna visa det“; en verksam embetsman och lärare; hög och myndig, klok och nitisk hushållare, utmärkt skicklig landtbrukare, hvarföre han år 1775 förordnades till “öfverlandthushållare“. År 1776 hände honom det obehag, att han af advokaten Wahlberg blef på en söndag öfverfallen i sitt eget hus, och, deraf upprörd, i öfverilning kastade ut honom; hvarföre han fick plikta för sabbatsbrott. Konsist. beder honom “akta sig för dåliga “sällskaper.“

Gift 1764 m. *Juliana Elis. Ek*, d:r af regementsskrifvaren Magnus E. i Leksberg. Barn: *Helena Brita* f. 1768, g. m. lektor L. Brandelius. *Johan Magnus* f. 1770, andre kollega vid Mariestads skola, blef svagsint, död 1813. *Carl Magnus* f. 1775, kamrerare i collegium medicum, död 1850.

18. *Erland Gjöthberg*, son af frälse-insp. på Stensholm Carl G. och Christ. Lidholm, f. i Jönsg. Hangelösa d. 8 febr. 1745: blef stud. i Ups. 1765; prestv. 1770 till past.-adj. i Undenäs; kommin. i Källby 1775; tilltr. 1776; kyrkoh. här efter erhållen enhällig kallelse 1789; tilltr. 1791. Död af slag d. 16 juli 1798. — Han var en from och beskedlig man, fattig men munter och glad.

Gift 1:o 1775 m. *Hedda Eleon. Kellgren*, död 1793, d:r af prosten Jonas K. i Floby; 2:o 1795 m. *Elis. Catr. Scherping*, död 1814, d:r af prosten J. Scherping härstädes. Hon stiftade ett stipendium vid Skara skola. Barn: *Carl Jonas* f. 1778, bruksinspektör. *Christ. Elisab.* f. 1776, ogift. *Hedda Greta* f. 1779, g. m. länsman Neuman. *Johan Gustaf* f. 1781, länsman. *Erland* f. 1785, bruksbokhållare. *Eva Maria* f. 1789, g. m. kommin. G. Ruckman i Falköping.

19. *Adolf Roos*, son af rådman Bengt R. och Beata Adolfsdotter, f. i Ulricehamn d. 11 juli 1749; blef stud. i Ups. 1770; prestv. 1777 till huspred. hos v. presidenten Bergenschöld; e. o. bat.-pred. vid Enkedrottningens lifregem. s. å.; past.-ex. s. å.; pred. vid Enkhuset 1783; erhöll kyrkoherde-fullmakt 1787; pastor i Källby 1799; tilltr. 1801; prost 1802; hade vid biskopsvalet på Gottland de flesta rösterna, närmast dem som på förslaget uppfördes. Död hastigt en söndagsmorgon d. 22 okt. 1815. — Prosten Roos berömmes för “goda embetsgåfvor och sakrika predikningar.“ Genom att begära laga skifte ådrog han sig “outsläckligt hat;“ men detta har edermera blifvit förbytt till ett allmänt erkännande af skiftets värde och nödvändighet. — Han hade ett temligen betydligt bibliotek. Vid hans graf talade domprosten Olbers och afgaf vittnesbörd om hans “ädla hjerta, kunskaper och skicklighet.“

Gift 1:o 1784 m. *Barbro Chr. Qvarnström*, död 1793, d:r af Anders Qv., kamrerare i statskontoret. 2:o 1797 m. *Joh. Cathr. Wichman*, d:r af silkesfärgaren A. Wichman. Omgift med assessor Olde i Stockholm. Barn af förra giftet: *Maria Christina*, ogift.

Af trycket utgifvit 2:ne predikningar.

20. Mag. *Birger Knös*, son af lifdrabanten Per K. och M. E. Silfversvärd, f. på Glättestorp i Wånga d. 12 mars 1766; blef stud. i Ups. 1784 och i Lund 1788; magister 1790; prestv. 1791 till past.-adj. i Tengened; v. rektor vid Skara skola 1795; ordin. dito i Alingsås 1798; kyrkoh. här 1816; tilltr. 1818; prost 1819. Död d. 2 nov. 1822. — Han var en af stiftets utmärktaste skollärare på sin tid.

G. 1798 m. *Brita Joh. Silvius*, d:r af prosten Sebastian S. i Saleby. Barnlös. Hon gjorde en donation till fattiga skolbarn inom församlingen.

21. Mag. *Nils Ulrik Hårdh*, son af ryttmästaren Nils H. och U. E. Cederholm v. Schmalensée, f. i Myckleby d. 28 juni 1778; blef stud. i Lund 1795; magister 1802; prestv. 1803 till past.-adj. i Odensåker; past.-ex. 1821; kyrkoh. här 1825; prost 1832. På ålderdomen blef han sjuklig och rörd af slag; var äfven svårmodig och grubblande öfver sina affärer. Den 19 aug. 1849 hade han af den person, som vårdade honom, en stund blifvit lemnad ur sigte, gick ensam ut och återfanns liggande död i bäcken nedanför prestgården. Huru han omkommit kunde ej upplysas; men man antog, att det skett af våda. Hans grafvård, som enkan låtit uppsätta på Källby kyrkogård, blef af illasinnade personer bortförd och kastad i ån på det ställe, der prosten H. funnits död. Stenen hämtades sedan till Bölaholm. — Prosten H. har af egna medel bekostat uppförande af flera skolhus inom församlingen; inrättat sockenmagasiner och sockenbibliotek m. m.

Gift 1824 m. *Aug. Charl. Kunckel* d:r af löjtnant Carl Fredrik K. och A. S. Groth. Barnlös.

22. Mag. *Erik Eman. Wennerholm*, son af öfverauditören fil. dokt. Erik W. och A. Wichman, född i Göteborg d. 11 sept. 1801; blef stud. i Ups. 1820; fil. dokt. 1827; v. kollega i Wenersborg 1828; ordin, dito 1834; prestv. 1835; past.-ex. 1839; rektor i Alingsås 1845; tilltr.1846; orator vid prestm. 1847; kyrkoh. här 1850; tilltr. 1851; v. kontr.-prost 1866; ordin, dito 1867.

Gift 1847 med *Louise Helena Jonsson*; fadr. possessionat. Barnlös.

—

Komministrar.

1. *Laur. Andreæ*, prestv. 1630, var kommin. på 1640-talet.

2. *Petr. Andr. Alenius* var här någon tid kommin. och flyttade härifrån 1654 till Husaby. Se past derstädes.

3. *Olavus Halvardi*, prestv. 1637, var v. past. i Dala 1640, blef kommin. här 1654 och bodde på Stommen. Han var gift m. kyrkoh. Jon. Alebeckii dotter.

4. *Nicol. Westorpius* 1668—73. Se past. i Kinneved.

5. *Petrus Tugurin* 1673—85. Se past. i Husaby.

6. *Laur. Andr. Wallenius*, f. i Källby, blef konstituerad till kollega vid Skara skola 1659 och prestv. s. å. "Då fjerde klassen icke mer behöfdes", sattes han 1672 till tredje pred. och skollärare i Warnhem, med 12 t:rs lön och 1/4 hemman att bo uppå; sändes till Wenersborg 1670 att der blifva komminister; men blef ej emottagen, "emedan han hade så svagt målföre;" slutligen befordrades han till kommin. i Källby 1685, der han tillbragte några år "i fattigdom och uselhet;" hade intet boställe, utan bodde i L. Brunstorp. Död 1688.

Gift m. *Sidonia Todenius*, död 1698, d:r af kyrkoh. Andr. Beronis i Tådened. Son *Lars*, kommin. i Daretorp.

7. *Haqvinus Broberg* 1689—1714. Se past. i Häggum.8. *Andr. Andr. Tidström*, f. i Stenstorp; blef stud. i Lund 1709 och prestv. 1711 till adj. i Häggum; begärdes till pastor derst. 1713, men kunde, "såsom 2 års prest med ringa studier," icke komma i fråga, utan sattes i Brobergs ställe till kommin. här s. å.; blef år 1727 "för sina släta studier förbjuden att taga past.-ex."; admitterades dertill 1728, men befanns mycket svag; var sedan flera gånger föreslagen till pastorat, men utan framgång. Dog d. 24 apr. 1737, några och 50 år gammal.

Gift 1:o m. *Annika Schröder*, död 1732, stjufdotter till kyrkoh. N. Rydhelius i Häggum; 2:o 1735 m. *Helena Cajsa Franzich* från Ekholmen i Tådened. Hon blef omgift med bokhållaren Erik Frodlin i Helsingland. Son *Anders* f. 1736, var akad. murmästare i Greifswald.

9. *Andr. Gunn. Lyrholm*, soldatson ifrån Lyrestad, född 1688; blef stud. i Ups. 1713 och prestvigd 1720 till huspred. hos generalskan Stackelberg; skolmästare i Hofva 1721; kommin. i Källby 1737; erhöll derpå Kongl. Maj:ts stadfästelse 1738 och tilltr. s. å. Död 51 år gammal d. 16 febr. 1739.

Gift m. *Elisabet Scherping*, d:r af inspektor Clas S. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: *Carl Magnus*, brukspatron på Munkfors i Wermland. *Eva*, g. m. qvartermästaren Jesp. Unge. *Helena*, död og. 1782. *Clas*, f. 1732 död 1744.

10. *Toletus Gunn. Waldsten*, bondeson ifrån Björke, född 1700; blef stud. i Lund 1726 och prestv. 1734 till adj. i Medelplana; kommin. här 1739; tilltr. 1740; past.-ex. 1748. Död d. 15 maj 1769.

Gift 1740 m. företrädarens enka *Elis. Marg. Scherping*, död 1781.

11. *Sven Ekberg*, f. i Råda 1719; blef stud. i Lund 1742 och prestv. 1757 till past.-adj. i Otterstad; tjenstgjorde på flera ställen; kommin. i Källby 1769; tilltr. 1771. Död af lungsot d. 7 nov. 1774.

Gift m. *Elisabeth Kjellberg*, som dog i Skara 1807.

12. *Erland Gjöthberg* 1775—89. Se past. härofvan.13. *Anders Gustaf Fægersten*, son af regem.-skrifvaren Jakob F. och A. C. Lundin, f. i Acklinga d. 29 jan. 1762; blef stud. i Ups. 1783 och prestv. 1787 till huspred. hos

majoren frih. C. Lybecker; v. past. i Källby 1789; kommin. derst. genom enhällig kallelse 1790; tilltr. 1791; past.-ex. 1793; v. past. 1798. Död d. 14 nov. 1811. — En värdig och älskad lärare.

Gift 1793 m. *Beata Kjerner*, d:r af prosten Nils K. i Hassled. Barn: *Anna Maria* f. 1794, g. m. kommin. A. J. Neuman i Örslösa. *Beata Cathrina* f. 1795, g. m. rektor C. G. Lindberg i Nyköping, död 1846. *Helena Gustava* f. 1787, g. m. kommin. A. Tidner i Råda. *Nils Jakob*, f. 1798, possessionat, död 1862. *Greta Christina* f. 1800, död ogift 1864. *Sofia*, f. 1802 död ogift 1843. *Fredrika*, f. 1804 död ogift 1853. *Tullia Lovisa* f. 1807, gift 1:o 1830 m. handlanden H. C. Rosendahl i Alingsås, 2:o m. prosten C. Kjerner i Örslösa.

14. Mag. *Hans Jakob Edberg* 1812 -26. Se past. i Amnehärad.

15. *Erik Mellin* 1826—35. Se past. i K. Klefva.

16. *And. Magn. Hultberg* 1836—46. Se past. i Daretorp.

17. *Anders Peter Stenholm*, son af klockaren Arvid S. och Magd. Åkerberg, f. i Hendene d. 16 mars 1806; int. i Skara sk. 1817; stud. i Ups. 1825; prestv. 1832; v. rektor i Borås 1837; kollega derst. 1838; v. rektor 1843—47; kommin. i Källby 1846; tilltr. 1847. Död d. 6 dec. 1850. — En kunnig och redbar man. Han satte sitt boställe i godt skick.

Gift m. *Anna Cajsa Bäck*, död 1859. Barn: *Sofia Albertina*.

18. Mag. *Johan Frans Adolf Sundler* 1854—57. Se past. i Tun.

19. *Anders Gustaf Hallgren*, son af landtbrukaren Jakob H. och Elisabet Jonsdotter, f. i Böne d. 24 febr. 1815; blef stud. i Ups. 1839; prestv. i Stockholm 1840;kommin. i Björke 1848; dito i Böne 1853; tilltr. 1854; past-ex. s. å.; kommin. här 1857; tilltr. 1858.

Gift 1848 m. *Hilma Gustafva Lagergren*, d:r af prosten Per L. i Sunnersberg. Barn: *Selma, Alma* och *Hildur*.

—

5. HUSABY.

Kyrkoherdar.

1. *Johannes Hermanni,* curatus här utan tidsuppgift.

2. *Petrus de Hosaby,* curatus et canon. 1305. Biskop i Skara 1322.

3. *Olavus,* canon. i Skara 1320, curatus 1323.

4. *Gunnar Tynnesson,* curat. et canon. 1331. Biskop i Skara 1336.

5. *Wibrand,* prost i Husaby 1351.

6. *Nicolaus,* curat. et canon. 1363.

7. *Joh. Laurentii,* curat. et canon. 1433.

8. *Thorchil Magnusson,* kallas f. d. sockneprest i Husaby 1479.

9. *Laurentius* var pastor i Hoseby 1542, prost i Kinda härad 1551. Han höll visitation i kyrkorna på Dal 1542.

10. *Brynolfus Olavi* var past. 1554, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 12 lod silfver och 50 rdr i penningar. Lefde ännu 1573 och lär hafva dött v. p. 1580.

10. *Nicolaus Johannis* blef kyrkoh. i Husaby genom K. Johan III:s fullmakt 1580 och underskref Stockholms relig.-beslut 1582. Såsom en man af stort kommin. i Björke 1848; dito i Böne 1853; tilltr. 1854; past-ex. s. å.; kommin. här 1857; tilltr. 1858.

Gift 1848 m. *Hilma Gustafva Lagergren*, d:r af prosten Per L. i Sunnersberg. Barn: *Selma, Alma* och *Hildur*.

—

5. HUSABY.

Kyrkoherdar.

1. *Johannes Hermanni,* curatus här utan tidsuppgift.

2. *Petrus de Hosaby,* curatus et canon. 1305. Biskop i Skara 1322.

3. *Olavus,* canon. i Skara 1320, curatus 1323.

4. *Gunnar Tynnesson,* curat. et canon. 1331. Biskop i Skara 1336.

5. *Wibrand,* prost i Husaby 1351.

6. *Nicolaus,* curat. et canon. 1363.

7. *Joh. Laurentii,* curat. et canon. 1433.

8. *Thorchil Magnusson,* kallas f. d. socknepräst i Husaby 1479.

9. *Laurentius* var pastor i Hoseby 1542, prost i Kinda härad 1551. Han höll visitation i kyrkorna på Dal 1542.

10. *Brynolfus Olavi* var past. 1554, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 12 lod silfver och 50 rdr i penningar. Lefde ännu 1573 och lär hafva dött v. p. 1580.

10. *Nicolaus Johannis* blef kyrkoh. i Husaby genom K. Johan III:s fullmakt 1580 och underskref Stockholms relig.-beslut 1582. Såsom en man af stortanseende och mycken erfarenhet blef han af Skara stifts presterskap utsedd att öfvervara Ups. möte 1593; var länge prost och konsistorialis. Död d. 21 sept. 1616. — Han kallas "en lärd och myndig man." Under hans tid blef Husaby kyrka uppbränd af Danskarne och stod länge utan tak. Hr Nils skaffade henne till skänks af K. Carl IX en förgyld kalk och en korkåpa.Då Nic. Joh. vid Upsala möte begärde hjelp åt Husaby kyrka, tillfrågades han af öfverheten, om det var det stora Kongs Husaby i Westergötland? Svar: ja. Om det var samma Husaby, der de togo munken i haregarnet? Svar: ja. (Digelii dissert. de Husaby).

Gift m. *Anna Månsdotter Collin.* Sonen *Erasmus* blef fadrens efterträdare.

11. *Erasmus Kinnerus*, den förres son, f. i Husaby d. 25 jan. 1588; int. i Skara sk. 1595 och i Westerås sk. 1605, der han stannade i 7 år och en tid var "notaries scholæ." Blef stud. i Ups. 1613;Enligt en annan uppgift blef han stud. i Greifswald 1609 och var efter fadrens död erbjuden en professorsplats i Upsala, men på församlingens

enhälliga begäran stannade han qvar i Husaby. utgaf derst. en disputation 1614; prestv. 1613 till sin faders medhjelpare; kallades och utnämndes efter dennes död till kyrkoh. i Husaby 1617. Han var tillika prost öfver Kinne härad 1654, då grefve Magnus De la Gardie ville sätta hr Bero i Lidköping till generalprost öfver hela grefskapet. Likasom fadren var han en lärd och aktad man samt ledamot i Skara konsistorium. Död d. 14 juli 1662.

Gift 1618 m. *Helena Jonsdotter*. Barn: *Karin*, g. m. efterträdaren. *En dotter* g. m. kommin. Josef Falk härstädes.

12. *Petrus Andr. Alenius*, f. på hemmanet Ale i Broby socken af Källby pastorat; var först kommin. i Källby och bodde på sin fädernegård; blef sedan kommin. i Husaby 1654; fick år 1655 tillstånd att flytta in i prestgården för att hjelpa sin gamle svärfader att hålla ordning i församlingen, äfvensom att taga del i gårdens brukning. År 1657 bestämdes, att han såsom v. pastor skulle hafva halfva gället och halfva prestbolet samthalfva kapellanslönen. Efter svärfadrens död blef han ordin. pastor 1663. Död d. 8 okt. 1683. — Han var en ordentlig man och har inrättat den första kyrkobok för Ofva socken.

Gift 1:o m. företrädarens dotter *Karin*, död 1668; 2:o m. *Annika*, död 1683, d:r af kyrkoh. Andr. Petri i Hjerpås. Barnen voro 11. *Johan Alin*, kommin. i Börstig.En annan *Johan Alin* var 1682 preceptor på Tuna i Upland, hade begått lägersmål i Upsala och beskylldes af Petr. Tugurin 1684 att hafva förslösat sina yngre syskons medel. Han lärer dött som student. *Beata,* g. m. efterträdaren Haqv. Aling. *Anna Alenius*, död 1745, g. m. kyrkoh. Arv. Gradin i Wika i Westerås stift, var sannolikt äfven hans dotter.

13. *Petrus Petri Tugurin*, f. 1635, stud. i Ups. 1666; erhöll ven. conc. 1669 hos hr Nils Kagg på Källstorp och prestv. 1672 till dess huspred.; kommin. i Källby 1673; fick år 1684 försäkran om Husaby pastorat, "alldenstund han har konungens bref och adelns samtycke, dertill har ock bättre gåfvor och qvaliteter än hr Josef, som är för gammal och enfaldig." Härmed var dock ej församlingen belåten, utan när T. skulle hålla sin inträdespredikan, gingo de flesta ur kyrkan. Han installerades af prosten i Lidköping fram på sommaren s. å., "då ingen var honom emot." Pred. vid prestm. 1692. Död d. 18 mars 1696. — Han var äfven en ordentlig man och inrättade kyrko- och räkenskaps-böcker för Husaby och Skjelfvum.

Gift 1675 m. *Helena Rhodin*, död 1696, d:r af kyrkoh. Ingeld R. i Råda. Barn: *Margareta* f. 1677, g. m. Magn. Ovenius och Jon. Brisman, kommin. i Mariestad. *Peter* f. 1679, krigsprest vid Skarab. regem., dog i Ukraine 1709. *Maria* f. 1683, g. m. kommin. Jon. Tvet i Undenäs.

14. *Haqvinus Aling,* son af kyrkoh. Jon. Svenonis i Kinneved, f. 1650; hade bevistat Wisingborgs skola, då han år 1672 af sin fader begärdes till dess medhjelpare i sin stora svaghet. Men "emedan ifrån den skolanännu ingen kommit till plen. ordines", tillråddes fadren att sända honom till akademien. Han blef stud. i Lund s. å.; prestv. 1673; kommin. i Lyrestad 1677; sökte Kinneved 1680, men kunde såsom alldeles omeriterad icke komma i fråga; oppon. vid prestm. 1692; kyrkoh. i Husaby med kongl. fullmakt 1696; tilltr. 1698. Död d. 13 apr. 1728.

Gift 1674 m. *Beata Alin*, kyrkoh. Petri Alenii dotter. Barn: *Peter* f. 1678, kapten vid Tremänningarne. *Johan*, pastor härstädes. *Cajsa* f. 1685, g. m. kyrkoh. And. Undenius i Medelplana. *Nils* f. 1688, kapten vid Wadsbo komp., död ogift. *Samuel* f. 1692, fältväbel vid Tremänningarne. *Lars*, kommin. i Råda.

15. Mag. *Nicolaus Lithenius*, son af prosten Martin L. i Borås, född d. 26 sept. 1687; blef stud. i Ups. 1708 och prestv. 1715 till biträde åt pastorn vid svenska församlingen i London O. Nordborg; "predikade här 1 1/2-års tid tvänne gånger hvarje söndag, och erhöll sedan grefve Gyllenborgs, biskopens i London och hela svenska församlingens föreskrift till fäderneslandet;" företog derpå en treårig resa genom Holland och Tyskland, hvarunder han besökte de förnämsta akademier; pastor vid Westg. kavalleri 1720. Sedan han varit föreslagen till Sunnersberg och Bitterna, blef han kyrkoh. här 1728; tilltr. 1729. Död d. 15 aug. 1738. — Hans symbolum var: Numen Meum Lumen.

Gift 1721 m. *Christiana Lechander*, d:r af prosten Nils L. i Sunnersberg. Barn: *Martin*, direktör vid Alingsås

fabrik, dog i Paris 1755. *Nils*, student, äfven död i Paris. *Daniel. Helena. Johan. Christina.*

Tryckt arbete: Prodromium Synopseos Reformationis in Anglia. Jena 1717.

16. *Johannes Aling*, son af förutnämnde kyrkoh. Haqvinus A., f. i Lyrestad d. 7 mars 1681; blef stud. i Ups. 1706 och prestv. 1712 till sin faders adjunkt; kommin. härstädes 1720; sökte pastoratet efter sin fader 1728, men måste stå tillbaka för Lithenius, hvaraf uppkom någon misssämja dem emellan. År 1731 fick han en sträng admonition, emedan han öppet i ett bröllopslag angripit sin kyrkoherde. Vid Lithenii död blef han efter enhälligkallelse utn. till pastor 1739; tilltr. 1740. Han var på ålderdomen alldeles blind och låg till sängs flera år. Död d. 30 jan. 1758. — Kallas "en berömlig lärare."

Gift 1:o 1720 m. *Christ. Lanerius*, död 1743, d:r af kyrkoh. Samuel L. i Medelplana; 2:o m. *Elsa Beata Klöfversköld*, död 1768, d:r af major Johan Gabriel K. och M. E. Soop. Hon blef omgift m. sergeanten Sv. Schönström. Barn: *Samuel,* kommin. i Åsled. *Johan*, f. 1731, prestv. 1766, afsatt 1775, blef sedan soldat och slutligen tiggare. Drunknade. *Magnus* f. 1733, tingsnotarie.

17. *Jonas Marchander*, son af kyrkoh. Jonas Bröms i Säfvared och Maria Marchander, kyrkoh.-dotter från Stenstorp, f. i Synnerby d. 12 maj 1710; blef stud. i Ups. 1729 och prestv. 1736 till fadrens adjunkt; kommin. i Husaby 1739; underg. past.-ex. 1748; kyrkoh. här 1758; tilltr. 1759; respond. vid prestm. 1768; prost 1785. Död d. 14 febr. 1786. — Hans valspråk var 1 Joh. 1: 7.

Gift 1:o 1741 m. *Brita Chr. Kyllenius* död 1745, d:r af prosten Lars K. i Odensåker; 2:o 1746 m. *Clara Haqvinius*, d:r af kyrkoh. Johan H. i Rackeby. Barn: *Jonas*, rektor i Lidköping. *Brita Catr.* f. 1748, död og. 1829. *Margareta* f. 1754, ogift. *Maria Catr.*, f. 1757 död 1800, g. m. handl. And. Juvén i Lidköping.

18. Dokt. *Daniel Norén*, son af prosten Ambern N. i Norunga, f. i Borås d. 17 febr. 1745; blef stud. i Ups. 1765; magister 1770; prestv. 1771; e. o. kollega i Mariestad s. å.; past.-ex. 1779; ordin. kollega 1781; föreslagen till Alingsås pastorat 1783; kyrkoh. här 1786; tilltr. 1788; prost och v. kontr.-prost 1791; ordin, prost öfver Kinna kontr. 1795; pred. vid prestm. 1799; riksdagsman 1800, 1809 och 1812; teol. doktor 1809; ledam. af samf. pro fide et chr. s. å. Död på Essgärdet d. 4 juni 1815. — Doktor Norén hade en stark kroppsbyggnad, gladt lynne och goda embetsgåfvor. Han var en man af gammaldags tarflighet, redig och ordnings älskande. På hans grafsten läses: "Då, hans embetes dagar ute voro, gick han hem." Luc. 1: 23.

Gift 1788 m. *Maria Elis. Holmblad*, d:r af prostenSven H. i Forsshem. Barn: *Gustaf Adolf*, past. i Levened. *Sara Magd.* f. 1794, ogift. *Adam Otto* f. 1799, auditör, possessionat

19. *Anders Björkegren*, son af Bengt Persson och Brita Jonsdotter, f. i Hoimetad d. 6 febr. 1775; blef stud. i Ups. 1795; aftonsångspred, i Skara 1798, prestv. 1799; v. kommin. vid domkyrkan 1800; domk.-adj. och konfessionarius 1801; v. apologist vid Skara skola 1804—06; domk.-kommin. 1806; hospit.-pred. s. å.; past.-ex. 1808; kyrkoh. här 1816; tilltr. 1818. Död d. 1 maj 1822. — Han hade stora gåfvor som predikant, men var mycket oordentlig i sin lefnad. Det misstänktes att hans död inträffat d. 30 april, men blifvit fördold till följande dag.

Gift 1809 m. *Elisab. Cathr. Siberg*, d:r af rektor Erik S. i Skara. Barnlös.

20. *Helgo Samuel Amnæus*, son af kommin. Samuel A. i Rångedala, f. i Toarp d. 26 maj 1778; blef stud. i Ups. 1800 och prestv. 1803: adj. och v. pastor i Björsäter; kommin. i Husaby 1816; past.-ex. 1822; kallad till fjerde man af Husaby församling 1823; kyrkoh. derst 1825; prost 1833. Död af slag d. 8 nov. 1841. — En glad, vänlig och gästfri man, fet och korpulent.

Gift m. *Anna Magd. Thun*, d:r af kommin. Lars T. i Husaby. Hon blef omgift m. kommin. P. B. Fössberg i Synnerby. Barn: *Helga Olivia Magd.* f. 1838, g. m. J. A. Klefbeck, kollega i Hjo.

21. Mag. *Anders Levin Olbers*, son af assessor Vincent O. och J. C. Ahlberg, f. på Lunden i Romeleds pastorat d.

26 mars 1800; blef stud. i Ups. 1816; magister 1824; teol. kand. 1827; prestv. i Stockholm 1828; past-ex. s. å.; bat.-pred. vid Svea artilleri s. å.; regem.-pastor 1831; kyrkoh. i Husaby 1842; tilltr. 1844; prost 1845; pred. vid prestm. 1847. Död d. 28 maj 1852. — En mycket aktningsvärd man, samvetsöm lärare, god predikant och varm nykterhetsvän.

Gift 1836 m. *Johanna Wilh. Sehmann*; fadr. brukspatron. Barn: *Gustaf Julian* f. 1842, landtbrukare. *Anna Joh. Matilda* f. 1844.

22. *Johan Dahlstein*, son af bruksarbetaren Joh. Jansson och Catr. Olofsdotter, född i Säfsnäs socken i Dalarne d. 6 sept. 1805; blef stud. i Ups. 1829: prestv. 1830; adjunkt i Westerås stift; huspred. hos gen.-maj. L. v. Knorring på Målhammar 1833; predikant vid Stockholms kurhus 1834; past.-ex. 1836; garnisonspastor på Carlsborg s. å.; tilltr. 1837; kyrkoh. här 1853; tilltr. 1855.

Gift 1:o 1836 med *Charlotta Maria Lindborg*, död 1838, dotter af prosten Erik L. i Barkarö och M. E. Sjöberg. Barn: *Johan* f. 1837, varit bruksbokhållare. 2:o 1838 med Lovisa Ekman f. 1811, dotter af jernkramhandl. Johan E. Barn: *Hjalmar* f. 1840, landtbrukare. *Herman* f. 1845, student.

—

Komministrar.

1. *Bened. Benedicti* hade länge varit kommin. här, då han afstod tjensten åt Petr. Alenius 1654, hvaremot Alenius och kommin. Ol. Halvardi i Källby skulle gifva honom 2 1/2 t:r god säd hvardera, så länge han var utan lägenhet. Han blef kommin. i Härened 1656.

2. *Petr. Alenius* 1654—63. Se past. härofvan.

3. *Josefus Petri Falk*, prestv. 1649, var V. D. minister i Husaby 1657, då han erhöll halfva stommen och halfva kapellanslönen derstädes; tilltr. hela lönen 1663; kallades 1684 till kyrkoh.; men "emedan han befanns för gammal och för enfaldig, dertill fick löfte om hela stommen," ansåg konsist. honom böra vara nöjd med den tjenst, han innehar. Slutligen "sedan församlingen en lång tid måst honom tåla, men nu icke längre kunde dermed uthärda", lemnade han tjensten 1696 och blef med sin hustru intagen i Skara hospital, der han dog. — Han säges hafva användt mycken möda att lära grekiska ochhebreiska språken, och några skrifter, som han författat, skola bära vittne om vackra framsteg deruti.

Gift m. en dotter af prosten Erasmus Kinnerus härstädes. Sonen *Jakob*, int. i Skara sk. 1668.

4. *Johannes Magni Gaddelius*, bondeson från O va socken i Husaby; född 1659; blef stud. i Ups. 1693; prestv. 1695 och kommin. i Husaby 1696. Död i Skjelfvum 50 år gammal 1709.

Gift 1696 m. *Maria Lanerius*, d:r af kyrkoh. Lars L. i Källby.

5. *Andr. Undenius* 1711—21. Se past. i Medelplana.

6. *Johannes Aling* 1721—39. Se past. härofvan.

7. *Jonas Marchander* 1739—59. Se past. härofvan.

8. *Bengt Otter* 1759 — 89. Se past. i Sjogerstad.

9. *Peter Bergland* 1789—1802. Se past. i Medelplana.

10. *Lars Thun*, son af kronobef. Thorbern T. och Inga M. Lidbom, f. i Fägred d. 9 dec. 1752; blef stud. i Ups. 1772; prestv. 1778 och var adj. i Tådened, Österplana och Medelplana;Såsom adjunkt i Medelplana predikade

Thun på klagodagen 1792 öfver k. Gustaf III:s död och slutade med de orden: "Gud gifve att vi nu alla vore på det ställe, der aflidne H. Maj:t vistas." Grefve Hamilton på Blomberg bjöd derefter T. till middag. Straxt efter helsningen sade han: "Tack för god predikan, men jag tyckte af slutet, att pastorn måtte vara uppfödd på slättbygden. Han tycker så mycket om värme." past.-ex. 1797; kommin här 1802. Död d. 2 juni 1811.

Gift 1795 m. *Magnina Bergland* d:r af kyrkoh. Lars B. i Medelplana. Barn: *Lars Thorbern* f. 1796, rådman i Lidköping. *Johan Gustaf* pred. i Hendene. *Per Wilhelm* f. 1800, gift och skild från sin hustru. *Anna Magd.*, g. 1:o m. kyrkoh. H. S. Amnseus härstädes; 2:o m. kommin. P. B. Frössberg i Synnerby. *Lena Christ.* g. m. länsman Sjöberg i Kinne härad.11. Mag. *Bernhard Odström* 1812—15. Se past. i Warola.

12. *Helgo Sam. Amnæus* 1816—25. Se past. härofvan.

13. *Jonas Hedberg*, son af kommin. Isak H. i Horn, f. i Hendene d. 28 dec. 1785; blef stud. i Ups. 1806; prestv. 1811 på fadrens kallelse; kommin. här 1825; suspenderad på 6 månader 1835 och år 1836 för alltid från embetet skild, hvilken dom af K. Maj:t blef fastställd 1839. Husliga missförhållanden beredde hans olycka.

Gift 1817 m. *Fredrika Lovisa Bruno*, död 1835, d:r af exp.-kronof. David B. och L. Nyrén. Barn: *Chr. Aug. Lovisa* f. 1818. *Fredr. Alfr. Wilhelm* f. 1824, kyrkoväktare i Skjelfvum. *David Oskar* f. 1826, fanjunkare. *Josef Reinhold* f. 1829, boktryckeriarbetare, död.

14. *Johan Gust. Thun* blef utn. 1840, men fick återlemna fullmakten. Se pred. i Hendene.

15. *Anders Herdenstam* 1841—53. Se kyrkoh. i Björsäter.

16. *Carl Magnus Ekman* 1853—61. Se kommin. i Larf.

17. *Johan Kjellqvist*, son af nämndeman Lars Persson och Ingrid Andersdotter, f. i Husaby d. 23 sept. 1816, blef stud. i Lund 1840 och i Ups. 1842; prestv. 1844; kommin. här 1862.

Gift 1861 m. *Emma Charl. Åhgren*, d:r af prosten Johan Å. i Fägred.6. IEDELPLAN.I

Kyrkoherdar.

1. Petrus de Uplandum, curatus 1349.

2. Haqmnus Andrece, perpetuus vicarius, i. e. curatus in Medelplandum 1417.

3. Bened. ISicolai var kanik i Skara och curatus i Medelplana, då han 1436 utvaldes till dekan vid domkapitlet och erhöll till lönens förbättring kyrkotionden af Skärfs och Lundby socknar. Han fick äfven behålla Ek-by, Öglunda och Istrum, som redan tillförne voro lagda under dekanatet. Detta embete, som var en prelatsvärdighet, hvartill Sveriges konung ägde jus patronatus, hade en tid stått ledigt, då biskop Sven med kapitlets bifall dertill utnämde dominum Benedictum, såsom homo bene litteratus, moribus honestus, setate maturus et aliis dignis meritis commendabilis.

4. Mag. Hemmingius Hermanni, förut curatus i Lund-by, befordrades till Medelplana 1436.

5. Herr Johan var past. 1544.

6. Ericus Beronis 1554 och 1564.

7. Haqmnus, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 4 lod silfver och 28 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Hans son Bengt var past. i Steneby på Dal och dog 1634.

8. Jonas Andr. Gro dt var domk.-syssloman i Skara 1593 och blef kyrkoh. här 1598, dog 1611 och ligger begrafven norr om kyrkan. Om honom berättar borgmästaren Wollin*), att han af gammalt trovärdigt folk hört sägas, att hr Jon år 1611, då Danskarne brände upp Skara, har af fruktan för fiendens ankomst tagit allt sitt

*) Uti beskrifning öfver Medelplana. 6. IEDELPLAN.I

Kyrkoherdar.

1. Petrus de Uplandum, curatus 1349.

2. Haqmnus Andrece, perpetuus vicarius, i. e. curatus in Medelplandum 1417.

3. Bened. ISicolai var kanik i Skara och curatus i Medelplana, då han 1436 utvaldes till dekan vid domkapitlet och erhöll till lönens förbättring kyrkotionden af Skärfs och Lundby socknar. Han fick äfven behålla Ek-by, Öglunda och Istrum, som redan tillförne voro lagda under dekanatet. Detta embete, som var en prelatsvärdighet, hvartill Sveriges konung ägde jus patronatus, hade en tid stått ledigt, då biskop Sven med kapitlets bifall dertill utnämde dominum Benedictum, såsom homo bene litteratus, moribus honestus, setate maturus et aliis dignis meritis commendabilis.

4. Mag. Hemmingius Hermanni, förut curatus i Lund-by, befordrades till Medelplana 1436.

5. Herr Johan var past. 1544.

6. Ericus Beronis 1554 och 1564.

7. Haqmnus, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 4 lod silfver och 28 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Hans son Bengt var past. i Steneby på Dal och dog 1634.

8. Jonas Andr. Gro dt var domk.-syssloman i Skara 1593 och blef kyrkoh. här 1598, dog 1611 och ligger begrafven norr om kyrkan. Om honom berättar borgmästaren Wollin*), att han af gammalt trovärdigt folk hört sägas, att hr Jon år 1611, då Danskarne brände upp Skara, har af fruktan för fiendens ankomst tagit allt sitt

*) Uti beskrifning öfver Medelplana.silfver och sjelf hemligen gått till en liten bäck vid pre-stegårdstorpet Kollängen, öster ut från prestgården, och nedgrafvit detsamma i jorden; hvarefter hände att han insjuknade och kort derefter blef död. Silfret har sedan aldrig kunnat återfinnas.

9. Andreas Thorchilli blef past. i Medelplana 1614. — Här gjorde han föga uppbyggelse; fick transport till Seglora i Marks härad 1621. Åfsatt 1634. Blef slutligen kommin. i Seglora och bodde på Wiskarhult till sin död 1658.

10. Johannes Olavi 1622—29. Se past. i Levened.

11. Martinus Gyltebachius, son af häradsskrifvaren Zakarias Martinsson och Elin Knutsdotter Roos,*) född på Gyltebacka gård i Sexdräga pastorat 1596; blef int. i Skara sk. 1606; men då Danskarne brände Skara 1611, flydde han med andra af skolungdomen derifrån, vågade sig icke till hembygden, som äfven var ganska osäker för fienden, .utan begaf sig till Linköping, der han några år studerade, och vidare till Norrköping och Stockholm. Då han återkom till Skara, fick han af biskop Sven ett stipendium, med tillsägelse att straxt resa till Tyskland; men blef i detsamma kallad till huspred. hos gen.-guvern. Nils Stjernsköld; emottog kallelsen och blef prestv. 1620; undfick af k. Gustaf Adolf fullmakt på Steneby pastorat i Dalsland 1626; men då han af biskop Sven ditsändes och förnam att folket der var styfsirrt, slog han sina tankar alldeles derifrån och begaf sig till sin förra tjenst igen. Sedan Stjernsköld stupat vid Danzig och hans enka flyttat från orten till Biby 1627, var han huspred. hos fru Ingeborg Gylta i 2 år, hvarefter han tillträdde Medel plana pastorat 1629. Transport till större pastorat blef honom ofta erbjuden, men alltid försakad. Ar 1648 sattes hatt, till prost öfver alla församlingar i Kinne härad/ Vid 9 riksdagar var han stiftets fullmäktig. Död 72 år gammal d. 25 dec. 1668. — En högt ansedd man.

*) Fadren var född i Helsingeland och dog i Kind 1625. Modren dog i Medelplana 1639.Gift l:o 1624 m. Elin Torstensdotter, död 1658, kammarpiga hos general Stjernsköld; 2:o 1659 m. enkan Ingegerd Eriksdotter Berg. Elfva barn efterlefde, som kallade sig Kullenberg och Kullberg. Zacharias, fadrens efterträdare. Torsten, kapten. Harald, major. Johan, kapten. Martin, kanslist i Stockholm. Magdalena, g. in. prosten Daniel Hjelte i Algustorp. Ingeborg, g. m. biskop Jon. Scarinius i Wexjö. g. m. öfverste Jon. Kem-

penfeldt. Kerstin g. m. kyrkoh. Nils Silvius i Fristad. Christina, g. l:o m. And. Reazander, 2:o m. And. Dim-bodius, pastores i Sunnersberg. E/m f. 1638, g. m. l:o Amb. Unge, 2:o N. Lechander, likaledes pastores i

Sunnersberg.*)

12. Zacharias Kullen berg, den förres son och efterträdare, blef stud. i Åbo 1651, prestv. 1658; krigspred, vicl Skånska kavalleriet 1659; domk.-syssloman i Skara 1661; tilltr. 1662: kyrkoh. här 1669. Död i maj 1686. — Såsom domkyrko-syssloman ådrog han sig en balans på 5200 daler kpmt. Inkallad 1669 att lemna redovisning, svarade han, att han redan upprättat räkning con-sueto more; men då biskopen härvid sade: "furtivo forsan more", blef hr Zacliris vred och svarade: "det skall aldrig någon bevisa." Och då han blef än mer tilltalad för densamma räkningen, ropade han: "I ären intet min konung, I råden intet för mitt lif", spatserande härunder af och an i domkyrkostugan. Vid ett nytt förhör 1670 klagade han att "biskopen ville trampa honom under fötterna". Ar 4671 blef han af landshöfdingen inkallad till Skara, tagen i arrest och hans saker på kyrkans vägnar under lås och nyckel förvarade. Han skulle nu i arresten uppsätta en förteckning på sina gäldenärer, men "tyckte det vara mödosamt att sitta här i staden, gick derföre upp till Uddetorp, der att vara i bättre ro. Hafver dock icke länge der förtöfvat, utan dagen derefter hemrest till Medelplana." Man finner icke att han blef återhemtad. Sedan han flere gånger förgäfves hos konungen anhållit om

*) Helena Kullenberg var g. ra. Nils Kollenius, past. i Lund-by, Göteborgs stift. Bexell, .Gbgs st. herdaminne 2 : 139.förskoning, anställdes slutligen 1684 exsekutiv auktion på all hans egendom, hvarigenom domkyrkans fordran blef betald. 1

Gift 2:o m* Mätta Eriksdotter. Barn: Gabriel och Zacharias int. i Skara sk. 1675. I ett föregående gifte hade han 2 barn, det ena förryckt och det andra döfstumt.

13. Sven Synnerberg, son af rusthållaren Anders Svensson, f. på Aggetorp i Synnerby 1655; blef stud. i Ups* 1681; kollega vid andra klassen af Skara skola 1682; prestv. s. å.; kollega vid tredje klassen 1687; kyrkoh. i Medelplana 1688; respond. vid prestm. 1699. Död d. 22 dec. s. å. och begrafven af biskop Rudbeckius.

G. m. Christina Myra, död 1720, d:r af v. pastor Peter M. i Synnerby. Barn: Annika, f. 1686, död 1732, g. m, regem.-väbeln Bengt Faust. Margareta f. 1689, död 1744, g. m. trumpetaren Jöns Pelikan. Peteri. 1691, pastor i Synnerby. Anders f. 1693, pastor i "Ransberg. Jonas f. 1695, apotekare i Abo. Nils f. 1698, pastor i Äsled. Elisabet f. 1699.

14. Mag. Johan Hasselberg 1701 —10. Se past. i Falköping.

15. Samuel Lanerius, son af kyrkoh. Lars L. i Källby, blef stud. i Åbo 1683; undergick prest.-ex. 1688 för att blifva komminister i Källby, men "då han ej kunde fullgöra de partes, som kyrko-ordningen fordrar, råddes han att återvända till akademien;" biträdde sedan med tjenstgöringen i Algustorp och Mellby, begaf sig till Upsala 1690 och blef ej prestv. förrän 1694, då han sattes till kommin. i Otterstad; erbjöds transport till Ransberg 1695, men stannade qvar, sedan han fått löfte om förbättrad lön; sökte Hassleds sacellani 1698, "gjorde en härlig predikan", men blef förbigången vid valet; respond. vid prestm. 1707; kyrkoh. här 1710. Död 1720.

Gift 1694 m. Johanna Detterberg, d:r af kyrkoh. Gabriel Flodinus i Flo. Barn: Anders, student 1725, vagabundus, menta non nihil captus. Gabriel, kommin. vid Barnhuset i Stockholm. Christina, g. m. kyrkoh. Joh. Aling i Husaby. Anna Margareta nämnes såsom fadder.16. Andreas Undenius, son af kyrkoh. Håkan U. i Undenäs, född 1680, blef stud. i Ups. 1701 och prestv. 1707 till sin faders adjunkt; kommin. i Husaby 1711; underg. past.-ex. 1720 och erhöll s. å. K. Maj:ts fullmakt på Medelplana pastorat; tilltr. 1721; begärdes 1725 af adeln till kyrkoh. i Undenäs, hvartill han dock befanns alltför omeriterad och instämdes till ansvar för det han på olagliga vägar sökt vinna befordran; men i en lång skrift bedvrade han sin oskuld. Död i slutet af 1736.

Gift m. Cajsa Aling, d:r af kyrkoh. Håkan Å. i Husaby. Barn: Håkan, korporal vid Lifregementet. Elisabet, g. m. l:o underofficer C. J. Klöfverskjöld, 2:o mön-sterskr. Ringblom.

17. Lars Walborg, son af krono-länsman Johan W. i Wartofta härad, född d. 14 febr. 1695; blef, stud. i Ups. 1714; prestv. 1720 till past.-adj. i Amnehärad, der han ej på bästa sätt behandlades; klagade 1725 att "pa-storis (Wennergrens) hustru blandar sig i hans prester-liga göromål;" kommin. i Mariestad 1727; tilltr. 1728; kyrkoh. här 1737; tilltr. 1738. Han instämdes 1744 "att svara angående det oanständiga uppförande, som honom

tillägges." Död d. 12 apr. 1747.

Gift 1727 m. Anna Catr. Wennergrcn, död 1752, d:r af prosten Jakob W. i Amnehärad. Barn: Anna Christ. f. 1727, död ogift. Maria Charlotta, f. 1731 död 1797, g. m. mönsterskr. Joh. Gjötberg. Jakob f. 1733, krigsmanshus-inspektor.

18. Andr„ Sven. Löfner, bondeson från Hendene, född 1700; blef stud. i Ups. 1724; prestv. 1735 till huspred. hos riksrådet grefve E. D. Taube; kollega i första klassen af Skara skola 1737; förordnades på någon tid till huspred. på St. Bjurum 1739 i anledning af derstä-des uppkomne religiösa oordningar; andre kollega 1743; kyrkoh. här 1747; tilltr. 1749; utn. till respond. vid prestm. 1757, men befriad för sjuklighet, med erkännande af "hans vackra lärdom." Död d. 29 aug. 1760.

G. m. Annika Sidrénj död 1758, d:r af lektor Jonas S. och enka efter kollega 01. Mellén i Skara. Barn: *Samuel* f. 1745, grosshandlare i Stockholm. *Catr. Elis.* f. 1746, g. m. domk.-sysslom. A. Helstadius i Skara.

19. *Petrus Ek,* son af kyrkoh. Johannes E. i Björsäter, född derst. d. 5 jan. 1709; blef stud. i Ups. 1729 och prestv. 1734 till past.-adj. i Wånga; kommin. i Skarstad 1739; kyrkoh. här 1761; tilltr. 1762. Han varnades för "oordentlig lefnad tillsammans med sin adjunkt Ol. öjebom" 1766. Död d. 25 jan. 1771.

Gift 1736 m. *Catr. Elis. Forssman*, rik mjölnaredotter, f, 1712 död 1793. Barn: *Peter* f. 1736, inspektor på Svaneberg. *Christina* f. 1738, g. m. länsman Joh. Blank. *Johan* f. 1743, korporal vid Westg. kavalleri. *Eleon. Ulrika* f. 1745, ogift. *Eva* f. 1752, ogift. *Samuel. Anna Cajsa* f. 1757, g. m. skogvakt. Joh. Ljungström i Brunnbem.

20. *Lars Bergland,* bondeson från Mellby, född d. 10 dec. 1712; blef stud. i Lund 1736; prestv. 1743 och kommin. i Flo 1745, hvilken utnämning af K. Maj:t stadfästades 1746; past.-ex. 1759; kyrkoh. här 1772; tilltr. 1773; respond. vid prestm. 1775; prost 1795. Död som stiftets ålderman d. 18 febr. 1801.

Gift 1746 m. *Anna Maria Trana*, död 1801, d:r af kyrkoh. Peter T. i K. Klefva. De firade sitt guldbröllop 1796. Barn: *Peter*, fadrens efterträdare. *Magnina*, g. m. kommin., L. Thun i Husaby. *Helena*, g. m. handl. J. Zachrisson i Göteborg. *Christina*, g. m. kyrkoh. J. Karlberg i W. Klefva. *Elisabet*, g. m. sekret. Lars Holm i Lidköping. *Cathrina*, g. m. länsman N. Hägglund.

21. *Peter Bergland*, den förres son, f. i Flo d. 4 mars 1753; blef stud. i Ups. 1773; prestv. derst. 1776; adj.- i Medelplana 1778; v. pastor 1782; past.-ex. 1783; kommin. i Husaby 1789; kyrkoh. här 1801; tilltr. 1802. Död A 25 maj 1804. — Han var kunnig i medicin och kirurgi, hvarmed han hjelpte många af allmogen.

Gift 1787 m. *Elisabet Klefbeck*, d:r af kyrkoh. Johan K. i Sunnersberg. Nio barn efterlefde. *Lars Johan* f. 1787, silkesväfvare, död 1852; *Per* f. 1789,vaktmästare, död 1834- Maria Eleon. f. 1791, död og. 1858. *Jon. Hezechiel* f. 1793, apotekare i Christinehamn, sedan brukspatron, död 1846. *Elisabet Helena*, f. 1795 död 1825, g. m. färgaren L. P. Björsell. *Christina Sofia* f. 1797, ogift. *Eva*, f. 1799, g. m. kommin. C. G. Mellin i Forsshem. *Nils* och *Sara*, tvillingar, ff. 1804 döde 1812.

22. Mag. *Per Carlberg* 1807—15. Se past. i Berg.

23. Mag. *Bernhard Odström* 1815—29. Se past. i Warola.

24. *Johan Sundblad* 1829—40. Se past. i Fröjered.

25. Mag. *Clas Odhner*, son af prosten Jonas O. i Lyrestad, f. i Odensåker d. 26 nov. 1794; blef stud. i Ups. 1813; magister 1818; prestv. s. å.; brukspred, vid Sätra 1825; kommin. i Alingsås 1832; past.-ex. 1835; kyrkoh. här 1839; tilltr. 1840. Prost 1845. Död d. 30 sept. 1851. — En aktningsvärd man.

Gift 1825 m. Anna Carol Ericsson*) d:r af bruks-patr. Olof E. och S. Yngström. Barn: Christ. Magd. Sofia f. 1828, g. ra. possessionaten E. Trotzig. Carol. Gabriella f. 1830, g. ra. kollega' P. J. Söderqvist i Skara. Ingeborg

Wilh. f. 1832. Joh. Olof Eman. f. 1834, filos, doktor, vik. läroverksadjunkt. Clas Jon. Theodor f. 1836, adjunkt i historien vid Lunds akademi. Anna Matilda f. 1838.

26. Carl Johan Carlberg 1855 — 61. Se past. i Lyrestad.

27. Erik Lenander, son af hemmansegaren Jonas Johansson och Brita Eriksdotter, f. i Kongslena d. 19 maj 1791; blef stud. i Ups. 1817; prestv. 1820; kommin. i Skölfvened 1836; dito i Larf 1854; tilltr. 1856; past.-ex. 1857; kyrkoh. här 1861. Död d. 6 febr. 1865.

Gift l:o 1830 m. Andreetta Magd. Lidmark, död 1848, d:r af kapten Svante L. 2:o 1850 m; Matilda Andr. Lundgren f. 1815, d:r af exped.-kronof. Carl Anders L. och A. C. Brands Barn: Erik Svante Fridolf

*) Syster till do namnkunniga Nilsr och John, Ericsson,och Nils Joh. Emil, båda handlande i Alingsås. Matilda Charlotta f. 1846, g. m. kommin. A. O. E. Sylvén på Thorsö. Hulda Fredr. Charlotta f. 1852.

28. Nils Hallner, son af bonden Magnus Nilsson och Maria Svensdotter, född i Björke d. 21 juli 1812; blef stud. i Ups. 1835; prestv. i Göteborg 1837; kommin. i Wing V. k 1849; tilltr. 1852; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1866; tilltr. 1868.

Gift 1852 med Sofia Floren, dotter af prosten Carl F. i Lekåsa. Barn: Milda Maria Sofia f. 1853. Karl Natanael f. 1858. Anna Lovisa f. 1860.

7. ÖSTERPLANA.

Kyrkoherdar.

1. Herr Arvid i Österplanda har bevittnat ett kö-pebref 1447.

2. Jonas Bosson var past. 1544 och erlade 1571 till Elfsborgs lösen lod silfver och 12£ rdr i penningar. Lefde änuu 1573.

3. Christ. Johannis blef past. 1575 och underskref Ups. mötes beslut 1593.

4. Johannes Christofori, den förres soti och efterträdare, var past. 1615, enligt anteckning i en gammal kyrkobpk.

fr. Mag. Sveno Nic. Gudhemius säges varit pastorsson från Gudhem och född 1587, vistades i Wittemberg 1614 och blef kollega vid Skara skola 1615; ankom såsom lärare till österplana påskafton 1626; blef prost öfver Kinne härad efter mag. Johan i Medelplana 1629; och Nils Joh. Emil, båda handlande i Alingsås. Matilda Charlotta f. 1846, g. m. kommin. A. O. E. Sylvén på Thorsö. Hulda Fredr. Charlotta f. 1852.

28. Nils Hallner, son af bonden Magnus Nilsson och Maria Svensdotter, född i Björke d. 21 juli 1812; blef stud. i Ups. 1835; prestv. i Göteborg 1837; kommin. i Wing V. k 1849; tilltr. 1852; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1866; tilltr. 1868.

Gift 1852 med Sofia Floren, dotter af prosten Carl F. i Lekåsa. Barn: Milda Maria Sofia f. 1853. Karl Natanael f. 1858. Anna Lovisa f. 1860.

7. ÖSTERPLANA.

Kyrkoherdar.

1. Herr Arvid i Österplanda har bevittnat ett kö-pebref 1447.

2. Jonas Bosson var past. 1544 och erlade 1571 till Elfsborgs lösen lod silfver och 12£ rdr i penningar. Lefde änuu 1573.

3. Christ. Johannis blef past. 1575 och underskref Ups. mötes beslut 1593.

4. Johannes Christofori, den förres soti och efterträdare, var past. 1615, enligt anteckning i en gammal kyrkobpk.

fr. Mag. Sveno Nic. Gudhemius säges varit pastorsson från Gudhem och född 1587, vistades i Wittemberg 1614 och blef kollega vid Skara skola 1615; ankom såsom lärare till österplana påskafton 1626; blef prost öfver Kinne

härad efter mag. Johan i Medelplana 1629;riksdagsman 1635 och 1641; uppfördes jemte Billichius och Elfdalius på förslag till superintendent i Carlstad 1647. Var redan död 1650. — Han kallas ueminentis-simus."

G. m. Brita Larsdotter, död 1648. Son Laurentius* stud. i Ups. 1640.

6. Jonas Petri Kempe 1650—61. Se past. i Skarstad.

7. Andreas Brink, son af prosten Sveno B. i Gudhem, född 1631, blef stud. i Ups. 1650 och prestv. 1652 till sin faders adjunkt. Denne ville 1654 sätta af sin komminister, för att få sonen i stället; men konsist. resolverade, att "om han vill bruka sin son hemma eller i församlingen, må han honom sjelf försörja." Krigsprest vid Westg. kavalleri 1655, sedan konsist. varnat honom för "att löpa till politicos och prejudicera andra." På riksrådet H. Stakes kallelse utnämndes han till pastor i Österplana 1661; tilltr. prestgården och höstsädet s. å., men den inbergade grödan tillföll företrädaren, den afsat-te hr Jon. "Om pastoralierna och kyrkotjensten skulle framdeles afskedas." Död d. 25 febr. 1672.

Gift m. Sir/rid Lechander, död 1693, d:r af kyrkoh. Johan L. i Bitterna. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Abraham, pastor i Warnhem. Barthold, död som student 1693. Maria, g. m. kronobef. Thorb. Bergman. Gunnur, g. m. en officerare Storm.

8. Andr. Erici Hasselberg, stud. i Ups. 1666; prestv. i Mariestad 1672 af biskop Billichius till huspred. på Thorsborg. Blef på riksrådet general Stakes rekommendation utn. till kyrkoh. i Österplana 1673, "såsom en gammal studiosus vid flera akademier, så ock emedan prest-enkan derigenom blifver försöijd med sina faderlösa bära"' pred. vid prestm. 1690. Död i nov. 1693.

Gift 1673 m. Sigrid Lechander, företrädarens enka. Bara: Christina, g. m. häradsskrifvaren Ragv. Holm. Andreasj int. i Skara sk. 1688.

9. Mag. Abraham Brink 1695—98. Se past. i Warnhem.lft Laur. Ekmah 1698—1706. Se past. i Tengened.

11. lians Lidheniusj, son af Sven Olofsson och Brita Åndersdotter, hvilka bodde i Leksberg; blef stud. i Ups. 1693; yngste kollega vid Skara skola 1696; prestv. é. å.; förste kollega 1703; kyrkoh. här 1706; tilltr. 1707; pred. vid prestm. 1709. Död 1713.

G, m. Margareta Borstadhts\ d:r af kyrkoh. Peter B. i Estuna i Roslagen. Hon blef omgift m. kommin. Er. Lundström: i Björke. Barn: Scen% kommin. i Björke.

1& Laur. Laur. Laurell, född 1666, blef stud. i Ups. 1694, prestv. 1696 till v. kommin, i Flo; ordin, kommin. i Björke "öfver alla socknarne" 1697; underg. past.-ex. 1713 och befordrades till kyrkoh. här 1715. Död d. 18 juni 1741. — Han berömmes såsom en verksam pastor. Vid prestgården har han anlagt en ny trädgård på en sluttning mot förmiddagssolen.

Gift l:o m. Margareta Månsdotter; 2:o m. Ebba Hal-lengrvn. Barn: Margareta f. 1699, g. l:o m. kommin. P. Björkdahl i Lidköping, 2:o m. kommin. L. Wennerblad i Flistad. Anders, fadrens efterträdare. Annika> g. m. frälse-insp. Sam. Ek. Johan, målare.

13. Anders Laurell, den förres son, f. i Björke d. 11 okt. 1701; blef stud. i Ups. 1721; prestv. 1730 och var sedan sin faders medhjelpare, till dess han på friherrinnan Aug. Chr. Soops kallelse utnämndes till kyrkoh. 1742; tilltr. 1743; v. kontr.-prost 1760. Död d. 21 maj 1762. — Äfven han efterlemnade ett hedrande minne såsom nitisk och allvarlig pastor; förbättrade mycket prostgården* uppförde stenmurar omkring åkrarne och uppdrog frukträd i trädgården.

Qift l:o m. Greta Cajsa d:r af frälse-insp. An-

de** B. på Hellekis; 2:o 1744 m'.Cathrina Ek, död 1789, d:r af kyrkoh. Johannes E. i Björsäter. Barn: Ebba Cajsa L 1734, gt nä* frälse-kamrer Jon; Tidholm. Maria f. 173®^ g. 11» in. feypkoh. Pet. JLidholra i Gökhem, 2:o* m. kommin. M. Tugurin i Wånga. Stina f. 1743, g. rm kommit Is* Hedberg i Horn. Greta Cajsa f-1745, död og. 1818.14. Mag. Anders Tidholm, son af rektor Jonas T. i Skara, född derst. d. 12 okt. 1728; blef stud. i Ups. 1746;

magister vid jubelfesten i Greifswald 1756; prestv. 1759 till past.-adj. i Berg; kommin. i Wing W. k 1761; undergick past.-ex. 1764 och befordrades på kallelse af rytt-mästaren J. H. Lenck till kyrkoh. i Österplana s. å.; tilltr. 1765; erhöll på begäran afsked 1790 och dog d~ 11 sept. s. å. — Han var en förmögen man.

Gift 1763 m. Anna Märta Hammarhjelm> f. 1717 död 1795, d:r af ryttmästaren Johan H. på Tidberg och H. J. Hjerta. Barnlös.

15. Gustaf Siggelkorv 3 son af landtjägmastaren Joachim S. och Magd. Sundborg, f. i Agården Kjestad, Österplana pastorat, d. 28 apr. 1748; stud. i Ups. 1769 och uppehöll sig sedan med privat information till 1776, då han blef prestv. till huspred. hos friherrinnan Agneta Kagg på Måryd; adjunkt i Ransberg och Flo; kapells-pred. i Bjurbäck 1783; underg. en berömlig past.-ex. 1785; blef kommin. i Lekåsa 1789; kyrkoh. här 1790; tilltr. 1791;*) respond. vid prestm. 1799; v. kontr.-prost 1800; prost 1806; erhöll v. pastor 1809, var sedan ofta besvärad af sjuklighet och hela året 1817 nästan ständigt sängliggande. Död d. 28 dec. 1821. — Prosten Siggelkow var en mycket tänkande och förståndig man, utrustad med gåf-van att kunna enkelt och klart uti rycka sig. Han hade ock tidigt blifvit förd till Christum, hvarigenom hart blef en lycklig predikant och uppbygglig lärare. Sedan han lemnat ifrån sig pastoralvården, fortfor han likväl att verka för Guds rike, dels genom enskilda samtal, dels genom flera af evangeliska sällskapet tryckta skrifter. Han var mycket sparsam, och har af sin samlade förmögenhet anslagit stipendier till Yestgöta nation i Upsala och till Skara gymnasium, hvarjemte han gjort flera dispositioner till förmån för de fattiga i Österplana, Ransberg och Forsshem.

Gift 1795 m. Johanna Hohnin, d:r af spegelfabrikör Jonas H. och Marg. Luth. Enda barnet Magdalena f. 1796, dog 1809.

*) När han kom flyttande till Österplana, fann han prestgården i aska genom en samma morgon uppkommen vådeld.16, Israel Frössberg, son af regem.-skrifvaren Per F. och M. C. Wingborg, f. på Detterstorp i Näs d. 27 febr. 1774; var först skrifvare-biträde åt sin kusin, länsman Frössberg, sedan på handelskontor i Göteborg och slutligen sekreterare hos mantalskommissarien i Bohus län; började studera till prest 1794 under sin äldre broders, Mårten Frössbergs ledning, intogs i Skara sk. 1795 och orerade derst. på bunden svenska 1800: "om naturens under"; blef stud. i Ups. s. å.; prestv. 1802; adj. och v. pastor i Otterstad;; v. pastor i Österplana 1809, der han tillika arrenderade prestgården och pastoralierna; kyrkoh. härst. 1822; tilltr. 1823; prost 1828; v. kontr.-prost 1829; ordin, dito 1830. Död d. 15 sept. 1837.

Gift 1813 m. Anna Marg. Simberg, död 1851, d:r af mantals-kommissarien Erik S. och B. G. Modin. Barnlös.

17. Adam Frimanson, f. i Skara d. 25 nov. 1803; fadr. Nils Friman, modren Maria Jonsdotter; blef stud. i Ups. 1824; prestv. derst. 1826; huspred. hos grefve Har-milton på Hönsätetf 1828; past.-ex. 1837; kyrkoh. här s. å«; tilltr. 1838; v. kontr.-prost i ^Kinna kontr. 1853; riksdagsfullmäktig 1856; prost s. å.; ordin, kontr.-prost 1858. Död cL 21 juli 1866.

Gift 1832 med Anna Sofia Wenblad, f. 1798 död 1857; fadr. vågmästare. Barn: Anna Charlotta, g. ni. kommin. L. Helmer i Fristad. Hulda Beata. Nils Johan f. 1837, är på bruk.8. KINNA KLEFVA.

Kyrkoherdar.

1. Barthorus, curatus 1290.

2. Herr Håkan var past. 1544 och 1547.

3. Johannes 1554 och 1557.

4. Laurentius, past. 1560.

5. Olavus Laurentii 1564.

6. Algotus Esberni Solemontianus, förmodligen född i Solberga, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2 lod silfver och 26 rdr i penningar; underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog mycket bedagad d. 15 apr. 1610.

7. Sveno Thorberni var past 1633 och dog d. 22 jan. 1645. Ligger begrafven på södra sidan om kyrkan jemte sin

hustru Gertrud Jonsdotter.

8. Petrus Jonce, son af bonden Jon Pedersson och Christ. Håkansdotter, f. i Wånga 1591. Fadren dog 1594, och följande året blef genom vådeld all hans egendom lagd i aska. Sonen kom då till sin morbroder Jon Mörk i Nylödöse. På 12:te året intogs han i Linköpings skola, var ock några år i Skara, till dess han 1624 blef prestv. och huspred. hos hr Christofer Lilliehöök på Höberg; adj. i Larf 1625 och sedan i Levened; kommin. i Örslösa 1627; nåd.-pred. i Wånga 1629; kommin. i Lena 1631; kyrkoh. här 1645. Död d. 9 apr. 1665.

Gift 1629 m. Brita Mdnsdotter, död 1679, kommin.-dotter från Wånga. Barnen voro en son och 7 döttrar. Kerstin var g. m. efterträdaren.

9. Bened. Ingem. Arenius blef stud. i Ups. 1647 och prestv. 1649. Han anklagades 1654 att hafva "olof-vandes lupit i Holmestads kyrka och der predikat, ändock

I Skara 21 8. KINNA KLEFVA.

Kyrkoherdar.

1. Barthorus, curatus 1290.

2. Herr Håkan var past. 1544 och 1547.

3. Johannes 1554 och 1557.

4. Laurentius, past. 1560.

5. Olavus Laurentii 1564.

6. Algotus Esberni Solemontianus, förmodligen född i Solberga, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2 lod silfver och 26 rdr i penningar; underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog mycket bedagad d. 15 apr. 1610.

7. Sveno Thorberni var past 1633 och dog d. 22 jan. 1645. Ligger begrafven på södra sidan om kyrkan jemte sin hustru Gertrud Jonsdotter.

8. Petrus Jonce, son af bonden Jon Pedersson och Christ. Håkansdotter, f. i Wånga 1591. Fadren dog 1594, och följande året blef genom vådeld all hans egendom lagd i aska. Sonen kom då till sin morbroder Jon Mörk i Nylödöse. På 12:te året intogs han i Linköpings skola, var ock några år i Skara, till dess han 1624 blef prestv. och huspred. hos hr Christofer Lilliehöök på Höberg; adj. i Larf 1625 och sedan i Levened; kommin. i Örslösa 1627; nåd.-pred. i Wånga 1629; kommin. i Lena 1631; kyrkoh. här 1645. Död d. 9 apr. 1665.

Gift 1629 m. Brita Mdnsdotter, död 1679, kommin.-dotter från Wånga. Barnen voro en son och 7 döttrar. Kerstin var g. m. efterträdaren.

9. Bened. Ingem. Arenius blef stud. i Ups. 1647 och prestv. 1649. Han anklagades 1654 att hafva "olof-vandes lupit i Holmestads kyrka och der predikat, ändock

I Skara 21tjensten Icke var ditlyster den dagen. På tillfrågan hvar-före han så djerfveligen och olofvandes detta företagit, svarade hr Bengt sig vara dertill öfvertalter af länsmannen och alltså af oförstånd hans råd lydde och der inträdde; forfrågade sig likväl först hos hr Andr. Johannis, kommin. i Götened, den der honom afrådde. ResoL: propter rem mali exempli skall bem:te Bengt Ingemari carcereras tvän-ne dagar." Han var kommin. i K. Klefva 1658, och beskylldes 1663 att hafva kallat en bonde för hundsvott. På församlingens kallelse blef han kyrkoherde 1666 och dog d. 12 apr. 1674.

G. m. Kerstin Pedersdotter, företrädarens dotter. Hon blef omgift m. Laur. Hjelte, kommin. i Otterstad. Barn: Ingemar Clefherg, pred. i Hendene. Peter Clefberg, död som adjunkt i Levened 1703. Ingegerd, g. m. kocken And, Olofeson.

10. Joh. Andr. Dahlborg, bondeson från Storeg. Österplana, hade i 25 år varit prest och 20 år krigspred, vid Westgöta kavalleri, då han 1674 begärde att blifva kyrkoho i Tengened. Men sedan han blifvit härifrån "utslagen", försandes han till K. Klefva, "emedan han der i trakten är född, och hafver så i lärdom som lefverne

sig berömligen skickat, att hvar och en som honom känner, har orsak att honom älska och allt godt unna."*) Kyrkoh. här 1675. På sednare åren var han alldeles utfattig och afsigkommen med många barn. År 1696 hölls laga syn, då prestgården befanns till hus och ägor i "ett förödt och ödeliggande tillstånd." Död d. 13 jan. 1701.

Gift m. Margareta Jonsdotter Kempe, troligen d:r af kyrkoh. Jonas K. i Skarstad. Barn: Hans. Sven, regem.-past vid Westman!, regem., död 1741. Benedicta. Estrid. Elisabet, g. m. efterträdaren. Johanna. Maria.

11. Petrus Romelius, f. vid Råmme qvarn i Källby 1642, Fadren Anders Andersson, som sedan bodde under Blomberg, var en skicklig svarfvare och den förste

) Hed hade vid den tiden länge bott i Djupedal i Hangelösa; kallas stundom Djupengren, stundom Tömegren. Barnen antogo detta sednare namn.på den orten, som kunde förfärdiga spinnrockar. Han hade 6 raska söner och 6 döttrar. Bland alla dessa bara var Peter den ende som uppfostrades till prest och hölls i Skara till dess han blef fullärd, hvarefter han prestvig-des 1678 och genast sattes till kommin. i Götened. Ar 1680 annläldes, att "hr Peder i Götened, som begått lägersmål, sedan flytt undan, utan att någon vet, hvart han tagit vägen, lemnande efter sig en liten sedel, hvaruti han bekänner sitt brott." Sedermera upplystes, att han be-gifvit sig till Gripsholm vid Mariefred, der han undervisat barn. På församlingens enträgna begäraii kom han tillbaka, pliktade 10 daler och fick sitt embete åter, "sedan han stått skrift i Göteneds kyrka och i sin första predikan deprecerat förargelsen." Var oppon vid prestm. 1693; underg. past.-ex. 1695; blef kyrkoh. här 1701; tilltr. 1702. Död d. 20 juni 1717. — "Vir, ut summa cum voluptate tradunt rustici, valde jocosus et loquax prseser-tim in conviviis." Han kallades "Svarfvaren" och bodde dels i Skrifvareg. Klefva, dels på Tveten i Sihl.

Gift 1681 m. Elisabet Törnegren, företrädarens dotter. Barn: Anders, kommin. i Götened. Jonas f. 1685, nåd.-pred. vid Skara hospital, död 1714.

12. Petrus Trana, son af tullinsp. Lars T. i Skara, blef stud. i Lund 1699; apologist vid Skara skola 1704, "att lära ungdomen räkna och skrifva"; derjemte kollega i nedersta klassen 1711; prestv. 1712; kyrkoh. här 1718, oaktadt församlingens häftiga motstånd, som begärde förre pastoris son And. Romelius; tilltr. 1719. Död i maj 1735,

G. m. Stina Hellstenius5 d:r af kyrkoh. Magnus H. i Wing Å. h. Hon blef omgift m. efterträdaren. Barn; Magnus, bruksbokhållare i Wermland. Lars och Bengt kommo likaledes till Wermland. Helena, gift l:o m. Dan. Berglin, kyrkoh. i Björsäter, 2:o m. fändrik Gunn. Kempe på Halfara. Anna Maria f. 1723, g. m. kyrkoh. L. Bergland i Medelplana.

13. Andr. Andr. Andr emus, bondeson från Hendene, f. 1687, blef stud. i Ups. 1712 och var en tid kantor vid Storkyrkan i Stockholm; prestv. 1725 till adj. iKällby; huspred. hos hr G. Gyllengrip på Måryd 1726; director cantus vid Skara skola 1727; past.-ex. 1730; v. kollega 1734; blef efter enhällig kallelse utn. till kyrkoh. i Klefva 1735; tilltr. 1736. Död d. 2 mars 1766. — Han var en ovanligt lång man, och efter honom berättas

aiv

m-

ka.- Barnlös.

14. Mag. Magnus Carlmark, son af kommin. Johan C. i Tun, född derst. d. 25 nov. 1725; blef stud. i Lund 1748; magister 1757; e, o. docens vid Skara gymn. 1758; prestv. 1759 till adj. i Götened; v. rektor s. å.; v. konrektor 1752; andre kollega 1763; past.-ex. 1766; kyrkoh. i Klefva s. å.; tilltr. 1767; oppon. vid prestm. 1783; prost 1785; forordn. till v. kontr.-prost 1791, men undanbad sig. Död d. 7 apr. 1799. — "Han var en stark hushållare och. sina grannars bankir; efterlemnade en vacker förmögenhet åt sin enda dotter."

Gift 1767 m. Maria Elis. Sandelin, f. 1732 död 1807, d:r af auditör Per S. och A. C. Sidhelius. Barn: Maria Calrina, ogift.

15. Mag. Per Lunden, son af kommin. Peter L. i Ekby, född derst. den 16 nov. 1742; blef stud. i Ups. 1764 och i Greifswald 1766; magister derst. 1767; prestv. s. å. till fadrens adjunkt; kommin. i Ekby 1770; tilltr. 1771; v.

pastor 1780; past.-ex. 1795; kyrkoh. här 1799; tilltr. 1800; prost 1809; v. kontr.-prost 1812; ordin, dito 1815. Död d. 20 juni 1823. — En liflig och glad man. Låghalt.

Gift l:o 1775 m. Helena Maria Colliander, död 1782, d:r af prosten Erland C. i Svartarp; 2:o 1783 m. Maria Elis. Wennberg% f. 1771 död 1824, d:r af häradshöfd. J. G. Wennberg. Barn: Per Erland, past. i Wing Å. h. Maria Petronella, f. 1784, ogift. Hedvig Elisabet, f. 1787, g. nio kommin. J. L. Sandberg i Wånga.

16. Mag. Hans Jakob Edberg 1826—34. Se past. i Amnebärad.17. Erik Mellin, son af prosten Fredrik M. i Hångs-dala, född i Tengened d. 9 aug. 1784; blef stud. i Ups. 1804; prestv. i Göteborg 1809, kollega i Borås 1811; kommin. i Norunga 1815; dito i Källby 1826; past-ex. 1833; kyrkoh. här 1834; tilltr. 1835. — År 1861 lades hela oresteården genom vådeld i aska.

Gift 1811 med Sofia Johanna KindstedL död 1853, dotter af prosten Lars K. i Björke. Barn: Emil Herman f. 1813, filos, doktor, död 1862. En lärd man, latinsk skald. Sofia Laurentia f. 1816, g. m. fanjunk. Per Fer-i din. Nikander, död 1861. Erik August, kommin. i Hä-rened. Anna Marg. Beata f. 1827, död og. 1857.

1. Bened. Ingem. Arenius 1658—66. Se past.härofvan.

2. Magnus Johannis var kommin. i Tun 1652 och erhöll tilldeln.-stommen i Frilie 1657 jemte lön af hela församlingen. År 1666 blef han från tjensten skild, emedan han ej kunde förlikas med sin pastor, dessutom var anklagad för boleri med sin kokerska, Karin Månsdotter, och beryktad för åtskilliga andra grofva förseelser. Förordnades till kommin. i K. Klefva 1667 med halfva tilldeln.-stommen. Anklagades här af sin pastor att han brände upp både hus och gärdesgårdar, sällan går i kyrkan, är orolig och trätosam; och måste derföre flytta 1670. Bodde i Forsshem 1680, gammal och oförmögen, då han fick löfte att komma i hospitalet och hjelpa till med att hålla bön för de fattiga.

Sedan har här ej funnits någon komminister.iv. wrtTKÖLs KO3STT:R^:KT.*)

Prostar.

Il Laur. Hjerpe, prost öfver Walle härad 1616—21. Past. i Warnhem.

2. Mc. Jonce Katt 1621—50. Past. i Warnhem.

3. Sveno Brink, prost i Gudhems härad 1633—66. Past i Gudhem.

4. Nic. Hungvidius 1650—57. Past. i Warnhem.

5. Abel de Lyra 1657—69. Past i Warnhem.

6. Andr. Helgonius 1669—72. Past. i Sköfde.

7. Petr. Undenius, prost öfver Walle härad 1673—79. Past. i Horn.

8. Magnus Tengner 1679—94. Past. i Warnhem.

9. Magnus Bredberg, prost öfver Winköl, Wing, Skarke, Berg, Häggum, Broddetorp 1694—99. Past. i Winköl.

10. Sven Bjerchenius 1700—04. Past i Winköl.

11. Magn. Detterberg 1704—09. Past. i Winköl.

12. Andr. Unge 1709-24. Past. i Winköl.

13. Abraham Brink, prost öfver Walle härad 1710—13. Se past i Warnhem.

Andre teol lektorerna hafva förestått detta kontrakt till 1772.

25. Paul Konr. Wahlfelt 1772—82. Past i Synnerby.

26. Josef Billgren 1782 -95. Past i Synnerby.

*) Af detta kontrakt har i fordna tider en del hört till Wilska, en del till Wartofta och Billings kontrakter.27. Joh. Frondell 1795—1803. Past. i Wånga.

28. Per Lithander 1803—29. Past. i Gudhem.

29. Gustaf Bratt 1829—30. Past. i Broddetorp.

30. Bernh. Stabeck 1831—50. Past. i Wånga

31. And. Gust. Lindqvist 1850—51. Past. i Gudhem.

32. Sam. Fr. Jungmarker 1851—57. Past. i Broddetorp.

33. Joh. Björkegren 1858—61. Past. i Winköl.

34. Joh. W. Warholm 1861. Past. i Gudhem.

t WÅNGA.

Kyrkoherdar.

1. Petrus, canonicus et curatus in Wangum 1317.

2. Hr Erik i Wangum 1397 och 1403.

3» Sveno Johannis, curat. in Wånga et canon. Schar-ensip 1432 och 1459.

4. Ericus var past. 1544.

5. Halvar dus Petri var past. 1554, underskref re-lig.-beslutet i Ups. 1572 och dog i jan. 1587. Han var en lärd och berömlig man. På hans grafsten läses: "Halvardus Petri coelestia regna petivit, Hic pastor fuit, hie contegit ossa lapis."

6. Jonas Laurentii, past. i Wånga 1588, underskref Ups. mötes beslut 1593 och varprost. Död midsommarsdagen 1603.

G. m. Ingrid Pertdotier, som sedan fick efterträda- 27. Joh. Frondell 1795—1803. Past. i Wånga.

28. Per Lithander 1803—29. Past. i Gudhem.

29. Gustaf Bratt 1829—30. Past. i Broddetorp.

30. Bernh. Stabeck 1831—50. Past. i Wånga

31. And. Gust. Lindqvist 1850—51. Past. i Gudhem.

32. Sam. Fr. Jungmarker 1851—57. Past. i Broddetorp.

33. Joh. Björkegren 1858—61. Past. i Winköl.

34. Joh. W. Warholm 1861. Past. i Gudhem.

t WÅNGA.

Kyrkoherdar.

1. Petrus, canonicus et curatus in Wangum 1317.

2. Hr Erik i Wangum 1397 och 1403.

3» Sveno Johannis, curat. in Wånga et canon. Schar-ensip 1432 och 1459.

4. Ericus var past. 1544.

5. Halvar dus Petri var past. 1554, underskref re-lig.-beslutet i Ups. 1572 och dog i jan. 1587. Han var en lärd och berömlig man. På hans grafsten läses: "Halvardus Petri coelestia regna petivit, Hic pastor fuit, hie contegit ossa lapis."

6. Jonas Laurentii, past. i Wånga 1588, underskref Ups. mötes beslut 1593 och varprost. Död midsommarsdagen 1603.

G. m. Ingrid Pertdotier, som sedan fick efterträda-rea» Dottren Kerstin var g. m. rådman Lambrecht Mat-

tisson Kron i Skara. i

6. Jonas Erici blef past 1604 och lärer varit en ansedd man. Deltog uti ständernas sammankomst i Stockholm 1613 och dog d. 28 mars 1630.

Gift m. företrädarens enka Ingrid Pedersdotter9 död 1630. Hon ligger begrafven mellan sina båda män i Wånga kyrkogård.

7. Mag. Laur. Lechander 1631—51. Se domprostarne i Skara.

8. Mag. Joh. Nic. Prcetorius, stud. i Ups. 1627, hade en tid varit regem.-pastor vid öfverste Nährins regemente, då han utnämndes till kyrkoh. i Wånga 1651. Tillträdde 1652 och förelog s. å. en resa till Tyskland, för att afhemta sin hustru till Sverige, men blef med detsamma död i Schweinfurt d. 15 april 1653. Enkan fick nådår till Philippi et Jakobi 1654.

9. Mag. Arvidus Grundelius, son af bonden Hans Arvidsson och Sara Nilsdotter, f. i Fristad 1620; bevistade Skara och Linköpings skolor 1633—42; blef stud. i Åbo 1643 och prestv. 1647; uppehöll sig sedan 2 år i Leipzig och 2 år i Greifswald, der han blef magister 1650;*) var hof- och krigs-pred. hos kronprinsen Carl Gustaf, då han utnämndes till kyrkoh. i Wing Å. h. 1653, och blef, då han af denna församling recuserades, kyrkoh. i Wånga 1654; tilltr. s. å. Insjuknade under en resa till Göteborg och dog straxt efter hemkomsten d. 13 maj 1658. — "Han förrättade sitt embete med nit, och var i lärdom och lefverne Guds församling till uppbyggelse".

Gift 1653 m. Elsa Fristadius, d:r af biskop OlofF. och enka efter lektor Magn. Salanus i Skara. Hon kallades "Fyll-Elsa". Barn: Kerstin, g. m. kyrkoh. Joh. Lechander i Åsled. Arvid, stud. i Ups. 1685.

10. Mag. Johan Otter, son af kyrkoh. Laur. Sven. i Otterstad» född derst. d. 19 febr. 1621; int. i Skara sk.

*) Han uppgifves hafva blifvit lektor i grekiska språket vid Skara gymn. 1852; men detta synes vara utan grund.1629; erhöll ven. conc. 1644 hos sin morbroder hr Johan i Bitterna; blef prestv. 1645 till hofpred. hos grefve L. V. Lewenhaupt och reste 1646 med honom till Tyskland, der han tjenstgjorde som prest vid ett finskt regemente på tredje året. Då Lewenhaupt blef öfverste för Östgöta kavalleri, antog han O. till pastor vid samma» regemente, "uti hvilken tjenst han i 10 år, först i tyska kriget och sedan i Poland och Danmark, sig hafver bruka låtit. Der-under hafver han många farligheter genomgått, synnerligen i polska kriget, då pestilentien mest uti hela svenska arméen derstädes grasserade. Under militien tjente han i 13 år." Uti fältlägret utanför Köpenhamn blef han af K. Carl Gustaf utn. till kyrkoh. i Wånga 1659; tilltr. 1660; vårdade sin församling med mycken sorgfållighet, men dog redan d. 22 febr. 1662, 41 år gammal.

Gift 1660 m. Gertrud Jönsdotter.

11. Mag. Joh. Rydhelius, son af kyrkoh. Nic. Gun-nari i Ryda, född derst. d. 13 juli 1621; blef stud. i Ups. 1650 och var filos. kand. då han utnämndes till hist. et poes. lector vid Skara gymnasium 1655. Kort derpå fick han tillstånd att med en ung Ulfsparre resa till Tyskland, "dock honom sin plats förbehållen, när han kommer igen." Erhöll K. Maj:ts fullmakt på Wånga pastorat 1662; tilltr. 1663 och blef prost öfver Floby kontrakt samt Larf, Bitterna och Lekåsa 1666. Död d. 20 jan. 1669.

Gift 1657 ra. Cathrina B er gin, d:r af prosten Gunnar B. i Sköfde. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Nicolaus, kommin. i Wånga. Gunnar, drabant. Annika, gift l:o m. Petr Rhodin, past. i Råda, 2:o m. Petr* Undenius, past. i Källby.

12. Mag. Henr. Schyherin, son af kyrkoh. Haqv.

Andrese i Skölfvened, blef stud i Ups. 1658 och erhöll år 1670 K. Maj:ts bref att befordras till Wånga pastorat och gifta sig med enkan. Han "hade ämnat om sommaren s. å. med sin discipel, baron Carl Sparre, besöka främmande orter, för att derigenom sig till sina studiers uppkomst någon nödig experientz förskaffa; men fann fast ogerna, att hans discipel sin förra mening ändrat, så attingen resa blef utaf. Var filos, kand då han

prestvigdeé 1671 och tillträdde Wånga. Orator vid prestm. 1679, predikant 1686 och prseses 1692. Prost öfver Wånga kontrakt 1694. Död hastigt af slag d. 28 juni 1696. Han hade predikat samma dag och derpå ätit middag i trädgården, då han efter några stegs spatserande föll ned och dog. — Om honom berättar Ullenius, att han fått i sitt hufvud den svaghet, att han yrade när han kom på predikstolen; lät derföre göra en pulpet, den han satte i chordörren, och stod der medan han predikade. En skytt sades hafva förgjort honom.

Gift med företrädarens enka Cathrina Bergin9 död 1674. Sonen Johan var curator aulicus 1707.

14. Mag. Joh* Tranhemius, son af kyrkoh. Sveno T. i Flistad, f. i Alekarr d. 26 mars 1654; blef stud. i Ups. 1675 och deltog i jordrefnings-kommissionen i Lief-land några år; fil. kand. 1683; prestv. 1684 och genast insatt till kyrkoh. i Grefbäck, "emedan han väl studerat, har hela församlingens kallelse, är af ett skickligt lefver-ne och vill försörja sterbhuset dermecl att han tager dottern till hustru.44 Orator vid prestm. 1690; v. prseses 1691 och prseses 1705; kyrkoh. i Wånga 1697; tilltr. 1698 och blef s. å. vid sin installation förordnad till prost öfver Wångå kontrakt. Död d. 21 febr. 1719.

Gift 1684 m. Maria Arenius, död 1719, d:r af kyrkoh. Petrus A. i Grefbäck. Barn: Catrina f. 1685, g. m. professor Pet Tegnaeus i Skara. Christina f. 1687, g. m. kyrkoh. Jon. Brisman i Råda. Margareta f. 1688, g.m. kyrkoh. Jon. Eländer i Björke. Brita f. 1690, g. m. löjtn. Pet. Wångberg. Sven f. 1692, fältväbel vid Skarab. regera.* död 1762. Maria f. 1694, g. m. löjtn. Ljungdahl. Elisabet f. 1698, g. m. kyrkoh. Joh. Klefbeck i Bitterna. Peter k 1699, fältväbel vid Helsingé regem. Sara (tvilling med Peter) f. 1699, g. m. borgmäst. Ranchstedt i Skara.

15. Mag. Jonas Unge 1720—30. Se past i Lidköping.16. Mag. Olof Knös, son af hejderidaren i Elfsborgs län Börje Persson K. och Gunnur Lechander, f. i Odh d. 5 juli 1683; blef stud. i Ups. 1703; orerade inför Westgöta nation 1708 på latinsk vers: "de victoria ad Holof-zin"; antog kondition i Carlskrona 1710 och blef magister 1713. Utan egen ansökan utnämnd till rektor i Mariestad 1714 nedreste han till Westergötland 1715, blef "utan examen" prestvigd s. å. och tilltr. rektoratet 1716; orerade vid prestm. s. å. på latinsk vers: "de lege et evangelio"; var oppon. 1717; blef med rektoratets bibehållande tillika kyrkoh. i Leksberg 1724; erhöll K. M:tS fullmakt på Wånga pastorat 1729; tilltr. 1730 och blef då tillika prost öfver Wånga kontrakt. Såsom "en utmärkt skicklig kontr.-prost" fick frän 1734 under sig 4 pastorater, som fordo n hört till Wånga kontrakt, Börstig, Kinneved, Grolanda och Floby; predikade vid prestm. 1736 och presiderade med mycken heder 1739, Död hastigt i Wånga d. 7 apr. 1748 och blef begrafven af dompr. Brodd. — Olof Knös var en af stiftets lärdaste och berömligaste män. Han ägde ovanlig skicklighet att skrifva både latinsk och grekisk vers. Sin kärlek till den klassiska litteraturen uttalade han i en oration till pre-sterskapet 1730. Utmärkt predikant och grundlig teolog, omfattades han med mycken tillgifvenhet af biskop Svedberg,

Gift 1717 m. Eka Beata Betländer, död 1768, d:r af prosten Anders B. i Mariestad. Barn: Anders, domprost i Skara. Birger f. 1722, kamrerare i Kammar-* kollegium, död 1776. Peter f. 1727, löjtn. och lifdrabant död 1795.

Skrifter: 2:ne disputationer i Upsala, likpredikan öfver Anna Callenia, s;unt en mängd latinska oeh grekiska poemer.

17. Petrus Tugurin9 son af kommin. Magnus Ove-nius och Margareta Tugurin, f. i Mariestad d. 12 febr. 1698. Sedan han fullbordat sina studier i Skara, ämnade han resa till akademien 1718, men lät istället öfver-tala sig att blifva militär; begaf sig till Slädene och blef inskrifven som volontär vid Westg.-dals regem.; befordrades utanför Fredrikshall till sergeant, men måste, efter K.Carl XILs död, "han som andra kännas vid reduktion"; ämnade nu fortsätta sina studier, men tvingades, af brist på det nödvändiga, att antaga mönsterskrifvare-beställnin-gen vid Sundahls kompani på Dal 1720. Då ingen liknelse för honom, fanns att få bröd i krigstjensten, beg af han sig ändtligen 1724 till Lunds akademi, der han stannade ett år; konditionerade sedan dels i Göteborg och dels i Roslagen; reste till Upsala 1734 och blef derst. prestv. 1736 af ärkeb. Steuchius till huspred. hos gref-vinnan Gyllenstjerna på Tyresjö; bat.-pred. vid Westg.-dals regein. 1738, pastor 1739; var regementet följaktig till Malmö 1741, till Stockholm 1742, och kommenderades med 2 officerare och 52 man att på galeasen "Wak-sam" gå till Åland s. å. "Wi blefvo liggande vid De-gerby. Det antal soldater, som der blefvo döde och af mig och min embetsbroder Lundgren begrafne, besteg sig ungefärligen till 4000 man." Följande året 1743 måste han åter följa

regementet till Stockholm, "der det hela sommaren kamperade utanför Norrtull." År 1748 uppfördes han på förslag till Timmelheds pastorat och reste vid Mikaeli-tiden till Stockholm att bevaka sin sak; men emedan förslaget dröjde att från Skara afsändas, for han hem igen. Tredjedag Jul reste hans kommissivist Carl Sundholm uppa hafvande förslaget med sig, och blef af K. M. utnämnd. T. blef då af sina gynnare uppmanad att söka Wånga pastorat; reste således straxt efter' Jul upp igen, erhöll K. M:ts fullmakt 1749 och flyttade kort derefter till Wånga.*) Predikant vid prestm. 1759; prost 1764. Död såsom stiftets ålderman d. 18 sept. 1783. Han kallas "en heders man."

♦) En väl skrifven supplik på vers (af prosten Kolmodin i Flo)

skall i synnerhet hafva bidragit till hans utnämnande. Af tacksamhet gifte sig sedan T. med Kolmodins enka. Denna supplik lydde sålunda:

Milde Konung, Sveriges Far! I Ers Majestäts armé

Ålderman bland krönta hjeltar, Älst bland alla fältprofeter

Himlen» ögnsten, dens försvar, Utan någon tiond', se

Som i tröga lyckan ältar. Jag nog länge pastor heter.

Gud låt Eders Majestät Trumman magert altar är,

Pryda hundra åra fjåt! Kyrkonyckeln jag begär.Gift l:o 1739 m. Anna Br. Kallerman från Carl-stad, död 1753, lektor Boströms halfsyster: 2:o 1755 m. Brita M. Lorich, död 1786, prosten Kolmodins enka i Flo. Barn: Brita Maria, f. 1743, g. m. prosten A. Backman i Otterstad. Magnus, kommin. i Wånga. Margareta Sofia f. 1755, g. m. kyrkoh. Jon. Odhner i Lyrestad.

18. Mag. Johan Frondell, sonsson af kommin. Johan F. i Kyrkefalla, son af fältväbeln Johan F. och Gunborg Fsegervall, f. på Fröstorp i Kyrketalla d. 26 apr. 1722; blef stud. i Ups. 1755 och tänkte först att blifva läkare; magister 1761; prestv. 1763 till huspred. hos hr Drakenberg på Kårtorp; blef missiverad till adj. i Lyrestad 1764, och tillvann sig der så stor kärlek af församlingen, att han efter dokt. Hellstadii död kallades till kyrkoherde, hvilket dock ej lät sig göra. Var sedan adj. i Forsshem 2 år; blef utan egen ansökan förordnad till syssloman och pastor vid Skara hospital 1772 och förestod denna tjenst i 11 år med det utmärkta nit, att då han 1784 utnämndes till kyrkoh. i Wånga, skedde det ined vilkor; att han än vidare skulle bevaka hospitalets angelägenheter. Prost 1786; v. kontr.-prost 1791; ordin, dito 1795.

När jag lade bort min bok För ett korsgevär och värja, Var det mig ett lustigt ok; Sedan jag fick fanan svärja, I den magra Norska vrån Gjorde jag min lärospån

Sju års tid jag korset bar På de Bohuslänska kullar; När jag reducerad var, Måst jag akrifva mönsterrullar; Då tog jag min bok igen Tänkte: den kan hjelpa än.

Hvad jag bortglömt uti fält, Lärde jag på nytt med mera, D$ jag i de lärdas tält Tog med allvar att studera; Till att läka sju års sår Las jag käckt i fjorton år.

Sedan blef jag ändtlig prest Vid detsamma regemente, Der jag i blå rock och väst Förr min konung troget tjente; Bördan är väl icke tung, Men jag är ej mera ung.

Jag alltjemt i femti år De tre första böner lärde Uti bönen Fader vår; Nu jag kommer till den Qerde: Milde konung, säger jag, Gif mig dagligt bröd i dag!

Gif mig nu ett pastorat, Milde Konung, för min möda, Nu som prest och förr soldat Har jag . friska, sjukau döda Uti åtta fälttåg skött. Nu jag börjar blifva trött.Död d. 4 aug. 1803. — Prosten Froadell led i ungdomen af höftsjuka, som i 3 år hindrade honom att bevista Skara skola. Han hade sedan en stark och jemn helsa. I sitt embete utmärkte han sig för ordning och nit, vidtog flera ekonomiska förbättringar i församlingen och upprättade <?n förfallen prestgård. Mot anförvandter och fattiga visade han mycken ömhet och frikostighet; derom vittnar, bland annat, den testamentariska dispositionen af 1666f rdr, som han anordnat åt 6 fattiga och .faderlösa

prestdöttrar i Skara stift.

Gift 1780 m. Sara Marg. Forssenius, f. 1753 död 1813, d:r af tullinspektören i Hjo Jonas F. och Sara Garp. Barnlös.

19. Mag. Anders Knös, son af dompr. Anders K., f. i Skara d. 1 febr. 1769; blef stud. i Ups. 1786; v. rektor i Alingsås 1791; prestv. 1794; e. o. K. hofpredikant s. å.; magister s. å.; presid. s. å. "de Alingsåsia veteri et nova;" ordin. K. hofpred. och hofkonsistorialis 1801; ledam. af samf. pro fide et chr. 1804; kyrkoh. i Wånga 1805; tilltr. 1806; prost s. å. Död i Wenersborg den 20 sept. 1813.

Gift 1799 m. Sofia Maria Danel, död 1855, d:r af hofsekret. Wilh. Chr. D. Barn; ^Anders Wilhelm f. 1804, borgmästare i Askersund, död 1870. Wilhelmina, g. m. handlanden Lundgren i Askersund och från honom skild.

20. Mag. Johan Törner, son af klockaren Johan T. och Cathr. Andersdotter, f. i Säby i Westmanland d. 3 nov. 1768; blef stud. i Ups. 1793 och prestv. i Westerås 1794; e. o. bat.-pred. vid Svea artilleri 1801; pred. vid Hedv. Eleon. fattighus 1802; magister i Greifswald 1803; ordin, bat-pred. 1805; regem.-pastor 1807; ledam. i hof-konsist. s. å.; fältprost 1812; kyrkoh. i Wånga 1814; tilltr. 1816; Död 1828. — "Var en beskedlig man med dåliga

Gift 1805 m. Hel Marg. Setterberg, d:r af kr.-läns-man Lars S. Barn: Johan Teodor f. 1806, stadsfiskal i Sköfde, död 1845. Aut. Constantia f. 1808, g.m. löjtn. L. G. von Hårleman; Hilda lidegertl 1810, g.m. possess.P. A. v. Hårleman på Åstorp. Axel Maur. Fer din f. 1812, staclsfiskal i Hjo. Lars Victor Theophil £ 1815, vistas i Amerika. Charlotta £ 1818, g. m. fabrikör Brattström, bosatt i Amerika.

21. Mag. Bernhard Stabeck, f. i Falkenberg d. 3 okt. 1786; fadr. handlande; blef stud. i Ups. 1804; prestv. 1810; v. rektor vid Clara skola i Stockholm 1811; magister 1812; e. o. bat.-pred. vid Svea artilleri s. å.; ordin, dito 1815; regem.-pastor 1822; kyrkoh. i Wånga 1830; kontr.-prost 1831; revisor i diskonten i Göteborg 1840; i statsverket 1845; riksdagsman 1844 och 1847; ledam. af åtskilliga samfund. Död d. 27 mars 1850. Ogift. — En redbar, ordentlig och duglig man.

22. Mag. Sven Lundblad, son af prosten Gustaf L. i Grefbäck, f. i Bellefors d. 3 dec. 1789; blef stud. i Ups. 1806; magister 1812 och politices docens 1814; besökte Christiania universitet 1815 och 1816; gymn.-adjunkt i Stockholm 1822; underg. prest- och past.-ex. 1829 och blef prestv. i Stockholm s. å.; kyrkoh. i Broddetorp 1831; tilltr. 1832; prost 1835; bevistade riksdagame från 1840 till 1854; ledam. af K. N. O. 1850; kyrkoh. i Wånga s. å.; tilltr. 1851; preeses vid prestm. 1859, författade en afhandling "de religione", men hindrades af sjukdom att vara tillstädes. Död d. 9 febr. 1860. — En lärd och ansedd man.

Gift 1832 m. Johanna Carol Gust. Bratt, d:r af prosten dokt Gustaf B. i Broddetorp. Barn: Emilia Aurora Gust. f. 1835. Paulina Sofia Oct. f. 1838, g. m. kommin. F. Landahl i Slöta. Sven Gustaf Emanuel £ 1842, vistas i Amerika.

Skrifter: Se stiftsmatr. 1855.

23. Mag. Olof Adolf Optatus Warholm, son af kontr.-prosten Clas W. i Böne, född i Warnhem den 19 april 1816; blef stud. i Lund 1836; e. ö. biblioteksamanuens derst. 1842; fil. dokt. 1844; sånglärare vid Lunds katedralskola 1844—49; prestv. i Lund 1850: prebende-kommin. i Uppåkra och Flackarp af Lunds stift 1850—63; ordin, biblioteksamanuens 1856; past-ex. s» å.; kalladaf grefve H. Ducker till kyrkoh. i Örtofta pastorät af Lands stift 1857, hvilken tjenst han, i anseende till uppkommen tvist om patronatsrätten, ej fick tillträda; pastor vid Skånska dragonregem. 1860; kyrkoh. här s. å., sedan han utan ansökan blifvit å förslaget uppförd; tilltr. 1863; pred. vid prestm. 1865.

Gift l:o 1850 med Sara Gunilda Wennerberg, död 1868, dotter af kontr.-prosten Gunnar W. i Lidköping; 2:o 1869 m. Emilia Elis. Lagervall f. 1840, d:r af in-geniör J. M. Lagervall och Jul. Trolle. Barn: Margareta Gunilda f. 1851. Gunnar Olof f. 1852. Klas Brynolf f. 1854. Anna Sofia f. 1858.

1. Laur. Svenonis var kommin. 1593 och blef 1604 past. i Segerstad.

2. Helias Ingevaldi blef prestv. 1640 till adj. i Wånga och kommin. derst. 1641. Sedan han, nära 20 år varit kapellan och efter Grundelii död haft kallelse till pastoratet, fick han 1660 halfva stommen att bo uppå, för den lön han af pastor skulle bekomma; men genom kyrkoh. Otters "tergiversation" kunde han ej tillträda den förr än 2 år derefter. År 1662 erhöll "han K. M:ts rekommendation till första lägenhet och blef s. å. utn. till kompa-stor i Härna socken af Wings pastorat. Men församlingen vägrade emottaga honom, och efter 2:ne års fruktlösa försök förklarade hr Helje sig derifrån alldeles afstå. I anledning deraf yttrade konsist., att "den prestman, som sändes till en församling, bör icke genast låta märka såsom skulle han hafva dominium in coetu, utan söka församlingens kunskap och vänskap." År 1665 sattes han på förslag till Skarstads pastorat, men blef icke heller der emottagen. Död 1673.

G. m. Karin Andersdotter.3. Andreas Laurentii Holm begärdes till kommin. 1673, men är för öfrigt okänd.

4. Andreas Tysk 1676-1700. Se past. i Åsled.

5. Nicolaus Rydhelius, son af prosten Johannes R. i Wånga, blef stud. i Ups. 1683; underg. prest-examen 1691 och visade "godt ingenium men eftersatt öfning;" kunde ej rekommenderas; blef prestv. 1696; kommin. i Wånga 1700 och dog efter 8 månaders tjenstgöring i slutet af s. å.

6. Andr. Petri Norenius, stud. i Ups. 1694, blef prestv. 1697 och kommin. i Wånga 1701. Död 1726, "mente captus."

Gift 1711 m. Margareta Berglin, d:r af kyrkoh. Anders B. i Hool, enka efter handelsm. Odell i Wånga. Barn: Peter, prestv. 1741, död 1742. Elisabet, g. m. kommin. Thorb. Norbeck i Hool.

7. Claudius Björndahl, gästgifvareson från Algustorp i Wånga, född d. 24 juni 1691; fadr. Gustaf Classon, modr. Ingrid Andersdotter. Han tog sitt namn af Björnabro; blef stud. i Ups. 1711; prestv. 1720 och kollega vid Skara skola s. å., sedan "Fahlundius brutit sitt löfte att gifta sig med hr Sibergs enka." Genom anförde besvär fick Fahlundius tjensten åter 1722, då B. blef alldeles tjenstlös och sändes som adjunkt till Wånga. Kommin. derst. 1726, oaktadt adeln "förbjöd konsist. att gifva honom fullmakt." Emedan bostället var nedrutet, bodde han en tid hos sina syskon i Algustorp; fick anmaning .1729 att flytta derifrån och hålla sitt löfte i afseende på hr Sibergs enka; hvilket han lofvade göra, "så snart han får sin utkomst." Ej förrän 1732 befriades hän från denna förbindelse mot 20 skäppor spannemål årligen, så'I Inge båda lefva. Björndahl dog 1751.

Gift 1733 m. Cajsa Hasselbom, d:r af kyrkoh. Algot H. i Hjerpås. Barn: Inga Stina f. 1735, g. m. kr.-läns-man Gunno Almgren. Lena f. 1737, g. m. målaren Åvall i Borås. Gustaf pastor i Tunhem.

8. Jonas Arvidi Winrot, f. i Solberga i Winköl 1701; blef stud. i Ups. 1737 och prestv. 1742, till past.-

I Skara 22adj. i Norunga; kommin. i Wånga 1753 med enhällig kallelse. Död i maj 1783, 74 år gammal. — Han höll på ätt få skräpa vid en prostevisitation för sitt hårdsinta lynne; men frälstes af en närvarande gästgifvare, som yttrade: "Åb, la Vinrota gå, hu gär inte ondt." — W. lät maten skickas till sig genom en glugg på sin kammardörr.

Gift l:o m. Maria A betin, d:r af kyrkoh. Mathias A. i Norunga; 2:o m. Margareta Schmidt, d:r af kyrkoh. Mathias So i Tun. Barn: Johanna f. 1746, g. m. rusth. Nils Lidberg i Tornum. Mathias £ 1747, kommin. i Jung. Anna Lisa f. 1753, g. m. prosten C. Baumbach i Berg.

9. Magnus Tugurin, son af prosten Peter T. i Wånga, född d. 22 jan. 1747; blef stud. i Ups. 1764; prestv. 1771; v. kollega i räkneklassen vid Skara skola s. å.; adj. och v. past. på flera ställen; kommin. i Härlunda 1778; dito i Wånga med enhällig kallelse 1784; tilltr. 1786. Död d. 2 maj 1788.

Gift l:o 1778 m. Maria Laurell död 1779, d:r af kyrkoh. Anders L. i Österplana, enka efter kyrkoh. Pet. Lidholm i Gökhem; 2:o 1779 m. Anna Cathr. H äg gr en, £ 1759, d:r af regem.-skr. Carl H. och Anna M. Ottonius. Bara: Anna f. 1780, död 1852, g. m. jägmästare Scher-man på Leckö. Peter f. 1782, skrifvare. Carl £ 1784, bonde. Anders £ 1786, kommin. i Larf.

10. Sven Månsson Rydbom, torpareson från Ryda, född d. 1 febr. 1735; blef stud. i Ups. 1759; prestv. 1764;

kommin.-i Åsaka Sk. h. 1768; past.-ex. 1773; kommin. här 1788; tilltr. 1791. Död d. 18 nov. 1805.

Gift 1770 m. Greta Maria Myrin, £ 1745 död 1795, d:r af inspektor Erik M. på Teglunda. Barn: Caj sa Stina £ 1775, g. m. efterträdaren.

11. Jonas Skar ström, son af rusth. Olof Eliseson och Kerstin Andersdotter, £ i Algustorp i Skarstad d. 14 aug. 1762; blef stud. i Ups. 1783; prestv. 1788; kommin. i Wånga 1806. Död d. 22 mars 1817.

Gift 1806 med företrädarens dotter Cathr. Chr. Rydbom. Bara: Christ. Margareta £ 1808, g. m. kommin. G. Röding i Hjo. Sven Olof, £ 1809 död 1867, rådman i H)Oe12. Johan Bergmark, son af kommin. Lars R. i Da-retorp, född derst. d. 21 aug. 1744; blef stud. i Åbo 1765; prestv. 1773; adjunkt på flera ställen; skolmäst. i Hofva 1795; tilltr. 1796; kommin. i Wånga 1817; tilltr. 1819. Död d. 7 okt. 1824. — Han omtalas såsom en mycket besynnerlig och inskränkt man.

Gift 1807 med sin piga. Barn: Maria Christina £ 1807.

13. Gustaf Wenerbom, son af kommin. Olof W. i Warnhem, f. derst. d. 8 nov. 1788; stud. i Ups. 1812; prestv. 1814; kommin. i Wånga 1825. Död före tillträdet d. 9 nov. 1826.

Gift m. Maria Cathr. Lokrantz, d:r af kyrkoh. Gabriel L. i Saleby. Barn: Johan, handlande i Norrköping. Eva, g. m. en handtverkare.

14. Joh. Leonh. Sandberg, son af kyrkoh. Daniel S. i Falköping, född derst. d. 13 juni 1789; blef stud. i Ups. 1811; prestv. 1814; kommin. i Jung 1820; dito här 1829. Död d. 4 nov. 1837. — Var glad och oförarglig men mind~e ordentlig.

Gift m. Hedv. Elis. Lunden, död 1825, d:r af prosten Per L. i K. Klefva. Barn: Per Daniel £ 1819, landtbrukare. Johan Justus £ 1822, landtbrukare.

15. Anders Lindberg, son af sold. Bengt Remberg och Bolla Andersdotter, f. i Gökhem d. 4 febr. 1797; blef stud. i Lund 1820; prestv. 1822; kommin. i Wånga 1838; tilltr. 1840. Död d. 27 juni 1848.

G. m. Inga Cajsa« d:r af häradsdomaren Carl Magnusson i Wånga. Barn: Carl August £ 1827, skrifvare, sedan sjöman, stal och rymde 1857. Axel Fritiof i. 1832, landtbrukare.

16. Lars Erik Kjellén 1849—58. Se kommin. i Mellby.

17. Johan Thordson, son af klockaren Anders Torsson och Stina Johansdotter, född i Berg d. 3 febr. 1814; blef stud. i Lund 1837; prestv. 1839; kommin. i Skölf-vened 1855; tilltr. 1856; dito här 1858.Gift 1856 med Lovisa Odqvist; fadr. säteriagare. Barn: Axel f. 1856. Gerda f. 1858. Bonde f. 1860. Elisabet f. 1862. Livia f. 1864. Anna Fredr. f. 1867. Johan Sixten f. 1869.

2. GÖKHEM.

kyrkoherdar.

1. Fulco, rector et curatus 1288 och 1290.

2. Sveno Benedicti, kyrkoprest i Gökhem, har lem-nat intyg om en arfstägt 1413. Lefde ännu 1417.

3. Herr Sveningh 1463 och 1470.

4. Sveno Beröms, pastor och prost i Wilske härad 1480.

5. Ericus Benedicti, curat. & can. Scharensis 1487, har låtit med sköna målningar pryda Gökhems kyrka, hvaraf lemningar funnits intill sednaste tider. Han dog 1508.

6. Jonas tilltr. 1509 och dog 1540. Den förste Lutherske pastor.

7. Magnus, pastor 1541.

8. Jonas Gunnari nämnes såsom kyrkoh. 1544, prost öfver Wilske härad 1551 och lefde ännu 1566. Han lär varit

gift med företrädarens enka.

9. Andreas Magni, son af förutnämnde kyrkoh. Magnus, var pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 14|-lod silfver och 27 rdr i penningar; underskref relig.-beslutet i Ups. 1572 och dog 1573.

10. Nicolaus blef enligt Rhyzelius pastor 1574, men enligt sin sondotters uppgift ej förrän 1582; underskref Gift 1856 med Lovisa Odqvist; fadr. säteriagare. Barn: Axel f. 1856. Gerda f. 1858. Bonde f. 1860. Elisabet f. 1862. Livia f. 1864. Anna Fredr. f. 1867. Johan Sixten f. 1869.

2. GÖKHEM.

kyrkoherdar.

1. Fulco, rector et curatus 1288 och 1290.

2. Sveno Benedicti, kyrkoprest i Gökhem, har lem-nat intyg om en arfstägt 1413. Lefde ännu 1417.

3. Herr Sveningh 1463 och 1470.

4. Sveno Beröms, pastor och prost i Wilske härad 1480.

5. Ericus Benedicti, curat. & can. Scharensis 1487, har låtit med sköna målningar pryda Gökhems kyrka, hvaraf lemningar funnits intill sednaste tider. Han dog 1508.

6. Jonas tilltr. 1509 och dog 1540. Den förste Lutherske pastor.

7. Magnus, pastor 1541.

8. Jonas Gunnari nämnes såsom kyrkoh. 1544, prost öfver Wilske härad 1551 och lefde ännu 1566. Han lär varit gift med företrädarens enka.

9. Andreas Magni, son af förutnämnde kyrkoh. Magnus, var pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 14|-lod silfver och 27 rdr i penningar; underskref relig.-beslutet i Ups. 1572 och dog 1573.

10. Nicolaus blef enligt Rhyzelius pastor 1574, men enligt sin sondotters uppgift ej förrän 1582; underskrefUps. mötes beslut 1593 och dog 1596. Sonen Gunnar efterträdde fadren.

11. Gunnarus Nicolai, den förres son, blef kyrkoh. här 1598, prost 1627 och död 1636.

Gift l:o m. Ingrid, dotter af kyrkoh. Jonas Laur. i Lekåsa. 2:o m. en dotter af biskop Sven. Barn: Sigrid, g. m. lektor Er. Bobergius i Skara. Annika? g. l:a m. Sven Hasselbom, 2:o m. EL Hval, pastorer härstädes.

12. Jonas Algoti Hasselbom, född i Tun d. 30 nov. 1597 af bondeföräldrar; kom till Skara skola 1607, der han sedan blef kollega 1626; prestv. 1628; kyrkoh. här 1637 och tillika prost öfver Wilske och Frökinds härader. Död d. 24 mars 1656.

Gift 1:o 1637 med företrädarens enka, biskop Svens dotter, död 1640; 2:o 1643 med Ingegerd Lechander, död 1655, d:r af kyrkoh. Nils L. i Lekåsa. Barn: Nils. Jonas. Elin.

13. Sveno Algoti Hasselbom, den förres broder, blef domkvrko-syssloman i Skara 1654 och kyrkoh. här 1656: tilltr/165*. Död 1667.

G. m. kyrkoh. Gunnars dotter Annika, som sedan fick efterträdaren. Barn: Algot, past. i Hjerpås.

14. Elias Hval, son af kyrkoh. Laur. Andr. i Hval-stad, blef prestv. 1659 och kyrkoh. här 1668 "med con-dition att taga relictam derstädes till hustru." Ar 1671 hade han, med anledning af komministersvalet, ådragit sig biskop Kempes vrede. "Herr Elias", skrifver biskopen, "skall få veta hvad han solus, episcops till förakt, förtje-nar." Död 1675.

Hans enka Annika Gunnarsdotter lefde ännu 1689.

15. Sveno Lundins, son af uppbördsskrifvaren i La-ske härad Olof Andersson och Karin Svensdotter, född på Onsjö gård i Larfs gäld 1625; studerade i Skara 14 år och vid Strengnäs gymnasium 9 år; blef prestv. 1657 till

huspred. hos hr Gustaf Krabbe på Krabbelund; adjunkt i Larf 1660; kommin. i Skara 1668; kyrkoh. här 1677. Sjuknade Annandag Pingst 1689 och dog d. 8 juni s. å.Gift 1663 m. Kerstin Olofsdotter, som blef omgift med efterträdaren Sven Lindberg. Hon var bondedotter ifrån Grude och syster till prosten Ullins hustru i Floby. Barn: 3 söner och 3 döttrar. Olaus, int. i Skara sk. 1675, död 1696. Brita, g. m. kommin. And. Flodin i Gudhem. Lars bodde i Mölarp. Daniel. Karin, g. m. frälse-inspek-tor Erik Fris.

16. Asmundus Electrin, son af Anders Kart i Kar-tag. Ravelstorp af Gökhems pastorat, född 1639, prestv. 1670 och genast förordnad till kommin. härstädes, jemte den gamle Jonas Erici. Blef ensam kapellan 1676 och bodde i Sven Larsg. Holöja. Efter Lundii död begärde församlingen enhälligt Sven Lindberg till kyrkoherde, anförande mot hr Asmund, att "i hans hus föres ett förargligt lefverne med svordom och Guds namns förtörnande, buller och trättande." Men konsist. utnämnde hr Asmund 1690, "emedan han är äldre och mera öfvad uti officio publico samt om tungans färdighet vore jemnlik med hans goda jiidicio och förstånd, vore han näppeligen i något stycke sämre än hr Sven." Församlingen klagade hos konungen, som resolverade, att "församlingen måste låta sig nöja med den disposition, som biskopen och konsistorium i detta fallet på goda skäl hafva gjort." Herr Asmund tillträdde 1691 och dog den 17 jan. 1694.

Gift l:o m. Ingeborg Frijs, död 1675, d:r af Erik F., stallmästare i konungens tjenst; 2:o 1680 med sin piga Margareta Olofsdotter från Björke, död 1728. Af förra giftet voro 2 barn: Peter f. 1675, prost och kyrkoh. i Hvellinge, Lunds stift, död 1730. Sigrid, död 1709, g. m. rusth. Måns Larsson i Hofmansg. Marka. Af sed-nare giftet: Ingeborg, g. m. gästgifvaren Erik Andersson. Kerstin, g. l:o m. ryttaren Bengt Andersson, död 1710, 2:o m. ryttaren Hans Frisk.

17. Sveno Laur. Lindberg, född i Höra socken af Hjerpås pastorat; blef stud. i Ups. 1674; prestv. 1679; först herre-prest, sedan kommin. här 1691, kyrkoh. 1694; tilltr. 1695. Död d. 31 okt. 1710, såsom det sades af pesten. Denna farsot hade i synnerhet inrotat sig i Rogs-torp och Kråketorp nära Odenskulle. Såsom liksto! efter någon, som dött af pesten i Kråketorp, blef en stut ledd till prestg., hvilken ingen af folket ville emottaga, af fruktan för smitta. Efter tvänne dagar tog gästgifvaren Anders Andersson honom i hornet och ledde honom uppför Öfverkyrke lid, att han måtte gå till Kråketorp igen. Gästgifvaren sjuknade och dog efter 2 eller 3 dagar. Kort derefter blef ock kyrkoherden död.*) — Han var en "vir imberbis," d. v. s. brukade afraka sitt skägg, hvilket på den tiden var bland prester sällsynt; nyttjade kalott och var af medelmåttig växt. Han hade ock ett par stora framtänder, som syntes mycket utanför läpparne. Under hans tid blef Gökhems altartafla målad och med bilder zirad af Jon. ^Elfvenberg från Borås år 1700.

G. m. kyrkoh. Lundii enka Kerstin Olofsdotterdöd 1723. Efter Lindbergs död bodde hon hos byggmästaren Anders Bengtsson i Bältareg. Gökhem i en liten kammare, 3 alnar i qvadrat, som ännu fanns i behåll 1784.

18. Bened. Tenggren, son af kyrkoh. Elavus Bened. i Främmestad, född derst. 1655: blef stud. i Ups. 1676; prestv. 1677 till nådårspred. i Främmestad och "hjelp åt sin ensörjande moder." Året derefter begärdes han af församlingen till kyrkoherde, hvilket konsist. fann alldeles orimligt, i anseende till hans ungdom och oerfarenhet, såsom den der gjort tjenst allenast \ år; hotade honom fördenskull med privation, ja med carcere in proba, om han på något sätt visade sig "genstörtig" eller fortfor i sin "tergiversation." Inkallad medgaf T. sjelf, att han var alldeles otjenlig till pastor och förklarade sig nöjd, om Främmestad åter lades till Tengened och han blefve der komminister. Men församlingen med general P. Hjerta fortfor att begära honom till kyrkoherde. Målet sköts till konungen, som år 1680 befallde, att fullmakt skulle meddelas åt T., sedan han förut i domkyrkan hållit profpre-dikan. Han var respond. vid prestm. 1682; bodde först i Annestad och flyttade derifrån 1694 till Carl Thorstensg.

•) Denna sägen är i så måtto oriktig, att kyrkoherden dog 4 m&n&der före gästgifvaren.Bäreberg. Sedan han 32 år varit pastor i Främmestad, fick han transport tili Gökhem 1711, dit han flyttade 1712. Här lefde han endast 1± år, eller till d. 15 jan. 1714. Ligger begrafven i Främmestad, i sina fäders graf. — Kyrkoh. Tenggren var till växten lång och ansenlig, hade på ålderdomen alldeles hvitt hår och nyttjade kalott. Han var "qvick och utrustad med goda embetsgåfvor."

Gift med Christina Wiuhom, d:r af länsman Jonas W. på Skrehalla. Barn: Elof, pastor härstädes. Göran,

mönsterskrifvare. Daniel, klockare i Örslösa. Margareta f. 1679, g. m. Lars Tengbom, past. i Främmestad. Olof bodde i Olof Pehrsg. 1726. Stina, "vettvilling och öfver-maga" lockades till lägersmål 1703, men frikändes från allt straff. Annika. Peter och Anders, borgare i Falköping, voro troligen äfven hans söner.

19. Magt Erland Lidholm*), son af frälse-inspekt. Per Jonsson och Gertrud Svensdotter, f. i Lidköping d. 13 mars 1674, stud. i Ups. 1697, undergick penalismen och blef vid Andersmesse s. å. en liber studiosus; magister 1707. Under sin akademietid hade han bland andra till discipel den sedermera namnkunnige Er. Tollstadius; men sedan han blifvit magister, antog han kondition hos hr Lind på Mölltorp i Horn. Prestv. 1712 och blef på konsist. förord genom K. Senatens befallning insatt till kyrkoh. i Tådened 1713. Men då han icke ville gifta sig med

o o

enkan, protesterade öfverstinnan Bonde på Storeberg emot utnämningen och fick år 1714 sig tillerkänd jus patronatus öfver församlingen, hvarefter Lidholm, som redan till-trädt, måste återlemna fullmakten och afflytta. Under sin korta tjenstgöring hade han "genom sin härliga lärdom och predikningar, äfvensom genom sitt vackra och förnöjsamma umgänge," tillvunnit sig en sådan kärlek af församlingen, att den begärde honom till kyrkoherde öfver de tre socknarne, "kallande honom en Guds man, den de aldrig kunna släppa, utan vilja med honom lefva och dö," Han blef nu nådårspred. i Gökhem och fick, såsom ersättning för hvad han förlorat, K. Senatens fullmakt och

) Kallade sig först Broman efter föräldrarnes bostad Broholm.K. Carl XII:s konfirmation på detta pastorat 1715. Han var opponens vid prestm. 1708, orator 1709 och praeses 1724. Död d. 29 apr. 1726. — Kyrkoh. Lidholm hade genom en barnflickas ovarsamhet i sin späda barndom af-brutit ryggen, så att han för hela sin lifstid blef puckel-ryggig. Han hade annars ett vackert, trindlagdt ansigte och nyttjade brunaktig peruk. Hans uppsyn var jemn, glad och otvungen. Hans kroppslyte var ersatt genom rika själsgåfvor; ty med mycken qvickhet och godt minne förenade han en redig omdömeskraft, som gjorde honom skicklig att vid alla tillfällen bruka ett moget betänkande. Han hade grundliga kunskaper och rättvisade alltid sina förmäns utmärkta förtroende. Till sitt praesidium skall han icke haft mer än några veckors beredelsetid, emedan den förut bestämde praeses (Ahlberg) var urståndsatt att infinna sig)

Gift 1714 m. Christina Dubb, död 1736, d:r affräl-seinspektoren Anders D. och Lisa Thiman. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Peter, pastor härstädes. Maria f. 1718, g. m. kommin. Nils Almborg i Bredared. Anders, pastor härstädes. Christina f. 1722, g. m. frälse-insp. Carl Göthberg. Elisabet f. 1725, död 1794, g. m. kommin. Joh. Kindelius i Flo.

20. Laur. Petr i Palm? född 1682 pårusthållet Sto-relycke i Warnhems gäld; fadren var beridare under öf-verstallmästaren Hård. Efter genomgångna studier i Skara blef han stud. i Lund 1703; prestv. derst. 1711 till krigsprest vid ett värfvadt regemente, som först låg i Chri-

*) Lidholm stod i mycken gunst hos biskop Svedberg, och då den bekante Johan Konrad Dippel omkr. 1722 utspridde sina villfarelser i Göteborg, har biskopen, på Göteborgs konsistorii begäran att någon duktig man måtte ditsändas för att göra Dippel motstånd, afskickat Lidholm i detta ärende, tillika med en skrifvelse, hvaruti bland annat yttrades: "här sändes mot Dippel den osynligaste man här finnes i hela s?tiftet.u Efter flera de aldrahäftigaste disputations-akter har slutligen Dippel blifvit helt vederlagd och fördrifven, så att han intet mer ägde in promtu, än försmädelser mot den stora kulan Lidholm hade på ryggen. uOra;t sade han, "det brustit hål på den, så hade väl den onde sjelf ej kunnat göra honom motstånd." Denna uppgift grundar sig på kyrkoherde L:s egen berättelse.stianstad och sedan i Malmö. Vid detta regemente tj en-te han i 16 år, deltog i 4 sjöexpeditioner och var närvarande vid Fredrikshall 1718, då K. Carl XII stupade. Sedan han i sin past.-ex. 1721 visat "mycken qvickhet", blef han år 1726 utnämnd till kyrkoh. i Gökhem; tilltr. 1727 och var respond. vid prestm. 1736. Död af blod-störtning d. 8 mars 1737 och blef begrafven i Gökhems kyrka. — Han var liten och spenslig till växten, med röd-lätt ansigte, brukade kalott på sitt eget krusiga bruna hår och hade .vuxet skägg. Till temperamentet var han sang-vinisk, ganska qvick och snabb i allt hvad han företog sig och "lättrörd till affekter."

Gift l:o m. Anna Marg. Hök, d:r af kyrkoh. Magnus H. i Tådened; 2:o 1727 m. företrädarens enka Christina Dubb*) Barn: Eva Regina, f. 1719 död 1745, g. m. borgaren Pet. Tenggren i Falköping. Ebba Ingegerd, gift l:o med hofrättskommissarien A. Dahlgren, 2:o ni. sergeanten Joh. Sundborg. Anna Helena, g. m. kommin. Gust. Winmark i Winköl. Jonas f. 1730, mönsterskrifvare vid Westg.-dals regemente.

21. Elof Tenggren, son af kyrkoh. Bened. T. härstädes, född i Bäck d. 21 n©v. 1693;. blef stud. i Ups. 1713; prestv. 1719 till huspred. hos fru Hierta på Ran-geltorp; adjunkt i Wånga, Gökhem och Säfvared; kommin. i Säfvared 1731; tilltr. 1733; kyrkoh. här 1737, med förbindelse att uppfostra företrädarens son och till hans tre döttrar betala 6 tunnor säd i 8 år; tilltr. 1738. Död öfver 71 år gammal d. 16 mars 1765. — Han var af tem-ligen reslig växt, brukade kalott ofvanpå sitt eget gråa hår, hade afrakadt skägg och något rödbrusigt ansigte. Det koleriska temperamentet var hos honom öfvervägande. — Berömmes såsom "en fromsint, godhjertad, välmenande och i embetet nitisk man." Men hans anklagelse mot sin komminister A. Lidholm förråder temligen grof okunnighet.

*) Hon hade den lyckan att blifva vigd af biskop Svedberg vid båda sina månner.Gift 1733 m. Christina Alenius, d:r af kommin. Lars A. i Säfvared. Barn: Margareta, död 1783, g. m. kommin. Georg Salander i Gökhem. Brita Christina, g. m. fräl-se-inspekt. Anders Jungström.

22. Mag. Peter Lidholm, son af kyrkoh. Erland L., född i Gökhem den 15 sept. 1716; blef stud. i Lund 1737; magister 1745; konditionerade sedan 4 år hos hof-jägmästaren Coijet på Bosjökloster och lika länge hos öf-verste-löjtn. Kruse på Wartofta; prestv. i Carlstad 1753 till bat.-pred. vid Elfsborgs regem.; fick Tokarp i Blidsberg till boställe 1754, men vistades ständigt hos öfverste v. Lingen på Öresten såsom informator för hans son. År 1758 åtföljde han regementet till Pomern, der han under 4 års tid slet mycket ondt och ådrog sig många sjukdomar. Efter hemkom ten 1762 flyttade han till sin "mosterman" kyrkoh. Kindelius i Warola och biträdde honom i embetet; blef år 1765 af Gökhems församling enhälligt kallad till kyrkoherde, fick fullmakt s. å. och tilltr. 1766. En under Pomerska kriget ådragen sjukdora slutade hans lif d. 3 okt. 1772. — Kyrkoh. Peter Lidholm "hade en väl vuxen stadig kropp af medelmåttig längd och nyttjade peruk. Hans temperament var sangviniskt; han var på minuten resolverad och vid sina företag rask och drifvande. Han hade mycken qvickhet, lätt för att finna sig och meddela sina tankar. Begåfvad med en synnerlig munterhet, som framlyste ur ett lifligt ansigte, gick han med nästan samma lugna sinne genom alla sina öden."

Gift 1766 m. Maria Laurell, d:r af kyrkoh. Anders L. i österplana. Hon blef omgift med kommin. Magn. Tugurin i Härlunda. Barn: Anders Gustaf, f. 1768, sekreterare.

23. Mag. Anders Lidholm, den förres broder, f. i Gökhem d. 16 aug. 1720; förlorade tidigt sina föräldrar och uppfostrades först af sin stjuffader, kyrkoh. Palm; underhölls sedan af sin moders stjuffader, borgmästare Wol-lin i Mariestad; begaf sig till Lunds akad. 1742 och blef der magister 1745; antog sedan kondition hos prosten Trägårdh och borgmästare Cervin i Carlshamn; blef prestv.1747 till huspred. hos kammarherre Hierta på Kjellstorp; adj. i Fägred 1749; kommin. i Gökhem 1751; tilltr. 1752; past.-ex. 1764; kyrkoh. här efter sin broder 1773; tilltr. 1775; oppon. vid prestm. 1777; var utn. till predikant 1787, men befriades. Död af slag d. 17 maj 1790. — Han kallas "vir non optimse famse". Han var neml. flera gånger anklagad för "farliga nyheter i läran," först 1749, då han blef förbjuden att befatta sig med presterlig tjenstgö-ring tills vidare; sedan 1751, då prosten Drysén i Fägred af biskop Juslenius fick befallning att inkomma med sitt betänkande om Lidholms tänkesätt; församlingen klagade ock öfver "hans underliga predikosätt." Slutligen förord-nades, i anledning af kyrkoh. Tenggrens angifvelse, prosten Tengmark i Falköping att hålla undersökning i Gökhem, hvilken likväl utföll mera till Tenggrens än Lidholms skada, — Under det L. var komminister, afbrann bostället 1757, då han med lifsfara räddade sig och sin familj, men förlorade alla sina böcker och en stor del af sin öf-riga egendom.

Gift 1755 m. Wilhelmina Friedenreick, f. 1728 död 1791, d:r af landshöfd. Melker F. och M. E. Wilckens. Barn: Maria Elisabet f. 1756, g. m. länsm. P. Ottergren. Erland Carl f. 1757, kamrer, gästgifvare i Gökhem. Johan Fredrik, t 1762 död 1808, handlande i Göteborg. Christ. Lovisa t 1765, g. l:o m. handl. S. R. Kjellberg, 2:o m. handl. Enoch Laurén. Marg. Charlotta f. 1767, g. l:o m. länsm. J. Broddelius, 2:o m. Isak Tengberg, stampare i

Marum.

24, Mag. Johan Otter% son af länsman Lars O. och Cajsa Wingborg, f. i Broddetorp d. 20 juni 1737; blef stud. i Ups. 1755; magister 1761; prestv. 1763; tredje pred. i Warnhem och esqv.-pred. vid Westgöta regem. 1764;. v. past. i Warnhem 1773; amanuens vid domkapitlet 1775; gymn.-adjunkt 1779; fick lektors namn 1786, med löfte om befordran till lektorat vid nästa ledighet. Kyrkoh. här 1791; prost 1794 och v. prseses vid prestm. 1799. Död d. 23 mars 1806. Ogift. — Han var en särdeles aktningsvärd man; utrustad med grundlig lärdom och ut-märkta undervisningsgåfVor; mycket älskad som lärare både vid gymnasium och i församlingen.

25. Nils Cleander, son af kommin. Johan C. i Gö-tened, född derst. d. 3 maj 1752; blef stud. i Ups. 1775; prestv. 1780 till huspred. hos öfverste-löjtn. v. Greiff; past.-ex. 1782; e. o. esqv.-pred. vid Adelsfanan s. å.; kommin. i Götened 1785; tilltr. 1787; dito här 1801;^ tilltr. 1803; kyrkoh. genom enhällig kallelse 1807; tilltr. 1808; prost 1813. Död d. 6 juli 1824. — Han var en hederlig och förmögen man.

Gift 1802 m. Inga Cajsa Wettergren, död 1835, fadr. Johan W., trumpetare. Barnlös.

26. Lars Godhemius, son af kommin. Jonas G. i Warnhem, född derst d. 28 jan. 1763; blef stud. i Ups. 1782; prestv. 1787; past.-ex. 1793; kommin. i Lyrestad 1809; tilltr. 1811; kyrkoh. här 1826. Död d. 23 okt

1832.

Gift l:o 1813 m. Chr. Charl Hellström, d:r af Johan H., timmerman i Stockholm; 2:o m. Sofia Maria Folkberg f. 1793, död 1867; fadr. C. J. Folkberg, qvartermä-stare. Barn af förra giftet: Jonas f. 1813, dog som past.-adj unkt 1852. Anna Christina f. 1814, ogift. Carl Natanael, f. 1816, landssekreterare i Halmstad. Johan Gustaf f. 1821, garfvare.

27. Martin Frössberg, son af regem.-skrifvaren Per F. och M. C. Wingborg, f. i Flo d. 1 mars 1769; blef stud. i Ups. 1787; prestv. 1794 till past.-adj. i Gökhem; kommin. i Tun 1804; tilltr. 1806; past.-ex. 1816; kyrkfeh. i Tådened 1820; prost 1823; kyrkoh. . här 1833; tilltr. 1836. Död d. 2 juni 1841. — "En redlig och nitisk lärare."

Gift l:o 1808 m. Märta Elis. Lengblom, död 1811, d:r af prosten Jakob L. i Flotfy; 2:o 1816 med Bolla Marg. Sandberg, död 1851, d:r af kyrkoh. Daniel S. i Falköping. Barn af sednare giftet: Christina Sofia f. 1819, ogift. Martin Reinhold, f. 1824, mindre vetande. Johan Justus i. 1826, kollega i Wimmerby. Per Wilhelm f.

1833, handelsbokhållare. August f. 1834, vistas i Amerika.28. Carl Risbeck, son af klockaren Anders R. och C. Borgström, £ i Daretorp d. 13 juni 1781; blef stud. i Ups. 1806; prestv. 1807; kommin. i Björke 1816; past.-ex. 1829; kyrkoh. i Björke 1830: dito här 1842; tilltr. 1845. Alltifrån 1852 hade han v. pastor och flyttade år 1863 med konsist. tillstånd till sin son i Larf, der han dog d. 4 okt. 1866. — Liten till vexten, anspråkslös och välmenande.

Gift lso 1821 m. Sara Magd. Wenerbom, död 1833, d:r af prosten doktor Erik W. i Lekåsa; 2:o 1847 m. prosten Joh. Edbergs i Åsled enka Gust. Magd. Brink, £ 1801 död 1849. Barn: Erik August £ 1823, landtbrukare. Carl Olivier £ 1825, har flyttat till Amerika.

29. Anders Holmgren, son af hemmansbrukaren Joh. Svensson och Annika Olofsdotter, född i K. Klefva d. 26 febr. 1799; stud. i Ups. 1820; prestv. 1823; past.-ex. 1847; kommin. här 1848; tilltr. 1849; kyrkoh. 1868.

Gift 1829 med Helena Christ. Borglund, dotter af prosten Erik B. i Börstig. Barn: Johan, kommin. i Kin-neved. Erik Konrad £ 1834, student, vistas i Amerika. Maria CharL £ 1840, död ogift 1862. David £ 1846, v. pastor. Anna Sofia £ 1849.

Komministrar.

1. Nicolaus var kapellan 1571.

2. Jacobus underskr. Ups. mötes beslut 1593.

3. Sven Ekeblad har varit prest i Gökhem 1600 och sedan blifvit kyrkoh. i Istorp i Mark. Hans enka blef gift med

en ryttmästare. Dottren Märta Svensdotter Ekeblad, g. m. kommin. Hans Hansson i Wäse härad, är stammoder till slägterna Iser och Iserhjelm.

4. Jonas Erici, prestv. 1630, var gammal komminister här 1667 och måste 1671 dela lönen med Asm.Electrin; fick år 1676 en tunna säd från hospitalet i Skara och dog s. å. Efterlemnade enka.

5. Asmundus Electrin 1676—91. Se kyrkoh. härofvan.

6. Sveno Lindberg 1691—95. Se kyrkoh. härofvan.

7. Sveno Mar t. Björk blef stud. i Lund 1690, prest 1694, kommin. här 1695. Död 1696 och begrafven d. 24 aug.

8. Arvidus Salander, son af ryttaren ^ Lars Arvidsson och dess hustru Gunilda, f. i Skatteg. Aby af Saleby pastorat år 1670. Efter fullbordade studier i Skara, reste han till Ups. 1694; antog följande året kondition på Tibble i Håtuna socken hos arrendator Wetman och fick dess son med sig till akademien. Nedkallad af bisk. Rudbeck 1696 blef han prest 1697 och straxt förordnad till kommin. i Gökhem. Underg. past.-ex. 1714 och sökte flitigt pastorater, hvaribland Gökhem 3 gånger,*) men vann ingen vidare befordran. Död d. 16 jan. 1733. —Han kallas "en vacker och hederlig prestman, som sitt embete med flit och stor åhåga förestått."

Gift 1699 m. Ingrid, d:r af gästgifvaren Anders Andersson i Gökhem och Elin Boberg, lektorsdotter från Skara. Barn: Nils, kyrkoh. i Hvarf. Annika f. 1704, g. m. efterträdaren. Helena, f. 1706 död 1763, g. m. bonden Nils Carlsson i Remmen. Lars, f. 1709 död 1770, bokhållare vid Jernvågen. Christina f. 1712, g. m. kommin. A. Flodin i Börstig. Cathrina f. 1715, död ogift 1780. Anders, f. 1719 död 1735, guldsmedslärling. Georg, kommin. i Gökhem. Johannes, f. 1723 död 1797, bokhållare vid räntekammaren.

9. Sveno Gudm. Björkgren, född i Björke pastorat Hudeneds socken 1696; blef stud. i Lund 1719; prestv. 1730; kommin.-adj. i Gökhem 1731; kommin. 1733; tilltr. 1734. Död 1750 vid Mikaelitiden.

*) Efter Erland Lidholras död blef en häftig tvist mellan S. och Palm om Gökhems pastorat, som måste genom K. M:ts dom afgöras. Bland annat beskylldes S. att hafva "anbudit biskopen 2:ne förgylda silfbägare, hvilket förfarande hr biskopen förkastat.^Gift 1731 m. Annika Salander, företrädarens dotter. Barn: Peter, f. 1732 död 1762, sluss-skrifvare vid Södersluss. Hanna f. 1737, g. m. Per Håkansson, bonde i W. Klefva. Lisa, död 1808, g. m. Joh. Svan, bonde i Klefva. Arvid f. 1748.

10. Mag. Anders Lidholm 1752—75. Se ofvan bland kyrkoherdarne.

11. Georg Salander, son af förutnämnde kommin. Arvid S., född i Gökhem d. 22 juni 1720; blef stud. i Ups. 1744 och hade kondition hos källarmäst. Springer

2 år, rådman Hedendahl i Hedemora 2 år, rådman Lundberg i Askersund 3 år och hos kyrkoh. Qvensel i Hvarf

3 år. Prestv. 1754 till huspred. hos öfverstinnan M. C. Sparre på Gäddenäs; flyttade derifrån 1758 och var sedan adjunkt i Gudhem och Gökhem. Kommin. i Hvarf 1761; dito i Gökhem 1774; tilltr. 1775. Död d. 1 febr. 1801.

Gift l:o 1763 m. Greta Tenggren, död 1783, d:r af kyrkoh. Elot T. härstädes; 2:o 1790 m. Anna Chr. Friberg, enka efter kommin. Carlbom i Yllestad. Barnlös.

12. Nils Cleander 1803—08. Se ofvan bland kyrkoherdarne.

13. Bengt Gust. Delander, son af frälse-insp. Elias D. och Ei C. Berggren, f. i Hofva d. 8 dec. 1762; blef stud. i Lund 1785; prestv. 1788 och var adjunkt på flera ställen; kommin. här 1808. Död d. 12 maj 1814. Ogift. — "En vältänkande man."

14. Joh. Peter Blomros, son af linneväfvaren i Sköfde Peter B. och S. M. Martinius, f. i Hvarf d. 4 okt. 1768; blef stud. i Ups. 1792; prestv. 1794; kommin. i Gökhem 1815. Död d. 21 apr. 1848. — Han var på sednare tiden genom fylleri alldeles afsigkommen och kunde på många år icke tjenstgöra; hade ett eländigt hus och efterlemnade ett alldeles nedrutet boställe.

Gift 1815 m. Eva Jungström, d:r af frälseinsp. Anders J. och B. C. Tenggren. Barnlös.

15. Anders Holmgren 1849—68. Se kyrkoh. härstädes.16. *Johan Emil Holmblad,* son af kyrkoh. Haqvin H. i Åsarp, f. i Falköping d. 19 juni 1829; stud. i Ups. 1854; prestv. 1858; kommin. här 1868.

Gift 1869 m. *Charlotta Boström* f. 1830; fadr. hammarsmed.

3. BRODDETORP.

Kyrkoherdar.

1. *Jonas,* pastor 1544 och 1568.

2. *Torchillus Petri* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 17 lod silfver. Lefde ännu 1585. Under hans tid har den ena delen af stommen tillkommit. Hans barn voro: *Israel,* kompastor härstädes. *Brita,* g. m. biskop Paul i Skara.

3. Mag. *Paulus Pauli* blef kyrkoh. 1587 och flyttade till Lödöse 1596. Se stiftets biskopar.

4. *Andr. Joh. Gris* ankom såsom past. et præpositus till Broddetorp 1596, var riksdagsman 1610 och dog 1629 d. 19 maj. Enligt egen berättelse kunde han hjelpa bruk och hyttor i gång, då de kommit i olag. Han hade varit K. Johan III:s hofpredikant, ägde dennes utmärkta förtroende och var närvarande under hans sista sjukdom. Om denne konungs slutliga tänkesätt rörande liturgien har han ock afgifvit en berättelse, hvaraf de sista orden lyda sålunda: "Dem som beskylda oss i denna handelen leka ett med den romerska påfven, blifver således svaradt: att vi gifva honom fanen; hit räcka konungens ord."

Gift m. *Britta Torkelsdotter.* Hade med henne 7 barn: Sonen *Johan,* fadrens efterträdare. Dottren *Sara,* g. m. Elavus Elavi, äfven kyrkoh. härstädes. 16. *Johan Emil Holmblad,* son af kyrkoh. Haqvin H. i Åsarp, f. i Falköping d. 19 juni 1829; stud. i Ups. 1854; prestv. 1858; kommin. här 1868.

Gift 1869 m. *Charlotta Boström* f. 1830; fadr. hammarsmed.

3. BRODDETORP.

Kyrkoherdar.

1. *Jonas,* pastor 1544 och 1568.

2. *Torchillus Petri* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 17 lod silfver. Lefde ännu 1585. Under hans tid har den ena delen af stommen tillkommit. Hans barn voro: *Israel,* kompastor härstädes. *Brita,* g. m. biskop Paul i Skara.

3. Mag. *Paulus Pauli* blef kyrkoh. 1587 och flyttade till Lödöse 1596. Se stiftets biskopar.

4. *Andr. Joh. Gris* ankom såsom past. et præpositus till Broddetorp 1596, var riksdagsman 1610 och dog 1629 d. 19 maj. Enligt egen berättelse kunde han hjelpa bruk och hyttor i gång, då de kommit i olag. Han hade varit K. Johan III:s hofpredikant, ägde dennes utmärkta förtroende och var närvarande under hans sista sjukdom. Om denne konungs slutliga tänkesätt rörande liturgien har han ock afgifvit en berättelse, hvaraf de sista orden lyda sålunda: "Dem som beskylda oss i denna handelen leka ett med den romerska påfven, blifver således svaradt: att vi gifva honom fanen; hit räcka konungens ord."

Gift m. *Britta Torkelsdotter.* Hade med henne 7 barn: Sonen *Johan,* fadrens efterträdare. Dottren *Sara,* g. m. Elavus Elavi, äfven kyrkoh. härstädes.5. *Joh. Andr. Gris,* den förres son, uppgifves hafva efterträdt sin fader 1631, men har då varit kyrkoh. endast en kort tid. Hans son lärer varit *Andr. Joh. Grizelius,* som blef kyrkoh. i Grödinge i Södermanland 1679; fick derifrån transport till Sorunda och dog 1717.

6. *Elavus Elavi,* f. i Landa i Algustorp d. 14 apr. 1599, int. i Skara sk. 1611; reste derifrån till Linköping 1615 och till Wadstena 1617, der han stannade 4 år. Prestv. 1621 af biskop Sven till huspred. hos hr Hans Stake på Olstorp, hvarifrån han snart flyttade till landshöfd. Axel Drake på Höjentorp. Förordnades 1622 till fältpredikant

under Westgöta regemente och åtföljde öfverste Erik Soop först till Liefland och sedan till polska Preussen. År 1626 fick han superintendenten Joh. Botvidi befallning att ständigt åtfölja fältmarskalken Herm. Wrangel, och då han ej kunde blifva ledig från sin ordinarie beställning, måste han under 2:ne års tid uppvakta på båda ställena. År 1629 återkom han till Sverige och blef straxt sänd till Göteborg, att förestå tjensten efter Mr Svlvestri Phrygii dödliga frånfälle. År 1631 reste han ut igen till Tyskland och återtog sin tjenst vid Westgöta regemente. När han blef kyrkoh. i Broddetorp, finnes icke antecknadt; men 1639 innehade han redan denna tjenstDet är således en oriktig uppgift, att han skulle efterträdt sin svåger 1651. och afled vid 66 års ålder d. 5 apr. 1665.

Gift 1:o 1631 m. *Sara Andersdotter Gris,* död 1651; 2:o 1653 m. *Margareta Olofsdotter.* I förra giftet voro 4 söner och 4 döttrar; i det sednare voro 6 barn. *Anders Brodd,* stud. i Ups. 1648, död 1651. *Johannes Brodd,* past. i Tun. *Anna Brodd,* g. m. Joh. Magni, fadrens efterträdare.

Tryckt arbete: Likpredikan öfver Hans Ands:n Hvass, borgmästare i Falköping. Gborg 1661.

7. *Johannes Magni* afsändes år 1655 till superintendenten i Göteborg att prestvigas. Var då hörare i nedersta klassen af Skara skola. Blef collega supremus1659. Anmälde sig år 1665 såsom sökande till Brod-detorps pastorat; "men emedan rector scholae mag. Petrus Ek äfven sökte denna tjenst, tillråddes hr Jöns att cede-ra." Denna varning "slog han i vädret" och sökte hos konungen. Konsistorium sände mag. Ek att predika prof, men Boiumsboarne stängde honom kyrkan igen. Hr Jöns blef då priverad officio ecclesiastico, och "derest han för-nimmes mera practisera mot mag. Peder, skall han ock priveras officio scholae." Kort derefter ankom regeringens konfirmation för hr Jöns på Broddetorps pastorat; "men som han i sin supplik befinnes hafva ljugit, sägande sig hafva varit collega supremus i 11 år, och kallat mag. Peder konrektor; derföre priveras han äfven officio scholae." I början af 1666 försändes kommin. i Bellefors Bengt Andreae till Broddetorp att söka der blifva pastor; men då icke heller han blef emottagen, måste konsist. slutligen utfärda fullmakt för hr Jöns d. 15 apr. s. å. Han tillträdde genast, men dog redan 1669.

Gift m. Anna Brodd, företrädarens dotter. Hon fick efter mannens död det ena stomhemmanet i Hornborga, "att besitta så länge hon enka är."

8. Lars Otter, son af kyrkoh. Laur. Svenonis i Ot-terstad, född derst. 1625; stud. i Ups. 1650. Orerade derst. 1651: "de scriptura sacra et dignissimo ejus usu"; blef prestv. på fadrens kallelse 1652; hofpred. hos grefve Jak. Kasim. De la Gardie 1653 och af honom antagen till regementsprest 1655; bevistade polska kriget under K. Carl X.; blef krigspred, vid grefve L. V. Lewenhaupts regemente (Östgöta kavalleri) 1660 och förestod denna tjenst 10 år. Begärdes till kyrkoh. i Dala efter sin svärfader 1667 och fick regeringens löfte om succession; men fru Anna Bonde på Stora Dala satte sig deremot och kallade sin broders hofpredikant Nils Bechius. Otter beskylldes att hafva olagligen tillpraktiserat sig församlingens vota och således ad male narrata utverkat sig K. Maj:ts bref på nämnde pastorat. Men utskickade från Dala frisäga honom från denna beskyllning och förklara, att hela församlingen, utom fru Anna Bonde, begär hrLars till pastor; men hr Nils vilja de icke emottaga. Genom K. Maj:ts dom afgjordes denna sak så, att Bechius fick Dala 1668, hvaremot Otter blef pastor i Broddetorp 1670. Om sommaren 1685 blef han lam i venstra sidan och dog d. 14 dec. s. å. — Hans väl huggna graf-sten ligger framför altaret i Broddetorps kyrka»

Gift 1661 m. Anna Dahl, d:r af prosten Er. Scari-nius i Dala. Barn: Lars. Erik, past. i Åsarp. Johannes, past i Tådened. Beata f. 1663, g. m. kyrkoh. Gust. Timell i Hössna. Annika. Margareta.

Tryckt arbete: Ofvannämnd© oration på 7 ark, hvilken han "utantill proclamerade."

9. Magnus Andr. Forsberg, stud. i Ups. 1674 och prestv. 1677 för att blifva kommin. i Bitterna, men måste vika för Sv. Achenius; kollega i Mariestad s. å.; komminister derst 1681. Sedan han genom predikan i domkyrkan ådagalagt "goda gåfvor" och undergått past.-ex., blef han utnämnd tfll kyrkoh. i Broddetorp 1687; men "alldenstund det icke kunde blifva något giftermål mellan honom och förre pastoris dotter, så begärde enkan ännu ett nådår." F. var respondens vid prestm. 1688 och utn. till opponens 1703, men dog dessförinnan d. 20 juli 1702.

Gift l:o m. Ingegerd Ek, d:r af prosten Petr. E. i Björsäter; 2:o m. Margareta Hoof, d:r af kyrkoh. Sven H. i Härened. Hon dog 1716, 60 år gammal Sonen Magnus, student 1709, blef soldat

10. Johannes Winge, son af kyrkoh. Bened. Win-gius i Wing Å. h., född d. 23 jan. 1659; reste till Ups. 1685 och blef inskrifven som student 1687; skolmäst i Alingsås 1691; prestv. 1694;. esqv.-pred. vid Westgöta kavalleri 1696; past.-ex. 1703. Kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1704; resp. vid prestm. 1707. Död d. 24 dec. 1728.

Gift m. Cathrina Hasselgren, d:r af prosten Harald H. i Alingsås. Barn: Harald, landtbrukare, död 1755, 56 år. Maria £ 1702, g. m. kyrkoh. Konr. Qvensel i Hvarf. Beata f. 1706, g. l:o m. auditör P. Falk, 2:o m. borgmäst. B. Rudberg i Falköping. Anna Lisa, g., m. kommin. P. Bodmark i Särestad.11 Mag. Harald Hasselgren, son af .prosten Harald H. i Alingsås, f. i Leksberg d.^21 sept. 1676; blef stud. i Ups. 1696 och lade sig i synnerhet på de österländska språken, hvaruti han inhämtade grundliga insigter af en omvänd jude från Krakau, Rabbi Moses Ben Aaron, en man af alldeles ovanlig lärdom i Orientens litteratur. Med honom öfvade han sig i Hebreiska, Chaldeiska, Talmudi-ska och Rabbinska skrifterna, så att han icke allenast kunde förstå dem, utan ock både tala och skrifva Hebreiskan och Rabbinskan. Frukten af dessa studier var en latinsk öfversättning af Rabbi Saadiae Gaonis comment. in prophet. Danielis, som han författade 1707. Följande året utnämndes han till professor i grekiska och österländska språken vid Greifswalds akademi. Men då fienden inföll i Pomern 1711, måste han återvända till fäderneslandet, der han vistades i 18 år utan någon beställning, ehuru han 1724 af K. M:t rekommenderades till en professorsplats vid de inhemska akademierna eller det första lediga pastorat i Skara stift. Han bodde under tiden hos sin svåger i Broddetorp och blef efter honom föreslagen till kyrkoherde 1729, ehuru det anmärktes, att han "sällan går i kyrkan och är ovan vid prest-tjenst.46 Sedan han hållit en grundlig predikan i domkyrkan, blef han prestv. s. å. och erhöll straxt derpå fullmakt på Brodde-torps pastorat. Genom K. M:ts dom blef han äfven prost öfver flera angränsande pastorater 1730; var prseses vid prestm. 1736 och dog i sitt 79:de år d. 6 mars 1755. — Han var en stilla, jemn och allvarsam man, begåfvad med god helsa, utom att han på ålderdomen hade svårt för att höra. Han hvarken kände eller frågade efter det artiga eller belefvade i umgänget, älskade ensamheten och offrade åt sina österländska vänner all sin tid. När bönderna sökte honom i embetsärender, lät han svara: "prosten läser". "Det vore godt," yttrade en bonde, "om vi kunde få en prost, som vore fullärd.4 4 I Vestgöta nations matrikel säges om honom: "Multa rabbinica eruditione clarus, sed sibi doctus aliis parum profuit."

Gift 1736 m. Gunilda Brun, f. 1705 död 1776, d:r af handelsman Olof B. i Mariestad. Sonen Harald f.1739, var begifven på dryckenskap och dog som adjunkt

Skrifter: Utom förutnämnde öfversältning har han utarbetat vidlyftiga kommentarier öfver Job, Hezechiel och Daniel, hvilka, jemte större delen af hans vackra bibliotek, förstördes genom en häftig vadeld, som härjade Broddetorps prestgård.

12. Mag. Johannes Fröding, son af inspektören på Säby Peter F. och Helena Tvet, f. i Hassled d. 11 jan. 1709; blef stud. i Ups. 1727; magister 1737 och prestv. 1739 till brukspredikant vid Svartelfven i Carlskoga soc-

i v. pastor i Mariestad, We-

kok här 1755. Död d. 21 maj 1766. Ogift.

13. Mag. Magnus Friborg, son af hofrättskommis-sarien Hällor Larsson och Chr. Friborg, f. i Habo d. 18 aug. 1728; blef stud. i Lund 1745; magister 1751; prestv. i Carlstad 1753; adjunkt i Tunhem och Åcklinga; v. pastor i Husaby och Fröjered. Uppfördes på förslag till Fröjereds pastorat 1759 och erhöll vid valet de flesta rösterna; men kammarherre Essen besvärade sig öfver valet och började en rättegång, som räckte i 8 år, hvarunder 70 vittnen hördes mot Friborg, "utan att kunna någonting bevisa." Häradsrätten dömde F. till värjemålsed, men då han vägrade fullgöra den, blef han från embetet suspenderad och från förslaget skild. Hofrätten ändrade till en del denna dom, och efter ny ransakning blef F. alldeles frikänd, hvarefter konsist. år 1765 för honom utfärdade fullmakt. Häröfver besvärade sig åter kammarherren Essen hos K. Maj:t, då F. slutligen förklarade, "att han ej längre orkade fullfölja sin process, utan ämnade hos K. Maj:t begära transport till annat pastorat." Han erhöll ock

fullmakt på Broddetorp och flyttade dit 1767. Död d. 12 juli 1773. — "Friborg var en äkta bondprest. Lustig och skämtsam, rik och frikostig, ledde han bonden hvart han ville. Hans afundsfulla uppförande mot N. Wennerdahl, sin embetsbroder, hedrar icke hans minne". Vid hans begrafning talade kyrkoh. Silvius i Synnerby, som böljade sin likpredikan sålunda: "Aj, aj, Friborg är

1787.

Hofva och Rångedala. Kyr-

död!"Gift 1768 m. Ingeborg Greta Segerström, död 1793, d:r af kyrkoh. Jakob S. i Horn. Hon blef omgift med kronofogde Erik Otter. Barn: Jakob Hällors f. 1769 död 1782. Anna Christina f. 1771, g. m. häradsskr. J. B. Otter.

14. Anders Kymell, son af kommin. Bernhard K. i Sandhem, född derst. 1706; blef stud. i Ups. 1726; prestv. 1735 till kommin.-adj. i Slöta. Kommin. derst. 1739; tilltr. 1740. Sedan han innehaft denna tjenst 33 år och var nara 70 år gammal, sökte han Broddetorps pastorat 1773, dertill (såsom det säges) öfvertalad af prosten Bratt i Asaka, för att utestänga farligare medsökande.*) Vid valet fick K. mot förmodan de flesta rösterna; tilltr. 1774 och dog 82 år gammal d. 21 jan. 1788. — Han läste söndagligen postillan på predikstolen och måste lofva församlingen att genast taga adjunkt.

Gift m. Stina Cederberg, död 1794, d:r af kommin. Johan C. i Slöta. Barn: Bernhard, handlande i Falköping. Märta Christina, g. m. Håkan Fahlander från Kar-leby.

15. Kand. Johan Bodin, son af hattmakaren Peter R. och A. C. Hauptman, f. i Mariestad d. 19 nov. 1742; blef stud. i Lund 1762; fil. kand. 1766; e. o. kollega vid Mariestads skola 1768; prestv. s. å.; kommin. i Mariestad 1771; tilltr. 1772; past.-ex. 1775; v. pastor 1785; kyrkoh. här 1789; tilltr. 1790. Död på Ekgården i Härlunda d. 23 apr. 1812. — "En glädtig man."

Gift l:o 1772 m. Anna Elis. Lampa, död 1794, d:r af prosten Peter L. i Mariestad; 2:o 1797 m. Elin Landström, död 1854, snickaredotter från Kinnekulle. Barn af förra giftet: Cathr. Charlotta, f. 1774 död 1850, g. m. bruksinsp. Olof Örtendahl. Marg. Elisab., f. 1776 död 1834, g. l:o m. v. pastor J. M. Wendt, 2:o m. v. landsfiskal J. Silvius i Wenersborg. Per Johan f. 1781, sjöfarande. Anders Gustaf f. 1782, garfvare, sedan soldat vid Elfsborgs regem. Carl Christofer f. 1785, bruksför-

*) Ryktet tillägger, att K. fått 200 d:r srat för besväretvaltare i Wermland. Af sednare giftet: Anna Brita, f. 1797 död 1838, g. m. landskamrer G. P. Möller. Petronella Johanna f. 1800, g. m. assessor L. Kumlien.

16. Dokt Gustaf Bratt, son af prosten Johan B. i Fröjered; £ i Åsaka d. 24 febr. 1773; blef stud. i Ups. 1790; magister 1797; prestv. 1798; reste till Greifswalds akademi 1803; presiderade derst 1804 och blef philoL s&crse et L. L. O. O. docens 1805; förrättade bat.-pred.-tjensten vid Elfsborgs regem. i Stralsund s. å.; teol. kand. s. å.; teol. licentiat 1806; v. pastor i Mariestad s. å, och i Broddetorp 1807; kyrkoh. här 1812; tilltr. 1813; prost 1815; v. kontr.-prost i Winköls kontrakt 1820; ordin, dito 1829; uppförd på domproste-förslag 1825; teol. doktor 1830. Död d. 13 dec. s. å. — En aktad man och verksam pastor. Han genomdref, efter många strider, alla kyrkornas sammanbyggnad till en. Anlade ock vid prest-gården en vacker och fruktbärande trädgård.

Gift 1810 m. Gustafva Backman, d:r af prosten Anders B» i Otterstad. Hon blef omgift med häradsskrifva-ren Petersson och dog 1840. Barn: Johanna CaroL Gustava f. 1810, g. m. prosten S. Lundblad i Wånga. Anders Johan Carl f. 1813, bruksförvaltare. Hilda f. 1823, g. m. kyrkoh. F. T. Carlson i Åhrstad, Göteborgs stift. Gustaf Napoleon Eugéne f. 1826, löjtnant vid flottan.

17. Mag. Sven Lundblad 1833—51. Se past. i

Wånga.

18. Mag. Samuel Fredrik Jungmarker, son af kontr. -prosten Martin Christian J. i Habo, född derst. d. 30 juli 1789; blef stud. i Ups. 1807; i Greifswald 1810; magister derst 1811; prestv. s. å.; e. o. bat.-pred. vid Jönköpings

regem. 1812; presid. i Greifsw. 1813: "Xdoq, men-tis humanse limes;" kommin. i Otterstad 1816; past.-ex, 1824; kyrkoh. i Säfvared 1825; L. W. O. 1834; prost 1835; kyrkoh. här 1851; prost öfver Winköls kontrakt s. å. Död d. 15 mars 1857. — I Säfvared verkade han mycket för jordbrukets förbättring.

Gift 1816 m. Clara Cathr. Hvass, d:r af kr.-länsman Törne Fredrik H. och Marg. Leander. Barn: MartinChristian f. 1817, rektor i Alingsås. Johan Fredrik, handlande i Lidköping. Johanna Elis., g. m. landtbr. Maur. Bergmark. Hilda Gustava f. 1824, g. m. pred. i Hända A. N. Sandsjö. Axel Samuel f. 1829, landtbrukare. Carl Gust. Lorens f. 1832, landtbrukare.

19. Sven Walberg, son af hemmansegaren Sven Svensson och Lisken Jonsdotter, f. i Warola d* 20 apr. 1791; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1816 till past.-adj. i Sköfde; v. pastor i Särestad 1818; kommin. derst. 1823; tilltr. 1825; kyrkoh. i Lekåsa 1847; dito i Broddetorp 1857; tilltr. 1859. Död af andtäppa d. 8 dec. 1868.

Gift 1824 m. Sofia Lovisa Tegnceus, d:r af kyrkok Peter T. i Stenstorp. Barn: Marg. Elis. Augusta fc 1825, g. m. landtbr. S. G. de Frése. Sven Peter f. 1826, borgmästare i Alingsås. Carl August f. 1827, professor i Lund. Sofia Emilia f. 1829, g. m. docenten Frans Ligner. Ma-tias Herman f. 1831, landtbrukare. Tekla Sofia f. 1833, g. m. landtbr. Gust. Drakenberg.

20. Gustaf Elias Kullberg, son af kontr.-prosten Olof K. i Wäring, född i Sventorp d. 30 juli 1817; stud. i Ups. 1836; prestv. 1840; kommin. här 1855; past.-ex. 1865; kyrkoh. 1869.

Gift 1855 med Eufrosyne Wilh. Melin. Bara: Ellen Christ. Elisabet f. 1856. Olof f. 1860. Carl C.istaf f. 1864.

Komministrar.

1. Israel Thorchilli, pastorsson från Broddetorp, var kompastor 1592. Hans son Gunnar blef kyrkoh. i Bott-naryd.

2. Petrus Andrece prestvigdes 1652 till kommin. i Broddetorp.3. *Lago Laurentii* i Hornborga kallades till kommin. 1655, men vedersakade denna tjenst. Han lefde ännu 1668.

4. *Haqvinus Gunnari,* prestv. 1643, hade länge varit utan tjenst, då han förordnades till kommin. här 1655. Vid *Joh. Magni* tillträde 1666 erhöll hr Håkan 1/3 af tilldelningsstommen, emedan han "i 11 år varit en skicklig och flitig kapellan och nu sitter med 7 barn i fattigdom". År 1674 och 1676 anmälde han sig som sökande till Häggums pastorat och har dött i början af 1680.

5. Hr *Bengt* i Bjällum nämnes 1680; men var måhända endast hjelpeprest.

6. *Laur. Magni Lavander,* bondeson från Tun, blef prestv. 1679, huspred. hos hr Bengt Hierta 1680 och på dennes rekommendation satt till kommin. i Broddetorp s. å. Han dog i pesten d. 30 sept. 1711 och blef begrafven i en backe mellan Toltan och strömmen.

Gift m. *Ebba Persdotter,* som dog 1716, 80 år gammal. Dottren *Beata* f. 1681, var gift 1:o m. löjtn. Pet. Bredberg, 2:o m. Lars Ljungqvist i Broddetorp, och dog 1761.

7. *Sveno Joh. Wallbeck,* född i Wallby i Ekby pastorat; stud. i Ups. 1697; prestv. 1704 till adj. i Falköping. Han blef "i starkaste pest och sjukdomstiden" förordnad till v. kommin. i Broddetorp 1711; ordin. dito 1712; tilltr. 1713. Död 1731.

Gift m. *Beata Hodhelius,* död 1741, d:r af kyrkoh. Anders H. i Falköping. Barn: *Brita Stina,* f. 1712 död 1741, g. m. Anders Fogelberg i Broddetorp. *Cathrina* f. 1719, g. m. Peter Larsson från Äggby. *Beata* f. 1721, g. m. Anders Jansson från Warnhem. *Fredrik* f. 1725, bonde i Broddetorp. *Sven* f. 1728.

8. *Lars Billgren* blef utn. till kommin. 1731, men måste återlemna fullmakten. Se kommin. i Norunga.

9. *Nicolaus Magni Magnelius,*Farbroder till kyrkoh. Joh. Svenander i Forsshem. bondeson från Sventorp vid Sköfde; blef stud. i Ups. 1718; prestv. 1724 tillpast.-adj. i Broddetorp; v. kommin. derstädes 1731; v. pastor i Asled s. å. Sedan han år 1729 blifvit enhälligt kallad till kommin. i Åcklinga, men genom general Ment-zers

motstånd gått miste derom, blef han 1732 utnämnd till kommin. i Sandhem, men kort derefter genom K. Maj:ts dom transporterad till Broddetorp. Här dog han d. 6 april 1770. — "År 1727 var adjunkten i Broddetorp herr Magnelius inkallad för konsistorium och varnades för svordomar."

Gift m. Magdalena Bornander, död 1775, d:r af kyrkoh. Johan B. i Yllestad. Barn: Johan f. 1734, bruksförvaltare i Wermland. Magd. Caj sa f. 1736, g. m. efterträdaren.

10. Gabriel Söderlind, inspektorsson från Gammalstorp i Forssby sockan af Sköfde pastorat, född 1725; blef stud. i Lund 1743; prestv. 1754 till past.-adj. i Amne-härad; v. kommin. i Broddetorp 1759; erhöll varning af konsist. 1767 derföre att han hållit gudstjenst i Hornborga samma dag det var profpredikan i Broddetorp; ordin, kommin. 1770. Död d. 14 maj 1777.

Gift m. Magd. Caj sa Magnelius, död 1799, företrädarens dotter. Barn: Gabriel f. 1765, brukspatron i Wermland. Anna Caj sa f. 1767, g. m. kyrkoh. Joh. Rezelius i W. Klefva.

11. Johan Rezelius 1780—1800. Se past. i W. Klefva.

12. Lars Winqvist, son af ryttaren Lars W. och Brita Larsdotter, f. i Larf d. 16 jan. 1751; blef stud. i Ups. 1774; prestv. 1781; adjunkt i Bellefors, Särestad, Gökhem, Fägred och Larf; skolmästare i Hjo 1798; kommin. här 1799; tilltr. 1800. Död såsom den äldste prest i hela riket d. 9 febr. 1845. — Han var en god hushållare och efterlemnade förmögenhet.

Gift 1793 m. Eva W ammar k, d:r af frälseinsp. Sven W. och M. Tranhemius. Barn: Lars, past. i Wing Å. h.

13. *Jakob Bredberg,* son af hattmakaren J. Bredberg och C. Holmberg, f. i Alingsås d. 1 maj 1808; blefstud. i Ups. 1829; prestv. 1832 och var adjunkt på flera ställen; kommin. här 1846; tilltr. s. å. Efter flera begångna bedrägerier rymde han till Amerika 1853 och afsattes från embete och tjenst 1854. I Amerika har han öfvergått till metodismen och blifvit predikant vid en svensk församling i Chicago.

Gift 1840 med *Carol Christ. Bergström*, d:r af kronof. C. G. Bergström. Barn: *Axel Johan*, f. 1841 död 1853. *Ulrika Cathrina* f. 1843, gift i Amerika. *Konrad Gustaf* f. 1848.

14. *Gustaf Elias Kullberg* 1855—71. Se kyrkoh. härstädes.

15. *Olof Nils Adolf Elfman*, son af prosten Per Adolf E. i Wäring, född derst. d. 29 apr. 1840; blef stud. i Ups. 1861; prestv. 1868; kommin. här 1870.

—

4. WILSKA KLEFVA.

Kyrkoherdar.

1. *Benedictus,* curatus 1399.

2. *Lauris,* kyrkoprest i Hånger 1430.

3. *Redheche,* kyrkoprest i Klefva 1432, har bevittnat ett gåfvobref 1462.

4. *Andreas Magni,* pastor 1544 och 1566.

5. *Laur. Arvidi* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 20 lod silfver och 20 rdr i penningar. Lefde 1573.

6. Hr *Per* underskref Ups. mötes beslut 1593.

7. Hr *Björn,* förmodligen pastor 1623. stud. i Ups. 1829; prestv. 1832 och var adjunkt på flera ställen; kommin. här 1846; tilltr. s. å. Efter flera begångna bedrägerier rymde han till Amerika 1853 och afsattes från embete och tjenst 1854. I Amerika har han öfvergått till metodismen och blifvit predikant vid en svensk församling i Chicago.

Gift 1840 med *Carol Christ. Bergström*, d:r af kronof. C. G. Bergström. Barn: *Axel Johan*, f. 1841 död 1853. *Ulrika Cathrina* f. 1843, gift i Amerika. *Konrad Gustaf* f. 1848.

14. *Gustaf Elias Kullberg* 1855—71. Se kyrkoh. härstädes.

15. *Olof Nils Adolf Elfman*, son af prosten Per Adolf E. i Wäring, född derst. d. 29 apr. 1840; blef stud. i Ups. 1861; prestv. 1868; kommin. här 1870.

—

4. WILSKA KLEFVA.

Kyrkoherdar.

1. *Benedictus,* curatus 1399.

2. *Lauris,* kyrkoprest i Hånger 1430.

3. *Redheche,* kyrkoprest i Klefva 1432, har bevittnat ett gåfvobref 1462.

4. *Andreas Magni,* pastor 1544 och 1566.

5. *Laur. Arvidi* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 20 lod silfver och 20 rdr i penningar. Lefde 1573.

6. Hr *Per* underskref Ups. mötes beslut 1593.

7. Hr *Björn,* förmodligen pastor 1623.8. Christiernus Christofori var en dansk man, som 1622 af Axel Oxenstjerna rekommenderades till någon lägenhet i Skara stift. Uti ett bref till rikskansleren 1623 anmäler biskop Sven, att hr Christiern kort förut blifvit utnämnd till kyrkoh. i Falköping och der några gånger gjort kyr-kotjenst. "Men i sidlychtone hafva de kyrkodörren för honom igenläst, förebärande att de icke vilja hafva en utländsk man, utan en inföddan. Men rätta orsaken är, att der är en enka, som dock nu nyligen sig i äktenskap med en ung prestman begifvit hafver, nvilken till den lägenheten icke nogsamt mogen är. Och han så väl som hon göra i församlingen myteri emot d:n Christiernum, att de äntligen skola dem bifalla och d:n Christiernum ingalunda vedertaga. Det de ock hafva förstå låtit, i det de säga sig icke vilja akta några föreskrifter, ej heller hvad jag med Capitularibus, eftersom vårt embete kräf-ver, gjort hafvom. Hvad oreda och förklening i vårt embete der efterfölja vill, om församlingarne skola med våld och trugande sig lärare taga, hvilka de vilja, utan Episco-pi och Capitularium föregångna examine et delectu personarum, är E. H. nogsamt veterligt." Någon tid deref-ter blef hr Christiernus pastor i Klefva och lärer hafva lefvat till 1639.

9. Olams Thorstani, stud. i Ups. 1615, försändes år 1640 att söka församlingens vota i W. Klefva och blef s. å. utnämnd till kyrkoh. derstädes.

Hans enka Brita Johansdotter blef omgift med de 2:ne närmaste efterträdarne och hade med sina 3 männer tillsammans 29 barn.

10. Olavus Bened. Oleander, stud. i Ups. 1621, blef kyrkoh. på 1640-talet och död år 1652.

Gift m. Brita Johansdotter> företrädarens enka. Sonen Bengt blef kyrkoh. i Bellefors.

11. Jonas Gislonis Esvceus, född i Stenunga 1616 och har tagit namn af kronoparken Esvedeö; studerade först i Skara och Örebro, reste derefter till Upsala 1637, blef prest 1640, kapellan i Bolstad på Dal 1642, huspred. hos landsh. Stake och krigsprest under militiestateni många år. Kort före biskop Olavi Svenonis död 1654 insattes han, utan consistorialium vetskap, till pastor i W. Klefva. Häröfver besvärade sig hr Åke Axelsson till Bjurum, sägande att konsist. "intet läsit eller förstått hvar-ken adelns eller sina egna privilegier. Han ämnade icke godkänna hr Jon för pastor i Klefva, ej heller tillstädja sina bönder att gifva honom någon tionde." Hr Jon satt dock qvar i 30 år. — Han blef åtskilliga gånger anklagad i konsistorium, såsom år 1650, då han för sidvyrd-nad mot sina förmän dömdes att plikta med några dagars carcere i proban, som han dock afbad med 4 d:r; år 1662, då han beskyldes för otukt, men blef frikänd; år 1665 och 1673, då han anklagades för både hor och mord, utan att det lärer kunnat bevisas; slutligen år 1680, då han blef suspenderad, derföre att han vigt en hustru, som redan var gift. Efter 7 månader, då bägge hustruns männer förklarat, att "de hade honom ingenting att skylla för," blef han restituerad. Hr Jon dog i febr. 1682. Hans utmärkt väl huggna grafsten finnes i Klefva kyrka.

Gift l:o m. Johanna M. D. 2:o m. Brita Johans-dotter, död 1682. Hon flyttade ifrån sin man och vistades på Bjurum 1664. Barn af förra giftet: Gabriel Rosendahl\ pastor i Sandhem, Maria, Daniel, Johan och Elias.

12. Zacharias Marchander, son af kyrkoh. Lars M. i Falköping; född derst. 1644; blef stud. i Ups. 1669; prestv. 1678, sedan konsist., "oaktadt han blifvit examinerad af theologis i Upsala," likväl "för exemplets skull gif-vit honom några frågor." Krigsprest vid grefve Gustaf Lewenhaupts regemente s. å. och rekommenderades af denne herre till Klefva pastorat 1682. Men då han, åtföljd af lektor Rudberg, ankom till Klefva Midsommarsdagen för att aflägga prof, fanns kyrkodörren stängd och fogden Lars Månsson hade tagit nyckeln. På tillfrågan svarade denne, att de ej ville veta utaf herr Marchander utan hr Bengt Cleander. Konsist. resolverade, att "då församlingen sjelf tillslutit kyrkan, må den tills vidare stå stängd." Marchander undfick emedlertid fullmakt och sändes åter till Klefva. Men emedan församlingen "allt-jemt framhärdade i sin ondsko och tredskhet, att honom ej emottaga," blef häradshöfding Ryding förordnad att hålla ransakning, då äntligen kyrkan och prestgården upp-lätos för hr Zacharias, hvarefter han höll en kort predikan den 31 dec. 1682. Han var predikant vid prestm. 1695 och dog d. 23 okt. 1709.

Gift l:o 1678 m. Anna Melander, död 1691, d:r af Petrus M., past. i Odensala; 2:o m, Marg. Hall, död 1704, enka efter Petr. Brynolfi, past. i Wing W. h. Barn: Christina, g. m. kommin. Daniel Lithenius i Borås, och Elisabet, som nämnes madame 1729.

13. Tornerus Sven. Enegren.iödd d. 14 juni 1657, hade icke besökt någon akademi, då han blef prestv. i Göteborg 1684 till adjunkt i Saleby. Kommin. derst. 1685; oppon. vid prestm. 1693; underg. past.-ex. 1700; blef kyrkoh. här 1710 och dog d. 8 sept. 1727. Ligger begrafven under en väl uthuggen sten på kyrkogården. — Han har upprättat de äldsta kyrkoböcker i Klefva och fört dem ordentligt.

Gift m. Cajsa Bornander, död 1729, d:r af Sven B., past. i Saleby. Barn: Abraham, past. i Dala. Isak. Jakob. Magdalena, g. m. kyrkoh. Jon. Klefbeck i Bit-terna. Elisabet3 g. m. mönsterskr. Sven Lagergren. Cathrina, g- l.o m. prestm. 01. Carlenius, 2:o m. korporal D. F. Lalle, och död 1762. Rebecka, g. m. efterträdaren.

14. Sveno Joh. Holmvall> född 1689, blef stud. i Ups. 1712; prestv. 1724, sedan han i sin examen befunnits "mycket qvick;" tjenstgjorde 2:ne år som adjunkt vid S:t Olofs församling i Stockholm; v. pastor i Klefva 1726 och kyrkoh. 1728; respond. vid prestm. 1739. Kyrkoh. Holmvall suspenderades 1747 för lägersmål och dömdes till oflentlig afbön; anklagades kort derefter för att han l:o vägrar undergå hemlig skrift, 2:o aldrig går i kyrkan, 3:o på tredje året icke har gått till nattvarden. Efter förnyadt otuktsbrott blef han år 1758 från embete och tjenst alldeles afsatt och dog d. 29 mars 1760. — Under hans tid förekom ett svårt religiöst oväsen på St. Bjurum, dit några pigor ankommit från Främmestad 1738,och hvarom kyrkoh. Holmvall afgifvit en lång berättelse till domkapitlet

Gift 1728 m. Rebecka Enegren, företrädarens dotter, död 1743. Barn: Cajsa Bolla f. 1729, g. m. kyrkoh. And.

Bidberg i Skölfvened. Johannes f. 1730, död 19 år gammal 1750. Törne f. 1733, skrifvare i Stockholm, död i Göteborg 1782. Rebecka f. 1735, g. m. kommin. Abr. Klefbeck i Jung. Sara f. 1742, g. m. gästgifvaren Mörklander i Halleberg. Helena f. 1743, ogift.

15. Anders Tengsten, son af kommin. Lars T. i Warola, född derst. d. 2 apr. 1715; blef stud. i Lund 1735; prestv. 1740 till adj. i Falköping; kapellspred, i Bottnaryd 1742; kyrkoh. här 1760, tilltr. 1761 och blef installerad af domprosten A. Knös 1768.*) Död d. 7 aug. 1790. — Under hans tid 1763 sammanbyggdes, af major C. Lillie på St. Bjurum, Hånger och Mårby till en kyrka, som till en början hette Liljered, men nu kallas Bjurum.

Gift 1761 m. Anna Elis. Fernberg från Stockholm,

f. 1732 död 1802. Enda barnet Charl Margareta var

g. m, Carl Mellin, past. i Säfvared.

16. Jonas Karlberg, född d. 1 maj 1736 af fattiga föräldrar, Johan Nilsson och Kerstin Jonsdotter på Fjället vid Karleby i Leksbergs socken; blef stud. i Ups. 1756; prestv. i Stockholm 1762 till adj. i Ekby; tjenstgjorde sedan på flera ställen; kommin. i Götened 1773; past.-ex, 1781; kyrkoh. här 1791; tilltr. 1792. Död d. 11 dec. 1797.

Gift l:o 1774 m. Mar. Cathr. Zettervall, död 1778, d:r af prosten Sven Z. i Wäring; 2:o m. Chr. Mar. Bergland, död 1794, d:r af kyrkoh. Lars B. i Medelplana; 3:o 1795 m. Marg. Hel. Tegelbergs fadr. byggmästare. Hon blef omgift m. qvartermäst. P. Knös på Glättestorp i Wånga. Barn: Johan Peter f. 1797, löjtnant.

17. Kand. Johan Rezelius, son af Anders Jansson och Annika Andersdotter, f. i Resville by i Synnerby d.

*) Här>id inträffade att, då Jon. Tidblad, som skulle predika, försummade sig, steg visitator sjelf på predikstolen och höll en ka-teketisk predikan.20 nov. 1739; blef stud. i Ups. 1763; fil. kand. i Lund 1769; prestv. derst. s. å. till adj. i Råda; e. o. bat.-pred. vid Skaraborgs regem. 1771; kommin. i Broddetorp 1778; tilltr. 1780; kyrkoh. här 1798; tilltr. 1800; prost 1813. Död d. 4 apr. 1828. — Han förtärde hvarken kaffe eller the eller något slags spirituösa, utom någon gång öl. Hade en liten och rörlig kropp; red gerna och lär stundom somnat och fallit af hästen, utan att skada sig. Han, var ock mycket tankspridd. En gång gick han under gra-dualen från altaret ur kyrkan och begaf sig ut på gärdet, för att se på grödan, der han blef af klockaren återfunnen. — Från Kinnekulle anskaffade han och underhöll skickliga arbetare, som undervisade den fattiga befolkningen på Mösscberg i stenhuggerikonsten. Han anlade.ock, i förening med brukspatron C. Lagergren på Stora Hof, ett kalkbruk på prestgårdens egor.

Gift 1785 m. Anna Cajsa Söderlind, död 1804, d:r af kommin. Gabriel S. i Broddetorp. Barn: Anna Beata f. 1787, g. m. regem.-skrifvaren G. Sandsjö. Magd. Caj-sa f. 1789, g. m. prosten J. Bornander i Sjogerstad. Carl Johan f. 1790, registrator i' Kammarkollegium. Anders Gabriel f. 1792, hade ett svårt äfventyr i Upsala, blef regem.-qvartermästare, bytte om namn och kallade sig

Nord. Chr. Charlotta f. 1797.

18. Mag. Henrik Joh. Möller 1830—39. Se past.

19. Lars Andrén, son af bonden Anders Larsson och Cathr. Larsdotter, f. i Sköfde förs. d, 2 dec. 1788; blef stud. i Ups. 1809; prestv. 1811; tredje pred. i Warnhem 1812; v. pastor derst. 1815; kommin. i Stengårds-hult 1825; past.-ex. s. å.; regem.-pastor vid Vestgöta regem. 1831; kyrkoh. här 1838; tilltr. 1839; prost 1843. Död d. 15 nov. 1866. — Han samlade betydlig förmögenhet, hvilken han testamenterade till stipendier i Upsala och Skara.

Gift 1816 m. kommin. S. Thoréns i Tengened enka Marg. Elis. Lilning. Barnlös.

I Skara 2420, Gustaf Vallentm Yllander, son af prosten Val-lentin Y. i Algustorp, f. i Herljunga d. 13 maj 1813; stud. i Lund 1833; prestv. 1836; kommin. i Herljunga 1841; past-ex. 1853; kyrkoh. i Tived 1856; tilltr. 1857; dito här 1867; tilltr. 1868.

Gift l:o 1841 med Clementine Forssell, död 1863, d:r af provincial-läkaren Josef F. och H. Wingenblixt. 2:o 1864 m. Carolina Frössberg, d:r af jägmästaren Erik F. och A. E. Lindgren. Barn: Matilda Teresia, död 1867; Vallentin

Carl Herman f. 1848. Josejia Gabriela f. 1850. Hugo Emil Ludvig f. 1854, brukselev.

Komministrar.

1. Thorstanus underskref Ups. mötes beslut 1593.

2. Johannes Magni var kommin. 1640, då han af kyrkoh. 01. Thorstani fick tilldelningsstommen att bruka mot 20 daler i skatt. Skulle ock som tillförne hafva lön af hela församlingen.

3. Haqvinus Ar vi di Solimontanus född i Solberga, blef kommin. omkr. 1646 och fick halfva tilldelningsstom-

n O

men i Ullened 1656. År 1678 klagade han, att pastor alltid låter honom predika i det långt aflägsna Hånger. Efter 40 års tjenstgöring dog han d. 9 nov. 1686.

G. m. Annika Johansdotter Svan. Barn: Brita, g. m. en soldat, dog 1755. Arvid, int. i Skara sk. 1662.

4. Andreas Lindelius prestv. d. 7 juni 1682; kommin. här 1687 med Lunnagården till boställe. Död den 10 juni 1704, 50 år gammal.

Gift m. Magdalena Eriksdotter, som sedan blef omgift m. qvartermäst. Lars Pihl.5. Per Clevander, född 1671, förmodlingen i denna församling; blef stud. i, Lund 1695, prestv. 1700; var nåd-årsprest i Gudhem 1702 och hade då redan hustru och barn; tjenstgjorde sedan på flera ställen. Kommin. här 1707. Död d. 6 mars 1740.

Gift m. Maria Töresdoiter, som dog 173*, 68 år gammal. Barn: Cathrina f. 1708, gift med efterträdaren. Greta. Carl Clevander nämnes som fadder 1729.

6. Gabriel Smedborg, född 1700 i Smedsg. Skre-lunda i Härlunda socken af nämndemannen Lars Persson och Karin Andersdotter, var student då han prestvigdes 1733 till kommin.-adj. i Klefva; ordin, kommin. här 1740. Han blef tvänne gånger inkallad till konsist. för att få s. k. skrapa, neml. l:o 1744 "emedan han inblandar sig i saker, som icke höra till hans embete, såsom att hålla auktioner, äfvensom icke iakttager den värdighet, som embetet kräfver"; 2:o 1748, då han "varnades för oordent-lighet i lefvernet." Smedborg dog d. 25 febr. 1777. — Han bodde i L. Öggatorp.

Gift 1733 med företrädarens dotter Cathrina Clevander, död 1768. Barn: Maria f. 1733, g. l:om. Gust. Salin, sadelmakare; 2:o m. bonden Lars Jansson i Klefva. Greta, g. m. efterträdaren. Inga Brita f. 1742. Petrus f. 1744 död 1747. Petronella f. 1747, g. m. kyrkoh. Pet. Florén i Mellby. Johan f. 1750, kyrkoh. i Säfvared,

7. Jonas Tidblad, född i Odensåker 1716; fadren hette Olle och bodde slutligen inhyses i en stuga öster om Skalkarike bro. Han blef stud. i Ups. 1744; impro-berades i prestexamen 1753 och blef prestv. 1754 till adj. i Hjälstad; hade i 15 år varit v. kommin. i Klefva då han blef ordin, kommin. derst. 1777. Död 82 år gammal den 27 febr. 1798.

Gift 1763 med företrädarens dotter Greta Smedborg, död 1789. Barn: Magdalena f. 1763, g. m. efterträdaren. Gabriel f. 1768, rustmästare och klockare, död 1850. Jonas f. 1771, bonde. Peter, ryttare, född 1773 död 1810. Cathrina f. 1775, g. m. skomakaren Svangren. Olof f. 1781, bonde.8. Johan Särnblad, son af Olof Göransson och Brita Persdotter, född i Särestad d. 18 nov. 1761; blef stud. i Lund 1785; prestv. i Göteborg 1788 till kommin.-adj. i Klefva; ord. kommin. derst. 1798; tilltr. 1799. Död d. 21 nov. 1827.

Gift 1791 m. Magdalena Tidblad, död 1828, företrädarens dotter. Barn: Brita Greta f. 1791, g. m. länsman Isak Enander. Olof kommin. i Fredsberg. Johannes f. 1797, nämndeman. Carl Peter, kommin. i Odensåker. Jonas f. 1803, häradsdomare. Gustaf f. 1806, bonde.

9. Bengt Jakob Wenerbom, son af kommin. Olof W. i Warnhem, född d. 16 aug. 1790; blef stud. i Ups. 1813; prestv. 1814; kommin. här 1828; tilltr. 1829. Död d. 9 mars 1857. *

Gift 1824 m. Christina Fredholm. Barn: Jolian Olof f. 1824, kontorsskrifvare. Helena Christina f. 1825, g. m. landthandl. Joh. Lindh. Anna Charlotta f. 1828. Lovisa Sofia f. 1831, g. m. landthandl. A. Frankenberg. Sara

Wilh. f. 1834. Johanna Maria f. 1837. Matilda Augusta f. 1841.

10. Jonas Jungner 1860—70. Se kommin. i Frö-jered.

11. Johan Holmgren, son af kyrkoh. Anders H. i Gökhem, f. i Bitterna d. 19 nov. 1831: blef stud. i Ups. 1854; prestv. 1855; kommin. i Kinneved 1862; tilltr. 1863; past.-ex. 1868; kommin. här 1870.

Gift 1863 m. Anna Beata Rezelius, d:r af And. Gabriel R.» regem.-qvartermästare.GUDHEM.

Kyrkoherdar.

1. Haqvinus Brynolf i, curatus omkr. 1312.

2. Niclis Lauritsson, prsebendatus 1404.*)

3. Måns Siggason, curatus 1418.

4. Jonas Jonce var kyrkoh. 1482, då han till Gudhems kloster skänkte sitt stenhus i Skara "för våning och bröd till sin död." Han härstammade från Norge och hade uppbyggt stenhuset för penningar, som han derifrån infört. I sitt vapen förde han en fot med sporre.

5. Jonas, pastor vid reformationstiden.

6. Bengt var pastor 1544.

7. Lars var pastor 1562.

8. Erik var pastor 1566. I Ugglum ligger en hr Erik begrafven med hustru och barn. Der finnes ock en gård, som kallas Herr Eriks gård.

9. Armdus Petri Bechius var past. 1569, då han fick Kullagården till stom, hvilken sedan blifvit indelt till rusthåll. Han erlade 1571 till Elfsborgs lösen 3 lod silf-ver och 4 rdr i penningar; underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog d. 27 juni 1608. Hans dotter Margareta var g. m. Thorb. Gustavi, pastor i Dimbo.

10. Nicolaus nämnes af Ullenius såsom hr Arvids efterträdare och uppgifves hafva varit fader till Sveno Gudhemius, pastor i österplana.

*) Biskop Nils i Skara bestämde år 1360, att Gudhems, Ugg-lums och Tunherns kyrkor, som gåfvo så ringa inkomster åt prosten, att någon sådan icke kunde vid dem sig uppehålla, skulle allesamman läggas till Gudhems kloster. (Meddeladt af lekt. Carl-mark.) GUDHEM.

Kyrkoherdar.

1. Haqvinus Brynolf i, curatus omkr. 1312.

2. Niclis Lauritsson, prsebendatus 1404.*)

3. Måns Siggason, curatus 1418.

4. Jonas Jonce var kyrkoh. 1482, då han till Gudhems kloster skänkte sitt stenhus i Skara "för våning och bröd till sin död." Han härstammade från Norge och hade uppbyggt stenhuset för penningar, som han derifrån infört. I sitt vapen förde han en fot med sporre.

5. Jonas, pastor vid reformationstiden.

6. Bengt var pastor 1544.

7. Lars var pastor 1562.

8. Erik var pastor 1566. I Ugglum ligger en hr Erik begrafven med hustru och barn. Der finnes ock en gård, som kallas Herr Eriks gård.

9. Armdus Petri Bechius var past. 1569, då han fick Kullagården till stom, hvilken sedan blifvit indelt till rusthåll. Han erlade 1571 till Elfsborgs lösen 3 lod silf-ver och 4 rdr i penningar; underskref Ups. mötes beslut

1593 och dog d. 27 juni 1608. Hans dotter Margareta var g. m. Thorb. Gustavi, pastor i Dimbo.

10. Nicolaus nämnes af Ullenius såsom hr Arvids efterträdare och uppgifves hafva varit fader till Sveno Gudhemius, pastor i österplana.

*) Biskop Nils i Skara bestämde år 1360, att Gudhems, Ugg-lums och Tunherns kyrkor, som gåfvo så ringa inkomster åt prosten, att någon sådan icke kunde vid dem sig uppehålla, skulle allesamman läggas till Gudhems kloster. (Meddeladt af lekt. Carl-mark.)11. Andr. Jonce Cleander var länge här kyrkoherde och dog d. 8 nov. 1628.

Gift l:o m. Ingeborg Nilsdotter, död 1616; 2:o m. Ingeborg Nilsdotter, död 1633. Hans dotter Elisabet var g. m. Jon. Gudhemius, kyrkoh. vid hospitalet i Göteborg.

12. Johannes Haqvini hade varit komminister eller kompastor i Gudhem från 1610 och blef kyrkoh. 1630, men dog redan följande året.

G. m. Christina Halvardsdotter, som sedan fick kamreraren And. Hansson på Hofmened i Asled. Barn: vid Bjugg, f. 1609 död 1676, kapten vid Hofvensköldska regem. i Finland. Petrus Gutthemius, pastor et praep. vid S:t Jakobs förs. i Riga.

13. Mag. Sveno Jonce Brink var lödd i Smetofta af Lidköpings pastorat d. 2 febr. 1588; fadr. Jonas Svensson, modr. Karin Månsdotter; studerade i Skara från 1600 till 1608; besökte sedan Kalmar, Wexjö, Örebro och Strengnäs lärosäten, hvarefter han 1611 återvände till Skara. Sedan denna stad under danska fejden blifvit af-bränd, begaf han sig ånyo till Örebro, återkom än en gång till Skara 1615 och blef kollega vid trivialskolan derst 1618; stud. i Ups. 1621 och vistades der 2 år; besökte sedermera flera utländska akademier, såsom Wit-temberg osh Rostock, der han blef magister 1624; e. o. lektor vid Skara skola 1625; kyrkoh. i Gudhem 1631; prost öfver kontraktet 1633, riksdagsman 1640. Då han juldagen 1665 skulle resa till kyrkan, blef han angripen af ett så häftigt styng, att han måste derifrån afstå. Döden slutade hans berömliga lefnad d. 10 jan. 1666.

Med sin hustru Margareta Evertsdotter hade han 15 barn, 7 söner och 8 döttrar, af hvilka 12 lefde vid fadrens död. Bengt, mates. lektor i Skara.*) Jonas, pastor i Larf. Anders, pastor i österplana. Elias, tullinspektor i Halmstad. Elisabet, g. m. "efterträdaren.

*) Det år föga troligt att Bened. Brinkius var hans son. Då har åtminstone fadren blifvit ganska tidigt, gift. I Anreps adl. ät-tartaflor kallas han Ben. Jonce Brink, hvilket snarare tyckes antyda, att han var Sveno Brioks broder.14. Nic. Simonis Scholenius, f. i Skoletorp vid Sköfde d. 26 juli 1614; kom till Skara 1627, till Wisingsö 1634 och Linköping 1636; prestv. 1644 till pedag. i Sköfde; blef tillika kommin. i Sventorp s. å.; utnämndes på grefvinnan Anna Horns och frih. Gustaf Soops rekommendation och hela församlingens samtycke till kyrkoh. här 1668, att gifta sig med "relictae äldsta dotter46. Död d, 27 aug. ,1692.

Gift l:o m. Cathrina Gudmundsdotter, död 1665; 2:o m. Elisabet Brink, företrädarens dotter; 3:o 1679 m. Ingeborg Gudhemius, f. 1648 död 1719, d:r af Jonas G., hospit.-pastor i Göteborg. Hon fick sedan And. Rådberg, past. i Wenersborg. För henne intercederade församlingen, emedan hon så mycket ondt med den gamle mannen och den sjuklige och förryckte hans son i många år utstått. Sonen Gabriel var notarius publicus i Stockholm. Af första giftet var sonen Jakob, int. i Skara sk. 1671, mindre vetande.

15. Petrus Bechius, son af kyrkoh. Anders B. i Dala; blef stud. i Ups. 1674; prestv. 1680 till adj. i Fli-stad; reste derifrån sin väg till Upland och predikade i Stockholm, "för hvilken sidvördnad mot konsistorium han år 1681 priverades till Mikaeli tid, emedan han lugit sig till prest, rest ifrån sin tjenst utan biskopens lof och frustrerat pastor i Flistad;" blef kollega i Mariestad s. å.; var respond. vid prestm. 1685; utgaf år 1686 några s. k. "meditationes", som af konsist. improberades, "l:o ob in-coitainnitatem styli, 2:o ob dispositionem parum congruam, 3:o ob rerum cohaerentiam hiulcam;" blef jemte innehaf-vande tjenst kommin. i Leksberg 1687; erhöll transport till Skara sacellani s. å.; underg. past.-ex. 1691 och fick beröm lör sin flit; pred. vid prestm. 1693; erhöll Kongl. fullmakt på Gudhems pastorat s. å.; tilltr. 1694 och dog d. 12 maj 1701.

Gift l:o 1681 m. Cathrina Åhman, kyrkoherdedotter från Roslagen; 2:o m. Maria Sölfvermousqvet*) Barn af

*) Hon uppgifves äfven hafva varit gift med löjtnanten Johan Beckiu$s som stupade vid Pultava 1709.sednare giftet: Margareta, g. m. mönsterskr. G. M.- Hammarstrand. Anders, fourir, £ 1693 död 1751. Anna Maria.

16. Andreas Lundemus, son af inspektören Björn Esbjörnsson, född år 1666 i Doterbo af Warnhems pastorat, Lundby socken; blef stod. i Ups. 1688: prestv. 1694 till adj. i Warnhem; kommin. i Skara 1696; kyrkoh. här 1702; tilltr. 1703; respond. vid prestm. 1706. Död

1736. — Vid alla visitationer under hans tid gjorde församlingen vackert besked i sin kristendomskunskap, "så att deraf fulleligen rönas kunde, att lärarne äro nitiska uti sitt embete och med all flit drifva catechismi undervisning."

Gift 1697 med Brita Marchander, d:r af kyrkoh. Jonas M. i Stenstorp. Barnen kallade sig Lunden. Jo-nas, sekreter i Stockholm. Nils, student, omkom vådli-gen. Anders, handlande i Stockholm. Mårten, kronofogde i Skara fögderi. Daniel, kassör i Stockholm. Maria Christ. £ 1699, g. m. kommin. Lars Bergmark i Dapetorp. Lisa, g. m. en gårdsfogde i Upland. Greta, g. m. en trädgårdsmästare. En son var inspektor i Södermanland.

17. Andreas Magni Fahlundius, bondeson från Fah-leqvarna i Slöta, född 1690; blef stud. i Lund 1714 och kollega vid Skara skola 1720, med förbindelse att gifta sig med hr Sibergs enka, "en beskedlig och snäll qvinna, fastän icke så fager." "Men kort derefter har hr Fahlundius svarat, att han icke ville gifta sig med enkan, utan i stället friat till pastors-enkan i Dala. Derigenom bryter han sitt i konsistorium gifna löfte och vill göra gäck af alltsamman; hvarföre fullmakten återtages och han förklaras tjensten förlustig." Häröfver besvärade sig F. i Justitierevisionen och blef vid sitt kollegat befastad; tilltr. 1722 och gjorde sig snart känd för "skicklighet och nit med ungdomen"; blef prestv. 1725 och underg. past.-ex. 1730. Sedan han "länge och berömligen" tjent vid skolan, befordrades han till kyrkoh. i Gudhem 1736; tilltr.

1737. Kort derefter inkommo bönderna med klagomål, "att de af sin nya kyrkoherde hafva ingen uppbyggelse; att han visserligen predikar, men allt innantill, och detså fort, att deras hustrur och barn kunna ingenting samla." Kyrkoherden "erkänner sitt fel, lofvar att så godt hans svaga minne tillåter predika utantill och hålla timmen ut." Sednare förmanas han "att öfva sig i predikande och ej lägga hela tyngden på sin hjelpeprest." Blef älven 1741 varnad för oenighet med sina åhörare. Död d. 24 apr. 1747. — 1 hans tid beslutades, att ingen må understå sig gå utur sitt hus, som födt barn, förrän hustrun blifvit ordentligt kyrkotagen. Item blef en man utesluten från församlingen, med alla socknemännens samtycke och påstående, för dess förhållande. Vidare stadgades, att alla unga gossar, som intet gått till H. nattvard, skola under gudstjensten sitta uti choret, och kyrkoväktaren håller dem härtill. Om lördagarne skall hvar och en upphöra af sitt arbete kl. 6 eft. middagen. Den som intet går af arbetet när det ringer, betalar 8 öre.

Gift m. Johanna Tengman, död 1777, d:r af kyrkoh. Gunnar T. i Rackeby. Barnen dogo späda.

18. Andreas Boselius, son af bonden Lars Nilsson och Christ. Persdotter, f. i Häggum 1694; blef stud. i Ups. 1720 och prestv. 1724 till adj. i Stockholm; suspenderades 1727 "emedan han med många dyra löften för-pligtat sig att äkta jungfru Stina Göransdotter från Häggum, men nu vill sitt löfte rygga och dertill uppdiktat och sammansatt ett bref i konsist. namn, hvaruti honom lof-vas ett sacellani, om han vill gifta sig med enkans dotter44 o. s. v.; blef kollega vid St. Jakobs skola 1734; underg. past.-ex. 1745 och "var svag, men har gjort sig känd för ett mycket stilla lefverne och enom prestman anständigt uppförande." Konsist. "ansåg ej rådligt att uppföra hopom på förslag till Gudhem44 1747, men kort derefter underrättar han genom bref, att han af K. M:t fått fullmakt på detta pastorat; tilltr. 1748 och dog af "Upsalafebern" d. 20 sept. 1758. —Af protokollerna från hans tid vill synas, att han varit en välmenande och allvarsam pastor. År 1749 stadgades, att "om någon af Gudhems församling bortreser till andra församlingar eller prester, att öfva Zinzendorfiska satser etc., skall han böta10 d:r smt" "Den som gör några resor eller ock arbete på sön- eller högtidsdag, skall plikta 4 d:r smt till sockenkyrkan och en d:r smt till angifvaren, hvartill uppsy-ningsmän tillsattes." Ar 1751 uppmanades socknemännen, att utvälja en hustru i hvar socken, att blifva barnmorska. Äfven tillspordes klockarne, om de

ville lära sig öppna åder. "Härtill blef dock svarat kort nej." År 1753 blefvo "drängöl och dans på logar44 förbudna vid vite af 3 d:r smt. Slutligen 1758 förmanades församlingen, att af hålla sig från bränvins supande och tillverkande. Äfven påmintes att "allt buller och oväsende i kyrkan skall utan af-seende straffas efter kyrkolagen, till hvilken ända stock förfärdigas, som straxt göres."

Gift med Elisabet Rogelius. Barn: Lorens Fredrik f. 1730, qvartermästare. Johan, int. i Skara sk. 1757.

19. Jonas Semner, son af tullskrifvaren Paul S., född i Sköfde d. 25 mars 1706; blef stud. i Ups. 1726; befordrades till kollega vid Skara skola 1743, då han var "en 17 års academicus, skicklig och allvarlig i sitt lefverne;" prestv. 1747; underg. past.-ex. 1752; var resp. vid prestm. 1757; blef kyrkoh. här 1759; tilltr. 1760. Död i okt. 1764. — Kyrkoh. Semner "var mycket kunnig i hebreiska språket, men hade i likhet med sin broder den svagheten, att han gerna tömde sin bägare i botten."

Gift 1750 m. Christiana Haasenmuller, d:r af prosten Joachim H. i Undenäs, omgift med kyrkoh. Pet. Borglund i Börstig. Barn: Joachim, f. 1751 död 1831, bonde. Brita Margareta, f. 1753 död 1818, g. m. insp. Hseggström i Drygstorp. Harald f. 1755. Christiana f. 1758, ogift. Johannes, f. 1761 död 1807, bonde. Johanna f. 1763, ogift

20. Petrus Jonce Törnbom, gästgifvareson från Mar-skaby, född d. 29 maj 1721; blef stud. i Ups. 1744; skolmästare vid stora barnhuset i Stockholm 1749; prestv. 1752; past-ex. 1754; huspred. hos öfverståth. frih. R. Fuchs och riksrådet frih. C. Lagerberg 1756; kyrkoh. här 1765; tilltr 1767; anhöll år 1786 att blifva prost, "hvar-till biskopen slutligen gaf sitt samtycke;" utn. till pred. vid prestm. 1794. Död d. 21 mars 1797.

Gift 1769 m. Eva Maria Themptander, död 1794, d:r af prosten Paul T. i Sköfde. Hon rymde, natten efter vigseln, med en Pettersson till Norge, men återkom på lejd och blef med sin man förlikt. Barn: Inga Christina f. 1771, g. m. bonden Sven Andersson och moder till kommin. P. A. Settergren i Wassända. Anna Maria f. 1775, g. m. kommin. J. E. Lundenius i Segerstad.

21. Per Lithander, son af kyrkoh. Nils L. i Gro-landa och Greta Myra, f. i Lekåsa d. 30 nov. 1751; blef stud. i Ups. 1772; prestv. 1780; huspred. hos statssekret v. Heland; e. o. bat.-pred. vid Flottan 1783; ordin, dito och kommin. vid Skeppsholmen 1789; kyrkoh. här 1798; prost öfver Winköls kontrakt 1803. Död d. 26 febr. 1829. — En nitisk och ordentlig pastor och vördnadsvärd man. Blef på ålderdomen mycket darrande, så att han i många år måste hafva v. pastor.

Gift 1796 m. Christ. Rebecka Zink, d:r af orgelni-sten Tobias Z. i Tierp. Barnlös.

22. Anders Gustaf Lindqvist, son af frälse-insp. Nils L. och E. C. Floberg; f. i Odh d. 25 mars 1795; blef stud. i Ups. 1813 och prestv. i Westerås 1817 till huspred. hos landshöfd. frih. T. Drufva v. kollega vid Ka-trina församlings kyrkoskola 1819; 'kateket vid storkyr-koförs. 1820; pred. och skollärare vid Drottningholm s. å.; past.-ex. 1826; kyrkoh. här 1830; prost 1840; kontraktsprost 1850. Död d. 14 mars 1851. — Han var en af de första här på orten, som idkade "rationelt" landtbruk, nedlade stora kostnader på prestgården och förstörde der-igenom sina affärer.

Gift 1821 m. Anna Sofia Linderoos, f. 1793 jjöd 1863, d:r af landtmätaren Wilhelm L. i Helsingfors. Barn: Wilhelmina, f. 1825 död 1865, g. m. possess. C. F. Petersson i Loringa. Gustaf f. 1827, löjtnant vid Flottans mek. corps, död 1863. Sofia, f. 1830 död 1860, g. in. landtbr. R. Christoffersson.23. Lars Hvalström, son af regem.-past. Nils Reinhold H., f. i Alingsås d. 31 dec. 1798; blef stud. i Ups. 1820; vik. lärare vid åtskilliga skolor i Stockholm åren 1825-28; prestv. 1827; ordin, lärare vid Maria Magd. handtverksskola 1828; dito vid Svea lifgard.-regem. skola 1829; past-ex. 1837; bat.-pred. vid Svea lifgarde 1838; kyrkoh. här 1851; tilltr. 1853. Träffades af blodslag under mantalsskrifningen i sockenstugan och dog d. 20 nov. 1856. Ogift. — Tacksamma åhörare hafva uppsatt en minnesvård öfver hans graf.

24. Mag. Johan Wilhelm Warholm, son af kontr.-prosten Clas W. i Böne, f. i Skara d. 22 dec. 1817; blef stud. i Lund 1836; kollega vid Skara skola 1841; fil. doktor 1844; underg. prest- och past-ex. samt blef prestv. 1850; pastor vid Elfsborgs regemente s. å.; tilltr. 1852; erhöll på begäran nåd. afsked från denna tjenst 1855; blef kallad till 4:de profpredikant i Gudhem 1857; kyrkoh. derst. s. å.; tilltr. 1858; v. kontr.-prost s. å.; ordin, dito 1861; utn.

kyrkoh. i Amnehärad 1870.

Gift l:o 1852 m. Christ. Charl. Rudenschöld, f. 1830, död 1866, d:r af kaptenen grefve Carl R. och C. Adler-creutz; 2:o 1868 m. Sofia Mathesius, d:r af gymnasii-läraren i Skara Johan M. och E. Modin. Barn: Charlotta, f. 1853 död 1855. Carl Gustaf f. 1854. Clas Torstea f. 1855. Axel Richard f. 1857. Christina f. 1858, död 1862. Sofia f. 1860. Marina f. 1862. Signe, f. 1864 död 1868. Anna f. 1864. Johan Wilhelm, f. 1866 död s. å. Johan Wilhelm f. 1869.

Komministrar.

1. Mathias Björnsson, kapellan 1418.

2. Artidus, underskref Ups. mötes beslut 1593.

3. Johannes Haqmni 1610—30. Se kyrkoh. härstädes.4. Ericus Svenonis blef prestv. 1647 och kort der-efter förordnad till kommin. här. År 1654 klagade han, att hans kyrkoherde mag. Sveno Brink afsatt honom från kapellanstjensten, och i stället uppdragit densamma åt sin son Andr. Svenonis, som nu var 2 års prest. Konsist. skrifver till mag. Brink, att "om han vill bruka sin sons tjenst hemma eller i församlingen, må han honom derföre sjelf uppehålla och försörja." Hr Erik fick vid Scholenii tillträde 1666 halfva tilldelningsstommen; begärdes år 1693 till kyrkoherde, sedan han tjent "med godt nöje" i 45 år; men var då så gammal och svag, att han ej förmådde resa omkring i församlingen. Han dog i hög ålder 1705 i april.

Gift m. Ingrid Töresdotter, som efterlefde.

5. Jonas Toleti Herlundius, född i Härlunda; blef stud. i Lund 1695; prestv. 1698 till adj. i Hvarf; v. kommin, i Gudhem 1699, med halfva lönen och bostället, under den gamle hr Eriks öfriga lifstid. År 1702 blef han suspenderad, emedan han kyrkotagit en piga som gift hustru, och fick tillika förmaning "att lyda konsistorium, emedan eljest lätt kan hända att någon annan förordnas till ordin, komminister i Gudhem." Församlingen var ock missnöjd och begärde flera gånger att blifva honom qvitt Dock erhöll han tjensten efter hr Erik 1706 och satt här kommin. till sin död 1717.

G. m. Märta Sylvander, d:r af hr Olof, kommin. i Härlunda.

5. Andr. Magni Flodin blef stud. i Ups. 1697; prestv. 1703; past.-adj. i Gökhem 1705—15, i Tun 1715 — 19; kommin. här 1719. Död 1745. — Vid visitatio-nen 1721 beklagade han sin fattigdom och begärde sammanskott till en regnkappa. Vid visitationen 1741 höll han "en vacker uppbygglig" predikan.

Gift 1704 m. Brita Lundins, d:r af kyrkoh. Sveno L. i Gökhem. Sonen Anders var kommin. i Börstig.

6. Olavus Toleti Wånghorg, bondeson från Wånga, född 1695; blef stud. i Lund 1730; prestv. 1738; predikant i Hendene 1741; kommin. här 1747. Död' af lung-sot d. 29 maj 1755. På hans grafsten i Gudhems kyrka läses:

"Han lefde, han lärde som Christus har sagt, "Med staf, ej med spira, om hjorden höll vakt, "Han älskads, han troddes, han lyddes, allt nog, "Glad, fridsam, förnöjder, frimodigt han dog.»

Gift l:o m. Anna Chr. Olofsdotter Beckman, f. 1708 död 1749; 2:o 1750 m. Agneta Hammardal. Barn: Anna Christina, g. m. en inspektor i Åsaka.

7. Petrus Berggren, son af kommin. Erik B. i Åsaka vid Skara, född derst. 1703; blef stud. i Ups. 1727; prestv. 1736 till adj. vid Skara hospital; tjenstgjorde sedan på flera ställen; kommin. här 1757. Flyttade till Junghem i Warola 1765. Död d. 4 juli 1766. — Vid valborgmessan 1760 påstod församlingen, att B. skulle skaffa sig hjelpeprest; hvartill han svarade, att så snart han får bygga, att han får rum för honom, skall han det göra.

Gift m. enkefru Ahlgren, född Inga Bolla Herberg.

8. Mag. Peter Borglund 1767—1801. Se past. i Börstig.

9. Per Damsberg 1801—14. Se kommin. i Habo.

10. Carl Johan Lundberg, soldatson ifrån Warola, född d. 18 dec. 1783; blef stud. i Ups. 1801; prestv. 1810;

kommin. här 1813; tilltr. 1814. Han skadade sig illa under en resa till Göteborg och dog efter en svår och långvarig sjukdom d. 19 nov. 1817. Barnlös.

Gift m. Christina Winyenblixt, f. 1796, d:r af handl. Jonas Niklas W. i Alingsås. Hon blef omgift l:o m. handl. Lindqvist, 2:o m, öfverfåltläkaren Mejer.

11. Per Settergren 1819—26. Se pastorer i Stenstorp.

12. Lars Winqvist 1826-55. Se past. i Wing, Åhs härad.

13. Anders Peter Forssén, son af torp. Lars Andersson och Anna Persdotter, född i Forssby socken af Sköfde pastorat d. 20 juni 1812; blef stud. i Ups. 1837; prestv. 1840; adj. och v. pastor på flera ställen; kommin.här 1853; tilltr. 1855. Död af lungsot d. 29 mars 1860. — En from och stilla man, anspråkslös och belåten.

Gift 1855 m. Chr. Fredr. Björkman J. 1805. Barnlös.

14. Johan Gabriel Lokrantz, son af kyrkoh. Sven Gabriel L. i Flistad, f. i Sandhem d. 28 dec. 1823; blef stud. i Ups. 1846; prestv. i Stockholm 1847; kommin. här 1861 och underg. past.-ex. 1862.

Gift 1861 m. Laura Chr. Sjöberg, dotter af kommin. Per S. i Säfvared. Barn: Carl Gabriel f. 1862. Gustaf Teodor f. 1864. Sven Fredrik f. 1867. Per Richard f. 1869.

6. WING, WALLE HÄRAD.

Kyrkoherdar.

1. Brynolf, curatus 1401 och 1417. Han förde Sture-vapnet.

2. Jonas Thorberni i Stenum 1566.

3. Laurentius, pastor i Skärf, hade en dotter Sara, som var g. m. kyrkoh. Bened. Efici i Wiby, död 1647.

4. Sveno Petri, pastor i Skärf 1585. Han har haft Korsgården till boställe.

5. Gustavus Johannis har först varit prest i Berg och derifrån blifvit pastor i Skärf. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Äfven han har bott i Korsgården.

Hans barn voro: Johan, fadrens efterträdare. Elisabet, g. m. Sigvald Olavi, kompastor i Böja. Brita, g. m. här
1853; tilltr. 1855. Död af lungsot d. 29 mars 1860. — En from och stilla man, anspråkslös och belåten.

Gift 1855 m. Chr. Fredr. Björkman J. 1805. Barnlös.

14. Johan Gabriel Lokrantz, son af kyrkoh. Sven Gabriel L. i Flistad, f. i Sandhem d. 28 dec. 1823; blef stud. i Ups. 1846; prestv. i Stockholm 1847; kommin. här 1861 och underg. past.-ex. 1862.

Gift 1861 m. Laura Chr. Sjöberg, dotter af kommin. Per S. i Säfvared. Barn: Carl Gabriel f. 1862. Gustaf Teodor f. 1864. Sven Fredrik f. 1867. Per Richard f. 1869.

6. WING, WALLE HÄRAD.

Kyrkoherdar.

1. Brynolf, curatus 1401 och 1417. Han förde Sture-vapnet.

2. Jonas Thorberni i Stenum 1566.

3. Laurentius, pastor i Skärf, hade en dotter Sara, som var g. m. kyrkoh. Bened. Efici i Wiby, död 1647.

4. Sveno Petri, pastor i Skärf 1585. Han har haft Korsgården till boställe.

5. Gustavus Johannis har först varit prest i Berg och derifrån blifvit pastor i Skärf. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Äfven han har bott i Korsgården.

Hans barn voro: Johan, fadrens efterträdare. Elisabet, g. m. Sigvald Olavi, kompastor i Böja. Brita, g. m.fogden Elfver Månsson på Tabbetorp. Elsa, g. m. ryttaren Gustaf i Ramsg. Berg.

6. Johannas Gustavi, den förres son, var först kommin. i Wing och har i denna egenskap underskr. Ups. mötes beslut 1593; blef sedan pastor efter fadren och lefde ännu 1634. — Allmogen trodde honom vara en "svartkonstig" man.

7. Petrus Nic. Caldius var pastor 1638, riksdagsman 1643. Död 1644.

Gift m. Kerstin Kjellsdotler, som sedan fick efterträdaren.

8. Petrus Bryn. Billinghius f. på Ängerås i Warnhem d. 21 dec. 1612; intogs i Skara skola 1621; begaf sig derifrån med ett godt testimonium år 1636 till Mariestads skola, som då märkeligen florerade, och blef prestv. af superintend. Oriensulanus 1638 till huspred. hos öfver-jägm. Joh. Hård på Tubbetorp. På adelns och en del af församlingens kallelse befordrades han till kyrkoh. i Wing, tilltr. 1647 och förestod detta pastorat uti 43 år. Sista gången predikade han d. 4 maj 1690, sjuknade kort derefter och dog den 2 sept. s. å. samt blef begrafven af biskop Spegel.

Gift l:o 1647 med företrädarens enka Kerstin Kjellsdotter, död 1648; 2:o 1650 m. Katrina, d:r af kyrkoh. Andr. Petri i Bellefors. Hon dog 1672; o:o m. Margareta Svensdotter Hall, d:r af grefve De la Gardies inspektor. Hon fick sedan kyrkoh. Zach. Marchander i W. Klefva. Barn af andra giftet voro 3 söner och 4 döttrar. Ingrid, g. m. l:o Andr. Thorstani, domk.-syssloman i Skara, 2:o Ben. Tranander, kommio. i Warnhem. En dotter var g. l:o m. kyrkoh. Pet Hedhenius i Björke, 2:o m. rådman Sven Olofsson. En dotter var g. m. Torbjörn Lungius, past. i Hool. Andreas. Brynolf. Johannes.

9. Petrus Petri Kling, född 1643 i Nolg. Acklinga, der hans fader bodde i 40 år. Var student i Åbo och disputerade under prof. Tunander "de hseresi in genere". Prestv. 1677; krigsprest 1678 och tjenstgjorde på fleraställe». År 1688 klagade han, att han i Nolg. Acklinga blifvit så illa slagen af en fogde, att han på en tid icke förmådde predika. Underg. past.-ex. 1691 och "var försvarlig, men förmanades till mera korthet i predikande." Samma år fick han K. Carl XLs fullmakt på Wings pastorat, då konungen med egen hand skref på hans supplik: "Peder Kling blir pastor i Wing för ingenting." Han var de sista 10 åren sjuklig och nästan oförmögen till tjenstgöring. Slutligen afsade han sig pastoratet 1720, "anhållande om ett biträde, som kunde sköta honom till hans död." Han dog d. 5 juni 1721.

Gift m. Annika Gabrielsdotter Frischa, f. 1643 död 1713, enka efter Olof Thodenius.

10. Mag. Daniel Hodhell 1720—28. Se kyrkqh. i Amnehärad.

11. Lars Hval, son af kyrkoh. Lars H. i Forsshem, född derst. d. 11 aug. 1678; stud. i Ups. 1702. Sedan han i 18 år vistats vid akademien, blef han rektor i Borås 1720; prestv. 1721; genom Kongl. fullmakt pastor här 1727; tilltr. 1728. Död d. 9 juli 1753. Barnlös.

Gift 1723 m. Maria Eneberg, död 1750, d:r af kyrkoh. Anders E. i Hofva, enka efter rektor Nic. Nicenius i Borås.

12. Bemd. Claud. Herenborg, rusthållareson ifrån Källeg. Härlunda, född 1700, blef stud. i Lund 1723 och prestv. 1726 till adj. i Härlunda; kommin. i Asaka vid Sk^ra 1730; past.-ex. 1741; kyrkoh. här 1754. Död af vattusot d. 15 maj 1756. — Han förde en mindre ordentlig lefnad.

Gift redan som student med Anna Barbara Jung-ström, en kronofogde-enka från Upsalatrakten. Barn: Adolf, mönsterskrifvare. Stina, f. 1734 död og. 1759. Märta f. 1738, puckelryggig, död og. 1800. Jesper.

13. Mag. Lars Hodhell, son af prosten Daniel H. i Amnehärad, f. i Alingsås d. 7 jan. 1714; blef stud. i Ups. 1733; magister 1743 och prestv. 1746; var sedan adj. och v. pastor i Björsäter, Hassle, Hössna och Norunga; past.-ex. 1753; kyrkoh. här 1758; prost och v.

I Skara 25kontr.-prost 1771. Sedan han på den s. k. "onde fredag" i mars månad 1768 ådragit sig en svår förkylning, hade han sällan någon helsodag. Han dog hastigt af slag d. 19 sept. 1774.

Gift 1758 m. Brita Maria Feegersten, död 1805, d:r af prosten Anders F. i Mariestad. Barnlös.

Då Brogården år 1775 anslogs till veterinärinrättningen i Skara, blef Wing prebendepastorat under gymnasium.

Sedan dess hafva följande lektorer varit här kyrkoherdar:

14. Mag. Josef Billgren 1777 — 1783. Se förste teol. lektorerna.

15. Mag. Nils Svartz 1783—97. Se andre teol. lektorerna.

16. Mag. Carl Joh. Knös 1797—1802. Se domprostarne.

17. Mag. Jonas Scarin 1802—1806. Se lektorerna i grekiska språket.

18. Mag. Gustaf Kullberg 1808—11. Se lektorerna i grekiska språket.

19. Mag. Mathias Hasselrot 1813—18. Se kyrkoh. i Särestad.

20. Mag. Jonas Kjellander 1818 — 20. Se domprostarne.

21. Mag. Jonas Torin 1820—28. Se domprostarne.

22. Mag. Isak Kullberg 1828—56. Se lektorerna i matematiken.

23. Mag. Frans Elis Fager ström 1858. Se lektorerna i matematiken.Komministrar.

1. Johannes Gustavi. Se kyrkoh. härofvan.

2. Petrus Amherni eller hr Per på Tomten var först husprest hos "sal. hans nåde guvernörens svärmoder, fru Brita Nilsdotter på Härlingstorp, och erhöll af henne Tomten till boställe. Sedan halp hon honom att blifva pastor i Stenum; och var alltså pastoratet deladt, till dess det näst före Billinghii tid (på 1640-talet) blef red-integreradt."

3. Sveno Tranhemius 1630—39. Se past. i Flistad.

4. Laur. Svenonis kallas komminister i ett sockenstämmoprotokoll 1647.

5. Andr. Sven. Florenius 1644—56. Se past. i Wäring.

6. Ericus Magni blef kommin. 1656, lefde ännu 1671 och har dött i början af år 1677. Han gaf 1665, med sin hustru Ingegerd, till Stenums kyrka 5 marker koppar.

7. Petrus Drydelius 1678—83. Se kommin. i Hjälstad.

8. Sveno Rythenius, brodersson till kommin. Olof R. i Bottnaryd och son af Sven Carlsson i Tomteg. Rytterås, Leveneds församling; född d. 13 jan. 1655; int. i Skara sk. 1667; studerade här i 17 år och blef, utan att hafva besökt någon akademi, prestv. i Göteborg 1684, hvar-efter han genast sattes till kommin. i Wing. Bodde först 5 år i Billinghii hus, flyttade sedan till Högatomten och slutligen till Ekås. På ålderdomen afstod han tjensten åt sin måg 1721, och dog 81 år gammal d. 11 jan. 1736.

Gift l:o 1690 m. Brita Gabrielsdotter, död 1720, en syster till kommin. And. Lithander i Tunhem, dotter af mäster Gabr. Svensson på Högatomten; 2:o 1721 m. Cajsa Udd. Barn: Abraham f. 1693, sergeant, död 1773. Jakob, kommin. i Bottnaryd. Isak f. 1698, bonde. Carlf. 1701. Maria f. 1703, g. m. efterträdaren. Anders, £ 1708 död 1717.

9. Gustaf Salenius 1721—44. Se kyrkoh. i Hångsdala.

10. Jonas Insulander, son af kommin. Bengt I. i Slöta, född derst. 1702; blef stud. i Ups. 1723 och prestv. 1734 till huspred. hos öfverste C. G. Gynther; adjunkt på flera ställen; kommin. här 1743;*) tilltr. 1744. Han blef 1751 varnad för dryckenskap och omkom genom en olyckshändelse d. 8 sept, 1752.

Gift m. Sara Siberg, död 1753, d:r af Olof S., kollega vid Skara skola. Barn: Bengt f. 1744, död ung. Brita f. 1745, g. m. trädgårdsmä6t. Erik Sjöblom. Johanna f. 1748. Olof f. 1750.

11. Lars Smedborg son af nämndeman Lars Persson och Karin Andersdotter, f. i Smedsg. Skrelunda 1707; blef stud. i Ups. 1733; prestv. 1741 och var adj. i Härlunda och Wing; kommin. här genom enhällig kallelse 1753; tilltr. 1754. Död af giktplågor d. 21 mars 1761.

Gift innan han blef prest m. Brita Christina Brunn. Barn: Lars, rustmästare. Han lärer i slaget vid Anclam 1760

tillfångatagit preussiske generalen v. Manteuffel. Brita f. 1753, g. m. betjenten P. Sundahl. Johannes f. 1758.

12. Mag. Anders Tidholm 1763—65. Se kyrkoh. i Österplana.

13. Anders Kullborg, bondeson från Skarstad, fadr. Gunnar Olofsson, modr. Brita Gislesdotter; f. i Dunstorp d. 30 nov. 1715. "Fattigdomen lade hinder, men kunde ej dämpa hans håg för boken." I skolan hölls han af en morbroder, hvars död grep honom så djupt, att hans mörka hår på en natt blef alldeles hvitt; stud. i Lund 1741; improberades i prestexamen 1747 och 1751, men gick försvarligt igenom 1754 och blef prestvigd; adj. i Lidköping och Örslösa; kommin. här 1765. Sedan han 3 gånger varit rörd af slag, dog han d. 6 dec. 1787. — En-

*) Bengt Winge, kommin. i Grefbäck, var enhälligt kallad till komminister bär 1742, men afsade sig tjensten, hvarefter Insulander begärdes till fjerde man.ligt konsist omdöme var han "en mycket enfaldig men from man."

Gift 1T61 m. Engela Sjögren, död 1790, d:r af borgaren Anders S. i Lidköping. Dessa makar voro barnlösa, men uppfostrade flera barn, hvaribland brorssonen Jonas Kullborg.

14. Anders Sedman, son af bonden Nils Larsson och Elis. Olofsdotter, f. i Friel 1749; blef stud. i Ups. 1771; prestv. 1774 till huspred. hos frih. M. Falkenberg på Tjos och var sedan adj. på flera ställen; korpmin. här genom enhällig kallelse 1788; tilltr. 1789. Död d. 4 apr. 1792. — Han plågades mycket af mjeltsjuka.

Gift 1788 m. Maria Fläder b om, död 1814, d:r af kapten Bengt Lillie på Espås. Barn: Nils f. 1791, kronolänsman. Han träffades af den svåra olyckan, att hans bostad uppbrann genom vådeld, hvarvid hustrun och fem barn omkommo.

15. Peter Alander 1794—1813. Se kyrkoh. i Wäring.

16. Jonas Kullborg, brorsson till kommin. Anders K., son af bonden Jakob Gunnarsson och Cathr. Lars-dotter, f. i Nästeg. Fyrunga d. 2 febr. 1763; uppfostrades af sin farbroder och blef stud. i Ups. 1780; prestv. 1782 till farbrodrens adjunkt; v. kommin. 1787; v. pastor här 1790; past.-ex. 1801; kommin. 1811; tilltr. 1813. Död d. 4 sept. 1819.

Gift 1791 m. Sara Herrlin. Barn: Märta Catrina, g. m. kyrkoh. J. Sahlberg i Segerstad. Jakob Christian f. 1793. Magn. Gabrielf. 1796 död 1806. Maria Christina, ogift. Carl Gustaf f. 1805, underofficer.

17. Anders Eliceson 1822—42. Se kyrkoh. i Odh.

18. Jakob Axel Kellgren, son af prosten Jonas K. i Skatelöf, född derst. d. 20 okt. 1797; blef stud. i Ups. 1817; prestv. 1821; v. pastor i Wing 1833; kommin. 1841; tilltr. 1842. Död d. 12 nov. 1848. — Han var illa döf.

Gift 1833 m. Charlotta Chr. De Laval, f. 1805 död 1865, d:r af majoren Johan Erik D. och C. C. Robsahm.Bara: Johan Henrik f. 1834, en mycket lofvande yngling, dog som student i Upsala 1857. Charlotta Jakobina Christina.

20. Nils Hallner 1852-68. Se kyrkoh. i Medelplana.

21. Erik Johan Wersén, son af hemmanseg. Lars Johansson oah Maja Stina Eriksdotter, f. i Wersås i Warola d. 18 mars 1837; blef stud. i Ups. 1860; prestv. 1863; kommin. här 1866; tilltr. 1868.

vice Pastorer.

Sedan Wing blef prebende-pastorat hafva följande varit v. pastorer.

1. Johan Tranheim 1775—77. Se kyrkoh. i Larf.

2. Nils W etter gr en 1777—79. Se kolleger i Lidköping.

3. Anders Sedman 1779—89. Se kommin. härstädes.

4. Jonas Kullborg 1789—1813. Se kommin. härstädes.

6. Jakob Wallgren 1813—33. Se kyrkoh. i Leksberg.

6. Jakob Axel Kellgren 1833—42. Se kommin. härstädes.

7. Nils Peter Strömbom 1842—61. Se kyrkoh. i Grolanda.

8. Olof Larsson 1861—69. Se kyrkoh. i Leksberg.

Carl Efraim Eusebius Stolpe, son af prosted Anders Efraim S. i Odensåker, f. i Mariestad d. 25 apr. 1823; blef stud. i Lund 1841, der han disputerade pro ex. och skref pro gradu; stud. i Ups. 1848; prestv. 1850;brunnspred, vid Medevi 1859; erhöll K. hofpredikants namn, heder och värdighet s. å.; underg. past.-ex. 1868 och blef v. pastor här 1869, med bibehållande af sin ordin, beställning.

Gift 1860 m. Johanna Amal. Ingeborg Ekelund f. 1829, d:r af brukspatr. Joh. Henr. E. och Ch. Warberg. Barn: Agnes Johanna Charlotta f. 1861. Allan Efraim f. 1862.

7. SEGERSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Bengt, kyrkiones fjreståndare i Sigwaldzstadum 1288.

2. Olof curatus in Segerstadum, underskref ett testamente 1423.

3. Olof Andrece, kyrkoprest i Walatorp 1448.

4. Petrus Gregorii, af adliga siägten Gylta, hade varit predikaremunk i Skara kloster, då han omkr. 1528 blef den förste evang.-lutherske pastor i Segerstad.

Gift m. en Nunna från Skara.

5. Andreas, hr Petri efterträdare, är endast till namnet känd.

6. Nicolaus Petri uppgifves hafva varit son af Petrus Gregorii och pastor här 1551 eller 1563. Han har då endast haft en del af församlingen; ty

7. Jonas var pastor 1544 och dog 1585. Han er-lade 1571 till Elfsborgs lösen 4 lod silfver och 39 rdr i penningar.
brunnspred, vid Medevi 1859; erhöll K. hofpredikants namn, heder och värdighet s. å.; underg. past.-ex. 1868 och blef v. pastor här 1869, med bibehållande af sin ordin, beställning.

Gift 1860 m. Johanna Amal. Ingeborg Ekelund f. 1829, d:r af brukspatr. Joh. Henr. E. och Ch. Warberg. Barn: Agnes Johanna Charlotta f. 1861. Allan Efraim f. 1862.

7. SEGERSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Bengt, kyrkiones fjreståndare i Sigwaldzstadum 1288.

2. Olof curatus in Segerstadum, underskref ett testamente 1423.

3. Olof Andrece, kyrkoprest i Walatorp 1448.

4. Petrus Gregorii, af adliga siägten Gylta, hade varit predikaremunk i Skara kloster, då han omkr. 1528 blef den förste evang.-lutherske pastor i Segerstad.

Gift m. en Nunna från Skara.

5. Andreas, hr Petri efterträdare, är endast till namnet känd.

6. Nicolaus Petri uppgifves hafva varit son af Petrus Gregorii och pastor här 1551 eller 1563. Han har då endast haft en del af församlingen; ty

7. Jonas var pastor 1544 och dog 1585. Han er-lade 1571 till Elfsborgs lösen 4 lod silfver och 39 rdr i penningar.8. UddOt pastor 1587, underskref Ups. mötesbeslut 1593. Död 1594. Han var gift med företrädarens Nic. Petri dotter. Sonen Lars blef kyrkoh. i Lidköping.

9. Sveno Nicolai antages hafva varit en son af Nicol. Petri. Han hade en tid varit skolmästare i Bogesund» då han

blef pastor här efter sin svåger 1595. Död i pesten 1603.

10. Laurentius Sven. Seger stadius uppgifves hafva varit den förres son; men detta är föga troligt, utan var han enligt en annan uppgift bondeson (kanske från Segerstad) och brorsson till hr Jon, pastor i Wånga. Hr Lars var kommin. i Wånga 1593, då han underskref Ups. mötes beslut, blef kyrkoh. här 1604, och dog d. 29 maj 1638.*)

Hans hustru hette Karin. Från dem härstammar slägten Victorin. Barn: Elin, g. m. Helge Svensson, borgare i Bogesund. Ingeborg, g. m. efterträdaren Ericus Petri. Jonas, pastor härstädes.

11. Ericus Petri, pastor 1639 öfver ena hälften af Segerstad, fick år 1654 löfte om annan lägenhet, pä det att församlingen måtte redintegreras; men stannade qvar till sin död 1667.

Gift m. Ingeborg Larsdotter, företrädarens dotter.

12. Jonas Victorelius hade länge varit sin faders adjunkt, då han efter dennes död fick andra hälften af pastoratet 1639. Vid hr Eriks död 1667 blef han ensam pastor och afled i dec. 1682.

Gift m, Anna Svensdotter från Bogesund, död 1682. Hennes fader Sven Helgesson var en förmögen handelsman derstädes. Barn: Lars Victorin, domprost i Skara. Sven Jonsson, bonde i Broddetorp, g. in. Lisken Hansdotter. Peter säges hafva dött som studerande. Magnus Jonsson var bonde i Segerstad och fader till Jon. Se-gerstedt, past. i Slöta. Jonas Jonsson, g. m. Brita Hansdotter. Anders Victorinus, fadrens efterträdare. Margareta g. m. länsman Brynte Rahm.

*) Efter Laur. Svenonis död delades pastoratet mellan mågeo och sonen.13. Anders Victorinus, den förres son, född i Segerstad 1650, blef stud. i Ups. 1672 och prestv. 1676 till sin faders medhjelpare. År 1682 fick han försäkran om pastoratet efter sin fader, "och kan således tryggt flytta in i prestgården med sin familj;" erhöll kollations-bref i jan. 1683, med tillstånd att introduceras följande söndag, sedan hans föräldrar blifvit begrafne. Predikant vid prestm. 1699. Genom en svår boskapspest hade han mistat alla sina kreatur, och blef derföre befriad från en-kehjelpen 1703. Död d. 23 jan. 1714

Gift m. Ingeborg Bohm, död 1722, hvars fader var kamrerare, Hon synes varit enka efter en Jon. Lutter-berg. Barn: Jonas, fadrens efterträdare. Anna, g. m. kyrkoh. Joh. Skaren i Hvarf. Erik, assessor i Colleg. Medicum, död 1755. Peter f. 1690, häradshöfding, död 1764 på Skäggatorp i Hendene.

14. Jonas Victorin, den förres son, f. i Segerstad 1584; stud. i Ups. 1702; blef, emedan han för hårdt vexerat novitierna, relegerad ur Westgöta nation 1708; prestv. 1710 till predikant vid Stockholms stallstat. Anmälde sig, jemte sin svåger Joh. Skarén, såsom sökande till Segerstads pastorat 1714, och "emedan bägge framvisade goda skäl till sin anhållan, så anställdes mellan dem lottkastning, då lotten föll på Victorin." Församlingen beklagade mycket utgången af denna lottkastning och begärde Skarén. Den gjorde äfven svårighet mot Victorias installation. Men det kunde icke ändras; han tilltr. 1?15, var utn. till respond. vid prestm. 1725, dog likväl dessförinnan 41 år gammal d. 16 jan. s. å.

Gift 1712 m. Brita Bergman, d:r af befallningsman Thorbern Michelsson. Barn: Wilhelm Carl, pastor i Lidköping. Anders, pastor i Fogelås. Jonas, pastor i Fä-gred. Anna Margareta, f. 1716 död 1789, g. m, löjtn. Erik Sahlefelt. Christina Juliana f. 1719, g. m* tullinsp. Magnus Glimming i Sköfde. Maria, g. m. Anders i Thor-säter, Bergs församling.

15. Olof Kullberg, son af rusthållaren Nils Thor-björnsson och Kerstin Jonsdotter, f. i Gammeltråfva iLarf d. 24 jan. 1676;*) blef stud. i Ups. 1701 och uppehöll sig der till 1708. Antog då kondition hos kommendanten på Bohus, Per Hård, och flyttade derifrån till majoren vid Westg. kavalleri Carl Fredr. v. Köhler. Af denne herre rekommenderades han till esqv.-pred. vid generalmajor Fredr. v. Köhlers Tredings-kavalleri i Upland, fick regeringens fullmakt och prestvigdes 1712. Var sedan adjunkt i Wånga hos prosten Tranhemius till 1714, då han förfogade sig till regementet; deltog i alla dess expeditioner på norska gränsen, till dess regementet reducerades 1719. Han fick då afsked, med drottning Ulrika Eleonoras befallning till Skara konsist., att vid första ledighet varda befordrad till pastorat. Underg. past.-ex, 1720 och sändes följande året som v. pastor till Dala, i akt och

mening att der blifva kyrkoherde. Han blef oct dertill utnämnd af biskop Svedberg; "men emedan detta steg var taget utan öfverstinnan Flemings på St. Dafe, samtycke, så gick han derom miste." Regementspastor vid Elfsborgs regera. 1722, med rättighet att hålla vikarie; v. pastor i Warnhem 1724; kyrkoh. här 1725; tilltr. 1727. Prost 1735. Död af vattusot d. 11 apr. 1739.

Gift 1721 m. Sara Hesselius, död 1736, d:r af puo-sten Anders H. i Folkärna, enka efter kyrkoh. Erik Dahl i Dala. Barn: Anders f. 1722, mantalskommissarie, d^jd 1786. Nils f. 1724, v. pastor i Warnhem.

16. Mag. Olof Lidborg, son af rådman Sven L., f. i Lidköping d. 27 jan. 1693; blef stud. i Ups. 1716; magister 1731; prestv. s. å. till huspred. hos gener.-fälttyg-mästaren frih. Grönberg; past.-adj. i Fogelås 1733; rektor vid Borås skola 1736; kyrkoh. här 1739; tilltr. 1740; pred. vid prestm. 1754; prost 1755; v. kontr.-prost s. å. Under de sista 12 åren var han blind, och dog såsom stiftets ålderman nära 89 år gammal d. 22 sept. 1781. — Prosten Lidborg var en hederlig och förmögen man, god hushållare, rättskaffens embetsman, verksam lärare. "Efter honom har ingen kyrkoherde i Segerstad haft ett

*) Föräldrarne flyttade sedan ull Håstekulla i Qvänum, hvaraf sonen tog sitt aamn.så regleradt hus eller blifvit behållen i så kärt oeh he-drande minne."

Gift 1736 m. Eli». Cathr. Victorin, f. 1713 död 1765, d:r af prosten Anders V. d. ä. i Fogelås. Barn: Immanuel f. 1739, student, en from och enfaldig man, död 1814. Anna Helena t. 1741, g. m. prosten Fredr. Mellin i Hångsdala. Cathr. Elis., f. 1744 död 1815, g. m. v. pastor Gabr. Lyrberg. Sara Greta, f. 1746 död 1827, g. l:o m. Joh. Larsson i Broddetorp, 2:o ra. Nils Bengtsson i Lutorp. Anders f. 1748, kanslist vid Sjötullen och postverket. Maria Ulrika f. 1758, g. l:o m. inspekt. Lidbom, 2:o m. insp. Blom i Ledsjö.

17. Anders Tidmark son af Jan Olofsson och Maria Larsdotter, f. i Bellefors d. 12 dec. 1729; blef stud. i Ups. 1751 och i Lund 1755; prestv. 1757 till past.-adj. i Horn; kommin. i Skara 1762; past.-ex. 1766; klagade år 1778, att han icke kunde berga sig vid sin tjenst och begärde afsked; erhöll då tillstånd att hålla vikarie i Skara och sjelf förestå någon församling på landet; v. pastor i Segerstad 1780; kyrkoh. derst. 1783; tilltr. 1784. Han föll snart i en svår och långvarig sjukdom, och var alltifrån 1788 alldeles oförmögen att sköta sin tjenst. Död d. 23 juni 1794. — Tidmark var en dålig hushållare och dog i förstörda omständigheter. Det berättas, att han fick pastoratet, emedan detta var enda sättet, hvarigenom han kunde betala sin skuld till kyrkokassorna. Han var en ganska klen predikant, men sades göra stor flit med sina nattvardsbarn.

Gift 1762 m. Mar. Elis. Victorin, f. 1742 död 1764, d:r af Sven V., predikant i Fröjered. Sonen Johan f. 1763, grosshandlare i Stockholm, död 1824.

18. Nils Apelgren, son af trädgårdsmäst. Anders A. på St. Bjurum, f. i Daretorp d. 12 apr. 1744; blef stud. i Ups. 1767; prestv. 1770 till huspred. hos frih. M. Falkenberg på Tjos, och var adjunkt på flera ställen; kommin. i Hångsdala 1774; tilltr. 1775; dito i Segerstad 1786; past.-ex. 1794; v. pastor 1788; kyrkoh. här 1796. Död d. 10 jan. 1805. — En lika dålig hushållare som företrädaren. Led af mjeltsjuka.Gift m. Gunborg Helena Hvass, d:r af underofficer Anders H. i W. Klefva, f. 1749 död 1810. Barn: Anders Johan, handelsbokhållare, död 1801. Carl Gustaf f. 1781, sjöfarande. Maria Christina, g. m. kyrkoh. E. Borglund i Börstig.

19. Joh. Fredr. Lokrtsntz, son af frälseinsp. Carl Johan L. och J. J. Franzich, f. på Tomten i Råda församling d. 10 mars 1749; blef stud. i Ups. 1772; prestv. 1774; adj. i Fredsberg 1775; kommin. i Hassled 1782; past.-ex. 1793; kyrkoh. här 1805; tilltr. 1807. Död d. 8 maj 1811, i lika knappa vilkor som företrädarne.

Gift l:o 1783 m. Maria Chr. Wilskman, död 1810, d:r af prosten Sven W. i Fredsberg; 2:o 1811 m. Christina Malmstedt, d:r af länsman Carl M. på Espås. Hon blef omgift med fanjunkaren Stenander. Barn: Sven Gabriel, kyrkoh. i Flistad. Carl Fredrik f. 1790, läkare. Nils Theodor, kommin. i Rångedala. Johan Gustaf f. 1799, kollega i Wenersborg, död 1828. Johanna Christina, död og. 1866. Beata Sofia.

20. Mag. Nils Orre, son af borgaren Lorens O. och M. G. Stålberg, f. i Borås d. 28 mars 1765; blef stud. i Lund 1783; v. rektor i Borås 1786; magister 1787; prestv. 1790; kollega i Lidköping s. å.; kommin. i Häre-ned 1791; tilltr. 1793; kyrkoh. här 1812; tilltr. 1814. Död hastigt d. 22 aug. 1817. — Han hade goda em-betsgåfvor, men ett

fattigt och deregleradt hus.

Gift 1792 m. Elis. Christ. Fasgersten, död 1828, d:r af Jakob F., regementsskrifrare. Barn: Lars Jakob, en lifstidsfånge, som fick nåd och dog omkr. 1866. Per Gustaf f. 1800, bonde i Segerstad, död 1867.

21. Mag. Bernhard Beronius, son af kyrkoh. Peter B. i Norunga, f. i Wing W. h. d. 3 okt. 1773; blef stud. i Greifswald 1794 och magister derst. 1796; presiderade s. å.; v. kollega vid Skara skola 1798; prestv. 1802; aftonsångspredikant s. å.; v. direct. mus. & cant. 1803; ordin. kollega 1805; lärare i botanik vid gymnasium från 1809 till 1812; ordin, direct. mus. & cant. 1812; kyrkoh. här 1819; tilltr. 1821. Död d. 19 aug. 1845. — Hanhar i synnerhet gjort sig känd såsom utgifvare af "Härolden H.", en bok, hvaruti alla orden börja med H.

Gift l:o 1800 m. Ulrika Fredr. Brisman, d:r af post-mäst. Jonas B. i Skara. 2:o m. Anna Bor. Uggla, död 1843, d:r af löjtnant Carl Conr. U. Barn af förra giftet: Per f. 1801, possessionat på Espås i Segerstad. Jonas, kyrkoh. i Jung. Marg. Chr. f. 1804, död 1858. Cathr. Hel f. 1806, död 1831. Berndt f. 1809, död 1841. Ja-kob, död 1840. Maria Elisogift. Märta Carolina f. 1813, ogift.

22. Jonas Sahlberg, son af nattväktaren Hans Jonsson och Elin Nilsdotter, född i Saleby d. 14 maj 1794; blef stud. i Lund 1816; prestv. 1820; kommin. i Hjo 1826; dito i Stengårdshult 1831; tilltr. 1833; past.-ex. 1840; kyrkoh. här 1846; tilltr. 1848. Död d. 12 nov. 1869.

Gift 1827 med Märta Katarina Kullborg, död 1864, dotter af kommin. Jonas K. i Wing W. h. Barn: Johan Hugo f. 1828, student. Carl Robert f. 1831, skrif-vare. Sara Elis. Charlotta f. 1834.

23. Anders Lundberg, son af rusthållaren Lars Andersson och Brita Olofsdotter, f. i Alingsås förs. d. 18 juli 1802; blef stud. i Ups. 1822, prestv. 1826 och efter 44 års tjenstgöring såsom adjunkt och v. pastor utn. till kyrkoh. härstädes 1870.

Kommininistrar.

1. Ericus Petri har varit kommin. förrän han fick halfva pastoratet 1639. Se kyrkoherdarne.

2. Petrus Petri sändes till pastor i Segerstad ora julhelgen 1668 att blifva komminister. Fick härifrån transport till Hvalstad 1671. Se kommin. derstädes.3. Olof Hök 1672—90. Se kommin- i Norunga.

4. Jonas Haqmni Telning blef prestv. 1680 till adj. i Horn och insattes år 1689 till kommin. i Fröjered; men då general Hård på Hjellö deröfver besvärade sig*) begärande sin hofpredikant Jonas Ophinus, så måste Telning gifva vika och blef i stället kornmin. i Segerstad 1690. Här dog han d. 15 nov. 1691, efterlemnande en fattig enka.

5. Laur. Svenon. Granander kom vid 18 års ålder till Skara och måste för fattigdom "gifva sig till skrifva-retaflan i 3 år;" måste ock "i 8 år gå ostiatim och tjena sig kläder och föda;" fick såsom gymnasist veniam con-cion. på Härlingstorp 1686; begärdes året derpå till kommin. i Hångsdala; men "som biskopen satt sig i sinnet, att icke ordinera någon djekne till prest," måste han s. å. resa till Lund. Prseceptor på Ribbingsfors i Amnehärad 1688; skolmästare i Sköfde 1689, der "han hade stor träldom med 50 till 60 disciplar halftredje år;" prestv. 1692, kommin. i Segerstad s. å.; sökte Häggums pastorat 1696, beklagande sin stora fattigdom, men kunde såsom omeriterad icke vinna denna befordran. Han dog med hustru och barn i pesten d. 22 sept. 1711. — Granander kallades af almogen "Grå-Lasse", stundom ock "Granfor-ken". (Ullenius).

Gift m. Helena Bornander, d:r af Sven B., pastor i Saleby. De hade 6 barn, men endast en son Anders ef-terlefde, f. 1701.

6. Anders Telning, son af Sven Andersson och Elsa Håkansdotter, f. i Fogelås 1677; blef stud. i Lund 1704 och uppehöll sig sedan med konditionerande till 1710, då han blef prestvigd till huspred. hos generalskan Karin Stake på Hjellö. Kommin. här 1713; underg. past.-ex. 1739

*) General Hård skrifver till biskop Spegel, att hans bifall kallat Telning, "hvarigenom han skulle blifva och hans medhållares åtlöje." Några skäl till T:s

lan icke, men sänder biskopen spekelaxar från Halland," och beder att hans hofpredikant Jonas Ophin må till denna lillaoch sökte Segerstads pastorat. Då han härom gick miste* "uppsade han sin tjenst till 1 maj." Besinnade sig sedermera och blef qvar till sin död om hösten 1749. — Telning insände år 1731 en skrift till K. Maj:t, undertecknad af "samtlige de fattige kapellaner i Skara stift och Westergötland," hvaruti han klagade, ätt en komminister icke har Yioo af pastors inkomster. Skriften remitterades till konsistorium, som upptäckte författaren och underrättade K. Majtt, "att T. den utan uppdrag författat och med mycken osanning uppfyllt." — Förhållandet mellan T. och hans pastor, prosten Lidborg, var till en början icke det bästa. Lidborg anmälde honom 1744 för åtskilliga förseelser, men ingick sedan med honom förlikning.

Gift m. Ellika Duer, f. 1680 död 1757. Barn: Olof, kommin. i Tådened. Anders, rektor vid Borås skola. Elin f. 1731, dog enka 1803. Anna, f. 1712 död 1724.

7. B mg t Brandberg, son af kommin. Jonas B. i Kinneved, född 1717; blef stud. i Ups. 1739; prestv. 1743 till fadrens adjunkt; kommin. här 1751;*) tilltr. 1752; past.-ex. 1764. Död d. 15 apr. 1765, 48 år gammal.

Gift l:o m. Anna Öjebom, död 1749, d:r af kyrkoh. Anders Ö. i Kinneved; 2:o m. Brita Stina Hasselberg3 d:r af Johan H., pastor i Falköping. Barn: Christina Brita, g. m. kommin. And. Lundborg i Larf. Anna Marg. f. 1754, g. m. kommin. Johan Kempe i Lyrestad. Johan f. 1760.

8. Jakob Jeansson var född i Kinneved 1722 och kallade sig först Wallbom; blef stud. i Lund 1747; i Åbo 1748; var brukspredikant då han fick fullmakt på Segerstads sacellani 1765; tilltr 1767. För osämja med sm hustru och lättsinnigt lefverne blef han suspenderad 1776; flyttade med konsist. tillstånd ur församlingen 1778 och dog i Häggum d. 5 aug. 1782. — "Han var en elak man och troddes vara svartkonstig."

G. m. Maria Lilja från Finland. Hon reste ifrån

•) Han hade vid valet x/2% röst mer än Jonas Lidner,sin man till hemorten och kom icke åter. Barn: Jakob f. 1769. Hedvig Cathr., g. m. rustmäst. A. H. Lundstedt.

9. Anders Andersson Fremberg, bondeson från Främmestad, f. 1748, blef stud. i Lund 1773; prestv. 1775; v. kommin. i Segerstad 1778, med löfte att få qvarblifva der så länge kommin. Jeansson lefver; ordin, kommin. 1783. Död d. 15 juli 1785.

Gift m. Stina Beata Heggegren, d:r af prosten Sven H. i Hössna. Hon blef omgift med landtjägmästaren Bergström. Barn: Scen Adolf f. 1782. Anna Cajsa f. 1785. Lena, ogift, bodde i Skara.

10. Nils Apelgren 1786—96. Se kyrkoh. härofvan.

11. Johan Lundenius, son af kyrkoh. Erik L. i Da-retorp, född derst. d. 14 sept. 1756; blef stud. i Lund 1774 och prestv. 1782 till brukspred, vid Ryfors; kommin. här 1797; past.-ex. 1805 och 1811. Död d. 20 aug. 1815. — Hade svaga kunskaper och predikogåfvor, men var eljest älskad af församlingen.

Gift 1795 m. Anna Maria Törnbom, d:r af prosten Peter T. i Gudhem. Barn: Maria Cathrina f. 1795. g. m. efterträdaren. Per Erik, t 1802, död 1814.

12. Mag. Jonas Lagergren 1818—32. Se kyrkoh. i Flistad.

13. Sven Sevander, son af soldaten Bengt Djerf och Kerstin Svensdotter, f. i Hvarf d. 8 mars 1793; blef stud. i Lund 1818; prestv. 1820; kommin. här 1832; tilltr. 1834. Död d. 11 maj 1866. — Mindre ordentlig.

Gift 1838 m. Johanna Blomberg, död 1863; fadr. inspektor. Barnlös.

14. Carl Edvin Alb. Carlstein, son af kommin. Carl Johan C. i Åsarp, född i Blidsberg d. 26 maj 1830; blef stud. i Ups. 1850; prestv. i Göteborg 1853; utn. kommin. här 1866. Död af lungsot före tillträdet d. 4 juli 1867.

15. Anders Knllander, son af torparen Magnus Larsson och Maria Nilsdotter, född i Björke d. 21 juli 1826; blef stud. i Ups. 1856; prestv. 1859; kommin. i Stengårds-hult 1864; tilltr. 1865; dito här 1868. 8. WINKÖL.

Kyrkoherdar.4)

1. Israel Gunnari, theol. lector i Skara, praebendam habuit Vinkjellam. Underskref Upsala mötes beslut 1593.

2. Mag. Joh. Christ. Kempe 1627—42. Se biskoparne.

3. Mag. Andr. Omoenius 1642—49. Se biskoparne.

4. Mag. Jonas Scarinius 1649—54. Se past. i Lidköping.

5. Mag. Sveno Bjerchenius 1654—56. Se andre teol. lektorerna.

6. Mag. Andr. Juvenius 1658—73. Se past. i Sköfde.

7. Mag. Laur. Cleverus 1673—78. Se förste teol. lektorerna.

8. Mag. Bened. Rudberg 1678 — 86. Se domprostarne. Såsom pastor i Winköl föreslog han på sockenstämma, "att man skulle straxt thet är sammanringt examinera ungdomen uti catechismo och lära the oförståndige; item att något aff catechismo tages och förklaras straxt prosten kommer på prädikstolen i stället för ingressu, och sedan går man till festens evangelium, hvilket och bleff aff församlingen godt funnit och gillat. Thetta sker ordinarie på alla söndagar och icke på andre store fester och böndagar." År 1682 beslutades ock, "att när vinet för vinsäden köpt tryter, legger hvar och en till att kiöpa vin före; then thet icke vill, blifve af hållen från sacra-

*) Intill 1780 har Winköl varit prebende åt andre teol. lektorerna vid gymnasium; men kyrkoherdarnes namn upptagas hår ånyo, för att närmare bestämma deras till- och afträdesår och meddela något om deras verksamhet såsom pastorer; enligt benägen uppgift af nuvarande v. pastor.

I Skara 26mentet." "Gammalt folk och the som giffte äro gå först fram till att anamma Herrans nattvard, och sedan ungdomen. Kommer någon aff ungdomen och tränger sig först fram, skall then affhållas från sacramentet, till thess the gamble och äldre först thet bekommit serskilt."

9. Mag. Laur. Victorin 1686—94. Se domprostarne. I hans tid klagade d:n Claudius, komministern, "att en del af de åldrige kunna intet synnerligen fatta, blygas ock vid att svara, när de tillfrågas, och fördenskull gerna sticka sig undan;" hvarföre V. läste upp kyrkolagen och tillsade sexmännen, att pålagde böter, af dem som sig försumma, med allvar utfordra. Han dref ock flitigt på förhörens och gudstjenstens ordentliga besökande och bjöd att sätta i stocken den som icke faller på knä, när bönerna och instiktelseorden läsas. D:n Chilianus och trumpetaren Johan, som på sockenstämma 1692 kommo i träta och en god tid varit oense, förmanade han till förlikning, och förehöll trumpetaren den själavåda och annan olägenhet, han kastar sig uti, om han sin kristendomsöf-ning tillbakasätter.

10. Mag. Magnus Bredberg 1694—99. Se domprostarne. Han förmanade unga oeh gamla ej allenast på sön- och store högtidsdagar, utan ock apostla- och veckopredikningar, med största flit söka Guds hus, öfva sig i sina kristendomsstycken och förskaffa sig psalmböcker att läsa och sjunga uti, ej allenast i kyrkan, utan ock herfa-ma i husen, hvarest ingalunda böner morgon och afton försummas skola.

11. Mag. Sveno Bjerchenius 1699—1704. Se förste teol. lektorerna.

12. Dokt. Magnus Detterberg 1704—1710. Se förste teol. lektorerna. Han påminte 1708 Winkölsboar-ne, att "enhälleligen" till honom leverera hans rättighet "på en gång, och icke vara så tröga dermed som de hittills varit."

13. Mag. Andreas Unge 1710—24. Se domprostarne. I hans tid "påmintes att ostyrige piltar skola,när de finnas uti stim och buller, alldeles utan någon förfrågan sättas i stocken, när deras öfverträdelse klarligen dem öfvertygas; skolande piltarne stå i choret när gudstjensten förrättas, och klockaren på dem hafva inseende."

14. Mag. Andr. Rudberg 1724—26. Se domprostarne.

15. Mag. Jonas Sidrenius 1726—34. Se andre teol. lektorerna. Han yrkade, "att det oskickliga inritade oväsendet med ungdomens lekestugor må alldeles utrotas, så jultiden som sommaren, samt att den, som leken brukar, måste sig sjelf till blygd och androm till varnagel sitta i stocken vid kyrkodörren en söndag." Han påminte ock folket, synnerligen "qvinnokönet både unge och gamle, att bruka sine psalmböcker, då de äro i Guds hus, och afhålla sig

från sqvaller och annat otidigt munskram-mel i kyrkan.to

16. Mag. Gabriel Wilskman 1736—37. Se förste teol. lektorerna.

17. Mag. Petrus Brodd 1737—43. Se domprostarne.

18. Mag. Petrus Tegnceus 1743—46. Se förste teol. lektorerna.

19. Mag. Joh. Bilmark 1746—50. Se andre teol. lektorerna.

20. Dokt. Lars Noring 1752-57. Se förste teol. lektorerna. Till hans biografi derstädes må följande tilläggas: Han bodde på Ranåker och reste i täckvagn med spann in till staden för att hålla sina lektioner. Klädd i sidenkappa uppträdde han på gymnasium, och efter timmans slut steg han åter i vagnen, som under tiden hållit stilla utanföre på torget.

21. Mag. Andr. Forssenius 1757—59. Se biskoparne. Han har med kraft och allvar omfattat alla församlingens både inre och yttre angelägenheter. De kyrkliga och religiösa, de kommunala, sociala och politiska -— för alla synes han haft en öppen blick och ingripit un-derstödjande, ordnande, undervisande, men ock tillrättavisande. Han uppmuntrade till frivilliga gåfvor vid nattvardsgångar; fattade beslut om allmän nykterhet eller förbud mot bränvins begagnande såväl i det hvardagliga lifvet som vid gästabud; yrkade på husförhörens ordentliga hållande och deltog sjelf deruti; han höll ock sträng kyrkotukt.

22. Mag. Andr. Knös 1759—68. Se domprostarne. Har likaledes varit en mycket nitisk pastor och tagit verksam del i församlingens vård. Lekestugor, kort-och tärningspel blefvo förbjudna, äfvensom "vakestugor", hvilka ännu voro i bruk. Katekismi- och predikoförhör upplifvades, kommunionförhör infördes; nattvardsbarnens ordentliga undervisning anordnades, barnaund ervisningen befrämjades, inköp af biblar föreskrefs.

23. Mag. Anders Boström 1768—69. Se andre teol. lektorerna.

24. Dokt. Paul Konr. Wahlfeltl772—80. Se förste teol. lektorerna. I hans tid antogs, på grund af lands-höfd.-embetets publikation, en nationaldrägt, bestående för männerna i en "lång råck med haka baktill" af hvitt, grått eller med begge färgerna tillsammans väfda tyg, med hakar eller öfverklädda knappar; hatt eller mössa "af hund- eller lambskin"; "allvarsamt gjorda pjexor, stöflar eller skor." "Qvinnokönet prydes bäst i den klädedrägt, de sjelfva förfärdigat, enfärgadt, likväl utan kostsamma färger." De förut brukbara kläderna skulle dock få utslitas, sedan de blifvit behörigen "stämplade."

25. Mag. Laur. Frigell 1780—97. Se förste teol. lektorerna. Han synes hafva åtnjutit församlingens aktning och kärlek. Genomdref tillsättande af det första kyrkoråd, nitälskade för barnaundervisningen och Guds ords spridning. En donation till förmån för fattiga barn förvarar ännu hans minne inom församlingen.

26. Mag. Nicol Swartz 1797—1800. Se andre teol. lektorerna.27. Mag. Carl Johan Knös 1802—05» Se domprostarne.

28. Mag. Nils Kullander 1806—17. Se andre teol. lektorerna.

29. Mag. Jonas Kjellander 1820—28, Se domprostarne.

30. Dokt. Jonas Torin 1828—38. Se domprostarne.

31. Mag. Johan Källgren 1838 — 43. Se lektorerna i grekiska språket.

32. Mag. Justus Collén 1843—48. Se lektorerna i latinska språket.

33. Mag. Johan Wersäll 1848—51. Se past. i Larf.

34. Dokt. Joh. Björkegren 1851—63. Se förste teol. lektorerna.

35. Mag. Carl Johan Brodén 1866. Se förste teol. lektorerna.

Komministrar.

1. Andreas Magni, prestv. 1641, var kommin. här 1655 och dog omkr. 1670.

2. Claudius Andr. Kyllenius, prestv. 1659 till adj. i Acklinga; blef derstädes suspenderad 1660, emedan han troddes "i förtid hafva tillträdt sin hustru". Nådårsprest i Timmelhed 1664; kommin. i Alingsås 1666, förordnades, "på försök," till pedagog derst. 1669, men blef s. å. utan tjenst och sändes som adjunkt till Warnhem. Kommin. här 1671, "med stommen i Marum att bo uppå, 15 d:r smt och 4 skäppor säd i lön." Han sökte flitigt transport härifrån, utan att lyckas. Dog i juni 1690.

Gift 1660 i Acklinga. Barn: Karin, kyrkotagen somfältväbel Herkules sons laggifta hustru 1688. Anders, stud. i Lund 1683.

3. Kilian Sunders bergius 1691—1703. Se kommin. i Wassända.

4. Laurentius Tengsten 1703—05. Se kommin. i Warola.

5. Thorstanus Lithander 1705—10. Se kyrkoh. i Grolanda.

6. Michaél Lund 1710—16. Se kyrkoh. i Horn.

-7. Petrus Warenius 1716—38. Se kyrkoh. i Häggum.

8. Gustaf Winmark, bondeson ifrån Winköl, född 1700, blef stud. i Lund 1724; prestv. 1731; adj. och v. pastor på flera ställen; kommin. här 1737; tilltr. 1738. Han var "i sitt uppförande mindre anständig" och blef derför i konsist. varnad 1751. År 1755 d. 30 dec. blef han ihjälslagen af en häst, som han skulle sko.

Gift 1741 m. Anna Helena Palm, död 1757, d:r af kyrkoh. Lars P. i Gökhem. Barn: Johannes, död 1750.

9. Sven Björndahl 1757—69. Se kyrkoh. i Norunga*

10. Magnus Rydholm 1769—78. Se kyrkoh. i Mellby.

11. Johan Sparrström 1778—86. Se kommin. i Wing, Å. h.

12. Per Tolander, son af hemmansbrukaren Nils Larsson och Maria Persdotter, f. i Tolanda by af Bitter-na förs. den 14 sept 1744; blef stud. i Ups. 1768; prestv. 1774; e. o. esqv.-pred. vid Westgöta kav. 1776; adj. och y. pastor i Böne, Forsshem, Lidköping och Tun; kommin. i Winköl 1786; v. pastor 1790. Död d. 17 sept. 1809. Ogift. — "Var en redlig och verksam lärare, ömt af sina åhörare saknad."

13* Jonas Wettergren, son af bonden Knut Jonsson och Brita Månsdotter, f. i Munkaskog i Habo d. 29 jan. 1767;: int i Wisingso sk. 1781; på Skara gymn.1793; blef lärare vid Veterinärskolan i Skara 1794; kom-pånifältskär vid Westg. kavalleri s. å.; stud. i Lund 1796; prestv. 1798; kornmin. i Winköl 1810. Död af andtäppa d. 7 aug. 1814. Ogift. — Han var mycket om sig. Såsom adjunkt i Habo dref han handel med tobak och snus m. m., hvilket han afyttrade till och med om söndagarne efter gudstjensten.

14. Johan Axelsson, son af klockaren i Skärf Axel Carlsson och Annika Larsdotter, född d. 16 dec. 1776; blef stud. i Ups. 1799; prestv. 1802; predikant i Hendene 1809; past.-ex. 1810; kommin. här 1815. Död d. 7 dec. 1817 af lungsot.

Gift l:o m. Brita Christ. Wijnblad, död 1815, d:r af löjtn. Mathias W. och A. C. Silfverstedt; 2:o 1816 m. Cajsa Stina Tengberg f. 1783. Barn: Carl Johan f. 1811, kammarskrifvare i Stockholm, död 1844. Eva Lovisa f. 1813.

15. Anders Söderqvist 1819—29. Se kyrkoh. i Eriksberg.

16. Gustaf Elis Reinholdson 1829—34. Se kyrkoh. i Yllestad.

Efter hans afgång blef komministerstjensten indragen.

Vice Pastorer efter 1834.

1. Anders Herdenstam 1834—41. Se kyrkoh. i Björsäter.

2 Carl August Olbers 1841—49. Se kommin. i Hvalstad.

3. Carl Gustaf Bergin 1849 — 59, Se régem.-pa-storerria vid Westgöta régemente.

4. Lars Nyberg 1859—64. Se kommin. i Larf.

5. Fredrik Sandberg, son af skomakaren Carl S. och Joh- Lundqvist, f. i Hvarf d. 23 febr. 1837; blef stud.i Ups. 1859; prestv. 1862; domk.-adjunkt och andre lärare vid seminarium i Skara 1863; v. pastor här 1864; underg. past.-ex. 1868 och blef utnämnd till kyrkoh. i Wester Åker och Dalby pastorat af ärkestiftet 1870, att tillträda 1871.

Gift 1864 m. *Aurora Charl. Lagerholm,* d:r af musikdirekt. i Westerås Anders L. och F. M. Munktell. Barn: *Fredrik Natanael* f. 1865. *Johanna Marg.* f. 1866. *Maria Charl.* f. 1868. *Gerda Cecilia* f. 1870

V. WILSKA KONTRAKT.

Prostar.

1. *Sveno Beronis,* prost öfver Wilske härad 1480. Past. i Gökhem.

2. *Jonas Gunnari* 1551—66. Past. i Gökhem.

3. *Israel Roth* 1590—1623. Past. i Grolanda.

4. *Gunnar Nicolai* 1627—36. Past. i Gökhem.

5. *Jon. Algoti* 1637—56. Past. i Gökhem.

6. *Petr. Columbus* 1652—64. Past. i Larf.

7. *Asserus Olai* 1657—66. Past. i Floby.

8. *Jon. Brink* 1666. Past i Larf.

9. *Joh, Rydhelius* 1666—69. Past. i Wånga.

10. *Andr. Juvenius* 1671—73. Past. i Winköl.

11. *Laur. Cleverus* 1673—78. Past. i Winköl.

12. *Ben. Rudberg* 1678—86. Past. i Winköl.i Ups. 1859; prestv. 1862; domk.-adjunkt och andre lärare vid seminarium i Skara 1863; v. pastor här 1864; underg. past.-ex. 1868 och blef utnämnd till kyrkoh. i Wester Åker och Dalby pastorat af ärkestiftet 1870, att tillträda 1871.

Gift 1864 m. *Aurora Charl. Lagerholm,* d:r af musikdirekt. i Westerås Anders L. och F. M. Munktell. Barn: *Fredrik Natanael* f. 1865. *Johanna Marg.* f. 1866. *Maria Charl.* f. 1868. *Gerda Cecilia* f. 1870

V. WILSKA KONTRAKT.

Prostar.

1. *Sveno Beronis,* prost öfver Wilske härad 1480. Past. i Gökhem.

2. *Jonas Gunnari* 1551—66. Past. i Gökhem.

3. *Israel Roth* 1590—1623. Past. i Grolanda.

4. *Gunnar Nicolai* 1627—36. Past. i Gökhem.

5. *Jon. Algoti* 1637—56. Past. i Gökhem.

6. *Petr. Columbus* 1652—64. Past. i Larf.

7. *Asserus Olai* 1657—66. Past. i Floby.

8. *Jon. Brink* 1666. Past i Larf.

9. *Joh, Rydhelius* 1666—69. Past. i Wånga.

10. *Andr. Juvenius* 1671—73. Past. i Winköl.

11. *Laur. Cleverus* 1673—78. Past. i Winköl.

12. *Ben. Rudberg* 1678—86. Past. i Winköl.13. *Laur. Victorin* 1686-94. Past. i Winköl.

14. *Henr. Schylverin* 1694—96.*) Past. i Wånga.

15. *Joh. Tranhemius* 1697—1719. Past. i Wånga.

16. *Jonas Unge* 1720—30. Past. i Wånga.

17. *Olof Knös* 1730—48. Past. i Wånga.

18. *Jonas Kellgren* 1749-71. Past. i Floby.

19. *Arv. Afselius* 1771—89. Past. i Larf.

20. *And. Lidmark* 1791—1806. Past. i Grolanda.

21. *Erik Wenerbom* 1806—19. Past. i Lekåsa.

22. *Gabr. Ryman* 1819—28. Past. i Bitterna.

23. *Nils Kullberg* 1828—39. Past. i Falköping.

24. *Sven Magn. Liedzén* 1839—50. Past. i Larf.

25. *Gust. Linnarsson* 1850 — 69. Past. i Falköping.

26. *Nils Magn. Stenholm,* v. kontr.-prost 1869. Past. i Floby.

1. FALKÖPING.

Kyrkoherdar.

1. *Haqvinus* de Frigiærakr bar bevittnat ett testamente 1311.

2. *Siggo Johannis,* curat. in Falecopingh et canon. 1331 och 1340. Se biskoparne.

3. *Haqvinus*, curatus 1405.

*) Wånga kontrakt utgjordes då af Wånga, Larf, Gökhem, Lekåsa, Bitterna, Floby, Grolanda, Börstig, Kinneved och Klefva.

13. *Laur. Victorin* 1686-94. Past. i Winköl.

14. *Henr. Schylverin* 1694—96.*) Past. i Wånga.

15. *Joh. Tranhemius* 1697—1719. Past. i Wånga.

16. *Jonas Unge* 1720—30. Past. i Wånga.

17. *Olof Knös* 1730—48. Past. i Wånga.

18. *Jonas Kellgren* 1749-71. Past. i Floby.

19. *Arv. Afselius* 1771—89. Past. i Larf.

20. *And. Lidmark* 1791—1806. Past. i Grolanda.

21. *Erik Wenerbom* 1806—19. Past. i Lekåsa.

22. *Gabr. Ryman* 1819—28. Past. i Bitterna.

23. *Nils Kullberg* 1828—39. Past. i Falköping.

24. *Sven Magn. Liedzén* 1839—50. Past. i Larf.

25. *Gust. Linnarsson* 1850 — 69. Past. i Falköping.

26. *Nils Magn. Stenholm,* v. kontr.-prost 1869. Past. i Floby.

1. FALKÖPING.

Kyrkoherdar.

1. *Haqvinus* de Frigiærakr bar bevittnat ett testamente 1311.

2. *Siggo Johannis,* curat. in Falecopingh et canon. 1331 och 1340. Se biskoparne.

3. *Haqvinus*, curatus 1405.

*) Wånga kontrakt utgjordes då af Wånga, Larf, Gökhem, Lekåsa, Bitterna, Floby, Grolanda, Börstig, Kinneved och Klefva.4. *Niclis Laurentii* kyrkoprest i Frigakr 1448.

5. *Jonas Johannis,* archidiacon. et curat. in Falecopingh, har bevittnat ett bref 1457.

6. *Jonas Laurentii* var curatus 1504.

7. *Johannes Magni,* pastor 1544 och 1562.

8. *Bened. Gunnari* var kyrkoh. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 1½ lod silfver och 18½ rdr i penningar. Han har ock underskrifvit Liturgiens antagande 1582 och Ups. mötes beslut 1593.

9. *Magnus Benedicti* var pastor i Falköping 1611 och flyttade derifrån till Börstig under hårdaste fejden, då Danskarne brände Skara. Under hans tid skildes Luttra från Falköping och fick sin egen kyrkoherde.

10. *Jakob Trulsson* var en ung prestman, som genom gifte med företrädarens enka blef kyrkoh. 1623.*) Han hade på 27:de året förestått denna tjenst, då Falköpings borgerskap år 1649 till kapitlet inkom med åtskilliga besvär emot honom och begärde en annan kyrkoherde. I sin förklaring berättar hr Jakob, att han "las upp en punkt i kyrkoordningen, när predikadt vardt, lydandes om dem som nappa från prestebolet, och sade att den som bjälar mest om hagen, han vet der minst af, på det socknemännen på bygden måtte förnimma hans intent att försvara prestgårdens ägor. Finita concione frågade han (borgmästaren?) om jag intet hade annat predika, utan skälla oss på predikstolen, svarade: "jag predikar lag och evangelium"; och svor mycket i kyrkan och röste mycket i kappan och i vrede öfverföll mig och följde mig nästan öfver kyrkogården." Herr Jakob var en "enfaldig och gifmild man," som afstod hela tilldelningsstommen och 2 tunnor vinsädsspannemål åt kompastor i Luttra. Han satt här kyrkoherde nära 30 år och dog d. 3 nov. 1652.

Gift 1:o m. företrädarens enka; 2:o m. *Ingrid*, d:r af kyrkoh. Andr. Petri i Stenstorp. Hon blef omgift med efterträdaren.

*) Se Christiernus Christofori, past. i W. Klefva.11. *Laur. Jonæ Marchander* var född i Påfverås af Marka socken, Gökhems pastorat 1612, och blef stud. i Ups. 1633. Hade länge varit pedagog i Falköping, då han år 1654 kallades till kyrkoherde derstädes; och "sedan landshöfdingens hofpredikant Jonas Gislonis, den han tänkt låta komma till bemälte pastorat, blifvit föreslagen till Klefva, gaf han Laur. Jonæ fullkomlig tillsägelse till Falköping, der att taga enkan till hustru," hvarefter konsist. fullmakt följde d. 4 okt. s. å. Hr Lars dog 63 år gammal d. 11 juli 1675.

Gift 1:o m. *Kerstin Thorstensdotter,* född på Tubbetorp 1612 död 1652;Hon uppgifves hafva varit enka efter hauptman Jon. Herrlund, riksrådet grefve Sven Lagerbergs farfader; men detta är omöjligt, då (enligt Anreps Ättartaflor) Herrlund dog redan 1622. 2:o m. *Margareta Volters,* majorsdotter, barnlös; 3:o m. företrädarens enka

Ingrid Andersdotter. Barn: *Jonas,* pastor i Stenstorp. *Zacharias,* past. i W. Klefva. *Lars,* int. i Skara sk. 1667. *Anders,* stud. i Åbo 1676. *Ingrid* begärdes till äkta 1684 af fransmannen Abr. de Grundes.

12. *Andreas Hodhelius,* son af befallningsmannen Sven Larsson och Elin Andersdotter, f. i Sven Ambjörnsg. Hool 1633; begaf sig, för att slippa soldattjenst, till Skara; men då han der begått lägersmål, fortsatte han studierna vid Göteborgs gymnasium, hvarifrån han reste till Upsala 1653. Kollega vid Skara skola 1659; prestv. 1663; blef föreslagen till Falköpings pastorat 1675, "då han öfver 16 år varit kollega och är af Gud benådad med synnerligen goda gåfvor för predikoembetet, hvilket ock vår nådige konung så behagat, att han honom särskildt till pastorat rekommenderat;" erhöll fullmakt 1676 och tilltr. 1678. I Falköping utstod han många svårigheter med det stvfsinta folket och begärde att komma derifrån, "han måtte blifva flyttad till ett än så litet pastorat." H. predikade vid prestm. 1696 och dog 73 år gammal 1706.

Gift 1665 m. *Brita Lenberg,* d:r af kommin. Andr. Thoreri i Lena. Hade 12 barn. *Olof,* en qvick yngling,dog i Stockholm som student. På hans graf säges hafva uppväxt en okänd blomma. *Clas,* löjtnant, död i Polen. *Elias,* student och barnlärare, död i Böne 1743. *Anders,* uppbördsman i Finland, körde ned sig och skar af halsen mot isen. *Beata* f. 1675, g. m. kommin. Sven Wallbeck i Broddetorp. *Josias,* int. i Skara sk. 1696. *Karin. Ambern. Sara. Maria. Marta. Sven.*

13. *Anders Timberg,* son af bonden Olof Andersson och Karin Bengtsdotter, född i Skräddareg. Härna af Wings pastorat i Åhs härad 1663. Då han började studera i Skara 1674, tog han sitt namn af en hage under sin fädernegård, Timbergshagen kallad, märkelig af några stora stenar, som der äro uppresta. Han blef stud. i Ups. 1688; informator hos biskop Bilberg 1690; prestv. 1693 till adj. i Lidköping; oppon. vid prestm. 1694; respond. 1699; kommin. och skolmästare i Bogesund 1695; past.-ex. 1703; kyrkoh. här 1708 och död d. 21 dec. s. å.

Gift 1696 m. *Ingrid Winge,* död 1731, d:r af kyrkoh. Bengt W. i Wing, Å. h. Barn: *Bengt,* kommin. i Dala. *Lisa Maria* f. 1699. *Johannes,* pastor i Skarstad.

14. Mag. *Joh. Petri Hasselberg,* född i Hångsdala; blef stud. i Lund 1689 och var filos. kand. då han prestvigdes 1696; krigspred, vid Westg. kavalleri s. å.; magister 1698; oppon. vid prestm. 1699; kyrkoh. i Medelplana 1701; orator vid prestm. 1704, v. præses 1708, pred. 1712; kyrkoh. här 1710; prost öfver Sköfde kontrakt 1717. Död 1724.

Gift 1:o m. *Brita Brunell;* 2:o m. *Christina Ullin,* d:r af prosten Peter U. i Floby. Barn: *Stina Dorotea,* g. m. prosten Magn. Thorén i Kyrkefalla. *Brita Stina,* g. m. kommin. Bengt Brandberg i Segerstad.

15. *Jonas Nic. Tengmark,* född i Tengened, blef stud. i Ups. 1704; prestv. 1711 till kommin.-adj. vid Riddarholmen; kollega vid storskolan i Stockholm 1714; kyrkoh. i Falköping 1724; tilltr. 1726; respond. vid prestm. 1730. Död d. 9 juni 1753. — Han lefde icke alltid i bästa förstånd med sin församling.Gift m. Cathr. Dor. Otho af tysk härkomst, död 1767, enka efter major v. Friesen i Pomern. Barn: Nils. En-gelbert f. 1720, teol. dokt, past. i Landskrona, död 1812. Magnus Gabriel, öfverstelöjtnant, R. S. O. Simeon. Charlotta f. 1726, g. m. prosten N. Ahman i Böne. En dotter, g. m. arkiatern Mart. Stapelmohr.

16. Petrus Wallentinsson, son af orgelnisten och postföraren Wallentin Wallentinsson och Brita Ragvalds-dotter, född i Skärf d. 26 jan. 1704; blef stud. i Ups. 1728 och prestv. 1735 till kommin.-adj. vid Riddarholmen i Stockholm; kollega vid Stora Barnhuset 1740; kyrkoh. vid Barnhusförsamlingen 1744, hvilken tjenst han, jemte dermed förenade besvärliga sysslor af fångarnes själavård i Smedjegården, "med beröm och ospard möda" i 11 år förrättade; erhöll K. M:ts fullmakt på Falköpings pastorat 1754; tilltr. 1755; prost 1775. Död d. 27 juli 1777. — En aktningsvärd man.

Gift 1740 m. Anna Maria Reyell f. 1710 död 1780, d:r af en instrum.-makare vid hofvet. Barn: Brita Maria, g. m. borgmäst. 01. Warenberg i Falköping.*) Per Konrad f. 1752, jägerifiskal. En son var handlande i Falköping.

Af trycket utgifvit: Predikan vid eo judisk ynglings öfvergång till kristendomen 1754.

17. Daniel Sandberg, son af riksdagsmannen, sedan rådmannen i Falköping Sven Bryntesson, f. i Dotorp vid Falköping d. 12 aug. 1732; blef stud. i Ups. 1755; besökte akad. i Greifswald och Rostock 1760; prestv. 1762 till v. kommin. i Falköping; ordin, kommin. 1765; tilltr. 1766; riksdagsman för komministrarne 1769 och 1771; past.-ex. 1777; kallad till fjerde man af Falköpings pastorat 1778, erhöll vid valet enhällig kallelse och K. M.ts fullmakt s. å.; tilltr. 1779; respond. vid prestm. 1783. Död d. 10 juni 1805. — "En kunnig, förståndig och klok man, exemplariskt from och god make och fader."

*) Hon enleverades af Warenberg 1760 och fördes till Fredrika -hall, der vigseln förrättades, sedan fadren gifvit sitt tvangna samtycke.Gift l:o 1763 m. Stina Gunilda Westman, d:r af kommin. Erik W. i Falköping; 2:o 1776 m. Cathr. Charl. Uggla, d:r af löjtn. Nils Gabriel U. och H. C. Tengman; 3:o 1778 m. Mar. Hel. Åkerfelt, f. 1758 död 1805, d:r af löjtn. Zacharias Å. och Ingeb. Thorsén. Barn: Sven Erik f. 1771, flög i luften med ett krigsskepp 1789. Christina Cathr. (af 3 giftet), g. m. borgmäst. Carl Pet. Warenberg. Lovisa, g. ra. rådman Holmberg i Skara. Ulrika, ogift. Zach. Daniel och Carl Niclas gingo på handelsfartyg 1799 och kommo ej åter. Hemming Justus, f. 1786 död 1864, rådman i Skara. Johan Leonkard, kommin. i Wånga. Bolla Marg., g. m. prosten Mart. Frössberg i Gökhem.

18. Mag. Nils Kullberg, son af mantalskommissarien Anders K. och M. C. Wahlgren, f. på Åsen i Floby d. 2 jan. 1769; blef stud. i Ups. 1788; magister 1794; presid. i Ups. s. å.; prestv. 1795; past.-adj. i S:t Jakobs församl. 1796; e. o. bat-pred. vid Flottan 1797; skolmästare derst. 1798; ordin, bat-pred. och kommin. vid Skeppsholmen 1799; kyrkoh. i Falköping 1806; tilltr. 1808; prost 1813; v. kontr.-prost 1826; ordin, dito 1828; v. preeses vid prestm, 1833. Död d. 13 febr. 1839. — En beläsen man, isynnerhet känd som god latinare.

Gift m. Eva Beata Bilmark, d:r af prosten Jonas B. i Warola. Barn: Johanna Maria, f. 1808 död 1836, och Sofia Charlotta i., 1815, båda gifta med sjökapten Jungman. Jonas Gustaf f. 1810, handlande i Göteborg. Cathr. Lovisa f. 1817. Olof Herman f. 1820, handlande i Göteborg. Nils Axel i. 1824, kanslist i Eckles.-expe-ditionen.

19. Dokt. Gustaf Linnarsson, son af kyrkoh. Josef L. i Hvarf, född derst. d. 10 juni 1800; blef stud. i Ups. 1818; filos, doktor 1827; duplikant vid Skara skola 1826; andre apologistlärare 1828; prestv. 1835; rektor vid Skara skola 1837; past-ex. s. å.; kyrkoh. här 1839; tilltr. 1841; prost 1842; v. praeses vid prestm. 1847; kontr.-prost öfver Wilska kontrakt 1850—1869; riksdagsfullmäktig 1853; ledam. af K. N. O. 1860; teol. doktor 1868.Gift 1835 med Anna Charlotta Salander, dotter af kontr.-prosten Nils S. i Åsled. Barn: Ernst f. 1838, kollega vid Sköfde skola. Nils f. 1839, adjunkt vid Skara skola. Gustaf f. 1841, docent i Upsala. Cordelia, död 1855. Josefina f. 1848.

Kompastorer i Luttra.

1. Arvid Brandt var enligt Luttraboernas uppgift deras förste pastor omkring 1611, hvaremot kyrkoh. Hodhe-lius påstod, att han var kommin. öfver hela församlingen.

2. Herr Per var hr Arvids efterträdare och lefde ännu 1626.

3. Petrus Bjugg*) enligt Hodhelii påstående den förste kompastor i Luttra, fick af kyrkoh. Jakob tilldelningsstommen omkr. 1630 och dog 1660. Hans son Bened. Bjugg blef stud. i Ups. 1655. Måns Bjugg i Bäckäckra lefde 1684.

4. Laur. Kjellingius, son af Asmund Nilsson och Märta Andersdotter, t. på Stommen i Kjellunga, Skölfve-neds pastorat; blef prestv. i Göteborg 1651; kompastor i Luttra 1662, med pastors stom till boställe och lön af Luttra socken. Han dog d. 19 juli 1683, hvarefter pastoratet redintegrerades.

Gift m. Elin Andersdotter från Wenersborg, död 1683. Barn: Anders, kommin. härstädes. Asmund äfven kommin. härstädes.

*) En Anders Bjugg var kapten vid Westgöta infanteri, hvars son Anders, f. 1636 död 1700, var öfverstelöjtn&nt oc)i blef adlad med namn Lejonström*Komministrar.

1. Gunnarus underskref Ups, mötes beslut 1593.

2. Nicol. Andrece var kommin. till 1652. Se past. i Stenstorp.

3. Laur. Marchander 1652—54. Se past. härstädes.

4. Andr. Osoenius 1655—77. Se past. i Hool.

5. Sveno Andr. Hjerpe, stud. i Åbo 1666, förordnades till pedagog i Falköping 1676 och blef efter Osoenius tillika kommin. derstädes. År 1685 begärde han att få dela tjensten med And. Kjellingius, så att han predikade i staden och hr Anders på landet. Död 1686.

Gift 1672 m. pastoris dotter i Lempele i Finland; lemnade henne qvar, då han återvände till Sverige, men ålades 1682 att hämta henne till sig, om han ville behålla embete och tjenst.

6. Andr. Kjellingius, son af Lars K., kompast. i Luttra; blef stud. i Ups. 1681; prestv. 1683 och begärdes s. å. till sin faders efterträdare; men som församlingen måste redintegreras, kunde detta icke ske, utan blef han i stället 1684 kommin. i Luttra, med stommen till boställe, den hans fader nästan uppbyggt och mycket förbättrat. Han lefde ännu 1705.

Gift m. Greta Jonsdotter Hvass, sonr födde honom 12 barn, af hvilka 3 uppväxte. Helena, g. m. Jak. Ther-mander från Fägred. Lars f. 1691. Anders f. 1693.

7. Asmund Lut t er mar k, den förres broder, stud. i Ups, 1686, har blifvit kommin. i staden efter Sven Hjerpe 1687 och innehaft denna tjenst under samma tid som brödren var kapellan på landet. Han lefde ännu 1708.

Gift l:o 1690 m. Christina Hvass, d:r af borgmäst. Anders H. i Falköping; 2:o 1697 m. den förra hustruns kusin Margareta Thoelsdolter. Barn: Erik f. 1697. Anders f. 1701. Hedvig f. 1708.

8. Nils Mitander 1709—28. Se past. i Hvalstad.9. Nils Rhydell 1728—41. Se past. i Stengårds-

hult.

10. Erik Westman, brorsson till kommin. Erik W. i Börstig, son af bonden Bengt Johansson, f. i Börstig 1696; blef stud. i Ups. 1727; prestv. 1733 till adj. i Medelplana; kommin.-adj. i Kinneved 1734; kommin. i Falköping 1742; tilltr. 1743; improberad i past-ex. 1755. Död d. 5 jan. 1765.

Gift m. Maria Brandberg, död 1762, d:r af kommin. Jonas B. i Kinneved. Barn: Stina Gunilda, g. m. kyrkoh. D. Sandberg i Falköping. Johan f. 1735, prest 1763. Död 1776. Anders, f. 1738 död 1749. Jonas f. 1743, död 1810 enkman, blind och vanför.

11. Daniel Sandberg 1765—78. Se past. härofvan.

12. Adolf Tranheim 1778—93. Se past i Fröjered.

13. Mag. Per Afzelius, son af rusthållaren Per Persson*) i Helsingg. Sätuna och hans hustru Brita Jonsdotter, född d. 12 mars 1751; blei stud. i Ups. 1770 och i Lund 1774; magister 1775; prestv. s. å. till huspred. hos general P. Scheffer; v. pastor i Broddetorp 1786; pastor vid Skaraborgs frikorps 1788 och varmed truppen kommenderad 1789; blef inkallad till konsist. 1791, "e« medan han utan tillstånd predikar på Bjersgård i Häggum." Han uppvisade då ordres från gen.-maj. Clerck, så lydande: "Som Consist. behagat påsätta oss i Häggum en vise pastor Magister Moberg, hvilken, för sin, som jag soupponerar stora okunnighet, ej kan predika; ty det är icke ens likmätigt vår erkända och besvurna Lutterska lära; och för att icke med förargelse höra ett så olyckligt missfoster bland prester, så anbefalles Hr Regementspastor P. Afzelius att predika på Bjersgård." Afzelius klagar ock, att det nu är andra gången han blifvit inkallad för att han predikar nog ofta. Men så länge tiden ej kan utplåna ur skriften: "går ut i hela verlden och prediker evangelium," finner han ej hvari hans fel bestått.

*) Denne var broder till prosten Arvid Afzelius i Larf.

I Skara 27Konsist. tillsade honom» att alldenstund frikorpsen redan är upplöst, så står han ej längre under krigsbefäl. Varnade honom ock för ett opassande skrifsätt. Han blef kommin. i Falköping 1792; tilltr. 1793; skild

från tjen-stens bestridande 1797, men fick tillstånd att åter förrätta den 1800. Död d. 19 jan. 1803. — "Han ägde af naturen stora gåfvor, var en lycklig talare och skald, men lefde fort."*) Efter hans död uppgafs egendomen till kre-ditorerna.

Gift 1777 m.N Inga Magd. Lindström, död 1812, d:r af handl. Lars L. i Skara. Barn: Lars Peter, pastor i Alingsås. Arvid August f. 1785, pastor i Enköping. Charlotta var g. m. handlanden Björling i Westerås och biskop Björlings moder. Beata, ogift, f. 1787 död 1870.

14. Mag. Gabriel Ruekman, brorsson till kommin. Magnus R. i Habo, son af faktorismeden Christian R. och Kerstin Sandahl, f. i Habo d. 22 aug. 1763; blef stud. i Ups. 1789; prestv. 1790; magister i Lund 1793 och var adj. och v. pastor på flera ställen; past.-ex. 1798; kommin. i Falköping 1803; tilltr. 1804; erhållit diplom och medaljer för koppympning; föreslagen till flera pastorater. Afsatt för dryckenskap 1826. Död d. 1 dec. 1827.

Gift 1806 m. Eva Maria Gjöthberg» d:r af kyrkoh. Erland G. i Källby. Barn: Hedvig Maria f. 1809. Jonas Erland, handlande. Jok Christina f. 1812, g. m. landtbr. Alex. Rehn. Carl Gabriel f. 1814, garfvare i Umeå. Johan Gustaf f. 1816, reste till Frankrike såsom handlande. Adolf f. 1819, traktör i Falköping.

15. Mag. Haqvin Holmblad 1829—39. Se past. i Åsarp.

16. Per And. Set ter gr en 1839 — 50. Se kommin. i Wassända.

*) Afzelius sammanträffade en gång med Gust. Ridderbjelke och sade till honom: "du kan väl bedja mig komma till dig." "Det vågar jag icke," svarade K., "tj då kommer du full." A., förbittrad öfver detta svar, utmanade R. Denne, såsom utmanad, hade rättighet att välja vapen, och han valde kanoner, samt föreslog, att den ene skulle plantera sina på Mösseberg och den andre på Olle-berg, och så fyra på tills endera föll.17. *Gustaf Wilh. Löfgren*, son af kornetten Samuel L. och E. M. Mellin, född i Säfvared den 4 mars 1806; blef stud. i Ups. 1825; vik. lärare i sång och musik vid Skara gymn. 1829—31; lankasterlärare oeh sånglärare i Wenersborg 1832—42; vik. orgelnist 1832 — 36; prestv. 1835; past.-ex. 1846; kommin. här 1848; tilltr. 1850. Död efter långvarig sjukdom d. 10 maj 1870.

Gift 1852 med *Sara Augusta Hvarfvén* f. 1827, dotter af rådman Carl Gustaf H. i Falköping och Chr. Carlsson. Barnlös.

18. *Johan Adam Helén,* son af undantagseg. Carl Johansson och Anna Chr. Andersdotter, f. i Hellstad d. 24 dec. 1836; blef stud. i Ups. 1862; prestv. 1864 och vald kommin. här 1870.

Gift 1870 m. *Adolfina Elis. Landahl*, d:r af kyrkoh. Adolf L. i Hellstad.

—

2. LARF.

Kyrkoherdar.

1. *Haqvinus,* pastor i Larf 1544, nämnes bland domprosten Olavi arfvingar 1545.

2. *Andreas* var pastor 1557.

3. *Olavus* 1566.

4. *Magnus Svenonis*, förut kommin. härstädes, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 8 lod silfver och 49 rdr i penningar.

5. *Olavus Columbas,* son af biskop Jakob i Skara, upptog namnet efter sin moder, som var af slägten Dufva.

17. *Gustaf Wilh. Löfgren*, son af kornetten Samuel L. och E. M. Mellin, född i Säfvared den 4 mars 1806; blef stud. i Ups. 1825; vik. lärare i sång och musik vid Skara gymn. 1829—31; lankasterlärare oeh sånglärare i Wenersborg 1832—42; vik. orgelnist 1832 — 36; prestv. 1835; past.-ex. 1846; kommin. här 1848; tilltr. 1850. Död efter långvarig sjukdom d. 10 maj 1870.

Gift 1852 med *Sara Augusta Hvarfvén* f. 1827, dotter af rådman Carl Gustaf H. i Falköping och Chr. Carlsson. Barnlös.

18. *Johan Adam Helén,* son af undantagseg. Carl Johansson och Anna Chr. Andersdotter, f. i Hellstad d. 24 dec. 1836; blef stud. i Ups. 1862; prestv. 1864 och vald kommin. här 1870.

Gift 1870 m. *Adolfina Elis. Landahl*, d:r af kyrkoh. Adolf L. i Hellstad.

2. LARF.

Kyrkoherdar.

1. *Haqvinus,* pastor i Larf 1544, nämnes bland domprosten Olavi arfvingar 1545.

2. *Andreas* var pastor 1557.

3. *Olavus* 1566.

4. *Magnus Svenonis*, förut kommin. härstädes, var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 8 lod silfver och 49 rdr i penningar.

5. *Olavus Columbas,* son af biskop Jakob i Skara, upptog namnet efter sin moder, som var af slägten Dufva.

Han blef kyrkoh. i Larf 1584 och var tillika "decanus capitali Scarensis". Af sin gamle fader sändes han till Upsala möte 1593, för att afbedja hvad denne och Skara domkapitel brutit genom Liturgiens antagande. Bevistade äfven riksdagen 1594 och har slutligen blifvit domprost i Skara omkr. 1598. Hans dödsår är obekant, men har sannolikt inträffat 1604.

Barn: *Anna*, död 1652, g. m. landskamrer. i Skarab. län And. Svensson på Foxerna. *Ingeborg*, död 1606En grafsten i Saleby har följande påskrift: "Här ligger begrafven sal. hr Olof Jacobi, domprostens i Skara, dotter Ingeborg, hvilken i Herranora afsomnade på sitt 7:de år i Saleby d. 29 mars 1606."

6. *Bened. Petri* blef prost och kyrkoherde i Larf 1604 och dog 1623.

7. Mag. *Petrus Columbus*, broder till ofvannämnde domprosten Olavus, f. på Brunsbo d. 25 jan. 1594 i biskop Jakobs 77:de år. Han hölls först i Skara skola, der han fick god grund i språken och vetenskaperna; men då staden blifvit afbränd af Danskarne 1611, sändes han af sin k. moder först till Wadstena ett år och sedan till

Linköping 3 år. Blef stud. i Ups. 1614 och företog år 1617 en utrikes resa, hvarunder han besökte akademierna i Greifswald, Rostock, Helmstadt och Wittemberg, samt blef magister i Rostock. För att vinna än vidare förkofran begaf han sig till Braunschweig, Elsas, Thüringen och andra orter i Tyskland. År 1623 kallades han af superintendenten i Göteborg till skolmästare derstädes och erhöll K. Gustaf Adolfs fullmakt på Larfs pastorat 1624. Han var riksdagsman 1649, då han underskref beslutet om Carl X:s succession; prost öfver Larfs kontrakt 1652. Död d. 11 okt 1664, öfver 70 år gammal.

Gift 1623 m. *Brita Phrygia*, d:r af superintendenten Sylvester P. i Göteborg. Barn: Jakob, lektor i Skara. Till hvad om Jakob Columbus anföres sid. 99 torde böra läggas, att han i Dorpt åtnjöt ett stipendium af guvernören And. Hästhufvud; höll derstädes flera disputationer och metriska orationer, så att han med skäl kan räknas bland Westergötlands berömda latinska skalder.*Sylvester*, ryttmästare, bodde i Bäreberg 1693. *Magdalena*, g. m. Abr. Levander, past. härstädes. *Catrina*, gift 1:o m. Nils Lundeblad, past. i Flo; 2:o m. Joh. Hedræus, past. i Högsäter. *En son* hade vid fadrens död på länge ej låtit höra af sig.

8. Mag. *Jonas Brink*, son af prosten Sven B. i Gudhem, f. i Skara d. 11 febr. 1625; besökte Skara och Strengnäs skolor; blef stud. i Ups. 1646 och magister 1655; eloqu. et poës. lector vid Skara gymn. s. å.; prestv. 1656; utn. 1661 till kyrkoh. i Hellstad "och försändes dit att prof aflägga, men blef, förmedelst hr Håkan Helstadii tillställning, från predikstolen stängder, consistorio och dess utskickade till ej ringa förakt. Vid ett nytt besök 1662 blef väl predikstolen åt honom upplåten och profpredikan hållen; men konsist. måste dock, "sedan det tre gånger supplicando saken hos Konungen andragit," sin fullmakt återkalla. Mag. Brink erhöll slutligen, på konsist. förord, Kongl. Maj:ts fullmakt på Larfs pastorat och prosteri 1664, flyttade dit i början af april 1666, "angreps straxt af en häftig sjukdom och dog efter 14 dagars förlopp den 17 i samma månad, låtande efter sig enka med 3 små barn i stor fattigdom." Folket trodde att han fått "trollskott" under flyttningen till Larf.

Gift 1656 m. *Malin Bergin*, d:r af prosten Gunnar B. i Sköfde. Hon fick genom Konglig nåd prestestommen Wästby och 10 t:r spanmål till sin död; lefde ännu 1687. Barn: två söner och en dotter,

9. *Abraham Levander* var son af prosten Joh. Olavi i Levened. Sedan han "i några veckor varit studiosus," försändes han 1655 till superintendenten i Göteborg att prestvigas, hvarefter han blef adjunkt i Larf; fältpredikant vid garnisonen i Göteborg 1657 och bodde på sin ärfda skattegård. Han begärdes af Larfs församling till kyrkoherde 1665, men "konsist. förklarade honom alldeles ovärdig till ett proste-pastorat". Likväl fick han K. Maj:ts fullmakt 1666, tilltr. 1668 och dog 1672.Gift 1655 m. *Malin Columba*Som de voro slägt och begått lägersmål, fingo de gifta sig först sedan han pliktat 1:o privatione officii, 2:o carcere, 3:o deprecatione publica, 4:o tio rdrs muleta till kapitlet, 5:o med tyst bröllopp på söckendag. d:r af prosten Petrus C. i Larf. Bara: *Annika*, g. m. efterträdaren. *Abraham*, int. i Skara skola 1672. *Petrus*, intagen 1678. *Beata Catrina*, f. 1666 död 1733, g. m. öfverstelöjtn. B. Mannercrantz.I Anreps Adl. ättartaflor kallas hon *Beata Catr. Columba*, prosten Columbi dotter. Men om födelseåret är riktigt, kan hon icke vara Petri Columbi dotter, utan är väl hans dotterdotter, I Dudaim kallar ock skalden Runius B. Mannercrantz för sin morbroder och dennes dotter för sin kusin.

10. Mag, *Arvidus Er. Runius*, f. i Stockholm 1637, hade hedersrum vid promotionen i Ups. 1663 och var amiralitets-predikant, då han år 1672 erhöll K. Carl XI:s fullmakt på Larfs pastorat. I Juli månad s. å. ankom konungens befallning att inställa hr Arvid i denna tjenst. Men konsist. svarar, "att mag. Runius icke sjelf infunnit sig, utan då han förliden söndag var i Larf, lät han en annan prest predika för sig och afreste straxt, insalutato consistorio, låtandes förnimma den lägenheten honom ej väl behaga." I april 1673 skrifver amir.-superintendenten Pontinus till konsist. och excuserar Runius, att han må obehindradt uti sitt pastorat inställas. Till en början var han väl ansedd i stiftet; valdes till riksdagsman 1680, predikade vid prestm. s. å. och presiderade 1682. Men sedermera förföll han i dryckenskap och lefde i ständigt kif med församlingen. År 1685 anklagades han att "dagen före konungens ankomst till Larf hafva druckit långt inpå natten, och att han under predikan genom oskickliga gester hafver den Kongl. församlingen förargat, derigenom dragande ett nesligt omdöme öfver ministeriumMåhända var det vid detta tillfälle Konungen skall hafva yttrat: "hr Arvid i Larf är en slarf". Runius

stod annars i hög gunst hos Carl XI.." Han blef nu så länge suspenderad, "till dess han sig märkeligen bättrat hafver;" restituerades visserligen s. å., mensnart inkommo nya klagomål. Sålunda hade han "på en söndag skickat sin häst till kyrkan, då folket länge väntat, med berättelse att han den dagen ej kunde göra tjenst. En af dem hade då gått till honom och bedt honom för Guds skull icke göra messefall; men honom mötte han med en bränvinskappe och otidigt snack. Omsider förmåddes han att kalla församlingen till prestgården och der hålla predikan; men bar ej bättre till, än att han, af bränvin öfverlastad, med hugg och slag dref dem alla ut." Saken inberättades till konungen, som befallte att R. skulle tills vidare suspenderas. Ej förr än kort före sin död fick han konungens tillgift. Han dog d. 31 okt. 1693.

Gift 1673 m. *Annika Levander*, företrädarens dotter. Barn: *Erik*, regementsskrifvare. *Abraham*, prestv. 1709. *Johan*, f. 1679 död 1713, sekreterare hos grefve Strömberg och ryktbar skald. *Carl*, int. i Skara skola 1690.

11. *Mathias Petri Törnedahl*, mönsterskrifvareson ifrån Törnestorp i Warola; blef stud. i Ups. 1681 och prestv. 1684 till huspred. hos häradsh. Joh. Granberg; kommin. i Mariestad 1687, der han ock var huspred. hos landshöfding Örneklo; erhöll Kongl. fullmakt på Larfs pastorat 1693; tilltr. 1695; var respond. vid prestm. 1696 och v. præses 1704. Död 1705.

Gift 1:o m. *Margareta Pigot*, häradsh. Granbergs systerdotter; 2:o m. *Elisabet Lehnberg*, borgmästare-enka från Wenersborg. Barn: *Sara*, g. m. löjtn. vid Bohus läns regem. Jon. Bergius. *Mathias* och *Jonas*, landtbrukare.

12. Mag. *Sven Noring*Han var broder till kyrkoh. Eneberg i Ekby son af fältväbeln Peter Månsson och Christ. Svensdotter, f. i Nolg. Eneby, Norunga pastorat, d. 23 mars 1662; blef stud. i Ups. 1684, der han i 8 år hade Kåhreanska stipendiet; magister 1694; v. lektor i grekiskan vid Skara gymn. 1696; ordin, dito s. å., "sedan han med penningar förnöjt mag. Bengt Baas, som af konungen fått denna tjenst;" orerade på latinsk vers öfver K. Carl XI 1697; blef prestv. 1699; kyrkoh.

i Larf 1706; tilltr. 1707; prost öfver Timmelhed, Åsarp och Blidsberg 1710; præses vid prestm. 1711. Död d. 12 juni 1723. — Prosten Noring var "en man med grundlig lärdom och det bästa hjerta; genom utgifna skrifter har han ock bevisat sig vara en lycklig latinsk skald. Han var en vördad fader för 12 barn."

Gift 1:o 1698 m. *Anna Maria Fegræus*, död 1703, d:r af kyrkoh. Harald F. i Fägred, enka efter lektor L. Northman; 2:o 1705 m. *Helena Victorin*, död 1721, dotter af domprosten Lars V. i Skara. Barn: *Maria Christina* f. 1700, g. m. 1:o kyrkoh. B. Torner i Bellefors, 2:o prosten Erik Afzelius i Fredsberg. *Peter*, regem.-pastor. *Catrina* f. 1707, g. 1:o m. efterträdaren, 2:o m. kyrkoh. Å. Salmenius i Amnehärad. *Lars*, teol. lektor i Skara. *Jonas*, f. 1713 död 1775, handelsman i Upsala. *Sven*, pastor i Åsarp. Carl, f. 1717 död 1786, teol. dokt., svensk pastor i London. *Helena* f. 1719, g. m. kyrkoh. H. Brisman i Ekby.

13. Mag. *Johan Brisman*, son af kyrkoh. Bryngel B. i Berg, född derst. d, 10 maj 1689; blef stud. i Ups. 1708; magister 1716; orerade vid jubelfesten 1721 på latinsk vers: "de fatis relig. christianæ"; filos. adjunkt 1723; uppfördes ensam på förslag till Larfs pastorat och erhöll K. Maj:ts fullmakt s. å.; prestv. 1724; tilltr. 1725; blef prost 1729 och var v. præses vid prestm. 1730. Död hastigt under ett sammanträde på Skara konsistorium d. 5 apr. 1745. Han var nemligen jemte prosten Siberg i Sköfde inkallad att deltaga i öfverläggningen om det tvistiga domprostevalet och hade just börjat diktera sitt votum till protokollet, "då på en gång målet blef honom fråntaget. De närvarande sprungo till att hjelpa, menande att en hastig svimning honom påkommit; man skakade honom, man beströk ansigtet med en vederqvickaude spiritus. Stadsfältskären kom ock straxt tillstädes och öppnade ådern på armen; men liten eller ingen blod kom ut. Ansigtet blef blått och svart, tummarne drogos in i händerna och hr prosten sjönk neder af stolen på golfvet, blifvande mot förmodan uti händerna på de närvarandedöd inom ungefär 3 minuter."Konsist. protokoll. Han var en lärd och förtjent man, lycklig latinsk skald.

Gift 1725 m. *Catrina Noring*, död 1791, företrädarens dotter. Hon blef omgift med kyrkoh. A. Salmenius i Amnehärad. Barn: *Lars* f. 1726, rektor vid Skara skola. *Catrina* f. 1731, g. m. efterträdaren.

14. Mag. *Arvid Afzelius*, son af rusthållaren Per Arvidsson i Munkag. Bolum och Kerstin Afzesdotter, en syster till kommin. Lars Afzelius i Dala, född d. 16 jan. 1714; blef stud. i Ups. 1735; magister 1743 och prestv. 1745 till e. o. bat.-pred. vid Lifregementet; begärdes af Larfs församling till fjerde profpredikant 1748, hvilket konsist. afslog men K. Maj:t biföll; erhöll vid valet enhällig kallelse och konungens fullmakt s. å.; tilltr. 1749; prost 1763; riksdagsman 1765 och 1769Från den sednare riksdagen hemkom han före dess slut, och konsist. måste på biskopens begäran anställa nytt val; kontraktsprost 1771; pred. vid prestm. 1773 och var ofta adjungerad ledamot i domkapitlet. Död 75 år gammal d. 5 maj 1789 och begrafven i en björkelund åt Onsjösidan under en präktig granit. — Prosten Afzelius var "en berömlig lärare och ordningsman, utrustad med stora gåfvor till både kropp och själ; hade ett intagande utseende, ett genomträngande förstånd, ett oförskräckt mod i faror." Han tänkte redigt och talade väl. Han var ock en klok och driftig hushållare, hvarigenom han samlade betydlig förmögenhet. Man har anmärkt emot honom, att han var något högdragen och stolt, så att han t. ex. lät sina syskon kalla sig "J"; hans yngre broder Per tilltrodde sig dock kalla honom "k. Bror". Af denne, som var en rik bonde i Sätuna, stämdes han till Thorbjörntorps ting, reste till honom och möttes på gården med de orden: "välkommen k. Bror." Afzelius frågade: "men, du Per, hvad är detta?" "Jo", svarade han, "jag önskade se k. Bror ännu en gång hos mig; målet förfaller nu, liksom dess grund, saken är längesedan afgjord."

Gift 1749 m. företrädarens dotter *Catrina Brisman,*död 1805. Bara: *Adam* f. 1750, med. dokt., professor i Upsala, död 1838. *Johan* f. 1753, professor i Kemien, död 1837. *Eva* f. 1755, inlöst på Danviken. *Catrina*, f. 1758 död 1808, g. m. domprosten Joh. Winbom i Upsala. *Per v. Afzelius* f. 1760, konungens förste arkiater, död 1843.

15. *Johan Tranheim*, son af fältväbeln Sven T. och Märta Sidhelius, f. i Wånga d. 20 dec. 1743; blef stud. i Ups. 1764; prestv. 1769; adj. i Borås 1771; inkallades härifrån 1774 och fick admonition, derföre att han låtit upptaga sig i en orden, kallad "Julebocksorden"; e. o. bat.-pred. vid Elfsborgs regem. 1773; ordin. dito 1778; pastor 1780; bevistade finska kriget 1788—90; ledam. i Fält-konsistorium s. å.; kyrkoh. i Larf 1789; tilltr. 1791; respond. vid prestm. 1794; prost 1797. Flyttade på sednare åren till Kyrketorp i Sköfde förs., der han dog d. 13 juni 1831. — Han fick af konsist. förmaning att vara herre i sitt hus.

Gift 1:o 1782 m. *Margareta Luth*, död 1783, d:r af prosten dokt. Axel L. i Borås; 2:o 1784 m. *Maria Svenonius*, död 1847, d:r af lektor Lars S. i Skara. Hon var en hård både maka och moder. Barn: *Lars Johan* f. 1785, v. pastor, död af häftig förkylning 1815, såsom det berättas genom modrens förvållande. *Sven*, f. 1787, v. häradshöfding. *Johan Adolf* f. 1791, fil. magister, kanslist i krigsexpeditionen. *Maria Elisabet*, misshandlad af modren, måste fly ur huset

16. Mag. *Sven Magnus Liedzén*, son af kommin. Sven L. i Habo, f. i Berg d. 26 juli 1783; blef stud. i Ups. 1802; magister 1809; prestv. i Stockholm 1810; presid. i Ups. s. å.; past.-ex. 1811; esqv.-pred. vid K. lifgardet till häst 1812; kyrkoh. i Adelöf, Linköpings stift 1820; prost 1827; kyrkoh. här 1832; tilltr. 1834; prost öfver Wilska kontrakt 1839; riksdagsman 1840 och 1844. Död d. 7 apr. 1850. — En liflig och verksam man.

Gift 1820 m. *Cajsa Helena Brun*, d:r af prosten Sven B. i Odh. Barn: *Karin* f. 1821, g. m. landskamrer J. M. Ryding i Wenersborg. *Eva Carolina* f. 1823.*Maria* f. 1827, g. m. telegrafassistenten J. Sundblad. *Sven* f. 1830, lärare vid tekniska skolan i Borås. *Tullia Lovisa* f. 1831, g. m. landtbrukaren T. Möller.

Författat: Lefnadsteckning öfver biskop Sven Lundblad, tryckt bland prestm.-handl. 1847.

17. Mag. *Johan Wersäll,* son af rusth. Anders Andersson och Lisa Jansdotter, f. i Wersås d. 3 febr. 1795; blef stud. i Ups. 1817; prestv. derst. 1825; vik. lärare i Natural-hist. vid Skara gymn. s. å.; ordin, dito 1827; amanuens vid gymn.-biblioteket s. å., magister s. å.; förestått flera lektioner 1828—32; tillförordn. lärare i lefvande språken 1832; ordin. dito 1839; gymn.-adjunkt s. å.; lektor i matematiken 1840; rektor 1842; orerade vid K. Carl XIV:s 25-åriga jubileum 1843; past.-ex. 1845; kyrkoh. i Winköls preb.-past. s. å.; tilltr. 1847; dito i Larf 1851; tilltr. s. å.; v. kontr.-prost 1852—54; prost 1856. Död d. 19 jan. 1859.

Gift 1844 m. *Hedda Ulrika Granfeldt*, f. 1819 död 1855, d:r af ryttmästaren Johan Gustaf G. på Trestena och A.

C. Fock. Barn: *Johan Gustaf* f. 1845, student *Anna Elisabet* f. 1846. *Clas Richard* f. 1848, und.-löjtn. vid Svea artilleri.

18. *Olof Abraham Bergius*, son af fändrik Jonas Magnus B. och A. M. Berglin f. i Husaby d. 18 dec. 1799; blef stud. i Ups. 1818; prestv. 1826; vik. lärare vid Clara skola i Stockholm 1825; ordin, dito 1832; past.-ex. 1858; kyrkoh. i Larf 1859; tilltr. 1860. Död d. 5 febr. 1861.

Gift 1847 m. *Beda Helena Bernh. Lundblad*, d:r af biskop Sven L. i Skara. Barn: *Beda Anna Catr.* f. 1847. *Ellen Wendela Maria* f. 1851. *Helny Olivia* f. 1854.

19. Mag. *And. Fredr. Cederin*, son af skomakaren Olof C. och M. C. Warolin, född i Skara d. 11 aug. 1809; blef stud. i Ups. 1829; filos, doktor 1836; vik. lärare vid Allmänna Barnhuset i Stockholm s. å.; dito vid Skara skola 1837; kollega 1840; dito i Alingsås 1841; rektor derstädes 1850; tilltr. 1851; prestv. och underg. past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1861; tilltr. 1864.Gift 1842 med *Eva Augusta Hultman* f. 1818, d:r af gästgifvaren i Upsala A. B. Hultman och E. M. Lönnbom. Barn: *Ida Maria* f. 1843, g. m. kommin. N. A. Lindblad i Synnerby. *Hilda Sofia* f. 1849. *Axel Hjalmar* f. 1858.

—

Komministrar.

1. *Sveno Laurentii* före 1590. Bodde på Klockarehemmet. Se past. i Bredared.

2. *Magnus* fick af K. Johan III bref på stommen i Tråfva 1590.

3. *Gunnarus* och 4. *Andreas* hafva underskrifvit Ups. mötes beslut 1593.

5. *Bened. Ingemari* blef härifrån past. i Bredared 1604.

6. Hr *Lage*, endast känd till namnet.

7. *Zacharias* var kommin. under Bened. Petri och böljan af Petri Columbi tid omkring 1624 och bodde först en lång tid på Klockarehemmet, sedan på sin skattegård Slättås. Dock refunderade honom m:r Petrus med 5 t:r säd och satte sin klockare derpå.

8. *Sveno Benedicti*, prestv. 1630, var kommin. i Larf 1639, då han för boleri blef från embete och tjenst afsatt. Men "alldenstund konsist. icke tillstår det förra igenläkta såret upprifva, ej heller det sednare blodigare göra," fick han embetet åter 1640, sedan han 8 dagars fängelse utstått, med tillstånd att låta bruka sig privatim uti herrehof och löfte att framdeles någon annan tjenst i församlingen bekomma, der han sig till en tid bättre förhåller än tillförne. Se kommin. i Skölfvened.9. *Bened. Magni* född 1604, prestv. 1637. Var kommin. under sednare åren af Petri Columbi tid, bodde på ett hemman ytterst på gränsen mot Bitterna, och hade 5 tunnor i lön. År 1668 fick han konsist. löfte att flytta till klockarebolet i Larf, der flera af hans företrädare bott och som var beläget midt i församlingen; men kom sedan öfverens med kyrkoh. Levander, att åtnöja sig med Thorestorp och 5 t:r säd, jemte prestetiondens innehållande på den gård, han bebor. Han dog 1675.

Hans barn kallade sig *Bessing. Sven*, stud. i Ups. 1673, var kyrkovärd i Lidköping 1711. *Magnus*, pastor i Hvarf. *Ella*, förlofvad med kommin. Nic. Brynolfi i Sunnersberg och från honom skild. *Ebba*, g. m. komm. Sven Achenius i Bitterna. *En dotter*, g. m. Pet. Clefberg, adj. i Levened.

10. Hr *Sven* i Onsjö var kommin. omkr. 1664.

11. *Johannes Lechander*, son af kyrkoh. Nils L. i Lekåsa, född 1632; blef prestv. 1659 och kommin. i Bitterna 1660; flyttade "utan konsist. vetskap" derifrån till Tengened 1668 och bodde i Trökörna. Här blef han under danska fejden alldeles utplundrad och hölls några veckor fången i Wenersborg. År 1676 fick han transport till Larfs sacellani, der han en tid med hustru och många små barn satt inhyses i en bod i Malma, men erhöll slutligen boställe. Han dog d. 7 apr. 1695.

Gift m. *Elisabet Kalf*, d:r af kyrkoh. Andreas K. i Tengened.

12. *Nicolaus Almgren*, son af kyrkoh. Olavus Andr. i Tengened, f. i Ryda 1660; blef stud. i Ups. 1683; underg. prest-ex. 1689, men tillråddes att ännu en tid fortsätta sina studier; reste till Lund 1691; höll der en oration: "de homine in globo fortunæ constituto;" blef prestv. 1693 och förordnad till v. pastor i Larf; kommin. derst. 1696. Död d. 9 jan. 1711.

Gift m. *Ingeborg*, d:r af korporalen Anders Jonsson. Hon dog äfven liTl. Sonen *Abraham* f. 1698, var kontrollör vid jernvågen i Göteborg.13. *Jonas Österplan*, utan tvifvel en broder till hospitalspastor Bengt Ö. i Skara, blef stud. i Ups. 1699 och prestv. 1706 till past.-adj. i Wenersborg; var sedan kommin.-adj. i Larf och blef kommin. derst. 1712. Död d. 4 sept. 1730.

Gift m. *Christina Marg. Boselius*, död 1738, pastorsdotter från Trelleborg. Af deras 4 barn lefde *Beata* ogift 1739.

14. *Jonas Lundborg* son af frälsebonden Anders Assersson och Ingeb. Olofsdotter, f. i Assersg. Borga, Larfs pastorat, d. 26 nov. 1700; blef stud. i Ups. 1721; vik. notarie vid consist. ecclesiast i Upsala 1724—27; underg. en berömlig prestexamen och blef ordinerad 1729 till past.-adj. i Larf; v. kommin. 1731. Sedan konsist. år 1730 utnämnt Pet. Warenius till kommin. derst., befallte drottning Ulrika Eleonora, på grund af anförde besvär, "att Lundborg skulle sättas till kommin. och Warenius förses med någon annan lägenhet." Tilltr. 1732; underg. past.-ex. 1744 och förestod ensam sin tjenst till 1763. — Han var nästan alltid frisk, till dess han på en gång förlorade alla krafter och låg i dvala 28 dygn. Afled såsom stiftets ålderman d. 1 juli 1787.

Gift 1732 m. *Anna Mar. Boudrie*, f. 1708 död 1790. De firade sitt guldbröllop 1782, då han var 82, hon 74 år. Barn *Jonas* f. 1734, magister och prestv. 1761, drunknade vid Strengnäs på hemresan till Westergötland s. å. *Anders*, fadrens efterträdare.

15. Mag. *Anders Lundborg*, den förres son, f. i Larf d. 24 nov. 1737; blef stud. i Ups. 1758; prestv. 1763; magister 1764; past-ex. 1775; var länge fadrens medhjelpare och efterträdde honom 1788. Död d. 8 maj 1810. — Kommin. And. Lundborg var på sednare åren mycket förfallen. "Bacho et Veneri deditus."

Gift 1772 m. *Christ. Brita Brandberg*, d:r af kommin. Bengt B. i Segerstad. Barn: *Jonas* f. 1777, tingsnotarie. *Elisabet*, g. m. orgelnisten C. Bergsten i Larf.

16. *Lars Benjamin Kyllin* 1813—21. Se past. i Herljunga.17. Carl Fagrell, son af kommin. Johan F. i Stenstorp, född derst. d. 14 okt. 1782; blef stud. i Ups. 1803; prestv. 1807; adjunkt och v. pastor på flera ställen; kommin. i Larf 1821. Död d. 14 mars 1843.

Gift 1821 m. Brita Christ. Åhlén, d:r af kyrkoh. Lars Alenius i Forshem. Barn: Carl Laur. Johan f. 1823, död i Upsala 1852. Wilh. Ulrik, död af lungsot.

18. Anders Tugurin, son af kommin. Magnus T. i Wånga, f. i Härlunda d. 24 jan. 1786; blef stud. i Ups. 1806; prestv. 1810; kommin. i Eriksberg 1816; dito i Larf 1843; tilltr. 1845. Död d. 23 apr. 1854. - En mycket enfaldig man. När han var student i Upsala, fick han bo och äta fritt hos sin slägting, professor Kolmodin. Men kamraterna inbillade honom, att han äfven borde ha lön. Han gick derföre till professorn och sade: "Min gode morbror, jag kan icke gå här för bara maten." Professorn log och svarade: "Ja, min k. Tugurin, då få vi väl skiljas åt." Nu fann han förmodligen sitt misstag

Gift 1816 m. Anna Christ. Kindstedt, död 1867, d:r af prosten Lars K. i Björke. Barnlös.

19. Erik Lenander 1856—61. Se past. i Medelplana.

20. Carl Magn. Ekman, son af borgaren Jonas E. och C. E. Unge, f. i Skara d. 1 sept. 1803; blef stud. i Upsala 1825; prestv. 1834; skolmästare i Hofva 1837; dito i Falköping 1841; nedlade denna tjenst 1845 och var sedan adj. på flera ställen; kommin. i Husaby 1853; dito här 1861; tilltr. 1862. Död d. 29 dec. 1866.

G. m. Joh. Concordia Ekmark, f. 1822 död 1842; fadr. löjtnant. Barn: Joh. Marg. Elisabeth f. 1839, g. m. kommin. A. Lampa i Odh. Carl Emanuel f. 1841, landtbrukare.

21. Lars Nyberg, son af gårdsrättaren Anders N. och Maria Andersdotter, f. i Tengened d. 22 febr. 1820; blef stud, i Upsala 1843; vik. skollärare i Falköping 1847; prestv. 1848; v. pastor i Winköl 1859; kommin. iHärlunda 1863; tilltr. 1864; dito här 1867; tilltr. 1869. Utn. till pred. vid prestm. 1871.

Gift 1860 m. Charl. Marg. Sofia Stolpe, d:r af prosten And. Efraim S. i Odensåker. Barn: Ester Maria Charlotta f. 1861. Waldemar f. 1865.

3. FLOBY.

Kyrkoherdar.

1. Jon. Pedersson, kyrkoprest i Floby 1392, lefde ännu 1417, då han vittnade om biskop Bryniolfs underverk.

2. Hr Thideca, curatus 1463.

3. Hr Lars var pastor 1544.

4. Bened. Magni var pastor 1548, erlade år 1571 till Elfsborgs lösen 8 lod silfver och 5 rdr i penningar. Död 1592.

5. Simon underskref Ups. mötes beslut 1593. Han säges i sinnessvaghet hafva skurit halsen af sig.

6. Maqnus Gunnari, hr Simons efterträdare, död d. 13 okt. 1631.

7. Asvrrus Olavi, f. i Lundby af Warnhem 1596; studerade först i Lödöse 1606 — 11; men begaf sig, vid Danskarnes infall, derifrån till Skara, hvarest han fortsatte sina studier till 1622, då han blef prestv. och förordnad till huspred. och informator hos hr Anders Olofsson (Oxehufvud) till Säby. År 1624 utnämndes han till fältpred. vid Nils Stjernskölds regemente och begaf sig Härlunda 1863; tilltr. 1864; dito här 1867; tilltr. 1869. Utn. till pred. vid prestm. 1871.

Gift 1860 m. Charl. Marg. Sofia Stolpe, d:r af prosten And. Efraim S. i Odensåker. Barn: Ester Maria Charlotta f. 1861. Waldemar f. 1865.

3. FLOBY.

Kyrkoherdar.

1. Jon. Pedersson, kyrkoprest i Floby 1392, lefde ännu 1417, då han vittnade om biskop Bryniolfs underverk.

2. Hr Thideca, curatus 1463.

3. Hr Lars var pastor 1544.

4. Bened. Magni var pastor 1548, erlade år 1571 till Elfsborgs lösen 8 lod silfver och 5 rdr i penningar. Död 1592.

5. Simon underskref Ups. mötes beslut 1593. Han säges i sinnessvaghet hafva skurit halsen af sig.

6. Maqnus Gunnari, hr Simons efterträdare, död d. 13 okt. 1631.

7. Asvrrus Olavi, f. i Lundby af Warnhem 1596; studerade först i Lödöse 1606 — 11; men begaf sig, vid Danskarnes infall, derifrån till Skara, hvarest han fortsatte sina studier till 1622, då han blef prestv. och förordnad till huspred. och informator hos hr Anders Olofsson (Oxehufvud) till Säby. År 1624 utnämndes han till

fältpred. vid Nils Stjernskölds regemente och begaf sig1626 sjövägen från Elfsborg till Stockholm, hvarunder han råkade i stor lifsfara och sjönöd. Afgick derifrån med regementet till Pillau och vidare neder åt landet, der han under tre år utstod "sjukdom, hunger och elände." Sedan han efter hemkomsten till Stockholm'1629 genomgått en lång och pinsam sjukdom, följde han arméen till Pomern 1630 och blef af k. Gustaf Adolf i fältlägret vid Stettin utn. till kyrkoh. i Floby 1631. Denna tjenst förestod han med nit och trohet i 35 år, höll god ordning i församlingen, förbättrade kyrkorna och prestgården m. m.; blef prost öfver Wilska kontrakt 1657 och dog 70 år gammal d. 2 apr. 1666. — Herr Asser beskylldes 1639 att bära ett oförsonligt hat till sin komminister, hr Jakob, och att i otid förrätta gudstjensten m. m., hvilka punkter hr Asser icke tenterade att förlägga.

Gift l:o 1624 m. Elin Clementsdotter från Lödöse, död 1658; 2:o m. Karin Andersdotter från Tubbetorp. Af förra giftet voro 10 barn, af det sednare en son. Bir-gerns, kommin. härstädes. Margareta, g. m. Jon. Brag-nius, pastor i Bogesund. Olavus Asseri Floderus, stud. i Åbo 1654.

8. Laur. Scheding*), son af bonden And. Ambjörnsson och Ingeb. Bengtsdotter, f. i Sköfde socken af Al-gustorps pastorat d. 21 sept. 1625; blef stud- i Ups. 1654 och prestv. 1657 till hofpred. hos grefvinnan Oxenstjerna* kommin. i Skara 1658; tilltr. Nyårsdagen 1659; kyrkoh. i Floby 1667. Här utstod han i början många ledsamheter af sin orolige komminister hr Börje och var med honom inkallad till kapitlet. Pred. vid prestm. 1682. Genom ett olyckligt fall i sin trädgård 1687 afbröt han ena benet och blef under svåra plågor sängliggande i 16 veckor. Död d. 13 juni' 1688. — Under hans tid, omkr. 1685, lärer Hellestads socken blifvit skild från Björke och förenad med Floby.

Gift l:o 1659 m. enkan Brita Olofsdotter, död 1668; 2:o 1669 m. Annika Stercherus, död 1671, d:r af kyrkoh.

*) Han var nära beslägtad med prosten Magnus Lundberg i Nyeskantz, som äfven var bondeson ifrån Sköfde.

I Skara 28Bengt S. i Héttstad och enka efter kyrkoh. Steph. Odhelius i Odh; S:o 1673 m. Märta Olofsdotter från Grude i Björke. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Maria (af 2:dra g.) g. m. kommin. N. Lechander i Lekåsa. Annikd f: 1679, g. m. kyrkoh; L. Bergius i Slöla. Petrus, kommin. i Abo. Lars, officerare, reste utomlands. Sven, stud. i Länd 1705, kapellan i Glimåkra i Stane, död 1747.

9. Mag. Petrus Gunn. Ullin, f. i Ullene socken af Klefva pastorat; blef'stud. i Ups. 1674; magister 1682; "konsist.-not. i Skara 1685, men tillträdde icke denna tjenst; konrektor 1687; kyrkoh. här 1689; tilltr. 1690; v. praeses vid prestm. 1693; predikant 1700, praeses 1713; prost 1717. Död 84 år gammal d. 28 nov. 1724 och begraf-ven af biskop Svedberg.

Gift l:o m. Ingrid Laurentin, d:r af domprosten Petrus L. i Skara; 2:o m. företrädarens enka Märta Olofs-dotter, <fcd 1722. Hon var syster till Sven Lundii hustru i Gökhem. Bärn: Christina, g. m. prosten Joh. Hasselberg i Falköping. Petrus, int i Skara sk. 1696.

10. Petrus Myra,*) son af qvartermästaren Anders Persson M. i Wadsbo, f. 1682; blef stud. i Ups. 1707 och préstv. i Strengnäs 1711 till adj. hos kyrkoh. Sam. Törhng i S:t Clara förs. i Stockholm; kommin. i S:t Maria 1712: kyrkoh. här 1725; var utn. till respond. vid préätm. 1730, men dog redan d. 6 apr. 1729 och blef begrafven af biskop Svedberg. — Han var "en stilla och saktmodig man, from kristen och rättskaffens lärare, väl värd eri stadig ihogkommelse af alla sina åhörare."

Gift i Stockholm m. Sophia Schröder, som blef omg. m. efterträdaren. Barn: Greta f. 1714, g. l:o m. Joh. Bergin, past. i Börstig, 2:o m. N. Lithander, päst. j Gro-låiifla. Anna Catr., g. m. kyrkoh. E. Lyndenius i Dare-torp. Sofia, g. m. 01. Nezelius, tullnär i Falköping. Gabriel £ 1727, kommissarie i Stockholm. Johannes.

*) Brorsson till kyrkoh. Nils M. i Levened.IL Olof lithberg, bondeson; från Stenstorp, fadr. Sigge, modr. Anna, f. 1680; blef stud. i Lund 1706; prestv. 1714 till esqv.-pred, vid Tremänningarne i Skåne, der han tjente tilldess regementet indrogs -1724; past-ex. 1728; kyrkoh. här 1730; respond. vid prestm. 1737. Död d. 29 apr. 1746,

Gift l:o m. företrädarens enka Sofia Schråden 2:o m. Maria Roseli, död, 1754, d:s af kyrkoh. JohaUL R. i Acklinga. Hon blef omg. m. prosten Chr. östman i Hemstad. Barn: Johan f. 1737* arrendator af Mohdm.. Anna

Beata f. 1739, g. m. M. Almberg, skolmästare i Hofva. Sofia f. 1741, g. m. länsman Joh. Lenberg.

12. Mag. Jonas Kellgren var född på kaptensbostället Källtorp i Källby d. 23 aug. 1701; fada:. brukaren Sven Jonsson, modr. Ingeb. Jakobsdotter. Han blef* stiuL i Ups. 1724, i Åbo 1726; magister 1732; domk.-syssloman i Borgå 1734; prestv. derst. s. L; kyrkoh. i. Mörskum i Nyland 1740. Under det kort derefter utbrytande finska kriget blef prestgården utplundrad af ryssarne, hvarvid han förlorade all sin egendom, blef sjelf illa handterad och bortförd i fångenskap; men lyckades undkomma till svenska armeen och var den följaktig till krigets slut, då han åter tillträdde Mörskum- Kyrkoh. i Floby 1746; tilltr. 1747 och blef kontr.-prost öfver Wånga kontrakt 1749. Emot denna utnämning protesterade 6 kyrkoherdar i kontraktet, på den grund, "att de l:o icke känna honom, 2:o han anses hafva begått eller deltagit i, ett dråp i Finland." Konsist. svarade: "Både af Åbo hofrätt och ryska kejserliga rätten har KL blifvit alldeles frikänd. Att han ej är känd: af hrr pastores betyder mindre, endast han har biskopens och konsist, förtroende" Och der-vid blef det Pred. vid prestm. 1754. Död d. 23 febr. 1771. — Prosten Kellgren hade ett allvarsamt fast och föga eftergifvande lynne. Att detta ådrog honom ovänner, synes deraf, att han år 1759 anklagades för embets-fel och dömdes att plikta med \ års lön. Han hade för öfrigt ett godt hufvud och goda kunskaper, mycken kärlek och håg för vitterhet, skref både latinsk och svensk vers, förstod målning och bildhuggeri samt spelade åtskilliga instrumenter.Gift l:o m. Joh. Elis. Beckman, d:r af kapten Nils B., ett skönt och älskvärdt fruntimmer, som dock blef honom otrogen och från honom lagligen skild. Barn: Chr. Dorotea, g. m. notarien And. Ekman i Stockholm. 2:a 1744 m. Chr. Elis. Aminoff, f. 1710 död 1784,^ d:r af major Johan A. och enka efter löjtn. C. I), v. Frisen-heim*) Barn: Hedvig Eleon. f. 1746, g. ni. kyrkoh. E. Gjöthberg i Källby. Jonas f. 1747, pastor i Skatelöf i Småland. Eva Maria (tvilling med Jonas) f. 1747, g. m. prosten J. Kjellander i Flo. Johan Henrik, f. 1751, k. Gustaf III:s handsekreterare, den namnkunnige skalden, död 1795.

13. Mag. Jac. Bened. Lengblorn, bondeson ifrån Lengjums socken af Larfs pastorat, född d. 24 juni 1725; blef stud. i Lund 1747; magister i Greifsvald 1755; prestv. 1756 till v. kommin. i Floby; ordin, dito 1758; past.-ex. 1763; kyrkoh. derst 1771; tilltr. 1773; pred. vid prestm. 1787; prost 1788. Död d. 25 juni 1798.

Gift 1758 m. Anna Elis. Frisenheim, död 1822, företrädarens sjufdotter. Barn: Christian f. 1759, advokat-fiskal. Anna Christ. f. 1761, g. m. kyrkoh. A. Hernblom i Wing. Eva Charlotta f. 1765, g. m. kommin. M. Smedmark i Floby. Jakob f. 1767, apotekare i Falköping, död 1805. Anders Gustaf f. 1769. Jonas f. 1771, bruksinspektör. Bengt f. 1774, pro visor i Göteborg. Märta, g. m, prosten M. Frössberg i Gökhem,

14. Mag. Jakob Wenerbom, son af prosten Olof W-i Sunnersberg, född derst. d. 12 apr. 1753; blef stud. i Ups. 1772; magister 1779; teol. kandidat 1780; prestv. i Ups. s. å. till huspred. hos riksrådinnan Eva Ekeblad, f. De la Gardie; e. o. bat-pred. vid Enkedrottn. Lifregem.. 1782; pastor dito 1787; bevistade finska kriget 1788—90; kyrkoh. i Floby 1800; tilltr. 1801; prost s. å. Död d. 24 nov. 1827. — Var en lärd och allvarsam man.

*) Han stupade i slaget vid Wifmanstrand 1741, hvarefter en-kan flydde till Stockholm med en späd dotter (sedan g. ra. prosten Lcngblom i Floby), men återvände efter krigets slut tii| Finland och vistades i sin farbroders general Aminoffs hus. der hon blef bekant med Kellgren.Gift 1801 m. Johanna Sofia Edberg, d:r af prosten Johan E. i Ryda. Barn: Sara Rebecka f. 1803, död ogift 1869. Brigitta Christina f. 1805, ogift Johanna Dorotea f. 1807, ogift Catrina Charlotta t. 1812, död ogift vid 20 års ålder. Jakob Johan, kommin. i Börstig.

15. Anders Fredrik Forssblad, son af kommm. Anders F. i Härened, född derst. d. 1 apr. 1783; . blef stud. i Ups. 1802 och i Lund 1808; v. kollega vid Lidköpings skola 1807; ordin, dito 1808; prestv. 1810; v. pastoi; i Råda 1812; kommin. i Yllestad 1817; dito i Floby 1820; past.-ex. 1822; kyrkoh. här 1830; prost 1833; v. kontr.-prost 1840 och 1844. Död af slag d. 23 jan. 1861.

Gift l:o 1817 m. Marg. Joh. Wennerblad, d:r af prosten Sven W. i Hvalstad. Barn: Berndt Wilhelm f. 1819, kapten vid Elfsb. regemente; 2:o 1824 m. Eva Catr. Bergvall, d:r af prosten B. Bergvall i Åker, Wexjö stift, enka efter prosten E. Stenholm i Stengårdshult Barn: Johan Fredrik f. 1828, past-adjunkt.

16. Nils Magnus Stenholm, son af prosten Erik S. i Stengårdshult, född derst d. 22 notf, 1818; stud. i Ups. 1837;

lärare vid Flobergska folkskolan i Floby 1839— 1848; prestv. 1841; v. pastor i Floby 1848; kommin. 1853: tilltr. 1855; past.-ex. 1861; kyrkoherde s. å.; tilltr. 1862; v. kontr.-prost 1869. Han har således alltifrån 1839 oafbrutet tjenstgjort inom Floby församling.

Gift 1850 med Magdalena Bohman f. 1820, fadr. Peter B., landtbrukare. Barn: Anders Erik f. 1851, kadett Eva Maria f. 1853. Nils Peter f. 1858 Karl Johan Bernhard f. 1862.Komministrar.

1. Magnus underskref Ups. mötes beslut 1593.

2. Jacobus "insattes af biskop Sven till kapellan i Floby, innan hr Assur kunde församlingen bekomma (1631), med de conditioner, att han skulle en sockens pastora-lier behålla; Halfva tilldeln.-stommen, 4 tunnor spännemål och ftapellanslönen af församlingen." Detta gaf anlednitig till ovänskap inellan presternä. År 1637 ran-sakades öm de förseelser hr Jakob' begått sedan 1634, och beslötades ätt,1 oM han icke bättrar sig, skall hän varda priverad öffirfo et benéficio. kf 16394 anklagades, hr Jakob åter af pastor och församlingen för åtskilliga försummelser i embetet, äfvensom för ett låttfårdigt lefverne. Hr Jakob bad "fliteligen" om förlåtelse och lofva-de bättrings men församlingens utskickade svarade, att hvad han lofvar den ena dagen, det bryter han den andra, hvarföre de trodde bäst vara, att de finge en annan kapellam Hr Assur sade sig aldrig mer vilja tjena med honomf; iy "jag vet, att länge han så stämplar, till dess han drager mig med sig från församlingen." Deremot lofvade han sig vilja gif va honom en ko och 12 rdr smt, om han kunde blifva honom qvitt. Församlingen ville ock hvar efter sin lägenhet något hjelpa hr Jakob till uppehälle. Men konsistorium beslutades att hr Jakob skall sittas cjvar, tilldess han annan lägenhet bekomma kan.

3f. Seeno Benedicti flyttade härifrån till Skölfvened 1656. Se kommin. derstädes.

4. Birgerus Asceri son af prosten Asverus Olavi härstädes, blef prestv. 1652 till sin faders adjunkt; kommin. 1656; klagade hos konungen ölver sin ringa lön 1669 och fick halfva tilldeln.-stommen i Göteved jemte 3 t:r säd; sökte förgäfves flera pastorater och dog 1684. — Han var en i hög grad orolig man. Efter sin faders död begärdes han till kyrkoh. i Floby, men ansågs "ej fullt capabel till en sådan församling." Det oaktadt besådde han stommen, bortförde halm irån prestgården, och dåLars Scbeding tillträdde pastoratet, begaf sig hr Börje i vredesmod nattetid till prestgården, slog ut fönster och hotade kyrkoherden med svärd. Han fick derföre plikta, med några dagars parcerev i proban, hvarefitfr målet förvistes till verldslig rätt. År 1671 sökte han, Åsayps pastorat, men församlingen recuseracje Jio^om alldelest», fött de. onda rykten, som om }*ouom hördes. Hr Börje inflyttade likväl sina saker i prestgårdppi sökt$ uppyigla förfc samlingen mot sin nye kyrkoherde». Törst. Roth, och sköt ettet- honom med "plena mtentione mortis." För detta och för sin genstörtighet mot konsist blef han ansatt från embetet, till dess han sig fullkomligen bättrar. Hr Torsten och hr Börje förliktes någon tid derefter och den sednare skulle återfå tjenstqn^ men bortgick ur kon-* sistorium utan att lemna någon obljgatioq och hölls, der* före än vidare under suspension, tills frap, efterkommit hvad honom blifvit förelagdt

Gift m. Kerstin Schylterin, d:r af kyrkoh. Haqv. Andr. i Skölfvened.

5. Anders Kraak blef, utan att hafva besökt någon akademi, prestv. 1680 till past.-adj. ' i Odh; kommin. i Floby 1684. Hr Anders, som. "aldrig synnerligen, haft några gåfvor till sitt embetes utförande," blef slutligett "alltför gammal, bräcklig och så skröplig* att ingen rätteligen kan det nämna för höflighets skull." Församling gen begärde derföre en annan komminister 1719, särdeles som 4*hr Anders hade annat bruk, hvarmed han sig försörja kan till döddagar." Han fick då Bredenius till vikarie, som skulle hafva bostället och halfva lönen i församlingen. And. Kraak dog 1725.

Gift m. Ella BörstelL dnr af kyrkoh. Er. Kjellingius i Börstig,

6. Olams Erici Bredenius, f. i Lekåsa 1689 och broder till kyrkoh. Elias Bredenius i Erifesberg; blef stad. i Lund 1714 och prestv. 1716, med förbehåll att inom ett år göra ny examen; past-adj. i Eriksberg; huspred. hos assessor Gvllengrip; v. kommin. i Floby 1719; ordm. kommin. derst 1725; sökte Floby pastorat 1746, medpåstående att han redan 1717 undergått past.-ex.; men alldenstund konsist "ansåg detta omöjligt," så kunde han icke blifva föreslagen. Död d. 15 aug. 1756.

Gift 1719 m. Elisabet Billgren, död 1774, d:r af kyrkoh. Anders B. i Eriksberg. Barn: Greta f. 1721. Andreas f. 1723. Elias f. 1725. Erik f. 1728. Jesper f. 1730. Gabriel f. 1732. Daniel f. 1735. Samuel f. 1738. Abraham f. 1739.

7. Mag. Lengblom 1758- 73. Se past. härofvan.

8. Peter Ber gin 1773—98. Se past. i Yllestad.

9. Magnus Smedmark, son af kyrkoh. Carl S. i Grefbäck, född derst. d. 4 juli 1754; blef stud. i Ups. 1772 och prestv. 1776 till adj. i Grefbäck; v. pastor 1784; adj. i Fogelås 1787, i Floby 1790; kommin. här 1797; tilltr. 1798. Död d. 27 apr. 1809.

Gift 1797 m. Eva Charl Lengblom, död 1842, d:r af prosten Jakob L. i Floby. Barn: Hedvig Elis. f. 1798, död ogift 1835. Carl Jakob, prost i Synnerby. Erik Johan f. 1805, landtbrukare.

10. Christofer v. Beetzen 1811—20. Se kommin. i Warola.

11. Anders Fredrik Forssblad 1820—30. Se past. härofvan.

12. Anders Lindeman 1830—55. Se kommin. i Habo.

13. Nils Magn. Stenholm 1855—62. Se past. härofvan.

14. Herrhed Jonas Sannfrid Odhner, son af kontr.-prosten Per Hemming O. i Horn, f. i Hendene d. 26 jan. 1820; blef stud. i Ups. 1840; prestv. 1843; kommin. i Kinneved 1852; past.-ex. 1859; kommin. här 1862.

Gift 1852 m. Efraima Laur. Carlbeck, d:r af prosten Johan C. i Berg. Barn: Herm. Joh. Emanuel f. 1853. Per Johan Efraim f. 1856. 4. BITTE R \ Å.

Kyrkoherdar.

1. * Ulf var pastor 1544.

2. Björn var pastor i Bitterna och prost öfver Bar-ne och Laske härader 1555. Han lefde ännu 1566.*)

3. Sicotaus Snenorm var pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen betalte 3 lod silfver och 27 rdr i penningar; underskref beslutet om liturgiens antagande 1577. Blef afsatt för hordom 1581.

4. Andreas Asveri, past 1581, underskref Ups. mötes beslut 1593. Död d. 5 juli 1621.

Gift m. Beata Olofsdotter, död 1631.

5. Magnus Andrece, den förres son, blef kyrkoh. efter sin fader 1623 och dog i sina bästa år d. 21 apr. 1633.

6. Johannes Lechander, son af kyrkoh. Jonas Laur. i Lekåsa, stucl. i Ups. 1624, blef pastor i Bitterna 1633. Död d. 15 febr. 1672.

Gift l:o m. Gunnur Odhelius, d:r af kyrkoh. Ericus Magni i Dala; 2:o m. Annika Hornius, d:r af prosten Arvid H. i Fristad. Barn af förra giftet: Jonas, fadrens efterträdare. Erik, regem.-qvartermästare. Abraham, dog utrikes. Sigrid, g. m. l:o And. Brink, 2:ö And. Hasselberg, pastores i Osterplana. Af sednare giftet: Elias, död som student. Nils, past. i Sunnersberg. Bengt, mönsterskrivare.**) Gunnur, g. l:o m. kommin. Pet, Bober-

*) Catidlus Erici som vanligen uppräknas (»land kvrkoher-darne, förekommer här bland komministrarne.

**) Hans son Johannes dog som student 1728, den siste af Lechanderska siägten.giiis i Bitteraa, 2:o m. hejderidaren Birg. Knös. Beata, g. m. kapten Ingem. Björck.

7. Jonas Lechander, den förrps son, blef stud. i Ups. 1658; prestv. 1663 till fadrens medhjelpare; kommin. i Bitteraa 1669 och fick, "i anseende till sina goda gåfvor och väl försporda dygder" fullmakt på detta pastorat 1672. Han var instämd till konsist 1681, derföre att han vid en begrafning på Häggatorp slagit regem. -past. Ludenius; men "bad om förlåtelse för hvad han i dryckenskap kunde hafva felat" och undgick något straff. Pred. vid prestm. 1689. Död d, 15 juni 1697.

Gift m. Signa Hafzenius, som lefde 1727, d:r af kyrkoh. Magnus H. i Kyrkefalja. Barn: Gunnur. Elisa-bet f, 1674, g. m. efterträdaren, Kerstin, död 1679. Jo-hannes, mönsterskrifvare. Märta, g. m. And. Enegren. Magnus, död 1690. Jonas, int i Skara sk. 1688.

8. Andr. Jonce Alin var bondeson från Nygården Bitteraa och tog sitt namn af en stor al vid samma gård. Han blef stud. i Åbo 1690; prestv. 1695; huspred. hos grefvinnan Stin^ Lewenhaupt 1697; kyrkoh. i Bitterna 1698: respond. vid prestm, 1703. Död d. 21 apr. 1727. — En gammal berättelse om Ahns hastiga befordran lyder så: "Under den tid han var student i Åbo, lät general Efierta på Häggatorp kalla till sig Alins fader, som var brukare på korricttsbostället Băregården i Wedum, med tillsägelse, att utan dröjsmål skrifva till sin son och kalla honom hem, samt försäkra honom att nan skulle blifva kyrkoherde efter Lechadder och tillika hans måg. Anders Alin kom hem, och inom en månads tid blef han både éxaminerad, ordinerad, försedd med fullmakt på pastoratet och en hustrus man.44 Om det också ej gick sä fort, torde denna berättelse i det heta vara sann.

Gift m. Elisabet Lechander, död 1757, företrädarens dotter. Éara: Abraham, pastor i Wing Å. h. Jonas, pastor i Lena. Anders, kommin. i Skölfvéued. Christina, f. 1710 död 1770, g. ra. tullnären J. Kempe i Alingsås. Maria i 1719, g. m. kommin. L Lenbeck i Lema.9. Jonas Klefbeck, son af torparen Hans Johansson och Eliri Lärsdotter, f. i W. Ktefva 1678; blef Stud. i Ups. 1701; "gjorde én vacker exäröen" och blef prestv. 1710 till adj. i Floby; fcrigspred. vid Westgöta Tremäii-ningar 1714 och bevistade den svåra kam^ågnén i Norge 1718 och 1719; past.-ex. 1721; garrffeonspastor i Göteborg s. å.; erhöll K; Mtts1 fullmakt på Bittérna påstorat 1727; tilltr. 1728. Död d. 3 apr. 1741.

Gift l:o 1717 in. Magdalena Enegren, död 1719, d:r af kyrkoh. Törne E; i W. Klefva; 2:o 1720 m. sabet Tranhemius, d:r af prosten Johan T. i Wångå. Barn af sednare giftet: Johan, pastor i Sunbersberg. Abraham, kommin. i Jung. Gustaf, militär, död 1763. Jakob,

f. 1728 död 1743. Jmas, skolmästare i Hjo. Cajsa, ogift död 1772.

10. Axel Helsladius, son af kyrkoh. Bengt H. i Hellstad, född 1700; blef stud. i Ups. 1720 och' prestv. 1725 till past.-adj. i Borås; huspred. hos atniralen frih: Sjöblad på Torpa 1726; kommin. i Toarp 1730; tilltr: 1731; kyrkoh. här 1741; tilltr. 1742. Död kort efter tillträdet d. 23 maj s. å.

Gift m. Elisab et Rotswill, d:r af en kapten. Hon biet omg. ra. handelsman Borgström i Göteborg,* Barn: Maria, g. m. bokhållaren Brehmer i Ostind. Komp, Beata,

g. m. urmakaren Rising i Göteborg.

11. Lars Kinnherg, son af knifsmeden Anders Persson K. i Borås, född derst. d. 27 dec. 1697; blef stud, i Ups. 1721 och prestv. 1732 till huspred. hos amiralen, frih. C. G. Sjöblad på Torpa; v. kollega vid Bo?ås skola 1734; ordin, dito 1740; past-ex. 1742; kyrkoh. i Bitterna 1743; tilltr. 1744; respond. vid prestm. 1748. Död 80 år gammal d. 13 maj 1778. — Han var "en bitter och orolig man;" blef ofta af konsist. varnad "för sitt em-betes eftersättande och inblandning i en hop rättegångar;" slutligen 1761 tvungen ätt hålla ständig v. pastor och förbjuden att befatta sig med presterfiga göromål. Rätr-tegången mellan honom och församlingen' var vid hans död ännu icke slutad.Gift l:o 1735 m. Anna Brita Boberg från Boras. Barn: Inga Maria f. 1735, g. l:o m. landtmätaren Hans Höjer, 2:o in. slottskamr. And. Björkdahl på Leckö. Anders f. 1737, docens vid Skara skola, död ogift 17u9.

12. Jonas Joh. Holmen, bondeson från Björsäter, f. i Kolpetorpet d. 8 okt. 1730; stud. i Ups. 1751; prestv. 1757 till past.-adj. hos kyrkoh. Dahl i Saleby. Här blef han anklagad för villfarelser i afseende på Bönen, men fullkomligen frikänd; v. pastor i Bitterna 1764; underg. past.-ex. 1766. Nästan enhälligt kallad till kyrkoh. i Bitterna, erhöll han konsist. fullmakt 1778; tilltr. 1779 och var respond. vid prestm. 1783. Död d, 28 juli 1792. — Han kallas "en nitisk och uppbygglig lärare."

Gift m. Ulrika FJeon. Wrangel, f. 1739 död 1802. Barnlös.

13. Dokt. Gabriel Bi/man, son af bonden Olof Gabrielsson och Maria Larsdotter, f. i Daretorp d. 24 jan. 1752;

int. i Wisingsö sk. 1762; blef stud. i Lund 1772; magister 1778; presid. 1779: prestv. 1781; v. domk.-kom-niin. i Skara 1782; ordin, dito 1764. S. å. "inkom Härlunda socken med begäran att äfven få mag. Ryman till sin komminister," hvilket dock ej kunde beviljas; underg. en berömlig past.-ex. 1788; kyrkoh. i Bitterna 1794; tilltr. 1795; oppon. vid prestm. 1799; prost s. å,, specimin. för andra teol. lektionen 1800; teol. doktor 1818: kontr-prost öfver Wilska kontr. 1819. Död d. 26 febr. 1828. — Doktor Ryman sade en gång till en hederlig bonde: "Hur kommer sig, att både J och de andra i byn ha renare jord och vackrare säd, än jag?" Bonden svarade: s,Dä ska ja sega Doktorn, att dä uppger Surach orsaken te; han seger: på den lates åker växa tistlar och törnen."

Gift 1791 m. Anna Christentia Lidmark, d:r af prosten Anders L. i Grolanda. Barn: Anders Gabriel f. 1795, häradshöfding, bor i Jönköping. Adolf, kyrkoh. här. Clara f. 1798, g. l:o m. sergeanten C. J. v. Wac-kenfelt, 2:o m. kyrkoh. G. E. Reinholdson i Yllestad. Josef f. 1807, landtbrukare, bor i Örebro. Helena f. 1807, ogift.14. Mag. Anders Magnus Sylvén, son af kommin. Haqvin S. i Bitterna, född derst. d. 6 maj 1785; blef stud. i Ups. 1808; prestv. 1810 till huspred. hos major Leonh, Gyllenhaal på Höberg; v. kollega vid Skara skola IS 12; kollega i Lidköping s. å.; på begäran derifrån entledigad 1814; magister i Ups. 1815; lärare vid Fri byggareordens lyceum i Stockholm s. å.; presid. 1816; v. kollega i Skara 1817; ordin, dito s. å.; past.-ex. 1821; kyrkoh. här 1828; tilltr. 1830; prost 1841. Död d. 3 mars 1858.

Gift 1831 m. Catr. Marg. Carlson, d:r af kontr.-pro-sten Bened. C. i Slöta. Barn: Johan Bened. Haqvin, kyrkoh. i Tived. Maria Chr. Laur. f. 1834, g. m. kyrkoh. C. G. Sandzén i Främmestad. Clara Carol. Elis. t. 1836, g. m. kyrkoh. J. P. Sandzén i Blidsberg. Wil-mina Ho sina Magd., f. 1838, g. m. lektor L. J. Wahl-stedt i Kristianstad. Axel Olof Elias, kommin.j)å Thorsö. Gustaf Emanuel f. 1841, bruksinspektör i Wermland. Viktor Magn. Teodor f. 1843, apotekare i Stockholm. Edla Benedikta f. 1845.

15. Mag. Adolf Ryman, son af kontr.-prosten Gabriel R., född härstädes d. 25 dec. 1796; blef stud. i Ups. 1815, i Luncl 1820; prestv. 1823; filos, doktor 1826; past.-ex. 1837; kommin. i Hellstad s. å.; tilltr. 1840; kyrkoh. här 1858; tilltr. 1860.

Gift l:o 1838 med Maria Charl Lundahl, f. 1817 död 1846, d:r af landtbrukaren Nils L. i Ulricehamn. 2:o 1850 m. Johanna Hoffländer; fadr. fanjunkare. Barn: Axel f. 1839, landskontorist. Elisabet Anna /f. 1842.1. Catullus Erici, prest i Bitterna, blef ihjälslagen af en bonde 1561.

2. Magnus Thorstani, prestv. 1635, dog som kommin. i Bitterna 1660.

3. Johannes Lechander 1660—68. Se kommin. i

Larf.

4. Jonas Lechander 1669—72. Se past. härofvan.

5. Petrus Andr. Bobergius blef prestv. 1672 och genast förordnad till kommin. i Bitterna. Död omkr.

1677.

Gift m. Gunnur Lechander, d:r af kyrkoh. Johan L. härstädes. Hon blef omgift med hejderidaren Birg. Knös.

6. Sveno Magni Achenius, f. på Åkatorp i Wedums socken af Bitterna pastorat; blef stud. i Ups, 1677; prestv.

; * till kommin. härstädes; sökte att

han år 1

han sedan utbytte mot Stenarsg. Tolanda; men sjelf lä-rer han i 30 år bott på sin fädernegård Åkatorp. Afled i hög ålder 1717. — Hans befordran till komminister i Bitterna berättas hafva, tillgått ungefär på samma sätt som kyrkoh. Alins (se ofvan). "Då han inga medel hade till att fortsätta sina studier, icke heller här på orten kunde få någon tjenlig kondition, antog han mönsterskrifva-retjenst under infanteriet och följde med till Skåne. Straxt derpå dog kommin. i Bitterna Pet. Bobergius. General Hjerta på Häggatorp kallade då till sig Achenii fader, befallte honom skyndsammast skrifva till denne sin son, att han reser hem, försäkrande honom att han skulle blifva komminister i den förres ställe; hvilket ock skedde. Så stor myndighet hade denne aktningsvärde herre hos

församlingens innevånare." — Achenius anklagades 1681 att vid en begrafning på Häggatorp hafva kommit i slags-

fa lifvamål med en trumpetare. Denne lade sig nemligen i talet, då hr Sven samtalade med hr Bengt i Främmestad. Nar derpå hr Sven skullé gå ut, ställde sig trumpetaren i vägen, hvarvid hr Sven sköt honom framför sig ut genom dörren, så att trumpetaren föll omkull, "hållande de då hvarandra i häret." Saken bilades.

Gift m. Ebba Bessing, d:r af kommin. Bened. Magni i Larf. Barn: Catrina, g. m. kyrkoh. L. Trana i Dimbo. Magnus, int. i Skara sk. 1708.

7. Jonas Magni LfungqvisU f. i Juilg, stud. i Ups. 1700; underg. prest-ex. 1703, men "blef skickad tillbaka till akademien"; prestv. 1705 till past-adj. i Skarstad; tredje pred. i Fristad 1710. Konsist. skref till pastor i Borås, "att icke förskjuta honom fast han var gift," och gaf honom fullmakt 1711; kommin. i Bitterna 1718; begärdes till kyrkoherde 1727, men blef förbigången. Död d. 22 juli 1735.

Gift m. Inga Ludenius, d:r af kyrkoh. Bengt L. i Skarstad. Barn: Peter, rusthållare, Jakob3 rusthållare. Bengt, gästgifvare i Wånga. Stina, g. m. en rusthållare.

8. Johan Bredberg, son af kyrkoh. Håkan B. i Bellefors, f. i Undenäs d, 15 dec. 1699; blef stud. i Ups. 1721; prestv. 1732 till adj. i Larf och på församlingens enhälliga kallelse kommin. här 1736: tilltr. 1737. Död d. 15 sept. 1782.

Gift 1737 m. Annika Lechander, död 1769, d:r af kommin. Johan L. i Lekåsa. Barn: Helena f. 1739, g. m. efterträdaren. Jonas f. 1741, dog som gymnasist i Skara. Gabriel, int. i Skara sk. 1757. Johannes f. 1751, bonde. Håkan f. 1755. Bengt f. 1759.

9. Haqvin Sylvén, son af predikanten i Hendene Magnus S., f. i Halna i Undenäs d. 16 sept. 1742; blef stud. i Ups. 1766 och prestv. 1772 till biträde åt sin morbroder, kommin. Bredberg i Bitterna; kommit}, derst. 1783; underg. past-ex. 1792 o<?h hade många förslag till paätorat, men vann ingen vidare befordran. Död som stiftets senior d. 24 juli 1831.Gift l:o m. Helena Bredberg, d:r af företrädaren; 2:o 1784 m. Sara Christ. Kg/lin, d:r af kyrkoh. Anders K. i Herljunga. Barn af sednare giltet: Anders Magnus, past. härstädes. Johan Lorentz, past. i Saleby. f/aqviu f. 1788, dog som student 1811. (hof Gabriel, past. i Hjerpås. Chr. Johanna f. 1793, död ogift 1871. Beata Magd. f. 1796, g. m. kommin. A. Lindeman i Habo*

10. Sven Hallander, son af klockaren Sven Håkansson och Lena Andersdotter, f. i Bitterna d. 2 febr. 1792: blef stud. i LTps. 1818; prestv. 1823: kommin. här KS32; tilltr. 1834. Död d. 14 maj 1835.

G. m. Juliana Ch. Ähgren, f. 1804, d:r af härads-höfding Anders A. och C. F. Belfrage. Barn: Lovisa Charlotta f 1832.

11. Per Sjöberg 1836-42. Se kommin. i Säfvared.

12. M/s Olof Fa!k 1842- 65. Se past. i Börstig.

13. Carl Ramqvi.it, son af hemmansegaren Per Magnusson och Maria Larsdotter, f. i Odensåker d. 10 aug. 1822; blef stud. i Ups. 1847; prestv. 1850; kommin. i Asled 1858; tilltr. 1860; dito här 1864; tilltr. 1865.

Gift 1860 m. Chr. Juliana Landqren . d:r uf kommin. Anders L. i Hjerpås.

5. LEKiSA.

Kyrkoherdar.

1. Olavus var pastor 1544 och 1557.

2. Bened. Jonce, pastor 1559, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 1 qvintin ort silfver och 24 rdr i penningar. Död 1581. Gift l:o m. Helena Bredberg, d:r af företrädaren; 2:o 1784 m. Sara Christ. Kg/lin, d:r af kyrkoh. Anders K. i Herljunga. Barn af sednare giltet: Anders Magnus, past. härstädes. Johan Lorentz, past. i Saleby. f/aqviu f. 1788, dog som student 1811. (hof Gabriel, past. i Hjerpås. Chr. Johanna f. 1793, död ogift 1871. Beata Magd. f.

1796, g. m. kommin. A. Lindeman i Habo*

10. Sven Hallander, son af klockaren Sven Håkansson och Lena Andersdotter, f. i Bitterna d. 2 febr. 1792: blef stud. i LTps. 1818; prestv. 1823: kommin. här KS32; tilltr. 1834. Död d. 14 maj 1835.

G. m. Juliana Ch. Ähgren, f. 1804, d:r af härads-höfding Anders A. och C. F. Belfrage. Barn: Lovisa Charlotta f 1832.

11. Per Sjöberg 1836-42. Se kommin. i Säfvared.

12. M/s Olof Fa!k 1842- 65. Se past. i Börstig.

13. Carl Ramqvi.it, son af hemmansegaren Per Magnusson och Maria Larsdotter, f. i Odensåker d. 10 aug. 1822; blef stud. i Ups. 1847; prestv. 1850; kommin. i Asled 1858; tilltr. 1860; dito här 1864; tilltr. 1865.

Gift 1860 m. Chr. Juliana Landqren . d:r uf kommin. Anders L. i Hjerpås.

5. LEKiSA.

Kyrkoherdar.

1. Olavus var pastor 1544 och 1557.

2. Bened. Jonce, pastor 1559, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 1 qvintin ort silfver och 24 rdr i penningar. Död 1581.3. Jonas Laurentii blef kyrkoh. i Lekåsa 1582 och underskref Ups. mötes beslut 1593. Han uppgifves hafva dött 1596, men lefde sannolikt till omkr. 1620.

Med sin hustru Sigrid blef han stamfader för den Lechander ska siägten.*) Barn: Bengt, past. i Bollebygd något öfver 40 år. Nils, past. i Lekåsa. Lars, domprost i Skara. Johan, past. i Bitterna. Abraham, regem.-pastor. Beata, g. m. Laur. Svenonis, past. i Otterstad. Margareta, g. m. Brynolf, past. i Hessleskog. En dotter, g. m. Andr. Petri, past. i Hjerpås. Ingrid, g. m. Gunn. Nic. past. i Gökhem.

4. Johannes Nicolai har efterträdt den gamle hr Jonas och dött 1636.

5. Nils Lechander, son af den förutnämnde Jonas Laur., blef stud. i Ups. 1627 och past. i Lekåsa 1637. Död d. 21 maj 1651.

Gift m. Sara Hdkansdotter, död 1651, d:r af kyrkoh. Haqv. Bened. i Wing A. h. Barn: Abraham, fadrens efterträdare. Johannes, kommin. i Larf. Ingegerd, g. m. kyrkoh. Jon. Algothi i Gökhem, Elisabet lefde ogift 1688.

6. Abraham Lechander kom ganska ung och "oför-tjent" till pastoratet efter sin fader 1652 och skulle derföre till kapitlet betala 20 daler smt. Han var åtskilliga gånger anklagad i konsistorium: l:o 1657 af ryttmä-staren Per Hierta på Häggatorp, för det han sammanvigt dess syster Elin med en ofrälse man, hvilket ryttmästa-ren påstod strida mot Sveriges lag och adelns privilegier. Hr Abraham blef frikänd, men kommin. Johan i Skara, som gifvit en attest om Elin Hiertas förlofning, blef på en tid suspenderad; dock förklarades äktenskapet giltigt; 2:o 1664 att hafva kommit drucken inför tingsrätten och sig ohöfveligen förhållit, hvartill hr Abraham mestadels nekade; och slutligen 3:o 1674 att han på ett gästabud hos hr Bengt Liljestjelke kommit i slagsmål med kyrkoh.

*) Så nppgifver hans sonsson prosten N. Lechander i Sunnersberg. Biskop Rbyzelius antager deremot efterträdaren Joh. Nicolai som sl&gtens stamfader.

I Skara 29Laur. Baas i Åcklinga. Hr Abraham hade först med otidigt skämt öfverfallit hr Per i Hvarf, och då ryttinästa-reu Papegoja yttrat: "det är stor <;kam, att en Barnebo-prest skall öfvervinna tre Wartofta-prester," svarade hr Lars: "det är en dålig fogel, som träckar i sitt eget bo", och att "det föga anstod hr Abraham att scandera pä sina medbröder;" hvarpå de fingo hvarandra i halsen och håret. Konsist. ansåg att båda hade förtjent suspension, men dömde dem endast att plikta, hr Abraham 20 daler och hr Lars 5 daler smt. Abrah. Lechander dog d. 4 apr. 1678. — Ar 1669 begärde Lekåsa socken att få gudstjenst i sin kyrka igen, som nu efter 60 års ödeliggande blifvit reparerad och upphjelpt

Gift 1652 m. Kerstin Hillesköld, d:r af häradshöfd. Hans H. och Kerstin Björnsdotter. Hon blef omgift m.

efterträdaren. Barn: Nils, kommin. härstädes. Hans. Jonas, fändrik, stupade vid Thorn. Lars, borgmästare i Wenersborg. Isak, uppbördsman. Abraham. Jakob. Johan, kommin. härstädes. Sara. Kerstin, g. m. B. Österplan, hospit.-pastor i Skara.

7. Ericus Math. Amncens biet stud. i i'ps. 1669 och prestv. 1672 till huspred. hos hr Erland Kafle på A går den; kyrkoh. i Lekåsa 1679; pred. vid prestm. 1693. Död barnlös 1715.

Gift 1679 m. företrädarens enka Kerstin Hillesköld. Hon lefde i äktenskap med sina båda män uti 63 år och dog 1720.

8. Anders Lundgren, f. på Orrevalla i Tådened 1669; fadren var arrendator derst., men hade förut bott i Lunnag. Sunnersberg, hvaraf sonen tog sitt namn. Han blef stud. i Ups. 1694 och prestv. 1698 till huspred. hos öfverstelöjtn. G. Ulfsparre på Ek. Sedan han en tid varit esqv.-pred., blef han regem.-past. vid Westg.-dals regem. 1711; var kommenderad till både lands och sjös, och en tid i dansk fångenskap. Kyrkoh. i Lekåsa 1717; tilltr. 1718. Död d. 22 juni 1725.

Gift m. Catr. Marg. Lerchoma, död 1741, d:r af Johan L., drottning Christinas kamrerare. Hon blef omgiftm. prosten Joh. Hof i Levened. Barn: Johan, pastor i Rångedala. Helena, gift l:o m. kyrkoh. And. Hedendahl härstädes, 2:o m. kyrkoh. N. Lithander i Grolanda.

9. Johannes Sandbeck, son af riksdagsmannen Nils Nilsson Djekne, f. i Sunnersberg d. 3 juli 1681; blef stud. i Ups. 1702 och prestv. 1711 till adj. i Rackeby; v. kommin. i Mariestad 1713; adj. i Lidköping 1714; i Skarke 1715; kommin. i Skara 1718; kyrkoh. i Lekåsa 1725; tilltr. 1727. Död d. 18 aug. 1735 "sub delirio." — Han var en kunnig och nitisk man, på sednare åren sjuklig och plågad af melankoli.

Gift 1717 m. Catr. Wahlberg, d:r af frälsefogden Erik Thorstensson och Marg. Bonaeus. Barn: Nils, past. i Säfvared. Thore, öfverinspektor vid sjötullen på Dalarön. Jonas, murmästare i Lidköping.

10. Andreas Gabr. Hedendahl, född 1693; blef stud. i Ups. 1719; prestv. 1723; adj. i Lekåsa 1725; kommin. i Skara s. å.; tilltr. 1727; aflade en vacker past-ex. 1734; kyrkoh. här 1735; tilltr. 1737. Död d. 15 juli 1740.

Gift m. Helena Lundgren, d:r af kyrkoh. Anders L. härstädes. Hon blef omgift m. N. Lithander, past. i Grolanda. Barn: Anders, tredje pred. i Fristad. Catrina Maria, g. l:o m. Jonas Bloinner, 2:o m. Pet. Tenggren, pastores i Hångsdala.

11. Gabriel Magni Tenglund, född i Tengened 1684; blef stud. i Ups. 1706 och prestv. 1717 till adj. hos domprosten i Göteborg; tjenstgjorde der 5 år och sedan på flera ställen inom stiftet; kommin. i Lekåsa 1725; tilltr. 1726; sökte flera pastorater och yttrar i en skrift till konsist. 1739, att "han är alldeles desperat öfver sina motgångar i ansökningsväg." På församlingens enhälliga kallelse utn. till kyrkoh. i Lekåsa 1741; tilltr, 1742. Var då redan sjuklig och måste hafva v. pastor beständigt Död d. 20 mars 1744. — Han var väl kunnig i latinska språket och insände till konsist. en längre klagoskrift på god latin.

Gift m. Annika Nordström, som efterlefde pied en dotter.12. Mag. Lars Lithander, son at kyrkoh. Thorsten L. i Grolanda, f. i Marum d. 1 juli 1706; blef stud. i Ups. 1729 och i Lund 1730; magister i Lund 1734; Westgöta nations kurator 1735—37 och var tillika docens vid akademien; prestv. 1742 till sin faders adj.; gynrn.-adj. i Skara s. å.; v. lektor s. å.; kyrkoh. här 1745; oppon. vid prestm. 1757. Död d. 1 aug/1763. — En "grundad, lärd*) och renlärig, jemn och stadig nian11. Under de sista åren var han nästan blind, och så svag, att han på fyra år icke någon gång kunde gå för altaret, än mindre på predikstolen.

Gift m. Anna Marg. Beijer, f. 1713 död 1790, d:r af Gust. Reinh. B., regements-fältskär. Barn: Brita Magd. f. 1742, g. m. de 2:ne närmaste efterträdarne. Natanael £ 1750, past. i Tun.

13. Nils Edberg**) son at inspektören på Uplo Elias E. och iVnnika Åkerman, f. på Snäppetorp i Mellby d. 29 jan. 1732; blef stud. i Ups. 1752; prestv. 1757 till adj. i Särestad; v. pastor i Lekåsa 1760 och genom hela församlingens kallelse ordin, kyrkoh. derstädes 1764; tilltr. 1765; ,var resp. vid prestm. 1775 och 1780. Död af invärtes slag d. 8 nov. 1787. Barnlös. — Han hade ett muntert lynne och djup tankegåfva; men led af mycken

sjuklighet, i svnnerhet de 7 sista åren.

Gift 1765 m.* Magd. Brita Lithander, död 1798, företrädarens dotter, omgift m. efterträdaren.

14. Dokt. Erik Wenerbom, son af prosten Olof W. i Sunnersberg, f. i Skara d. 5 febr. 1745: blef stud. i Ups. 1763: magister 1770; presid. i Ups. "de Diluvio Deucalionis;" docens vid Skara gymn. 1776; v. kollega 1780; v. lektor i grekiska språket 1782; ordin, kollega 1783; prestv. 1785; past.-ex. 1788; kyrkoh. här s. å.; prost 1794; kontr.-prost öfver W ilska kontr. 1806; v. praeses vid prestm. 1816; teol. dokt. 1818. Dödd. 13 febr. 1819. — Lärd, qvick och liflig. Var af naturen vanför i föt-

♦) Vid akademien kallades han "Westgöten med den lärda tungan."

*•) Brorsson till kyrkoh. Erik Edberg i Källby.terna. Då en gumma en gång vid mantalsskrifningen begärde att komma ur mantal, emedan hon hade dåliga ben, kastade W. upp sin vanskapliga fot på bordet och sade: "Se hurudana ben jag har, och jag står ändå i mantal."® Sin gode vän, prosten C. Hvarfner, lät han underrätta om sin död, och då denne kom för att trösta enkan, ställde han sig bakom förstugudörren, slog ET. i skallen med sin kalott och sade: "Det skall du ha för att du icke helsar på mig. Man måste hitta på någonting, för att få dig hit."

Gift l:o 1788 m. företrädarens enka Magd. Brita Lithander, död 1798; 2:o 1799 m. Christ. Catr. Edberg, d:r af prosten Johan E. i Ryda. Barn: Sara Magd. f. 1800, g. m. kyrkoh. C. Risbeck i Gökhem. Brita Rebecka £ 1605, död ogift 1856. Johanna Helena, f. 1808 död 1810.

15. Martin Liborius, son af» fändrik Carl Gustaf L, och M. Pihl, f. på Dintestorp i Sandhem d. 10 okt. 1771; blef stud. i Ups. 1793 och i Lund 1795; prestv. 1796 till past.-adj. i Horn: kommin. i Rångedala 1806: tilltr, 1808; dito i Lekåsa 1812; tilltr. 1613; kyrkoh. här 1819; tilltr. 1821; prost 1^23. Död d. 2 jan. 1829. - En mycket aktningsvärd man; af naturen timid, men i embetet djert. Elans och hans makas gifmildhet gjorde affärerna klena.

Gift 1808 m. Anna Catr. Wallin, d:r af kommin. Jonas W. i Horn. Barn: Carl Johan f. 1809, död som past.-adj. i Wing 1861. Gustafva Fredrika £ 1810, död og. 1851. Josef £ 1820, filos, magister, död på Danviken 1852.

16. Carl Floren, son af kyrkoh. Peter F. i Mellby, 1 i W. Klefva d. 2 juni 1773; blef stud. i Ups. 1796; prestv» 1799 och var adj. på flera ställen; kommin. i Synnerby 1810; kyrkoh. här 1829; tilltr. 1831; prost 1836. Död d. 7 aug. 1846. — Han säges varit en beläsen man, med någon lutning åt Svedenborganismen. Men åt sina söner bestod han ingen uppfostran.Gift 1807 m. Maria Brita Wangdahl död 1863, d:r af frälse-insp. Jonas W. Bara: Carl Wilhelm f. 1807, inspektor. Gustava f. 1809, g. m. länsinan P. Otterström. Lovisa9 f. 1812 död 1839, g. m. samme man. Sofia f. 1813, g. m. kyrkoh. N. Hallner i Medelplana. Johan Adolf f. 1815, sadelmakare. Maria Carolina f. 1817. Frans Albert f. 1818, landtbrukare. Axel Ludvig t 1822, har flyttat till Amerika. Anton Filip f. 1824, inspektor. Otto Fredrik f. 1825, landtbrukare. Theodor f. 1827, bagare i Lidköping. Levin f. 1828, sjöman.

17. Sven Walberg 1847—59. Se past. i Broddetorp.

18. Anders Laurentzj son af hemmansbrukaren Lars Andersson och Stina Svensdotter, f. i Ingelstorp at Sköfde förs. d. 17 maj 1802; blef stud. i Ups. 1822 och prestv. 1825 till huspred. hos ryttmäst. G. Gyllenberg; lärare vid friskolan Kronprins Oskar på Trollhättan 1828 och var tillika pred. för arbetskommenderingarne derstä-des; past.-ex. 1835; kyrkoh. i Främmestad 1842; tilltr. 1844; dito här 1858; tilltr. 1859. Död d. 29 mars 1870.

Gift 1841 m. Tullia Wilh. Sandler l 1805, dotter af häradshöfding Johannes S. och M. C. Stjerngranat. Barn: Johannes f. 1845, landtbrukare. Fredrik, f. 1847 död 1853. Wilhelm f. 1851.

19. August Wilh. Ternstedt, son af löjtnant Johan Peter T. och H. M. Gjers, f. i Hellstad d. 31 aug. 1817; stud. i Ups. 1838; prestv. 1840; past.-ex. 1852; kommin. i Lena 1853; tilltr. 1855; kyrkoh. i Hool 1866; tilltr. 1868; dito här 1870.

Gift 1862 m. Amalia Aug. Lundgren. Barn: Algot Wilh. Sigfrid. Walborg Maria.Komministrar.

1. Laur. MaynL f. i Lekåsa, blef prestv. 1629 och förmodligen vid samma tid kommin. här, hvilken tjenst han innehade 1646. Ar 1657 måste han dela lönen med Laur. Nicolai, som af konsist. "hitsändes såsom ordin,

kommin, emedau hr Lars för sin kropps svaghet tjensten ej kunde uppehålla." Laur. Magni, dermed missnöjd, "önskade Fpisc. och consist. emissionssedel i den ondes våld," hvilket han sedermera måste i konsist. afbedja. Är 1668 skulle han inkallas "att man må ransaka om han ej af ålderdom och andra svagheter känner sig mycket betagen." Vid samma tid har han aflidit. Hans re-licta lefde iuinu Ki^O.

2. Laur. Xiro/ai 1657 59. Se kommin. i Mellby.

3. Sr<• no .inär. Rachelius 1659—68. Se kommin. i Hjo.

i. Bvtrns Brynolf i biet prestv. 1651 och utn. till kommin. i Herljunga 1654; men afstod denna tjenst åt Andr. Asseri; blef sedan pedagog i Falköping 1659: nåd.-pred, i Gökhem 1667 och slutligen kommin. här v. p. 1669. Död 1679.

Gift m. Margareta Andvrsdot.ter. Son Brynolf fler-lenius, kommin. i Herljunga.

5. Xils Lechander, son af kyrkoh. Abraham L. i Lekåsa: blef stud. i LTps. 1671 och var 2:ne gånger im-proberad i prest-ex. förrän han fick ordineras 1678: kommin. i Lekåsa 1679, med förmaning att läsa sina predikningar mer utantill. Han blef blind 1713 och afstod tjensten till sin broder Johan 1714, med löfte om underhåll till sin död. Emedan han vigt Joh. Hård och Brita Hök innan hon var skild från ryttmäst. Sundler, miste han sin donation och förbjöds att befatta sig med någon prest-tjenst 1719. Död d. 25 febr. 1728.Gift m. Maria Scheding, död 1750, d:r af kyrkoh. Lars S. i Floby, Barn: Abraham kom till Finland. Annika, Brita, Lisa, gifta med bönder. Lars och Jakob, bönder. Sara, fånig. <S7i/ia och döfstumma.

6. Johan Lechander, den förres broder, f. i Lekåsa 1672; blef stud. i Lund 1698 och i Åbo 1700; prestv. 1703 till adj. i Lekåsa; kommin. derst. 1714. Död d. 8 juni 1724.

Gift 2:o m. Helena Björk, d:r af kapten Ingem. Björk och Beata Lechander. Hon blef omgift med en rik rust-hållare i Mellby. Barn: Annika, g. m. kommin. Johan Bredberg i Bitterna.

7. Gabriel Tenglund 1726—42. Se past. härofvan.

8. Nils Lithander 1742—52, Se past. i Grolanda.

9. Zacharias Rylin, son af kommin. Håkan R. i Algustorp; blef stud. i Lund 1734 och prestv. 1741 till predikant på Ostind. skeppet "Drottningen;" gjorde tre resor till Kanton; förlorade första gången genom eldsvåda varor till 2000 d:r smts värde; andra gången förolyckades skeppet vid Shetländska öarne 1744. R. blef kommin. här 1752 och dog d. 25 sept. 1758. — Då han 1745 var på vägen till Göteborg, välte slädan, hvarvid han illa skadade sig i hufvudet. Såret blef visserligen läkt, men 1756 uppvärkte på hufvudet en böld, som måste opereras, då flera benflisor uttogos. Detta var anledningen till hans död.

Gift m. Anna Margr. Lithander, d:r af kyrkoh. Thorsten L. i Grolanda. Hon blef omgift m. efterträdaren. Barn: Brita, g. m. en skräddare. Johanna, ogift.

10. Bengt Hernström, son af inspektor Anton Snej-dera och Dorotea, f. i Härlunda 1717; blef stud. i Lund 1742 och prestv. i Göteborg 1744 till kommin.-adj. i Härlunda; past.-adj. i Dimbo, med tillstånd att bo hos lagman Braunerhjelm 1756; kommin. i Lekåsa 1759; past.-ex. 1764. Han skadade sig illa i pannan 1767, derige-nom att bössan sprang sönder då han skulle skjuta en fogel. Död d. 21 mars 1788.Gift l:o m. företrädarens enka Anna Marg. Lithander; 2:o m. Maria Tengheck, död 1804, d:r af kommin. H. Tengbeck i Tådened. "Hon var kapten Lilljes dame d'hon-neur och korporal Bålds moder."

11. Gustaf Siggelkow utn. 1789. Se past. i öster-plana.

12. Bengt Wenerbom 1791 — 96. Se past. i Skölf-vened.

13. Jakob Lithander 1796—1808. Se past. i Grolanda.

14. Lars Benj. Hyllin 1808—13. Se past. i Her-Ijunga.

15. Martin Liborius 1813—21. Se past. härofvan.

16. Carl Magn. Lithner 1821- 39. Se past. i Börstig.

17. Peter Fristedt 1839—67. Se past. i Fröjered.

18. Johan Lagerblom, son af hemmansägaren Per Andersson och Catrina Persdotter, f. i Rångedala den 19 maj 1827; blef stud. i Ups. 1852; prestv. 1857 och kommin. här 1866; tilltr. 1867.

Gift 1867 m. Matilda Blomberg, f. i Ransberg 1843. Barn: Evaida Matilda Sofia f. 1870.

6. KINNEVED.

Kyrkoherdar.

1. Olavus Halvar di, kallad hr Olof i Sörby, var curatus 1406 och har vittnat om biskop Bryniolfs underverk 1417. Gift l:o m. företrädarens enka Anna Marg. Lithander; 2:o m. Maria Tengheck, död 1804, d:r af kommin. H. Tengbeck i Tådened. "Hon var kapten Lilljes dame d'hon-neur och korporal Bålds moder."

11. Gustaf Siggelkow utn. 1789. Se past. i öster-plana.

12. Bengt Wenerbom 1791 — 96. Se past. i Skölf-vened.

13. Jakob Lithander 1796—1808. Se past. i Grolanda.

14. Lars Benj. Hyllin 1808—13. Se past. i Her-Ijunga.

15. Martin Liborius 1813—21. Se past. härofvan.

16. Carl Magn. Lithner 1821- 39. Se past. i Börstig.

17. Peter Fristedt 1839—67. Se past. i Fröjered.

18. Johan Lagerblom, son af hemmansägaren Per Andersson och Catrina Persdotter, f. i Rångedala den 19 maj 1827; blef stud. i Ups. 1852; prestv. 1857 och kommin. här 1866; tilltr. 1867.

Gift 1867 m. Matilda Blomberg, f. i Ransberg 1843. Barn: Evaida Matilda Sofia f. 1870.

6. KINNEVED.

Kyrkoherdar.

1. Olavus Halvar di, kallad hr Olof i Sörby, var curatus 1406 och har vittnat om biskop Bryniolfs underverk 1417.2. Nils, kyrkoprest i Kinneved 1462.

3. Andreas var pastor 1544.

4. Thord 1550.

5. Olof 1557.

6. Jonas Jonce var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade lod silfver och 25 rdr i penningar. Lefde 1573.

7. Andreas, kyrkoh. 1581, underskref Ups. mötes beslut 1593 och har dött s. å.

8. Sveno Nicolai blef pastor 1595 genom gifte med företrädarens enka.

9. Haqvinus. Om honom har man ingen kunskap.

10. Petrus Olavi är också endast till namnet känd. Han dog 1663 och efterlemnade en dotter, som var krympling och rekommenderades till eleemosyna.

11. Jonas Svenonis, son af en frälseinspektor på Wartofta, f. på hemmanet Alarp i Kinneved: flydde vid 10 års ålder ur föräldrahuset, för fadrens stränghets skull, och begaf sig till Westerås. Här var han först uppassare åt de studeraude och började sedan sjelf' att studera. Han blef prestv. 1638; derefter kommin. i Kinneved, då han bodde på Stommen i Wårkumla och betalte 8 rdr till pastor i skatt. När Kinneveds pastorat blef ledigt 1663, ditsändes hr Asserus Petri, docens vid Wisingborgs skola, försedd med riksdrotsens rekommendation, för att prof aflägga.

Men församlingen sade sig ej vilja höra hr Asser, utan gick samfält ur kyrkan hemåt, begärande i stället sin komminister hr Jon. Denne inkallades till konsist. för att redogöra för almogens uppförande mot hr Asser och blef kort derefter utnämnd till kyrkoherde 1664. Död 1672.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Petr. Fristadius i Åsled. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Bengt, bonde i Halfängen i Kinneved. Haqvin Aling, pastor i Husaby.12. Nic. Andr. Westorpius, f. i Westorp vid Skara; prestv. 1657; huspred. hos hr Heur. Reuter 1662 och hos hr Chr. Gyllengrip 1663; blef, såsom "ej alldeles omeriterad," på rikskanslerens rekommendation insatt till kommin. i Källby 1668: erhöll år 1673 missiv till-Kinneveds pastorat, "att resa dit och skaffa sig vocation, kommer så till Skara och predikar i domkyrkan, erhåller skriftlig collation på pastoratet och gifter sig med enkan;" tilltr. s. å. och dog 1680.

Gift l:o in. Margareta Kjellman. d:r af kyrkoh. Jon. Alebeckius i Källby och enka efter domk.-sysslom. 01. Guthemius; 2:o m. företrädarens enka*). En hans dotter var g. m. kyrkoh. Er. Bergius i Onsala.

13. Theod. Thonander, son af bonden Mich. Pe-dersson och Sigrid Jakobsdotter, f. i Tunhems by af Gudhems pastorat d. 24 mars 1624; studerade i Skara och Carlstad; blef prestv. 1652 till huspred. hos hr Sven Uggla på Påarp: flyttade derifrån till fru Agn. Ekeblad på Hjertered 1 (>55 och till Thorestorp 1658. Vid denna tid blef han suspenderad, "emedan han försmädeligen talat om sina förmän," och befalltes att skaffa sig ett nöjaktigt bevis från Hjertered "de vita et conversatione sua." Huspred. hos fru Virg. Reuter på Bolmnäs 1660; nåd.-pred, i Broddetorp 1665; kommin. i Åsarp 1668; dito i Kinneved 1672; kyrkoh. här 1680; tilltr. 1681. Död d. 1 juli 1691 och ligger begrafven på Kinneveds kyrkogård under en väl uthuggen grafsten. — Hr Thörres var flera gånger inkallad till konsist. att svara "angående det elacka rykte, han utspridt om frun på Dagsnäs," äfvensom för att "han här och der sagt, att hr Lars i Solberga nedlagt tvänne silfverkannor och en post penningar i Skara, för att muta sig till redintegration af Asarps pastorat." Han var annars utrustad med goda gåfvor i predikoembetet och efterlemnade såsom pastor i Kinneved ett berömligt namn. Han har nemligen genast vid sitt tillträde inrättat

*) På Vestorpii grafsten förekomma bokstäfverna G. N. D., b vilka man ansett beteckna hans hustrus namn. Hat> var då gift tre gånger, ty företrädarens enka var Fristadii dotter. Dessa bokstader kanna dock lika väl beteckna en dotter af Vestorpias.nya räkenskaps- och protokolls-böcker, uppbyggt och fur-bättrat prestgården, reparerat kyrkorna och i flera afseen-den infört god ordning och disciplin. Sin egendom testamenterade han till Göran Drakes arfvingar på H g, hvilken herre på ett berömligt sätt låtit sig vårda om Wårkumla förfallna kyrka.

Gift 1663 m. Ingrid Jonsdotter, död 1690, prest-dotter från Småland. Barnlös.

14. Carl Hodheiius, son af befallningsman Sven Larsson och Elin Åndersdotter, född i Sven Ambjörnsg. Hool; blef stud. i Ups. 1677; "collaborator" vid Borås skola 1678; prestv. 1679; rektor i Borås 1681, "sedan han någon tid med särdeles beröm varit pedag. secundus": var föreslagen till Hool och Rackeby pastorater; kyrkoh. i Kinneved 1691; respond. vid prestm. 1695 och död d. 27 juli 1707. Ligger med sin hustru begrafven under choret i Kinneveds kyrka. - Hodheiius har först upprättat kyrkobok i Kinneved. Kyrkotukten och sina öfriga embetsåligganden skötte han med flit och allvar, så att folket i församlingen om honom sade: "han har varit stads-prest förut, derföre är han så sträng."

Gift 1680 m. Gunilda Seglorin, pastorsdotter från Seglora, enka efter kommin. Borin i Borås. Barn: Christina f. 1687, g. m. kyrkoh- N. Mitander i Hvalstad.

15. Petrus Borin, son af kommin. Håkan B. i Borås; född derst. d. 7 aug. 1663; stud. i Ups. 1684 och reste derifrån till Abo; v. kollega i Borås 1686; blef s. å. improberad i prest-ex. och måste återvända till akademien; prestv. 1693 och genast insatt till kommin. i Kinneved med Gjerdet i Wårskäl till boställe; kyrkoh. derst. 1707. Död af lungsot d. 7 sept. 1711. — Han hade ganska goda natursgåfvor och förrättade sitt embete med lust och lätthet. Under stjuffadrens sjukdom, äfvensom under modrens nådår, var han ensam prest i församlingen, uppbyggde prestgården och brukade båda boställena.

Gift 1693 m. Ester Mitander, d:r af kyrkoh. Lars M. i Slöta. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Nils, rådman i Borås. Gunilda, död 1734, g. m. handl.Håkan Nilsson i Borås. Ester, g. m. And. öjebom, pastor

härstädes.

16. Jakob Walbom, son af frälsefogden på War-tofta Sven Nilsson och Kerstin Andersdotter, f. i Slättäng, Wårkumla socken, 1678 i sept; blef stud. i Ups. 1701 och prestv. 1705 till adj. hos prosten Tranhemius i Wånga; bat.-pred. vid ett marin-regemente i Carlskrona 1710 och deltog i flera sjö-expeditioner; kvrkoh. i Kinneved 1712; tilltr. 1713. Död d. 30 maj "l727. — År 1719, då W. varit i Wånga att aflägga trohetsed, råkade han på hemvägen i någon ordvexling med kornetten Cederstråle, hvilken slutligen sprang af hästen och med blottad värja tilldelade W. flera slag i hufvudet och på axlarne. W. klagade i konsist. och saken blef anhängig vid domstol. Dylika händelser voro vid den tiden icke ovanliga. — Kyrkoh. Walbom var mycket måttlig i mat och dryck, dertill driftig både i sitt embete och sin hushållning. Han hade mycken fallenhet och lust för åtskilliga handaslöjder, såsom att snickra, svarfva, smida. Lemnade efter sig en vacker förmögenhet, som af sonen snart förslösades.

Gift 1713 m. Ester Mit änder, död 1751, företrädarens enka. Barn : Sr en, klockare i Asarp. Han var morfader till kvrkoh. A. Blomgren i Sandhem.

a! O

17. Anders Öjebom, son af rusthållaren Anders Andersson och Birg. Ingemarsdotter, f. i Baggegården Öjelunda, Börstigs pastorat, 1684 i apr.; blef stud. i Lund 1ä05 och prestv. 1709 till adj. i Blidsberg; kommin. derst. 1713; bat.-pred. vid Elfsborgs regem. 1720; kvrkoh. här 1727; tilltr. 1729; respond. vid prestm. 1739/ Död d. 29 juli 1742. — Han hade goda studier, isynnerhet mycken öfning i latinska språket, så att han utan svårighet kunde både tala och skrifva en prydlig latin. Han var ock en flitig och trogen herde med ett ärligt och frorn-sint hjerta, hyste en öm kärlek till sina åhörare och var af dem mycket älskad tillbaka.Gift i:o 1710 in. Ester Blidberg, död 1719, d:r af kyrkoh, Bengt B. i Blidsberg; 2:o 1720 m. Ester Borin, död 1745, d:r af kyrkoh. Peter B. härstädes. Af 14 barn lefde 9 vid fadrens död. Jonas, fadrens efterträdare. Anna f. 1715, g. m. kommin. B. Brandberg i Segerstad. Peter f. 1723, dog som stud. i Lund 1746. Brita f. 1725, g. l:o m. riksdagsm. Wallentin Streng, 2:o m. rusth. Nils Persson i Ltrum *) Jakob, kommin. i Kinneved. Olof kommin. i Kinneved. Ester f. 1732, \t. m.% direkt. And. Falk vid Wiskafors bruk. Anders f. 1734. Greta Gunilda f. 1739.

18. Jonas Öjebom, den förres son, f. i Tokarp i Blidsberg d, 30 jan. 1711; blef stud. i Ups. 1732; prestv. 1737; bat.-pred. vid Elfsborgs regem. 1741 och måste straxt åtfölja arméen till Finland. "Här utstod han många svårigheter och faror, var närvarande vid Helsingfors öfvergång till ryssarne 1742, sedan han förut i 5 veckor varit ensam prest i staden, besökt och vårdat 6000 sjuka och beorafvit 5000 döda. Han var ock med i slaget vid

o o

Korpöström 1743 äfvensom vid dalalmogens desarmerande i Stockholm s. å. och vid flera andra farliga tillfallen. Ofta har han varit vanmäktig af köld, hetta, nattvak, hunger och smittosamma sjukdomar, och så vidt han vet är han den enda prest i detta krig, som förmått genomgå dess svårigheter, utan att sätta lifvet till."**) Under regementets vistelse i Dalarne fick han missiv till Kinne-veds pastorat, reste ned och predikade prof, bekom församlingens "glada och enhälliga" kallelse och konsist. fullmakt 1743; tilltr. 1744; var respond. vid prestm. 1748 och blef prost 1769. Död d. 1 okt. 1777. - Prosten Jonas Öjebom var "en éxemplarisk man, nitisk lärare, sträng ordningsman och förträfflig ekonom." Hans minne förvaras genom ett stipendium, som hans enka stiftade för studerande vid Skara skola.

*) Vallentin Strengs son Ragvald ,upptog Öjebomska namnet, var student och gift Dennes son Nils Öjebom, mönsterskrifvare , dog barnlös 1854.

**) Prosten Öjebojns egna anteckningar.Gift 1744 m. Anna Elis. Helstadius, död 1779, d:r af kyrkoh. Magnus EL i Eriksberg och enka efter Carl Smedman, adjunkt vid Ladugårdslandsförs. i Stockholm. Barnlös.

19. Mag. Lars Bjugg, son af kommin. Hans B. i Stengårdshult, född derst. d. 9 jan. 1732; blef stud. i Lund 1752; magister i Greifswald vid jubelfesten 1756; prestv. 1757 till fadrens adjunkt; kommin. i Hössna 1765 efter en långvarig process, sedan han alltifrån 1762 förestått denna tjenst; past.-ex. 1766; kyrkoh. i Kinneved 1778: tilltr.

1779. Ar 1789 fick han af konsist. förmaning "att uti sitt embete vara driftig och uppmärksam, och bruka all möjlig accuratess i allt hvad på hans syssla ankommer;" blef sjuklig och flyttade till Böne 1792, men måste ;"itervända 1794. Död d. 19 juli 1797. — "Han var rin--a älskad af sin församling."

Gift l:o m. Maria Segerdahl, död 1773, d:r af kyrkoh. Nils S. i Asarp; 2:o 1774 m. . [unika Torner, död 17S7, d:r af kyrkoh. Bengt T. i Bellefors och enka efter kommin. L. Normark i Fredsberg: 3:o 1793 m. Maria Hel. B er g in, död 1803, d:r af kyrkoh. Gunnar B. i Skölf-vened och enka efter rådman Baalack. Barn: Johanna Fredrika f. 1768, g. m. garfvaren A. Wennerström. Hans Peter, fändrik, död 1840. Carl Ulrik f, 1773 död 1820, landtmätare. Cajsa Maria, g. m. inspektor Tranberg på Flöfrö. Greta Lotta död 1839, ogift, men ej barnlös.

20. Peter Tengstadius, son af kyrkoh. Nils T. i Skarstad, f. i Tengened den 1 mars 1748; blef stud. i Lund 1768, i Ups. 1771; prestv. 1772; adj. på flera ställen; kyrkoh. i Kinneved 1798 och tilltr. genom ackord s. å. Han blef för fylleri och många embetsfel afsatt 1812, men fick genom kunglig nåd behålla embetet och pastoratet, med förbehåll att hafva ständig v. pastor; erhöll på begäran full dimission från pastoratet 1816, med rättighet att bo på stommen och åtnjuta en del af pa-storalierna. Död d. 18 febr. 1819.

Gift 1776 m. Ulrika Franzich, död 1819, d:r af Woidich F., kapten. Bara: Rebecka f, 177T, död 1852,g. m. en torpare. Johanna f. 1781, g. m. klockaren Alander i Kinneved. Nils f. 1786, sergeant vid Elfsborgs regem. Maria Lovisa f. 1787, g. m. skomakaren Isak Kinroth. Lars Magnus, f. 1791 död 1808.

21. Mag. Johan Tenggren, son af kyrkoh. Peter T. i Hångsdala, född derst. d. 22 jan. 1771: blef stud. i Ups. 1792; magister 1800; prestv. s. å.; kollega i Alingsås 1802; kommin. derst. 1806; hade vid kyrkoherdevalet derst. 1816 församlingens enhälliga kallelse; kyrkoh. i Kinneved 1818; prost 1827. Död d. 6 apr. 1837, älskad och saknad.

Gift l:o 1806 m. Anna Cajsa Åhgren, död 1807, d:r af handelsm. Johan Å. och Ulr. Sylvander; 2:o 1809 m. Anna Elis. Lindborg, död 1841, d:r af prosten Magnus L. i Hellstad. Barn af senare giftet: Per Magnus f. 1810, med. doktor, stadsläkare i Halmstad. Anna Charl. f. 1814, g. m. förste landtmätaren i Elfsborgs län J. A. Svedberg. Joh. August f. 1817, bruksinspektör vid Un-naryd. Chr. Maria f. 1820, g. m. kassören C. G. Wettervik. Carolina f. 1823, g. m. häradsskrifvaren i War-berg A. C. Rylander. Carl f. 1831, f. d. telegraikom-missarie.

22. Mag. Bengt Magnus Högman, son af prosten Johan H. i Rackeby, född derst. d. 8 maj 1788; blef stud. i Ups. 1807 och i Lund 1810; magister i Greifswald 1811; prestv. s. å. till fadrens adjunkt; v. pastor i Rackeby 1818; kommin. i Örslösa 1822; tilltr. 1825; dito i Kyrkefalla 1827; tilltr. 1829; past.-ex. 1835; kyrkoh. i Kinneved 1837; tilltr. 1840. Död af nervfeber d. 25 jan. 1841.

Gift 1823 m. Mar. Chr. Jahnson, död 1864, d:r af prosten Johan J. i Bredared. Barn: Emma Dorolhea f. 1824, död og. 1841. Johan, kommin. i Algustorp. Selma Maria f. 1830. Samuel f. 1841, fil. kand., kollega i Alingsås.

23. Olof Cederbom, son af hemmansbrukaren Erik Andersson, f. i Rackeby d. 20 dec. 1780; blef stud. i Lund 1810; prestv. 1811; v. pastor i Tådened 1813—20;v. kommin. derst. 1820—30; ordin, kommin. 1830; barnlärare i Tådened 1815 —44; kyrkoh. här 1841; tilltr. 1844. Död d. 4 mars 1856. — En nitisk och allvarsam lärare, som genom täta förhör och bibelförklaringar sökte utbreda kristendomens sanningar.

Gift 1813 m. Inga Sahlmark. Barn: Margareta Christ. f. 1814. Inga Amalia f. 1820. Erik Christofer kommin. i Tådened. Bengt Olof f. 1827, provisor. Maria Elisabet f. 1833. Ingeborg Helena i. 1835.

Skrifter: Se ilifumatr. 1855.

24. Fredrik Wennersten, son af kommin. Johan Fredrik W., f. i Grefbäck d. 26 jan. 1809; blef stud. i Ups. 1829; prestv. 1832; kommin. i Sandhem 1843; tilltr. 1844; dito i Hassled 1847; tilltr. 1850; past-ex. 1852; kyrkoh. här 1856; tilltr. 1859; oppon. vid prestm. 1865.

Gift 1836 m. Ulrika Charl. Holmström, d:rafancu-datorn Erik H. på Orresäter och B. C. Gallander. Barn: Lovisa Charlotta f. 1837. Carl Erik Willgott f. 1838, handlande i Göteborg. Maria Fredrika, död 1857. Sofia Amalia f. 1842. Arvid Fredrik f. 1844, landtbrukare. Johan Teodor f. 1846, biljettör vid Flöda statiou. Ernst Ludvig i. 1848, e. o. landskanslist i Göteborg.

1. Jonas Svenonis var kommin. före 1664. Se past här ofvan.

2. Jonas Erici Bornander blef kommin. i Kinneved 1666 och skulle hafva hela stommen i Wårkumla att bo uppå, med alla vilkor, som hr Jon före honom åtnjutit, samt ålades 1669 att betala 8 rdr till sin pastor i skatt. Död 1671.

Gift m. enkan efter Nic. Wechander, kompastor i Wing Å. h.

I Skara 303. Theod. Thonander 1673 — 81. Se past. härofvan.

4. Ericus Westman 1681—93. Se kommin, i Börstig.

5. Petrus Borin 1693—1,707. Se past. härofvan.

6. Erik Hasselherg, född- 1675, prestv. 1705; kommin. i Kinneved 1707. ' Död d. 19 okt. 1712.

Gift m. Brita Hdf\ död 1738, d:r af kyrkoh. Bengt H. i Börstig. Hon blef omgift m. Elias Fredberg, pedag. i Falköping.

7. Jonas Joh. Brandberg, bondeson från Brandstorp i Wårknmla socken; stud. i Lund i696 och underg. prest-ex. 1701, men blef, af brist på laglig vocation, ej ordinerad förrän 1703; skolmästare i Falköping 1705; kommin. i Kiqneved 1713. År 1719 hände honom den olyckan, att hela hans gröda blef förstörd af hagel. Redan 1743 var han alldeles ur stånd att sin tjenst förrätta; flyttade 1751 till sin son Bengt i Segerstad, der han dog 91 år gammal d. 9 febr. 1757.

Gift m. Maria Walbom, kyrkoh. Jakob W:s syster. Barn: Johan, f. 1710, dog som adj. i Wing W. h. 1749. Bengt, kommin. i Segerstad. Maria, g. m. kommin, E. Westman i Falköping.

8. Jonas Lidner,*) son af Joh. Andersson och Ingeb. Törnesdotter, f. i Saleby 1714; blef stud. i Ups. 1736; v. skolmästare i Lidköping under Flodings suspension 1740; prestv. 1741; adjunkt på flera ställen; kommin, i Kinneved 1757. Död d. 11 apr. 1758. — Han var "en ganska ärlig, fromsint och saktmodig man, hade goda studier och skötte sitt embete med flit och trohet."

Gift 1748 m. Maria Elis. Thodin, d:r af kommin. Johan T. i Mellby. Barn: Anna Caj sa, f. 1749, g. m. den bekante koppymparen och klockaren Nils Tengberg i Lava.

9*, Mag. Jakob Öjebom, son af kyrkoh. Anders Ö. i Kinneved, f. i Blidsberg 1727: blef stud. i Lund 1746;

*) Hans föräldrar bodde i Åbo utmed Lidan, hvaraf han tog sitt namn.magister 1754; prestv. 1753; past-adj. i Floby; kommin. här 1758; past.-ex. 1762. Död d. 13 dec. 1769. — Eå ordentlig lärare och god hushållare.

Gift m. Ester Lithander, död 1806, d:r af kyrkoh. Thorsten L. i Grolanda. Barn: Brita Margareta f. 1758, g. m. kommin. Nils Strömbom härstädes.

10. Olof Öjebom, den förres broder, f. i Kinneved d. 2 jan. 1730; blef stud. i Lund 1747 och prestv. 1755 till past.-adj, i Österplana. Suspenderad på tre månader för dryckenskap 1768 och vistades under tiden hos kyrkoh. Jonas Öjebom, som tog en kärleksfull vård om denne "sin stackars oordentlige halfbroder." Kommin. i Kinneved 1770. Död d. 14 okt. 1774: Ogift.

11. Erik Dahlgren, sonsson af prosten Erik D. i Saleby, son af hofrättskommissarien Anders D. och Anna Hel. Palm; född i Råda d. 14 aug. 1741; blef stud. i Ups. 1764 och prestv. 1770 till past.-adj. i Åsarp, v. kommin. i Kinneved 1774; ordin, dito 1775. Död af lungsot d. 27 juni 1781.

Gift 1775 m. Ulrika Segerdahl:\ död 1824, d:r af kyrkoh. Nils S. i Åsarp.

12. Nils Strömbom, son af snickaren Isak S. och Mar. Chr. Polhammar, f. i Mariestad d. 10 aug. 1744"; blef stud. i Ups. 1765; prestv. 1770 och tjenstgjorde som adjunkt i Sunnersberg, Larf, Örslösa, Lidköping, Ekby, Lyrestad, Otterstad, Rackeby och Åsarp; kommin. i Kinneved 1782; tilltr. 1783; past.-ex. 1797 och var föreslagen till Kinneveds pastorat s. å. Död d. 18 maj 1825.

Gift l:o 1783 m. Brita Marg. Öjebom, död 1808, d;r af kommin Jakob ö. härstädes; 2:o 1813 m. Elisabet Alm b

er g, d:r af kyrkoh. Gustaf A. i Odh. Barn: Jakob, pastor i Böne. Elisabet, g. l:o m. länsmad Göthberg, 2:o in. sjökapten Evers, och död 1866.

13. Sven Warén 1828—30. Se kommin. i Daré-

torp.14. *Johan Walstrand* 1830—52. Se past. i Blidsberg.

15. *Herrbed Jon. Sannfrid Odhner* 1852—62. Se kommin. i Floby.

16. *Johan Holmgren* 1862—71. Se kommin. i W. Klefva.

*

7. BÖRSTIG.

Kyrkoherdar.

1. *Bryngel* var pastor 1544 och 1550.

2. *Andreas*, pastor i Birgestig 1557, erlade 1571 till Elfsborgs lösen ett lod silfver och 32 rdr i penningar. Lefde 1573.

3. *Olavus Petri Fogel* död 1581.

4. *Laur. Kroklingius*, past. i Byrestig 1583, underskref Ups. mötes beslut 1593.

5. *Arvidus* nämnes af Wilskman.

6. *Magnus Svenonis* (eller *Bened.*) kom från Falköping i hårdaste fejden, då Danskarne brände Skara 1612.

7. *Ericus Jonæ Holmius*, f. i Stockholm d. 24 jan. 1592: fadren var vaktmästare på slottet. "När han var kommen till behörig ålder, sattes han i Stockholms skola, då m:r Er. Schepperus var pastor och Ol. Dalecarlus skolans rektor;" stud. i Ups. 1606; prestv. 1612; huspred. hos hr Jesper Mattsson Cruus 1613 och hos hr Per Nilsson Natt och Dag 1618. År 1624 blef han krigsprest 14. *Johan Walstrand* 1830—52. Se past. i Blidsberg.

15. *Herrbed Jon. Sannfrid Odhner* 1852—62. Se kommin. i Floby.

16. *Johan Holmgren* 1862—71. Se kommin. i W. Klefva.

*

7. BÖRSTIG.

Kyrkoherdar.

1. *Bryngel* var pastor 1544 och 1550.

2. *Andreas*, pastor i Birgestig 1557, erlade 1571 till Elfsborgs lösen ett lod silfver och 32 rdr i penningar. Lefde 1573.

3. *Olavus Petri Fogel* död 1581.

4. *Laur. Kroklingius*, past. i Byrestig 1583, underskref Ups. mötes beslut 1593.

5. *Arvidus* nämnes af Wilskman.

6. *Magnus Svenonis* (eller *Bened.*) kom från Falköping i hårdaste fejden, då Danskarne brände Skara 1612.

7. *Ericus Jonæ Holmius*, f. i Stockholm d. 24 jan. 1592: fadren var vaktmästare på slottet. "När han var kommen till behörig ålder, sattes han i Stockholms skola, då m:r Er. Schepperus var pastor och Ol. Dalecarlus skolans rektor;" stud. i Ups. 1606; prestv. 1612; huspred. hos hr Jesper Mattsson Cruus 1613 och hos hr Per Nilsson Natt och Dag 1618. År 1624 blef han krigsprestoch förfogade sig med arméen till Liefland; återkom derifrån 1628 och utnämndes till kyrkoh. i Börstig, hvilket embete han förrättade i 28 år, tills döden tog honom bort d. 26 juni 1656.

Gift 1613 m. Elin, företrädarens dotter. Hon blef förbjuden att sälja skog på prestgårdens ägor. Barn: Johan Börstigius, kommin. i Börstig. Brita, g. m. Jon. Brynolfi, past i Bredared. Erik.

8. Ericns Kjellingius, son af Asmund Nilsson och Märta Larsdotter, f. 1611 på Stommen i Kjellutiga, Skölf-veneds pastorat; int. i Skara sk. 1623; blef prestv. i Mariestad 1640 till past.-adj. i Skölfvened; kommin. i Börstig 1642 och bodde först 4 år i prestgården, men flyttade sedan till Öjelunda. Kyrkoh. dérst. 1656; tilltr. 1658 och förvaltade denna tjenst med största nit och trohet i 27 år. Han sjuknade på vägen till kyrkan, förrättade gudstjensten med mycken svårighet och, när han kom till förbönen för de sjuka, bad han äfven för sig sjelf och uppmanade församlingen att bedja för sig. Efter hemkomsten gick han genast .till sängs och dog följande torsdag d. 18 maj 1686. — Han var "i sitt embete nitisk och vaksam; i sin enskilta lefnad ordentlig och gud-fruktig, hållande sina barn och tjenare alltid till gudsfruktan; emot sina medbröder hjelpsam och rådig, emot sina grannar fridsam, emot vägfarande en god herbergare, uti umgänget vänlig och ljuflig. Visste intet af flärd, förmätenhet och äregirighet.41

Gift l:o 1646 m. Ingel Bengtsdotter, död 1652; 2:o 1654 m. Gunnel Bengtsdotter, död 1670; 3:o 1671 m. Cecil Larsdotter, omgift m. kyrkoh. And. Gadd i Hvarf. Barnen kallade sig Börstell och voro i första giftet 4, i andra 10. Sven, pastor i Sandhem. Thorbern, länsman*). Karin, g. m. kommin. E. Westman i Börstig. Ella, g. m. kommin. And. Kraak i Floby. Abraham, int. i Skara sk. 1672.

*) Dennes barn voro: Johan, pastor i Flistad och Annika, g. tu, löjtn. Joh. Hasselberg, farfader till prosten Johan H. i Flistad.9. Bened. Erici Håf, broder till lektor Anders HM i Skpip, f. i Acklinga; blef stud. i Åbo 1665 och prestv. 1675 till adj. i Gökhem; flyttade till Acklinga 1677, i hopp att der blifva v. pastor och den gamle kyrkoherdens måg och efterträdare. Vid den tiden klagades "att han låtit förspöijas läta prof af en trogen lärare och rät,t Christi tjenare; men hax rätt god^ gåfvor, om han vill dem bruka." Apologist i Skara 1678; respond. vid prestm. 1683; kyrkoh. i Börstig 1688. Sedan han i 5| år varit sängliggande, dog han 1713.

Gift l:o m. Maria Baaz, d:r af kyrkoh. Laur. B. i Acklinga; 2:o 1703 m. Anna Undén, d:r af prosten Peter IT. i Horn. Hon blef omgift m. kommin. J. Semnander i Warnhem.*) Barn: Stina, g. m. kommin. Jesp. Torin i Alingsås. Brita, g. l:o m. kommin. Erik Hasselberg i Kinneved; 2:o m. pedag. E. Fredberg i Falköping. Annika, åoå ogift 1762. Gustaf; kommin. här. Peter, död ung.

10. Andr. Andr. Swart, bondeson ifrån Jähla i Grolanda; kallades "Svart" af sina skolkamrater i Skara för sitt mörka hårs skull och behöll detta namn; blef stud. i Ups. 1687; prestv. 1696; utn. kollega i Skara s. å.; kommin. i Warnhem 1697; v. pastor 1699; past.-ex. 1712; kvrkoh. i Börstig 1713; utn. respond. vid prestm. 1716.

Gift 1697 n). Anna finge, d:r af kyrkoh. Ambern U. i Sunnersberg. Hon blef omgift m. efterträdaren. Barn: Anders, int i Skara sk. 1708. Ambern, student, "homo ononium temporum," död 1735. Nils, pastor härstädes.

11. Haqe. Petri Randelius, bondeson ifrån Bosg. Ranstad i Stenstorp,**) född d. 14 maj 1687; blef stud. i Ups. 1709 och prestv. 1712 till past-adj. i Floby. Ut-

*) Såsom ett exempel på den tidens befordringssätt må anföras, att då biskop Svedberg önskade konservera Håfs enka, men Semnander var för ung att blifva kyrkoherde i Börstig, så insatte han Svart dertill och Semnander till dennes efterträdare i Warnhem.

Syskonbarn med regementspastor Lithborg.rustad med goda predikogåfvor kom Han helt utig och omeriterad till Börstigs pästorat 1719; var re^p. vid prestm. 1727 och dog 1734.

Gift 1719 med företrädarens enka Anna Unge.

12. Johannes Bergin, son af kyTKoh. Johan B. i Skölfvened, född derst. 1691; blef stud. i Ups. 1712 och var någon tid soldat förrän han 1716 ordinerades till esqv.-pred. vid gen.-måj. Köhlers regemente. Dä detta reducerades 1721, fick han afsked och uppehöll sig i Stockholm, hvarifrån han skref till konsist. 1723, beklagande sin fattigdom; bat.-pred. vid Upländä Tremännin-gar till häst v. p. 1727; sökte flera pastorater, men kunde "i anseende till sina svaga studier," ej dertill vinna förslag; underg. past.-ex. 1734 och erhöll K. Ma):ts fullmakt på Börstigs pastorat 1735; tilltr. 1736. Rekommenderades 1740 till någon ersättning för den skadå han lidit till hus, egendom och kreatur genom en härjande vådeld. Död d. 23 jan. 1744.

Gift m. Greta Myra, död 1762, d:r af kyrkoh. Peter M. i Floby. Hon blef omgift med kyrkoh. N. Lithander i Grolanda. Barn: Johan Henrik f. 1738, fändrik, bodde i Lekåsa. Peter, past. i Yllestad. Anders f. 1742, rådmän och silkesväfvare i Kongelf.

13. Peter Blidberg, son af kyrkoh. Bengt B. i Blidsberg, född derst. d. 2 apr. 1694; blef stud, i Lund 1714 och prestv. 1718 till huspred. hos v. presidenten N. Lil-liecreutz; kommin. i Blidsberg 1720; begärdes enhälligt till kyrkoh. derstädes efter sin broder 1741, men kunde ej få förslag. Fattig, "med 7 små barn," sökte han Börstig 1744, fick vid valet de flesta rösterna ock konsist. fullmakt s. å.; tilltr. 1746. Död d. 19 dec. 1751.

Gift m. Mechtild Sofia Runellf dotter af en kateket i Göteborg. Bara: Susanna, Brita. Maria. Ebba, g. m. murmäst. Jon. Sundbeck i Lidköping. Estrid*

14. Nilif Swarl, son af den förutnämnde kyrkoh. Anders S., f. i Öglunda d, 10 mars 1706; btef stud. i Ups. 1728 och var informator för sedermera riksrådet Arnell; prestv. 1734 till adj. i Börstig; dito i Lidköping1735 och i Skara 1737; skolmästare i Sköfde 1742; past.-ex. 1752; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1754; respond. vid prestm. 1759. Död d. 19 dec. 1778.

Gift 1743 m. Caj sa Haasenmuller, d:r af prosten Joachim H. i Undenäs. Barn: Anna Brita, g. l:o m. efterträdaren; 2:o m. prosten M. Wennerholm i Undenäs. Maria Catrina, g. m. bonden Ånd. Svensson i Döf-ve. Johanna g. m. trumpetaren Jak. öman, sedan orgel-nist i Marstrand.

15. Mag. Peter Alin, son af prosten Abraham A. i Wing Å. h.; född derst. d. 12 okt, 1742; blef stud. i Ups. 1762; magister 1767; prestv. 1769; past.-adj. i Börstig 1773; v. pastor 1775. Efter kyrkoh. Swarts död begärde församlingen denne sin "älsklige" v. pastor till hans efterträdare, hvarpå han fick ett rum på förslaget, enhällig kallelse vid valet och konsist. fullmakt 1780. Död d. 24 jan. 1799.

Gift 1776 m. företrädarens dotter Anna Brita Svart. Hon blef omgift m. kyrkoh. M. Wennerholm i Undenäs. Barn: Maria Catr., f. 1778 död og. 1797. Abraham f. 1782, död i Skara 1797. Sorgen öfver hans död förkortade fadrens lif. Brita Johanna f. 1783, g. m. en bonde. Sara Carolina, f. 1786, g. m. klockaren i Undenäs H. D. Rydelius.

16. Mag. Peter Borglund, son af rusthållaren Erik Olofsson och Annika Månsdotter, född i Borgan, Gudhems pastorat, d. 19 juni 1736; blef stud» i Ups. 1757; magister i Greifswald 1761;*) prestv. 1764 till v. kommin. i Gudhem; ordin, dito 1767; past.-ex. 1797; kyrkoh. här 1799; tilltr. 1801. Död d. 12 dec. 1811. — "En hederlig och aktad man, mycket munter och språksam. Såsom predikant var han omtyckt, men hade stundom nog ovanliga talesätt. Sålunda ville han en gång genom en liknelse bevisa omöjligheten för den obotfärdige att inkomma i himmelen. "Om du toge ett vidjetjuder och försökte binda ihop Ålleberg och Mösseberg, tycker du det vo-

*) Professor Kjell man låg i Stockholm och sålde magisterbref.re möjligt? Tycker du det vore rimligt, att det kunde stå till"? Hvarvid han lade starkt eftertryck på de sista orden.

Gift 1767 m. Christina Haasenmuller, död 1811. d:r af prosten Joachim H. i Undenäs, enka efter kyrkoh. J. Semner i Gudhem. Barn: Erik, fadrens efterträdare.

17. Erik Borglund, den förres son, f. i Gudhem d. 29 aug. 1768; blef stud. i Ups. 1789; prestv. 1793; e. o. bat-pred. vid Westg.-dals regem. 1796; v. pastor i Börstig 1800; past.-ex. 1805; kyrkoh. här 1812; prost 1817. Död d.

29 mars 1828. — Var mycket korpulent och högröstad.

Gift 1802 m. Maria Chr. Apelgren, d:r af kyrkoh. Nils A. i Segerstad. Barn: Anna Cajsa f. 1803, gift med hemmansägaren Anders Svensson i Börstig. Per Niklas f. 1806, prestv. 1834; hade godt hufvud och goda predikogåfvor, men förföll till liderlighet, uppträdde såsom en rik man och bedrog många, gaf upp staten, blef afsatt för fylleri och dog i elände 1850. Maria Charlotta, f. 1810 död 1818. Helena Christina f. 1812, g. m. kyrkoh. A. Holmgren i Gökhem.

18. Mag. Magnus Brisman 1830—36. Se past i Ryda.

19. Carl Magn. Lithner, son af mönsterskrifvaren Magnus L. och M. C. Boursell; f. i Lekåsa d. 23 maj 1785; blef stud. i Ups. 1806; prestv. 1810; kollega i Wenersborg 1811; skollärare vid Trollhättan 1817; kommin. i Lekåsa 1820; tilltr. 1821; kyrkoh. här 1837; tilltr. 1838. Afsatt för dryckenskap och tjenstefel 1853» Död i Kin-neveds prestgård d. 29 okt. 1854. — Han led stora förluster och blef utfattig. Skref en vacker handstil och graverade förträffligt

Gift 1811 m. Sofia Magd. Hvass, d:r af Johan H., borgare i Uddevalla. Bara: Carl August f. 1816, apotekare i Norge. Johan Oskar f. 1818, färgare. Carol. Sofia, g. m. landtbruk. C. M. Carlander. Teod. Eman.* färgare, död i Amerika 1866. Charl Matilda, Aurora Gustava. Josefina Eugenia. Josef Gabriel i 1830, handelsbokhållare.20. Jokan Gust. Atfvidson 1854—58. Se past. i Ryda.

21. Per Bjerkander 1858—65. Se past. i Böne.

22. Nils Olbf Fdik, son af éxp.-kronof. Johan Niklas F. och M. C. Berglin, född i Götened d. 28 apr. 1801; blef stud. i Lund 1821; i Ups. 1823; prestv. 1825; kommin. i Bitterna 1840; tilltr. 1842; påst.-ex. 1857; kyrkoh. här 1864; tilltr. 1865.

Gift l:o 1831 med kommin. J. Lidbergs i Tunhem enka Beata Pettersson, död 1858; fadr. byggmästare; 2:o 1865 med kollega A. Holmstrands enka Helena Maria Falk, dotter af kommin. Anders Erik F. i Götened.

Komministrar.

1. Daniel i Byrestig underskref 1593.

2. Petrus Svenonis 1622—26. Se past. i Åsled.

3. Ericus Kjellingius 1642—58. Se past. härofvan.

3. Johannes Börstigius*) son af kyrkoh. Er. Hol-rnius i Börstig, blef prestv. 1646 och innehade redan under fadrens lifstid pastoralierna af Brismeue socken; ordin. kapellan härstädes 1658 med bibehållande af sin förra lön. Begärdes till kyrkoherde 1687, "icke så mycket för hans egen persons skuld, som derföte att pastoris son hr Sven Börstell genom det ombytet kunde blifva bättre accommoderat" Men då han inkallades till examen, undanbad1 han sig den för sin ålderdom, svaga ögon och minne, samt förklarade sig nöjd med den tjenst, han innehade. Biskopen varnade honom nu, "att afstå från allt otjenligt snack, tal och skämt, som i hans ungdom voro

*) Hfttl kallag ock Borstenios, men vanligen hr Johan i Bris-mene.öfvade ooh ännu torde vidlåda honoms" Han dog vid nyårstiden 1692.

Gift m. Elisabet Michelsdotter, som efterlefde och fick sitta qvar vid prestgården till hösten, weå förbindelse att hålla prest öfver påsk och böndagarne. En dotter blef besofven af Sven Mauritssons tjenare.

5. Ericus Joh. Westman, f. i Börstig, "hade studerat i Lund och hindrades af fattigdom att rpsa till Uppsala"; improberades i prest-ex. 1678; fick ven, conc. 1679 och blef prestv. 1680 till kommin. i Kinneved. Me», som han i Börstig hade en egen skattegård, Gunnarsgården, på hvilken han bodde, fick han transport dit 1692. Död 1716. — Han hade "ett argt och trätgirigt sinne samt var begifven på dryckenskap"; blef flera gånger varnad i konsist. och år 1705 suspenderad.

Gift l:o m. Karin Börstell, död 1695, d:r af kyrkoh. Erik Kjellingius i Börstig; 2:o m. Christina Thorstensdot-ter

Wahlberg. Hon hade förut varit gift l:o m. befalln. Lars Månsson, 2:o ra. kr.-befalln. Thore Lenman. Med Westman lefde hon mycket illa. Af förra giftet voro 4 barn. Johannes, int. i Skara sk. 1690. Erik, int. 1693.

6. Johan A lin, son af kyrkoh. Pet. Alenius i Husaby, född 1677; blef stud. i Åbo 1696 och i Ups. 1701; prestv. 1706 till pred. i Hendene; skickades 1710 till Sandhem att der blifva kommin., men församlingen re-cuserade honom, "emedan han är för lågmält oeh ej ser rätt utdela vinet i nattvarden;" begärde år 1711 att få resa till akademien, men afråddes derifrån af konsist., "skolande den resan lända hvarken honom eller nationen till förmån. Vill han ändtligen resa, måste han lemna presten hemma." Kommin. i Borstig 1716, Inkallades 1730 och fick én skarp admonition för sina orättvisa beskyllningar emot sin pastor. Död i a,pr. 1737.

Gift m. Brita Maria Brink; död 1765, kontrollöre-dotter från Norrköping. Barn: Beata, ogift*

7. Gustaf Håf son af kyrkoh. Bengt Hf. i Börstig; blef stud. i Ups. 1724; prestv. 1733; kommrn.-adj. i Ut-lervad 1734; dito här med en ljerdedel af lönen 1737; ordin» kommin. s. å. Död 1743.

Gift 1737 m. Maria Chr. Bjerchenius, d:r af rådman Jakob B. i Mariestad, enka etter kommin. L. Laurenius i Ullervad.

8. Erik Landahl 1744—65. Se past. i Blidsberg.

9. Anders Flodin, son af kommin. Anders F. i Gudhem, f. i Gökhem d. 9 dec. 1715; blef stud. i Lund 1738 och prestv. 1743 till sin faders adjunkt; past.-adj. i Tim-melhed 1757; v. kommin. i Yllestad 1762; kommin. här 1765. Lemnade tjensten 1779 och flyttade till sin enda dotter i Gökhem, der han dog d. 23 febr. 1786.

Gift 1744 m. Christina Salander, d:r af kommin. Arvid S. i Gökhem. Barn; Hanna, g. m. bonden Jonas i Nolg. Remmen.

10. Per Wikmark, son af Jonas Eliseson och Brita Larsdotter, f. i Ransberg d. 27 okt. 1752; blef stud. i Ups. 1772 och i Lund 1775; prestv. 1776 till adj. i Odens-åker; tjenstgjorde sedan i Berg, Horn och Särestad; uppfördes på förslag till Börstigs sacellani 1786, men afkla-gades utaf Petrovitz; uppfördes åter 1787, fick de flesta rösterna och konsist. fullmakt s. å.; tilltr. genast. Död d. 16 sept. 1811. — Han var en förmögen man; ägde och bebodde Westarp.

Gift 1787 m. Christina Uldin f. 1765, d:r af Per U., mjölnare i Lerdala. Barn: Jan Peter f. 1794, underofficerare, Helena Christina f. 1787, g. m. en bonde. Petr. Catrina, g. m. fanjunk. J. Ryberg. Joh. Beata, g. m. fanjunk. P. Lindberg. Sofia Charlotta, g. m. guldsm. A. Setterbom i Falköping. Elis. Gustafca.

11. Magnus Liljegren 1814—23. Se past. på Thorsö.

12. Magnus Holmgren, son af Magnus H. och Ingrid Carlsson, f. i Ullervad d. 14 sept. 1788; blef stud. i Ups. 1811; prestv. 1812; kommin. här 1824. Död d. 9 dec. 1852.

Gift 1825 m. Carolina Stråle, d:r af löjtnant Carl Ludvig S. och B. C. Forssberg. Barn: Carl Magn. Ludvig. Gustaf Adolf Ulr. Chr. Carolina.' 13. Jakob Johan Wenerbom, son af prosten Jakob W. i Floby, född derst. d. 28 aug.. 1819; blef stud. i Ups. 1842; v. skolmästare i Falköping 1843 och i Sköfde 1847; prestv. 1847; kommin. här 1853; tilltr. 1854.

Gift 1857 m. Carol. Jos. Brisman, d:r al kyrkoh. Magnus B. i Ryda. Barn: Adolf Fritiof f. 1861.

8. GROLANDA.

Kyrkoherdar.

1. Sveno Caroli var pastor 1544 och dog 1568. Barn: Israel, fadrens efterträdare. Gabriel kommin. här-

2. Israel Sv. Roth, den förres son, pastor i Grolanda 1568, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 30 rdr i penningar; blef prost öfver ett vidlvftigt kontrakt 1590 och underskref Upsala mötes beslut' 1593. Död d. 30 mars 1623.

3. Ambernus Johannis, den förres mag och efterträdare, blef kyrkoh. 1624 och dog 1653 d. 14 maj. Hans son hrael var prest 1658.

4. Andr. Ingevaldi Grolavder, f. på Gammalstorp i Hellstad; ordinerad 1630 af biskop Sven, som vid detta tillfälle vigde 26 prester. Han blef då genast eller kort derefter förordnad till kommin. i Hellstad. Sedan han en lång tid innehaft denna tjenst, önskade han blifva kyrkoherde, och infann sig fördenskull på Brunsbo med 20 d:r smt hos biskopen mäster Olof och fick god lofven. Men då befordran dröjde, reste hans svågrar Maur. Nilsson i Örtsered och Hans Svensson i Hägnared till Skara, ' 13. Jakob Johan Wenerbom, son af prosten Jakob W. i Floby, född derst. d. 28 aug.. 1819; blef stud. i Ups. 1842; v. skolmästare i Falköping 1843 och i Sköfde 1847; prestv. 1847; kommin. här 1853; tilltr. 1854.

Gift 1857 m. Carol. Jos. Brisman, d:r al kyrkoh. Magnus B. i Ryda. Barn: Adolf Fritiof f. 1861.

8. GROLANDA.

Kyrkoherdar.

1. Sveno Caroli var pastor 1544 och dog 1568. Barn: Israel, fadrens efterträdare. Gabriel kommin. här-

2. Israel Sv. Roth, den förres son, pastor i Grolanda 1568, erlade 1571 till Elfsborgs lösen 30 rdr i penningar; blef prost öfver ett vidlvftigt kontrakt 1590 och underskref Upsala mötes beslut' 1593. Död d. 30 mars 1623.

3. Ambernus Johannis, den förres mag och efterträdare, blef kyrkoh. 1624 och dog 1653 d. 14 maj. Hans son hrael var prest 1658.

4. Andr. Ingevaldi Grolavder, f. på Gammalstorp i Hellstad; ordinerad 1630 af biskop Sven, som vid detta tillfälle vigde 26 prester. Han blef då genast eller kort derefter förordnad till kommin. i Hellstad. Sedan han en lång tid innehaft denna tjenst, önskade han blifva kyrkoherde, och infann sig fördenskull på Brunsbo med 20 d:r smt hos biskopen mäster Olof och fick god lofven. Men då befordran dröjde, reste hans svågrar Maur. Nilsson i Örtsered och Hans Svensson i Hägnared till Skara,och när biskopen gick ut ur konsistorium och satte sig tili häst, stego de fram till honom och berättade, att de lånt hr Anders 20 d:r smt, men kunde intet få penningarne igen; begärande fördenskull af biskopen, att han ville sätt* hr Anders af med presten, till dess han betalt sin skuldl Biskopen lofvade att han skulle bli hulpén med det första, och gaf honom kort före sin död 1654 försäkran om Grolanda pastorat. Straxt på nyåret 1655 inflyttade hr Anders med 20 lass i prestgården; han hade äfven gjort tjenst i Grolanda förste och andre dag Jul, lönligen insläppt af klockaren i kyrkan; men församlingen vägrade att taga honom emot, "bedjande för Guds skull blifva hr Anders qvitt, för hans; svaghet uti predikande och den träta och kif, som emellan socknarne och gran-narne uppkommen är." Nu anmälde hr Anders saken hos konungen och fick nådig resolution; men då detta oaktadt församlingen "icke ville consentera till hans antagande", nödsakades konsist. remittera "denna mödosamma sak" tili collegium episcoporum et comitiale, som stadfä-stade utnämningen. • Andr. Inge väldi dog nyårsdagen 1672.

Gift m. Ebba, d:r af Nils Bengtsson i Thorkelstorp. Hon blef omgift m. kyrkoh. Jon. Scarinius i Blidsberg. Barn: Anna, g? m. qvartermäst. And. Arvidsson i Börstig. Karin, g., hl. efterträdaren And. Kuldius.

0

5. Sveno Andr. Kuldius, f. i Wästorp vid Skara; stud. i Ups. 1638; var först en tid kommin. i Åsaka Sk. h., och flyttade derifrån till Grolanda 1658, der han fick "hela tilldelningsstommen, hälften såsom lön af pastor och hälften mot 8 rdr i skatt, samt hela kapellansskäp-pan*" År 1672 begärde han att blifva kyrkoherde i Grolanda, hvartill konsist. gaf sitt bifall; men "emedan han begått en excess med fåfängt tal af predikstolen mot prest-enkan, skall han plikta med 8 dagars carcere i proban, offentlig deprecation i församlingen och bedja enkan om förlåtelse. Ban tilltr. 1673 och dog i slutet af april 1694.

Gift m. Annika Andersdotter, som dog 1698. Barn: Anders% fadrens efterträdare. Beata3 g. m. kyrkoherden Bengt Blidberg i Blidsberg. Anna, g. m. kyrkoherden Lars Wollin i Ransberg. Annika, g- m. kyrkoherdenTorb. Dimberg i Acklinga. Margareta f. 1658, g. nå. kommin. P. Stenberg i Ransberg. Johan, int. i Skara sk. 1667.

6. Anders Kuldius, den förres son, född 1650; stud. i Ups. 1675; blef prestv. 1677 och redan följande året insatt till kommin. i Grolanda. Kyrkoh* derstL 1695. Resp. vid prestm, 1703. Död d. 23 juni 1720..

Gift m. Karin3 dur af företrädaren Andr.. Ingevaidi. Barn: Ebba, m- efterträdaren. Catrina> g. nit kommin. A. Westmark härstädes» An4er$$ stud>" i Ups. 1709, blef soldat. Helena* g- nx. rustmästaren P. Bergmans

7. Nic. Jonce Nicander. född 16651 stud. i Ups. 1690, prestv. 1695; kommin. i Grolanda 1696, då han "i anseende till sina goda predikogåfvor" fick löfte» om snar befordran; underg. past.-ex. 1721 och biet "såsom en lärd och förtjent man," utn. till kvrkoh. i Grolanda 1722. Död d. 22 apr. 1724.

G. m. Ebba Kuldius, företrädarens dotter. Barn: Ingevald3 pred, i Hendene. Sigrid f. 1701. Justina, f. 1703 död og. 1744. Ebba f. 1706. Annika f. 1710.

8. Torsten Andr. Lithander y bondeson från Liareds socken i Böne pastorat, född 1676;' blef stud. i Ups. 1700; prestv. 1705 och genast förordnad till kommin. i Winköl; bat.-pred. vid Skaraborgs infanteri 1710, men bodde qvar i Marum; predikant på Elfsborgs fästning 1710—12; regem.-pastor 1721; bevistade flera fälttåg och "utstod mycket till både vatten och land, hvarigenom han sin lilla egendom i dessa svåra tider tillsatte." Kyrkoh. här 1724. Prost 1730. Död 75 år gammal d. 10 maj 1751.

Gift 1705 m. Brita Mitander9 d:r af kyrkoh. Lars M. i Slöta. Barn: Lars, past. i Lekåsa. Anders, inspektor, ogift Nils, fadrens efterträdare* Peter, past i Eriksberg. Anna Greta9 g. l:o m, Za*h. Rylin, 2:o m. B. Hernström, begge kommin. i Lekåsa, Cajsa, g- na. kom* min. J. Björkroth i Herljunga. Ester, g. m. kömmin J. öjebom i Kinneved.

9. Nils Lithander, den förres son, f. i Marnm 1709; blef stud. i Lund 1732 och prestv. 1737 till sin faders adjunkt; huspred. hos krigsrådet grefve Creutz 1741; kom-min. i Lekåsa s. å.; past-ex. 1748; kyrkoh. här 1752. År 1768 biet han pliktfälld, emedan han.nekat gifva nattvarden åt en nämndeman, som blifvit sakford för lägers-mål Död d. 18 nov. 1769. — Han kallas "vir minus honestae indolis."

Gift l:o m. Helena Lundgren, d:r af kyrkoh. Anders L. i Lekåsa, enka efter And. Hedendahl, past. derstädes; 2:o m. Greta Myra, d:r af kyrkoh. Peter M. i Floby, enka efter kyrkoh. J. Bergin i Börstig; 3:o m. Maria Elf-sten, död 1789, d:r af kyrkoh. Peter E. i Hössna. Barn af första giftet: Brita Catrina, g. m. kyrkoh. N. Syl-vander i Eriksberg. Maria Helena f. 1747, dog og. 1825. Af andra giftet: Per, past i Gudhem. Jakob, past. härstädes. Greta Sofia, g. m. kommin. C. Höjer i Sandhem

10. Mag. Anders Lidmark, son af orgelnisten Sven L. och Chr. Kloth, f. i Lidköping d. 6 okt. 1728; blef stud. i Ups. 1749; magister 1758 och prestv. 1759 till huspred. hos landshöfdingskan B. M. Odelström; pastor och syssloman vid Skara hospital 1760; kyrkoh. här 1772; tilltr. 1773; prost 1780; pred. vid prestm. 1783; v. kontr.-prost 1789; ordin, dito 1791. Död d. 11 febr. 1806. — "Han var kunnig, klok och verksam både som embetsman och medborgare." Såsom syssloman vid hospitalet hade han en ganska lång och ledsam rättegång med en gammal fru Pompa angående förvaltningen af hospitalshjoneris medel. Det troddes att denna rättegång kunnat blifva ganska besvärlig för L., om ej fru Pompa äfven antastat landshöfdingen. Mycket munvig och elack, ansågs hon sjelf hafva författat sina besvärsskrifter. Målet slutade på ett för L. lindrigare sätt, än mången förmodat.

Gift 1762 m. Clara Justina Rosenbusch, d:r af handl. Nils. R. i Göteborg. Barn: Clara Christina, f. 1764, g. ra. prosten J. Kellgren i Skatelöf. Catrina Charlotta f. 1772, död 1854, g. m. kapten C. Carleson. Anna Christentia, f. 1769, g. m. prosten dokt. Gabr. Ryman i Bitterna. Svante £• 1767, kapten vid Stedingkska regem., död 1810. Elisabet, f. 1775, g. m. bruksinsp. E. Hellstrand i Upland.11. Jakob Lithander, son af kyrkoh- Nils L., född härstädes d. 8 febr. 1754; blef stud. i Ups. 1772 och prestv. 1777 till adj. i Grolanda; v. pastor i Eriksberg 1785; past.-ex. 1786; adj. i Skölfvened 1787; kommin. i Lekåsa 1796; kyrkoh. här 1806; tilltr. 1808; prost 1817. Död d. 19 febr. 1831.

Gift l:o 1778 m. Margareta Grenander9 inspektors-dotter från Skåne; 2:o 1808 m. Carol. Christ. Wackenfelt

f. 1766 död 1838, d:r af löjtnant Carl Fredrik W. och E. B. Mannercrantz. Barn: Greta Johanna, f. 1780,

m. inspektor Jon. Eriksson på Höfröö. — Prosten dokt. renander i Sköfde var Lithanders stjufson.

12. Gustaf Adolf v. Zweigbergk, son af fändrik xAdolf v. Z. och U. C. Gökman, f. i Warnhem d. 5 juli 1779; blef stud. i Ups. 1805; prestv. 1806 till huspred. hos öf-verste-löjtn. Fahnehjelm; kommin. i Hjo 1811; dito i Fogelås

1819; kyrkoh. i Grolanda 1831; tilltr. 1832. Död d. 10 maj 1857.

G. 1814 m. Maria Håggren, f. 1798, d:r af Anders H., mönsterskrivare. Barn: Hilda, f. 1818 död 1852,

g. m. bruksinsp. J. A. Tenggren. Wilhem, folkskolelärare i Mariestad. Samuel f. 1822, landtbrukare. Johan, kommin. i Eriksberg. Fredrik f. 1827, past.-adjunkt. Gustaf f. 1829, landtbrukare. Josefina f. 1831. Alfrid f. 1834, handlande. Augusta f. 1838.

13. Nils Peter Strömbom, son af majoren Christian Lorentz S. och G. C. Skottsberg, född i Sventorp d. 10 dec. 1810; blef stud. i Lund 1831, i Ups. 1835; prestv. s. å.; v. pastor i Wing W. h. 1841 — 61; past.-ex. 1856; kyrkoh. här 1857; tilltr. 1861.

Gift 1846 med Regina Juliana Friberger, d:r af landtmäteridirektören Per Gustaf F. och Hel. Ulr. Öra. Barn: Nils Gustaf f. 1847, v. pastor. Sofia Charlotta i. 1849. Carl Fredrik f. 1851, teknolog, anställd vid Christinehamns mekaniska verkstad. Ida Regina f. 1855. Alma Christina f. 1857. Maria Carolina f. 1860.

I Skara 31Komministrar.

1. Gabriel Sv. Roth, son af kyrkoh. Sveno Caroli i Grolanda, var kommin. 1593, då han underkref Ups. mötes beslut

2. Ericus, endast känd till namnet.

3. Andreas Petri, prestv. 1644, hade år 1656 "en rund tid troligen tjent i predikoembetet och för 6 år sedan med d:ni Amberni tillstånd tillträdt stommen i Grolanda, på hvars bebyggande han mycken kostnad nedlagt, och derigenom råkat i fattigdom; hvarföre han erhöll konsist löfte, att bem:te stom framgent behålla utan skatt" Han dog 1657.

4. Sveno Andr. Kuldius 1658—72. Se past. härofvan.

5. Johannes Gretzerus var student då han, på grund af riksrådet grefve Erik Sparres skrifvelse, år 1673 förordnades till kommin. i Grolanda, "och tillträder i höst halfva tilldeln.-stommen i hus och ägor, för den lön han af pastor hafva bör." Död 1676.

Hans dotter Anna var g. m. kommin. I,. Alsenius i Sandhem.

6. Anders Kuldius 1678—95. Se past. härofvan.

7. Nic. Jonce Nicander 1696—1722. Se past. härofvan.

8. Andorus Westmark, son af Anders Andersson och Kerstin Svensdotter, f. 1686; blef stud. i Ups. 1708 och prestv. 1717 till past-adj. i Grolanda; kommin. derst 1721; tilltr. 1722; underg. past.-ex. 1749. Död hastigt d. 2 dec. 1750.

Gift 1716 m. Catrina Kuldius, d:r af kyrkoh. Anders K. härstädes*) Barn: Catrina Christina f. 1718, g. l:o

♦) Westmark ra?Vste betala 200 d:r kopparmynt till jungfru Helena Lithzelia. med hvilken han var förlofvad.m. kommin. Joh. Lithnaeus i Björke; 2:o m. prosten E. Landahl i Blidsberg. Anna Maria f. 1720. Anders f. 1722, stud. i Lund 1743, fåreschäfen

9. Peter Lithander 1752—67. Se past. i Eriks- "

berg.

10. Xils Sy händer 1767 — 90. Se past. i Eriksberg.

11. Mls Fröding 1790—1808. Se past. i Odh,

12. Carl Henrik K jer ner, son af prosten' Nils K. i Hassled, f. derst. d. 19 juli 1768; blef stud. i Ups. 1784; prestv. 1793; kapellspred, och skollärare i Hassled s. å.; kommin. här 1808. Död d. 16 maj 1809. Ogift — En stilla och saktmodig man.

- 13. Mag. Magnus Brisman 1810—30. Se past. i Ryda.

14. Johan Gustaf Arfvidson 1830—54. Se past i Ryda.

15. Anders Jacobson, son af bruksinspekt Carl J. och Chr. Andersdotter, f. i Winköl d. 23 maj 1809; stud. i Lund 1831 och i Ups. 1835; prestv. 1835; kommin. i Bredared 1844; tilltr. 1845; dito här 1854; tilltr. 1855; past-ex. 1856.

Gift l:o 1836 m. Johanna Lov. Söder Ung, död 1866, enka efter kommin. S. Warén i Daretorp; 2:o 1867 m. Ester Ulrika Strömbom, d:r af prosten Jakob S. i Böne. Barn: Carl Joh. Eman. f. 1839, elev vid Borås tekniska skola, omkom vådligen 1858. Emil Reinh. Fredr. f. 1842, volontär vid Skaraborgs regem., död 1864. Amalia Elisabet f. 1844, g. m. orgelarbetaren C. J. Wichman. Laura Emma Maria f. 1845. Anders Walfrid Rudolf f. 1849, vistas i Amerika.

VI. WARTOFTA KONTRAKT.

Prostar.

1. *Laur. Haqvini,* prost öfver Wartofta och Mo härader 1556. Past. i Hångsdala.

2. *Herlacus Joh.* 1593. Past. i Slöta.

3. *Laur. Siggonis* —1630. Past. i Slöta.

4. *Laur. Andreæ* 1630—53. Past. i Hvalstad.

5. *Ericus Scarinius* 1655—67. Past. i Dala.

6. *Laur. Mellin* 1669—73. Past. i Habo.

7. *Bryn. Lundelius* 1673—93. Past. i Habo.

8. *Gabr. Rosendahl* 1694—98. Past. i Sandhem.

9. *Abrah. Mellin* 1698-1703. Past. i Habo.

10. *Mart. Seth* 1704—31. Past. i Habo.

11. *Petr. Gudhemius* 1732—-51. Past. i Böne.

12. *And. Silvius* 1736—46. Past. i Dala.

13. *Nils Synnerberg* 1746—60.År 1746 lades Ulricehamn, Blidsberg ocb Åsarp till Böne prosteri, bvaremot Hångsdala, Hvalstad och Åsaka förenades med Dala. Past. i Åsled.

14. *And. Gust. Rhodin* 1760—87. Past. i Slöta.

15. *Joh. Bratt* 1787—90. Past. i Åsaka.

16. *Jonas Kjellander* 1791—95. Past. i Hvarf.

17. *Gust. Segerdahl* 1795—96. Past. i Åsled.

18. Nils Salander 1796-1824. Past. i Åsled.

19. Bened. Carlson 1824—33. Past. i Slöta.

20. *And. Billdahl* 1833-38. Past. i Dimbo.21. *Sven Landtmanson* 1838—40. Past. i Åsaka.

22. *Anders Salvén* 1840—57. Past. i Slöta.

23. *Joh. Gabr. Bergström* 1858- Past. i Åsled.

1. SLÖTA.

Kyrkoherdar.

1. *Petrus Torveri*, canon. Scarensis et cancellarius episc. Bryniulfi Caroli, var curatus i Slöta 1417, då han bevittnade bisk. Bryniolfs underverk.

2. Hr *Torsten*, curatus 1431.

3. *Laur. Gustavi*, curat. et canon. Scar. 1484 och 1496. Han har låtit måla kyrkan, hvaraf ännu i sednare tider lemningar varit synliga.

4. Hr *Jon* var pastor 1544 och 1556.

5. *Laur. Jonæ* var pastor 1557.

6. *Herlacus Joh.* erlade 1571 till Elfsborgs lösen 8 lod silfver och 56 rdr i penningar. Såsom prost öfver Wartofta härad underskref han Upsala mötes beslut 1593. Hans dottersson *Herlacus Er. Buthelius* var erbjuden Slöta pastorat 1658 och blef kyrkoh. i Kalf af Göteborgs stift 1665.

7. *Laur. Siggonis* blef pastor i Slöta 1604 och hade varit kyrkoh. i 27 år samt var prost öfver Wartofta härad, då han dog d. 11 aug. 1631. — Han var morbroder till Siggo Fabricius, pastor i Björke. Barnen kallade sig *Slötman. Elsa*, g. m. kyrkoh. Jon. Scarinius i Blidsberg. *Annika*, g. m. kapten And. Lejoncreutz, pastorsson ifrån Åsaka.
21. *Sven Landtmanson* 1838—40. Past. i Åsaka.

22. *Anders Salvén* 1840—57. Past. i Slöta.

23. *Joh. Gabr. Bergström* 1858- Past. i Åsled.

1. SLÖTA.

Kyrkoherdar.

1. *Petrus Torveri*, canon. Scarensis et cancellarius episc. Bryniulfi Caroli, var curatus i Slöta 1417, då han bevittnade bisk. Bryniolfs underverk.

2. Hr *Torsten*, curatus 1431.

3. *Laur. Gustavi*, curat. et canon. Scar. 1484 och 1496. Han har låtit måla kyrkan, hvaraf ännu i sednare tider lemningar varit synliga.

4. Hr *Jon* var pastor 1544 och 1556.

5. *Laur. Jonæ* var pastor 1557.

6. *Herlacus Joh.* erlade 1571 till Elfsborgs lösen 8 lod silfver och 56 rdr i penningar. Såsom prost öfver Wartofta härad underskref han Upsala mötes beslut 1593. Hans dottersson *Herlacus Er. Buthelius* var erbjuden Slöta pastorat 1658 och blef kyrkoh. i Kalf af Göteborgs stift 1665.

7. *Laur. Siggonis* blef pastor i Slöta 1604 och hade varit kyrkoh. i 27 år samt var prost öfver Wartofta härad, då han dog d. 11 aug. 1631. — Han var morbroder till Siggo Fabricius, pastor i Björke. Barnen kallade sig *Slötman. Elsa*, g. m. kyrkoh. Jon. Scarinius i Blidsberg. *Annika*, g. m. kapten And. Lejoncreutz, pastorsson ifrån Åsaka.8. *Sveno Ol. Karsbergius,* f. i Larf 1594, studerade i Skara skola till dess han blef prest 1621, då han sändes som huspred. till fru Anna Gyllenstjerna; blef kommin. i Flistad 1622; flyttade derifrån 1628 till biskop Sven, hos hvilken han tjente som en medarbetare i Ordet tre år, hvarefter han 1632 sattes till kyrkoh. i Slöta. Död 64 år gammal d. 21 febr. 1658.

Gift 1:o 1632 m. *Margareta Pedersdotter*, död 1637; 2:o 1639 m. *Elin*, d:r af kyrkoh. Olav. Erici i Alingsås. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn af sednare giftet: *Olof* och *Erik*.

9. *Magn. Jonæ Helenius*, Schödvikensis, prestv. i Skara 1649, hade en tid varit kollega i andra klassen derst., då han "sattes i valet" till pastor i Slöta; och "dels i anseende till patronernas enhälliga kallelse och egna meriter, dels i synnerhet på det att enkan, den han begärar, måtte med sina barn blifva försörjder," fick han skriftlig kollation på bemälte pastorat 1659. Död 1684. — Han var af naturen skägglös.

Gift 1659 m. företrädarens enka *Elin Olofsdotter*.

10. *Laur. Nic. Mitander* var son af häradsdomaren Nils Larsson i Skatteg. BlidsbergNamnet härledes af mitis, blid. som dog 103 år gammal. Han föddes 1644; blef pedagog i Falköping 1671; prestv. 1672; skolmästare i Bogesund 1674: kommin. i 1676; fick på församlingens begäran tillstånd att flytta till prestgården 1684, för att sköta pastoratet och gårdsbruket åt den åldrige kyrkoherden; "dock utan löfte om successionen;" pastor här s. å.; tilltr. 1685; respond. vid prestm. 1687. Död d. 27 juli 1708.

Gift m. *Margareta Blidberg*, d:r af kyrkoh. Jon. Scarinius i Blidsberg. Barn: *Nils*, past. i Hvalstad. *Ester* f. 1670, gift 1:o m. Pet. Borin, 2:o m. J. Walbom, pastorer i Kinneved. *Brita*, g. m. kyrkoh. T. Lithander i Grolanda. *Maria*, g. m. kommin. L. Björsell i Åsarp. *Johanna*, g. 1:o m. B. Insulander, 2:o m. Joh. Cederberg, komministrar härstädes.

—11. Mag. Jonas Segerstedt, sonsson af kyrkoh. Jon. Victorelius i Segerstad, son af Magnus Jonsson och Marta fråu Danmark; blef stud. i Ups. 1693; prestv. 1695 och skickades såsom adjunkt till Åsled; men reste straxt åter till Upsala och blef derföre "hårdt tilltalad" i konsistorium. Då han ej ville sitt fel deprecera, vardt den myndige biskop Rudbeckius "mycket förtörnåd och körde honom på dörren". Han bevistade Lundé akademi 1697 och blef der magister 1698; krigsprest vid Westg. ' kavalleri s. å.; orerade vid prestm. 1705. År 1709 klagade han bitterligen öfver sina motgångar, huru han vid regementet flera gånger blifvit förbigången, och bedyrade att i flera stift ej fanns någon så olycklig prest som han. Kyrkoh. i Slöta 1710. Död d. 30 okt. 1713.

Gift 1703 m. Catr. Elis. FrölicK d:r af öfverste Hans F. och Marg. Silfversvärd. Hon afvek hemligen ur 7 sina föräldrars hus och erhöll tillstånd till giftermålet, med vilkor att aldrig mer visa sig för deras ögon. År 1711 dog hon jemte sina barn af pesten, och mannens lif förkortades af sorg och förebråelser, emedan han varit en ofrivillig orsak till deras död.*)

12. Laur. Andr. Ber gins, son af Anders Larsson och Inga Persdotter, f. på hemmanet Berg i Gökhem 1662; blef

stud. i Ups. 1695, prestv. 1700 till krigspred, vid öfverste v. Köhlers regem. ocll vistades i Carlskrona 1710. Sedan han i 14 år varit krigsprest "och många svåra sjöexpeditioner utstått", erhöll han K. senatens fullmakt på Slöta pastorat 1714; tilltr. s. å. och var respond. vid prestm. 1716. Dog 89 år gammal d. 7 sept. 1751. — Genom klok hushållning samlade han en betydlig förmögenhet. Sina koppardalrar förvarade han i en hvälfd källare, som ännu finnés i prestg. Deraf kallades han "Plåt-Lasse 16

Gift 1700 m. Annika Scheding, död 1738, d:r af kyrkoh. Lars S. i Floby. Barn: Brita, g. m. Jonas An-

) Hans hustru hade nemligen bedt honom byta om kläder, når han kom hem från de pestsjuka. Mannen skämtad© öfver bennes farhåga, lydde henne icke och förde sålunda smittan i sitt eget hus.derssoBo Christina f. 1707, död og. 1775. Maria, g. m. regem.-past Nils Billdahl. Marg. Hedvig f. 1714, g. m. 2:ne efterträdare. Lar. Elisabet gifte sig illa och blef arfiös. Anna Catr., g. l:o m. rektor A. Rydhenius i Borås, 2:o m. regementsskrifvaren Ad. Sandberg.

13. Mag. Jonas Frondell, son af kommin. Johannes F. i Kyrkefalla, född derst. 1697; blef stud. i Ups. 1720; magister 1734 och prestv. s. å. till adjunkt åt sin broder kyrkoh. Lars F. i Hjerpås; past.-adj. i Slöta 1738; oppop. vid prestm. 1745; kyrkoh. här 1752; tilltr. 1753. Död d. 18 maj 1758, såsom det påstods af förgift, icke utan sin makas vetskap.

Gift 1741 m. företrädarens dotter. Marg. Hedvig Bergius, som blef omgift m. efterträdaren. Barn: Anna Märta, gift l:o m. kyrkoh. Didr. Bånge i Daretorp och från honom skild 1774; 2:o m. kyrkoh. Gust. Bolin i Blidsberg. Catr. Elis. i. 1754, g. m. prosten T. Ljunggren i Sjogerstad.

14. Mag. Anders Gustaf Rhodin, sonsson af prosten Anders R. i Sköfde, son af auditören Lars R. och Helena Rydingstjerna, f. på Karstorp vid Sköfde d. 20 jan. 1712; blef stud. i Ups. 1733; antog kondition 1737 hos brukspatron Chr. Schéele och reste med sina disciplar till Lund 1738; valdes 1739 till Götiska nationens kurator; blef magister 1745 och docens i teol. fakulteten 1748. Ar 1750, "då stor stridighet var uppkommen mellan alla nationerna, höll han på en dag tre orationer inför hela societeten och lyckades bringa allt till samhällighet och vänskap igen;" presiderade i Lund 1752: blef prestv. s. å.; v. notarie vid Skara konsist. 1753; konrektor vid Skara skola 1754; tilltr. 1755; rektor 1757; orerade vid prestm. 1759; kyrkoh. här s. å.; v. kontr.-prost 1760; ordin, prost öfver Wartofta kontr. 1761; riksdagsman 1771. Under riksdagen hände honom den olyckan, att han halkade omkull på Norrbro, hvaraf han blef sängliggande 4 må-månader och aldrig rätt återställd.*) Enligt en annan uppgift blef han under riksdagen genom motpartiets lejda handtlangare kastad utför en trappa, och var sedan ständigt ofärdig. Till sysselsättning företog han sig att tälja käppknotor ra. ra. Sina verktyg hade han i ett yttre rum, och här satt han dagligen och arbetade. Han dog 75 år gammal d. 20 febr. 1787 och ligger begrafven i Karleby. — Prosten Rhodin "hade ett vördnadsvärdt utseende och var genom sitt snille och goda hjerta både älskad och aktad." "Omnes hospitalitatis numeros explevit" Han var mycket skicklig i fäktning och skall vid något tillfälle hafva allvarsamt tuktat en officer, som smädade presteståndet. Från hans vistelse i Lund berättas följande anekdot: Han blef en gång anmodad att opponera mot en disputation om Göinge härad. Deruti beskrefs ock en allmogens dans tillika med dess melodi, som på noter var införd. R. anförde, att han i Göinge dansat den dansen, kände melodien fullkomligt och påstod att sången ej var rätt upptagen; "ty så går den," sade han, och började sjunga. Hvarken prseses eller respondenten voro i stånd att vederlägga honom utan att också sjunga, det de förmodligen icke kunde, och auditorium brast ut i skratt. Han crböd ock respondens att dansa med sig, för att se om han väl kände sin sak.

Gift 1759 m. *Marg. Hedv. Bergius*, död 1801, företrädarens enka. Barnlös.

15. Mag. *Martin Fogelmark*, son af kyrkoh. Christian F. i Habo, född derst. d. 6 aug. 1732; blef stud. i Ups. 1752; magister 1761 och prestv. 1762 till adj. i Habo; kommin. derst. 1767; past.-ex. 1781: kyrkoh. här 1789; tilltr. 1790; prost 1797. Död af andtäppa d. 17 dec. 1800. — Prosten Fogelmark var af ett fromt sinnelag, läste flitigt, helst den h. skrift, i hvars grundspråk han ägde sällsynta insigter. Hans embetsgåfvor voro tröga och han var föga bekvmrad om sin ekonomi.

Gift 1792 m. *Greta Engela Janse*, f. 1756, d:r af brukspatron Janse i Wermland och enka efter kyrkoh. J. Bredberg i Eriksberg. Barnlös.16. Mag. Bened. Carlson, son af kronolänsman Jonas C. och C. Bergström, f. i Fogelås d. 3 sept. 1768; blef stud. i Lund 1788; magister 1793; prestv. s. å.; lärare vid skeppsgosse-skolan i Carlskrona 1790; exped.-pred. vid örlogsflottan 1795; presid. i Lund 3 gånger 1793; v. amir.-predikant 17Ö6; ordin, dito och ledam. af amir.-konsist. 1797; kyrkoh. i Slöta 1802; tilltr. 1803; prost 1807; aflagt prof till amir.-superintendent i Carlskrona 1816; prost öfver Wartofta kontrakt 1824; ledam. af flera sällskaper. Död d. 1 dec. 1833. — En arbetsam och i embetet nitisk man. Under vistandet i Carlskrona lärer han vid hästars skenande slagit hufvudet mot en sten, hvarigenom hans själskrafter något förminskades.

Gift 1800 m. Christina Billberg, d:r af kontr.-pro-sten Elias B. i Bunkeflo af Lunds stift. Barn: Clas Joh. Reinh. f. 1801, kanslist i eckles.-exped., död 1844. Carl Elias, past. i Hjälstad. Axel Gabriel\ f. 1804, medicinalråd. Christ. Marg., g. m. prosten A. M. Sylvén i Bitterna. Salom. Bened. f. 1808, handlande i Stockholm. Gustaf Wilhelm f. 1811, pastor i Foss, Göteborgs stift. Herman Ernan. f. 1814, läkare i Göteborg. Fredrik Theo-dor, f. 1820, kyrkoh. i Åhrstad i Halland.

Skrifter: Se siiftsmatr. J831.

17. Mag. Anders Salvén, son af bonden Jan Petersson och Marg. Arvidsdotter, f. i Stenstorp d. 25 okt 1795; blef stud. i Ups. 1821; prestv. 1824 till huspred. hos löjtn. L. W. Stjernstedt; magister 1827; slotts- och fång-pred. i Upsala 1828; tillförordn. komminister derst. 1829: teol. kand. 1832; uppf. på förslag tili tredje teol. adjunkt s. å.; v. pastor vid Upsala domk.-församling 1834; kyrkoherde i Slöta s. å.; tilltr. 1836; e. o. k. hofpredikant s. å.; prost öfver Wartofta kontrakt 1840. Död i Jönköping d. 27 aug. 1857.

Gift l:o m. Beata Adamina Afzelius, död 1835, d:r af professor Adam A. i Upsala. Barn: Adamina, f. 1834 död 1848. Maria f. 1835. Zelma, f. 1835 död 1870; 2:o 1837 m. Fredrika Lihorius, da: af majoren Svante L. och IL M. Lillje. Barn: Ernst f. 1838, styrman. Axel l 1840,landtbrukare. *Ida* f. 1841, g. m. kommin. And. Helén i Bredared. *Beda* f. 1843. *Theodolinda* f. 1844. *Sofia* f. 1845. *Erik* f. 1847, bruksinspektör. *Arvid* f. 1855. *Vendela* f. 1856.

18. Mag. *Clas Warholm,* son af kontr.-prosten Clas W. i Böne och S. M. Wästfelt, f. i Skara d. 27 jan. 1821; blef stud. i Lund 1839; fil. doktor 1844; docens i exeg. teologi 1848; prestv. 1850; förestod professionen i exeg. teologi 1852—53; företog en utländsk resa genom Tyskland, Frankrike och England 1855; vik. legationspastor i London 3 månader s. å.; adjunkt vid Lunds domkyrka 1856; pastor vid södra Skånska infant.-regem. s. å.; uppf. på förslag till profession i dogmatik och moralteologi 1858; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1861; utn. till pred. vid prestm. 1865 och till praeses 1871; professor i dogmatik och moralteologi vid Lunds universitet 1867; tilltr. 1868; teol. doktor s. å.; ledam. i kyrkomötet s. a.

Gift 1856 med *Marina Matilda Rudenschöld* f. 1836, dotter af kaptenen grefve Carl R. och C. Adlercreutz. Barn: *Hanna* f. 1857, död 1869. *Charlotta* f. 1858. *Matilda* f. 1860. *Elin* f. 1862. *Clas* f. 1865. *Christina* f. 1866. *Hedvig* f. 1870.

Skrifter: Se stiftsmatr. 1865. hvartill kommer: Om den h. skrifts inspiration. Akad. afh. Lund 1866. -- En syndares rättfärdiggörelse af tron, af E. Preuss. Öfvers. Lund 1869.

19. Mag. *Sven Sandberg,* son af kontr.-prosten doktor Anders S. och M. Allgurén, född i Madesjö af Kalmar stift d. 12 mars 1833; blef stud. i Lund 1849; filos. dokt. 1856; vik. lärare i Kalmar och Carlskrona; adjunkt vid Wexjö elem.-läroverk 1860; lektor i kristendom och modersmålet vid Wenersborgs elem.-lärov. 1866; prestv. 1867; kyrkoh. här 1868.

Af trycket utgifvit: Några anteckningar om Schellings filosofi. Lund 1856. — Kort framställning af den Evang. Lutherska kyrkans formela och materiela principers betydelse och historia. Kalmar 1862. Observationes ad Gnosticismum. Vexioniæ 1865. — Syncretismen och dess förhållande till den Lutherska kyrkans grundsatser. Lund 1866.

—Kommlaislrar.

1. Carolus, discretus vir, curatus in Karleby 1341.

2. Tor 81 ers, curatus 1431. Se past. härofvan.

3. Bened. Haqmni, prestv. 1637, var kommin. 1648 och 1671.

4. Andr. Andr, Got händer förordnades 1662 till pedag. i Wenersborg och blef prestv. 1663. Någon tid derefter begärde borgerskapet att blifva honom qvitt, "emedan han illa behandlar deras barn." Han blef v. kommin. i Härlunda 1667 och v. pastor i Broddetorp 1669. Var kommin. i Slöta 1676 och klagade att han på 6 år ej fått någon lön af en del bönder. Blef s. å. skild från denna tjenst, med löfte om befordran. Han är möjligen densamme som blef kommin. i Hesselskog på Dal 1676 och dog 1686. Sonen Petrus Lindberg efterträdde fadren derstädes och dog 1725.

5. Laur. Mitander 1676—85. Se past. härofvan.

6. Laur. Sven. Frigelius, son af bonden Sven Pe-dersson i Friggeråker; blef pedag. i Bogesund 1681; begärde 1683 att blifva ordinerad, "men alldenstund han i många år varit ifrån studierna och hållit sig som han varit politisk", så beslöt konsist. att honom ej lätteligen ad-mittera. Prestv. 1684; kommin. i Slöta 1685. Död 1697.

Gift m. Maria Svensdotter, som efterlefde i fattigdom.

7. Bened. Jonce Insulander, f. i Slöta, blef stud. i Ups. 1693; prestv. 1699 och genast förordnad till kommin. i Slöta, "men hr Lars enka får behålla sitt rågutsäde." Död 1709.

Gift m. Johanna Mitander, d:r af kyrkoh. Lars M. härstädes. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Jonas, kommin. i Wing W. h.

8. Johan Cederberg, stud. i Lund 1699, prestv. 1706 till adj. i W. Klefva. Blef år 1709 dömd till offentlig afbön, "emedan han ej blott tagit sig före att medhård hand straffa sin förmans dotter, jungfru Lisa Marchander, utan ock hr kyrkoherden med oanständiga ord och åthäfvor bemött." Kommin. i Slöta 1710. Död d. 2 mars 1739.

Gift m. företrädarens enka Johanna Mitander. Barn: Stina, g. m. efterträdaren. Carl, student i Lund 1740 och ur nationen utesluten 1742.

9. Anders Kymelf 1740—76. Se past i Broddetorp.

10. Jonas Sam. Ar o sin 1776—1801. Se past. i Blidsberg.

11. Mag. Lars Johan Sandberg, brorsson till kyrkoh. Nils S. i Wing Å. h., son af regem.-skrifvaren Adolf S. och Anna Bergius; f. i Wing Å. h. d. 23 nov. 1758; blef stud. i Ups. 1779 och i Lund 1782; magister i Lund 1784; prestv. 1785 till huspred. hos stallmästaren G. Silf-versparre på Redberga; adj. på flera ställen; kommin. i Slöta 1801. Död d. 5 jan. 1817.

Gift 1791 m. Helena Maria t. Hackwilz, d:r af löjtnant Gustaf Georg v. H. och C. C. Bruse. Barn: Gustaf Adolf, f. 1795, konrektor vid Skara skola.

12. Jonas Wennerblad, son af Per Andersson och Stina Andersdotter, f. i Stenstorp d. 26 juni 1776; blef stud. i Ups. 1799; prestv. 1801; kommin. i Slöta 1817; tilltr. 1819. Död d. 10 juli 1824.

Gift m. Fredrika Nordqvist, d:r af kyrkoh. Peter N. i Häggum. Barn: Per Johan, konsist-amanuens i Skara. Gustaf Martin f. 1817, vistas i Amerika. Chr. Sofia, g. m. skräddaren J. Lindblad i Falköping. Johan Fredrik f. 1824.

13. Mag. Per Dalander, bondeson ifrån Dala, född d. 13 sept. 1790; blef stud. i Lund 1809; prestv. 1813; magister 1814; v. kommin. i Maria Magd. förs. i Stockholm 1818; kommin. i Slöta 1825; past.-ex. 1834. Död d. 13 maj 1836. — En genialisk och utmärkt predikant, men mindre ordentlig i sin lefnad. Hade ett fattigt och deregleradt hus.Gift 1823 m. Johanna Fredr. Söderberg, död 1856. Barn: Selma f. 1820. Sigrid Hildegard, f. 1824 död 1833. Alfrid Emil Frithiof t 1829, soldat. Herlog Rudolf f. 1831. Sten Otto i. 1834. Baptist Fridolf f. 1835.

14. Johan Andreas Ligner, son af prosten Johan L. i Hvalstad, f. i Falköping d. 10 mars 1795; blef stud. i Lund 1817; prestv. 1818; kommin. i Hellstad 1827; dito här 1836; tilltr. 1838. Död af slag d. 28 maj 1848. — Han led

flera år af en oxel å ena sidan af halsen.

Gift 1822 m. Greta Chr. Themptänder, d:r af kommin. Jakob T. i Hjälstad. Barn: Johan. Jakob. Fredrika. Hilda. Anton. Wilhelmina.

15. Lars Kingren 1851—64. Se kommin. i Fredsberg.

16. Fredrik Landahl, son af kyrkoh. Mården Johan L. i Eriksberg, f. i Flistad d. 20 mars 1832; blef stud. i Ups. 1852; prestv. 1855; kommin. i Björke 1860: dito här 1863; tilltr. 1864; past.-ex. 1867.

Gift 1860 m. Paulina Lundblad, d:r af prosten Sven L. i Wånga. Barn: Ester f. 1861. Sven f. 1863 död 1869. Henning f. 1864. Wendela. Bror.

i HVALSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Benedictus de Suntaegi (Suntack) har bevittnat ett köpebref 1312.

2. Carolus var curatus 1307 och kallas biskop Peders kamererare 1331; gaf under biskopsbordet för själamessor 4 bönder i Jula 1349 och lefde ännu 1359. Gift 1823 m. Johanna Fredr. Söderberg, död 1856. Barn: Selma f. 1820. Sigrid Hildegard, f. 1824 död 1833. Alfrid Emil Frithiof t 1829, soldat. Herlog Rudolf f. 1831. Sten Otto i. 1834. Baptist Fridolf f. 1835.

14. Johan Andreas Ligner, son af prosten Johan L. i Hvalstad, f. i Falköping d. 10 mars 1795; blef stud. i Lund 1817; prestv. 1818; kommin. i Hellstad 1827; dito här 1836; tilltr. 1838. Död af slag d. 28 maj 1848. — Han led flera år af en oxel å ena sidan af halsen.

Gift 1822 m. Greta Chr. Themptänder, d:r af kommin. Jakob T. i Hjälstad. Barn: Johan. Jakob. Fredrika. Hilda. Anton. Wilhelmina.

15. Lars Kingren 1851—64. Se kommin. i Fredsberg.

16. Fredrik Landahl, son af kyrkoh. Mården Johan L. i Eriksberg, f. i Flistad d. 20 mars 1832; blef stud. i Ups. 1852; prestv. 1855; kommin. i Björke 1860: dito här 1863; tilltr. 1864; past.-ex. 1867.

Gift 1860 m. Paulina Lundblad, d:r af prosten Sven L. i Wånga. Barn: Ester f. 1861. Sven f. 1863 död 1869. Henning f. 1864. Wendela. Bror.

i HVALSTAD.

Kyrkoherdar.

1. Benedictus de Suntaegi (Suntack) har bevittnat ett köpebref 1312.

2. Carolus var curatus 1307 och kallas biskop Peders kamererare 1331; gaf under biskopsbordet för själamessor 4 bönder i Jula 1349 och lefde ännu 1359.3. Hr Laurents in Hvalstadum 1391 och 1413.

4. Haqvinus Andrea var curatus 1417, då han vittnade om bisk. Bryniolfs helighet, och lefde ännu 1434.

5. Thorchil Andersson i Hvalstad 1452 och 1474.

6. Hr Bengt, curatus 1489.

7. Hr Mils var år 1509 biskop Vincentius Belde-nackes bryte eller fogde på Leckö; blef af honom satt till kyrkoh. i Hvalstad och var tillika, såsom det föregif-ves, häradshöfding i Wartofta. Han deltog uti Westgöta upproret 1529 och hade fått sig uppdraget att med 1000 man bevaka det vigtiga passet Hofva under Tiveden, att ingen måtte insmyga sig i Westergötland eller derifrån föra underrättelser uppåt landet. Han emottog ock de upproriske herrarnes bref, att dem kringsprida. Efter mötet på Larfs hed flydde han troligen ur riket, jemte biskop Magnus och flera andra sammansvurna. I Hvalstad visades ännu på sednare tid det rum, hvarest han förmenas hafva sutit fängslad.

8. Hr ISiils var past. 1544 och kan möjligen vara densamme som föregående.

9. Hr Håkan 1548.

10. Hr Axel 1549.

11. Brynolfus Jonm 1556 och 1557.

12. Thorbern Jonce var pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen gaf 8 lod silfver och 69 rdr i penningar. Lefde 1573.

13. Johannes underskref Ups. mötes beslut 1593 och afsade sig 1602 pastoratet, "hvilket han för sin höga ålder ej kunde bestrida."

14. Petrus Svenonis nämnes 1603.

15. Joh. Laur. Balanius. Att han varit pastor i Hvalstad 1620 synes af hvad superintendenten i Sköfde Sylvester Phrygius skrifvit i en bok: "Erudita pietate or-natissimo viro D:no Johanni Laur. Balsenio, pastori Hval-stadiensi impigerrimo, amico sincere dilecto, dedi editor Sylvester Phrygius Schedviensis 17 maj 1620."16. Laur. Andr. Brunhemius var krigsprest då han insattes till kyrkoh. i Hvalstad; blef prost öfver Wartofta härad 1630 och måste på grefve Brahes befallning 1639 afstå Suntacks socken, att tillika med Härja utgöra ett eget pastorat Han dog i mars 1653.*)

Gift m. Karin Bryngelsdotter, som efterlefde och hade nådår till 1654. Barn: Anders Hval, stud. i Ups. 1650. Johan Hval, kommin. härstädes. Elias Hval, past. i Gökhem. Lars Hval, past. i Forsshem. Maria f. 1640, g. m. Sven Hulthenius, kompast. i Böne.

17. Petrus Laur. Westhius, född 1607 i Westerby i Särestad; stud. i Ups. 1628; prestv. 1634; var domk.-syssloman i Skara 1652 och blef kyrkoh. i Hvalstad d. 1 maj 1654. Konsist intygade, "att han väl studerat vid akademien och i 20 år med största beröm låtit sig bruka i prestembetet. Hafver ock lefvat med församlingen i bästa förstånd." Död 1690. — Han kallades "Store-Far i Hvalstad" och synes hafva varit en sträng och myndig man. År 1674 klagade en bonde, att han slagit dess son, så att denne deraf ljutit döden. "Men allden-stund sonen haft falllandesot och dessutom på sitt yttersta bekänt, att han hr Peder för sin död icke skyller, så kunde konsist. den saken icke upptaga." Ännu det sista året förmådde han någon gång predika. — Barn: Lars, prestv. 1681, "var en snäll person och sin faders adjunkt i många år." Död 1690. Anders Westman, löjtnant, död i Tyskland.

18. Mag. Martin Seth 1691—1704. Se past. i Habo.

19. Andr. Petri Falk, son af Peder Månsson F. på Ekeberg och dotterson af kyrkoh. Catullus Olavi i Tådened, född d. 13 aug. 1662, blef stud. i Åbo 1682 och i Ups. 1683; prestv. 1693; krigspred, vid Skaraborgs regem. 1695; regem.-pastor 1697 och bevistade danska och polska krigen under k. Carl XII; kyrkoh. i Hvalstad 1704; var oppon. vid prestm. 1697; respond. 1706 och pred. 1712. Död d. 16 febr. 1727.

*) Den uppgift att han varit pastor bär i 39 år »r tydligen oriktig.Gift m. Christina D ett er b er g, d:r af kyrkoh. Gabriel Flodinus i Flo. Barn: Anders Ilvalstedt, student i Ups., begick stöld men blef till sin heder restituerad, var sergeant och sedan en tid advokat, begärde ordination 1731, men blef ej admitterad; slutligen rådman i Göteborg. Gabriel, past. i Hvarf. Christina f. 1704, g. m. kommin. L. Aling i Råda. Magnus, f. 1712, stud. i Ups. 1736.

20. Nils Mitander, son af kyrkoh. Lars M. i Slöta, född derst. d. 13 jan. 1677; blef stud. i Ups. 1697 och prestv. 1705 till sin faders adjunkt; kommin. i Falköping 1709; kallades 1713 till kyrkoh. i Slöta och uppfördes 1724 på förslag till Falköpings pastorat; kyrkoh. här 1727; tilltr. 1728. Död d. 22 dec. 1741. — Om honom är antecknadt, att han under pesttiden 1710—12 nästan dagligen måste en lång tid besöka ända till 14 sjuka och begrafva tillsamman omkring 400 lik. Ar 1714 stämde han en bonde till tinget, som sagt till honom: "Fan tage dig, så du predikar och lefver derefter, och den som satt dig till prest." — I Upsala kallades han "Store Westgöten."

Gift 1706 m. Christina Hodhelius, d:r af kyrkoh. Carl H. i Kinneved. Barn: Greta f. 1707, g. in. kyrkoh. B. Kymell i Sandhem. Anna Stina f. 1718, g. m. kyrkoh. J. Broberg i Sjogerstad. Jonas f. 1722, rådman i Filipstad.

Från honom härstammar siägten Mitander i Wermland.

21. Johan Beckner, son af tolfman Olof Andersson och Kerstin Bengtsdotter, född i Helsingland 1697*), blef stud. i Ups. 1720 och prestv. 1724 till huspred. hos kommersrådet Tham; var adj. vid domkyrkan i Göteborg 1727, då konsist. i Skara gaf honom vitsord om "lärdom, skicklighet, vackert lefverne och uppbyggliga embetsgåfvor;" kyrkoh. i Hångsdala 1730; tilltr. 1732; respond. vid prestm. 1739; kyrkoh. här 1743; tilltr. 1744. Död d. 5 maj 1754. — "En mycket berömd pastor."

*) Enligt en annan uppgift var han född på Bockhalla i Borstig 1698. I studentmatrikeln kallas han Joh. Nicolai.

I Skara 32G. m. Maria Bilmark f. 1692 död 1760, halfsyster till lektor Johan B. i Skara, enka efter kyrkoh. Anders Odhelius i Hångsdala. Barnlös.

22. Helgo Amnceus, son af bonden Peter Carlsson och Karin Andersdotter, f. i Bosg. Lekåsa d. 14 apr. 1701;*) blef stud. i Ups. 1722 och prestv. 1726 till adjunkt åt den gamle kommin. Beronius i Hvalstad; efterträdde honom 1734; underg. past.-ex. 1747 och blef kyrkoh. här 1756; tilltr. 1757. Död d. 28 febr. 1762.

Gift l:o 1729 m. Johanna Dor. Beronius, död 1745, d:r af kommin. Peter B. härstädes; 2:o 1746 m. Brita Börstell, död 1774, d:r af kyrkoh. Sven B. i Sandhem. Barn: Elisabet f. 1733, g. m. faktor L. Wennerström i Wenersborg. Anna Maria f. 1738, g. m. kommin. C. Smedberg i Asarp. Samuel, kommin. i Rångedala. Ulrika, f. 1743 död 1797, g. m. C. Petrin, rektor vid Wi-singsö skola.

23. Mag. Johan Themptander, son af kommin. Lars T. i Bredared, född derst. d. 24 jan. 1708, blef stud. i Lund 1728; magister 1738 och prestv. 1739 till adj. i Rångedala; kyrkoh. i Asaka 1744; tilltr. 1745; oppon. vid prestm. 1748; kyrkoh. här 1763; tilltr. 1764; prost 1763; v. praeses vid prestm. 1768; v. kontr.-prost 1771. Död d. 10 mars 1776. — "Han hade en vacker teologisk lärdom och var i de döda språken, särdeles det hebreiska, väl bevandrad. Var dertill en verksam man med saktmodigt sinnelag och fogligt uppförande."

Gift 1745 m. Märta Stobceus, död 1793, d:r af kyrkoh. Arnold S. i iisaka. Barn: Cajsa Lovisa f. 1748, gift l:o m. qvartermäst. A. L. Schwabe,- 2:o m. qvarter-mäst. M. J. Moberg. Carl, past. i Warola. Anna Maria f. 1755, g. m. kommin. M. Wennermark i Wäring. Jakob, kommin. i Hjälstad.

24. Mag. Thore Odhelius, son af kyrkoh. Anders O. i Hångsdala, f. på Törnstorp vid Sköfde 1725, blef

*) Det är icke kändt, om lian var i någon slägtskap med d. v. kyrkoh. Erik Amnreiis i Lekåsa, men det synes (roligt.stud, i Ups. 1747 och prestv. i Stockholm 1751; reste till Lund 1753 och blef der magister 1754; v. pastor i Hvalstad s. å.; kommin. derst. med enhällig kallelse 1757; past.-ex. 1762; kyrkoh. här 1776; tilltr. 1778. Död d. 28 jan. 1794. — Han hade af naturen goda gåfvor, inen förföll på sednare åren till dryckenskap och vårdslöshet i embetet; var inkallad för konsist. 1781 och varnades för fylleri; beträddes äfven med osannfärdiga uppgifter; måste emottaga v. pastor 1783; var åter inkallad 1791, då han "förmanades till varsamhet och ett kristligt och vänligt bemötande emot livar man, särdeles mot sina åhörare, samt att taga sig till vara för ett bittert och okärligt sinnelag."

Gift 1758 m. Brita Salemus, död 1796, d:r af kyrkoh. Gustaf S. i Hångsdala. Barn: Johan f. 1758, regem.-past. vid Skarab. regem. Anders Gustaf f. 1760, härads-skrifvare i Wartofta. Maria Elis., f. 1764 död 1823, g. m. glasblåsaren Grundeli. Chris to fer f. 1766, guldsmed. Hedvig Chr. f. 1769 död 1849, g. m. löjtn. H. F. Frölich. Magdalena f. 1773 död 1809, g. m. stadskassören N. Ahgren i Falköping.

25. Carl Fredrik Kjellerstedt, son af postmästaren i Qvarsebo Anders K. och Kerstin Persdotter, f. i Stengårdshult d. 4 apr. 1749; blef stud. i Ups. 1773 och prestv. 1774 till adj. i Stengårdshult; domk.-adj. i Skara 1784; tog en grundelig och mycket hedrande past.-ex. 1785; kommin. i Daretorp 1787; kyrkoh. här 1794; tilltr. 1795. Död d. 13 mars 1804. — Han var af ett fromt och älskvärdt sinnelag, hade grundliga kunskaper, särdeles i hebreiskan,*) och ovanliga gåfvor såsom predikant; men fattade för mycket förtroende till Svedenborgs skrifter och studerade dem så att han blef förryckt i hufvu-

*) Vid en visitation frågade biskopen honom på sondags morgonen, om han hade någon konkordans; "jag har ett

språk," sade han, "men jag mins icke hvar det står." "Nej", svarade K., "men om biskopen täcktes nämna språket, torde jag kunna säga det." Detta skedde och fanns. Efter tre sådana försök sade biskopen: "jag märker att hr kyrkoherden ej behöfver någon konkordans, ty han har den i hufvudet."det. Härtill kom hypokondri, så att han alltifrån 1799 innestängde sig, ej ville gå ur sin säng, ej njuta andra menniskors umgänge, utan blef för sin öfriga lifstid en overksam och onyttig menniska, hvartill han visserligen icke var danad.

Gift 1787 m. Maria Chr. Carlhor g, d:r af kyrkoh. Lars C. i Stengårdshult. Barn: Anders Fredrik f. 1793, jurist, död 1817. Lars Magnus f. 1795, student, död 1829. Hade utmärkta kunskaper och stor blygsamhet. Maria Christina. Anna Charlotta.

Af trycket nlgifvit: Enfaldiga frågor öfver vigtipa ämnen 1786.

26. Sven Wennerblad, son af kommin. Lars W. 1 Flistad, f. i Lidköping d. 3 dec. 1743; blef stud. i Ups. 1765 och prestv. 1770 till sin faders adjunkt; kommin. i Björsäter 1779; kyrkoh. här 1804; tilltr. 1806; prost 1815. Död d. 14 jan. 1821. — Under hans tid förstördes hela prestgården genom åskeld 1814.

Gift l:o 1780 m. Märta Aur. Gustor/f död 1797, dir af häradshöfd. Johan G. och Helena Stolpe; 2:o 1806 m. sin piga Maria Forssman, d:r af landtbr. Sven Larsson i Forsshem. Barn af förra giftet: Johan, landtbrukare. Greta Johanna f. 1785, g. m. prosten A. F. Forssblad i Floby. Maria f. 1787, g. m. kommin. S. A. Svartz i Fredsberg. Daniel, handlande i Falköping. Ulrika f. 1792, g. ni. kommin. O. Sämblad i Fredsberg. Märta f. 1797. Af sednare giftet: Gustafva Magd. f. 1809, g. m. handskmak. Lindberg i Sköfde.

27. Johan Ligner,*) son af rusth. Johan Johansson och Ingrid Larsdotter, f. på Tomten i Broby d. 23 juni 1764; blef stud. i Ups. 1785; prestv. 1790 och var adj. på flera ställen; kommin. i Stenstorp 1805; past.-ex. 1809; kyrkoh. här 1823; prost 1830. Död d. 12 jan. 1836.

Gift l:o 1794 m. Cecilia Catr. Lilja, död 1816, d:r af amir.-löjtn. And. Ludvig L. och A. Björk, enka efter ostind. skeppspred. E. J. Falk; 2:o 1817 m. Greta Chr. Källström, apotekaredotter ifrån Skara. Barn: Johan Andreas, kommin. i Slöta. Josef Emanuel f. 1821, magister

*) Han kallade sig Lagergren till dess han blef prest.1848, v. kollega i Borås, död 1855. Frans Gabriel, f. 1827, magister 1848, docens i filosofien vid Ups. akademi, död 1858.

28. Mag. Andr. Joh. Lundqvister,. bondeson ifrån Dimbo, född d. 26 sept. 1774; blef stud. i Ups. 1797 och i Greifswald 1799; magister derst. 1800; prestv. 1802; kommin. i Yllestad 1808; tilltr. 1809; kyrkoh. i Skölfve-ned 1817; dito här 1836; tilltr. 1839. Död d. 24 jan. 1847.

Gift 1809 m. Anna Beata Jungmarker, död 1855, d:r af prosten Martin Chr. J. i Habo. Barn: Martin Johan, pastor i Herljunga. Anders Herman f. 1814, stadskassör i Alingsås, död 1866. Beata Chr. f. 1816, g. m. handl. J. Jungmarker i Lidköping. Henning Adolf, löjtnant vid Westg.-dals regem. Carl Ivar, kyrkoh. i Norunga.

29. Christian Elis Jungmarker, son af kontr.-prosten Martin Christian J. i Habo, född derst. d. 10 aug. 1790; blef stud. i Ups. ISOT; auskultant i Göta hofnitt 1810; stud. i Lund 1811; prestv. 1813; kommin. här 1830; past-ex. 1847; kyrkoh. s. å.: tilltr. 1849.

Gift 1815 med Karin Wångberg, gästgifvaredotter från Enebacken. Barn: Matilda f. 1816. Augusta Elisabet f. 1817. Martin Fredrik Bened. f. 1819 död 1845 kronolänsman i Laske härad. Simeon f. 1823, kronolänsman i Hasslerör. Eva Maria Magd. f. 1826. Johanna Elisabet f. 1829. Al frid Oktavius f. 1832. Axel Sam. Perpetuus f. 1835, kronolänsman i Gudhems härad.

Komministrar.

1. Laur. Broddius före 1655. Se past. i Sjogerstad.

2. Johannes Hval, son af kyrkoh. Laur. Brunhemius härstädes, blef prestv. 1651 och erhöll år 1655, på sin moders supplik, k. Carl Gustafs rekommendation till Hval-stads pastorat efter sin fader, då dervarande pastor skulle annorstädes förflyttas. Men sedan konsist. förklarat, att Johannes Laur. var till den tjensten alldeles otjenlig,

måste han från sina anspråk afstå. En tid derefter föll han i yrsel och blef inlöst i Skara hospital. Sedan han återvunnit helsan, törordnades han till kommin. i Hvalstad 1657; men sjukdomen återkom och förde honom till flere "svåra excesser", hvarföre han år 1661 blef från embetet skild. Ännu en gång tillfrisknad, återfick han tjensten 1664, med förmaning "att taga sig till vara för allt som hans förra opasslighet lätteligen kan förorsaka, lefva nyktert och skickligen" o. s. v. Slutligen blef han alldeles afsatt 1670; fick 1673 tillstånd att predika in vicinia och utnämndes till kommin. i Hvarf 1678, der han, oaktadt församlingens missnöje, satt qvar till sin död i slutet af 1680.

3. Petrus Petri Flod, prestv. 1663, blef kommin. i Segerstad 1668, men "på församlingens kallelse och biskopens befallning" år 1671 derifrån skickad såsom kommin. till Hvalstad. Sedan han i 20 år innehaft denna tjenst och derunder blifvit gammal och blind, tog han afsked 1691, med bibehållande af halfva lönen ur församlingen och hela lönen af pastor. Sedermera klagade han, att "han ej får den inkomst, som konungen honom tilldömt." Död d. 26 jan. 1705. — Petrus Flod var, enligt prosten Lundelii intyg, "en af de aldra enfaldigaste och uslaste prester."

Gift l:o m. Stina Eriksdotter; 2:o m. Ingrid Larsdotter*) En son Petrus gick i Skara skola 1705. En dotter f. 1681, var g. m. befallningsm. Elias Ullgren i Forsshem, och dog 1729.

4. Petrus Beronius, son af Björn Jonsson, grefve Brahes byggmästare, och Karin Håkansdotter, var f. i Aspryd i Habo socken 1654. Efter fadrens död 1673 tog prosten Lundelius honom till sig, sände honom till Jönköpings skola 1674 och i sällskap med sin yngre Son

*) Flods enka Ingeborg Olofsdotter dog i Kymbo 90 ar gammal 1740. Han lärer således varit tre gånger gift.till Wisingsö 1675. Här studerade hau till 1678, då hau fick åtfölja Lutidelii äldre son Anders till Upsala, hvarest hans välgörare alltjemt gaf honom understöd; in-skrefs som student 1680, blef kurator för nationen 1688; fick ven. conc. hos hr Axel Kafle 1690, under biskop Spegels egen inspektion; blef prestv. 1691 och genast förordnad till kommin. i Hvalstad, med bostället och halfva lönen; utn. till kommin. i Ransberg 1694, men stannade qvar i Hvalstad; var resp. vid prestm. s. å. Död d. 2 juni 1734.

Gift 1692 m. Christina Berg, död 1742, dotter af inspektören öfver Wermlands Säby Erik Månsson. Barn: Erik Otterheim f. 1692, bokhållare vid k. bageriet i Stockholm, död 1731. Berndt Beronius f. 1699, frälse-inspek-tor öfver Ekebladska godsen, död 1741. Peter, bruks-skrifvare, död i Upland. Elis. Catrina, f. 1700 död 1763, g. m. bcfallningsm. Pet. Wettergren på Lönnarp i Böne. Johanna f. 1703, g. m. efterträdaren.

5. Helgo Awtums 1735 — 57. Se past. härofvan.

6. Mag. Thore Odhelius 1757 — 78. Sc past. härofvan.

7. Adam Lundenius, son af kyrkoh. Erik L. i Da-retorp, f. i Stockholm 1736; blef stud. i Ups. 1757 och prestv. 1764 till sin faders adjunkt; kommin. i Hvalstad 1777; tilltr. 1778. Han var inkallad till konsist. 1781 och erhöll varning för dryckenskap; men då detta icke hjelpte, blef han på 6 månader suspenderad. Död d. 28 mars 1784.

Gift m. Maja Lisa Björkroth, d:r af kommin. Johan B. i Herljunga. Hon blef omgift m. kommin. Pet. Almgren i Hångsdala. Barn: Erik Johan, död i ungdomen. Cajsa och Eva.

8. Mag. Jonas Kellgren, son af prosten Jonas K. i Floby, född derst. 1747; blef stud. i Lund 1766 och i Åbo 1768; magister 1769; prestv. 1771; adjunkt på flera ställen; past.-ex. 1781; kommin. i Hvalstad 1785; er-höll K. Maj:ts fullmakt på Skatelöfs pastorat i Wexjö stift 1786; tilltr. 1788; prost 1789. Död d. 31 jan. 1804.

Gift 1786 m. Clara Chr. Lidmark, död 1799, d:r af prosten Anders L. i Grolanda. Barn: Johan Henrik f. 1190, sqvadronsläkare, död 1816. Jonas f. 1792, kapten. Jakob Axel t. 1797, kommin. i Wing W. h. Anna Maria, g. m. kommin. P. Kjellander i Flo. Hedda f. 1796; död ogift 1865.

9. Lars Lundahl, son af kommin. Bengt L. i Sandhem, född derst. d. 10 maj 1752; blef stud. i Ups. 1772 och prestv. 1775 till past.-adj. i Sandhem; tjenstgjorde sedan på flera ställen; kommin. i Hvalstad 1787: tilltr. 1788. Död d. 4 dec. 1813.

Gift l:o 1787 m. Lisa Beata Lidin, pastorsdotter från Odensåker, död 1788; 2:o 1790 m. Cajsa Dor. v. Schwabe, d:r af Ludvig v. S., qvartermästare. Hon dränkte i vansinne sig sjelf och två sina barn år 1800; 3:o 1804 m. Brita Lovisa Dimberg, död 1813, fosterdotter af kyrkoh. L. Trana i Dimbo. Barn: Mätta Beata, f. J.792, död ogift 1830. Ulrika Johanna f. 1809, g. m. kronolänsman J. Beckmansson. Maja Lena f. 1811, ogift.

10. Mag. Johan Svenander 1816—30. Se past. i Sandhem.

11. Christian Elis Jungmarker 1830—49. Se past.

härofvan.

12. Carl August Olbers, son af domprosten Levin O., f. i Upsala d. 22 juni 1810; blef stud. i Ups. 1831; prestv. 1835; v. pastor i Winköl 1841; kommin. här 1848; tilltr. 1849. Död i kopporna d. 7 dec. 1850. — Han ifrade för nykterhet och ordning, men på ett sät', som snarare uppväckte bitterhet, än verkade till förbättring. Till sina religiösa åsigter ansågs han vara Svedenborgs lära tillgifven.

Gift 1841 m. Anna Charl. Kjellander, d:r af kommin. Per K. i Flo. Barnlös.13. Clas Anton Hasselberg 1853 — 70. Se past. i Grefbäck.

14. Per Otto Landén, son af Lars Jonsson och Marg. Nilsdotter, f. i Fredsberg d. 23 apr. 1838; blef stud. i Ups. 1862; prestv. 1864; kommin. här 1869; tilltr. 1870.

ULED.

Kyrkoherdar.

1. Hohnridns Jacobi var curatus 1412, då han sålde två delar i Wallby till biskop Bryniolf i Skara. Lefde ännu 1419.

2. Hr Claus var pastor 1544 . och 1549.

3. Hr Hans 1556.

4. Petrus Clavidi 1557.

5. Nicolaus Nicolai var pastor 1571 och crlade till Elfsborgs lösen lod silfver och 39 rdr i penningar.

6. Jonas, pastor 1588, underskref Upsala mötes beslut 1593.

7. Elias Benedicti, kyrkoh. 1618, prost 1635, död 1641. Han anses hafva författat en grafskrift öfver tvän-ne sina barn på latinsk vers, och var således en för sin tid vitter man.*) Barn: Abraham, död 1631. Anna, död 1633. Israel, past. härstädes.

8. Andreas Olavi, Uplandus eller Uplandspresten, blef af general-major Joh. Lilliehöök kallad till pastor 1641. Han dog d. 18 mars 1649.

*) Se N. Salanders beskrivning öfver Åsled p. 115. 13. Clas Anton Hasselberg 1853 — 70. Se past. i Grefbäck.

14. Per Otto Landén, son af Lars Jonsson och Marg. Nilsdotter, f. i Fredsberg d. 23 apr. 1838; blef stud. i Ups. 1862; prestv. 1864; kommin. här 1869; tilltr. 1870.

ULED.

Kyrkoherdar.

1. Hohnridns Jacobi var curatus 1412, då han sålde två delar i Wallby till biskop Bryniolf i Skara. Lefde ännu 1419.

2. Hr Claus var pastor 1544 . och 1549.

3. Hr Hans 1556.

4. Petrus Clavidi 1557.

5. Nicolaus Nicolai var pastor 1571 och crlade till Elfsborgs lösen lod silfver och 39 rdr i penningar.

6. Jonas, pastor 1588, underskref Upsala mötes beslut 1593.

7. Elias Benedicti, kyrkoh. 1618, prost 1635, död 1641. Han anses hafva författat en grafskrift öfver tvän-ne sina barn på latinsk vers, och var således en för sin tid vitter man.*) Barn: Abraham, död 1631. Anna, död 1633. Israel, past. härstädes.

8. Andreas Olavi, Uplandus eller Uplandspresten, blef af general-major Joh. Lilliehöök kallad till pastor 1641. Han dog d. 18 mars 1649.

) Se N. Salanders beskrivning öfver Åsled p. 115.9. Israel Elice, son af ofvannämnde kyrkoh. Elias Bened., blef prestv. 1642 och var krigspred., då han förordnades till past. i Åsled 1649. Sedan han flera gånger varit anklagad för "begångna excesser", såsom häderi mot Gud, oregerlighet och slagsmål,) liderlighet och otukt, vanvördnad mot sina förmän o. s. v., blef han år 1653 afsatt från både embete och församling. "Men der af honom någon lefvernets förbättring framdeles visst afspör-jas kan, må honom efter en allvarlig poenitens embetet restitueras och han med någon lägenhet försörjas."

Gift m. Karin Månsdotter, som var kyrkoherdedotter från Rök i Östergötland. Hon begärde att skiljas från sin man 1655.

10. Petrus Fristadius, son af kyrkoh. Sveno Olavi i Fristad, född derst. 1602; blef stud. i Ups. 1619; prestv. till kommin. i Börstig 1622; förestod denna tjenst i 4 år och förordnades sedan till kommin. i Mjöbäck i Kind; domk.-syssloman i Skara 1634; kyrkoh. i Åsaka W. h. 1639; dito här 1653. Död d. 6 jan. 1656.

Gift 1626 m. Brita, d:r af kyrkoh. Bened. Laurentii i Mjöbäck. Hon fick, "i anseende till sina 6 faderlösa barn och mannens bekostnad på prestgårdarne i Åsaka och Åsled, bruka och i sina sorgedagar besitta tilldelningsstommen i Mularp, så att hon behåller hälften deraf fri." Barn: Petrus, kommin. härstädes; Johan, klockare i Skara. En dotter, g. m. kyrkoh. Jon. Svenonis och Nic. Westorpius i Kinneved.

11. Andr. Joh. Syntherus, f. i Kinne härad 1603; blef stud. i Ups. 1626; préstv. 1633 och var kommin. i Götened 1640. Såsom i lärdom och lefverne skicklig och i grefskapet född, fick han, enligt grefve Jakobs försäkran, löfte om Rackeby pastorat 1652. Men då grefve Jakob vid samma tid dog, utnämnde sonen grefve Magnus en

*) Kornetten Håkan Lång klagade, att hr Elias honom med ovett öfverfallit, brutit af hans svärd och kastat lutarne i väggen : derpå uppmanat honom att dricka med sig, hotande honom att eljest slå hjertat sönder. Slutligen honom så illa slagit, bitit och sargat, att han om morgonen i blodet som en död menniska upptogs. (Kons. prot.)annan. Hr Anders blef derefter, "såsom en lärd och meriterad man," uppf. på förslag till Levened 1654; men äfven härom gick han miste. Följande året inkom till konsist. en klagoskrift, hvaruti hr Anders i hofrätten besvärat sig, "att han till sal. biskop Jon. Wexionensis gifvit en post penningar, silfver och guld, för att blifva promoverad till bättre lägenhet, men har dock ingen promotion bekommit." Målet förvistes till ärkebiskopen, som infordrade protokoll öfver ransakningen. Hr Anders, hårdt tilltalad tor sådant olagligt tillbud och deraf följande olaglig anklagelse, inlemnade förteckning på de persedlar, som han utgifvit, hvilken förteckning till ärkebiskopen öfversändes. Hvad utgång saken fick, är okändt; men hr Anders blef, på frih. Jak. Lilliehööks till Fårdala kallelse, utnämnd till kyrkoh. i Åsled 1656; tilltr. 1657 och dog 1677.

Gift 1635 m. Elisabet, d:r af Andr. Petri, past. i Götened, och hade med henne 5 barn. En dotter var g. m. Linnar Gunnarsson.

12. Johannes Lechander, son af domprosten Lars L. i Skara; blef stud. i Ups. 1644: prestv. 1649 och var den älste krigspredikanten vid öfverste Drakenbergs régem., då han 1659 förordnades till regem.-pastor. Sedan han "i 27 år tjent vid regementet och många mödor utstått, såväl i det polska och danska, som nu i det tyska kriget," fick han slutligen på riksrådet Gust. Horns kallelse fullmakt att vara kyrkoh. i Åsled 1678. Från denna tjenst blef han afsatt 1686, emedan han från predikstolen sam-manlyst sina grannar och låtit dem gå ed angående bort* stulen gärdsle. Men redan följande året restituerades han till heder och ära, och äfven till embetet, med löfte att få öfva

sig i predikande. Han var sedan föreslagen till slottsprest på Elfsborg och till kommin. i Flo, men stannade qvar i Åsled, der han dog i mars 1689 och blef begrafven i kyrkans kor.

Gift m. Kerstin Grundelia, d:r af kyrkoh. Arvid G. i Wånga. Son: Lars, past. i en församling i Ingerman-land.13-Mag. Mcol. Andr. Hagman, f. i Habo församling; blef stud. i Abo 1674; filos, kandidat 1680; prestv. 1681 och förordnad till kommin. i Halna socken af Undenäs, "emedan han var fast lärdare än pastoris son <ler-städes." Här hade han | af stommen jemte klockareräntan och något penningar af pastor. Sedan han s. å. "disputerat in gymnasio", blef han "för sin capacitet och allas enhälliga kallelse" utn. till kommin. i Skara, med ka-pellansgården till boställe; kyrkoh. i Åsled 1687; v. kontr.-prost 1693. Död d. 29 juni 1698. — Han berömmes såsom en driftig pastor, hvilken "härligen reparerat kyrkorna och upprättat en så godt som ödelagd prestgård."

Gift 1680 m. Catrina Jakobsdotter, död 1722. Hon har i kyrkans handlingar det mindre vanliga namnet "vice prostinna." Barn: Susanna f. 1690.

14. Andr. Andr. Tysk, f. i Tyskag. Tärby i Rångedala d. 3 febr. 1645; blef stud. i Ups. 1672; prestv. 1676 och kommin. i Wånga s. å.; respond. vid prestm. 1680; past-ex. 1695; kvrkoh. i Åsled "genom K. Maj:ts remiss" 1698: tilltr. 1700. Död d. 3 mars 1727. — Han kallas "en nitisk, allvarsam och ordningsälskande man."

Gift 1687 m. Christina Odhelius, död 1737, d:r af kyrkoh. Thore O. i Jung. Barnen antogo namnet Odhelius. Anders, past. i Hångsdala. Thore, past. efter fadren. Erik Odhelin f. 1693, qvartermästare, morfader till prosten Mårten Odhelius i Jung. Olof\ lektor vid Skara gymnasium. Magdalena f. 1698, g. l:o m. kyrkoh. Abr. Hagelbeck i Tådened; 2:o m. kyrkoh. Joh. Timberg i Skarstad.

15. Mag. Thore Odhelius, den förres son, f. i Wånga 1690; blef stud. i Ups. 1709, magister 1719 och prestv. s. å. till sin faders adjunkt; var orator vid prestm. 1726, predikant 1730. Han blef, utan förslags uppsättande och föregånget val, installerad som kyrkoherde härstädes af biskop Svedberg samma dag som hans fader begrofs 1727. Död d. 14 juli 1731 och saknad som en berömlig lärare.

Gift 1728 m. Margareta Rydhenius, död 1738, d:r af prosten Anders R. i Forsshem. Hon blef omgift medefterträdaren. Barn: Christina f. 1729, gift l:o m. kommin. A. Marchander i Forsshem, 2:o m. salpeter-sjuderi-direkt. Nils Modin. Anders, f. 1731 död 1798, kanslist vid postverket i Stockholm.

16. Mag. Nils Synnerberg, son af kyrkoh. Sven S. i Medelplana, född derst. 1698; blef stud. i Ups. 1720 och var informator först för frih. Carl Lagerberg och sedan för riksrådet grefve G. Bondes tre söner; magister 1728; prestv. i Stockholm 1730 till huspred. hos grefve Bor.de; blef, oaktadt konsist. redan utfärdat fullmakt för kommin. Jungmarker, genom K. Maj:ts dom utn. till kyrkoh. i Åsled 1733 och tilltr. s. å.; pred. vid prestm. 1745, prseses 1751; prost öfver Dala kontrakt 1746; riksdagsman 1751; uppf. på förslag till Mariestads pastorat s. å. och erhöll vid valet nästan enhällig kallelse. Död d. 15 nov. 1760. — Han var på sin tid en af stiftets aktningsvärdaste prester, ägde grundlig lärdom och vackra embetsgåfvor samt styrde sin församling väl.

Gift l:o 1733 m. företrädarens enka Margareta Ryd-henius; 2:o 1744 m. Brita Greta Thorért, d:r af prosten Magnus T. i Kyrkefalla. Hon blef omgift m. prostén Jon. Sundler i Berg.*) Barn: Maria Helena f. 1736, g. m. kommin. P. Tengberg i Undenäs. Lars f. 1738, handlande i Göteborg.

17. Gustaf Segerdahl 1762 — 96. Se past. i Tunhem.

18. Dokt. Nils Salander, son af kyrkoh. Nils S. i Hvarf, född derst. d. 25 nov. 1760; åtnjöt först i 2:ne år undervisning af sin morbroder prosten Joh. Bratt i A sak a; kom sedan till Skara, der han var amanuens hos domprosten And. Knös; blef stud. i Ups. 1779; magister 1785; orerade för Victorinska stip. s. å.; prestv. s. å. till past.-adj. i Åsaka; docens och archivarius vid Skara gymn. 1787; v. lektor 1789; rektor i Alingsås s. å. och skulle

*) Sundler var prosten Synnerbergs adjunkt och berättas hafva växlat ring med prostinnan vid hennes mans dödsbädd, då de trodde honom redan vara utan sans. Men han märkte hvad som föregick och sade: "jag har öfvervarit trolofningen, men på bröllop-pet kan jag irke komma."tillträda 1791, men blef i stället utn. till gymn.-adj. och konsist.-amanuens, till hvilken sednare befattning han "har en sådan sällsynt skicklighet, att han dertill

är och bör vara sjelfskrifven"; höll tal vid jubelfesten 1793; kyrkoh. i Åsled 1795; blef s. å. konstituerad till konsist-notarie och bestridde denna tjenst från d. 1 maj 1795 till s. d. 1796, då han tillträdde Åsled; kontr.-prost 1797; teol. dokt. 1809. Han led på sednare åren af döfhet och afled d. 4 febr. 1824. — En af stiftets lärdaste och ut-märktaste .män.

Gift 1796 m. Christina Kjellander, d:r af prosten Jonas K. i Flo. Barn: Eva Beata, g. m. kyrkoh. J. Lin-narsson i Hvarf. Jonas Georg, konrektor vid Skara skola. Chr. Sofia, död og. 1860. Anna Charlotta, g. m. prosten G. Linnarsson i Falköping. Nils, lektor i grekiska språket vid Skara gymn. Per August f. 1811, med. kand., död i koleran 1834.

Skrifter: Se st. malr. 1819.

19. Anders Lönnerblad, son af bonden Anders Andersson och Marg. Hansdotter, f. i Gökhem d. 5 okt. 1768; blef stud. i Lund 1792; prestv. 1795; kommin. i Åsled 1807; past.-ex. 1817; kyrkoh. här 1824; tilltr. 1827. Död d. 18 sept. 1836.

Gift 1804 m. Anna Hel. Svenonius, d:r af bat.-pred. och kommin. Jonas S. i Hvarf. Barn: Jon. Gustaf kommin. i Saleby. Anders Wilh. f. 1806, underofficer. Nils Josef hemmansägare i Åsled.

20. Mag. Johan Edberg, son af prosten Johan E. i Ryda, född derst. d. 23 aug'. 1783; blef stud. i Lund 1804; magister 1808; prestv. 1809; kommin. i Ryda 1813; tilltr. 1814; past-ex. 1821; kyrkoh. i Jung 1830; dito här 1837; tilltr. 1838. Död d. 14 maj 1843.

Gift l:o 1814 m. Anna Brita Almgren, död 1828, d:r af kyrkoh. Mathias A. i Blidsberg; 2:o 1830 m. Gustava Magd. Brink, död 1849; fadr. bruksinspektör. Hon blef omgift m. kyrkoh. C. Risbeck i Gökhem. Barn: Christina Rebecka, ogift Johanna Matilda f. 1823, g. m. kyrkoh. L. Wetterqvist i Amnehärad.21. Anders WetterqvisL son af bonden Johannes Andersson och Lisa Larsdotter, f. i Götened d. 10 nov. 1786; blef stud. i Lund 1810: prestv. s. å.; kommin. i Böne 1818; dito i Acklinga 1822; tilltr. 1823; past.-ex. 1834; kyrkoh. i Bottnaryd 1835; tilltr. 1838; dito här 1844; tilltr. 1846. Död d. 10 jan. 1849. — Han var en god predikant, munter och glad, särdeles road af att berätta anekdoter, på sednare åren mycket fet och okostig.

Gift 1818 m. Christ. Hel Fager lind, d:r af kollega Nils F. i Lidköping. Barn: Nils Jo/iap f. 181$, stadsläkare i Warberg, död 1858. Catrina Elis. f. 1821, g.m. kyrkoh. A. W. Forssblad i Hångsdala. Per Martin f. 1823, brukspatron i Westmanland. Johanna Maria, f. 1825 död ogift 1863. Clas Filip f. 1828, landtbrukare. Lars Aron

f. 1830, bruksbokhållare.

22. Gustaf G ide o n Norlin, son af assessorn och regem.-läkaren P. A. Norlin och C. G. Colling, f. i Lidköping d. 3 juni 1804; blef stud. i Ups. 1823; prestv. 1827 till huspred. hos gen.-maj. G. Adlercreutz på Götala; e. o. bat.-pred. vid Westg. regem. 1830; v. kollega i Wenersborg 1832; ordin, dito 1834; tilltr. 1835; kyrkoh. här 1849. Död före tillträdet d. 27 okt. s. å. af kolera.

Gift 1836 m. Anna Carol. Aug. Lindskog, d:r af domk.-sysslom. Peter L. i Skara. Barn: Augusta Charlotta,

g. m. rektor T. Lindskog i Hjo. Carol. Antonia, g. m. C. O. Klefbeck, rektor vid seminarium i Skara.

23. Mag. Johan Gabriel Bergström, son af krono-länsman Carl Gabriel B. och U. C. Carlsson, född i Fogelås d. 20 nov. 1799; blef stud. i Ups. 1819; prestv. 1823; filos, doktor 1827; kommin. i Björke 1830; dito i Wing Å. h. 1839; past.-ex. 1842; kyrkoh. i Björke s. å.; tilltr. 1845; dito här 1851; tilltr. 1853; v. kontr.-prost 1857; ordin, dito 1858; oppon. vid prestm. 1859.

Gift l:o 1828 med Anna Charl Segerqvist, död 1863, dotter af kyrkoh. Fredrik S. i Frösthult, Upsala stift; 2:o 1864 med Anna Sofia Lind, f. 1822, d:r af kapten Anders Daniel L. och C. S. Gyllensvärd. Barn: Theresia Wilhehmna f. 1829. Carl Axel Gabriel I 1831, krono-länsman. Johan Fredrik Wilhelm f. 1833, possessionat. Gustaf Emil Emanuel f. 1835, inspektor. Bernhard August Salomon f. 1839, telegrafisk Charlotta Gabriela f. i 841.

Komministrar.

1. Brynolfus Andrea 1624—25. Se past. i Sjo-gerstad.

2. Joh. Siggonis Fris 1636 — 54. Se past. i Åsaka W. h.

3. Petrus Fristadius, son af kyrkoh. Petrus F. härstädes, försändes år 1655 till superintendenten i Göteborg att prestvigas och blef då straxt förordnad till "diaconus uti Åslätt." Begärde förgäfves att blifva kyrkoh. i Kinneved 1673 och dog i aug. 1675.

Gift m. Malin Lund, d:r af kyrkoh. Petrus L. i Sandhem. Hon efterlefde med 8 barn i fattiga omständigheter.

4. Haqv. Andr. Klingman, son af bonden Anders Månsson i Haboltorp i Acklinga, född 1643, vistades i 15 år vid Wisingborgs skola och 3 år vid Lunds akademi; blef sedan pedag. vid Istrum och begärde ven. conc. 1672; prestv. 1675; kommin. i Åsled 1676 på riksrådet Gust. Horns rekommendation; anklagades 1678 att hafva "afhändt kyrkoherde-enkan sin nådårsränta, inträngt sig på tilldeln.-stommen och öfverfallit henne i sitt hus"; hvarföre han blef till konsist. citerad. Död efter 11 dagars sjukdom d. 2 febr. 1695. Hans lik stod en tid obe-grafvet, emedan en qvinna, som varit i hans hus, påstod sig vara af honom hafvande. Saken kunde icke bevisas. Han lår varit gift med företrädarens dotter, som dog 1690.

5. Lars Lundenius, son af hemmansbrukaren Erik Andersson och Märta Larsdotter, f. i Tidsletprpet, Lugnassocken af Björsäters pastorat d. 30 nov. 1668; blef stud. i Ups. 1692; prestv. 1696 och s. å. förordnad till kommin. i Åsled, hvarom han sjelf antecknat följande: "D. 8 april nästföljande måste jag efter högv. herr biskopens befallning resa till Åsled, och gjorde der min första pre-dikan på påskdagen i Åsleds kyrkio, hvarest jag af der-varande pastore och vice prseposito mag. N. Hagman och flera sochnemän lät mig för hastigt intala, att der sacel-lanien antaga." Han underg. past.-ex. 1715, men vann ingen befordran, utan satt här komminister 52 år till sin död d. 25 juli 1748. — "Lundenius var en allvarsam man och älskare af ordning," säger dokt. Salander. Kyrkoh. Tysk deremot klagade, att han "har ett oroligt sinne, som aldrig hvilar, utan att han något bryderi eller oro tillväga kommer." "Om", säger han, "sådana illfundiga practicanter och öfversätsiga hansar skola få träda oss på nacken, så Gud tröste då både mig och andra." De sista 20 åren var han plågad af värk i fötterna och hade till vikarie sin måg och efterträdare Carl Tengholm.

Gift 1697 m. Ingrid Schult, d:r af en bruksinspektör öfver Finåkers bruk i Westmanland. Barn: Erik, pastor i Daretorp. Henrik studerade i Skara 1721. Johanna f. 1710, g. m. efterträdaren.

6. Carol. Er. Tengholm, bondeson från Tengened, född d. 9 apr. 1697; blef stud. i Ups. 1721 och prestv. 1730 till kommin.-adj. i xÅsled; fick löfte att efterträda sin svärfader 1746 och fullmakt 1749. Död d. 22 okt 1766. — "En from och stilla man."

Gift 1731 m. företrädarens dotter Johanna Lundenius, iöd 1798. Barn: Brita Catr. f. 1731, död og. 1800. Erik f. 1735, gift 1761. Lars f. 1743, skollärare vid östads barnhus, död 1810. Inga Lisa f. 1746. Henrik f. 1749.

7. Samuel Aling, son af kyrkoh. Johan A. i Husaby, f. i Lyrestad d. 6 maj 1725; stud. i Ups. 1749; var först en tid gardesknekt och blef sedan prest 1759, "med förmaning att taga sig till vara för sådant uppförande, hvarför han varit noterad"; kommin. i Åsled 1767;

I Skara 33tilltr. 1768; ådrog sig genom dryckenskap ett svårt fall 1785, hvaraf han länge var sängliggande och måste alltifrån 1790 hålla vikarius. Död d. 6 okt. 1804.

Gift 1762 m. Anna Sahlgren, f. 1739 död 1792, d:r af Anders S., frälse-inspektor. Barn: Anders f. 1774, rustmästare. Johanna Gustava f. 1779.

8. Anders Lönnerblad 1807—27. Se past. härstädes.

9. Nils Jonas Linnarsson 1827—32. Se kommin. i Warola.

10. Per And. Settergren 1832—41. Se kommin. i Wassända.

11. Fredrik' Berger 1841 — 52. Se kommin. i Sandhem.

12. Jonas Jungner 1852—60. Se kommin. i Fröjered.

13. Carl Ramqvist 1860—65. Se kommin. i Bitterna.

14. Sven Otto Joh. Svanbom, son af possessionaten Carl S. och B. C. Hoof, f. i Tådened d. 9 apr. 1839; blef stud. i Ups. 1861; prestv. 1864; kommin. här 1865.

Gift 1865 med Laura Amanda Wennergren, d:r af förste landtmätaren i Westerås län Carl Johan W. och U. D. Borgman. Barn: Alma Laura Sofia f. 1868 och Carl Otto f. 1870.4. HVARF.

Kyrkoherdars

1. Haqvinus Bronari in Leena 1396.

2. Hr Arvid i Leena 1430.

3. Svenungus Bened. in Leena har vidimerat perme-bref 1467 och 1474.

4. Arvidus in Leena var past. 1523.

5. Hr Anders var past. 1544 och lär varit den förste som bodde i Hvarf.

6. Bened. Arvidi 1548 och 1557.

7. Catullus var past. 1559.

8. Magnus Jonce var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen gaf 2 lod silfver och 23 rdr i penningar. Han underskref Upsala mötes beslut 1593 och var riksdagsman 1598.

9. Sveno Svenonis. Om honom berättas, att han lät nedtaga Hvarfs remnade kyrkotorn, insjuknade kort derefter och blef död. Hans son Anders var fader till Svante Segerwald, häradshöfding i Wartofta härad.

10. Thomas Krippe var först krigsprest och blef sedan här kyrkoh. 1639. Han dog på ett möte i Skara i nov. 1646.

Gift m. Justina Ottesdotter. Barn: Ingeborg, g. m. efterträdaren.

11. Petrus Andr. Petränder, son af kyrkoh. Andr. Petri i Stenstorp; stud. i Ups. 1642; blef genom gifte med företrädarens dotter kyrkoh. i Hvarf 1648 och dog 1677. — Hr Peder i Hvarf anklagades i febr. 1677 att hafva sagt från predikstolen: "de som stänga igen kyrkodörren för mig, skola ligga i helfvetet och pipa som

4. HVARF.

Kyrkoherdars

1. Haqvinus Bronari in Leena 1396.

2. Hr Arvid i Leena 1430.

3. Svenungus Bened. in Leena har vidimerat perme-bref 1467 och 1474.

4. Arvidus in Leena var past. 1523.

5. Hr Anders var past. 1544 och lär varit den förste som bodde i Hvarf.

6. Bened. Arvidi 1548 och 1557.

7. Catullus var past. 1559.

8. Magnus Jonce var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen gaf 2 lod silfver och 23 rdr i penningar. Han underskref Upsala mötes beslut 1593 och var riksdagsman 1598.

9. Sveno Svenonis. Om honom berättas, att han lät nedtaga Hvarfs remnade kyrkotorn, insjuknade kort derefter och blef död. Hans son Anders var fader till Svante Segerwald, häradshöfding i Wartofta härad.

10. Thomas Krippe var först krigsprest och blef sedan här kyrkoh. 1639. Han dog på ett möte i Skara i nov. 1646.

Gift m. Justina Ottesdotter. Barn: Ingeborg, g. m. efterträdaren.

11. Petrus Andr. Petränder, son af kyrkoh. Andr. Petri i Stenstorp; stud. i Ups. 1642; blef genom gifte med företrädarens dotter kyrkoh. i Hvarf 1648 och dog 1677. — Hr Peder i Hvarf anklagades i febr. 1677 att hafva sagt från predikstolen: "de som stänga igen kyrkodörren för mig, skola ligga i helfvetet och pipa sommöss"; och vidare: "de som varit inne i konsistorium angående en kapellan, skola få en stackot näsa." Kort derefter ha^ han ock yttrat: "nu har den onde lagt grimman på befallningsman i Brismetorp." Hr Peder klagade öfver hufvudsvaghet, konsist. betraktade honom som "pertur-batus" och dömde honom till suspension. Kort derefter dog han. — Under hans tid ödelades Kongslena by genom vådeld 1672.

12. Andr. Jac. Gadd, f. i Hudened; bevistade Skara, Strengnäs och Linköpings läroverk intill 1664, då han reste till Upsala; blef pedag. i Wenersborg 1667 och prestv. 1669. Såsom varande "en mycket meriterad man och dertill en qvick karl", sattes han till kommin. i Hvarf 1677; blef vice pastor s. å. och efter den gamle hr Pe-ders död, på riksrådet grefve Joh. Gabr. Stenbocks kallelse, utn. till kyrkoh. 1678; tilltr. 1679. Han fick Lena såsom tilldelningsstom och uppmanades af konsist. 1688 att flytta dit, "emedan konungen utan tvifvel för sin nåd vill hafva den tacksamhet, att pastor sjelf sitter vid dess kungsgård." Pred. vid prestm. 1696. Död d. 7 mars 1698.

Gift l:o 1670 m. Karin Romeh d:r af kyrkoh. Gunnar Bened. i Romeled; 2:o m. Cecilia Larsdotter, enka efter kyrkoh. E. Kjellingius i Börstig. Barn: Gunnar, kommin, härstädes. Elisabet, g. m. kommin. J. Björkroth i Jung.

13. Magnus Bessing, son af kommin. Ben. Magni i Larf, kom från Göteborgs gymnas. 1678 för att ordineras, "men kunde icke bestå sig i examen, utan förmantes att bättre se på sina partes;" blef prestv. 1680 och genast förordnad till kommin. i Hvarf; fick förmaning 1693 "att lefva, i vänskap med sin pastor och icke komma med några obevisliga beskyllningar"; kyrkoh. här 1698; respond. vid prestm. 1700. Död d. 7 jan. 1715.

Gift m. Christina Lidin, som efterlefde. Son Bengt, int. i Skara sk. 1695.14 Johannes Joh. Scarén, född 1677 i Skara, der fadren var sadelmakare;*) blef stud. i Ups. 1703 och prestv. 1706 till huspred. hos hofstallmästaren G ist. Hård på Kaflås; v. kommin. i Segerstad 1711, "och som det är en af pest besmittad ort, så får han hopp om snar befordran"; var sedan adj. och v. pastor derstädes till 1714, då han jemte sin svåger Jon. Victorin sökte att blifva denna församlings kyrkoherde. "Emedan begge framvisade goda skäl till sin anhållan", blef lottkastning anställd i konsist., då lotten föll på Victorin. Församlingen, som fattat mycken kärlek till sin v. pastor, protesterade väl mot lottkastningen, men det kunde icke ändras. Scarén fick i stället fullmakt på Hvarfs pastorat 1715; var respond. vid prestm. 1725 och dog första sönd. i advent 1740.

Gift 1711 m. Anna Victorin, d:r af kyrkoh. Anders V. i Segerstad. Barn: Christ. Elisabet f. 1712, g. ra. Sven Victorin, tredje pred. i Fröjered. Johanna, g. m. kyrkoh. L. Otter i Horn. Anna Maria f. 1713, g. m. prosten Sv. Zettervall i Wäring.

15. Mag. Konrad Qvensel, son af qvartermästaren Axel Q>**) och Stina Tengner, pastorsdotter från Warnhem, f. i Hornborga 1698; stud. i Ups. 1718; var filos, kand. 1731, då han blef prestv. till adj. i Broddetorp; magister 1734; kommin. och skolmästare i Bogesund 1736; tilltr. 1737; kyrkoh. här 1741. Död d. 13 nov. 1758. — "Han hade förtjent den bästa lycka; han fick en medelmåttig och var dermed nöjd." Professor Konr. Qvensel i Lund var med honom nära beslägtad.

Gift 1733 m. Maria Winge, död 1774, d:r af kyrkoh. Johan W. i Broddetorp. Barn: Cajsa Christina £ 1737. Johan, int. i Skara sk. 1753.

16. Gabriel Falk, son af kyrkoh. Anders F. i Hvalstad, född 1698; stud. i Ups. 1718 och blef jemte flera

*) Han kallade sig först Sopius och hade en broder, Henrik Sopius, som var krigsprest.

**) Siägten härstammar från Hessen Kassel och inkom i Sverige med en sekreterare hos grefve De la Gardie. Dennes son Wilhelm Johan Qvensel var hofrättsråd i Åbo.andra utesluten or nationen 1720, emedan han föröfvat otidiga vexationer emot några af novitierna; men hade då redan "praktiserat sig till testimonium och begifvit sig ur staden"; sedermera var han ock "bringad i arrest i Stockholm," och måste derföre "skaffa sig bättre rykte," för-än han kunde ordineras. Prestv. 1727; v. rektor i Borås 1728. Försedd med Kon. Fredriks fullmakt och biskop

Svedbergs rekommendationsbref till Vicacoa församling i Nordamerika (hvaruti Svedberg säger sig sända dem denne lärare och önskar att de måtte emottaga honom såsom en Hetrans Zebaoths engel*) anlände han till Amerika 1733 och blef i Vicacoa väl emottagen. Men uti inloppet af Delavare-floden sjönk fartyget, hvarpå han reste, då alla hans saker gingo förlorade och han kom i land med blotta lifvet. I början utförde han sitt embete med flit och drift, sökte att bibehålla god ordning i församlingen; men blef sedan nog oförsigtig i sitt nit, råkade i en rättegång, dömdes till 500 punds böter och förvistes från Amerika. Återkom till fäderneslandet efter 14 års frånvaro 1746 och blef då ålagd att skaffa sig intyg från Amerika om sitt uppförande; var äfven beskyllad för att hysa reformerta åsigter. Slutligen fick han fullmakt på Hvarfs pastorat 1759, men dog straxt efter tillträdet d. 6 juli 1760. Ogift.

17. Nils Salander, son af kommin. Arvid S. i Gökhem, född derst. d. 29 mars 1703; blef stud. i Ups. 1722 och prestv. 1729 till sin faders medhjelpare; v. kommin. i Hvarf 1741; ordin, dito 1742. Sedan han "på K. M:ts befallning blifvit uppförd på förslag till Hvarfs pastorat, fick han nådig fullmakt" 1761 och förrättade sitt embete med all trohet till sin död d. 18 maj 1774.

Gift 1749 m. Helena Christ. Bratt, f. 1723 död 1779, syster till prosten J. Bratt i Fröjered. Barn: Sara f. 1755, ogift. Greta £ 1758, gift l:o m. bat.-pred. Jon. Svenonius, 2:o m. kyrkoh. Jos. Linnarsson härstädes. Nils, past i Åsled. Elisah. Christina f. 1765, död og. 1844.

*) Konsist. i Skara ansåg honom deremot mindre tjenlig och sökte förmå biskopen att återtaga sin rekommendation.18. Mag. Jonas Kjellander 1777—95. Se past i Flo.

19. Lars Gust. Fager sten, son af kyrkoh. Sven F. i Hellstad, född derst. d. 6 mars 1759; blef stud. i Ups. 1777 och prestv. 1788 till huspred. hos gen.-maj. grefve Fr. Posse; e. o. bat-pred. vid Westg.-dals regem. 1789; bevistade fälttågen i Finland 1789 och 1790 samt blef tillfångatagen vid Wiborg; regem.-pastor 1795; kyrkoh. i Hvarf 1796; fältprost 1801. Död i Sköfde d. 1 maj 1807*) — "Q,vick och skämtsam."

Gift .1797 m. Hedvig Elis. Hvass f. 1776, d:r af exped.-kronof. Anders Johan H. och C. E. Holm. Hon blef omgift med sekreter Linderqvist Barn: Gustaf Elis f. 1800, fanjunkare. Maria Elisabet f. 1801. Emil och Otto ff. 1805.

20. Josef Linnarsson, son af Linnar Andersson och Walborg Svensdotter, f. på gården Torpa i Böne d. 17 mars 1757; blef stud. i Lund 1781 och prestv. 1783 till aftonsångspred. i Skara; kommin. i Hvarf 1789; kyrkoh. derst. 1808; tilltr. 1810. Död d. 18 dec. 1820. Han säges varit en mycket sparsam, men deijemte redlig mam

Gift 1789 m. bat.-pred. Jon. Svenonii enka Marg. Salander, d:r af kyrkoh. Nils S. härstädes. Barn: Nils Jonas, kommin. i Warola. Johannes, past. här. Johanna Christ f. 1797, g. m. fanjunkare Svalander. Gustaf; past. i Falköping.

21. Mag. Georg Helén, son af sadelmakaren Anders H.**) och M. Hyssing, f. i Lidköping d. 11 dec. 1786; blef stud. i Ups. 1804; magister 1809; prestv. 1811 till huspred. hos gen.-maj. grefve A. L. v. Schwerin; tjenst-görande k. hofpred. 1812; presid. i Ups. 1815; kyrkoh. här 1822; tilltr. 1823; erhöll transport till Ösmo patr. past. i Strengnäs stift 1824; tilltr. 1827; prost s. å.; v. kontr.-prost 1829; ordin, dito 1831; riksdagsman 1841

») Det påstods att han dött 4 dagar förut, men blifvit gömd till d. 1 maj kl. 2 e. ra.

*♦) Dennes fader var kommin. Nils Helenius i Sjogerstad.0 et 1844; ledam. af samf. pro fide et Christian. 1845; vres, vid prestm, 1847; L N. O. 1858; jubelmagister 1860. Död d. 22 jan. 1870.

Gift l:o 1823 m. Maria Chr. Strömbom, död 1824, d:r af majoren Christian Lorens S. och G. C. Skotts-berg. Barn: Lorens Göran f. 1824, kollega i Askersund. 2:o 1825 m. Anna Aug. Löfving f. 1807, rådmansdotter från Falköping. Barn: Charlotta9 f. 1826 död 1847. Adolf, t 1827 död 1828. Augusta f. 1828, g. m. kommin. C. E. Norelius i Ösmo. Amalia f. 1830, g. m. kyrkoh. K. A. Kihlblom i Tyrsjö. Gustaf f. 1831, kyrkoh.

1 Ösmo. Clementina f. 1832, g. m. kapellspréd. N. A. Källgren i Utö. Svante £ 1834, kapten vid Göta artilleri. Agnes, £ 1835 död 1837. Natalia £ 1836, g. m. landtbr. G. Engelhart. Josef, £ 1838 död s. å. Mildhog £ 1839,

landtbrnkare. Agnes £ 1841. Reinhold £ 1843, landtbrukare. Emma £ 1844.

22. Mag. Anders Magnus Mellin3 son af prosten Fredrik M. i Hångsdala, £ i Tengened d. 6 nov. 1771; blef stud. i Ups. 1792; magister 1800; prestv. 1799 till adj. i Säfvared; v. rektor i Lidköping 1803 och 1805; rektor i Borås 1807; tilltr. 1809; orator vid prestm. 1816; kyrkoh. här 1827; prost 1831. Död d. 12 okt. 1838.

Gift 1813 m. Rebecka Sahlström, d:r af handelsman Anders S. i Borås, Barn: Fredr. Christina £ 1815.

23. Johannes Linnarsson, son af kyrkoh. Josef L., född i Hvarf d. 24 juni 1794; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1817; kommin. här 1827; past.-ex. 1838; kyrkoh. 1839; tilltr. 1841. Död d. 19 jan. 1868.

Gift 1829 med Eva Beata Salander, död 1866, d:r af kontr.-prosten Nils S. i Åsled. Barn: Christina Marg. £ 1831. Nils Josef £ 1833, akad.-adjunkt i Upsala. Arma Sofia t 1836, g. m. landtbr. M. Ekström. Johanna Gustafva £ 1838.

24. Levin Emanuel Blomgren, son af kyrkoh. Anders B. i Sandhem, född i Rångedala d. 21 juni 1821; blef stud. i Lund 1842; prestv. 1845; kapellspred, i Bjur-bäck 1851; tilltr. 1852; kommin. i Yllestad 1860; tilltr.1861; past.-ex. s. å.; pastor vid Westgöta regemente s. a.; kommin. i Åsaka W. h. 1862; tilltr. 1864; kyrkoh. här 1868; tilltr. 1869.

Gift 1852 med Therese Jangmarker, dotter af Axel Christofer J., kapten. Barn: Axel Ni kol Anselmo f. 1853, landtbrukare. Anna Vendela Theresia f. 1855. Gunilda Martina Charlotta, f. 1857 död 1869. Ellen Maria f. 1858. Gunnar Evald f. 1866.

Komministrar.

1. Olavus Magni blef prestv. 1643 och genast insatt till kommin. i Hvarf*); rekommenderades till Åsleds pastorat 1656 och Dimbo 1657, men vann ingen vidare befordran, utan dog i denna tjenst 1676. En gammal anteckning säger att han varit kommin. i 37 år.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Er. Bazius i Acklinga. Barn: Gabriel Lenman, kommin. i Åsaka W. h. Magnus, int. i Skara sk. 1670.

2. Andr. Jac. Gadd 1677—79. Se past. härofvan.

3. Joh. Laur. Hval 1679—80. Se kommin. i Hvalstad.

4. Magnus Bessing 1680—99. Se past. härofvan.

5. Laur. Hagv. Wangius, förmodligen född i Wånga, blef stud. i Ups. 1688 och prestv. 1694, då "han måste gifva en revers att inom ett år komma åter till examen"; v. kommin. i Marum 1698, "medan hr Chilian rest till Stockholm för att klaga;44 kommin. här 1699. Död d. 4 apr. 1708.

Gift m. Maria Elisab. Wennerherg, d.T af kyrkoh. Anders Scarinius i Wenersborg. Hade med henne 4 barn.

6. Gunnar Gadd, son af kyrkoh. Anders* G. härstädes, f. i Wenersborg 1674; blef stud. i Ups. 1697; prestv. 1703; kollega vid Lidköpings skola s. å.; kommin. här 1709. Död i mycken fattigdom d. 10 apr. 1720.

*) Enligt en annan uppgift blef han prest 1637 och kommin. omkr. 1640.Gift m. Catrina Laconia, som efterlefde. Bara: Johan, stud. i Lund 1736. En son var vid boktryckeriet i Skara.

7. Laur. Billingdahl, f. i Bustorp på Billingen i Häggums församling; stud. i Lund 1708; blef prestv. 1712, "emedan han, ehuru mycket svag i examen, har goda prestegåfvor och haft ven. conc. i Skåne;" pred. i Hendene s. &.; kommin. här 1721. Död d. 23 dec. 1740. Då kyrkoh. Scarén nyss förut aflidit, inträffade det ovanliga, att båda församlingens prester blefvo på en gång begrafne.

Gift m. Maria Scarén, sadelmakaredotter från Skara och syster till kyrkoh. Johan S. härstädes. Sonen Jacob, f. i Hendene, stud. i Lund 1742, blef frälseinspektor.

8. Nils Salander 1742—61. Se past. härofvan.

9. Georg Salander 1761—75. Se kommin. i Gökhem.

10. Mag. Jonas Svenonius, systersson till kyrkoh. Bengt S. i Norunga och lektor Lars S. i Skara, född på hemmanet Stockerhult*) i Sventorps socken vid Sköfde d. 18 nov. 1742; blef stud. i Ups. 1764 och i Lund 1768; magister vid jubelfesten i Lund s. å.; prestv. 1769 till past.-adj. i Hössna; dito i Hjerpås 1770 och Hvarf 1773; kommin. här 1775; past.-ex. 1779; uppf. på förslag till Wenersborgs pastorat 1784; bat.-pred. vid Skarab. regem. 1785 och fick med K. Maj:ts tillstånd behålla sin kom-min.-beställning. Var föreslagen till regem.-pastor vid samma regem., då han dog af rötfeber i Wenersborg d. 30 sept. 1788. Han begrofs nästan i samma stund som Danskarne intågade i staden. — Kommin. Svenonius "var en älskvärd man, hade goda predikogåfvor och mycken naturlig munterhet."

Gift 1775 m. Margareta Salander, d:r af kyrkoh. Nils S. härstädes. Hon blef omgift med efterträdaren. Bam: Anna Helena f. 1776, g. m. kyrkoh. A. Lönner-blad i Åsled. Maja Greta f. 1783, död og. 1860. Christina f. 1788.

*) Deraf kallade han sig först Hultmark.11. Josef Linnarsson 1789—1810. Se past. härofvan.

12. Birger Imman. Gudhem, son af löjtnant Per G.*) och A. B. Lindstedt, f. i Böne d. 12 maj 1771; blef stud. i Ups. 1795 och prestv. 1798 till huspred. hos kammarh. frih. C. F. v. Saltza; kommin. här 1808; tilltr. 1810. Död d. 5 dec. 1824.

Gift 1808 m. Johanna Kempe, d:r af kyrkoh. Joh. Magn. K. i Daretorp, enka etter kommin. L. Knös derst. Barn: Anna Maria f. 1810, g. m. kyrkoh. Joh. Walstrand i Blidsberg.

13. Johannes Linnarsson 1827—41. Se past. härofvan.

14. Per Bjerkander 1841—53. Se past. i Böne.

15. Per Werinerholm, son af hemmansäg. Joh. Petersson och Mar. Chr. Berg, f. i Wing W. h. d. 29 sept. 1808; blef stud. i Ups. 1831; prestv. 1835; kommin. här 1852; tilltr. 1853.

5. ÅSAKA.

Kyrkoherdar.

1. Auslen, curatus 1408.

2. Hr Jon var pastor 1544 och 1549.

3. Hr Anders 1556.

4. Steno eller Sveno Georgii 1557 och 1559.

*) Denne var son af prosten Pet. Gudhemius i Böne, 11. Josef Linnarsson 1789—1810. Se past. härofvan.

12. Birger Imman. Gudhem, son af löjtnant Per G.*) och A. B. Lindstedt, f. i Böne d. 12 maj 1771; blef stud. i Ups. 1795 och prestv. 1798 till huspred. hos kammarh. frih. C. F. v. Saltza; kommin. här 1808; tilltr. 1810. Död d. 5 dec. 1824.

Gift 1808 m. Johanna Kempe, d:r af kyrkoh. Joh. Magn. K. i Daretorp, enka etter kommin. L. Knös derst. Barn: Anna Maria f. 1810, g. m. kyrkoh. Joh. Walstrand i Blidsberg.

13. Johannes Linnarsson 1827—41. Se past. härofvan.

14. Per Bjerkander 1841—53. Se past. i Böne.

15. Per Werinerholm, son af hemmansäg. Joh. Petersson och Mar. Chr. Berg, f. i Wing W. h. d. 29 sept. 1808; blef stud. i Ups. 1831; prestv. 1835; kommin. här 1852; tilltr. 1853.

5. ÅSAKA.

Kyrkoherdar.

1. Auslen, curatus 1408.

2. Hr Jon var pastor 1544 och 1549.

3. Hr Anders 1556.

4. Steno eller Sveno Georgii 1557 och 1559.

*) Denne var son af prosten Pet. Gudhemius i Böne,5. Magnus var past 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 2 lod silfver och 21 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593.

6. Olams Engilberti synes varit kyrkoh. 1624, då han antecknat i en kyrkobok, att "Björn Carlsson gifvit 3 daler till Kjelfveneds kyrka i skatt för en kyrkan tillhörig äng."

7. Petrus Fristadius 1639 — 53. Se past. i Åsled.

8. Johannes Sigg. Fris hade en lång tido varit kommin. i Åsled, då han utnämndes till kyrkoh. i Åsaka 1654. Död 1681.

Hans hustru hette K. A. D. (Karin Andersdotter) Barn: Anders, f. 1636, kapten, adlad med namnet Le-joncreutz, död på Hömb i Yllestad 1714. Magnus fick löfte att blifva prest 1676 och sin faders adjunkt.

9. Jonas Nic. Bergius, bondeson ifrån W. Klefva*); blef stud. i Ups. 1670, der han en tid underhölls af fru Anna Cruus på Sjögerås, och ordinerades till hennes hof-predikant 1672; flyttade derifrån till välb. hr Jak. Lenck 1676; var adj. hos prosten Juvenius i Sköfde 1678, då denne relaterade i konsist., "att en dräng i Skultorp sagt om hr Bergius, väl värdt vara, att lägga kapellanslönen på hans rygg med en stör"; blef kommin. i Åsaka 1679, med löfte om pastoratet efter den gamle kyrkoherdens död; erhöll, efter församlingens enhälliga kallelse, fullmakt på detta pastorat 1681; var respond. vid prestm. 1690 och dog d. 27 jan. 1698.

Gift l:o 1680 m. Elin Grotte, död 1695, d:r af prosten Anders G. i Tunhem; 2:o 1697 m. Marg. Nilsdotter Dalinf som blef omgift med en skolmästare (L. Kyllan-der?) i Borås. Barn: Anders, filos, kand., "var en snäll och vacker yngling, informator hos bryggaren Lampa i Stockholm, då han dog 1711 under kurerandet af en fläck vid ögat." Jonas, f. 1685, kapten vid Bohusläns dragoner, bodde i Härlunda.**) Lars. Catrina. ——————— »

*) Enligt kons. prot. var han född i Gökhem. Han var syskonbarn med professor N. Hasselbom i Åbo.

**) Från honom härstammade kyrkoh. O. A. Bercrius i Larf.10. Petrus Helstadius, son af kyrkoh. Håkan H. i Hellstad, född 1658; blef stud. i Ups. 1679; fick ven. conc. hos hr Bengt Lillie 1682; prestv. 1683; kommin. i Böne s. å. med Köpmanstorp Skatteg. till boställe; var inkallad till past.-ex. 1696, "då han befanns mycket häpen, men som han har ett qvickt ingenium och ej var så enfaldig då han blef ordinerad", fick han göra om denna examen 1698; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1699 och var respond. vid prestm. 1700. Död d. 15 apr. 1716. — Han var mindre ordentlig i sin lefnad, hvarföre han 1711 fick förmaning "att lefva nyktert och i enighet med sin hustru/1

Gift l:o m. Maria Wahlberg, f. 1659 död 1705, d:r af befallningsm. Thorsten Larsson i Böne. 2:o m. Beata Catr. Swart, f. 1670, enka efter qvartermäst. Falk. Barn: Peter. Håkan. Lisa f. 1705, g. m. kommin. Sv. Lager-beck i Sjogerstad. Maria.

11. Arnold Greg. Stobceus, son af professor Anders S. och Urs. Mar. Wode, f. i Lund 1675; var först underofficerare; blef derefter prest 1703 och förordnad till krigspredikant. I denna egenskap följde han K. Carl XII till Polen och Ryssland, blef tagen till fånga vid Pultava och utstod i sin fångenskap många lidanden, derunder försörjande sig med barnaundervisning. Slutligen räddade han sig genom flykten, kom efter många irrfärder hem till fäderneslandet och blef antagen till huspresthos gref-vinnan Lewenhaupt på Wartofta.*) År 1717 fick han K. Maj:ts fullmakt på Åsaka pastorat och dog d. 15 aug. 1743. — Kyrkoh. Stobsei i krig utståndna faror hade gjort sinnet misstänksamt och besynnerligt. I sitt hus hade han många narraktiga anstalter, som skulle föreställa fästningar och skansar. Han fruktade snapphanar öfver allt midt under fridens lugn, och höll ofta med värjan i hand visitation efter dem i sin kammare, källare o. s. v. Sin silfverkanna vågade han ej lemna hemma,

*) I Lunds stifts Herdaminne uppgifves, att Stobaus var föreslagen till Skurups paétorat i Skåne 1710. Om han blef fången vid Pultava, var således hans fångenskap ganska kort.utan tog den med sig då han reste till

Kjelfveneds kyrka. Såsom gammal krigsprest brukade han mustascher och bar alltid värja vid sidan, äfven på predikstolen. Innan han blef prest hade han varit mycket ostadig. Under fångenskapen gjorde han bekantskap med ett fruntimmer, som befordrade hans flykt och sedan troget följde honom. Han hade lofvat henne äktenskap, men öf-vergaf henne så snart han var i säkerhet. Detta skall hafva oroat honom på hans yttersta.

Gift l:o 1697 m. Stina Kock, en köpmansenka från Göteborg, som dog af pesten i Carleby 1710; 2:o 1717 m. Catrina Tengman, d:r af kyrkoh. Gunnar T. i Racke-by. Barn: Ursnia Lucia, g. m. Lor. Gramtzow, qvarter-mästare, sedan dansmästare. Lena Brita, g. m. löjtn. Abr. Mellbin. Märta, g. m. efterträdaren. Anders Christ of er, stabsmajor i Björneborg. Sofia, g. m. fändr. Joh. Bergin.

12. Mag. Johan Themptander 1745—64. Se past. i Hvalstad.

13. Mag. Johan Bratt 1764—92. Se past. i Fröjered.

14. Gunnar Andr i Billdahl, bondeson från Bjällums by i Broddetorp, född 1722; blef stud. i Ups. 1749 och prestv. i Karlstad 1754 till adj. i Hössna; kommin. här 1762; past.-ex. 1774; kyrkoh. 1791, sedan han vid valet fått 9/l6 rösts öfvervigt; tilltr. 1792. Död d. 27 okt. 1800. — Han hade någon åkomma i halsen, så att han bar hufvudet på sned.

Gift m. Margareta Warlund, död 1808, d:r af kyrkoh. Anders W. i Hössna. Barn: Anders, past. i Dimbo. Märta, ogift. Bolla Christina f. 1768, ogift

15. Isak Friberger, son af arrendatorn Per Jönsson F. och Elin Larsdotter, f. på säteriet Sundserud i Bottnaryd d. 27 sept. 1736; blef stud. i Lund 1769; prestv. 1776; adj. på flera ställen; kommin. i Lidköping 1781; tilltr. 1782; kyrkoh. här 1801; tilltr. 1803. Död d: 31 maj 1818. — I konsist. prot. 1777 läses: "prestm. Isak Friberger, som i Malmö försålt en bok, kallad "VinculumInfernorum "eller underrättelse om fördolda skatters framskaffande genom orena andars tillhjelp, har blifvit dit af-hemtad."*) Äfven 1779 måste han resa till Malmö, för att svara angående samma "af honom skrifna" bok.

Gift l:o 1782 m. Ebba Elis. Wennerblad, död 1784, d:r af kommin. Lars W. i Flistad; 2:o 1784 m. Ulrika Billingsten, d:r af fåndrik Sven B. och M. C. Wångberg. Barn: Per Gustaf f. 1786, landtmäteri-direktör i Skarab. län. Christina Maria f. 1789, g. m. efterträdaren. Sara Sofia f. 1793, g. m. prosten C. Landtmanson i Acklinga.

16. Sven Magn. Landtmanson, f. på Tumbeck i Habo d. 15 aug. 1778; fadr. frälseinsp. Sven Svensson, modr. Maria Månsdotter; blef stud. i Ups. 1802, i Lund 1805; prestv. s. å.; adjunkt på flera ställen; kyrkoh. här 1819; tilltr. 1821; prost 1835; kontr.-prost 1838. Död d. 21 maj 1840. — Han var mycket kunnig i hvarjehanda arbeten; instrument- och schatullmakare, guldsmed. Fin och ordentlig, skicklig i musik.

Gift 1819 m. Christ. Maria Friberger, företrädarens dotter. Barn: Ulrika Maria f. 1820. Sven Isak, f. 1822, dog som past.-adj. i Acklinga 1853. Anna Sofia i. 1824. Magnus Fredrik f. 1827, landtmätare.

17. Olof Gustaf Holmin, son af kommin. Lars H. i Grefbäck, född d. 7 sept. 1783; blef stud. i Ups. 1806; prestv. 1808; kommin. i Björsäter 1826; past.-ex. 1839; kyrkoh. här 1841; tilltr. 1844. Död d. 14 sept. 1864.

Gift 1816 med Carol. Elis. Martin, d:r af hattmakaren Carl M. i Mariestad och C. Söderqvist. Barn: Gustava Catrina f. 1817, ogift. Ulr. Christina f. 1818, ogift. Lars Gustaf anställd vid jernvägen.

18. Johan Adam Elf man, son af fändriken Gustaf Adolf E. och S. Skog, född i Hössna d. 8 jan. 1805; blef stud. i Ups. 1827; prestv. 1832; kommin. i Åsarp 1852; tilltr. 1853; past.-ex. 1863; kyrkoh. här 1865; tilltr. 1867.

*) Han lär sålt boken till en bonde; men då denne fann den obrukbar till sitt föregifna ändamål, väckte han allarm.Gift 1843 med Christ Lovisa Brisman, dotter af kyrkoh. Magnus B. i Ryda. Barn: Wilh. Elisabet. Augusta Eugenia, g. m. målaren A. Lönngren. Adolf Maurits, student. Richard Magnus. Carl Ludvig. Johan Alfrid. Sara Josefina. Per Reinhold. Fritiof Natanael.

Komministrar.

1. Magnus Andrea var en gammal ordets tjenare, då han år 1653 utnämndes till kompastor i Kjelfvened, med

stommen till boställe, och innehade denna tjenst till sin död 1679. "År 1675 inkom K. Carl XI till en prest-man i Kjelfvened, som skulle hetas kyrkoherde, men ägde i sin församling ej mer än 7 hemman, och var helt slätt beståldt med hans tillstånd, emedan församlingen var delad, såsom den en lång tid varit hade. Hvarföre konungen befallte redintegration"; hvilket ock skedde 1680.

Gift m. Sara Håkansdotter, som satt fattig med 3 små barn 1686. Hon hade då varit omgift med kornet-ten Lars Persson. En dotter Elin var g. m. Nils Andersson på Stommen Suntack.

2. Jonas Bergius 1679—1682. Se past. härofvan.

3. Gust. Laur. Ry delin, f. i Mollaryd af Odhs pastorat; blef stud. i Lund 1694 och skolmästare i Hofva 1697. Då kyrkoh. Fabricius och Eriksbergs församling vid samma tid begärde honom till kommin. i stället för Gudmund Julin, som konsist. dit förordnat, såskref den myndige biskop Rudbeck till prosten Lithenius i Borås: "Wäch-te sig hr Fabricius sjelf, att han intet mister kappan, och skall han intet få introduction, innan denna sak är af gjord; och Rydelin skall utan någon gensägelse förfoga sig till Hofva, och förbjudes alldeles att låta höra sig, att komma till församlingen, och icke ens resa in i gäldet,och om han der är, hufvudstupa derifrån. Skall pastor för sin privat skuld sätta sig emot konsist. resolution, det skall vara honom förvägradt, och hr Gudmund skall göra der kapellanstjenst och ingen annan." R. blef prestv. s. å., men emedan inga discentes voro i Hofva skola, försändes han 1698 till Asaka att der blifva nådårsprest, och utnämndes s. å. till kommin. derstädes. *) År 1703 blef hän med en stenskål slagen i hufvudet af en bonde, somxler-för fick plikta 40 d:r. Död i apr. 1705.

Gift m. Christina Fabricia, d:r af kyrkoh. Erik F. i i Eriksberg. Hon blef omgift m. kyrkoh. Magn. Almberg derstädes. Barn: Annika, lefde 1745.

4. Gabriel Lenman, son af kommin. Olavus Magni i Hvarf; blef stud. i Ups. 1684; prestv. 1698 och var adjunkt på flera ställen; suspenderad 1704, med löfte "att återfå presten då han blifvit vigd vid sin fästmö och visat sig tjenligare;" kommin. i Åsaka 1705. Död d. 9 febr. 1729.

Gift 1704 m. Lisken Victorin, d:r af Sven Jonsson och Liskeu Hansdotter. Hon blef omgift med bokhållaren Axel Qvensel.

5. Laur. Petri Lidmark, bondeson ifrån Larf, blef stud. i Ups. 1711; prestv. 1715; antogs 1724 till predikant på konvoy-skeppet uÖlandu och gjorde flera resor till Spanien och Portugal; återkom till fäderneslandet 1726 och blef kommin. här 1730. Han var redan som adjunkt anklagad för "ett otidigt uppförande;" fick 1737 plikta för ohöflighet mot prosten Gudhemius; blef slutligen af hofrätten dömd "för oläte, slagsmål och liderlighet4' till 28 dygns vatten och bröd, samt af konsist. från prest-embetet och kapellanstjensten alldeles removerad 1739. Han uppehöll sig sedan hos sin moder och syskon i Larf.

Gift m. Catrina Hallström från Göteborg. De lefde i kif och oenighet. Hade flera barn.

6. Jonas Blomner 1740—62. Se past. i Hångsdala.

*) Då hade ingen kommінister varit i Åsaka sedan 1682.

I Skara 347. Gunnar Billdahl 1762—92. Se past. härofvan.

8. Martin Odhelius 1792—99. Se past. i Jung.

9. Sven Adolf Åkman 1800—24. Se past. i Blidsberg.

10. Magnus Ekelund, son af hemmansegaren Magnus Magnusson och Anna Andersdotter, f. i Häggum d. 17 okt. 1789; blef stud. i Ups. 1813; prestv. 1814 till adj. i Slöta; kapellspred, i Bjurbäck 1816; kommin. här 1824. Död d. 13 aug. 1839. Ogift.

11. Isak TonelU son af rusthållaren Anders Jonsson och Maria Isaksdotter, f. i Hjerpås d. 14 apr. 1794; blef stud. i Ups. 1816; prestv. 1818; kommin. i Jung 1829; dito här 1840; tilltr. 1841. Död d. 24 apr. 1844.

Gift 1828 m. Christina Kjellén, d:r af kyrkoh. Lars K. i Saleby. Barn: Per Gabriel f. 1829, v. kronolänsman.

Maria Helena f. 1831. Eva Ulrika f. 1833. Hilda Charlotta f. 1835. Anders Reinhold f. 1837, bruksbokhållare. Laura Emilia f. 1840.

12. Gustaf Thor sänder utn. 1845. Se past. i Sköfde.

13. Lars Gislén 1848—64. Se past. i Ransberg.

14. Levin Eman. Blomgren 1864—69. Se past. i Hvarf.

15. Ivar Gottfrid Blomberg, son af kyrkoh. Johan Gustaf B. i Sandhem, f. i Böne d. 21 febr. 1828; blef stud. i Ups. 1849; prestv. 1851; kommin. på Thorsö 1861; dito här 1869; underg. past.-ex. 1870.

Gift 1865 m. Hilma Charlotta Leverentz, d:r af kyrkoh. Frans Wilh. L. i Horn.6. HÅNGSDALA.

Kyrkoherdar.

1. Gustamis Petri var curatus 1484, då han ingick ett jordabyte med Gudhems kloster.

2. Laur. Haqvini var past. 1544, prost öfver Wartofta och Mo härader 1556.

3. Magnus var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen betalte 10 lod silfver och 59 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Han säges varit en fiende till getter.

o

4. Daniel

5. Nicolaus.

6. Haqv. Thorst. Roth hade i 23 år varit kyrkoh. i Hångsdala då han dog den 11 febr. 1654. Att han varit af ett häftigt sinnelag, vill synas dels af en öfverste H. Stakes klagoskrift 1640, dels deraf att han af folket kallades "hårdragare", efter han förmodligen brukat hus-aga på sina drängar.*)

Gift 1631 m. Ingeborg Månsdotter, måhända en d:r af förutnämnde kyrkoh. Magnus, f, i Hångsdala 1602 död 1671. De hade 7 söner och 4 döttrar. Torsten, pastor i Asarp. Elisabet, g. m. kommin. Jon. Andrese härstädes.

7. Petrus Elice Betulander var krigsprest vid Westg. kavalleri, då han af hr Christofer Torstensson begärdes till kyrkoh. i Levened 1654; men som detta ej kunde låta sig göra, blef han på frih. Axel Spens" rekommendation utn. till pastor i Hångsdala 1655, "i hvilket embete han investieraaes och fullkomligen insattes följande söndag." Död i december 1676. — Hr Peder hade svårt att förlikas med företrädarens enka och hennes son Tor-

*) Mellin, beskrifning öfver Hångsdala, pag. 111.

6. HÅNGSDALA.

Kyrkoherdar.

1. Gustamis Petri var curatus 1484, då han ingick ett jordabyte med Gudhems kloster.

2. Laur. Haqvini var past. 1544, prost öfver Wartofta och Mo härader 1556.

3. Magnus var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen betalte 10 lod silfver och 59 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593. Han säges varit en fiende till getter.

o

4. Daniel

5. Nicolaus.

6. Haqv. Thorst. Roth hade i 23 år varit kyrkoh. i Hångsdala då han dog den 11 febr. 1654. Att han varit af ett häftigt sinnelag, vill synas dels af en öfverste H. Stakes klagoskrift 1640, dels deraf att han af folket kallades "hårdragare", efter han förmodligen brukat hus-aga på sina drängar.*)

Gift 1631 m. Ingeborg Månsdotter, måhända en d:r af förutnämnde kyrkoh. Magnus, f, i Hångsdala 1602 död 1671. De hade 7 söner och 4 döttrar. Torsten, pastor i Asarp. Elisabet, g. m. kommin. Jon. Andrese härstädes.

7. Petrus Elice Betulander var krigsprest vid Westg. kavalleri, då han af hr Christofer Torstensson begärdes till kyrkoh. i Levened 1654; men som detta ej kunde låta sig göra, blef han på frih. Axel Spens" rekommendation utn. till pastor i Hångsdala 1655, "i hvilket embete han investieraaes och fullkomligen insattes följande söndag." Död i december 1676. — Hr Peder hade svårt att förlikas med företrädarens enka och hennes son Tor-

*) Mellin, beskrifning öfver Hångsdala, pag. 111.sten. Han klagade öfver att de honom hvarjehanda in-jurier tillfogat, då han ville inflytta till prestestommen; hvaremot hr Torsten år 1662 beskyllde kyrkoherden för att hålla ett lättfärdigt hus, "i det 4 qvinnor äro der be-sofne, sedan han kom till det rummet". Hans enka dog 1686. Barn: Nils. Helge. Margareta. Karin.

8. Petrus Laur. Rangelius, f. i Rångedala; blef stud. i Ups. 1640; prestv. 1652; krigsprest vid Westg. kavalleri 1657; deltog i polska och danska krigen under K. Carl X och i det danska under Carl XI: pastor i Hångs-dala 1677; pred. vid prestm. 1690. Död d. 5 jan. 1697 och begrafven under en väl huggen grafsten.*) — Kyrkoh. Rangelius, som var en mycket nitisk och ordentlig pastor, har inrättat räkenskapsböcker för pastoratet 1687. Från honom härstammar den adopterade adliga ätten von Post.

Gift m. Anna Larsdotter Wa>lt. Barn: Lars, student, död 1705. Olof RangeU borgmästare i Upsala, död 1736. Peter, kornett, sedan gästgifvare i Binneberg; samt tre döttrar, af hvilka en var g. m. kommin. L. Helenius härstädes.

9. Kand. Andr. Joh. Flodin, född d. 21 febr. 1654; blef stud. i Ups. 1677; filos. kand. 1692 och prestv. s. å. till v. pastor i Algustorp; undfick K. Maj:ts fullmakt på Hångsdala pastorat 1697; tilltr. 1698; var resp. vid prestm. 1696, v. prseses 1705. Död* i jan. 1726. — År 1723 inkom till konsistorium en vidlyftig anklagelseskrift mot kyrkoh. Flodin, "att han i likstol efter en bondes hustru fordrat 12 d:r smt och, då bonden ej velat gifva mer än 9 d:r, svarat, att han må behålla sin döda hemma eller föra henne ut på gärdet och sätta henne hvar han behagade. När hon äntligen blef begrafven, har mag. Flodin, medan sången påstod i kyrkan, sändt bud till bonden och hans barn i stolarne och låtit helsa, att om han ville lägga de tre d:r smt till, så skulle hon i predikstolen blifva omtalter; men då bonden åter härtill vägrade, nämndes hon icke det ringaste ord," o. s. v. Af Mellin kallas han "en god och nitisk man."

*) Som af prosten Mellin blifvit upp och nedvänd, att lian icke må slitas!Gift l:o m. Dorotea Cleverus, död 1720, d:r af lektor Lars C. i Skara; 2:o 1721 m. Maria Ottrin, d:r af kyrkoh. Haqvin O. i Dimbo. Hon blef omgift med regem.-past. And. Säfvendahl. Barn: Johan, kammarskrifvare i banken.

10. Anders Odhelius, son af kyrkoh. And. Tysk i Åsled, f. i Wånga 1688; blef stud. i Ups. 1709 och prestv. 1712 till sin faders adjunkt; esqv.-pred. vid Westg., kavalleri 1717; bevistade kriget i Norge 1718 och 1719; respond. vid prestm. 1726; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1727. Död d. 14 mars 1730.

Gift m. Margareta Bilmark f. 1692, d:r af tullinsp. Hans B. och Annika Ehrengren. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Anders Odhel, f. 1718 död 1773, direktör öfver sidenfabrikerna i Stockholm, författare till den bekanta visan om Malkom Sinclair. Thore, pastor i Hvalstad. Christina f. 1727, g. m. kornetten N. Jung-berger.

11. Johan Beckner 1732 — 44. Se past. i Hvalstad.

12. Gustaf Sven. Salenius, född 1691; blef stud. i Lund 1713; prestv. 1720 till kommin.-adj. i Wing W. h. och redan följande året insatt till ordin, kommin. derstädes, "emedan församlingen det önskar;" past.-ex. 1741; erhöll K. Maj:ts fullmakt på Hångsdala pastorat 1743; tilltr. 1744. Död d. 28 mars 1761 och begrafven i vapenhuset. — "Han var en hederlig man, god hushållare och

O 7 o

mådde mycket väl."

Gift 1721 m. Maria Rythenius, död 1760, d:r af kommin. Sven R. i Wing. Barn: Sven f. 1722, dog som fadrens adjunkt 1754. Gustaf reste till Tyskland och hördes e] mera af. Brita f. 1729, g. m. kyrkoh. Thore Odhelius i

Hvalstad. Maria f. 1734, g. m. kommin. L. Tidberg härstädes. Cajsa f. 1738, g. l:o m. furiren L. Smedborg, 2:o m. Erik Berggren. Jakob f. 1741.

13. Jonas Blomner, son af bonden Erik Larsson och Catr. Johansdotter, f. på Liden i Bottnaryd 1709;*)

*) Han kallade sig deraf först Lidbom.blef stud. i Lund 1729 och prestv. 1734 till kommin.-adj.i Yllestad; v. skolmästare i Bogesund 1736; v. pastor i Åsaka 1738; kommin. derst. 1740; improberades i past.-ex. 1753, men lyckades bättre 1757; kyrkoh. här 1762. Död d. 7 maj 1764.

Gift l:o m. Elis. Chat er, husjungfru på Wartofta; fadr. kapten; 2:o m. Anna Catr. Hedendahl, död 1791, 4:r af kyrkoh. Anders H. i Lekåsa. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Hans Jakob, f. 1745, frälsekamre-rare, död 1789. Anna Greta, g. m. Anders i Orreslätten. Beata. Helena Catr., g. m. kommin. J. F. Arosin i Blidsberg. Berndt Johan f. 1760, kommiss.-landtmätare i Skaraborgs län. Jonas f. 1764, landtmäteri-lärling. Lisa, g. m. inspekt. P. Dahlbom i Gullerstorp. Märta, g. m. stamparen Hallenstedt i Marum.

14. Mag. Peter långgren, sonsson af kyrkoh. Peter T. i Råda, son af rådman Johan T. och Märta Chr. Åberg, f. i Wenersborg 1727; stud. i Ups. 1746; magister 1752; prestv. 1754; past-ex. 1760; v. pastor i Medelplana och Gökhem; begärdes till 4:de profpredikant af Hångsdala församling 1764 och blef der kyrkoh. 1765. Död d. 27 maj 1785. — Han var år 1781 inkallad till konsist. för fylleri och oordentlighet, samt ålades att hafva ständig v. pastor. Fick med sin hustru en vacker förmögenhet, men lemnade obetydligt efter sig.

Gift 1765 m. företrädarens enka Anna Catr. Hedendahl. Barn: Anders Peter f. 1768, underofficer vid Skarab. regem., sedan soldat. Johan, pastor i Kinneved. Märta f. 1773, g. m. hattmakaren J. Svedberg i Wenersborg.

15. Kand. Fredrik Mellin, son af mönsterskrifvaren Jonas M. och Marg. Ek, f. på Ålycke i Säfvared d. 15 nav. 1737; blef stud. i Ups. 1757; filos. kand. 1762; informator på Kaflås s. å.; prestv. 1765 till e. o. bat.-pred. vid Elfsborgs regem.; past.-ex. 1766; kommin. i Tengened 1767; kyrkoh. här 1785; tilltr. 1788; prost 1797; oppon. vid prestm. 1799. Död d. 21 mars 1806. — "Nit och allvar i läran, redighet i framställningen, granlagenhet ochordning i pastoralvården samt rättskaffenhet i, lefvernet gjorde honom älskad i lifvet och saknad efter döden."*)

Gift 1767 m. Anna Helena Lidborg, död 1827, d:r af prosten Olof L. i Segerstad. Barn: Jonas Fredrik, fadrens efterträdare. Anders Magnus, pastor i Hvarf. Lisa Greta f. 1776, g. m. kyrkoh. N. Fröding i Odh. Maria Catr. f. 1777. Johanna f. 1780, g. m. fanjunk. Sundberg. Erik, pastor i K. Klefva.

16. Mag. Jonas Fredrik Mellin, den förres son, f. i Tengened d. 17 nov. 1768; blef stud. i Lund 1786 och i Ups. 1789; magister 1794; juris kandidat 1795; företog s. å. en resa genom hela riket och öfver Helsingör till Köpenhamn, inskrifven i Svea hofrätt 1796; e. o. amanuens vid Upsala akad. bibliotek s. å.; presid. 1797; rektor vid Lidköpings skola 1798; afreste såsom Kåhreansk stipendiat till Rostock och Greifswald, der han presiderade 1799; tilltr. rektoratet 1800; prestv. 1804; rektor i Borås 1806; kyrkoh. här 1807; tilltr. 1808; prost 1811; ledam. af flera "silllskaper. Död d. 13 okt. 1843.**) — Bodde på sitt eget hemman Fredriksberg, det han kalla-* de "Kakelösebacke."

Gift 1808 m. Ulrika Stjerngranat, död 1845, d:r af löjtn. Gustaf S. och Marg. v. Staffeldt. Barn: Anna Maria f. 1809, g. m. possessionaten S. A. Fagerlind. Fredrik Gustaf f. 1811, kronolänsman. Eleonora Amalia f. 1812, g. m. kronofogde J. J. Wennerbom. Carl Anders, f. 1816 död 1856, landtbrukare.

Skrifter: Se stiftsmatr. 1831.

17. Mag. Johan Erik Forssblad, son af kommin. Anders F., f. i Härened d. 22 okt. 1780; blef stud. i Ups. 1800; i Lund 1803; fil. mag. 1808; prestv. 1806 på kallelse af öfversten m. m. frih. C. Bunge> till bat.-pred. vid Westg.-dals regem,; kommenderad i fält 1808 —09; kommin. och rector scholae i Ulricehamn 1816; kyrkoh. här 1844; tilltr. 1846. Död d. 6 juli 186& — Han var en mycket ordentlig man; i sina yngre år en ifrig jägare.

*) Mellin 1. c. 119.

**) Se prosten Mellins sjelfbiografi 1. c. pag. 124 ff.Gift 1816 med Marg. Lovisa Wessberg, död 1825, d:r af häradsskr. Lars W. och Märta Wahlgren. Barn: August Wilhelm, fadrens efterträdare. Eva Wilhelmina f. 1821.

18. August Wilhelm Forssblad, den förres son, född i Ulricehamn d. 14 juli 1817; blef stud. i Ups. 1838; prestv. 1840 och var länge v. pastor här;past.-ex. 1865; kyrkoh. 1B66; tilltr. 1867.

Gift 1868e med Elise Wetter q vis t, dotter af kyrkoh. Anders V i Åsled.

Komministrar.

1. Andreas underskref Ups. mötes beslut 1593.

2. Jonas Andrece, född 1611, prestv. 1642, var kommin. i Hångsdala 1654 och dog 1686. — Emedan han bebyggt stommen i Gerum, någon tid bott der och redan var något till åren, bestämdes 1657 att han skulle behålla hälften af bemälte stom för sin lön af pastor, tillika med hela lönen af församlingen. Han ligger begrafven i Skors torps kyrkogård.

Gift m. Elisabet Roth, d:r af kyrkoh. Haqv. Thor-stani härstädes.

4. Lars Helenius, son af kommin. Laur. Gunnari i Yllestad, blef stud. i Lund 1687; prestv. 1695 och genast förordnad till kommin. i Hångsdala. Död d. 11 mars 1730.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Pet. Rangelius härstädes. Barn: Lars, student, dog som barnlärare i Stockholm. Christina begärde modrens enkespannemål 1734.

4. Petrus Helg. Schylvenius, f. i Skölfvened 1690; stud. i Ups. 1713; prestv. 1721 till huspred. hos öfverste Axel Rutenskjöld; blef på öfverste Kruses och en del afförsamlingens kallelse kommin. i Hångsdala 1730; "men som han visat sig något orolig, får han ej fullmakt förrän han förestått tjensten ett år." Vid en visitation 1734 anklagades han att hafva gjort messefall annandag Påsk och på Bönedagsafton begått våldsamheter mot sin hälftenbrukare; hvarjemte kyrkoh. Beckner sade sig af honom hafva föga hjelp och ofta blifva strandsatt; blef derföre inkallad till konsist., men sjuknade på vägen, fick en sträng skriftlig varning och slapp vidare straff. Död d. 24 jan. 1736.

Gift 1722 m. *Gunilda Bergin,* d:r af kyrkoh. Johan B. i Skölfvened. Hade många barn.

5. *Haqv. Er. Friman,* utn. 1736. Se kommin. i Kyrkefalla.

6. *Carol. Petri Norelius,* bondeson från Norunga, född 1698; blef stud. i Ups. 1723 och prestv. 1735 till nåd.-pred. i Bottnaryd; kommin. i Hångsdala 1736; tilltr. 1737. Dog af andtäppa d. 2 juli 1741.

Gift m. rusthållare-enkan *Catr. Svensdotter,* som efterlefde fattig med 4 barn.

7. *Laur. Magni Tidberg,* född 1707; blef stud. i Ups. 1730 och prestv. 1739 till adj. i Fröjered; kommin. i Hångsdala 1742; tilltr. 1743. Död d. 28 febr. 1773. — "Han har lemnat mycket beröm efter sig." I Mellins beskrifning öfver Hångsdala anföras några af honom författade versar, "som något hvar hade önskat sig kunna skrifva."

Gift l:o m. *Maria Salenius,* död 1752, d:r af kyrkoh. Gustaf S. härstädes; 2:o 1754 m. *Sara Broberg,* d:r af kyrkoh. Johan B. i Sjogerstad. Barnen voro 4 söner, som blefvo handtverkare, och 3 döttrar. *Catr. Maria* f. 1755. *Anna* f. 1758. *Johan* f. 1760. *Magnus* f. 1763. *Sara Bolla* f. 1764. *Jonas* f. 1766. *Jakob* f. 1768. *Anders* f. 1772.

8. *Nils Apelgren* 1774—86. Se past. i Segerstad.

9. *Peter Almgren,* son af häradsskrifvaren Jonas A. och Br. St. Rydhell, f. på Stallbacka vid Trollhättan d.27 sept. 1741; blef stud. i Ups. 1763 och prestv. 1767 till adj. i Grefbäck; tjenstgjorde sedan på flera ställen; huspred. hos öfverstelöjtnanskan de Erése på Arås i Böne 1784; tilltr. sacellanien i Hångsdala 1786; men genom en långvarig process med kommin. J. F. Arosin hindrades han att få fullmakt förrän 1791; underg. past.-ex. 1806. — Han var en stilla, flitig och saktmodig man, med trög lycka och knappa vilkor.*) Död d. 7 juli 1815.

Gift 1786 m. Maria Elis. Björkroth, d:r af kommin. Jonas B. i Herrljunga, enka efter kommin. C. A. Lunde-nius i Hvalstad. Barn: Stina Cajsa f. 1789. Carl Peter f. 1791, stud. i Ups. 1812,

10. Per Magnus Neuman, son af murmästaren Anders N. och J. Ruckman, f. i Böne d. 10 aug. 1789; blef stud. i Ups. 1811; prestv. 1812; kommin. i Hångsdala d. 1 maj 1816. Död d. 11 maj 1834. — Han var begif-ven på dryckenskap och mycket fattig.

Gift 1816 m. Christ. Charl Wåhlin, död 1866, d:r af hemmansbruk. Peter Larsson W. Barn: Maur. Clas Wilhelm, f. 1818 död 1870, landtbrukare. Carl Alex. Leopold f. 1821, prov.-läkare i Falköping. Emilia Joh. Charl. f. 1826, ogift. Victor Aug. Magnus f. 1829, landtbrukare. Fritiof f. 1831, skräddare.

11. Anders Söderqmst, bondeson från Warnhem, född d. 12 juni 1797; stud. i Ups. 1821; prestv. 1823l skolmästare i Hofva 1826; tog afsked derifrån 1833; kommin, i Hångsdala 1835; tilltr. 1836. Han blef för dryckenskap och embetsfel afsatt 1847, hvilken dom likväl icke af K. Maj:t stadfästades. Död d. 30 dec. 1849.

Gift l:o 1827 m. Johanna Göransson, d:raf inspektor Georg G. i Lundaförs. at Strengnäs stift; 2:o m. Karin Faxe. Barn: Nils Georg f. 1828, konstapel Lotten, ogift. Matilda Alb. Natalia f. 1838, g. m. en dräng

*) Mellin 1. c.och flyttat till Amerika. Carl August f. 1844, bräcklig och mindre vetande.

12. Carl Ivar Lundqvister 1852—67. Se past. i Norunga.

Komministraturen blef derefter indragen.

I DIH B O.

Kyrkoherdar.

1. Jönisa Arvidi, curatus 1396 och 1413.

2. Herr Götar, curatus 1431.

3. Herr Hemming, curatus 1443.

4. Johannes Birgeri var past. 1544 och 1557.

5. Thorchillus var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen gaf ett lod silfver och 8 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593.

6. Sveno Svenonis var kyrkoh. i Dimbo 1617 och dog d. 4 mars 1633. Hans namn och dödsår läsas på en grafsten derstädes. Sonen Anders Dimbodius blef past. i Sunnersberg.

7. Torb. Gust. Moderus, född 1588 i Algustorp af bondeföräldrar; blef prestv. 1623; pred. i Hendene s. å.; kommin. i Skara 1625; kyrkoh. i Dimbo 1633; tilltr. 1635. Död d. 24 dec. 1656..

Gift 1634 m. Margareta, d:r af kyrkoh. Arvidus Petri i Gudhem. Barnen kallade sig Dimberg. Joachim, pastor i Säfvared. Sven, pastor i Örslösa. En dotter, g. m. Sven Larsson på Höga. — Johan, trumpetare och fader till Thorbern Dimberg, past. i Acklinga, synes äfven varit hans son. En annan son säges blifvit teol. professor i Dorpt. och flyttat till Amerika. Carl August f. 1844, bräcklig och mindre vetande.

12. Carl Ivar Lundqvister 1852—67. Se past. i Norunga.

Komministraturen blef derefter indragen.

I DIH B O.

Kyrkoherdar.

1. Jönisa Arvidi, curatus 1396 och 1413.

2. Herr Götar, curatus 1431.

3. Herr Hemming, curatus 1443.

4. Johannes Birgeri var past. 1544 och 1557.

5. Thorchillus var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen gaf ett lod silfver och 8 rdr i penningar. Underskref Ups. mötes beslut 1593.

6. Sveno Svenonis var kyrkoh. i Dimbo 1617 och dog d. 4 mars 1633. Hans namn och dödsår läsas på en grafsten derstädes. Sonen Anders Dimbodius blef past. i Sunnersberg.

7. Torb. Gust. Moderus, född 1588 i Algustorp af bondeföräldrar; blef prestv. 1623; pred. i Hendene s. å.; kommin. i Skara 1625; kyrkoh. i Dimbo 1633; tilltr. 1635. Död d. 24 dec. 1656..

Gift 1634 m. Margareta, d:r af kyrkoh. Arvidus Petri i Gudhem. Barnen kallade sig Dimberg. Joachim, pastor i Säfvared. Sven, pastor i Örslösa. En dotter, g. m. Sven Larsson på Höga. — Johan, trumpetare och fader till Thorbern Dimberg, past. i Acklinga, synes äfven varit hans son. En annan son säges blifvit teol. professor i Dorpt.8. Ericus Jonce, född d. 11 maj 1603; prestv. 1638 och den förste pedagog i Borås 1640; förordnades 1652 till pred. i Brämhult; blef utn. till kyrkoh. i Dimbo 1657, "så vida det höggrefliga huset dertill sitt samtycke gifver," och hade då det vitsord, att han "varit prest i 19 år och sig uti embetet troligen och väl förhållit;" tilltr. 1658. Död 1667. — Han var en snäll urmakare och kunde förfärdiga både större och mindre verk. Som pastor i Dimbo reparerade och förbättrade han slaguret i Sköfde stadskyrka. Ar 1662 inkallades han för att förklara sig öfver ett litet urverk, som af biskop Olof Fristadii arf-vingar blifvit honom handfånget att förfärdiga. Han svarade, att han till M. Olof lemnat 20 dukater för befordran till lägenhet, hvarpå han väl af fru Margareta återfått 10, sedan han på sal. biskopens försäkring ingen lägenhet bekom; men de öfriga 10 restera ännu, hvarföre han förmenar sig behålla urverket tills de äfven blifvit re-stituerade.

Gift l:o i Borås som pedagog; 2:o m. Marg. Arvidsdotter, företrädarens enka. Af 8 barn dogo alla i ungdomen utom Karin f. 1644, g. m. l:o Laur. Win-kjellius, kompast. i Solberga; 2:o Petr. Unge, past. i Asarp.

9. Petrus Andrece, stud. i Ups. 1643, var kollega vid Wisingborgs skola 1656 och hade der haft "en lång-lig tjenst"; rekommenderades af grefve Per Brahe till Dimbo pastorat 1667, och, ehuru församlingen begärde sin aflidne pastoris son Joachim Dimberg, blef dock hr Per, "som länge varit kapellan på ön," utnämnd till kyrkoh. 1668. Död 1682.

Var tvänne gånger gift. Enkan fick efterträdaren. Af första giftet var sonen Petrus Wettersten, pastor i Borås; af sednare giftet 3 barn, hvaribland Johan Roseli, pastor i Acklinga.

10. Haqv. Laur. Ottrin, f. i Dimbo; var student i Abo då han blef prestv. 1681 till huspred. hos öfverste Drakenberg; kyrkoh. här genom gifte med enkan 1683; pred. vid prestm. 1691. Död d. 4 juni 1700. — Han var en ansedd och förmögen man, ägare af flera hemman i församlingen.Gift l:o m. företrädarens enka; 2:o m. Helena Timan, d:r af häradsfogden Lars Håkansson i Tornum; 3:o m. Brita Holm, som fick efterträdaren. Barn: Brita t. 1690, g. m. prestmannen Lars Insulan. Annika f. 1691, g. m. qvartermäst. och orgelnisten Joh. Lundelius i Skara. Maria f. 1696, g. m. kyrkoh. A. Flodin i Hångsdala.

11. Erik Tengman, son af fogden Johan Gunnarsson, f. i Tengened 1663; blef stud. i Ups. 1687; examinerades 1693, "men var för svag in theologicis"; prestv. 1694; kommin. på Näset i Flo 1695, med löfte att snart få något bättre; skolmästare i Wenersborg 1696. Ar 1699 klagades derifrån, att "det går mycket illa till vid skolan, emedan hr Tengman ej går dit, så länge han är i tvist med rådman And. Ekman". Vid examen 1701 visade sig dock, att hr T. "ej varit så oflitig, som man skyllat honom för." Kyrkoh. här 1701; respond. vid prestm. 1704. Död d. 3 juli 1731.

Gift 1703 m. företrädarens enka Brita Holm. Barri: Johan död 1739 Clas, amanuens vid riddarhuset i Stockholm, död 1743. Catrina, f. 1706, g. m. kyrkoh. Erik Lundenius i Daretorp. Beata, g. m. kyrkoh. J. Roseli i i Acklinga. Andreas, fiskal, död 1733.

12. Lars Trana*) son af tull- och postinspektoren Lars T. och Ebba Luth, f. i Skara d. 8 maj 1690; stud. i Ups. 1711 och prestv. 1721, då han i examen visade "särdeles qvickhet," past.-adj. i Härlunda och huspred. hos

lagman Frölich; blef "såsom en from och kommod man och dertill benägen att försörja hr Riddelii enka" förordnad till nederste kollega vid Skara skola 1722; instämdes 1726 för konsist. och blef suspenderad från sitt prestembete *'för föröfvad dryckenskap och oanständigt förhållande mot sin hustru", men redan följande dagen fick han presten igen; kyrkoh. här 1732 och genom K. resolution dervid behållen; tilltr. 1733. Död d. 28 juli 1756. — Han förestod sitt embete hederligen och väl.

Gift l:o 1722 m. kollega Mich. Riddelii enka Anna Pihl; 2:o 1749 m. Catr. Achenius, d:r af kommin. Sven

*) Brorsson till kyrkoh. Peter T. i K. Klefva.A. i Bitterna. Barn: Sven, past. härstädes. Lars bodde i en liten staga vid prestg., som han sjelf uppfört. Ebba Edla, död 1737.

13. Carl Magn. Roos 1758—68. Se past. i Berg.

14. Mag. Sven Trana, son af förutnämnde kyrkoh. Lars T., f. i Skara den 8 maj 1731; blef stud. i Ups. 1753; magister 1761; prestv. i Stockholm s. å. till bat-pred. vid Skarab. regem. och utreste genast till Pomern; återkom med regementet 1762; nederste kollega vid Skara skola 1763; tillika v. pastor i Åsaka 1765; pust.-ex. 1766; kyrkoh. här 1768; sökte ofta transport, men utan framgång. Död d. 2 jan. 1795. — Han var en god och stilla man, afhållen af sina åhörare och af hvar och en som honom kände.

Gift 1764 med biskop Halenii brorsdotter, Brita Ulr. Halenius, f. 1740 död 1819, d:r af kyrkoh. Lars König H. i Tuna af ärkestiftet. Barn: Lars Engelbert

f. 1771, kronoinspektor vid Danviken och auditör vid Adelsfanan.

15. Anders Billdahl, son af kyrkoh. Gunnar B. i Åsaka, född derst. d. 4 maj 1765; blef stud. i Ups. 1785 och prestv. i Stockholm 1788 till huspred. hos riksrådet grefve E. v. Stockenström öch adjunkt vid Spinnhuset; kommin.-adj. vid Storkyrkan 1790; past.-adj. vid Hedvig Eleon. förs. 1792; past.-ex. 1795; kyrkoh. i Dimbo 1796; tilltr. 1797; prost 1807; riksdagsman 1810, 1812, 1817 och 1818; ledam. af K. W. O. 1818; kontr.-prost öfver Wartofta kontr. ,1833. Död d. 2 febr. 1838. — En ord-ningsälskande man och god ekonom.

Gift 1799 m. Gustava Elis. v. Streng, d:r af krigsrådet Anders v. S. och U. C. Ekbom. Barn: Maria Sofia,

g. m. kommissarien J. P. Hedvall. Fredrika Wilh., g.m. kommin. A. G. Forssblad i Levened. Carol. Elisabet, g.m. kommin. A. Friberg i Tunhem.

16. Anders Lundholm, son af bonden Hans Persson, f. på Lund i Algustorp d. 23 sept. 1789; blef stud. i Ups. 1813; prestv. 1815; kollega i Wenersborg 1818; kommin. i Härened 1827; kyrkoh. i Dimbo 1838; tilltr.1840. — Han var länge sjuklig och blef på ålderdomen så svag, att han måste skötas som ett barn. Död d. 10 aug. 1863.

Gift 1829 med Maria Charl Frödelius, d:r af prosten Lars F. i Sandhem. Barnlös.

17. Magnus Floreli, son af And. Magnusson och Catr. Persdotter, f. i Floby d. 22 sept. 1805; blef stud. i Ups. 1829; prestv. 1832; skolmästare i Hjo 1842; kommin. i Stengårdshult 1847; tilltr. 1848; past.-ex. 1861; kvrkoh. här 1864; tilltr. 1865.

Gift 1844 med fiustafva Carolina Carlberg f. 1816; fadr. handtverkare. Barn: Selma Emilia f. 1845, g. m. sergeanten J. W. Svensson. Edla Maria Catr. f. 1847. Clas Teod. Johan f. 1850, volontär vid Skaraborgs regem. Anna C ar o lina Olivia f. 1852. Per Magnus f. 1855. Alma Beata f. 1859.

"VU- ELÅXiXj-AJNnDS ZKOnSTTZR^KIT.

Prostar.

1. Asmund, prsepositus Qualuise 1290. Past. i Sun-nersberg.

2. Johannes, prost öfver Kålland 1551. Past. i Sunnersberg.

3. Jöns Laurentii 1629—32. Past. i Sunnersberg.

4. Bero Benedicti 1654—61, generalprost öfver Leckö grefskap. Past. i Lidköping.

5. Jon. Scarinius 1662—73. Past. i Lidköping.1840. — Han var länge sjuklig och blef på ålderdomen så svag, att han måste skötas som ett barn. Död d. 10 aug. 1863.

Gift 1829 med Maria Charl Frödelius, d:r af prosten Lars F. i Sandhem. Barnlös.

17. Magnus Floreli, son af And. Magnusson och Catr. Persdotter, f. i Floby d. 22 sept. 1805; blef stud. i Ups. 1829; prestv. 1832; skolmästare i Hjo 1842; kommin. i Stengårdshult 1847; tilltr. 1848; past.-ex. 1861; kvrkoh. här 1864; tilltr. 1865.

Gift 1844 med fiustafva Carolina Carlberg f. 1816; fadr. handtverkare. Barn: Selma Emilia f. 1845, g. m. sergeanten J. W. Svensson. Edla Maria Catr. f. 1847. Clas Teod. Johan f. 1850, volontär vid Skaraborgs regem. Anna C ar o lina Olivia f. 1852. Per Magnus f. 1855. Alma Beata f. 1859.

"VU- ELÅXiXj-AJNnDS ZKOnSTTZR^KIT.

Prostar.

1. Asmund, prsepositus Qualuise 1290. Past. i Sun-nersberg.

2. Johannes, prost öfver Kålland 1551. Past. i Sunnersberg.

3. Jöns Laurentii 1629—32. Past. i Sunnersberg.

4. Bero Benedicti 1654—61, generalprost öfver Leckö grefskap. Past. i Lidköping.

5. Jon. Scarinius 1662—73. Past. i Lidköping.6. Jon. Rudberus 1675 — 97. Past. i Lidköping.

7. Nils Lechander 1698—1726. Past. i Sunnersberg-

8. Laur. Rydbeck 1706—28. Past. i Lidköping.

9. Jonas Unge 1730—55. Past. i Lidköping.

10. Elias Björck 1755—71. Past. i Örslösa.

11. Wilh. Carl Victorin 1771—93. Past. i Lidköping.

12. And. Backman 1793 —1807. Past. i Otterstad.

13. Joh. Henr. Brantenberg 1807—14. Past. i Lidköping.

14. And. Alenius 1814—24. Past. i Örslösa.

^ 15. Gunnar Wennerberg 1824—59. Past. i Lidköping.

16. Lars Magn. Forssblad 1860—65. Past. i Tådened.

17. Joh. Kr. Lindskog 1865—. Past. i Sunnersberg.

1. LIDKÖPING.

Kyrkoherdar.

1. Herr Sigge var pastor 1544.

2. Simon Magni Tar pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 25 rdr. Han underskref ock liturgien 1577.

3. Jonas Arvidi Dufva var pastor 1583, underskref Upsala mötes beslut 1593 och dog d. 4 apr. 1599. 6. Jon. Rudberus 1675 — 97. Past. i Lidköping.

7. Nils Lechander 1698—1726. Past. i Sunnersberg-

8. Laur. Rydbeck 1706—28. Past. i Lidköping.

9. Jonas Unge 1730—55. Past. i Lidköping.

10. Elias Björck 1755—71. Past. i Örslösa.

11. Wilh. Carl Victorin 1771—93. Past. i Lidköping.

12. And. Backman 1793 —1807. Past. i Otterstad.

13. Joh. Henr. Brantenberg 1807—14. Past. i Lidköping.

14. And. Alenius 1814—24. Past. i Örslösa.

^ 15. Gunnar Wennerberg 1824—59. Past. i Lidköping.

16. Lars Magn. Forssblad 1860—65. Past. i Tådened.

17. Joh. Kr. Lindskog 1865—. Past. i Sunnersberg.

1. LIDKÖPING.

Kyrkoherdar.

1. Herr Sigge var pastor 1544.

2. Simon Magni Tar pastor 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 25 rdr. Han underskref ock liturgien 1577.

3. Jonas Arvidi Dufva var pastor 1583, underskref Upsala mötes beslut 1593 och dog d. 4 apr. 1599.4. Laur. Uddonis säges varit son af kyrkoh. Uddo i Segerstad, blef past. här 1600 och dog 1637 i sitt 92:dra lefnads- och 60:de embetsår.

Gift m. N. N. Andersdotter. Barn: Uddo, past. i Daretorp. Elsa, g. l:o m. Nic. Algoti, kommin. i Säfvared, 2:o m. dess efterträdare.

5. Mag. Gunno Blutherus, son af prosten Brynolf Haqvini i Öhr och Malin Gunnarsdotter Prsetoria, ,född 1602; blef stud. i Ups. 1625; magister i Rostock 1634; prestv. s. å.; "hade varit lärare vid Skara skola i 14 år och var konrektor derstädes," då han utnämndes till kyrkoh. i Lidköping 1639; begärde redan 1640 att få transport derifrån till Esleskog på Da! "för de margfaldiga besvärligheter, som honom i Lidköping tvinga"; riksdagsman 1643 och 1647; pred. vid prestm. 1644; kyrkoh. i sin födelseort Ohr på Dal 1647. Landtprost öfver Dal 1651. Död d. 14 apr. 1657. — Han blef år 1655 af jungfru Anna Stake anklagad för dryckenskap och otukt, och "som mag. Gunno här synes något misstänkt, blef saken remitterad till verldslig rätt, mag. Gunno emedlertid förbjuden tills vidare att sitt embete förrätta." Vid lagmansrätten blef han likväl alldeles frikänd.

Gift 1635 m. Mariana Arvicander, kyrkoh.-dotter från Arvika. Barn: Margareta, g. m. kyrkoh. And. Eu-relius i Öhr, stammoder för siägten Dahlstjerna. Rebecka,, g. m. kyrkoh. Joh. Hedrseus i Högsäter. Samuel, stud. i Ups. 1653, landtbrukare, död 1675.

Skrifter: Oratio de Dalia. Ups. 1632. — Likpredikan öfver Margareta Lilje 1646, ff. m. ståth. på Kalmar slott Erik Oxe. Link. 1647. —Synodal-predikan i Skara 1644.

6. Bero Benedicti, son af bonden Bengt Bengtsson och Malin Svensdotter, född i Hjulåsen af Sexdrega pastorat i Kind d. 14 aug. 1605; försändes till Skara sk. 1616 och till Norrköping 1620, emedan der var en flitig skolmästare vid namn mag. Erik Preutz; men lör pestsjukan i Östergötland måste han följande året återvända till Skara; begaf sig till Örebro 1625, derifrån till Strengnäs och Westerås; blef stud. i Ups. 1627 och prestv. af biskop Sven 1629 till huspred. hos fru Magd. Stackel-

I Skara 35berg; flyttade derifrån 1632 till riksrådet Clas Horn och 1642 till riksrådet grefve Jak. De la Gardie. "Såsom ordinerad i Skara och sedermera som en detta stiftets membrum ankänder" lofvades honom 1640, att han "härefter skall sitt bröd hafva att förvänta i Skara stift;" erhöll drottning Christinas fullmakt på Lidköpings pastorat 1647; blef general-prost öfver Leckö grefskap 1654 och var fullmäktig vid riksdagen i Göteborg 1660. Död d. 9 juni 1661. — Med anledning af Peder Nilssons käromål 1656 förklarade hr Björn, att han icke är auditoribus gravis in salario exigendo, utan dermed efter ordinantzen och gammal plägsed umgåtts. Frikändes.

Gift 1646 m. Karin Eriksdotter från Örebro, som dog i Lidköping 1675.

Skrifter: Likpred. öfver riksrådet Gust. Horn 1639. — Dito öfver fru Sigrid Oxenstjerna. Sthm 1654.

7. Mag. Jonas Joh. Scarinius, son af en rättare på Hellekis, f. på Rösäter i Medelplana 1616; int. i Skara sk. 1626; blef stud. i Dorpt 1645; magister primus derst. 1647; konsist.-notarie i Skara 1646; konrektor 1647; prestv. 1648; andre teol. lektor 1649; förste dito 1653; kyrkoh. i Lidköping 1662 och tillika prost öfver Leckö grefskap; superintendent i Carlstad 1673; biskop öfver Wexjö stift s. å.; tilltr. 1674; erhöll Gårdeby till prebende 1679. Död 1687. — Biskop Scarinius har i sin ungdom planterat ett päronträd på sin födelseort Rösäter, hvilket i långliga tider der stått och hetat "presta-trädet." Han är berömd för sin fromhet och gudsfruktan. Wieselgren berättar efter ödmann, att S. gjort alla kyrkoherdar i Småland till prostar; och då hans efterträdare Wirsenius frågat K. Carl XI hyad han skulle göra, som nu ej kunde använda häradsprostarne till visitationer, emedan hvarje pastorat blifvit ett härad med sin prost, har kungen förklarat alla Scarinii prostar reducerade till kyrkoherdar.

Gift l:o m. Ingeborg Gyltebackia, d:r af prosten Martin G. i Medelplana; 2:o m. Helena Berg. Barn: Elisabet, g. m. prosten J. Tengner i Warnhem. Maria,g. m. domprosten B. Rudberg i Skara, Helena, g. m* domprosten E. Widebeck i Wexiö.

Skrifter: Oratio de Temperantia. Dorp. 1644. — Kållerö Minne, tal vid invigning af Kållerö kyrka 1675. — Likpred. öfver Elis. Humle 1677. — Pred. vid drottn. Ulrika Eleonoras kröning 1682.

8. Mag. Jonas Rudherus, son af prosten Jonas R. i Lyrestad, född d. 10 sept. 1636; blef stud. i Ups. 1651; prestv. 1659; magister 1664; flyttade 1663 med hustru och barn till Lyrestad och erhöll under fadrens lifstid fullmakt på samma pastorat 1665; kallades af rikskanslern M. G. De la Gardie till prost öfver Leckö grefskap och kyrkoh. i Lidköping 1674; tilltr. 1675; var riksdagsman 1672 och 1689; presid. vid prestm. 1690. Död d, 21 juni 1697 och begrafven i koret af Lidköpings kyrka.*) — Prosten Rudberus var en skicklig arkitekt och orgel-byggare, och synes deråt hafva egnat väl mycket af sin tid, så att det i konsist. om honom yttrades 1672, att "han hafver till orgelverks byggande haft mer lust, än han hafver haft vård om församlingens uppbyggelse." Lyrestads kyrka har han af egna medel nästan ånyo uppfört, åt densamma skänkt hela dess "innandöme" och skrud samt en klocka om 7 SS£ vigt. I Lidköping har han icke blott haft besvär med hela kyrkobyggnaden, utan ock förärat ett kostbart orgelverk och 2:ne epitafier till kyrkan; hvilket allt lärer medtagit det mesta af hans tillgångar, ehuru han mycket understöddes af kon. Carl XI och grefve De la Gardie.**) Han hade äfven god kunskap i musiken. — År 1681 blef han af herredagsmannen Erik Ivarsson anklagad för majestätsbrott. Han hade nemligen på prostetinget i Källby, då fråga var om den nya förordningen angående presterskapets löner, sagt: "sådana spyflugor, som gå upp till kungen och tala

*) Hans epitafium har på sednare tid blifvit renoveradt och uppsatt i Lidköpings nya kyrka.

**) Då Rudberus en morgon satt och arbetade på sina orgelpipor, inträdde oförmodadt Carl XI. R. bad om tillåtelse att få gå och kläda sig; men konungen svarade: "Sitt qvar! Jag kan väl icke hjelpa Er med arbetet; men J skolen få penningar till kostnaden". — Grefve De la Gardie märkte en gång, att R. ej hade annat än tennfat till att äta på, hvarföre han skänkte honom en silfverservis; men äfven denna användes till orgelbyggnaden.med honom, och det är ingen sanning med dem.' Om bonden vill gifva mig en ost, så skall jag taga den, om det vore midt för Eriks näsa, fastän intet på altaret, och gifva honom öl i stället." Då bönderna sagt? "vi blifva så gerna vid det gamla"; svarade prosten: "det hafven J att tacka eder herredagsman för"; hvarvid Erik inföll: "jag hafver man för mig". Prosten tillade: "jag ger fånen både den som skrefet och den som bar fram'et. Fånen hafver nu så länge regerat, att den fått det verlds-liga ståndet tillhopa, det vore honom ganska kärt, om han finge det andeliga med." Konsist. fann i dessa ord intet majestätsbrott; prosten R. erkände att han i hastighet fällt obetänksamma ord och lofvade en ansenlig skänk till hospitalet.

Gift 1660 m. Maria Carlberg, död 1722, d:r afborg-mäst. Joh. Börjesson i Carlstad. Barn: Margareta f. 1661, g. l:o m. L. Rhodin, past. i Lyrestad, 2:o m. L. Ryd-beck, fadrens efterträdare. Kerstin f. 1666, g. m. borg-mäst. Joh. Bergius i Lidköping. Malin f. 1671, g. m. hofrättsrådet Jak. Clerck. Johan Cederbjelke f. 1677, friherre, landshöfding i Westerås, död 1752.

9. Mag. Laur. Wilh. Rydbeck, född af fattiga föräldrar i Attorp af Ryda församling d. 25 juli 1655; sändes till Skara sk. och gaf redan der mycket hopp om sig; blef stud. i Ups. 1685; magister 1694; prestv. af bisk. Rudbeck i St. Clara kyrka i Stockholm 1695; erhöll K. Maj:ts fullmakt på Lyrestads pastorat 1697 och derifrån transport till Lidköping s. å.; tilltr. 1699; var utn. till prseses vid prestm. 1703, men befriades derifrån; prost öfver Kållands kontr. 1706; pred. vid prestm. 1708; begärde 1727 att blifva prost öfver hela Leckö grefskap. Död d. 17 juni 1728.

Gift l:o 1698 m. Margareta Rudbera, död 1703, företrädarens dotter, enka efter kyrkoh. L. Rhodin i Lyrestad; 2:o 1705 m. Anna Catr. Clerck, d:r af rådman Jakob C. i Stockholm. Barn: Wilhelm f. 1699, v. hä-radshöfding i Leckö grefskap, död 1736.

10. Mag. Jonas Unge, son af kyrkoh. Ambern U. i Sunnersberg, född derst d. 3 febr. 1681; blef stud. iUps. 1701; magister 1710; orator vid prestm. 1712. Afreste s. å. till London och derifrån till Oxford, hvarest han begagnade det stora biblioteket och många lärda mäns undervisning; begaf sig derifrån till Holland om hösten 1713, uppehöll sig en tid i Amsterdam och besökte akademierna i Leyden och Utrecht; måste för de utbrytande krigsoroligheterna återvända hem 1714; blef prestv. 1715 och förordnad till v. pastor i Warnhem; pred. vid prestm. 1716, v. praeses 1717; kyrkoh. i Wånga 1719; tilltr. 1720, då han tillika blef prost öfver Wånga kontrakt; erhöll transport till Lidköping 1728; tilltr. pastoratet och prosteriet 1730; var riksdagsman 1719, 1720, 1723 och 1742; en af de fullmäktige, som mottogo kronprinsen Adolf Fredrik 1743; kallad till 4:de profpredikant för domprostesysslan i Skara 1746 och innehade med 111 röster andra rummet på biskopsförslaget 1753. Död d. 25 mars 1755 och begrafven i Lidköpings kyrka. — Prosten Unge var en på sin tid mycket aktad och ansedd man, så för grundlig lärdom som behagliga embetsgåfvor och värdigt uppförande. Om hans utnämning till pastor i Wånga berättar biskop Svedberg i sin egenhändiga lefvernesbeskrifning: "Under riksdagen 1719 frågade en gång drottningen efter min hustru och mina barn. Jag sade: en dotter är här och hennes man, m:r Jon Unge, en herredagsman. Få de den nåden att göra sin underdåniga uppvaktning? "Ja gerna," svarade drottningen. De kommo med mig upp på slottet. Då frågade drottningen hvar han var kyrkoherde. Svarades: han är min hjelpeprest. — "Hjelpeprest?" — Ja, det är hans olycka, att han är min måg, eljest hade han längesedan haft god lägenhet. Biskoparne draga alltid fram de sina; ty har jag ej velat tala för honom. Han är dock en lärd, väl berest och skicklig man. "Han bör," sade drottningen, "hafva en god lägenhet. Är ingen ledig?'4 Wånga, svarar jag. "Han skall få den." Jag svarade: låt honom först få predika, att Ed. Maj:t får höra hans gåfvor. Han predikade söndagen derefter i aftonsången och dref förnämligast de trognas förening och gemenskap med Christo. Fick derpå straxt fullmakt till Wånga. Wid den mig levererades,sade drottningen: "låten oss veta, om något bättre blif-ver ledigt, skall han få det."

Gift 1715 ra. Catrina Svedenborg, död 1770. Barn: Ulrika f. 1719, ogift. Jesper, f. 1722, död 1798, qvar-termästare vid Westg. regem., fattig och förfallen. Helena f. 1724, g. l:o m. prosten J. Gilnseus i Kumla, 2:o m. ryttmäst. frih. C. A. Silfverhjelm. Teofila f. 1727, 2. l:o m. teol. lektorn Lars Nörin sr, 2:o m. öfversten frih. N. Silfverhjelm. Stina Cajsa £ 1730, g. m. hofjunk. Åke Lejonstolpe. Johannes.

11. Dokt. Wilhelm Carl Victorin, son af kyrkoh. Jonas V. i Segerstad, född d. 20 febr. 1712; blef stud. i Ups. 1730; magister 1740; prestv. af bisk. Benzelius i Göteborg 1742 till huspred. hos riksrådet grefve Arv. Posse; företog en utrikes resa 1743 och var under sitt vistande i Greifswald professor Möller behjelplig vid författandet af hans franska lexikon; adjunkt vid Skara gymn. 1745; höll i anledning af prins Gustafs födelse en oration på svensk vers 1746, hvilken blef till trycket befordrad; kollega för tredje klassen 1747; lektor i matematiken 1750; kyrkoh. i Lidköping 1755; tilltr. 1756; prost s. å.; teol. doktor vid jubelfesten i Greifswald s. a.; prseses vid prestm. 1759; kontraktsprost 1771; uppf. på domproste-förslag s. å.; riksdagsman 1769 och 1778. Sedan han på ålderdomen blifvit några gånger rörd af slag, dog han d. 7 febr, 1793. — Han kallas "en elegant och svassande herre."

Gift l:o m. Greta Juslenius, död 1781, d:r af biskop Daniel J. i Skara; 2:o 1785 m. Brita Cajsa Alin, död 1803, d:r af kyrkoh. Abraham A. och enka efter kyrkoh. N. Sandberg i Wing Å. h. I sina äktenskap hade han inga barn.

Tryckte arbeten: Theses fcheol. 1746; theses maiem. 1751; theses sy-nodales 1759.

12. Dokt. Johan Henr. Brantenberg, son af bruks-insp. Carl Henr. B. och B. Campanius, f. i W. Wing-åker <L 2 juli 1756; blef stud. i Ups. 1774; magister 1779; prestv. 1782 till e. o. bat.-pred. vid Österbottens regem.; svensk past.-adjw vid finska förs. i Stockholm 1786; ordin. k. hofpredikant och page-hofmästare 1788; konungens enskilde hofpredikant 1792; pastor och lärare i teo-logien vid Carlberg s. å.; kyrköh. i Lidköping 1794, men fortfor med nämnde sysslors bestridande inemot 2 år efter tillträdestiden; flyttade till Lidköping 1797; prost s. å.; v. kontr.-prost 1807; ordin, dito 1809; riksdagsman s. å.; teol. doktor s. å. Död d. 30 juni 1814.

Gift 1797 m. Carolina Bruce, d:r af kapten C. M. Bruce och E. S. Hulting. Barn: Carl Henrik f. 1799, fanjunkare, död 1843. Carolina Johanna, f. 1800, g. m. prosten O. U. Udden i Kumla. Brita Charlotta, f. 1801, ogift. Johan Jakob f. 1802, bruksförvaltare, död 1844. Seth Adam f. 1804, past. i Kjula af Strengnäs stift, död 1859: Robert August f. 1807, färgare i Åmål. Gustafva Elisabet, f. 1809 död 1860, g. ra. kommin. C. O. Nore-lius i Kumla. Matilda f. 1812, död ogift 1832.

Skrifter: Se stiftsmatr. 1809.

13. Mag. Gunnar Wennerberg, son af bonden Olof Nilsson och Brita Andersdotter, f. i Tunhem d. 16 maj 1782; blef stud. i Lund 1800; magister 1805; presid? 1807; kallad till docens i österländska språken s. å., men vid samma tid förordnad till lärare vid Gustafsbergs barnhus; prestv. s. å.; past.-ex. 1810; kyrkoh. i Lidköping 1815; tilltr. 1817; prost 1822; kontr.-prost 1824; ledam. af K. N. O. 1853; jubelmagister 1856; tog afsked som kontr.-pröst 1859. Död d. 16 maj 1860.

Gift 1816 m. Sara Greta Klingsledt från Uddevalla. Barn: Gunnar f. 1817, statsråd och chef för eckles.-departementet. Sara Gunilda, f. 1821, g. m. O. Warholm, past. i Wånga. Gunnar Brynolf f. 1824, artist, landtbrukare. Sara Euphros. Gunilda f. 1825, g. m. majoren grefve Ax. Rudenschöld.

14. Carl Anders Djurberg, son af handlanden A. C. Djurberg och M. E. Lindqvist, tödd i Mariestad d. 17 mars 1806; blef stud. i Ups. 1827; prestv. 1829; past.-adj. i Katrina förs. i Stockholm 1846; past.-ex. s. å.; uppf. på förslag till flera komministraturer i Stockholm; vik. pastor på Långholmen 1849—50; skeppspred, på linie-skeppen Carl XIII och Carl XIV Johan 1854; v. past. här 1857; kyrkoh. 1863; tilltr. 1864.

Gift 1866 med possessionaten L. G. Roos till Hjelmsäter enka Fatima Amalia Meijer f. 1820; fadr. major.Komministrar»

1. Haqmnus Johannis underskref 1593.

2. Benedictus, concionator, underskr. s. å.

3. Herr Olof var kommin. 1618.

4. Ericus Jonce var kommin. 1644 och flyttade härifrån till Säfvared 1651.

5. Nicolaus Thomce blef utn. till kommin. i Lidköping 1652, efter församlingens begäran.

6. Joachim Dimbodius 1659—71. Se past. i Säfvared.

7. Bened. Laur. Skaren 1672—94. Se kommin. i Härened.

8. Petrus Bidberg 1694—1704. Se past. i Örslösa.

9. Andreas Kollberg, f. i Säfvared, blef stud. i Lund 1691 och prestv. 1697 till adj. i Åsaka. Konsist. ansåg 1698 nödigt att skicka dit "en stadig och allvarsam man, men hr Kollberg borde mista presten för sitt uppförande." År 1700 var han adj. i Bellefors, då det inträffade att altartaflan i Hunnekulla kyrka föll öfver honom medan han stod för altaret; han blef dock icke särdeles skadad. Pred. i Hendene 1702; kommin. i Lidköping 1704, ehuru församlingen icke gerna ville emotta-ga honom; men konsist. "ansåg icke billigt, att en så gammal prestman skulle längre gå utan tjenst;" oppon. vid prestm. 1709; underg. past.-ex. 1715. Anklagad för en mängd tjenstefel, till det mesta begångna under dryckenskap, blef han år 1722 afsatt från embete och tjenst "Om han bättrar sig, får

han tjensten åter, men på annor ort." Han bodde sedan på sitt skattehemman och hade hjelp af församlingen till sin död 1725.

Gift l:o 1703 m. orgelbyggaren Ahrmans dotter i Skara, död 1717; 2:o 1722 m. Catr. Dor. Hagel, som förut varit gift m. kanslisten Enebom och kornetten Staf.10. Petrus Laur. Björkdahl blef stud. i Ups. 1709 och i Lund 1715; prestv. 1719 till adj. i Österplana; kommin. i Lidköping 1722; tilltr. 1723. Död d. 29 jan. 1738.

Gift 1720 m. Margareta Laurell, död 1771, d:r af kyrkoh. Lars L. i Österplana. Hon blef omg. m. kommin. L. Wennerblad i Flistad. Barn: Peter Wilhelm f. 1734, ryttare, död i Glanshammar. Lars, bokhållare i Banken.

11. Gabriel Semner 1739—40. Se kommin. i Örslösa.

12. Jonas Andr. K inb er g, borgareson från Mariestad; blef stud. i Lund 1724; prestv. 1730 till adj. i Bei-lefors; skolmäst. i Hofva 1737; kommin. i Lidköping 1740. "Han gick sjelfvilligt i elfven och dränkte sig" d. 17 aug. 1747.

Gift m. Cecilia Öler, som efter mannens död flyttade till Stockholm. En dotter var hushållerska hos lagman Lindencrona.

13. Sveno Petri Floding, född 1695; blef stud. i Ups. 1715; konditionerade i Helsingeland och måste flykta undan ryssarne 1719, hvarvid han förlorade all sin egendom; prestv. 1722 till adj. i Wäring; kollega vid Lidköpings skola 1726; väckte här genom sin oordentliga lefnad mycken förargelse och blef af magistraten "drifven ur skolhuset" 1738; suspenderad 1740 "till dess han visar ett förbättradt uppförande;" återfick embetet 1742, med förmaning "att lefva nyktert och ordentligt, samt vara flitig med barnen;" kommin. härstädes 1748; tilltr. 1749; blef åter suspenderad 1754 för "oordentlig lefnad, slagsmål, svordomar och trätor", och återfick ej embetet förrän 1756, och då endast "på försök". Död d. 14 okt. 1757. — Sista året af sin lefnad insände han till konsist en rimmad ansökan om något sacellani på landet. Han synes haft temligen goda studier och skref en vacker handstil.

Gift m. Christina Digelius, d:r af rektor Johan D. i Lidköping. Barn: Greta f. 1727, g. m. länsman Lenseus på Dal. Johanna f. 1729, g. m. borgaren And. Hedbergi Lidköping*. Peter f. 1730, professor i målare- och bildhuggare— akad.9 död 1791. Anna Maria f. 1733, svagsint, död i Skara Thure, öfverstyrman i Stockholm.

14. Nils Nicenius 1759—66. Se komjnin. i Tunhem.

15* Mag. Anders Rydberg, 1766—81. Se past. i Örslösa.

16. Isak Friberger 1782—1803. Se past. i Åsaka

17. Mag. Joh. Pel. Apelqmst 1803—12. Se past. i HjälstacL

18. Mag. Joh. Thore Hellstadius 1812 -23. Se past i Saleby.

19. Bengt Torin 1823—32. Se past. i Rångedala.

20. Josias Adolf Seinknecht, son af hofrättskom-rniss* Johan Adolf S. och Maria Kempe, f. i Bellefors d. 31 juli 1795; blef stud. i Lund 1817; prestv. 1820; kommin. i Lidköping 1831; tilltr. 1832. Död d. 8 maj 1846.

Gift 1837 m. Catr. Christ. Hagbeck, d:r af rådman P. Hagbeck i Lidköping och C. Björsell. Barn: Rosalia Adelgunda f. 1837, g. m. handl. Axel Andersson i Lidköping. Josias Adalbert f. 1842, kronolänsman i Kållands härad. Laura Catr. Teofila f. 1844, g. m. handl. Sv. Petersson i Lidköping.

21. Änders Lexell 1849—66. Sé past. i Hofva.

22. Claes Joh. Ljungström, son af torparen Nils Börjésson och Christ. Svensdotter, f. i Sandhem d. 25 juli 1819; blef stud. i Ups. 1842; prestv. 1845; kommin. i Bredared 1855; underg. past.-ex. 1859; kommin. i Böne s. å.; tilltr. 1860; dito här 1866; kyrkoh. i Tunhem 1871.

Gift l:o 1855 m. Amalia Sof Alb. Sodenstierna, f. 1820 död 1867, d:r af postinspektoren Johan Wilh. S. och SI C. E. Pihlberg; 2:o 1869 m. Hilma Catr. Björsell, d:r af färgerifabr. Lars Peter B. och M. C. Lithan-dér. Bara: Börje och Stina.

Skrifter: Sc stiftsrttatr. 1865.2. SUNNERSBERG.

Kyrkoherdar.

1. Asmundus, rector ecclesi® Sundersberg et praé-positus Qualnise (Kålland) 1290.

2. Nils Josefsson, curatus 1406.

3. Ericus, curat 1417, har bevittnat ett gåfvobref 1422.

4. Nicolaus var curatus 1439, då ban bevitlnadé herr Nilses gårdaköp i Rackeby.

5. Hr Sigwald 1457.

6. Ragnvald Gunnarsson 1465.

7. Hr Sten, curatus 1478.

8. Peder Kettilsson, prest i Sundersberg 1504 och 1524. Hans dotter Margareta var g. m. kyrkoh. Petr. Ingeldi i Råda.

9. Johannes var pastor 1544 och prost öfver Kålland 1551. Han lefde ännu 1557.

10. Laur. Jonce var pastor 1560; erlade 1571 tiH Elfsborgs lösen 5 lod silfver och 42 rdr samt underskref liturgien 1577. Han var prost öfver Kålland; uppgifves hafva dött 1578 och fått till efterträdare en Nicolaus, som redan följande året aflidit Derefter skulle en annan Laur. Jonce blifvit pastor 1581, som underskrifvit Ups. mötes beslut 1593 och dött 1610. Men sannolikt är, att samme Laur. Jonse varit pastor från 1560 till 1610 och då i hög ålder aflidit. Hans son Johan efterträdda fadren; dottren Helena var g. m. Laur. Henrici, past i Örslösa. 2. SUNNERSBERG.

Kyrkoherdar.

1. Asmundus, rector ecclesi® Sundersberg et praé-positus Qualnise (Kålland) 1290.

2. Nils Josefsson, curatus 1406.

3. Ericus, curat 1417, har bevittnat ett gåfvobref 1422.

4. Nicolaus var curatus 1439, då ban bevitlnadé herr Nilses gårdaköp i Rackeby.

5. Hr Sigwald 1457.

6. Ragnvald Gunnarsson 1465.

7. Hr Sten, curatus 1478.

8. Peder Kettilsson, prest i Sundersberg 1504 och 1524. Hans dotter Margareta var g. m. kyrkoh. Petr. Ingeldi i Råda.

9. Johannes var pastor 1544 och prost öfver Kålland 1551. Han lefde ännu 1557.

10. Laur. Jonce var pastor 1560; erlade 1571 tiH Elfsborgs lösen 5 lod silfver och 42 rdr samt underskref liturgien 1577. Han var prost öfver Kålland; uppgifves hafva dött 1578 och fått till efterträdare en Nicolaus, som redan följande året aflidit Derefter skulle en annan Laur. Jonce blifvit pastor 1581, som underskrifvit Ups. mötes beslut 1593 och dött 1610. Men sannolikt är, att samme Laur. Jonse varit pastor från 1560 till 1610 och då i hög ålder aflidit. Hans son Johan efterträdda fadren; dottren Helena var g. m. Laur. Henrici, past i Örslösa.11. Jöns Laurentii, den förres son, blef pastor i Örslösa 1603 och fick derifrån transport till Sunnersberg 1610; prost 1629. Död 1632.

Gift m. en dotter af kyrkoh. Bened. Petri i Örslösa.

12. Haraldus Magni, past 1634, död 1647.

13. Andr. Joh. Reazander, morbroder till prosten Pet Ek i Björsäter och således förmodligen född i Tim-melhed;

stud. i Ups. 1634; uppvaktade en rund tid grefve Jak. De la Gardie som dess botpredikant och blef kyrkoh. i Sunnersberg 1649. Död i Skara d. 23 nov. 1655. Ligger begrafven på södra sidan af kyrkogården, intill den Ekebladska grafven.

Gift l:o m. Sigrid Andersdotter, 2:o m. Christina Gyltbackia, d:r af prosten Martin G. i Medelplana. Hon fick efterträdaren.

14. Andreas Dimbodins, son af kyrkoh. Sveno Sve-nonis i Dimbo; stud. i Dorpt 1643 och i Ups. 164J; prestv. 1648; var hofpred. hos grefvinnan Ebba Brahe och blef på hennes och furstinnan Maria Euphrosynes kallelse utnämnd till pastor i Sunnersberg 1656. Död 1675. — Han var en lycklig latinsk skald och har författat en oratio metrica "de humana fragilitate," jemte flera andra skaldestycken.*)

Gift 1656 m. företrädarens enka Christina GyltbackiaSonen Sven Dimborg, professor i Åbo, sedan lagman i Ångermanland, blef adlad 1719 och dog 1731. Dottern Christina var g. m. kyrkoh. Elias Wiesel i Wislan-da i Småland.

15. Ambernus Unge,**) son af bonden Anders Olofsson i Hulabäck vid Alingsås, blef, utan att hafva besökt någon akademi, prestv. 1652 till hofpred. hos riksrådet och presidenten Knut Posse på Hellekis och af honom

*) I De la Gardiska arkivet berättas, att D. var god vän med Johan Ekeblad till Stola. "Då denne såg sina i befordringsväg mera gynnade kamrater resa sin dörr förbi, tröstade han sig och fann nöje i sällskap med sin pastor hr Anders."

**) Han var syskonbarn med kyrkoh. Åndr. Unge i Ti ramel-hed och säges hafva härstammat från Folkunga-ätten.rekommenderad till Häreneds pastorat 1658. Konsist. svarade, att flera gamla och väl meriterade män blifvit dels af K. Maj:t och dels af andra förnäma herrar rekommenderade ; men om han har någon tanke på enkan, kunde det kanske stå till att göra, der han vänder sig till H. Excellens vid hans återkomst hit i landet. Med riksskattmästaren De la Gardies samtycke blef han utn. till kyrkoh. 1659; tilltr. 1660; riksdagsman 1672; fick transport till Sunnersberg 1677 och var pred. vid prestm. 1681. Död 1682.

Gift m. Helena Gyltbackia, d:r af prosten Martin G. i Medelplana, omgift med efterträdaren. Barn: Ingeborg f. 1661, g. ra. kyrkoh. Magn. Florinius i Tolg, Wexjö stift. Anders, domprost i Skara. Helena f. 1667, g. l:o m. ryttmäst. Bergman, 2:o m. past. Rhymenius. Mårten

f. 1669, död som student. Anna f. 1674, g. l:o m. And. Swart, 2:o m. Håk. Randelius, kyrkoherdar i Börstig. Jonas, past. i Lidköping.

16. Mag. Nils Lechander, son af kyrkoh. Johan L. i Bitterna, född d. 17 apr. 1656. Sedan han genomgått Skara skola och Carlstads gymnasium, blef han stud. i Abo 1680; var filos. kand. 1682, då han fick ven. conc. hos sin broder i Bitterna; prestv. 1683 och genast utn. till pastor i Sunnersberg, "att gifta sig med enkan;" orator vid prestm. 1688; v. prseses 1689, pred. 1697 och prseses 1704; prost öfver Leckö kontrakt 1697; riksdagsman 1713. Död d. 24 jan. 1726, sedan han i 42 år med utmärkt nit och verksamhet förestått Sunnersbergs församling.

Gift l:o 1683 m. företrädarens enka Helena Gyltbackia, död 1689; 2:o 1691 m. Catrina Fegrems, död 1731, d:r ai prosten Thorbern F. i Horn. Barn i Helena,

g. m. prosten L. Kyllenius i Odensåker. Johanna, g. m. efterträdaren. Chris tiana, g. m. kyrkoh. N. Lithenius i Husaby.

17. Kand. Magnus Sundborg, son af bonden Håkan Nilsson och Ingegerd Nilsdotter» f. i St. Erikstorp i Sunnersberg d. 1 nov, 1688*); stud. i Ups. 1708; erhöll stipendium såsom med. stud. 1714; filos. kand. 1718; prestv. 1719 tili adj. i Sunnersberg; bat.-pred. vid Westg.-dals regem. 1722; oppon. vid prestm. 1726; blef på grefve Ekeblads förord utn. till kyrkoh. i Sunnersberg s. å.; tilltr. 1727; v. kontr.-prost 1743; var utsedd till v. prseses vid prestm. 1745, men hindrades af sjukdom. Död d. 8 mars 1749, sedan hans maka dagen förut aflidit. Begge blefvo på en gång begrafne i Gösslunda kyrka. — Kyrkoh. S. var en lärd men häftig man. Han blef år 1748 varnad för hårdhet emot sin hustru och i synnerhet emot sin son, "som lärer gifva föga hopp om sig, hvartill dock hr

kyrkoherden är sjelf orsaken, då han låtit honom för hastigt gå igenom skolan och gymnasium, och sändt honom omogen till akademien. Widare antyddes han, att gå flitigare i kyrkan, då hans krafter det medgifva, samt att icke gifva sin måg och adjunkt alltför knapp lön.".

Gift 1722 m. företrädarens dotter Johanna Lechander, död 1749. Barn: Johan, sergeant vid Westg.-dals regem. Johanna, g. m. kyrkoh. Er. Edberg i Källby. Catrina f. 1722, g. m. kyrkoh. Pet. Liljeberg i Synnerby. Anders, handlande i Stockholm. Daniel f. 1733, prost och kyrkoh. i Östra Ryd i Upland, död 1774. Dorotea, g. m. fältväbel Jungbeck.

18. Mag. Olof" Wenerbom, son af bonden Bengt Svensson och Brita Månsdotter, f. i Westerplana 1701; stud. i Ups. 1721; magister 1731; presid. 1734 och 1738; gymn.-adj. i Skara 1736; blef, "emedan hans capacitet är långt före detta känd," utan examen prestv. 1737, då han åtog sig att betjena församlingarne i Warnhem och Åsaka. Konsist.-not. 1738 och sändes vid samma tid som v. pastor till Wenersborg, att sköta denna "oroliga" församling; "hans benägenhet skall räknas honom som en merit framdeles." År 1739 skref han derifrån, "att han för oroligheter i staden gör sitt embete med mycken ängslan

*) Hans broder kallade sig Haqvinvus. Af dem var Johan pastor i Rackeby, Anders teol. kand. och utn. pastor i Westindien, död i Upsala 1708. Nils kommin. i Lena.och ville gerna komma tillbaka", men konsist. uppmanade honom att stanna qvar. Han blef konrektor vid Skara skola 1740; tilltr. 1741; lektor i grekiska språket 1742; v. praeses vid prestm. 1748; erhöll, efter församlingens enhälliga kallelse, fullmakt på Sunnersbergs pastorat 1749; flyttade från Skara 1751, med löfte att framdeles komma tillbaka, då någon teologisk lektion blir ledig; prost s. å.; utn. till lektor i teologien 1752, men afsade sig denna tjenst af kärlek till sin församlings hade vid biskopsvalet s. å. 33 röster och 1767 med 94 röster ett rum på förslaget; var flera gånger kallad till riksdagsman, men kunde aldrig förmås att emottaga detta förtroende. Död d. 28 aug. 1771. — Prosten W. var en grundlärd teolog, allvarsam och nitisk prest, orygglig att följa sanning och öfvertygelse. Konsist. kallar honom "en man, som af det allmänna på ett utmärkt sätt gjort sig förtjent."

Gift 1744 m.'Sara Forssberg, f. 1708 död 1788, d:r af en bruksinspektör på Forssvik. Barn: Anders f. 1745. Erik (tvilling) f. 1745, teol. dokt., past. i Lekåsa. Bengt, past. i Skölfvened. Olof kommin. i Warnhem. Jakob, past. i Floby. Brita Stina, g. m. mön-sterskr. Hanström vid Wenersborg.

19. Johan Klefbeck, son af kyrkoh. Jonas K. i Bitterna, f. i Råda 1721: blef stud. i Ups. 1742; prestv. 1753 titt-adj. i Örslösa; kommin. i Sunnersberg 1761; past.-ex. 1766; kyrkoh. derst. 1773; respond. vid prestm. s. å. Död hastigt af slag d. 23 apr. 1784. — Han hade lätta och behagliga predikogåfvor.

Gift 1761 m. Hedvig Elis. Björck, död 1808, d:r af prosten Elias B. i Örslösa. Barn: Elisabet, g. m. kyrkoh. P. Bergland i Medelplana. Lena Sofia* g. m. frälsekamr. Joh. Gjötberg. Johan, länsman. Carl, bokhållare i W er inland.

20. Lars Alenius. son af kommin. Johan A. i Mellby, född d. 21 febr. 1747; blef stud. i Ups. 1765; prestv. 1769 till huspred. hos öfverstelöjtm M. Björnberg; dito kos krigsrådinnan Creutz 1771; e. o. bat.-pred. vid Westg.-dals regem. 1773; ordin, dito vid Skarab. regem. 1776;past.-ex. s. å.; kyrkoh. i Sunnersberg 1784; tilltr. 1785; respond. vid prestm. 1787; prost 1794; k. hofpredikant s. å. Död d. 9 aug. 1809. — "En nitisk lärare och god umgängesman."

Gift 1784 m. Engel Louise Björnberg, död 1823, d:r af kapten David B. och Elis. Arén. Barn: Anna Rebecka £ 1787, g. m. prosten H. J. Edberg i Amnehärad. Johan David f. 1791, kapten, död 1863. Per Gustaf f. 1795, död som fångpredikant i Mariestad 1827.

21. Jonas Thengberg, son af frälse-insp. Lars T. och M. E. Edman, f. i Hvetlanda i Wexiö stift d. 1 maj 1772; blef stud. i Ups. 1797; prestv. 1799; e. o. esqvadr.-pred. vid Westg. dragoner 1801; ordin, dito 1806; past.-ex. s. å.; kommenderad till norska gränsen 1808; kyrkoh. i Sunnersberg 1810; tilltr. 1812. Död d. 2 apr. 1816.

Gift l:o 1811 m. Anna Ulr. ISorenberg, f. 1775 död 1813, d:r af kronof. Magnus N. i Bohuslän; 2:o 1815 m. Agata J. Ekström, död 1854, d:r af lagman Per E. i Bohuslän. Barn: Per Adrian, f. 1816, filos, magister, lärare vid

Upsala katedralskola, död 1859. En mycket kunnig man.

22. Mag. Gust. Ernst Springchorn, son af tullinspekt. Carl S. och Greta Holmberg, f. i Örebro d. 3 maj 1780; blef stud. i Ups. 1799; magister 1803; presid. s. å.; le-gat.-pred. i Konstantinopel 1805; prestv. s. å.; återkom till Sverige 1811; fältprost i arméen 1813 och i denna egenskap prseses i fältkonsistorium under fälttågen i Tyskland och Norge; kyrkoh. i Sunnersberg 1817; tilltr. 1818. Död d. 12 juni 1823. — "En ganska lärd man."

Gift 1818 m. Lovisa Sofia Linderholm, d:r af fältprosten L. i Glanshammar, Hon blef omg. m. professor C. E. Kjellin i Kumla.

Af trycket utgifvit: Osmanernas historia.

23. Mag. Per Lagergren, son af hemmansbr. Anders Persson och Brita Nilsdotter, f. på Tjustorp i Husaby d. 13 febr. 1772; blef stud. i Lund 1793; magister 1796; prestv. 1797; huspred. hos direkt. P. T. König på Storeberg 1799; bat.-pred. vid Skaraborgs regem. 1805;kommenderad under fälttåget i Pomern 1807, mot Norge 1808 och till Göteborg 1812; v. pastor i Sköfde 1818—24; kyrkoh. i Sunnersberg 1824; tilltr. 1826; prost 1832. Död d. 1 okt. 1842.

Gift 1806 m. Johanna Charl. Schuerl d:r af rådman Joh. Fredrik S. i Göteborg. Barn: Anders Fredrik f. 1807, krigskassör, död 1856. Per Alexander f. 1810, kronolänsman i Wester-Norrland, död 1856. Johanna Lovisa f. 1816, g. m. handlanden L. fienden i Lidköping, död 1856. Carl Johan f. 1818, landtbrukare. Dorotea Amalia f. 1820, g. m. landtbrukaren S. A. Lindberg, död 1865. Thure Wilhelm f. 1822, vistas i Amerika. Hilda Gustafva f. 1825, g. m. kommin. A. G. Hallgren i Källby. Selma Emilia, f. 1829, g. m. kamreraren i arméförvaltningen C. E. Hallgren. Al frid Paridon f. 1832, landskanslist i Jönköping.

24. Mag. Johan Kristian Lindskog, son af domk.-sysslomannen Peter L., född i Skara d. 29 mars 1804; blef stud. i Ups. 1823; prestv. 1827; fil. doktor 1830; v. kollega på flera ställen 1827—32; ordin, dito i Alingsås 1832; tilltr. 1833; förste apologist i Skara 1838; förestod gymn.-adjunkturen och flera lektioner 1840—45; gymn.-adjunkt 1845; tilltr. 1847; past.-ex. 1845; kyrkoh. här 1848; kontr.-prost öfver Kållands kontrakt 1865.

Gift 1830 med Anna Sofia Österholm, död 1871, d:r af prosten Erik Ö. i Stenstorp. Barn: Natanael f. 1832, tullförvaltare i Uddevalla. Karin i. 1834. Thomas f. 1834, rektor i Hjo. Alarik f. 1837, död som student. Charlotta f. 1839. Wilhelm f. 1841, adjunkt vid Skara elem.-läroverk. Markus f. 1846, s. m. kandidat. Elisabet f. 1848.

I Skara 36Komministrar.

1. Johannes underskref Upsala mötes beslut 1593.

2. Benedictus Magni var kommin. i Sunnersberg 1652, då han, efter gjordt afsked med sin kyrkoh. And. Reazander, innehade halfva indelningsstommen och en kålhage. Han dog 1655 och blef begrafven i Gösslunda kyi^-ka på södra sidan.

3. Nicolaus* Brynolfi, född 1618; prestv. 1649; var adjunkt i Levened 6 år och blef kommin. i Sunnersberg 1655- På ålderdomen afstod han hela siu lön åt Sven Kjellberg, men behöll och brukade bostället. Han bodde på Österbacka, hvaraf hans efterkommande togo namnet Östman. Död 85 år gammal d. 2 apr. 1703, och blef begrafven i Strö kyrka.

Gift m. Ingegerd Månsdotter*). Sonen Bryngel Östman, f. 1661 död 1742, var landsgevaldiger i Skaraborgs län.

4»> Sveno Laur. Kjellberg, bondeson från Lars Arvidsg. Källby, född 1654; blef stud. i Ups. 1679; kollega vid Lidköpings skola 1690; prestv. 1694; oppon. vid prestm. 1697. Sedan han i 6 år varit kollega "och fört ett nyktert och skickligt lefverne," ansågs han 1697 förtjent att befordras till rektor; men måste vika undan för biskop Rudbecks "domesticus" och blef s. å. förorda, till v. kommin. i Sunnersberg. Ordin, kommin. derst. 1704; afstod tjensten åt sin måg 1729 och dog d. 6 okt. 1730. De tre sista åren låg han nästan ständigt till sängs.

Gift m. Christina Waldon. Barn: Olof» klockare i Skåne. Ingrid, g. m. efterträdaren.

5. Mathias Schmidt 1729—44. Se past. i Thun.

*) Hr Nils var enkman 1684 och då förlofvad med Ella, d:r af kommin. Bengt i Larf; men de skildes s. å. i konsist., emedan han blifvit af henne "fixerad", i det hon ej ville fullborda äktenskapet.6. Mag. Carl Sundholm 1744—49. Se past i Vb ricehamn.

7. Mag. Erik Edberg 1749—61. Se past. i Källby.

8. Johan Klefbeck 1761—73. Se past. härofvan.

9. Mag. Carl David Björck, son af prosten Elias B. i Örslösa, född d. 20 mars 1743; blef stud. i Greifswald 1763; magister derst. 1766; prestv. 1767 till huspred'. hos riksrådet grefve C. Ekeblad; v. pastor i Örslösa 1771; kommin. i Sunnersberg 1773: blef sinnessvag 1789 och "fick 3 månaders reselof" 1790; var "alldeles ursinnig" 1791 och skulle lösas in på hospitalet Död d. 24 aug. 1812 och ligger begrafven i Säfvared. — Han var en mycket munvig man. Grefve Ekeblad på Stola hade en inspektor, som begärde titel af kamrer, hvilket han af grefven fick. Söndagen derpå (om den otrogne gårdsfogden) voro gretven och hans inspektor i kyrkan, då Björck i sin predikan sade: herren prisade den orätta fogden och sade: "jag vill göra dig till kamrer." Grefven lutade sig ned och log..

Gift m. Catrina Hök f. 1750, d:r af mönsterskr. Nils H. och Catr. Luth. Barn: Helena Sofia f. 1780, g. m. löjtnant A. Öhrvall. Nils Johan f. 1782, färgare. Carl Peter f. 1784, handlande.

10. Mag. Gustaf Bolländer, son af handelsman Anders H. och A. C. Rundgren, f. i Borås d. 29 okt. 1788; blef stud. i Ups. 1802; prestv. 1806; magister 1809; kommin. i Sunnersberg 1813; tilltr. 1815? v. pastor 1816 och 1817. Död d. 2 dec. 1829.

Gift 1815 m. Ingrid Lovisa Bagger, d:r af landskamrer. Carl Henrik B. i Göteborg. Hon blef omg. m. kyrkoh. C. Sundstedt i Skarstad. Barn: Johan Henrik f. 1816, handlande i Borås. Anders Gustaf f. 1818, rektor i Borås. Sven Anton f. 1820, garfvare, bor i Asele lappmark, Anna Charlotta f. 1624,« g. m. arrendatorn A. M. Andersson i Kantebo.

11. Anders Särenholm, sdd af hemmansbr. Lars Svenssorl och Gata Andersdotter, född i Särestad d. 19febr. 1794; blef stud. i Lund 1816; prestv. 1820; kommin. här 1830; tilltr. 1832.

Gift 1831 m. Brita Elis. Brink f. 1800, d:r af landt-brukaren Johan B. och B. Fock. Barn: Joh. Alf rid f. 1832, mekanikus. Carl Viktor f. 1835, länsman, fda Mat. Catrina. Natalia Sofia Wilhelmina f. 1840. Adolfina Joh. Maria, g. m. postinspektoren C. O. Ulfsparre i Hernösand.

3. ÖRSLÖSA.

Kyrkoherdar.

1. Ragnerus, rector ecclesise 1290.

2. Nicolaus, rector ecclesise Sonse 1290.

3. Johannes. Hans namn finnes på ett permebref 1333.

4. Laur. Olofsson, kyrkoprest 1415.

5. Hr Jonas, curatus 1457.

6. Hr Anders, curat. 1504.

7. Laurentius var past. 1544 och 1557.

8. Petrus Johannisf past. 1560, erlade 1571 till Elfsborgs lösen ett lod silfver och 38 rdr i penningar. Lefde 1573.

9. Bened. Petri blef pastor 1583 och underskref Ups. mötes beslut 1593. Han lefde under den stora hun- febr. 1794; blef stud. i Lund 1816; prestv. 1820; kommin. här 1830; tilltr. 1832.

Gift 1831 m. Brita Elis. Brink f. 1800, d:r af landt-brukaren Johan B. och B. Fock. Barn: Joh. Alf rid f. 1832, mekanikus. Carl Viktor f. 1835, länsman, fda Mat. Catrina. Natalia Sofia Wilhelmina f. 1840. Adolfina Joh.

Maria, g. m. postinspektoren C. O. Ulfsparre i Hernösand.

3. ÖRSLÖSA.

Kyrkoherdar.

1. Ragnerus, rector ecclesise 1290.

2. Nicolaus, rector ecclesise Sonse 1290.

3. Johannes. Hans namn finnes på ett permebref 1333.

4. Laur. Olofsson, kyrkoprest 1415.

5. Hr Jonas, curatus 1457.

6. Hr Anders, curat. 1504.

7. Laurentius var past. 1544 och 1557.

8. Petrus Johannisf past. 1560, erlade 1571 till Elfsborgs lösen ett lod silfver och 38 rdr i penningar. Lefde 1573.

9. Bened. Petri blef pastor 1583 och underskref Ups. mötes beslut 1593. Han lefde under den stora hungersnöden 1596—98;*) blef då utan ko och måste gå till bafrekakan. Dog 1602.

En hans dotter var g. m. efterträdaren. Sonen Nils var kommin. i Öhr på Dal.

10. Jöns Laurentii 1603—11. Se past. i Sunnersberg.

11. Laur. Henrici, f. i Ubbatorp i Dala, blef pastor i Örslösa 1611 och dog 1640. I hans tid afbrände ta-ket på kyrkan och tornet, hvilka sedan en lång tid stodo täckta med långhalm.

Gift l:o m. Gunilda Andersdotter, som dog vid 61 års ålder; 2:o m. Helena, d:r af Laur. Jonse, past. i Sunnersberg. Barn: Gunilda, g. m. kyrkoh. Haqv. Andr. i Skölfvened. Catrina, g. m. Nic. Rhodelius, kommin. i Råda. Gunilda f. 1622, g. m. Ingeld Rhodelius, past. i Råda.

12. Ericus Andrece Uplandus, f. i Tierp 1599; fadr. And. Michelsson, modr. Ingeborg Andersdotter; studerade i Westerås 6 år; kom v. p. 1614 till Upsala skola, der han "för sina gåfvor" blef antagen till director cantus; fortsatte studierna vid högskolan och blef prest 1635;**) var adj. i Skog ett år, v. pastor i Tierp 3 år; hofpred. hos grefve Jak. De la Gardie 1639; rekommenderades af denne herre till Tierps pastorat 1641 och blef på hans förord utn. till kyrkoh. i Örslösa 1642; var riksdagsman 1647, då han underskref Formula Concordiae, och 1655. Död d. 4 mars 1659.***)

Gift 1638 in. Anna Mic ränder, d:r af kyrkoh. Georg M. i Tierp. Efterlefde med 3 söner och 3 döttrar.

13. Andr. Catulli Gothilander, född 1616, började sina studier 1626; blef prestv. 1645; var en tid huspred.

*) Berättelse härom finnes tryckt uti biskop Rhyzelii Brontolo-gia under namn af Orslösa-nöden.

**) I Upsala stifts herdaminne omtalas, att han 8. å. på sin blifvande svärfaders anstiftan öfverföll kommin. Gammal i Tierp och slog honom så illa, att fara var för lifvet. Del. III pag. 171.

***) Det inventarium, som finnes vid Örslösa prestgård, förmenas vara från hans tid.hos fru Greta Oxehufvud på Råbäck och blef år 1659 insatt till pastor i Orslösa af rikskanslern grefve Magnus De la Gardie, "som har jus patronatus i sitt grefskap." Död d. 22 maj 1682 och begrafven i kyrkans kor.

Gift 1648 m. Sara Jacobsdotter, död 1681. De hade tillsammans 3 söner och 3 döttrar. Josias, kommin. här. Johankommin. i Wisnum, Carlstads stift, död 1705. Jakob, kommin. i Wassända. Anna, g. m. fältpred. Joh. Unge. Margareta, g. m. efterträdaren.

13. Sven Dimberg, son af kyrkoh. Thorb. Gustavi i Dimbo, blef stud. i Lund 1668 vid denna akademis första stiftelse; förordnades af grefve De la Gardie till pedag. i Synnerby på Kållandsö 1669; kallas "moderator scholae Leckölanae" 1671 och arbetade med största flit och beröm vid "H. Exc:s skola"; blef prestv. af biskop Billichius

1672 och befordrades s. å. till skolmäst. i Lidköping; resp. vid prestm. 1680, pred. 1691; kyrkoh. i Orslösa 1682; tilltr. 1683. Död d. 28 maj 1703.

Gift m. företrädarens dotter Margareta Gothilander, död 1732. Barn: Torbjörn flydde för dråp till Amerika, der han tjente som löjtnant, men kom åter hem. Anders, gardesknekt, död i Schlesien. Maria f. 1675, g. m. 2:ne fadrens efterträdare. Christina, g. m. kommin. 01. Svartman i Flo. Margareta f. 1686, g. m. kommin. And. Hallenstedt i Saleby. Agneta, f. 1689 död 1780, g. m. häradsbokh. Joh. Bruno.

14. Petrus Bidberg, son af kyrkoh. Andr. Hallori i Hool, blef stud. i Ups. 1688, prestv. 1694; kommin. i Lidköping s. å. och begärde 1698 att såsom andra komministrar erhålla ett litet boställe; past.-ex. 1702; undfick K. Maj:ts fullmakt på Örslösa pastorat 1703; tilltr. 1705; skulle respondera vid prestm. 1708, men dog d. 4 juni s. å.

Gift m. företrädarens dotter Maria Dimberg, död 1749. Hon blef omgift m. efterträdaren. Barn: Anders, past. i Skölfvened. Johan, past. vid St. Johannis församling i Reval.15. Laur. Cleverus9 son af lektor Lars C. i Skara, f. på Karstorp d. 6 sept. 1665; blef stud. i Ups. 1687; prestv. 1694 till adj. i Källby; krigsprest vid Westg. ka^ valleri 1701; kyrkoh. i Örslösa 1710. Död d. 18 juni 1736 och ligger begrafven i Skara i sia faders graf, till hvars underhåll han skänkte 100 daler amt. — Kyrisoh* C. lärer varit en kunnig man, men hade, liksom hdla siägten, ett styft och konstigt sinnelag. Vid ea visitatioa 1721 visade han "genstörtighet" mot biskop Svedberg och beskylldes att föra ett förargerligt lefverne med sin hustru, under trätor och slagsmål. Cleverus klagade att han blifvit tvungen att gifta sig med enkan; mea mag. Rudberg, som då var notarie, intygade att CL, på tillfrågan om han ville komma till pastoratet och konservera enkan*, svarat: "ja gerna, salig Bidberg har visat mig mycket godt under min sjukdom, derföre lärer vara Guds försyn att jag skall konservera hans enka och barn". Och på tillfrågan, om han ej först ville resa dit, svarade han: "nej, mor i Örslösa och jag äro gamla bekanta; jag* gick ibland ifrån Lidköping deråt och for mycket väl hos henne." Konsist. döinde honom till suspension; men han klagade hos konungen, som ogillade konsist. förfarande och gaf honom embetet åter.*)

Gift 1710 m. företrädarens enka Maria Dimherg, död 1749. Sonen Asmund blef past. i Säfvared.

16. Mag. Elias Björck, son af kaptenen vid Skarab. regem. Ingemar B **) och Beata Lechander, f. i Bitterna d. 23 mars 1693; blef stud. i Ups. 1715 och prestv. derst. 1724 till adj. vid Ladugårdslandsförs. i Stockholm, hvilken tjenst han innehade i 6 år; magister 1725; e. q. esqv.-pred. vid K. lifregem. 1726; ordin, dito 1727; re*-gem.-pastor 1728; kyrkoh. i Örslösa 1737; riksdagsman

*) Vid biskopens och konsist. förklaring öfver Gleveri besvär

bortklipptes lektorernas namn, och kons.-not. bifogade en skrift,

hvaruti säges att de fruktat konungens onåd. I K. Maj i ti ivsohi-

tion varnas konsist. att en annan gång bättre se sig före. [-Svedbergs-] {+Sved- bergs+} fiender försummade sig icke.

**) Han stupade i polska kriget. En hans son, och broder till Elias, var Johan Björck, prestv. 1717, död som adj. i Bitterna.1738 och 1746; pred. vid prestm. 1748; prost 1750: kontr.-prost 1755. Död d. 28 maj 1771. — Han synes varit en driftig och ordentlig man.

Gift 1729 m. Hedvig Sofia Oliveholm, f. 1711 död 1780, d:r af kyrkoh. Johan 0. i Ladugårdslandsförs. i Stockholm. Barn: Beata Catr. f. 1731, g. m. kommin. P. Kyllin härstädes. Johan Ingemar f. 1733, fourir, drunknade vid Helsingfors 1756, qvick och liderlig. Hedvig Elisabet f. 1734, g. m. kyrkoh. J. Klefbeck i Sunnersberg. Christina f. 1742, g. m. kassören A. Carlbeck i Göteborg. Carl David f. 1743, kommin. i Sunnersberg. Anna Sofia f. 1745, g. m. handl. A. Olsson i Göteborg. Bengt Gustaf f. 1747, bryggare i Göteborg*) Elias f. 1755, bokhållare vid repslagarebanan derstädes.

17. Mag. Anders Gudhemius, son af prosten Petrus G. i Böne, f. i Skara d. 26 sept. 1716; blef stud. i Lund 1734; magister 1743; prestv. 1741 till sin faders adj.; underg. past.-ex. 1748 och begärdes af Böne församling till 4:de

profpredikant 1751; var v. pastor i Falköping 1752; i Wing 1756, och skildes derifrån "för sina svaga krafters skull;" sökte kollegat i Skara 1759, men kunde ej komma i fråga, "emedan han var ofärdig i sitt ena knä." Slutligen blef han kollega i Mariestad och kommin. i Leksberg 1764; på K. M:s befallning insatt till rektor i Lidköping 1767; kyrkoh. i Örslösa 1772; tilltr. 1773; oppon. vid prestm. 1780. Död at slag d. 10 dec. 1782. — Han utstod många ledsamheter af sin klockare Lars Frondelius; blef på dennes anklagelse inkallad för konsist. 1782, fick varning för obetänksamhet och befallning att emottaga v. pastor. Han besvärade sig deröfver hos konungen, men utan framgång.

Gift 1773 m. Eva Chr. Langell f. 1741 död 1779, d:r af fändrik Abraham L. vid Jönköpings regem. Barn: Christina Magd. f. 1774, g. m. landtjägmästaren G. D. Gudheim.

*) Hans son var lektorn och professorn Elias Daniel B. i Göteborg, död 1827, hvars son åter är biskopen Gust. Dan. Björck.18. Mag. *Anders Rydberg*, son af skomakaren Abraham R. och Catr. Ek, f. i Mariestad d. 20 aug. 1738; blef stud. i Ups. 1759; prestv. 1764; e. o. esqv.-pred. vid Westg. kavalleri s. å.; kommin. i Lidköping 1766; magister vid jubelfesten i Lund 1768; past.-ex. 1771; rektor vid Lidköpings skola 1781; erhöll K. Maj:ts fullmakt på Örslösa pastorat, dat. Augsburg d. 9 okt. 1783; tilltr. 1785: var riksdagsman 1789 och underskref säkerhetsakten; deltog i den till Stockholm år 1790 afsända deputation, att lyckönska konungen till återvunnen fred; prost s. å. Död d. 23 aug. 1794.

Gift 1769 m. Elsa Maria Lidbeck, f, 1737 död 1802, d:r af rådman Abraham L. i Lidköping. Barn: *Stina Cajsa* g. 1:o m. kollega P. Ekedahl i Lidköping, 2:o m. handl. J. Juvén derstädes. Gustaf f. 1774, assessor och hofr.-notarie. Abraham f. 1780, grosshandlare i Stockholm. Han har gjort betydliga donationer till Örslösa kyrka och fattige.

19. *Anders Alenius*, son af kommin. Johan A. i Mellby, född d. 20 apr. 1751: blef stud. i Ups. 1770; prestv. 1775; huspred. hos hr Reutercrona 1776 och hos grefve Cl. Ekeblads enka 1778; e. o. bat.-pred. vid Westg.-dals regem. 1779; regem.-pastor 1780; konditionerade hos hofjunkaren Gripenstedt på Gräfsnäs och vistades i hans hus 17 år; kyrkoh. i Örslösa 1795; tilltr. 1797; prost 1805; kontr.-prost 1814: ledam. af samf. pro fide et christ. 1817, Död d. 25 mars 1824. — "En älskvärd man." Genom hans föranstaltande blef Örslösa kyrka ombyggd år 1800.

Gift 1:o 1791 m. *Anna Eleon. Zengerlein*, död 1798, d:r af kornetten Georg Z. och B. E. Hård på Ekedal; 2:o 1799 m. *Charlotta Adlerstam*, död 1824, d:r af superkarg. Ulrik A. och A. M. Schütz. Barn af sednare giftet: *Charlotta Eleon.* f. 1800, g. m. kyrkoh. J. B. Forssblad i Grefbeck. *Sofia Maria* f. 1801, g. m. lektorn prosten J. Källgren i Skara. *Ulrika Wilh.* f. 1802,ogift. Hedvig Elisabet, f. 1804 död 1850, g. m. krono-bef. F. v. Zweigbergk*) Lovisa Carol. f. 1806, ogift.

20. Mag. Natanael Wallin 1827—48. Se past. i Ttimhem.

21. Mag. Constans Kjerner, son af kommin. Nils Collén i Sköfde och H. Kjerner, född d. 11 sept. 1804; blef stud. i Ups. 1824; prestv. i Göteborg 1828; huspred. hos fröken L. v. Linné 1830; fil. doktor 1833; vik. skollärare vid hufvudstadens läroverk 1833—36; kollega vid Jakobs apolog.-skola 1836; past.-ex. 1841; kyrkoh. här 1847; tilltr. 1848; utn. till kontr.-prost 1859, men afsa-de sig denna befattning; pred. vid prestm. 1865.

Gift 1849 m. Tullia Lovisa Fcegersten, dotter af kommin. And. Gustaf F. i Källby, enka efter handl. H. C. Rosendahl i Alingsås.

Komministrar.

1. Carolus in Ödeslösa 1593.

2. Nicolaus in Sönö 1593.

3. Petrus Jonce 1630. Se past. i K. Klefva.

4. Haqvinus Åndrece före 1650. Se past. i Skölf-vened.

5. Brynolfus Nicolai, prestv. 1633, var kommin. i Örslösa 1665, då han blef suspenderad och fick plikta 6 rdr, emedan han "för hastigt tillträdt sin hustru". Ar 1684 kunde han sitt? embete ej vidare förrätta, hvarföre hr Josias Gothilander blef antagen till hans substitut. Af alla inkomsterna skulle de hafva hälften hvar, och hr Josias hädanefter som hittills bruka halfva stommen till hälf-

*) Prosten Alenii trenne döttrar vigdes på samma dag 1827.ten, emedan hr Bryngel sjelf ej förmår bruket förestå. Han lefde ännu 1691.

6. Josicts Gothilander, son af kyrkoh. Andr. Catulli i Örslösa, f. i Medelplana 1652; kom till Skara 1662, der han år 1667 jemte några andra skolgossar anklagades att på bönedagen hafva varit ute för att skjnta, hvarvid en gosse sköt sönder handen på en annan; blef stud. i Ups. 1674; fick ven. conc. hos baron Nils Kagg på Kjellstorp 1677; prestv. s. å. till sin faders adjunkt; slottsprest på Leckö 1680. Han hade "i 8 års tid tjent i Örslösa utan lön," då han 1684 sattes till substitut åt den gamle kommin. Bryngel; fick efter dennes död hela lönen ocäa afled d. 19 maj 1729.

Gift m. Annika Kaja, d:r af befallningsman Daniel K. Barn: Daniel, kapten vid Kronobergs regem. Johan och Jonas.

7. Sven Segermark, utn. 1729. Se past. på Thorsö.

8. Thore Fahlenius, bondeson från Falköpings församling; blef stud. i Lund 1714; pedag. i Falköping 1719 och prestv. 1720. Sedan han i 9 år varit prest, "och dertill har goda embetsgåfvor," insattes han till kommin. i Örslösa 1729. Död 1738.

Gift m. Maria Sundholm, bondedotter från Sunnersberg och syster till kyrkoh. Carl S. i Ulricehamn. Barn: Olof borgare i Christinehamn.*) Lars. Anna Maria, g. m. bonden And. Larsson i Timmelhed. Carl, bonde. Catrina, g. m. bonden Isak Persson. Anders.

9. Gabriel Semner, son af borgaren och tullnären Paul S. i Sköfde, född 1712; blef stud. i Ups. 1730: prestv. 1736 och kommin. i Lidköping 1739. Sedan han genom K. Maj:ts dom fått förslag till Örslösa sacellani, blef han der komminister 1740; improberades i past.-ex. 1744; inkallades 1749 att erhålla varning för fylleri, "ankom till domkapitlet öfverlastad och tillsades att komma igen om 8 dagar, men svarade, att han ej kan räcka till som en passopp, utan begärde få sofva några timmar". Han blef

*) Haas son Carl Frf Fahlén var bot. professor i Lund.då suspenderad på ett hälft år; var sedan nästan ständigt sängliggande och dog i Lidköping den 12 febr. 1751.

Gift m. Ingeborg Joh. Malmström, död 1750, enka efter Liborius Lindqvister. Barnlös.

10. Mag. Peter Kyllin, son af kommin. Lars K. i Flo, född 1713, blef stud. i Lund 1735, der han år 1744 genom eldsvåda förlorade allt hvad han ägde och kom som nogast undan med lifvet; magister 1745; prestv. s. å. till huspred. hos öfverstinnan Ulr. Eleon. Hierta; adjunkt på flera ställen; kommin. i Örslösa 1751; tilltr. 1752. Död d. 16 mars 1771. — År 1749 fick Pet. Kyllin af konsist varning för "långsamt predikande samt nyheter i läran."

Gift m. Beata Catr. Björck, d:r af prosten Elias B. härstädes. Barn: Johannes f. 1751. Sara Sofia f, 1754. Anna Elis. f. 1756. Brita Christ. f. 1758. Lars f. 1761. Elias f. 1763.

11. Mag. Jonas Gjers, son af kyrkoh. Anders Gf i Bredared, född derst. d. 4 dec. 1738; blef stud. i Ups. 1757; magister i Greifswald 1763; prestv. 1764 till past.-adj. i Fogelås; kommin. i Örslösa 1772; past.-ex. 1776. Död d. 10 febr. 1792.

Gift 1773 m. Stina Cajsa Östman, död 1800, d:r af prosten Christian Ö i Hellstad. Barn: Helena Maria f. 1774, g. m. fändr. Pet. Ternstedt.

12. Erik Jakobsson Borgvall, bondeson från Trå-genborg i Wing W. h., född d. 22 nov. 1740; blef stud. i Ups. 1763; prestv. 1770 och var adj. på flera ställen; huspred. hos hofmarsk. P. P. Hierta på Kjellstorp 1779; v. pastor i Örslösa 1782 och uppf. på förslag till kyrkoh. derstädes; kommin. här 1792; tilltr. 1794. Död *d. 17 febr. 1805.

Gift, 31788 m. Brita Andersdotter från Månslunda i Örslösa, i 1757 död 1837. Barn: Johannes f. 1789, svarfvare, gift och har flera barn. Maria f. 1792, ogift. Erik Gabriel, f. 1793 död 1851, handelsbetjent.

13. Johan Wetterman, son af inspektor Johan W. och Brita Nilsdotter, född i Götened d. 29 jan. 1772;blef stud. i Ups. 1791; prestv. 1797; past.-ex. 1805; kommin. i Örslösa s. å.; tilltr. 1806; död d. 31 jan. 1822.

Gift 1806 m. Anna Chr. Grundeli från Göteborg, d:r af kornetten Arvid G. och L. J. v. Brömsen. Barn: Maria Charl. f. 1809. Christ. Marg. f. 1810, g. m. inspektor Westergaard. Eva Sofia f. 1814.

14. Mag. Bengt Magn. Högman 1825—29. Se past. i Kinneved.

15. Anders Johan Neuman, son af ostindiefararen Börje N. och Chr. Withberg, f. i Åsaka W. h. d. 25 nov. 1792; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1818; kommin. i Örslösa 1829. Död d. 30 maj 1840.

Gift l:o 1829 m. Anna Maria Fagersten, död 1836, d:r af kommin. And. Gust. F. i Källby; 2:o m. Sara Marg. Tegnaus, död 1870, d:r af kyrkoh. Peter T. i Stenstorp. Barn: Carl Julius f. 1839, adjunkt vid Skara elementarläroverk.

16. Carl Peter Löfgren, son af kornetten Samuel L. och E. M. Mellin, t i Säfvared d. 24 okt. 1801; blef stud. i Ups. 1818; prestv. 1825; kommin. i Hjo 1838; dito i Örslösa 1841; tilltr. 1842. Han började år 1853 att lida af grå starr; måste länge hafva medhjelpare och dog d. 17 mars 1859. — Noterad för mindre ordentligt lefverne.

Gift 1838 m. Ingeborg Elis. Win t er korn; fadr. löjtnant. Barn: Carl Hjälm. Gottfrid f. 1839, skrifvare. Ernst Gust. Richard, f. 1841 död 1848.

17. Anders Jungner, son af hemmanseg. Jonas Magnusson och Annika Andersdotter, f. i Jung d. 7 okt. 1819; blef stud. i Ups. 1840; prestv. 1842; past.-ex. 1850; kommin. i Yllestad 1858; dito här 1859; tilltr. 1861.

Gift 1859 m. Maria Ottiliana Gallander, d:r af prosten Hans Arvid G. i Saleby.4. RÅDA.

Kyrkoherdar.

1. *Nicolaus* de Kaln var pastor i Råda innan han blef biskop i Skara 1358. Se biskoparne.

2. *Joh. Barthori* var curatus 1405, då han bevittnade ett pantebref. Lefde ännu 1432.

3. *Thyrgillus*, curatus 1440.

4. Hr *Josef* 1457.

5. *Andreas Erici* 1475.

6. *Jonas Amundsson*, curatus 1504 och 1509.

7. *Olavus Benedicti* var kyrkoh. i Råda 1532, enligt en inskription på kyrkans gamla stor-klocka, så lydande: “anno 1532 formatus sum per Alvarum, mei fusorem, regente domino Olavo Bened., hujus plebis curatore.“ Hr Olof i Råda blef år 1540 dömd till böter, “emedan han haffdhe ffortalth thett gambla testamentet och sadhe at thett fforgicks meth Noe fflo. Szå at wij haffdhe thett inthett ffornödhene at vetha.“

8. *Arvidus* var past. 1544 och dog 1558.

9. *Simon Magni* 1564 och 1569.

10. *Erik Svensson* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 4 lod silfver och 16 rdr i penningar.

11. *Jöns Håkansson* var nyss blifven pastor 1573 och har gifvit ett intyg om prestgårdens ägor 1592.Denne och den följande hafva således varit samtida. Endera af dem har förmodligen haft Mellby socken, som lång tid efteråt hade sin egen pastor.

4. RÅDA.

Kyrkoherdar.

1. *Nicolaus* de Kaln var pastor i Råda innan han blef biskop i Skara 1358. Se biskoparne.

2. *Joh. Barthori* var curatus 1405, då han bevittnade ett pantebref. Lefde ännu 1432.

3. *Thyrgillus*, curatus 1440.

4. Hr *Josef* 1457.

5. *Andreas Erici* 1475.

6. *Jonas Amundsson*, curatus 1504 och 1509.

7. *Olavus Benedicti* var kyrkoh. i Råda 1532, enligt en inskription på kyrkans gamla stor-klocka, så lydande: "anno 1532 formatus sum per Alvarum, mei fusorem, regente domino Olavo Bened., hujus plebis curatore." Hr Olof i Råda blef år 1540 dömd till böter, "emedan han haffdhe ffortalth thett gambla testamentet och sadhe at thett fforgicks meth Noe fflo. Szå at wij haffdhe thett inthett ffornödhene at vetha."

8. *Arvidus* var past. 1544 och dog 1558.

9. *Simon Magni* 1564 och 1569.

10. *Erik Svensson* var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade 4 lod silfver och 16 rdr i penningar.

11. *Jöns Håkansson* var nyss blifven pastor 1573 och har gifvit ett intyg om prestgårdens ägor 1592.Denne och den följande hafva således varit samtida. Endera af dem har förmodligen haft Mellby socken, som lång tid efteråt hade sin egen pastor.

12. *Petrus Ingeldi*, son af kompastor härstädes Ingeldus Petri, född 1504, hade i 16 år varit kyrkoh. i Hassle, då han år 1577 af biskop Jakob flyttades till Råda; prost 1591; underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 107 år gammal d. 17 maj 1611. Såsom blind och besvärad af andra ålderdomskrämpor var han de senare åren ständigt sängliggande.

Gift m. *Margareta*, d:r af kyrkoh. i Sunnersberg Peder Kettilsson. Barn: *Ingeld*, säges hafva dött som ståthållare i Polen. *Petrus*, fadrens efterträdare. *Johannes*, död i ungdomen. *Margareta*, g. m. en borgmästare i Lidköping.

13. *Petrus Petri Gothus*, den förres son, född 1572, studerade i Skara, Trondhjem och Upsala; var först sin faders medhjelpare några år, blef sedan kompastor i Mellby 1602 och tillträdde hela församlingen efter fadrens död 1613. Han satt här pastor i 40 år och dog på sitt 81:sta ård. 9 juli 1652, samt blef begrafven i sina förfäders graf.

Gift m. *Karin*, d:r af Andr. Nic., pastor i Gilberga i Wermland, f. 1582 död 1672. Barn: *Margareta* f. 1611. *Karin* f. 1612, blef stadigt hemma hos föräldrarne: *Petrus* f. 1614, död i ungdomen. *Ingeld*, fadrens efterträdare. *Sven* f. 1619, var bräcklig och kom ej till någon tjenst. *Nicolaus*, kommin. härstädes. *Sigrid*, g. m. kommin. Er. Widhemius i Thun.

14. *Ingeld Rhodelius*, den förres son, född i Råda Filippi dag 1616; studerade i Skara och Strengnäs, hvarefter han 1638 hemkallades och fick ven. conc. af biskop Sven i Skara; blef prestv. 1640 af superintend. Oriensulanus i Mariestad och antog straxt kapellanstjensten i Råda; innehade under de sista åren af fadrens lifstid alla inkomsterna af Mellby socken; kyrkoh. här 1654. Död 71 år gammal d. 25 maj 1687.På grafstenen lärer uppgifvas, att han dog 1686; men det måste vara orätt. I konsist. protokoller nänmnes icke hans död förrän i sept. 1687 och förslaget efter honom uppsattes icke förrän 1688.

Gift 1643 m. *Gunilda Larsdotter*, död 1688, d:r af kyrkoh. Laur. Henrici i Örslösa. Hon kallades för sin gästfrihet "Mat-Gunla."

Barnen antogo namnet *Rhodin*. *Margareta* f. 1644, g. 1:o m. regem.-past. Bero Todenius, 2:o m. kyrkoh. Abr. Otter i Otterstad, 3:o m. kyrkoh. N. Rydelius i Häggum. *Helena* f. 1646, g. m. kyrkoh. P. Tugurin i Husaby. *Lars*,

past. i Lyrestad. *Anders*, past. i Sköfde. *Petrus*, past. härstädes. *Johan Lejonbjelke* f. 1655, adlad 1689, häradshöfding öfver Dalsland, död 1710. *Annika* f. 1657, död i barndomen. *Nicolaus* f. 1659, advokat-fiskal i Svea hofrätt. *Sara* (tvilling) f. 1659, g. 1:o m. domk.-sysslom. P. Dalin, 2:o m. kyrkoh. G. Rhydell i Ryda. *Maria* f. 1662, g. m. kyrkoh. S. Kullman i Lyrestad. *Brita* f. 1666, död i barndomen.

15. *Petrus Rhodin*, den förres son, föddes i Råda d. 28 mars 1652 och döptes af sin gamle farfader, som då låg på sin sotesäng; blef stud. i Ups. 1674 och ämnade uti en akademisk disputation utgifva ett “compendium aritmeticum“, deri han var mycket färdig och vackra genvägar funnit; men hindrades derifrån dels af medellöshet, dels af sin hastiga resa till hemmet, för att biträda sin fader under hans sjukdom; blef prestv. 1677 till nåd.-pred. i Otterstad; adj. i Råda 1678 och förestod flera år hela pastoralvården till församlingens nöje; kyrkoh. derst. 1688; tilltr. 1689. Han började genast att ställa allting i god ordning med kyrkornas och prestgårdens reparation, kyrkoböckers upprättande m. m. Han uppgjorde ock en förteckning öfver sin församlings pastorer sedan 300 år tillbaka. Men redan 1691 om våren insjuknade han, predikade sista gången Christi himmelsfärdsdag och dog d. 28 maj s. å.

Gift 1685 m. *Anna Rydhelius*, d:r af prosten Johan R. i Wånga. Hon blef omg. m. kyrkoh. Pet. Undenius i Källby. Barn: *Hans* f. 1686, kapten, död 1751. *Gunilda* f. 1689, g. 1:o m. kyrkoh. Joh. Rydhenius i Hjerpås, 2:o m. kyrkoh. Herman Grotte i Källby.

16. *Petrus Tenggren*, son af kyrkoh. Elav. Bened. i Främmestad, född 1658, blef stud. i Ups. 1676; prestv.1681 och genast förordn. till kommin. i Wenersborg; pastor vid Vestg.-dals regem. 1685; erhöll K. Maj:ts fullmakt på Råda pastorat 1693; var resp. vid prestm. 1694, pred. 1705. Död d. 19 febr. 1707.

Gift 1686 m. *Brita Wallman*, f. 1671 död 1728, d:r af borgmästaren Anders W. i Wenersborg. Barn: *Elof* f. 1687, fältsekreterare vid arméen, död 1718. *Margareta* f. 1690, g. 1:o m. auditör Joh. Hadelin, 2:o m. kommin. L. Aling i Råda. *Anders* f. 1695, rådman i Arboga. *Johan* f. 1696, rådman i Wenersborg, död 1778. *Annika* f. 1698, g. m. kapten Hasselrot, doktor Mathias H:s farfader. *Erik* f. 1701, bondekapten i danska fejden. *Brita*, död på 7:de året.

17. *Jonas Brisman*, son af kyrkoh. Bryngel B. i Berg, f. i Wäring d. 27 juni 1675: stud. i Ups. 1696; prestv. 1699 till v. kommin. i Mariestad; blef, på församlingens kallelse och med skriftlig förbindelse att försörja sterbhuset, utnämnd till ordin. kommin. derst. 1700; erhöll K. M:ts fullmakt på Råda pastorat 1707; tilltr. 1708; var respond. vid prestm. 1709 och predikant 1713. Död d. 21 mars 1740.

Gift 1:o 1700 m. *Margareta Tugurin*, död 1717, d:r af kyrkoh. Peter T. i Husaby, enka efter kommin. M. Ovenius i Mariestad; 2:o 1719 m. *Christina Tranhemius*, död 1757, d:r af prosten Johan T. i Wånga. Barn: *Magnus*, fadrens efterträdare. *Harald*, pastor i Ekby. *Gunilda*, f. 1708, g. m. kyrkoh. M. Hellstenius i Otterstad. *Christina* f. 1711, g. 1:o m. Bernh. Beronius, 2:o m. Erik Myrin, inspektörer på Stola. *Helena* f. 1713, g. m. kyrkoh. P. Bodholm i Ryda. *Greta Maria* f. 1714, g. 1:o m. C. Tengborg, 2:o m. A. Hvarfner, pastorer i Algustorp. *Bryngel*, pastor i Särestad.

18. Mag. *Magnus Brisman*, den förres son och efterträdare, f. i Mariestad den 10 febr. 1703; blef stud. i Ups. 1724 och i Lund 1730; magister i Lund 1734; prestv. 1736 till sin faders adj.; undfick K. M:ts fullm. på Råda pastorat 1740; tilltr. 1741; oppon. vid prestm. 1748; prost 1769. Död af rödsot d. 18 aug. 1779.

Gift 1741 m. *Ulr. Fredr. Kolmodin*, död 1761, d:r af prosten Olof K. i Flo. Barn: *Jonas* f. 1743, postmästare i Skara, död 1796. *Marg. Christina* f. 1745, g.m. efterträdaren. *Olof* f. 1746, extra mönsterskrifvare, bodde i Sunnersberg. *Johannes* f. 1747, dog som skolgosse 1759. *Lars* f. 1749, mönsterskrifvare vid Westg.-dals regem. *Maria Elisabet* f. 1751, g. 1:o m. kyrkoh. J. Tengborg i Norunga, 2:o m. kyrkoh. Elias Otter i Skölfvened.

19. Dokt. *Bernhard Beronius*, son af frälse-inspekt. Bernhard B. och Chr. Brisman, f. i Sunnersberg d. 4 maj

1741; blef stud. i Ups. 1760; prestv. 1763; reste till Greifswald 1765 och blef der magister 1766; v. rektor i Mariestad; kommin. i Leksberg och huspred. på Marieholm 1768; v. pastor i Råda 1771; kommin. derst. 1778; past.-ex. 1773; uppf. i 4:de rummet på förslag till Råda pastorat 1779, erhöll nästan enhällig kallelse och K. M:ts fullmakt 1780; prost 1794; teol. doktor 1818. Död d. 13 juni 1823. — En mycket vördnadsvärd man, verklig patriark, god predikant, tarflig och välgörande.

Gift 1773 m. *Marg. Christ. Brisman*, död 1812,Hon omkom vådligen derigenorn att hästarne skenade och vagnen stjelpte. d:r af företrädaren. Barnlös.

20. Mag. *Johan Ruckman*, son af Anders R. och Chr. Jonsdotter, f. i Habo d. 12 juni 1765; blef stud. i Lund 1787; prestv. 1795; v. spinnhus-pred. i Norrköping ett år; adj. i Habo 4 år; magister i Greifswald 1801; past.-ex. 1804; kommin. i Hassled 1807; e. o. k. hofpredikant 1815; kyrkoh. i Råda 1824. Död d. 1 maj 1852. — “Vir non optimæ famæ.“

Gift 1802 m. *Magd. Charl. Nyrén*, död 1837, d:r af kamrer. M. J. Nyrén, enka efter löjtnant F. Gölin. Barn: *Johanna Magd.* f. 1804, g. m. rättaren i Råda Joh. Skog. *Clara Maria* f. 1808, g. m. garfvaren Adolf Hjertström i Lidköping.

21. Mag. *Niklas Kullberg*, son af prosten Daniel K. i Winberg, Göteborgs stift, född i Twååker d. 2 okt. 1806; blef stud. i Lund 1823; fil. doktor 1829; v.apologist vid Kristina förs. skola i Göteborg 1830; rektor vid samma skola 1831; tilltr. 1834; lärare i lefvande språk vid gymnasium 1838—41; rektor vid h. apologist-skolan 1841; rektor vid den förenade lärdoms- och apolog.-skolan 1849—50; prestv. 1845; past.-ex. s. å.; kyrkoh. här 1853; tilltr. 1854.

Gift 1833 med *Aurora Sofia Jacobsson* f. 1810, dotter af grosshandl. L. Jacobsson i Göteborg och Fr. Jonas. Barn: *Hanna Fredrika* f. 1834. *Ludvig Darius* f. 1836, e. o. landskontorist i Wenersborg. *Robert Artur* f. 1838, bruksbokhållare. *Ulrika Sofia Nicolina* f. 1840, g. m. kassören Axel Nyström. *Maria Elisabet* f. 1842, g. m. landtbr. L. Sandels. *Ebba Virginia* f. 1844. *Axel Hjalmar* f. 1846, kassör vid Rosendals spinneri i Göteborg.

*

Kompastorer.

1. *Ingeldus Petri* skall hafva haft inkomsterna af någon socken i Råda under medlet af 1500-talet och dött i hög ålder 1577. Hans namn har man funnit på en klocka i Åsaka. Om honom är antecknadt, att han i K. Johans tid flyktat från Westmanland för liturgiens skuld och af hertig Carl blifvit satt till pastor i Råda. Men då han dog vid samma tid som detta oväsendet tog sin början, så saknas allt, som kan göra denna berättelse trovärdig. Hans son *Petrus* blef past. i Råda.

2. *Petrus Ingeldi*, den förres son, har sannolikt varit kompastor, innan han blef kyrkoh. härstädes.

3. *Petrus Petri* 1602—13. Se past. härofvan.

*

Komministrar.

1. *Ingeldus Rhodelius* 1640—54. Se past. härofvan.

2. *Nicolaus Rhodinus*, son af kyrkoh. Petr. Petri härstädes, född d. 7 jan. 1622; blef stud. i Ups. 1648 och prestv. 1652 till nåd.-pred. efter sin fader; kommin. i Råda efter brödren 1654. Död d. 15 nov. 1692.

Gift m. *Catrina*, d:r af kyrkoh. Laur. Henr. i Örslösa. Sonen *Petrus* blef kommin. i Wenersborg.

3. *Andr. Andr. Wistorpius*, född 1660, blef stud. i Lund 1689; prestv. 1692 till nåd.-pred. i Råda; kommin. derst. 1693; underg. past.-ex. 1713; nedlade sitt embete 1729, “af ålderdomssvaghet oförmögen att det förvalta.“ Död d. 24 sept. 1730.

Gift 1:o m. *Catrina Bengtsdotter Boursell*, 2:o m. *Ingrid Wennerström.*

4. *Lars Aling*, son af kyrkoh. Håkan A. i Husaby, f. i Lyrestad d. 25 febr. 1696; blef stud. i Ups. 1718 och prestv. 1722 till sin faders adjunkt; sändes till kommin. Wistorpius i Råda 1729, "med löfte att få efterträda honom när han dör"; erhöll fullmakt 1731, "att tillträda när nådåret är slut". Död d. 10 maj 1748.

Gift 1:o m. *Christina Falk*, d:r af kyrkoh. Anders F. i Hvalstad; 2:o m. *Margareta Tenggren*, död 1749, d:r af kyrkoh. Petrus T. i Råda, enka efter auditör Joh. Hadelin. Barn: *en dotter*, död ogift.

5. *Mathias Rydholm*, broder till kyrkoh. Magn. R. i Mellby, f. i Ryda 1708; blef stud. i Ups. 1733 och prestv. 1744 till adj. i Tunhem; dito i Alingsås 1747; kommin. i Råda genom församlingens enhälliga kallelse 1749. Död d. 28 aug. 1776.

Gift m. *Catr. Elisab. Soltner*, död 1800; fadr. löjtnant. Barnlös.

6. Mag. *Bernh. Beronius* 1778—80. Se past. härofvan.

7. Sven Levdin, son af bonden Per Svensson och Ingeb. Bengtsdotter, f. i Levened d. 1 nov. 1745; blef stad. i Ups. 1766; prestv. 1770 till adj. i Särestad; huspred. hos hofmarsk. baron Rudbeck 1775; v. pastor i Thun 1778; kommin. här 1780. Död d. 12 dec. 1823. — En man med gammaldags seder och tarflighet.

Gitt 1782 m. Märta Chr. Wingborg, död 1807,«d:r af krigskommissarien Peter W. och C. Bergström. Barnlös.

7. Mag. Anders Tid ner, bondeson från Acklinga, f. i Madäng d. 11 apr. 1792; blef stud. i Lund 1814; prestv. 1816; magister 1817; kommin. i Råda 1825. Död d. 13 apr. 1854. — Hade godt hufvud och goda kunskaper, förenade med förmåga att taki med lätthet och smak; men nykterhetsvän var han icke.

Gift 1827 m. Helena Gust. Fcegersten, död 1849, d:r af kommin. And. Gust. F. i Källby. Barn: Laurentia f. 1827, g. m. skolläraren Hulting i Trässberg. Beata Margareta f. 1829, g. m. kommin. J. G. Lönnerblad i Saleby.

8. Magnus Broberg, son at And. Lennartsson och Lisa Larsdotter, född i Habo d. 6 nov. 1804; blef stud. i Lund 1826; prestv. 1829; kommin. här 1854; tilltr. 1856.

Gift 1856 med Fredr. Carolina Bergholtz f. 1823, d:r af A. M. Bero-holtz och U. C. Bromberg. Barn: Eli-

O o

sabet Carolina f. 1856. Hilda Augusta f. 1858.5. TÅDENED.

Kyrkoherdar.

1. Simon var rector ecclesise Kythem (Kedum) 1290 och skall hafva bott i Marbogården.

2. Siggo, curatus 1335, fick testamente af Algot de Thoddene 1339*)

3. Hans var pastor 1440 och skall vara Thorsten-sonska slägtens stamfader. Hans son Sven Hansson i Todene lefde 1450.

4. Olof Tofvesson, curat. 1486.

5. Hr Olof var past. 1530 och 1544.

6. Hr Jonas 1554 och 1557.

7. Arvidus Laurentii 1565.

8. Anund var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade lod silfver och 36 rdr. Lefde 1573.

9. Laurentius Petri, past. i Tådened 1581, underskref Upsala mötes beslut 1593; var riksdagsman 1598 och dog 1606. Uti ett öfver honom af hans sonsson, landshöfdingen frih. Peder Örneklou, uppsatt epitafium kallas han domprost i Skara.

Gift m. Gunilda Gyllenstråle, d:r af öfversten Peder Nilsson G. och Bengta Roos. Barn: Peder Örneklou, adlad

1645, ståthållare öfver Ingermanland och Narva, död 1653.

10. Catillus Olavi var en östgöte, som blef past. i Tådened 1608 och tilltr. 1610. Han hölls någon tid i

*) Algot Krumme var ägare af Storeberg och skänkte af detta hemman boställe till pastor, som förut bott i Marbog. Kedum. Krumme blef då församlingens patronus. 5. TÅDENED.

Kyrkoherdar.

1. Simon var rector ecclesise Kythem (Kedum) 1290 och skall hafva bott i Marbogården.

2. Siggo, curatus 1335, fick testamente af Algot de Thoddene 1339*)

3. Hans var pastor 1440 och skall vara Thorsten-sonska slägtens stamfader. Hans son Sven Hansson i Todene lefde 1450.

4. Olof Tofvesson, curat. 1486.

5. Hr Olof var past. 1530 och 1544.

6. Hr Jonas 1554 och 1557.

7. Arvidus Laurentii 1565.

8. Anund var past. 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade lod silfver och 36 rdr. Lefde 1573.

9. Laurentius Petri, past. i Tådened 1581, underskref Upsala mötes beslut 1593; var riksdagsman 1598 och dog 1606. Uti ett öfver honom af hans sonsson, landshöfdingen frih. Peder Örneklou, uppsatt epitafium kallas han domprost i Skara.

Gift m. Gunilda Gyllenstråle, d:r af öfversten Peder Nilsson G. och Bengta Roos. Barn: Peder Örneklou, adlad 1645, ståthållare öfver Ingermanland och Narva, död 1653.

10. Catillus Olavi var en östgöte, som blef past. i Tådened 1608 och tilltr. 1610. Han hölls någon tid i

*) Algot Krumme var ägare af Storeberg och skänkte af detta hemman boställe till pastor, som förut bott i Marbog. Kedum. Krumme blef då församlingens patronus.fängelse, derföre att han varit i samråd med den upproriske Sten Lejonhufvud. Död d. 4 dec. 1624 och be-grafven framför altaret i Tådeneds kyrka.

Dess hustru Elin dog 1655. Barnen voro 3 söner och 7 döttrar. Af de sednare var en gift med kronobe-fallningsman Peter Falk på Ekeberg och moder till kyrkoh. And. Falk i Hvalstad; en annan var gift m. efterträdaren.

11. Andreas Beröms, pastor efter sin svärfader 1626, I den älsta bok som vid kyrkan finnes, har han bland annat skrifvit: toFrån thet år jagh blef förordnat till Tådennes församling intill närvarande år 1648 (då jag thetta skref) hafver jagh på egen bekostning bygt alla the hus som på prästebohlet bygde äro, stora och små, i bohlgård, ladegård och fägård, undantagande sängkammaren, som lutar åt anan, then gambla stallen, jemte porten och gambla fårhusen, theras gaflar och tak jag ock upprättat hafver. Då jagh tog vid Tådennes prästebohl och församling, som vart år 1626, vart ther för mig intet inventarium mera än 3 gambla låsar, en nyckel till alla tre, then ene låsen af råst aldeles förderfvat." Han dog 1653.

Gift med företrädarens dotter. Barnen kallade sig Todenius. Sidonia f. 1640, g. m. kommin. L. Walle-nius i Källby. Bero, regem.-pastor, död 1666.

12. Sven Otter, son af kyrkoh. Laur. Svenonis i Otterstad, född d. 17 nov. 1618, sändes på sitt 7:de år till Skara, der han studeråde 12 år och sedan vid Strengnäs gymnasium 5 år; prestv. 1642; var huspred. hos riksmarsken grefve Jak. De la Gardie 2 år, hvarefter han blef sin faders adjunkt och erhöll successionsfullmakt efter honom. Tillträdde Tådeneds pastorat 1654 och dog 1687. — "Han har icke af alla varit med fullt förtroende och tillgifvenhet ansedd.41*)

Gift 1652 m. Margareta Nilsdotter, hvars fader Nils Knutsson var kapten vid Westg. infanteri. Hon miss-

*) Prosten Carlsons anteckning.tänktes för att öfva trolldom. Då hon nemligen ej lyckades att få sin son till fadrens efterträdare, skall hon hafva hotat kyrkoh. Alingberg, att han föga trefnad skulle finna i prestgården. Någon trefnad fann hvarken Alingberg eller hans efterträdare, intilldess prosten Hagström lät flytta prestgården till en annan plats 1764, då man i ett hål på sängkammarsväggen trodde sig upptäcka spår efter hvarjehanda trollkonster. Barn: Lars, kommin. i Tådened. Margareta, g. m. kyrkoh. Joh. Brodd i Thun. Sigrid, död ogift.

13. Petrus Bened. Alingberg blef prestv. 1675; bodde 4 år i Gillstad i Örslösa och hade länge och väl varit kommin. i Tådened, då han 1688 begärdes till kyrkoherde derstädes; erhöll K. Maj:ts fullmakt och tilltr. s. å.; resp. vid prestm. 1690. Han dog i Hända på resan till prestmötet i slutet af augusti 1693, enligt sägen af förgiftadt bränvin. För detta brott anklagades hans hustru och studenten Lars Lindegren, men kunde ej der-om öfverbevisas.

Gift m. Helena Falk, död 1700, dotter af befallningsman Per Månsson F. på Ekeberg. Hon blef omgift m. ofvannämnde L. Lindegren, kollega i Lidköping. Barn: Jakob. Anders. Annika. Bengt.

14. Hans Wennerberg, son af kyrkoh. And. Scarinius i Wenersborg; blef stud. i LTps. 1674 och prestv. 1679 på kallelse af sm farbroder, biskopen i Wexjö Jon. Scarinius, "som lofvat försörja honom med lägenhet"; lärare vid Ladugårdslandsskolan i Stockholm; utn. kyrkoh. i Tådened 1693. Död före tillträdet 1694.

Gift m. Helena Eriksdotter Rud, som efterlefde med 3 små barn.

15. Mag. Magnus Sven. Hök, född 1647; stud. i Ups. 1676; fick ven. conc. hos fru Ebba Soop 1681; var filos. kand. då han förordnades till domk.-syssloman i Skara 1689; blef prestv. 1694; kyrkoh. i Tådened s. å.; tilltr. 1695; resp. vid prestm. 1696; pred. 1704; riksdagsman 1697. Död d. 26 apr. 1712. — Han var en verksamoch mycket ordentlig man. Har inrättat och med omsorg fört nya kyrkoböcker.

Gift m. Maria Elis. Hadelin, d:r af häradshöfd. Thure H. Hon blef omgift m. löjtnanten vid Westg.-dals regemente Isak Roos. Äfven hon misstänktes att hafva förgifvit sin man, för att få gifta sig med Roos, som var nära bekant i prestgården, Barn: Anna Margareta, g. m. kyrkoh. L. Palm i Gökhem. Gabriel, fick i tre år 70 d:r kpmt af öfverstinnan Bonde på Storeberg.

16. Mag. Erland Lidholm 1713—14. Se past. i Gökhem.

17. Johan Otter, son af kyrkoh. Lars O. i Broddetorp, född d._ 16 febr. 1673; blef stud. i Ups. 1695 och prestv. 1700 till bat.-pred. vid öfverste Ulfsparres regemente; fick transport till grefve Gust. Lejonhufvuds kavall.-regem. 1702; tog en vacker past.-ex. 1711; blef s. å. föreslagen till Främmestads pastorat och på öfverstinnan Brita Christ. Bondes kallelse utn. till kyrkoh. i Tådened 1713, sedan hon utverkat sig patronatsrätt och förskjutit Erland Lidholm, som redan fått fullmakt och tillträdt. Lidholm flyttade till Gökhem och Otter till Tådened 1714; men den sednare fick en varning af biskop Svedberg, "att ej sålunda genom konst och löpande efter rekommendationer komma till pastorat." Han predikade vid prestm. 1716 och dog d. 8 mars 1729.

Gift l:o m. Ingeborg Unge, d:r af kyrkoh. Peter U. i Åsarp; 2:o m. Brita Tranander, d:r af kommin. Bengt T. i Warnhem, Hon blef omgift m. efterträdaren N. Wenner. Barn af förra giftet: Lars f. 1704, länsman och v. kronofogde. Peter f. 1712, tingsnotarie. Brita Virginia f. 1714, g. m. insp. Abr. Rydberg. Gabriel f. 1716, länsman. Johan f. 1719, landtbrukare. Ulrika, g. m. gästg. Wallbom i Skärf. Af sednare giftet: Bengt, past. i Sjogerstad. Beata f. 1726, g. m. insp. Sam. Ullman på Malma.

18. Abraham Andr. Hagelbeck, bondeson från Lekåsa, född 1692; blef stud. i Ups. 1715 och prestv. 1720 till huspred. hos fru Brita Stake; hade sedan dylik befatt-ning på Moholm och Kaflås; blef krigspred, vid Westg. infanteri 1725; kyrkoh. i Tådened 1729; tilltr. 1730. Död' d. 23 apr. 1737. - Han led i flera år af svindel och hufvudyra. På sin dödsdag gjorde han om morgonen bön med sin hustru och läste i bibeln; stod sedan plötsligt upp och sprang ut åt Storebergsvägen. Här mötte honom grefve Bonde, som frågade hur han mådde. Han svarade: "salva gardie, herr grefve", och föll i detsamma till jorden. Grefven hjelpte honom upp på en sten, der han inom en kort stund afled.

Gift m. Magdalena Odhelius, död 1783, d:r af kyrkoh. And. Tysk i Åsled. Hon blef omgift m. kyrkoh. Joh. Timberg i Skarstad. Barn: Anders, past. i Hjälstad.

19. Nils Wenner, son af bonden Nils Nilsson och Elin Nilsdotter, f. på säteriet Brännegården i Tådenecl d. 4 sept. 1699; blef stud. i Ups. 1720; prestv. 1727; kommin. i Tådened 1730; kyrkoh. derst. på frih. Brita Christina Bondes kallelse 1737; tilltr. 1738; respond. vid prestm. 1745. Död d. 7 aug. 1760. — Han var en nitisk och berömlig pastor.

Gift 1730 m. Brita Tranandet, enka efter kyrkoh. Joh. Otter härstädes.

20. Magnus Hagström, son af brukaren And. Andersson och Ingeb. Månsdotter, f. på hemmanet Hästhagen i Sjogerstad d. 6 apr. 1718; blef stud. i Ups. 1738 och antog kondition hos sin broder, gruffogden vid Dan-nemora And. Hagström, der han började samla materialier till en disputation om Dannemora grufvor, hvilken han dock sedermera hindrades att utgifva. År 1740 inskrefs han i Bergs-kollegium. "Vid denna tid kom han i ett allvarligt bekymmer öfver sin själs tillstånd, hvilket han i böljan ansåg för mjeltsjuka, men snart fann vara en verkan af Guds förekommande nåd, som förde honom till kristendomens rätta grund. Han erkände att barmhertig-het var honom vederfaren, och hos honom vaknade åter en böjelse, som han från barndomen hyst, att som lärare förkunna nåden, som oss gifven är i Christo." Han prest-vigdes i Stockholm af bisk. Benzelius 1741 till adj. hoskyrkoh. Lundenius vid Danviken och var äfven vik. lärare vid Danviks skola. På bekostnad af hotjankaren Conow företog han 1748 en resa till Skåne och Seland; blef huspred. hos just.-kanslern frih. Cederbjelke och pred. vid Wårby helsobrunn s. å. Sedan han i 10 år vistats dels i dennes gudfruktiga hus, dels hos hans måg, hof-marskalken Hierta på Kjellstorp, ingick han i stiftets tjenst 1758; var respond. vid prestm. 1759; blef på superkargör P. T. Königs kallelse utn. till kyrkoh. i Tådened 1760; tilltr. 1761; v. praeses vid prestm. 1777; prost s. å.; v. kontr.-prost 1778. Död 80 år gammal d. 27 dec. 1798. — Prosten Hagström var "en nitisk lärare, en redfig man*) och älskare af ordning." Han hade god insigt i orientalspråken, hvarpå han afgaf flera vittnesbörd genom sina tid efter annan till bibelkommissionen insände proföfver-sättningar. Han var äfven kunnig i naturalhistorien och medicinen, och såsom läkare mycket anlitaa af sina grannar.

Gift 1761 m. Maria Suhr, f. 1736 död 1794, d:r af handlanden Christian S. i Göteborg. Barn: Adolf, död före fadren. Per, mönsterskrifvare vid Adelsfanan. Anders, korporal vid Westg. kavalleri.

21. Lorents Christian Retzius, son af prov.-läkaren Nils R. och L. C. Schreiber, f. i Christianstad d. 21 sept. 1745; blef stud. i Lund 1762; prestv. 1773; huspred. hos riksrådet grefve Snojlsky 1776 och hos major Ankarkrona 1784; e. o. bat-pred. vid Skånska hussarerna s. å.; huspred. hos direktör König på Storeberg 1796; kyrkoh. i Tådened 1799; prost 1801. År 1815 blef han rörd af slag i högra sidan, hvilket förnyades 1817 och förorsakade hans död d. 15 jan. 1818. — Han var en utmärkt predikant af Zinzendorffs skola, nitisk och vaksam pastor. En folkskola inom församlingen, som af honom grundlades, vittnar ock om hans nit och uppoffring för barnaundervisningen. I sitt lefnadssätt enkel och flärdlös, använde han en stor del af sina inkomster till föda och kläder åt

*) Mot hans redlighet har man dock velat anmärka, att han bortbytte den fordna "ovärderligt goda" pastorsgården i Storeberg mot nuvarande bostället, och fick ya frälsehemman Tohaga jemte frälseräntan af ett mantal i Örslösa "i bestickning."de fattige. Hälften af sin qvarlåtenskap, mer än 2000 rdr, testamenterade han till skolan.

Gift 1786 m. Marg. Eleon. Skarin, d:r af handelsm. Jonas S. i Borås och A. M. Hassel. Barnlös.

Tryckta skrifter: En årgång predikningar 1801. — Christus såväl för som uti syndare 1804. — Sanna och falska christnas kännetecken. — Lifsens källor, öfvers. — Kärligt råd till hvar och en, som det kan angå, öfvers, — Anvisning för nngdomen att träffa den rätta lifsens väg.

22. Mag. Wilhelm Fast, past. i Båtstad, utn. 1818, stannade qvar i Skåne.

23. Martin Frössberg 1820—36. Se past. i Gökhem.

24. Lars Magnus Forssblad 1836—65. Se past. i Ryda.

25. Mag. Elis Maurits Ullman, son af prosten Magnus U. och E. C. Dimberg, född i Onsala af Göteborgs stift d. 31 dec. 1820; biet stud. i Lund 1838; fil. doktor 1844; vik. lärare vid Göteborgs elem.-läroverk s. L; ordin, apologist 1846; prestv. 1858; past.-ex. 1860; kyrkoh. här 1863; tilltr. 1865.

Gift l:o 1851 med Amanda Charl Wilh. Kjellberg, f. 1829 död 1855, d:r af grosshandl. J. A. Kjellberg och Amalia Tranchell i Göteborg. Barn: Amanda f. 1852. Magnus W ill frid f. 1854. 2:o 1859 med Emilie Hildegard Henrika v. Åken f. 1836, d:r af konsul P. G. v. Åken och Henrika Tranchell. Barn: Hildegard Elisabet f. 1862. Henrika Amalia f. 1865. Hedvig Maria f. 1867. Ester Magdalena f. 1869.Komministrar»

1. Jonas Erici, prestv. 1637, var kommin. i Tådened 1661 och 1670.

2. Harald Helemus, son af Bengt Jonsson i Helje-stena i Särestad; var student då han 1672 sändes till Westerås för att prestvigas; blef genast derefter förordnad till kommin. i Tådened, men dog redan i maj 1673 och ligger begrafven i Täng. Hans grafsten finnes i Heljeste-na by.

3. Asmund Thodin 1673—75. Se past. i Jung.

4. Petrus Alingberg 1675—88. Se past. härofvan.

5. Lars Otter, son at kyrkoh. Sven O. i Tådened, född 1654; blef stud. i Ups. 1671, examinerades till s. ordines 1677, men befanns mycket svag in studiis och tillråddes att ännu någon tid stadna vid akademien; prestv. 1679 till sin faders adjunkt; kommin. i Tådened 1689, med löfte om hela kapellanslönen; "men emedan han varit bland de sämste i examen, kunde han ej få konfirmation, innan han förbättrat sig i somliga stycken." Död d. 27 febr. 1699. Han bodde i Ödegården i Storebyn.

Gift m. Annika Persdotter Delterberg. Hon blef omgift med efterträdaren. Hade flera barn.

6. Olof Roglin, född i Särestad, var nyligen hemkommen från Åbo akademi, då han begärdes till huspred. hos öfverste-löjtn. Rutensköld och blef prestv. 1698; kommin. i Tådened 1700; död d. 21 jan. 1720, 58 år gammal.

Gift 1700 m. företrädarens enka Annika Delterberg, som efterlefde med en oförsörjd dotter.

7. Johan Scarell 1720—22. Måste vika undan för den följande. Se past. vid Skara hospital.

8. Hällor Andr. Tengbeck, f. i Tengened, stud. i Ups. 1712 och prestv. 1715 till adj. i Tengened. Han* blef på friherrinnan Br. Chr. Bondes kallelse utn. till kommin. i Tådened 1722 efter Joh. Scarell, som af hen-ne blifvit undanträngd. Död d. 25 mars 1729, sedan han kort förut hållit tacksägelse öfver sin kyrkoherde Joh. Otter och dervid tagit ett ömt atsked af församlingen. Båda blefvo på en gång begrafne.

Gift m. Greta Nahbelius, d:r af kommin. Petrus N. i Tengened. Barn: Anders, inspektor, blef ihjälslagen af en dräng. Maria, g. m. kommin. B. Hernström i Lekåsa. Rachel, g. m. en borgare i Lidköping. En son var sjökapten och omkom med sitt skepp vid jordbäfningen i Lissabon.

9. Nils Wenner 1730 — 38. Se past. härofvan.

10. Johan Timberg 1738—49. Se past. i Skarstad.

11. Olof Thelning, son af kommin. Anders T. i Segerstad, född derst. d. 25 jan. 1717; blef stud. i Lund 1740 och prestv. 1743 till sin faders adjunkt; "upprättade med honom 1745 ett kontrakt, att mot halfva lönen förrätta tjensten och fadren vistas hvar han behagar," erhöll på öfverste-löjtn. N. Sparrschölds kallelse fullm. på Tådeneds sacellani 1749; underg. past.-ex. 1764 och dog d. 4 aug. 1774.

Gift t:o 1749 m. Rangela Vrlander, d:r af Olof U., kronofogde;*) 2:o 1760 m. Anna Catr. Bodmark, d:r af kommin. Peter B. i Särestad. Hade 3 barn i hvartdera giftet. Anders f. 1752, bat.-pred. vid Björneborgs regem., död 1795. Sven f. 1754. Johan f. 1760, häradsskrifva-re i Skara fögderi. Anna Brita, g. m. länsman Ulrik Frössberg. Maria Christina, g. m. fältväbel Joh. Ad. Danielsson. Samuel f. 1767» ekon. direktör, fick i fad-dergåfva 120,000 d:r smt, hvilka han snart förslösade.**)

12. Bengt Widing, son af rusth. And. Petersson och Brita Eriksdotter i Skatteg. Österbitterna, född d. 15 dec.

*) Enligt uppgift från Tådened hette första frun Anna Helena Rangeli, d:r af kornetteu Per R.

**) Peter Lundqvist, en bondeson från Flo (Bodmarks svåger), hofmästare hos den fjollige hertigen af Reding, hemskickade från England ofantliga summor, som dock ingen välsignelse förde med sig, utom 100 pund sterling, som han skänkte till ett barnhus i Flo.1739; blef stud. i Ups. 1763; prestv. 1768 till adj. i Stengårdshult; kommin. i Tådened 1774; tilltr. 1776. Död d. 10 juni 1828, på sitt 89:de år. — Widing lefde helt i och för sitt embete. Hans predikningar, sjukbesök och outtröttliga flit med äldres och yngres undervisning lefva i tacksamt minne. Väl hemmastadd i Guds ord förkunnade han hvad han ock sjelf trott och erfarit, och detta med munterhet och lif in uti höga ålderdomen. Såsom han lefvat i Guds Sons tro, så var ock hans aftagande och död ljus och uppbygglig.

Gift 1793 m. Anna Br. Jernberg, d:r af handelsm. Olof J. i Lidköping och C. R. Fröman. Barnlös.

13. Olof Cederbom 1830 — 44. Se past. i Kinneved.

14. Anders Gust. Forssblad 1844—56. Se kommin. i Levened.

15. Erik Christofer Cederbom, son af kyrkoh. Olof C. i Kinneved, född här d. 3 mars 1823; blef stud. i Lund 1845 och i Ups. 1854; prestv. 1855; kommin. här 1856; tilltr. 1857; past.-ex. 1860. Död d. 24 sept. 1868. — Under sin studenttid hade han den olyckan att illa stöta sig i hufvudet, hvaraf han länge var sjuk och hindrades i sin afsigt att blifva prest.

Gift 1865 med Maria Lov. Sandberg f. 1838, dotter af rådman Hemm. Justus S. och C. Frössberg. Barn: Olof Teodor f. 1867. Erik Natanael f. 1868.

16. Olof Hedén, son af landtbr. And. Rasmusson och Joh. Hansdotter, f. i Krokstad af Göteborgs stift d. 1 mars 1837; blef stud. i Ups. 1866; prestv. 1867; past-ex. 1868; kallad till 4:de profpred. i Rångedala s. å.; kommin. här 1869.

6. HÄRENED.

Kyrkoherdar.

1. Herr *Thorbiörn* i Hærine har beseglat ett förpantningsbref 1386.

2. *Petrus*, curatus 1417, vittnade om biskop Bryniolfs underverk.

3. *Jon. Asmundsson* 1491.

4. *Asmund* var pastor 1544.

5. *Jacobus Amberni* lefde 1557 och 1564.

6. *Ericus Beronis* var pastor 1566 och 1573. En af samma namn blef past. i Skarkie 1580. Se past. i Warnhem.

7. *Andreas* underskref Ups. mötes beslut 1593.

8. Hr *Olof* säges hafva varit en studerad man och pastor i Härened vid Danskarnes infall i Westergötland 1611. Då en del af danska krigshären tågade mot Lidköping, har hr Olof låtit upptända åtskilliga eldar i skogen och utskickat en hop folk, som anställde ett sådant larm med sina trummor, att fienden drog sig tillbaka och i stället vände sig mot Skara, som blef afbrändt. Hr Olof tog ock en klocka från Danskarne, som de röfvat.

9. *Andreas Svenonis* har efterträdt hr Olof och ligger begrafven under en sten med följande inskrift: “Her under ligger begrafven S. H. Andreas Svenonis, fordom kyrkoherde i Herrene, hvilken i Herranom afsomnade anno 1649 d. 13 juli, med sin k. hustru *Elin Jonsdotter*,Dotter af hr Jon i Synnerby. hvilken afsomnade d. 2 febr.

1645.“ Barn: *Sven*, fadrens efterträdare. *Johannes. Karin. Pål. Olof. Peter. Lars.*

6. HÄRENED.

Kyrkoherdar.

1. Herr *Thorbiörn* i Hærine har beseglat ett förpantningsbref 1386.

2. *Petrus*, curatus 1417, vittnade om biskop Bryniolfs underverk.

3. *Jon. Asmundsson* 1491.

4. *Asmund* var pastor 1544.

5. *Jacobus Amberni* lefde 1557 och 1564.

6. *Ericus Beronis* var pastor 1566 och 1573. En af samma namn blef past. i Skarkie 1580. Se past. i Warnhem.

7. *Andreas* underskref Ups. mötes beslut 1593.

8. Hr *Olof* säges hafva varit en studerad man och pastor i Härened vid Danskarnes infall i Westergötland 1611. Då en del af danska krigshären tågade mot Lidköping, har hr Olof låtit upptända åtskilliga eldar i skogen och utskickat en hop folk, som anställde ett sådant larm med sina trummor, att fienden drog sig tillbaka och i stället vände sig mot Skara, som blef afbrändt. Hr Olof tog ock en klocka från Danskarne, som de röfvat.

9. *Andreas Svenonis* har efterträdt hr Olof och ligger begrafven under en sten med följande inskrift: “Her under ligger begrafven S. H. Andreas Svenonis, fordom kyrkoherde i Herrene, hvilken i Herranom afsomnade anno 1649 d. 13 juli, med sin k. hustru *Elin Jonsdotter*,Dotter af hr Jon i Synnerby. hvilken afsomnade d. 2 febr. 1645.“ Barn: *Sven*, fadrens efterträdare. *Johannes. Karin. Pål. Olof. Peter. Lars.*10. Sveno Andrew Hof den förres son, född 1615; besökte Skara, Linköpings och Strengnäs skolor; blef stud. i Ups. 1637; prestv. 1639 och kyrkoh. i Härened 1650. Han pliktfalldes af konsist. 1655, derföre att han "utan utfrågan eller commission fördristat sig af eget godtvcke

O O O O <7

ifrån sakramentet och kyrkan utesluta en bonde, som honom uti sitt ombetes förrattande arguerat." Död d. 1 juli 1658.

Gift 1642 m. Marta Of ter, d:r al kyrkoh. Lars O. i Otterstad. Barnen voro 8. Anders Rentersvärd, f. 1651, major. adl. 1690, död 1714. Margareta, g. m. kyrkoh. Magn. Forssberg i Broddetorp. — Svante Hof, ryttmästare, var förmodligen äfven en son.

11. Ambern Unge 1660—77. Se past. i Sunnersberg.

Härened förenades med Lidköping 1677, men skildes åter derifrån 1861 och blef eget pastorat.

12. Mag. Anders Linderoth, son af hemmansegaren Anders Andersson och Greta Andersdotter, född i Flobv d. 25 jan. 1$14; blef stud. i Ups. 1835; fil. dokt. 1845; v. kollega i Alingsås och Skara 1842—46; kollega vid Skara skola 1846; prestv. 1850; past.-ex. 1856: kyrkoh. här 1S62.

Gift 1850 med Maria Apollonia Höökenberg f. 1810, dotter af löjtn. Erik Gust. Apollonius H. och C. E. Haak.

Komministrar.

1. Bened. Scen. Radicams var kommin. i Härened näst före 1656.

2. Bened. Benedicti var född i Härened och möj-ligeu den förres son. Han afstod Husaby sacellani 1654 till förmån för Petr. Alenius, kommin. i Källby; och skul-

I Skara 38le hr Bengt derföre årligen bekomma 5 t:r god säd, så länge han var utan lägenhet. Kommin. här 1656, men har redan följande året dött eller fått någon annan tjenst.

3. Andreas BenedicH blef ålagd att uppvisa sin fullmakt till Häreneds sacellani 1657, men synes icke hafva tillträdt.

4. Sveno Haqvin i var "scholaris" då lian år 1654 sändes till Carlstad för att prestvigas; blef kommin. i Härened 1658 och lefde ännu 1682. Sonen Haqcinus, int. i Skara sk. 1682.

5. Andr. Petri A ren berg var student, då han 1672 af pastor i Lidköping begärdes, till kommin. i Säfvared' !»lef kort derefter prestv. i Westerås och tillträdde denna lägenhet; erhöll transport till Härened 1GS2; blef der anklagad 1680 "att hafva förrättat tjensten utan messe-skrud och fällt ett oblat i golfvet," hvilket han måste från predikstolen deprecera; fick kollekt i stiftet 1690, då han genom eldsvåda förlorat all sin egendom. Död d.

o O

16 maj 1692 och lemnade efter sig enka och barn.— Andreas Arenherg, f. i Westergötland 167G, skolmästare i Filipstad och död 1754, var troligen hans son.

6. Bened. Laur. Skaren blef prestv. 1672 till kommin. i Lidköping; fick derifrån transport till Härened 1694, der han dog 1696.

7. Sveno Arv. Kjellin 1697—1715. Se past. i Synnerby.

8. Lars Settergren blef stud. i Lund 1699 och prestv. 1714 till v. kommin. i Mariestad. A lidenstund lian hade "för svagt mål," att blifva ordin, kommin. derst., förordnades han 1715 till kommin. i Härened. Dos; d. 7 mars 1733.

Gift m. kommin. Martin Fronclins enka i Mariestad.

9. Olof Kindelius 1733 — 1746. Se past. i Warola.

10. Peter Tengsten, son af kommin. Lars T. i Warola, född derst. d. 24 jan. 1709; blef stud. i Ups. 1728; prestv.. 1733 till adj. hos prosten Montin i Bolie-bvgd; var sedan adj. i Bro och någon tid tillförordnad konsist.-notarie i Göteborg; v. kommin. i Tengened 1743; kommin. i Härened 1745: past.-ex. 1752. Död i V, Klefva d. 27 aug. 1761. — Han kallas "en slug man." Sedan han i 5 år förnekat en anklagelse för lägersmål, måste han slutligen vidgå den, pliktade och blef suspenderad. Under tiden blef han åter beryktad för otukt; men det kunde ej bevisas, utan han återfick embetet kort före sin död.

Gift m. prosten Montins enka i Bollebygd.

11. Mag. Mathias Bobeek, son af kapten Mathias B. och Engelborg Björkman, f. på Rogstorp i Lvrestad a. 22 febr. 172< Mef stud. i Abo 1746: i Ups." 1756 och i Lund 1753; nios. kand. i Lund 1754; magister 1757; prestv. 1755 till huspred. hos öfverstinnan A. J. Flectwood; kollega vid. Lidköpings skola 1758; kommin. i Härened med enhällig kallelse 1762. Ar 1772 började hans svn försvagas och skymningen tilltog mer och mer.

V O JO o

Aren 1773 och 1774 var han i Stockholm och opererades på båda ögonen, men blef derefter alldeles blind: tog afsked 1775, med bibehållande af 100 daler smt årligen af efterträdaren. Död d. 6 mars 1784.

Gift 1758 m. Cajsa Levin, fändriksdotter, f. 1727 i Gilberga i W er ml and. Barn: Engelborq Ma rq aret a f. 1769.

Tryckt arbete: De .Miirgn, ejus historioiu nnturalcm et oeconom. sistens tlis<p\, Lunrl 1754.

12. Anders Johansson Forssblad, bondeson frän Forsshem, född 1747; blef stud. i Ups. 1766 och i Lund 1769; prestv. 1771 till adj. i Ryda;. kommin. i Härened 1775; tilltr. 1776. Död d. 29 aug. 1790.

Gift 1777 n). Eva Calr. Myrin f. 1749. d:r af kamrer Erik M. på Teglunda. Hon blef omg. m. Magnus Kjellberg i

Linderfva. Barn: Johan Erik, past. i Hångsdala. Anders Fredrik, past. i Floby. Jakob Bernhard, past. i Grefbäck. Anna Christ., g. ni. löjtnant Pelican.

13. Mag. Nils Orre 1791-1814. Se past. i Segerstad.14. Mag. Sven Otterborg 1814—27. Se past. i Björsäter.

15. Anders Lundholm 1827—40. Se past. i Dimbo.

16. Johan Jungner 1840—59. Se past. i Levened.

17. Erik Aug. Mellin, son af kyrkoh. Erik M. i K. Klefva, f. i Norunga d. 30 dec. 1818; blef stud. i Lund 1840 och i Ups. 1843; prestv. s. å.; v. pastor i Medelplana 1851; dito i K. Klefva 1855; past.-ex. 1854; kommin. här 1859.

Gift 1861 m. Lemnia Angelina Lindqvist, f. i Göteborg 1831; fadr. grosshandlare. Barn: Jenny Avq. Le-vinia f. 1865. Erik Os si an f. 1868.

7. thli.

Kyrkoherdar.

1. Haldorus, curatus de Thuni, fick testamente af Algot de Thoddene 1339.

2. Olof var pastor 1544.

3. I,ars 1554.

4. Arvidus Andrea? 1557 och 1564.

5. Olavus Petri var pastor 1571, då han gaf till Elfsborgs lösen 16 lod silfver och 62 rdr i penningar. Han underskref ock liturgien 1577.

6. Johannes, pastor 1589, underskref Ups. mötes beslut 1593.

7. Laurentius var kommin. i Steneby på Dal 1590; underskref Ups. mötes beslut 1593 och blef kyrkoh. här 1604.

14. Mag. Sven Otterborg 1814—27. Se past. i Björsäter.

15. Anders Lundholm 1827—40. Se past. i Dimbo.

16. Johan Jungner 1840—59. Se past. i Levened.

17. Erik Aug. Mellin, son af kyrkoh. Erik M. i K. Klefva, f. i Norunga d. 30 dec. 1818; blef stud. i Lund 1840 och i Ups. 1843; prestv. s. å.; v. pastor i Medelplana 1851; dito i K. Klefva 1855; past.-ex. 1854; kommin. här 1859.

Gift 1861 m. Lemnia Angelina Lindqvist, f. i Göteborg 1831; fadr. grosshandlare. Barn: Jenny Avq. Le-vinia f. 1865. Erik Os si an f. 1868.

7. thli.

Kyrkoherdar.

1. Haldorus, curatus de Thuni, fick testamente af Algot de Thoddene 1339.

2. Olof var pastor 1544.

3. I,ars 1554.

4. Arvidus Andrea? 1557 och 1564.

5. Olavus Petri var pastor 1571, då han gaf till Elfsborgs lösen 16 lod silfver och 62 rdr i penningar. Han underskref ock liturgien 1577.

6. Johannes, pastor 1589, underskref Ups. mötes beslut 1593.

7. Laurentius var kommin. i Steneby på Dal 1590; underskref Ups. mötes beslut 1593 och blef kyrkoh. här 1604.8. Andreas Erici, son af kyrkoh. Ericus Andr. i Fredsberg, född 1553; var pastor i Thun 1617 och blef, såsom anklagad lör att med knifstyng hafva dräpit en prest, afsatt omkr. 1620. Slutligen fick han Bolstads

pastorat på Dal 1628 och dog 1647.

Gift m. Anna, d:r af kyrkoh. Ericus Olavi i Bolstad, svster till guvernören And. Hästhufvud. Hon lärer förut varit g. in. en domare i Torpane.

9. Olavus Micolai blef rektor vid Lidköpings skola 1614 och derifrån befordrad till Thuns pastorat 1620. lian var då en berömlig man, men blef sedermera svag-sint och från embetet skild 1633. Ar 1639 begärde han att åter lå öfva sig i predikande, "hvilket ock honom beviljades, emedan han aldrig af sal. episcopo blifvit prive-rat-;" men pastoratet kunde han icke återfå, utan bodde sin öfriga lifstid i Digrid, Friels socken. Han lefde ännu 1659. ^

Gift m. Häng cl a Stensdotter. Barn: Bengta, g. m. efterträdaren.

10. O länts Pclri erhöll biskop Svens kollationsbref på Thuns pastorat 1633 och grefve Jakob Dela Gardies konfirmation 1634. Till honom ankom år 1655 en främmande man, Joh. Neogardus, som varit teol. studiosus i Leipzig och blifvit derifrån förvist. I Thun gaf han sig ut för att vara Olavi Petri brodersson, predikade ofta, döpte barn och begrafde lik. Med hr Olofs hustru, som för honom mycket intresserade sig, reste han till Stralsund, för att rådfråga läkare för hennes helsa, och var borta i 6 veckor. Med anledning häraf citerades hr Olof till konsist. 1656, men infann sig icke, hvarföre han blef suspenderad propter inobedientiam et negligentiam. Då reste han i sällskap med Neogard och sin hustru till Danmark och Tyskland, varande borta nära ett år, utan biskopens tillstånd. Suspensionstiden blef derföre förlängd till 1657, då han på församlingens begäran återfick embetet, med vilkor att lemna en obligation, att aldrig mer ställa sig så illa med sina förmän eller försumma sitt embete i församlingen. Men då han, oaktadt flera påmin-nelser, ej ville lemna denna obligation ifrån sig, blef han i jan. 1658 pererntorie citerad och måste priverad hemgå, till dess han nämnde obligation, propr. manu et sigillo confirmerad, ifrån sig gifver. Död 1671.

Hans första hustru dog 1653. Gift 2:o m. företrädarens dotter Bengta Olofsdofter.

11. Nicolaus Johannis blef såsom "scholaris" prestv. i Carlstad 1654 och förordnad till pedagog i Falköping. Emedan detta var en "ringa lägenhet/4 fick han 1655 "fullkomlig emission" till kollega-tjensten i Lidköping: blef rektor derst. 1658; utnämndes af grefve Magnus De la Gardie till kyrkoh. i Thun 1671, "att hr Olof straxt suc-oodera; och skänkte hans nåde 110 timmerstockar till prostgårdens upphjelpande." Han dog redan 1672 på en resa från Thun till Lidköping.

12. Marcus Jonce Grotterus, prestv. 1644, var kom-niin. i Säfvared i655, då hörande till Lidköping. Emedan han i detta embete "sig troligen och väl förhållit, är en gammal ordets tjenare och snäll i hushållningen, hvilket behöfves i Thuns församling, att upprätta livad der är förfallet;" blef han af konsist. rekommenderad och af rikskanslern insatt till kyrkoh. derstädes 1672. Död 1678.

Gift m. Ingrid Enhsdotler, som blef omg. m. kvrkoli. >iic. Eldsberg i Säfvared. Barn: Jonas f. 1664, kyrkoh. i Allerum i Skåne, död 1705. Lars dog som student i Lund 1688. Margareta. Erik, int. i Skara sk. 1675. Nils, int. i Skara sk. 1688.

13. Johannes Brodd, son af kyrkoh. Elavus Elavi i Broddetorp, född d. 20 sept. 1640; "stud. i Ups. 1658; fick ven. couc. hos riksrådet J. M. Wrangel 1664; återvände till akad. 1665; blef prestv. 1670 och försändes som hofpred. till Koberg, att omvända enke-grefvinnan Mar. Elis. Lewenhaupt till lutherska läran och undervisa hennes barn; fåltpred. vid öfverste v. Börstels regemente 1672; hofpred. hos rikskanslern M. G. De la Gardie 1675 och af honom befordrad till pastor i Thun 1678; fältprost vid den armé, som tågade till Norge 1679; tilltr. Thun 1680. Död d. 10 maj 1687.Gift 1678 ni. Manja) cl a 011 er, död 1741, d:r af kyrkoh. Svea 0. i Tådened. Deras bröllojj stod pä Leckö slott, llon blef o mg. ni. efterträdaren. Barn: en sm och 5 döttrar.

14. Jonas A ic. Ha*renberg blef stud. i Lund 1668, var pedagog hos hr Göran Hård och rekommenderades af honom till ordines 167 J, hvartill konsist. svarade, att "han måste förut vara maturus setate et studiis". Genom professorernas förord hos biskopen i Lund erhöll han derstädes ordination s. å. och kallelse till Barsebäcks patronella pastorat; blef ock der insatt, "men straxt med våld ut-drifven, utan eget förvållande." År 1675 fick han "i anseende till sina goda qvaliteter och dygdiga förhållande åter upptagas i stiftet; dock måste han skaffa sig

testhno-iiium innocentue". Kommin. i Mariestad s. å.; andre kollega och hospit.-pastor derst. 1676; erhöll K. Maj:ts fullmakt på Thuns pastorat 1688; tilltr. 1689. Död d. 20 jan. 1697.

Gift !:o ni. Catrina Ilafz-cnia, d:r af kvrkoh. Magnus Ii. i Kyrkefalla, enka efter kommin. Pctr. Scarinius i Mariestad; 2:o 111. kyrkoh. Joh. Brodds enka Margareta (Hter. Barn af förra giftet: Petrus, student, drunknade vid Sköfde 1705.

15. Jonas Er. Lomberg blef stud. i Ups. 1676 och prestv. 1677 till nåd.-pred. i Horn; "fick en sedel till Stengårdshult, att söka der blifva kommin. 1679," men blef ej emottagen; kommin. i Hassled 1680: underg. past.-ex. 1693 "och var försvarlig"; erhöll K. M:ts fullmakt att vara kyrkoh. i Thun 1697: tilltr. 1698. Död i febr. 1715.

16. Bened. Scen. Cederberg, f. i Örslösa, blef stud. i Abo 1686 och var rektor vid Jakobstads skola i Finland; flydde undan för ryssarnc till Sverige och erhöll K. M:ts fullmakt på Thuns * pastorat 1715; tilltr. 1716; blef efter några års förlopp blind och återvände till sin förra tjenst i Finland 1723.

Gift m. Marg. U/r. (Jlnina, kyrkoherdedotter från Östergötland. Barn: Margareta, g. m. landtmätareu Henr. Reinius i Kalmar län. En son fick ven. conc. 1722.17. Lars Frigcll, son af kommin. Ericus Widhemius i Friel, blef stud. i Ups. 1687; prestv. 1694 och genast förordnad till kommin. i Thun efter sin fader; inkallades 1696 till examen, men uteblef och — suspenderades på 2:ne månader. Kyrkoh. i Thun 1722; tilltr. 1723. Död d. 21 aug. 1742.

Gift m. Chrisl. Elis. Sehleich, chr af David 8., vinskänk hos k. Carl XI. Barnen voro 4 söner och 5 döttrar. Christina Maria, g. ni. kommin. J. Carlmark härstädes. Erik, död som student 1721. Maurits, kronobefall-ningsman i Wäne härad, fader till lektor Lars F. i Skara. Margareta, död 1759, g. m. häradsskr. O. Wenner-sten. Maria, f. 1706 död 1777, g. nr prosten L. Rho-din i Bokenäs, Göteborgs stift. Magdalena.

18. Mathias Schmidt, son af målaren och bildhuggare n Flans S., f. på hemmanet Sjötorp i Lena pastorat; blef stud. i Lund 1717 och prestv. 1719 till huspred. hos kammarherre Palbitzky; kommin.-adj. i Sunnersberg s. å.; ordin, kommin. 1729, medan hans gamle svärfader ännu lefde; kyrkoh. i Thun 1743; tilltr. 1714. Anklagad och öfverbevist om fylleri under tjenstens utöfning, blef han af häradsrätten afsatt 1751: domen upphäfdes likväl af hofrätten 1752 och han återfick embetet, men icke cu-ram ecclesise. Häradsrätten förnyade 1753 sin afsättnings-dom, hvilken af K. M:t slutligen blef stadfästad 1758. Som han var till hög ålder kommen, med en sjuk hustru och många barn i ett fattigt tillstånd, fick han löfte om 50 d:r smt uti årligt underhåll af sin efterträdare. Han dog 1760.

Gift m. Ingrid Kjellberg, d:r af kommin. Sven K. i Sunnersberg. Barn: Scen f. 1737, prestv. 1763. "Efter flera lärdomsväder, dem han följt, blef han svagsint af griller; afsatt 1776, anklagad för hädelse och arresterad, men af hofrätten frikänd; inlöst i Skara hospital och derstädes död 1805." Han hade goda embetsgåfvor, mycken lärdom och stort allvar; men var en ifrig Svedenborgare. Cajsa Christ., g. m. kyrkoh. J. Björkdahl i Jung. Margareta, g. ra. kommin. J. Winrot i Wånga. Johan, stads-notarius i Uddevalla. Andreas, båtsman. Sara, g. m.Hans Selsing. En do fler, g. in. länsman Åvall i Wånga.

19. Jonas Silvias, son af bonden Anders Hansson och Karin Persdottor, f. i Anders Persg. Öttum i Jung d. 30 nov.] 697;"*) stud. i Ups. 1724; prestv. 1737; v. pastor i Warola 1742—46 under kyrkoh. Enebergs sjukdom; blef der så illa behandlad, att "han ej fick begagna häst, utan måste köpa sig en egen, den han ej fick foder till. Sjelf måste han hugga sin ved och bära den in i kammaren; fick likväl ej behålla den, om han lät nyckeln sitta i sin kammardörr." Han var sedan v. pastor i Medelplana, Thun, Bellefors och slutligen i Warnhem från 1755; kyrkoh. i Thun 1758; tilltr. 1759; prost 1765. Död ogift vid 82 års ålder d. 6 dec. 1779. — Prosten Silvius var en utmärkt pastor och själaherde. Genom mycken sparsamhet samlade han en ansenlig egendom och har gifvit ett det vackraste efterdöme af välgörenhet, derige-nom att han inrättade och i 16 år underhöll en barnskola i Thuns församling. Hau uppförde på egen bekostnad ett skolhus af sten, gent emot kyrkan, äfvensom ettspan-målsniagasin, hvaruti lian inlade 250 tunnor säd. Till skolans ständiga underhåll skänkte han 2 hela hemman och all sin qvarlåtenskap, jemte inkomsten af 2:ne erhållna nådår.

20. Mag. Daniel Fogelin, inspektorsson från Småland, född 1725; var magister då han 1774 befordrades till regem.-pastor vid Westg. kavalleri; kyrkoh. i Thun 1780; tilltr. 1782. Redan 1784 klagade församlingen öfver hans oordentlighet och begärde v. pastor, hvilket i anseende till hans förfallna tillstånd beviljades 1786. Han återfick pastoral-vården 1788, men måste åter emottaga v. pastor 1789. Som hans hus var "uselt i alla afseenden och han lefde i kif och oenighet med sin hustru, samt under svordomar och oväsende både inom och utom hus förde ett lastbart lefverne", blef han s. å. tillsvidare suspenderad; fanns 1790 liggande öfverlastad ute på marken till stor förargelse, och måste hemföras med andras till-

*) Tog sitt namn af hemmanet Skog, der morföräldrarne bodde.hjelp; blef stämd till tinget och pliktfälld; hade "egentligen" bort afsättas, men blef, "emedan han visade tecken till bättring", endast suspenderad på 8 månader och hade sedan ständig v. pastor. Död i Lidköping 72 år gammal d. 8 okt. 1797.

Gift l:o m. *Sigrid Darelius,* d:r af kyrkoh. Anders D. i Odh, enka efter landtjägm. Lor. Bergendahl; 2:o m. *Maria Fredr. Ponckt,* rådmansdotter från Lidköping, omgift m. fanjunk. E. M. Ulfsparre och död 1851. Barn: *Carl Peter,* rådman i Mariestad. *Gustafva. Anna Maria* f. 1789, g. m. sockerbagaren Ahrengren i Mariestad.

21. *Natanael Lithander,* son af kyrkoh. Lars L. i Lekåsa, född d. 14 maj 1750; blef stud. i Ups. 1709 och prestv. 1775 till huspred. hos presidenten frih. A. G. Lejonhufvud; v. kommin. i Clara församl. 1776; past.-adj. vid Skeppsholmen och e. o. bat.-pred. vid flottan 1777. Sedan han här gjort sig känd för utmärkt nit och vaksamhet, befordrades han snart tilL andre bat.-pred. och 1784 till förste dito samt kommin. i Skeppsholms förs.: kyrkoh. derst. och pastor vid flottan 1789; assessor i hofkonsistorium 1792; kyrkoh. i Thun 1798; tilltr. 1799 och hedrades s. å. med prostetitel; profpredikade till kyrkoherde i Maria Magd. förs. i Stockholm 1805. — Han hade af naturen svag helsa och kunde endast genom ett mycket ordentligt lefnadssätt förekomma svårare sjukdomsfall. I oktober 1808 ned lades han på dödsbädden och afled stilla och saktmodigt, som han lefvat, d. 14 dec. s.å.

Gift l:o 1784 m. *Elis. Catr. Hallblad,* död 1786; 2:o 1786 m. *Hedvig Sofia Hååf* död 1800; 3:o 1800 m. *Brita Catr. Elfström,* rådmausdotter från Stockholm. Barn; *Lars Erik* f. 1787, löjtnant vid flottan. *Sofia Elisabet* f. 1791, g. m. kyrkoh. N. Fröding i Odh. *Anna Magd.* f. 1794, död ogift. *Märta Catr.* f. 1801, g. ni. färgaren L. P. Björsell. *Christ. Regina* (tvilling) f. 1801.

22. *Abraham Mellin,* son af guldsmeden Carl Gustaf M. och Elis. Petrelius, f. i Uleåborg d. 6 jan. 1772:, studs. i Åbo 1788; prestv. 1797 till adj. i Uleåborg; past.-ex. 1802; blef efter enhällig kallelse utn. till predikantvid Revolax kapell i Sijkajocki s. å.; förlorade en stor deB af sin egendom under det slag, som stod omkring och; inpå Revolax prostgård d. 27 apr. 1808; måste, då ry&4 sarne i nov. s. å. återkommo, med hustru och 4 späda barn fly undan fienden, och begaf sig öfver Torneå dem långa vägen till Stockholm; erhöll utan ansökan K. M:t$ tullmakt på Thuns pastorat 1810; tilltr. 1811. Död d. 26 sept. 1815.

Gift 1802 m. Sara Marg. Wacklin, f. 1771, d:r af handl. Henrik W. och M. M. Anander. Barn: Gustaf Henrik f. 1803, pastor i Norra Wram i Skåuc. Peter Abraham t. 1804, mönsterskrifvare vid Bohusläns regem. Lovisa Magd. f. 1806, g. m. kommin. S. Fröling i Flo.' Carl Johan f. 1811, bruksinspektör, död 1857. Sofia Elisabet f. 1814.

23. Johan Thun, son af kronobef. Thörbern T. och, l. M. Lidbom, f. i Fägred d. 12 maj 1764; blef stud. i Ups. 1783; prestv. 1790; huspred. hos krigsrådet Maule på Frugården 1792; e. o. bat.-pred. vid Göta artilleri 1796: past.-ex. 1797; aftons.-precl. vid Kronhusct i Göteborg 1804; ordin, bat.-pred. 1805; regem.-past. 1807; kyrkoh. i Tluin 1818; prost 1831. Dödd. 6 febr. 1844.

Gift l:o 1806 m. Carolina Waekenfeldt, död 1821, d:r af landtbr. C. Wackenfeldt i Wermland och Chr. Strandberg; 2:o 1822 m. Anna C. Longberg, d:r af rådman Nils L. i Borås och Eva Elis. Stuart. Barn: Anna Charlotta f. 1823, g. m. handl. Lundgren i Lidköping.

24. Mag. Johan Peter Nyman 1846—57. Se past. i Tengened.

25. Mag. Johan Frans Ad. Sundler, son af öfvev-auditöreu Teodor S. och A. C. v. Zweigbergk, född i Kong-elf d.

21 juli 1814; blef stud. i Ups. 1833; 61. doktor 1839; v. kollega i Skara s. å.; apologist i Weiaersborg 1840; prestv. 1846; kommin. i Källby 1851; tilltr. 1854; past.-ex. 1855; kyrkoh. här 1857; inspektör öfver en del af stiftets folkskolor 1861; respond. vid prestm. 1865.

Gift 1846 med Sofia CA. Amal. Zachrisson f. 1824, cbr af holkamrerarea Johan Wilh.. Z.. ocb B.- Wittsoo.Barn: Joh. Fredrik Wilh. f. 1847, död såsom student i Ups. 1871. Elis Teodor f. 1849, student. Hilda Ch. Elis. f. 1850. Gust Edvin f. 1852. Emilie Aurora Maria, f. 1854 död 1856. Torgny Richard, f. 1857 död 1858. Agnes IngelAtnal. f. 1860. Astrid A ur. Sofia t: 1863. John Brynolf f. 1865.

Komministrar.

1. Magnus Johannis 1652 — 66. So kummin, i K. Klefva.

2. Ericus Laur. Widhemius biet prestv. i Göteborg 1655 till huspred. hos ryttmäst. Fsegerskjöld; men sedan någon misshällighet dem emellan uppstått, sändes han som v. kommin. till Skarstad. Ar 1662 bodde han i Råda, då han klagade, att en ryttare ingått drucken i lians stuga, der hans hustru låg på barnsäng, hotat och skällt på hr Erik, utmanat honom med knifvar m. ni. Målet förvistes till verldslig rätt; "emedlertid afstå båda parterna från sakramentet." År 1667 blef han v. kommin. i Thun. Någon tid derefter sporde konsist., att han tillträdt stommen i Friel, och tillfrågade derföre pastor i Thun, hveni som sändt till honom d:num Er. Laur. såsom ordin, sa-eellanum. Denne satt der emedlertid qvar till sin död 1694.

Gift m. Sigrid Rhodin, d:r af kyrkoh. Petrus Petri i Råda.. Barn: Lars Frigell, past. härstädes. Margareta, g. m. klockaren Anders Persson Wennersten i Wenersborg.

3. Lars Frigell 1694—1723. Se past. härofvan.

4. Johan Carlmark, son af bonrjen Magnus Hansson i Carlsg. Wånga; blef stud. i Ups. 1715 och prestv.1721 till huspred. hos hr Erland Kafle på Russelbacka. Sedan Laur. Frigell fått Thuns pastorat 1723, voterades i konsist. om sacellanien derstädes, då And. Unge fick de mesta rösterna. Men kort derefter "berättades det att biskop Svedberg gifvit hr Carlmark fullmakt, tvärtemot consistorialium vota." Den 8 maj s. å. uppviste C, fullmakten, och resolverades, att "han får behålla den tillsvidare." Den 22 maj tvistades åter om samma sak, men biskopen fick sin vilje fram; C. tilltr. s. å. och förrättade sin tjenst i 23 år till H. Trefaldighetsdag 1746, då han måste upphöra, emedan han förlorat sin syn. .Han hade sedan vikarie, till dess han år 1759 alldeles nedlade embetet. Död d. 5 juni 1760.

Gift m. Mar. Christ. Frigell, d:r af kyrkoh. Lars F. härstädes. Barn: Erik f. 1724, prestv. 1753, dog som adj. i Thun 1758. Magnus, past. i K. Klefva. Christina Maria f. 1728, död ogift. Juliana f. 1730, g. m. efterträdaren. Lars, domk.-syssloman i Skara. David, klockare i Råda. Maria Elisab. f. 1737, g. m. trädgårdsmäst. Carlberg vid Göteborg.

5. Lars Wennerqvist, son af ryttaren Joh. Hök och Catr. Larsdotter, f. i Lugnås d. 11 jan. 1726; stud. i Ups. 1753; prestv. 1757 till adj. hos den lärde och nitiske prosten O. Kolmodin i Flo; blef efter enhällig kallelse kommin. i Thun 1760; underg. past.-ex. 1771; hade förslag till Thuns och Flo pastorater samt var v. pastor i Thun under Fogelins suspension. Död d. 2 febr. 1796. — "Han var en af de allvarliga prestmän, som med själ och hjer-ta äro sitt vigtiga embete tillgifna; hans hus stod öppet för de nödställda och bekymrade, sitt tjenstefolk bemötte hän med faderlig välvilja och vid sin död gjorde hau flera välgörande stiftelser för församlingens fattiga."

Gift 1760 ni. föréträdarens dotter Juliana Carlmark, död 1792. Barn: Johan f. 1761, död i Skara 1779.

6, Peter Jonsson Synnerholm, f. i Svnnerby d. 16 dec. 1753; blef stud. i Ups. 1777; prestv.'l780 till huspred. hos kapten S. Rutensköld på Guntorp; v. pastor i Thun 1791; kommin. derst. 1796. Död hastigt af slag på predikstolen d. 17 maj 1803.Gift 1793 n* Eva Maria Kyllin, död 1830, d:r af kyrkoh. Anders K. i Herljunga. Barn:. Anders Jonas, kommin. härstädes. Carl Johan, past. i Undenäs. ChrisL Johanna, f. 1797 död 1837 ogift. Magd. Rebecka, f. 1799 död og. 1832.

7. Martin Frössberg 1806 -20. Se past. i Gökhem.

8. Joh. Lor. Sylten 1820—27. Se past. i Saleby.

9. Anders J. Synnerholm, son af kommin. Peter S., f. i Thun d. 20 aug. 1794; blef stud. i Ups. 1816; skollärare i Thun 1818; prestv. 1819; kommin. här 1828; past.-ex. 1842. Död d. 23 juli 1853.

Gift 1821 m. Helena Beata Tegnceus, chr af kyrkoh. Peter T. i Stenstorp. Barn: Laura Sofia f. 1822. Per Rudolf f. 1824, landtbrukare. Eva Chr. Petronella f. 1826. Amalia Carolina f. 1829. Maria Beata, g. m. landtmätaren R. J. Geintschein. Selma ;int. Josefina, g. m. kommin. F. W. Siberg i Särestad. 1

10. Carl Wijkman, son af klockaren Bengt \V. och Beata Larsdotter, f. i Horn d. 20 nov. 1810; blef stud. i Ups. 1835; prestv. 1836; kommin. här 1854; tilltr. 1857.

Gift 1858 m. Emilia B er g er f. 1822, d:r af kronofogden Johan B. pk Dalsland och M. A. Ahman. Barn: Johrm Bernhard f. 1859. Julia Maria Elisabet f. 1861.8. OTTERSTAD.

Kyrkoherdar

'1. Nicolaus, curatus ct canonicus, har bevittnat ett säljebref 1350.

2. T/if/rf/il lus An/b/örnason, curatus 1417.

3. Ilr Olof kyrkoprest 1474, fick ängen Starrwass af Ingemar Puke Michelsson för själamessor. Biskop Hans underskref brefvet på Traneberg.

4. Chrhlofer blef pastor 1584, underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 1611. Hans dotter Helena blef g. ni. efterträdaren.

5. Laur. Svenonis, son af bonden Sven Larsson och Marit Andersdotter, L i Långe i Eriksberg 1563; kom till Sk ara 1578 och studerade der 26 år, livarefter lian blef kollega vid samma skola 1604; prestv. 1607; kommin. i Skara 16.09. Då Danskarne d. 7 nov. 1611 brände Skara, miste han all sin egendom och blef illa huggen i halsen. År 1612 förordnades han till pastor vid hospitalet, och 1613 till kyrkoh. på Kållandsö.*) Han är den förste, som antecknat kyrkornas inkomster och utgifter. Död d. 7 jan. 1663, då han således varit 100 år gammal.

Gift l:o 1613 m. Hdcna Christofersdotter, död 1614, företrädarens dotter; 2:o 1615 m. Beata Lechander. d:raf

*) Den 12 apr. 1613 skrifver konsist. till Ax. Uxenstjerna, att -'Kållanilsö församling efter sin kyrkoherdes död tagit sig cn ung prestman, som ingalunda så snart förtjent hafver att försörjas. Denne unge person hafva de sjelfva olagligen intagit, och spåskeli-gen utdrifvit och förvist en lärder och förtjent man, som vi på em-betets vagnar till dem förskickat hafva, hvilken sig både i Skara skola och domkyrka för en lärare troligen bruka låtit. Och när vi dem för sådan mot villighet från gudstjensten priverade, hafva de sjelfva sina döda begrafvit, såväl som annor oordning företagit." 8. OTTERSTAD.

Kyrkoherdar

'1. Nicolaus, curatus ct canonicus, har bevittnat ett säljebref 1350.

2. T/if/rf/il lus An/b/örnason, curatus 1417.

3. Ilr Olof kyrkoprest 1474, fick ängen Starrwass af Ingemar Puke Michelsson för själamessor. Biskop Hans underskref brefvet på Traneberg.

4. Chrhlofer blef pastor 1584, underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 1611. Hans dotter Helena blef g. ni. efterträdaren.

5. Laur. Svenonis, son af bonden Sven Larsson och Marit Andersdotter, L i Långe i Eriksberg 1563; kom till Sk ara 1578 och studerade der 26 år, livarefter lian blef kollega vid samma skola 1604; prestv. 1607; kommin. i Skara 16.09. Då Danskarne d. 7 nov. 1611 brände Skara, miste han all sin egendom och blef illa huggen i halsen. År 1612 förordnades han till pastor vid hospitalet, och 1613 till kyrkoh. på Kållandsö.*) Han är den förste, som antecknat kyrkornas inkomster och utgifter. Död d. 7 jan. 1663, då han således varit 100 år gammal.

Gift l:o 1613 m. Hdcna Christofersdotter, död 1614, företrädarens dotter; 2:o 1615 m. Beata Lechander. d:raf

*) Den 12 apr. 1613 skrifver konsist. till Ax. Uxenstjerna, att -'Kållanilsö församling efter sin kyrkoherdes död tagit sig cn ung prestman, som ingalunda så snart förtjent hafver att försörjas. Denne unge person hafva de sjelfva olagligen intagit, och spåskeli-gen utdrifvit och förvist en lärder och förtjent man, som vi på em-betets vagnar till dem förskickat hafva, hvilken sig både i Skara skola och domkyrka för en lärare troligen bruka låtit. Och när vi dem för sådan mot villighet från gudstjensten priverade, hafva de sjelfva sina döda begrafvit, såväl som annor oordning företagit."kyrkoh. Johan L. i Lekåsa. Barnen kallade sig Otter. Sven, pastor i Tådened. Johan, pastor i Wånga. Jonas. officerare, bodde i Östergötland. Jakob, inspektor på Gudhems herregård. Abraham. fadrens efterträdare. Lars, pastor i Broddetorp. Elin, g. m. Jon. Alebeckius, pastor i Källby. Märta9 g. m. Sven Hof, pastor i Härened.

6. Abraham Otter9 den förres son, född i Otterstad 1624, blef utan att hafva besökt någon akademi ordin, till prest 1652 och skickad sin gamle fader till hjelp. Utnämndes redan under dennes lifstid 1659 till kyrkoh. i Otterstad och har derstädes fortsatt anteckningarne öfver kyrkornas inkomster och utgifter samt upprättat en bok på födda och döda. Hans stil finnes i kyrkoböckerna intill 1677, då han har aflidit.

Hans första hustrus namn är obekant. Gift 2:o m. Margareta Rhodin, död 1702, d:r af kyrkoh. Ingeld R. i Råda. Hon var enka efter regem.-pastor Bero Todenius och blef tredje gåugen g. m. kyrkoh. N. Rydelius i Hägg-um. Barn af förra giftet:*) Lars f. 1663, pastor i Berg. Sara f. 1666, g. m. kyrkoh. Jak. Cattenius i Horn. Magnus f. 1668, landtrichter i Liefland. Elias f. 1670, v. pastor i Pölve vid Dorpt, der han blef nedhuggen af Ryssarne 1703. Johan f. 1672, for med ett skepp från Stockholm och kom ejo åter. Catarina £ 1674 död 1743, g. m. kronobef. And. Ahman i Södermanland. Margareta f. 1676, död i barndomen.

7. Samuel Blixt blef på grefve Magn. Gabr. De la Gardies befallning utnämnd till kyrkoh. i Otterstad 1678; tilltr. 1679 och dog 1683. Om denne kyrkoherde har man inga underrättelser.

Hans enka fick 10 d:r smt af enkepenningarne 1688. En son Abraham int. i Skara sk. 1691. En son Samuel förmanades 1701 att fullborda sitt äktenskap med Gunborg Hof.

*) Åtminstone voro de älsta barnen icke med Marg. Rhodin, ty hon var enka efter Todenius 1667. Enligt cn uppgift blef hon ej gift med Otter förrän 1676.8- Jonas Aredius, son af bonden Änders Persson och Ingrid Persdotter, f. i Arestads by, Runtuna socken i Södermanland d. 25 jan. 1648. Sedan han blifvit v&i underbyggd i sin kristendomskunskap, hölls han hemma vid bonde-arbete till sitt 19:de år. Då fick han slutligen följa sin länge närda böjelse att studera, och sändes till Strengnäs skola 1659; genomgick hastigt de 4 klasserna och uppflyttades på gymnasium 1662. Här förvärfvade han sig så grundliga insigter, särdeles i teologien, att han, utan att hafva besökt någon akademi, kunde prestvigas 1674; blef då skolmästare i Södertelje och förordnades tili v. pastor i Sorunda 1676. Såsom känd för härliga predikogåfvor och ett rätt presterligt lefverne, kallades han af landshöfdingen i Mariestad frih. Gabr. Kurck till huspred. 1678, hvarifrån han år 1683 fick befordran tili Otterstads pastorat; tilltr. 1684; var respond. vid prestm. i Skara 1688 och pred. 1692. Sedan han med nit och omsorg förestått sin församling 32 år, afsomnade han 75 år gammal d. 22 jan. 1715. — Kyrkoh. Aredius hade goda studier och förträffliga predikogåfvor, bevisade nit i embetet och rättvisa emot hvar man. Han var ock en flitig bibel-läsare, så att han sällan försummade någon dag att både för- och efter-middagen genomläsa ett par kapitel och korteligen anteckna deras innehåll, med anmärkningar; och hade han på sédnare tid sålunda 8 gånger genomgått hela bibeln. — Om denne mannen är för-öfrigt anmärkningsvärda att han var född allenast med en hand, varande den venstra borta efter handleden; hade ändock i den stympade armen så fullkomligt god styrka, att han med dess tillhjelp kunde förrätta hvad andra göra med två händer, såsom äta, skrifva, slöjda, svarfva o. s. v. Under nattvardens utdelande betjenade han sig af en svart handske, som med jerntrådar var fästad vid armen, med hvilken såsom en hand han bar patenet. Samma handske nyttjade han alltid då han var klädd och skulle förrätta embetet eller gå i sällskap.

Gift 1683 in. Christina Boman, d:r af insp. Per B. på Nynäs. Var barnlös, men uppfostrade sin hustrus sy-

I Skara 39sterdotter Catr. Christ Utterinan, som blef g. ra. efterträdaren.

9. Petrus Luth, son af inspektören öfver Höfröö och Håberg Axel Månsson L. och Marg. Morin, född 1672; blef stud. i Ups. 1694 och prestv. 1698 till adj. i Tådened; kommin. i Rjörsäter 1700; erhöll konsist. tillstånd 1714 att flytta till Otterstad, för att der förestå församlingen och hushållet åt den gamle kyrkoh. Aredius; efterträdde honom 1715; var oppon. vid prestm. 1711, respond. 1717, Död d. 28 febr, 1728.

Gift 1705 m. Catr. Christ. Utterman,, f. 1683 död 1742, d:r af inspekt. Jakob U. i Nerike. De hade 9 barn. Anna Christina f. 1706, g. m. kommin. M. Landin i Ransberg. Axel, teol. dokt. och past. i Borås. Margareta f. 1711, död og, 1765. Catrina f. 1713, g. m. mönsterskr. N. Hök i Sunnersberg. Maria f. 1719.

10. Mag. Magnus Hellstenius,#) son af bonden Peter Månsson, f. i Hellstad d. 2 febr. 1689; blef stud. i Ups. 1713 och magister 1722; begärdes 1727 till kyrkoh. i Amnehärad; "men som han förklarat sig ej vilja konservera huset* måste församlingen kalla någon annan;" erhöll K. M:ts fullmakt på Otterstads pastorat 1728; blef prestv. 1729 och tilltr. s. å. Han var kallad för att gifta sig med den förre pastoris dotter; men då detta icke blef utaf, öppnades mot honom en långsam och obehaglig process, som honom mycket utmattade. Han hade ock under sin pastorstid flera andra svåra rättegångar, och synes varit en något sträng och häftig man. Oppon. vid prestm. 1739. Död d. 19 sept 1743.

Gift 1729 m. Gunilda Brisman, död 1791, d:r af kyrkoh. Jonas B. i Råda. Barn: Peter kollega vid Mariestads skola. Margareta f. 1732, död og* 1767. Jakok f. 1738|, rådman i Skara, fader till domprosten Hellstenius i Lund, Anders t 1741, pastor i Tunheim

11. Andr. Jonce Lönblad, soldatson ifrån Kylinga-red i Böne, född 1703; stud. i Greifswald 1727; prestv.

*) Brodersson till kyrkoh. Magnus Hellstenius i Wing Å. h.1737 till huspred. hos grefvinnan A. D. von Fersen; biel sedan e. o. pred. vid artilleriet och huspred. hos riksrådet grefve C. Gyllenborg; kallades af Thuns församling till kyrkoh. 1743; erhöll K. M:ts fullmakt på Otterstads pastorat 1744; tilltr. 1745; var respond. vid prestm. 1751; pred. 1768; prost 1764. Död d. 16 maj 1777. — En from man.

Gift 1745 m. Elis. Marg. Rudberg, död 1777, d:r af, domprosten Anders R. i Skara. Barn: Anders f. 1746, frälsekamrerare i Wermland. Eva Johanna, f.,1750 död 1807, g. m. Sv. Fristedt, past i Örkelljunga i Skåna Carl f. 1754, v. länsman och tingsskrifvare. Jonas i 1756, student, död 1802.

12. Mag. Anders Backman, son af kyrkoh. Carl B. i Bellefors, f. i Skara d. 16 dec. 1737; stud. i Ups. 1757; magister i Greifswald 1761; prestv. s. å. till adj. i Thun; kommin. i Härlunda 1768; underg. past.-ex. 1773 och blef på riksrådet G. A. Hjärnes rekommendation utom förslag utn. till kyrkoh. i Otterstad 1777*); tilltr. 1778; v. kontr.-prost 1783; prost 1790, då biskop Weidmati

t första gången var tillstädes i konsistorium; bevistade såsom stiftets deputerad jubelfesten i Upsala 1793; ordin, kontr.-prost s. å.; pred. vid prestm. 1794. Död d. 4 mars 1809. — "En öfvermåttan fryntlig man." Konsistorium yttrade om B. 1777, att han "utmärkt sig såsom en af Gud upplyst prestman och genom ett exemplariskt lefverne, så att han derföre af alla rättsinniga är känd och älskad." "Han predikar herrliga", sade prof. Bern-qvist; men han var ingen sträng ordningsman,

Gift 1768 m. Brita Maria Tugurin, död 1803, d:r af prosten Peter T. i Wånga. Barn: Anna Cajsa i 1769, g. m. prosten C. Hvarfner i Wing, Carl Peter f. 1771, major, död 1840. Greta Lisa, f. 1785. Gustava f. 1788, g. m. prosten G. Bratt i Broddetorp.

13. Jo st Henrik Rythén, sonsson af kommin. Jakob R. i Bottnaryd, son af tygvaktaren vid Göta artilleri Ga-sterdotter Catr. Christ. Utterman, som blef g. m. efterträdaren.

9. *Petrus Luth,* son af inspektören öfver Höfröö och Håberg Axel Månsson L. och Marg. Morin, född 1672; blef stud. i Ups. 1694 och prestv. 1698 till adj. i Tådened; kommin. i Björsäter 1700; erhöll konsist. tillstånd 1714 att flytta till Otterstad, för att der förestå församlingen och hushållet åt den gamle kyrkoh. Aredius; efterträdde honom 1715; var oppon. vid prestm. 1711, respond. 1717. Död d. 28 febr, 1728.

Gift 1705 m. *Catr. Christ. Utterman,* f. 1683 död 1742, d:r af inspekt. Jakob U. i Nerike. De hade 9 barn. *Anna Christina* f. 1706, g. m. kommin. M. Landin i Ransberg. *Axel*, teol. dokt. och past. i Borås. *Margareta* f. 1711, död og, 1765. *Catrina* f. 1713, g. m. mönsterskr. N. Hök i Sunnersberg. *Maria* f. 1719.

10. Mag. Magnus Hellstenius,*) son af bonden Peter Månsson, f. i Hellstad d. 2 febr. 1689; blef stud. i Ups. 1713 och magister 1722; begärdes 1727 till kyrkoh. i Amnehärad; "men som han förklarat sig ej vilja konservera huset* måste församlingen kalla någon annan;" erhöll K. M:ts fullmakt på Otterstads pastorat 1728; blef prestv. 1729 och tilltr. s. å. Han var kallad för att gifta sig med den förre pastoris dotter, men då detta icke blef utaf, öppnades mot honom en långsam och obehaglig process, som honom mycket utmattade. Han hade ock under sin pastorstid flera andra svåra rättegångar, och synes varit en något sträng och häftig man. Oppon. vid prestm. 1739. Död d. 19 sept 1743.

Gift 1729 ra. Gunilda Brisman, död 1791, d:r af kyrkoh. Jonas B, i Råda. Barn: Peter kollega vid Mariestads skola. Margareta f. 1732, död og* 1767. Jakob f. 1738, rådman i Skara, fader till domprosten Hellstenius i Lund. Anders f. 1741, pastor i Tunhenn

11. Andr. Jonce Lönblad, soldatson ifrån Kylinga-red i Böne, född 1703; stud. i Greifswald 1727; prestv.

*) Brodersson till kyrkoh. Magnus Hellstenius i Wing Å. fa.1737 till huspred. hos grefvinnan A. D. von Fersen; blef sedan e. o. pred. vid artilleriet och huspred. hos riksrådet grefve C. Gyllenborg; kallades af Thuns församling till kyrkoh. 1743; erhöll K. M:ts fullmakt på Otterstads pastorat 1744; tilltr. 1745; var respond. vid prestm. 1751; pred. 1768; prost 1764. Död d. 16 maj 1777. — En from man.

Gift 1745 m. Elis. Marg. Rudberg, död 1777, d:r af, domprosten Anders R. i Skara. Barn: Anders f. 1746, frälsekamrerare i Wermland. Eva Johanna, f.1750 död 1807, g. m,, Sv. Fristedt, past- i Örkelljunga i Skåna Carl f. 1754, v. länsman och tingsskrifvare. Jonas f. 1756, student, död 1802.

12. Mag. Anders Backman, son af kyrkoh. Carl B. i Bellefors, f. i Skara d. 16 dec. 1737; stud. i Ups. 1757; magister i Greifswald 1761; prestv. s. å. till adj. i Thun; kommin. i Härlunda 1768; underg. past.-ex. 1773 och blef på riksrådet G. A. Hjärnes rekommendation utom förslag utn. till kyrkoh. i Otterstad 1777*); tilltr. 1778; v. kontr.-prost 1783; prost 1790, då biskop WeidmaU

/ första gången var tillstädes i konsistorium; bevistade såsom stiftets deputerad jubelfesten i Upsala 1793; ordin, kontr.-prost s. å.; pred. vid prestm. 1794. Död d. 4 mars 1809. — "En öfvermåttan fryntlig man." Konsistorium yttrade om B. 1777, att han "utmärkt sig såsom en af Gud upplyst prestman och genom ett exemplariskt lefverne, så att han derföre af alla rättsinniga är känd och älskad." "Han predikar herrliga", sade prof. Hem-qvist; men han var ingen sträng ordningsman,

Gift 1768 m. Brita Maria Tugurin, död 1803, d:r af prosten Peter T. i Wånga. Barn: Anna Cajsa i. 1769, g. m. prosten C. Hvarfner i Wing, Carl Peter f. 1771, major, död 1840. Greta Lisa, f. 1785. Gustava f. 1788, g. m. prosten G. Bratt i Broddetorp.

13. Jo st Henrik Rythén, sonsson af kommin. Jakob R. i Bottnaryd, son af tygvaktaren vid Göta artilleri Ga-briel R. och Anna Beata Kunckel, f. på säteriet Röxberg i Bottnaryd d. 18 mars 1777; blef stud. i Lund 1793, i Ups. 1800; prestv. 1802 till past-adj. vid Danviken; ortografisk lärare vid tyska skolan i Stockholm s. å.; past-ex. 1807; e. o. esqv.-pred. vid konungens lifgarde till häst s. å.; e. o. k. hofpredikant hos enkedrottningen 1808; åtföljde regementet såsom pastor till Finland under fälttågen 1808 och 1809; kyrkoh. i Otterstad 1810; prost 1824. Död d. 27 dec. 1838. — tian lärer icke visat mycken aktning för sitt embete; men var en ganska belefvad man. Hans minne förvaras genom en fattigfond, som han grundat i församlingen.

Gift 1810 m. Catr. Gust. Ulr. v. Schmiterlöw, död 1871, d:r af kapten Georg Fredrik v. S. och U. Silfver-sparre. Barn. Fredrik August f. 1811, expeditionssekreterare. Henrietta Matilda f. 1813, död og. 1826. Amalia Charlotta f. 1815, g. m. regem.-past. A. Tengbom. Edvard Viktor f. 1821, död 1822.

14. Adolf Johan Broman, son af kyrkoherden i Kulltorp af Wexjö stift Anders B. och Sara Magd. Borén, född d.

20 apr. 1798; blef stud. i Ups. 1817; prestv. i Wexjö 1821; e. o. bat.-pred. vid Göta artilleri 1824; past-ex. 1828; ordin, bat-pred. 1830; regem.-pastor och kyrkoh. i garnisonsförsamlingen i Göteborg 1831; tilltr. 1832; prost 1839; kyrkoh. här s. å.; tilltr. 1841; ledam. af K. W. O. 1860. Var på sednare åren nästan blind. Död d. 11 apr. 1871. — En mycket ackurat man, hade ett gladt och gästfritt hus.

Gift 1833 med Anna Bernh. Constantia Nolleroth, £ 1811, d:r af Mich. Baltzar N., häradshöfding, rådman i Göteborg. Baralös.Komministrar.

1. Jonas Arcidi var kapellan på Kållandsö hos hr Hogenschild Bjelke på Leckö 1571.

2. Laur. Dan. Hjelte, son af prosten Daniel H. i Algustorp, stud. i Lund 1669 och prestv. 1670 till adj. i Thun; gjorde en resa till Stockholm 1672, för att söka hjelp för sina svaga ögon; blef erbjuden att komma i hospitalet 1678, hvilket han "med spotskhet vedersakade;" fick af grefve De la Gardie fri kost på Traneberg för sig, hustru och barn, samt dessutom kommin.-lön; sändes på konungens befallning till Algustorp 1682, att blifva der kommin. och denne annorstädes förflyttas, men blef ej emottagen; kommin. i Otterstad 1683; förordnades till pastor vid Leckö hospital 1686; erhöll slutligen jemte sin hustru fribröd i Skara hospital 1689. — Han berömmes för "goda predikogåfvor 44

Gift 1676 m. Kerstin Pedersdotter, enka efter kyr-, koh. B. Areriius i K. Klefva och d:r af kyrkoh. Petr. Jonas derstädes. Hon hade ett nog oregerligt sinne. Af deras barn nämnes en son Daniel 1690.

3. Andr. Petri Eneberg 1687*)—94. Se past. i Ekby.

4. Samuel Lanerius 1694—1710. Se past. i Medelplana,

5. Petrus Kjelldahl, f. i Otterstad 1671; blef stud. i Abo 1703 och hade på hemvägen derifrån den olyckan, att mista all sin egendom på sjön; prestv. 1706 till adj. i Synnerby; var hjelpeprest i Örslösa, då han år 1710 förordnades till kommin. i Otterstad. År 1728 hade han förslag till kyrkoh. derst. och dog d. 15 mars 1734 på sitt 63:dje år. — Han kallas "en rättrogen lärare."

*) Före Laur. Hjelte hade icke varit någon kapellan på ön, och församlingen begärde att slippa någon efter honom, emedan socknekyrkorna ligga hvarandra så nära och i Tranebergs kapell endast predikas några gånger om året.Gift 1710 m. Beata Hall från Hangelösa, f. 1681 död 1745, d:r af en länsman i Kinnefjerding. Sonen Jonas, stud. i Ups. 1734, blef gruffogde vid Dannemora.

6. Laur. Andr. Sallander, bondeson från Saleby, född 1699, stud. i Lund 1723; improberades i prestexa-men 1731, emedan han var svag i sina studier och i sin predikan orätt förklarat Rom. V: 12, der han orden: "genom ena mennisko" uttvdt om diefvulen; blef prestv. 1733 till kommin.-adj. i Otterstad; kommin. derst. genom Kongl. resolution 1735, tilltr. 1736. Död d. 17 sept. " 1767. — Han var en i hög grad oregerlig menniska, ofta anklagad för fylleri och oenighet med sin hustru, flera gånger suspenderad och slutligen hotad med afsättning.

Ar 1749 fanns han af några bönder liggande på landsvägen straxt nedanom Sunnersbergs prestgård, djupt insomnad; och blef af dem upphjelpt på hästen och förd till Filsbäck, der han herbergerades öfver natten.

Gift m. Margareta Sundbeck. Barn: Andreas f. 1742. Catrina f. 1743. Johan f. 1751.

7. Lars Strömbom, son af snickaren Isak Larsson S. och Maria Chr. Pålhammar, f. i Mariestad d. 2 dec. 1738; blef stud. i Ups. 1759; prestv. 1763 till adj. i Bellefors och tjenstgjorde sedan i Timmelhed och Böne; kommin. i Otterstad 1768; tilltr. 1769. Död d. 19 nov. 1774.

Gift 1771 m. Catr. Elis. Warlund, död 1815, d:r af kyrkoh. Anders W. i Hössna, enka efter past.-adj. Joh. Ros. Hon blef tredje gången g. m. efterträdaren. Barn: Maria Christina f. 1773, lefde og. 1841.

8. Nils Helenius, son af kommin. Nils H. i Sjo-gerstad, f. i Öregrund d. 12 jan. 1742; blef stud. i Ups. 1765; prestv. 1768 till kommin.-adj. i Sjogerstad; kommin. i Otterstad 1775. Död d. 18 jan. 1815.

Gift 1776 m. företrädarens enka Catr. Elit. Warlund. Barnlös.

9. Mag. Samuel Fredr. Jungmarker 1816—25. Se past. i Broddetorp.10. Lars Edbäck, son af skolmästaren Nils E. och Stina Larsdotter, f. i Hellstad d. 17 juni 1793; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1819 och tjenstgjorde på flera ställen; kommin. i Otterstad 1826; disp. för past.-ex. 1835. Död d. 8 nov. 1848. — Han var på sednare åren alldeles förfallen genom dryckenskap.

Gift 1829 m. Joh. Christ. Ternstedt, död 1836, d:r af fändrik Johan Peter T. och H. M. Gjers. Barn: Johan Niklas f. 1830, landtbrukare. Carl Maurits* f, 1832 död 1838. Helena Christina, f. 1834 död 1838.

11. Nils Fredrik Borg 1850—57. Se kommin. i Säfvared.

12. August Runqvist, son af exp.-krouof. Erik R, och J. U. Hamberg, f. i Sandhem d. 13 okt. 1818; blef stud. i Ups. 1838; prestv. 1843; kollega i Lidköping 1847; kommin. här 1855; tilltr. 1857; underg. past.-ex. 1868 och är ensam uppf. på förslag till kyrkoh. härstädes 1871.

Gift 1848 m. Matilda Wildner, t. 1823 död 1864, d:r af direktör Carl W. och Aur. de Broen. Barn: Erik f. 1849. Vendela f. 1851.

9. RACKEBY.

Kyrkoherdar.

1. Johannes, curatus et. canon- 1340.

2. Jöns, kyrkoprest i Rackeby, har bevittnat ett gåfvobref 1444.

3. Nicolaus Laurentii skänkte år 1452 till Gudhems kloster Hunsala gård, som han köpt for 30 mark 10. Lars Edbäck, son af skolmästaren Nils E. och Stina Larsdotter, f. i Hellstad d. 17 juni 1793; blef stud. i Ups. 1815; prestv. 1819 och tjenstgjorde på flera ställen; kommin. i Otterstad 1826; disp. för past.-ex. 1835. Död d. 8 nov. 1848. — Han var på sednare åren alldeles förfallen genom dryckenskap.

Gift 1829 m. Joh. Christ. Ternstedt, död 1836, d:r af fändrik Johan Peter T. och H. M. Gjers. Barn: Johan Niklas f. 1830, landtbrukare. Carl Maurits* f, 1832 död 1838. Helena Christina, f. 1834 död 1838.

11. Nils Fredrik Borg 1850—57. Se kommin. i Säfvared.

12. August Runqvist, son af exp.-krouof. Erik R, och J. U. Hamberg, f. i Sandhem d. 13 okt. 1818; blef stud. i Ups. 1838; prestv. 1843; kollega i Lidköping 1847; kommin. här 1855; tilltr. 1857; underg. past.-ex. 1868 och är ensam uppf. på förslag till kyrkoh. härstädes 1871.

Gift 1848 m. Matilda Wildner, t. 1823 död 1864, d:r af direktör Carl W. och Aur. de Broen. Barn: Erik f. 1849. Vendela f. 1851.

9. RACKEBY.

Kyrkoherdar.

1. Johannes, curatus et. canon- 1340.

2. Jöns, kyrkoprest i Rackeby, har bevittnat ett gåfvobref 1444.

3. Nicolaus Laurentii skänkte år 1452 till Gudhems kloster Hunsala gård, som han köpt for 30 markaf Ingemar Michelsson Puke. Slutligen gick han, för ålder och sjuklighet skull, med alla sina penningar och egodelar in i samma kloster 1455, der han bodde i 12 år till sin död.

4. Olams erhöll af fru Sigrid och hennes son Ingemar Michelsson, Digrihede under prestebordet

5. Sune Algoti fick konfirmation på samma donation af Karin Ingemarsdotter 1506.

6. Herr Boo var pastor 1544.

7. Jonas Laurentii var pastor 1551 och 1571, då han till Elfsborgs lösen erlade ett qvintin silfver och 12 rdr i penningar.

8. Laurentius Jonce blef kyrkoh. 1586 efter fadren; underskref Ups. mötes beslut 1593 och dog 1601.

9. Andreas Johannis. Hans grafsten finnes i vapenhuset af Rackeby kyrka med denna påskrift: "hic se-pultus est Andreas Johannis, a:o 1603 prsedestinatus Rac-kebiensis pastor, qui pie ac molliter a:o 1617 mense — in Domino obdormivit ac die 9 humi recondebatur, cui Deus resurrectionem gloriosam largiatur ad vitam seter-nam. A. H. S. S. A. D."

10. Haraldus blef pastor 1618 och var nyligen död 1626. I hans tid sökte ståthållaren Olof Christofersson till Degeberg att afhända prestbordet hemmanet Diger-hede, som på 1400-talet blifvit dit skänkt, men donationen blef genom laga dom fastställd 1626.

Hr Haralds enka, h. Karin, bodde på Gäddeholm i Upland 1640.

11. Andreas Thorstani, son af kyrkoh. Thorstanus Erici i Sköfde, var nyligen förordnad till pastor i Rackeby 1626 och dog 1638.

Gift m. Agneta, d:r af kyrkoh. Thorb. Andr. Ther-mander i Wäsehärad i Wermland. Hon anklagades att ganska illa hafva handlat och sig efterlåtit stommen, inventarium och annat.12. Bened. Mathice var prest i Lidköping då han befordrades till pastor i Rackeby 1639; tilltr. 1640 och upplät halfva tilldelningsstommen åt antecessoris enka. Men vederlagen, 10 t:r, den hon ock begärde, blef honom af konsist. tilldömd. Hr Bengt dog 1648.

Hans enka Karin Svensdotter fick räntan af tilldeln.-stommen i sin lifstid, mot det att hon afstod allt husge-råd och innanrede i prestgården. Hon dog 1651.

13. Armdus Johannis, prestv. 1647, blef pastor i Rackeby 1649 och dog 1652.

14. Haqvinus Mc. Kinna-Sylvester bodde i sin födelseort Forsshem 1640 och var krigsprest under Westg. infanteri; blef på H. Excellens grefve M. G. De la Gar-dies befallning insatt till kyrkoherde i Rackeby 1654, oaktadt kommin. Andr. Syntherus i Götened några år förut fått löfte om samma pastorat, enligt grefve Jakobs gifna försäkran. Död nära 70 år gammal 1677.

Gift 1640. Barn: Nils Källman, stud. i Lund 1668, synes varit en mycket lättsinnig person. Engelbert Källman, fadrens efterträdare.

15. Engelbert Källman, den förres son, begärde år 1670 tillstånd att få predika, men konsist. svarade, att "fastän han är ingeniosus, likväl emedan det finns hos honom ostadighet och han ännu är mycket ung, rådes han att fortsätta sina studier." Han blef stud. i Ups. 1671; prestv. 1672 till sin faders adjunkt; efterträdde honom 1678, var respond. vid prestm. 1679 och dog 1682.

Gift m. Elin, d:r af fogden Harald Andersson. Hon blef omgift in. 2:ne efterträdare. Barn: Nils och Andreas^ int. i Skara sk. 1685.

16. Jonas Ormenius, son af bonden Erik Jonsson och Sigrid Andersdotter, f. i Ormestorp i Acklinga d. 17 jan. 1644; "undergick ritum depositionis" och blef stud. i Lund 1668; huspred. hos välb. Jak. Lenck på Ramsnäs 1675; prestv. 1676 till adj. i Fogelås; krigsprest vid Westg. infanteri 1677 och var arméen följaktig till Skåne; begärde år 1681 att få förena sin tjenst med kommin.-be-ställningen i Acklinga, hvilket dock vägrades; men han ble£ såsom "ea vacker, vällärd och meriterad man, hvilken *ned godt vittnesbörd tjjent under militären," utn. till kyrkoh. i Raekeby 1683 och s. å. investierad af prosten Hudberus i Lidköping. Död d. 5 maj 1689.

Gift 16$4 n>. företrädarens enka EHn Haraldsdotter. Barn; Maria, g. m. kommin. H. Forssenius i Forsshepa.

17. Gunnar Tengman, son af fogden Johan Gunnars-son, f. i Tengened, blef stud. i Ups. 1680 och prestv. 1684 till krigs-pred. vid öfverste Macklérs regem.; kallandes till kyrkoh. i Raekeby 1690 och underg. jemte flera medsökande past.-ex. s. å. "Konsist. ansåg ingendera hafva fullgjort kyrkoordningen, men emedan Tengman är ung, har församlingens kallelse och ämnar upprätta sterb-huset, derföre föreslås han framför de öfrige." Han erhöll K. M:ts fullmakt s. å. och tilltr. vid jultiden; var oppon. vid prestm. 1692, pred. 1707. Död d. 8 juni 1722.

Gift l:o 1690 m. företrädarens enka Elin Haralds-dotter, död 1702; 2:o 1703 m. Brita Holm från Dimbo.*) Barn:

Jonas f. 1691. Catrina f. 1692, g. m. kyrkoh. Stobaeus i Åsaka. Margareta f. 1695, g. m. efterträdaren. Johanna f. 1696, g. m. kyrkoh. And. Fahlundius i Gudhem. Maria f. 1698, g. m. ryttmäst. Sven Kempe på Halfara. Gustaf f. 1699. Johan f. 1705, studerade i apolog.-klassen 1721. Bengt f. 1708, stud. i Ups., drunknade 1748. Clas, f. 1711 död 1784, bruksförvaltaren Elias f. 1715. Magnus £ 1717, fortifikations-kassör, död 1787.

18. Johan Haqmnius, son af gästgifvaren i St. Erikstorp i Sunnersberg Håkan Nilsson och Ingegerd Nilsdotter, född 1685, stud. i Ups. 1706; informator för Schech-tas söner på Frösön i Jemtland till 1710; prestv. 1715 till adj. i Tengened; bat.-pred. vid Westg.-dals regem. 1717; blef efter församlingens enhälliga kallelse utn. till

*) Uppgiften sid. 541 at£ samma Brita Holm varit gift nrvsd Erik ToognMm, fastor i Dimbo, måste vara oriktig. Dfnnes huatru ocb OttrioB enka var Hdem Timan.kyrkoh. i Rackeby 1722; tilltr. 1724 oeh aflade s. L ue® berömlig past.-ex." Död d. 16 d»c. 1759. — Pi hans grafeten läses: "Först träla, sedan dö, kort sagdt allt vårt öde".

Gift m. företrädarens dotter Margareta Teagtnaa, död 1757. Barn: Anders, f. 1723 död 1800, mantals-skrifvare. Magdalena f. 1725, g. m. kyrkoh. Sv. F«ger-sten i Hellstad. Peter f. 1727, magister i Upsala 1755» död i Rackeby 1756. Clara f. 1729, g. m. kyrkoh. Jon. Marchander i Husaby. Christina, f. 1731 död 1786. g. m. mantalskommiss. C. F. Hjerpe. Beata. i. 1733 död 1767, g. m. kronobefalln. Sv. Paulin i Leckö fögderi. Jakob f. 1738, landsgevaldiger i Skarab. län.

19. Mag. Carl Fcegersten son af prosten Anders F.

1 Mariestad, f. i Särestad d. 26 apr. 1712; blef stud. i Ups. 1729; magister 1740; prestv. 1743 till adj. i Rackeby; skolmästare i Wenersborg 1748; orator vid prestm. 1754; past.-ex. s. å.; kyrkoh. i Rackeby 1760. Död d.

2 febr. 1764.

Gift 1750 m. Christina Tenggren, död 1759, d:r af rådman Johan T. i Wenersborg. Sonen Lars f. 1759, student, dog i uselhet 1799.

20. Mag. Magnus Andr. Söderborg, bondeson från Hjerpås, född d. 26 sept. 1707; blef stud. i Ups. 1732; magister 1743 och var lärare för biskop Juslenu söner; erhöll vid kommin.-valet i Ulricehamn de flesta rösterna^ 1749; blef prestv. 1750 och tillträdde nämnde sacellan» jemte skolmästaretjensten s. å.; undergick past.-ex. 1753; var orator vid prestm. 1757; riksdagsman för kommini-strarne 1761; utnämndes till kyrkoh. i Rackeby 1764; tilltr. 1766; var v. praeses vid prestm. 1780 och blef prost s. å. Död d. 2 mars 1786. — "Han hade alltifrån sin ungdom varit en stadig, flitig och snäll yngling"; visade såsom informator hos biskopen särdeles flit och skicklighet, men besvärades af ett tungt målföre. "Han var qvicfe, häftig och stammade fram bittra infall i mängd." På hans grafsten läses: "Var höglärd i lärdomen, men behag-lig till andras fördel, värdig och grundad, aldrig lysande, men nyttjade Erfarenheten i rättan tid."

Gift 1759 m. Anna Christ. Carlberg, d:r af inspektor Esbjörn C. och Brita Frondell. Barn: Brita Dorotea, i. 1762, g. m. efterträdaren. Johan, f. 1764, handlande i Göteborg.

21. Mag. Johan Högman, son af handlanden Per H. och M. C. Marnie, f. i Borås d. 19 juni 1757; blef stud. i Ups. 1776; magister i Greifswald 1779; v. rektor och aftonsångspred, i Borås 1780; prestv. s. å. till past-adj. i Rackeby; e. o. esqvadr.-pred. vid Vestgöta kav. 1781; erhöll survivance-fullmakt på Rackeby pastorat 1786 vid endast 29 års ålder; kyrkoh. d. 1 maj 1788; prost 1802; korresp. ledam. af Skarab. läns hush.-sällsk. Död d. 20 jan. 1834.

Gift 1787 m. företrädarens dotter Brita Dorotea Söderborg. Barn: Bengt Magnus, pastor i Kinneved. Johan Peter i. 1790, med. doktor, prov.-läkare i Gestrik-land, död 1833. Carl Gustaf, kapells-pred. i Hassled. Christ. Dorotea f. 1794, g. m. kommin. J. P. Delphin i Hjälstad.

22. Mag. Johan Teod. Hellstadius, son af kamre-raren Bengt H. och Cajsa Udd, f. i Wing W. h. d. 13 apr. 1784; blef stud. i Ups. 1804; magister 1809; prestv. 1810 till huspred. hos gen.-löjtn. frih. W. Kaulbars; teol. kand. 1811; disp. pro cana. theol. 1813; presid. s. å.; v. rektor vid Thuns skola 1814, ordin, dito 1816; past.-ex. 1822;

orator vid prestm. 1833; kyrkoh. i Rackeby 1835; prost 1837. Död d. 23 okt. 1859. — Var ledam. af samf. pro fide et christ. samt korresp. ledam. af Skarab. läns hush.-sällskap.

Gift l:o 1817 m. Lovisa Regina Möller, död 1825, handelsmansdotter från Stockholm; 2:o 1826 m. Beata Sofia Möller f. 1789, förra makens syster. Barn: Lovisa Charlotta f. 1818. Beata Sofio f. 1821. Regina Dorotea f, 1823, g. m. prosten C. W. Norseus i Fristad. Carl Benjamin f. 1827, landtbrukare.23. Johannes Granqvist, son af soldaten Aron Gran och Maria Svensdotter, född i Odensåker d. 15 juli 1829; blef stud. i Ups. 1849; prestv. 1852; past.-ex. 1860; tillf, seminarii-föreståndare i Skara 1860—61; kyrkoh. här 1860; tilltr. 1861; utn. till pred. vid prestm. 1872.

Gift 1863 med Syster Ida Bernh. Meijer f. 1833, d:r af majoren C. M. Meijer och Joh. Rosenberg. Barn: Johanna Maria f. 1864. Paul f. 1867. Ester f. 1869. Anna f. 1871.

Rättelser.

Sid.

25 r. 5 Sveno Svenonis blef ej domprost förrän 1604.

26 r. 10 står Norrköping, läs Nyköping.

28 r. 2 samma anmärkning.

41 r. 2 Biskop Schyllberg dog d. 17 juli.

42 r. 21 står ärkebiskop, läs: biskop.

51 slutet. Bland domprostarne torde äfven böra upptagas *Olavus Jac. Columbus* 1598—1604. Se past. i Larf.

52 r. 12 läs: *Beata,* g. m. krigspresten M. Zewardi. *Sigrid*, g. m. kyrkoh. J. Scarander i Saleby.

89 r. 11 nedifr. står 1731, läs 1739.

96 r. 12 nedifr.: Ben. Brinkii son *Sven* var bankokommissarie och dog 1712. Är stamfader för adl. ätten Lejonbrink.

100 r. 2 står 1555, läs 1655.

102 rad. 15 nedifr.: Af lektor Gillbergs söner var *Hans Henr.* handlande och *Bengt Joh.* sjöfarande.

104 r. 6. Hisings hustru hette *Kerstin Andersdotter.*

125 r. 3. Enligt Hammarins herdaminne hette han *Erland Jonæ* och var son af Jon. Andreæ, past. i Ferglanda.

135 not *Petrus Olavi* bör rätteligen upptagas såsom ordin. pastor 1640; hvadan Fristadius ej fick pastoratet förrän 1647.

S. s. r. 16 nedifr. *Sigrid Larsdotter* var dompr. Lechanders dotter.

153 r. 3 nedifr. står 1662, läs: 1762.

175 r. 14 nedifr. står Pet, läs: Olof Pihlcrantz.

182 r. 9 står Åsaka, läs: Hellstad.

187: L. Alenius hade ock en dotter *Elisabet,* f. 1703 död 1783, g. m. inspektor Pl. Gjöthberg.

212 r. 16 står 1636, läs: 1646.

229 r. 18 står Norrköping, läs: Nyköping.

242 r. 14. Af dokt Hasselrots döttrar blef *Helena Marg.* g. m. kommin. Zengerlein och *Catr. Eleon*. g. m. kyrkoh.

Gislén.Sid. 250 r. 4 står Carl Casper, läs: Carl Göran Sperling. 251 r. 6 nedifr. står fräsares, läs: frälsares. 254 r. 16. Per Henr. Malmsten är född 1811. 297 r. 9 nedifr. står 1670, läs: 1680. 305 r. 5 står Holmetad, läs: Holmestad. 312 r. 3 nedifr. står menta, läs: mente. 333 r. 10 står 1722, läs: 1732. 341 r. 10 nedifr. står episcops, läs: episcopo. 360 r. 2 står landskamrer, läs: landssekreter. 418 r. 13: orden "och biskop Björlings moder" böra utgå.

420 r. 2 står capitali, läs: capituli. 426 r. 2 står 1838, läs 1837. 436 r. 1 står Beckman, läs: *Becuman*. 460 r. 14 nedifr. står Håkan, läs: Nils. 470 r. 6 står förspörjas läta, läs: förspörja släta. 488 r. 13 läs: företrädarens dotter *Marg. Hedv. Bergius*.

541 r. 3. Brita Holm var icke Ottrins tredje hustru, utan Helena Timan blef g. m. efterträdaren. Se sid. 618 noten. 550 r. 9 läs: Fredrik Silfverhjelm.

—